بسم الله الرحمن الرحيم

إلى دُعاة الإسلام

BUHÂRÎ VE MÜSLİM'DEN

ÎSLÂM DAVETÇÎLERÎNE ÖĞÜTLER

İLAVELİ 450 HADİS VE AÇIKLAMASI

Hak Yayınları

Hak Yayınları:5

Yazan:
Şeyh Dr. Seyfuddin el-Muvahhid

Çeviren:
İbrahim Özsoy

Kapak Tasarım ve İç Düzenleme
Hak Tasarım

Adres:
Demirtaş Mah. Kepenekçi
Sabunhane Sok. No:27 / 103
Eminönü / İstanbul

Tel:
0 (212) 514 93 19

Web:
www.haqyayinlari.com

Safer 1434
Ocak 2013

بسم الله الرحمن الرحيم

YAYINEVİNİN ÖNSÖZÜ

Rahman Ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla

Hamd; Âlemlerin Rabbi olan Allah-u Teâlâ'ya, salât ve selam da Allah Rasûlü, efendimiz Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem'e*, onun ehli beytine ve sahabelerinin üzerine olsun.

Hak Yayınları olarak muhterem âlim Şeyh Seyfuddin El-Muvahhid'in kaleme almış olduğu Buhârî ve Müslim'den İslâm Davetçilerine Öğütler adlı kitabı ingilizce' den Türkçeye tercüme ederek siz okurlara sunmuştuk. Kısa bir sürede baskısı tükenen bu kitabın bilahere Arapça aslını elde ettik. Arapça aslı ile karşılaştırdığımızda kitabın niteliğini bozmasa dahi, bazı yerlerinin Arapça'dan ingilizce'ye çevrilirken (artırma veya eksiltme yönünde) atlanıldığını müşahede ettik.

İstifade edilecek böyle güzel bir kitabı Arapça aslına göre tercümesi ve hadislerin arapça metni ile beraber gözden geçirilmiş yeni bir baskı olarak siz okurlarımıza sunmaktayız.

Faydalı olacağını umduğumuz ve Türkçe'ye çevirdiğimiz İmanla ilgili olarak kaleme aldığı kitabının çevirisini de daha önce yayınlamış bulunmaktayız. Bu kitabın tekrar gözden geçirilmiş yeni baskısı ile en yakın zamanda okuyucuyla tekrar buluşturacağız. Yazarla ilgili olarak bu eserde şunlar anlatılmaktadır:

1935 yılında Lübnan'da Sayda kenti yakınlarında doğmuştur, ilk İslâmi eğitimini İslâm ilimlerine vakıf olan babası Seyyid Celaleddin'den almış ve küçük yaşta Kur'ân'ı ezberlemiştir, ileri yaşlarda zamanın meşhur âlimleriyle de tanışmış ve onlardan dini ilimler konusunda oldukça istifade etmiştir. Bu âlimlerden özellikle akaid, fıkıh ve hadis dersleri almış ve kendisi de bu sahada ilmi çalışmalarını sürdürmüştür.

Çalışma bizden başarı ise Allah'tandır.

Hidayete tabi olanlara selam olsun.

“Rasûl size ne verdiyse onu alın. Size ne yasak ettiyse ondan da sakının. Allah-u Teâlâ’dan korkun. Çünkü Allah-u Teâlâ’nın azabı çetindir.”
(Haşr: 7)

ÖNSÖZ

Rahman Ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla

Âlemlerin yegâne Rabbi ve ilahı, her türlü noksanlıktan münezzeh sıfat ve isimlerin yegâne sahibi, inananlara hidayet kaynağı, inkârcılara bir uyarı ve öğüt olarak Yüce Kitab'ı indiren Allah-u Teâlâ'ya, O' nun razı olduğu şekilde hamd ederiz. Şüphesiz biz, O'na ibadet için varız ve O'na döndürüleceğiz. "O" ne güzel dost, "O" ne güzel yardımcıdır.

Salât ve selamın en güzeli, şeriatıyla bizlere en mükemmel dini, en mükemmel ameli, en mükemmel hayat sistemini, en mükemmel mücadeleyi bildiren; vahyi hakkıyla tebliğ eden, vahyi hakkıyla anlayan, vahye hakkıyla iman eden, vahyi hakkıyla yaşayan muvahhid önder Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in üzerine olsun. Allah'ın pisliklerden arındırdığı ehli beyte ve tevhid mücadelesinin saadet erleri olan sahabelere de selam ederiz.

Korkunç bir dönemde yaşıyoruz... Şirkin ve zulmün karanlığı, dünyanın her yerine, her bir karış toprak üzerine en yoğun haliyle çökmüş; insanlar fert fert olduğu kadar, toptan ve milletler olarak da Allah'ın dininden yüz çevirmiş; toplumlarda ahlaki bozukluk doruk noktasına ulaşmış ve insanlar manevi çöküntünün bütün çeşitlerini nefislerinde hisseder olmuşlar... Tarih adeta tekerrür etmekte ve Mekke'deki cahiliyye dönemi, tüm çarpıklıkları ve tüm şahsiyetleri ile yeniden yaşanmakta. Bugün insanlar, düştükleri şirkin karanlığında bir kurtarıcı, bir yol gösterici ışık arıyorlar. Oysa bu kurtarıcı ve aydınlatıcı nur burunlarının dibinde bütün haşmetiyle durmakta... İslâm... Allah'ın mübarek dini, insanları düştükleri şirk ve sefalet bataklığından kurtarıp "Yalnız Allah'a ibadet" yüceliğine eriştirecek yegâne sistem... Bu hakikat onların gözlerinin önünde duruyor... Evet, duruyor. Fakat onlar bunu göremiyorlar. Çünkü onlar içinde yetiştikleri cahiliyye sisteminin maddeci düşüncesinin ve atalarından, babalarından kendilerine kalmış, şirk ve bid'atlere bulandırılmış bir din anlayışının doğal bir sonucu olarak hakkı göremez, algılayamaz hale gelmişler. Görmedikleri hakkı araştırmayarak da şirklerini ve gafletlerini katmerleştirmişler. Şirkin karanlık denizine düşüşlerinden sonra, her geçen saniye daha derine, daha karanlığa batmışlar ve suyun üstündeki aydınlıktan her an uzaklaşıp onu hiç göremez olmuşlar...

İşte kurtarıcı! İşte Kur'ân! İşte sünnet!

Her türlü bulanıklıktan, her türlü ihtilaftan, her türlü tezattan münezzeh ve uzak, Rabb'den geldiği halini her an muhafaza etmiş hidayet ve doğruluk kaynağı vahiy... Evet, insanlar buna yönelip her şeyleriyle Rabbe teslim olmadıkça, kendilerine uzanmış olan Hakkın kurtarıcı eline ya-

pışmadıkça, akıllarını, kalplerini, yaşantılarını bu dinin emir ve yasaklarına göre düzenlemedikçe asla kurtuluşa eremeyeceklerdir.

Peki, ama insanlar hakkı nasıl görecekler? Hidayete karşı kör olan gözlerinin, sağır olan kulaklarının yeniden işler hale gelmesine ne vesile olacaktır? Kafalardaki batıl din anlayışını yıkıp tüm saflığıyla onlara bu dini kim ulaştıracaktır?

İşte, kendisini cahiliyyenin tüm pisliklerinden sıyırıp yüzünü ihlâsla Rabbe yöneltmiş olan; düşüncelerini, hislerini ve amellerini ancak Rabbin emrettiği gibi şekillendiren, tüm benliğini bu dinin yoluna adamış mü'minlerin, İslâm davetçilerinin görevi... Lâ İlâhe illallah inancından fersah fersah uzaklaşmış insanları yeniden bu ilahi hakikate muhatap kılmak. Şahıslarda başlayan Tevhid mücadelesini, tüm toplumlara ve tüm dünyaya yaymak, fertlerin kalplerinde ve akıllarında olduğu kadar, sosyal yaşantılarında da Allah-u Teâlâ'nın hâkimiyetini her yönüyle tesis etmek için bütün gücünü sarfetmek. Şunu da unutmamak gerekir ki, Allah-u Teâlâ'nın mübarek kitabının yürürlükten kaldırıldığı, O'nun mübarek dininin ve mü'min kullarının baskı altında tutulmaya çalışıldığı şu hassas dönemde, her mü'minin özellikle **"Lâ İlâhe illallah"** davasını ve davetini yüklenen Îslam davetçilerinin, her konuda karşılarına çıkabilecek sorunlara cevap verebilmeleri için sahih kaynaklara yönelip inanç yapılarını olduğu kadar hareket ve teşkilat yapılarını da bu sahih kaynaklar doğrultusunda şekillendirmeleri mutlaka gereklidir.

İşte bu kitabı kaleme almamın yegâne sebebi de budur. Hadislerin fıkhi yönlerini ve Îslam âlimlerinin o hususlardaki ihtilaflarını ele almadan, doğrudan doğruya çağımızın davet ve inanç problemlerine cevap olacak bir yaklaşımla yazmaya çalıştığım bu eser, Îslam'ın ve Kelimetullah'ın yücelmesi hususunda az da olsa bir katkıda bulunursa gayeme ulaşmış olacağım. Eğer hata ettiysem bu bendendir, şayet isabet ettiysem bu da Rabbimin kerememindendir.

Kur'ân'a ve sünnete tabi olanlara selam olsun.

İMAN'IN ŞARTLARI

" حَدَّثَنِي أَبِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّاب قَالَ بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَاب شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعَرِ لا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ وَلا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخِذَيْهِ وَقَالَ يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الإِسلامِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الإِسلامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لا إِلَهَ إِلا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ وَتَصُومَ رَمَضَانَ وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنِ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلا قَالَ صَدَقْتَ قَالَ فَعَجِبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنِ الإِيمَانِ قَالَ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ قَالَ صَدَقْتَ قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنِ الإِحْسَانِ قَالَ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ قَالَ مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَتِهَا قَالَ أَنْ تَلِدَ الأَمَةُ رَبَّتَهَا وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ قَالَ ثُمَّ انْطَلَقَ فَلَبِثْتُ مَلِيًّا ثُمَّ قَالَ لِي يَا عُمَرُ أَتَدْرِي مَنِ السَّائِلُ قُلْتُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ قَالَ فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ "

1 - Ömer b. Hattab *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Bir gün biz Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanında iken, elbisesi bembeyaz, saçları kapkara, üzerinde yolculuk eseri görülmeyen, hiçbirimizin tanımadığı bir adam geliverdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanına oturdu. Dizlerini onun dizlerine dayadı. Ellerini dizlerine koydu ve:

"Ey Muhammed! Bana İslâm'dan haber ver" dedi.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"İslâm; Allah'tan başka ibadete layık ilah olmadığına ve Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'**in Allah'ın rasûlü olduğuna şehâdet etmen, namaz kılman, zekât vermen, ramazan ayında oruç tutman ve gücün yettiği takdirde haccetmenden ibarettir"** buyurdu. Adam:

"Doğru söyledin" dedi. Biz buna hayret ettik. Hem soruyor hem de onu tasdik ediyordu. Adam devam ederek:

"Bana, iman nedir, anlat!" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:**"İman; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, nebi ve**

Rasûllerine, ahiret gününe ve bir de hayır ile şerrin Allah'ın takdiriyle olduğuna inanmandan ibarettir" diye cevap verdi. Adam:

"Doğru söyledin" dedi ve:

"İhsan nedir?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"İhsan; Allah'ı görür gibi O'na ibadet etmendir. Çünkü sen O'nu görmesen bile O seni görür" buyurdu. Adam:

"Bana kıyametin ne zaman kopacağından haber ver" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bu konuda sorulan sorandan daha bilgili değildir" dedi. Adam son olarak:

"Onun (yani kıyametin) alametlerinden bana haber ver" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Cariyenin efendisini doğurması, ayakları çıplak deve çobanlarını yapılarının yüksekliğiyle övünür ve yarış eder oldukları halde görmendir" buyurdu. Sonra bu adam gitti. Ben de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanından bir müddet ayrıldım. Sonra yanına döndüğümde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ey Ömer! Soranın kim olduğunu biliyor musun?"

diye sordu. Ben de:

"Allah ve Rasûlü daha iyi bilir" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"O, Cebrail'dir. Dininizi öğretmek üzere size geldi" buyurdu."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1- a) Allah-u Teâlâ'ya İman: Allah-u Teâlâ vardır ve kemal sıfatlara sahiptir. O' nun varlığı ve sıfatları hiçbir mahlûkunkine benzemez. O tektir. Fakat bu teklik sayı yönüyle değil, eşi, ortağı, dengi ve benzeri olmaması yönüyle tekliktir. Yani; tüm mahlûkatın yegâne yaratıcısı, sahibi, rızık vericisi, terbiye edicisi O olduğu gibi, yarattıkları üzerinde tasarruf hakkına sahip olan, onların yaşamlarını düzenleyici emir ve yasakları bildiren yegâne teşri (kanun koyma) mercii, göklerde ve yerde kanunlarına tabi olunup hükmüne teslimiyet gösterilmeye layık yegâne varlık yine O'dur. İbadet ve itaat yalnız O'nun hakkıdır. Bunun aksi bir hal, yani; Rabbi Zü'l Celal'in uluhiyyeti ve rububiyyetiyle ilgili herhangi bir sıfatın, herhangi bir mahlûka verilmesi ya da yalnız O'nun hakkı olan ibadet ve itaatin yaratılmışlardan birisine yapılması, Allah-u Teâlâ'ya imanı geçersiz kılan ve sahibine müşrik sıfatını kazandıran amellerdendir. Yegâne rızık verici Allah-u Teâlâ olmasına rağmen bir yaratılmıştan rızık beklemek; her şeyi hakkıyla bilen ve gören "O" olmasına rağmen bu

sıfatları bir yaratılmışa vermek, insanların hayatını düzenlemek için yegâne kanun koyma hakkı O'na ait olmasına rağmen kişi ya da kişilerce vaazedilmiş beşeri kanunları kabul etmek; adaleti sadece Allah-u Teâlâ'dan ve O'nun adil yasalarından beklemenin gerekliliğine rağmen, özü zulme ve beşeri ihtiraslara dayalı sistemlere muhakeme olmak ya da bunu istemek ve böylelikle Allah-u Teâlâ'nın reddettiği zalimlerden adalet beklemek Allah-u Teâlâ'ya imanı bozucu amellere bazı örneklerdir. Allah-u Teâlâ'ya iman ancak bu tür şirklerden uzak olarak yerine getirilen imandır. Yoksa Allah-u Teâlâ'nın varlığına inanıldığı halde, yalnız O'nun hakkı olan ibadet, itaat ve teşri (kanun koyma)'nın şu veya bu şekilde, şu veya bu yaratılmışa verilmesine, uluhiyyetinde ve rububiyyetinde Allah-u Teâlâ'ya şu veya bu şekilde ortak koşulmasına elbette "Allah-u Teâlâ'ya iman" denemez.

b) Meleklere İman: Melekler nurdan yaratılmış ve kendilerinde erkeklik ya da dişilik gibi herhangi bir cinsiyet bulunmayan, isyan ve haramdan uzak olarak her an Rabbi Zü'l Celal'e ibadet ve itaat eden kullardır. Meleklerin varlığı duyu organlarıyla algılanmayan gaybi gerçeklerden olduğu için bunlara iman ancak Kur'ân'da ve sünnette bildirildiği şekliyle olmalıdır. Her biri ayrı bir işlevi yerine getiren ve İslâm'ın bildirdiği gerçeği ifade eden meleklere sahih yolla adı bildirilenlere adı ile diğerlerine de toplu olarak" iman mutlaka gerekmektedir.

c) Kitaplara İman: Allah-u Teâlâ insanların tevhid inancından uzaklaşıp O'na şirk koşmaya başladığı dönemlerde gönderdiği bazı Rasûllere; tevhide çağıran, insanlara Rablerini anlatan ve onların hayatlarını düzenleyici hükümler kapsayan kitap ve sahifeler indirmiştir. Bu kitap ve sahifeler, Allah-u Teâlâ katından Rasûllere bildirilen vahyi içermektedir. Bunların her biri sadece gönderildiği kavim için geçerli olmasına rağmen en son olarak indirilen ve en mükemmel şeriatı içeren semavi kitap Kur'ân böyle değildir. Onun vaazettiği hükümler, kanunlar ve yasalar kıyamete kadar her çağ ve yerde insanların hayat pratiğini şekillendirmesi gereken yegâne ilahi sistemdir. Kur'ân'dan önce indirilmiş olan kitaplar ise, şahsi ve maddi ihtirasları ile hareket eden din adamlarınca (!) tahrif edildiği ve içine insan sözü karıştırılarak, ilahi hakikâtler, beşeri fikir, düşünce ve yalanlarla değiştirildiğinden günümüze, Allah katından indirildiği andaki saflığı ile ulaşmamış ve Rabbi Zü'l Celal'in bizzat koruması altındaki Kur' an, bu tahrif edilmiş kitapların batıllığını ispat ederek, yürürlükten kaldırmıştır. Buna rağmen, günümüzde muharref haldeki Zebur, Tevrat ve İncil gibi Kur'ân'da ve hadislerde adı bildirilenlere ismi ile bildirilmeyenlere ise genel olarak imanı -ki bu iman tahrif edilmeden önceki hallerinin Allah-u Teâlâ katından indirilmiş olduğuna imandır- evet, işte bu imanı Kur'ân, İslâm inancının bir gereği saymıştır.

d) Nebi Ve Rasûllere İman: Tevhidi unutup **"Sadece Allah-u Teâlâ'ya İbadet"** inancından uzaklaşarak, O'na ibadet ve itaatte şirk koşmaya başladıklarında insanları uyarmak, sahte ilah ve tağutları reddedip sadece Rabbi Zü'l Celal'e yönelmeye davet etmek, Allah-u Teâlâ'nın dini olan Lâ İlâhe illallah davasını yüklenmek ve bu hakikati -Allah'ın izniyle- insanların akıllarına, kalplerine ve sosyal yaşantılarına nakşetmek, bu davaya inananları müjdelemek, kâfirleri ise korkutmak üzere Allah-u Teâlâ tarafından görevlendirilen ve yine O'nun katından desteklenen Allah'ın seçkin kullarıdır, Rasûller. Çağı ve yeri ne olursa olsun her Rasûlün getirdiği ortak davet "Lâ İlâhe illallah" ve o seçkin şahsiyetlerin ortak ismi ise "Müslüman"dır. Nuh, İbrâhîm, Îsa, Mûsâ, Yusuf, Lut, Hûd, Dâvûd, Muhammed ve adı kitapta ve hadislerde zikredilen veya zikredilmeyen bütün Rasûl ve nebiler müslüman idi ve tabi oldukları dava, Lâ İlâhe illallah davası, yani; teşri (kanun koyma) insan hayatını yönlendirici emir ve yasaklar bildirme, ibadet ve itaat edilme hakkını sadece Allah-u Teâlâ'ya verme, O'ndan başka bu haklara sahip olduğunu iddia eden sahte ilah ve tağutları reddetmekti. İşte bu davayı yüklenmiş olan ve sahih yolla ismi bildirilen nebi ve Rasûllere ismiyle, ismi bildirilmeyenlere ise genel olarak iman, imanın önemli bir şartıdır.

e) Ahiret Gününe İman: Ölümden sonra berzah (kıyamete kadar olan zaman ve bu sürede olan olaylar) hesap, mizan, cennet, cehennem, kabirde azap veya mükâfat, amellerine karşılık azap ya da mükâfat göreceklerin acı veya lezzeti beden ve ruhları ile duyacaklarına ve tüm bunların temelini oluşturan, öldükten sonra dirilmeye imandır.

f) Kaderin, Hayır Ve Şerrin Allah-u Teâlâ'dan Olduğuna İman Etmek: Kadere imanın Allah katında geçerli olabilmesi için şu dört şeye şeksiz şüphesiz iman etmek gerekir.

ı – Allah-u Teâlâ'nın ezeli ilmine iman etmektir. Allah-u Teâlâ ezeli ilmiyle ne olacağını bildi ve bu ezeli ilmiyle bildiği şeyleri yazdı.

ıı – Allah-u Teâlâ'nın olmasını dilediği şeyin mutlaka olacağına, olmamasını dilediği şeyin mutlaka olmayacağına, gökte ve yerde meydana gelen bütün hareket ve sessizliklerin Allah'ın izniyle olduğuna iman etmek.

ııı- Allah-u Teâlâ'nın bütün mahlûkatı yarattığına ve kâinatın içindeki her şeyin Allah'ın yaratmasıyla ve takdiriyle meydana geldiğine iman etmek.

ıv- Kendisine isabet eden şerrin kendisinden başkasına isabet edebileceği halde kendisine isabet ettiğini zannetmemek. Veya kendisine isabet eden hayrın bir tesadüf sonucu kendisine isabet ettiğine inanmamak.

2 - Tebliğ ve irşad metodlarından birisi de bildiğimiz bir mesele dahi olsa, herhangi bir konuyu bilmeyenlere öğretmek kasdıyla, o konuyu bilen birisine sorular sorarak, bilmeyenlerin konuyu anlamalarını sağlamaktır.

3 - Gaybın ilmi ancak Allah'a aittir. Gaybi bilgilerden bazılarını Allah-u Teâlâ, Rasûller vasıtasıyla bizlere bildirmiştir. Kur'ân'da ve hadislerde bahsedilen ve önceki ümmetlerin başından geçmiş ve gelecekte zuhur edecek olaylar, haklarında vahye dayalı haberler bulunan gaybi hadiselerdir. Fakat bazı gaybi bilgiler vardır ki, bu hususlarda Allah-u Teâlâ bizlere çok az şey bildirmiş veya hiçbir bilgi vermemiştir. İşte kıyametin vakti de bu kategoride değerlendirilmesi gereken gaybi bir gerçektir. Kıyametin vaktini ancak Allah-u Teâlâ bilir ve bu konuda Rasûller dâhil hiçbir insan ya da yaratığa bilgi vermemiştir. Bu nedenle kıyametin vakti hakkında susup, fikir beyan etmemek, yorum yapmamak imana yakışan yegâne davranıştır.

ÎSLAM'IN ŞARTLARI

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلّٰى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللّٰهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَالْحَجِّ وَصَوْمِ رَمَضَانَ. "

2 - İbn-i Ömer *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"İslâm beş şey üzerine bina olmuştur: Allah-u Teâlâ'dan başka ibadete layık ilah olmadığına ve Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* **'in Allah'ın kulu ve Rasûlü olduğuna şehâdet etmek, namazı gerektiği gibi kılmak, zekâtı vermek, haccetmek, ramazan orucunu tutmak."**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

Hadiste bildirildiği gibi öncelikle şahadet, sonra namaz, zekât ve oruç İslâm binasının temelleridir. Fakat bu, binanın sadece bunlardan ibaret olduğunu göstermez. Aksine, bu temel üzerine yükseltilecek olan katlar ve ilaveler olmadan, binanın varlığından söz edilemez, elbette.

ŞEFAATİ HAK EDEN ANCAK MÜ'MİNLERDİR

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ أَسْعَدُ النَّاسِ بِشَفَاعَتِكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقَالَ : " لَقَدْ ظَنَنْتُ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ أَنْ لَا يَسْأَلَنِي عَنْ هَذَا الْحَدِيثِ أَحَدٌ أَوَّلُ مِنْكَ لِمَا رَأَيْتُ مِنْ حِرْصِكَ عَلَى الْحَدِيثِ أَسْعَدُ النَّاسِ بِشَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَالِصًا مِنْ قَلبه أو نَفْسِهِ. "

3 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

Bir gün Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e: "Ya Rasûlallah! Kıyamet gününde senin şefaatin en çok kimi sevindirecek?" diye sordum. O şöyle dedi:

"Ya Eba Hureyre! Hadis bellemek için sende gördüğüm şevke göre bunu senden evvel kimsenin bana sormayacağını zaten tahmin ediyordum. Kıyamet gününde şefaatime hak kazanacak olan kimse kalbinden (yahut içinden) **halis olarak "Lâ İlâhe illallah" diyendir"** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1- Allah-u Teâlâ'nın verdiği nimetleri saymaya kalksak, elbette buna gücümüz ve ömrümüz yetmez. Yegâne ilah olan Allah'ın bizlere bahşettiği nimetlerden birisi de kıyamet gününde Rasûlullah'a, mü'minler hakkında şefaat etmeye izni vermesidir. Fakat bu şefaate ulaşabilmek için bir şart mevcut: "Lâ İlâhe illallah"a şeksiz şüphesiz iman. Böyle bir imanın ilk şartı da tevhidi, Allah-u Teâlâ'nın tarif ettiği şekilde bilmektir. Daha sonra da kalp ve amelle, bu imanı tasdik ve hayatın her yönünü buna göre düzenlemek gelir. Evet, ancak bu şekilde tevhide iman etmiş ve kendisini şirkten ve müşriklerden korumuş olan kişi müslüman olur. Ve şefaat edilmeye hak kazanabilir.

2 - Bilmediği konularda araştırma yapıp âlimlere soru sorarak meselelerin aslını öğrenmeye çalışan kimseler, Allah'ın ve Rasûlünün övgüsüne nail olmuşlardır.

CENNETİ HAKETMEK

عن عُبَادَةَ بْنُ الصَّامِتِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " مَنْ قَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَأَنَّ عِيسَى عَبْدُ اللَّهِ وَابْنُ أَمَتِهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ وَأَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَأَنَّ النَّارَ حَقٌّ أَدْخَلَهُ اللَّهُ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ الثَّمَانِيَةِ شَاءَ"

4 - Ubade b. Samit *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Kim Lâ İlâhe illallah'a şehâdet edip Allah-u Teâlâ'nın tek olduğuna ve ibadette hiçbir ortağı bulunmadığına, Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* **'in O'nun kulu ve Rasûlü olduğuna, İsa** *aleyhisselam***'ın Allah'ın kulu, Rasûlü ve O'ndan bir ruh olduğuna, "Ol" kelimesinin Meryem'e yöneltildiğine, cennet ve cehennemin hak olduğuna şehâdet ederse Allah onu cennetin sekiz kapısının dilediğinden cennete sokar."**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1- Hadiste geçen **"Kim Lâ İlâhe illallah'a şehâdet ederse"** sözünden maksat; kim bu kelimenin manasını bilerek, buna kalbiyle iman edip hayatının her yönünü bu düstura göre düzenlerse demektir. Çünkü bu kelimeyi manasını anlamadan tekrarlayan veya manasını çok iyi bildiği halde ona göre amel etmeyen kişinin müslüman olmadığı şüphe götürmeyen bir gerçektir. Zaten hadisteki "şehide" şahitlik etti, kelimesinden de bu apaçık anlaşılmaktadır. Zira şahitlik bilgiyi mutlak kılar.

Lâ İlâhe illallah'ın manasını bilip bunu diliyle ikrar kalbiyle tasdik ve bunun manasına göre amel eden ve ibadette Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayan, Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Allah'ın bir kulu, bütün insanlar ve cinlere en doğru hayat sistemini bildirmek için gönderdiği Rasûlü ve ona verdiği şeriatın kıyamete kadar her çağ ve her yerde yürürlükte olmaya layık yegâne hayat pratiği olduğuna ve İsa'nın Allah'ın oğlu olmayıp O'nun bir kulu, Rasûlü ve Meryem'e ilka ettiği "ol" kelimesi olduğuna, cennet ve cehennemin varlığına iman eden kişi cennete girmeye hak kazanmıştır.

2 - "İsa *aleyhisselam*'ın Allah'tan bir ruh olduğuna iman" onun Allah'ın yarattığı ruhlardan birisi olduğuna iman etmek demektir.

LÂ İLÂHE İLLALLAH'A İMAN ANCAK MANASINI BİLMEKLE GERÇEKLEŞİR

عَنْ عُثْمَانَ – رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ– قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ "

5 - Osman *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle gediği rivâyet edilmiştir:

"Kim Lâ İlâhe illallah'ın manasını bilerek ölürse cennete girer."

(Müslim)

جاء في حديث أبي سفيان الطويل (ثُمَّ دَعَا بِكِتَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الَّذِي بَعَثَ بِهِ دِحْيَةُ إِلَى عَظِيمِ بُصْرَى فَدَفَعَهُ إِلَى هِرَقْلَ فَقَرَأَهُ فَإِذَا فِيهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مِنْ مُحَمَّدٍ عَبْدِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى هِرَقْلَ عَظِيمِ الرُّومِ سَلَامٌ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى أَمَّا بَعْدُ فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدِعَايَةِ الْإِسْلَامِ أَسْلِمْ تَسْلَمْ يُؤْتِكَ اللَّهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ فَإِنْ تَوَلَّيْتَ فَإِنَّ عَلَيْكَ إِثْمَ الْأَرِيسِيِّينَ وَ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَنْ لَا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ قَالَ أَبُو سُفْيَانَ فَلَمَّا قَالَ مَا قَالَ وَفَرَغَ مِنْ قِرَاءَةِ الْكِتَابِ كَثُرَ عِنْدَهُ الصَّخَبُ وَارْتَفَعَتْ الْأَصْوَاتُ وَأُخْرِجْنَا فَقُلْتُ لِأَصْحَابِي حِينَ أُخْرِجْنَا لَقَدْ أَمِرَ أَمْرُ ابْنِ أَبِي كَبْشَةَ إِنَّهُ يَخَافُهُ مَلِكُ بَنِي الْأَصْفَرِ فَمَا زِلْتُ مُوقِنًا أَنَّهُ سَيَظْهَرُ حَتَّى أَدْخَلَ اللَّهُ عَلَيَّ الْإِسْلَامَ)

6 - Abdullah b. Abbas *radiyallahu anh***,** Ebû Süfyan'dan bizzat haber verdiğine göre, Ebû Süfyan şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile aramda kararlaştırılan müddet içinde (Hudeybiye anlaşması zamanında) Şam'da bulunduğum sırada Hrakl'e Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'dan bir mektup getirildi...

(Mektup şöyledir):

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. Allah'ın Rasûlü Muhammed'den, Rum'un büyüğü Hrakl'e...

Hidayete uyanlara selam olsun. Ben, seni İslâm davetiyle davet ediyorum. Müslüman ol ki kurtuluşa eresin. Müslüman ol ki, Allah-u Teâlâ senin ecrini iki kat versin. Eğer bu davetimi kabul

etmezsen, Hristiyan çiftçilerin işleyecekleri haramlar senin boynunadır.

"Ey kitap ehli! Ancak Allah'a kulluk etmemiz, O'na hiçbir şeyi eş koşmamamız, Allah'ı bırakıp birbirimizi rab olarak benimsememek üzere bizimle sizin aranızda müşterek bir söze gelin. Eğer yüz çevirirlerse: "Bizim müslüman olduğumuza şahid olun" deyin."(Âl-i İmrân: 64)

Ebû Süfyan devamla şöyle dedi: "Hrakl, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in mektubunu okuyup bitirince yanında sesler yükseldi ve gürültü çoğaldı. Bizim çıkarılmamızı emretti. Biz de çıkarıldık."***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte, insan hayatının gayesini belirleyen La ilaha illallah'a imanın keyfiyeti... Bu yüce düstura iman, sadece kelimelerde kalan, manasını bilmeden şuursuzca söylemekle meydana çıkacak bir iman değildir, şüphesiz. Lâilâhe illallah, kişide bir inanç, bir his ve bir hareket haline dönüşmedikçe gerçek ifadesini bulamaz. Bunun gerçekleşmesinin ilk şartı da bu kelimenin manasını Allah-u Teâlâ'nın razı olduğu ve tarif ettiği şekilde bilmektir. Zira bilmeden, anlamadan yapılacak iman iddiası yalandır, boştur. Hangi sağlam akıl, bilinmeyen, anlaşılmayan bir şeye inancın geçerli olduğunu kabul eder ki? Anlaşılmayan şeylerin insanda inanç haline dönüşebileceği; gerekleri bilinmeyen bir ifadenin insan hayatında pratik olarak yaşanabileceği hangi mantığa sığar ki? Elbette hiçbir sağlam akıl bunu kabul edemez. Evet, Lâ İlâhe illallah inancı, Kur'ân'dan ve sünnetten kaynaklanan bir anlayışla kavranmadan, gerekleri bilinip, hayat pratiğinde yaşanmadan iman gerçekleşemez. Bu kelimeyi kalben hissedip tasdik etmek için manasını bilmek gerekir. Kısacası bu kelimeye iman için manasını bilmek şarttır.

Maalesef günümüzde âlim kisvesindeki nice cahiller ve bunlara uyan zır cahiller bu gerçeği göremediler. Allah ve Rasûlü, anlamadan ve bilmeden "Lâ İlâhe illallah'a" iman ettiğini iddia edenleri yalanlayıp iman iddialarını yüzlerine vururcasına reddederken bu cahiller, ister manasını bilmesin ister şartlarından habersiz olsun hatta tevhidin şartlarına ters düşen amellerde bulunsun, Lâ İlâhe illallah'ı diliyle söyleyen herkesi müslüman görerek korkunç bir hataya düştüler. Bu cahiller, batıl olduğu kadar mantıksız olan iddialarını desteklemek için Kur'ân ve sünnetten delil getirmekten ve dolayısıyla Allah'a ve Rasûlüne iftira etmekten de geri kalmadılar. Allah Rasûlü'nün bazı hadislerinde geçen **"Kim Lâ İlâhe illallah derse...", "Kim Lâ İlâhe illallah'ı söylerse..."** müslüman olur, cennete girer gibi ifadelerini delil alıp buradaki hükmü, Lâ İlâhe

illallah'ı anlayarak ya da anlamayarak söyleyen herkes için genelleştirdiler. Anlayış ve muhakeme hususunda nasipleri çok az olan bu kimseler, bu gibi ifadelerin genele değil de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* zamanında ve ondan sonra yaşayan ve bu kelime söylendiğinde manasını ve şartlarını apaçık anlayan araplara ait bir hüküm olduğunu göremediler. Evet, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve selem*'in Lâ İlâhe illallah dediğinde manasını anlayan araplara seslenişi ve daveti onların tevhidi söylemelerini istemek şeklinde oluyordu. Zaten böyle olması da gerekmez miydi? Manasını bilip anladıktan sonra bir kişinin Lâ İlâhe illallah'ı dil ile ikrar etmesinin, iman etmesi için yeterli olacağı hiçbir sağlam aklın karşı çıkmayacağı apaçık bir gerçektir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Lâ ilâhe illallah dediğinde anlamayacak olanları -ki o zaman için bu kimseler arap olmayan ya da Arapçayı bilmeyen kimselerdi- bu kimseleri İslâm'a daveti şüphesiz böyle olmuyordu. Onun arap olmayan halkların krallarına gönderdiği davet mektubları bu gerçeği teyid etmektedir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu mektupların tümünde tevhidi, muhatap olan kimselerin anlayabileceği şekilde açıklaması ya da tevhidi ifade eden ayetleri mektuba eklemesi, tevhidin anlaşılmasının gerekliliğini net bir şekilde vurgular. Yukarıdaki hadiste de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Bizans imparatoru Hrakl'e gönderdiği davet mektubunda tevhidi, Allah'ın bir ayetiyle açıklamıştır. Bu ayeti incelememiz konunun anlaşılması açısından faydalı olacaktır.

"Ey kitap ehli!"

Bu hitap Yahudi ve Hıristiyanlara olduğu kadar onların durumunda olan herkesi içermektedir.

"Bizimle sizin aranızdaki müşterek bir söze gelin..."

Evet, bu Lâ ilâhe illallah sözü, dil ile söylemek açısından sizinle bizim aramızda müşterektir. Ama söyleyişin keyfiyeti itibariyle böyle değildir. Zira siz bunu, gerçek manasını bilmeden şuursuzca tekrarlayıp duruyorsunuz. Öyleyse, bu kelimenin manasını kabul etmeye gelin. Bu kelimenin manası da şudur:

"Ancak Allah-u Teâlâ'ya kulluk etmemiz, O'na hiçbir şeyi eş koşmamamız..."

Ne putları, ne haçı, ne ateşi, ne tağutları, ne de başka bir şeyi O' na ortak koşmayın. İbadeti sadece tek olan ve ortağı bulunmayan Allah'a has kılın.

"Allah'ı bırakıp birbirimizi Rab olarak benimsememek üzere..."

Allah'ın haram kıldığı şeyi helal, helal kıldığı şeyi haram kılan kimselere itaat etmeyelim. Hayatımızı ancak Allah'ın emir ve yasakları şekillendirsin. Eğer Allah'ın değil de başkasının helal (serbest) ve haram (yasak) sınırlarına tabi olursanız onu Rab edinmiş olursunuz.

"Eğer yüz çevirirlerse..."

Eğer bütün bunları kabule yanaşmayıp reddederseniz....

"Bizim müslüman olduğumuza şahid olun" deyin."

Biz "Lâ ilâhe illallah"ı bu manayla kabul ettiğimiz için Müslümanlarız. Fakat siz bu manayla kabul etmediğiniz için kâfirsiniz.

İşte Rasûlullah'ın Lâ ilâhe illallah'a davet metodunun özü bu idi. Lâ ilâhe illallah'ı insanlara apaçık şekilde, apaçık ifadelerle anlatmak ve manasının anlaşılmasını sağlamak. Günümüzde de bu davayı yüklenen mü'minlerin, insanları daveti böyle olmak zorundadır. Hem çağımız öyle korkunç ve karanlık bir dönem ki, Lâ ilâhe ilallah'ın anlaşılması sadece arap olmayanların sorunu, olmaktan çıkmış, arap olanlar dahi dillerinin yozlaştırılmasıyla bu ilahi gerçeği anlamaz, hissetmez olmuşlar.

Bu nedenle davetçinin Lâ ilâhe illallah'ı manasını anlamayanlara, Allah'ın emrettiği şekilde açıklaması, insanların bilerek iman ya da reddetmeleri ve davet görevinin hakkıyla yerine getirilmesi açısından izlenmesi gereken yegâne yoldur.

TEVHİDİN İLK ŞARTI : İHLÂS

عن عِتْبَان بْنَ مَالِكٍ الْأَنْصارِيَّ رضي الله عنه قال : غَدَا عَلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ " لَنْ يُوَافِيَ عَبْدٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَبْتَغِي بِهِ وَجْهَ اللَّهِ إِلَّا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ النَّارَ "

7 - İtban b. Malik *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'ın şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Kıyamet gününde Allah, kendi rızasını isteyerek Lâ ilâhe illallah diyen kimseye cehennemi haram kılar."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadiste geçen **"Kendi** (Allah'ın) **rızasını isteyerek"** sözü; ihlâslı olarak kalbiyle Allah'a yönelip Allah'ın rızasını hedef kabul ederek, şirkin her çeşidini terk etmek demektir. Lâ ilâhe illallah'ın manasını bilerek, bunu kalbiyle tasdik, diliyle de ikrar eden ve hayatını bu mananın gerektirdiği şekilde düzenleyen kimse, hiçbir zaman haram olan amelleri işlemekte ısrar etmez ve bir haram işlediğinde hemen tevbe edip Rabbine yönelir. Bu şekilde ölen kişi de asla cehenneme girmeyecektir.

Fakat "Lâ ilâhe illallah'ın" manasını bilerek kabul ettiği halde haram olan amelleri işlemekte ısrar edip tevbe etmeyen ve işledikleri haramlar sevaplarından fazla olan kimseler ölmeden önce bu haramlarından dolayı tevbe etmezlerse bunların durumu Allah'ın dilemesine kalmıştır. Allah dilerse bu kişileri affeder, dilerse de işlemiş oldukları haramlar oranında cehennemde onlara azap eder.

Hadiste geçen "cehennemi haram kılar" sözü; "cehennemde sonsuz olarak kalmayı haram kılar" demektir.

TAĞUTLARI REDDETMEDEN
İMAN GERÇEKLEŞMEZ

عَنْ طَارِق بنْ أَشيم رَضِيَ الله عَنْه قَال:سَمِعْتُ رَسُولَ الله صَلى الله عَليه وسلم يَقُولُ: " مَنْ قَالَ لَا إِلهَ إِلاَّ الله وَ كَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ الله حَرِّمَ مَالُهُ وَ دَمُهُ وَ حِسَابُهُ عَلى الله "

8 - Ebû Abdullah Tarik b. Eşyam *radiyallahu anh* **: "**Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in şöyle dediğini işittim" demiştir:

"Kim Lâ ilâhe illallah Muhammedun Rasûlullah der ve Allah'tan başka ibadet edilenleri reddederse malı ve kanı haram olur. Sonra onun hesabı Allah'a aittir." ***(Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu hadis, Lâ ilâhe illallah'ın manasını en güzel şekilde açıklayan hadislerden birisidir. "Lâ ilâhe illallah"ı sadece dille söylemek kişiyi müslüman yapmaz. Hatta manasını bilerek ve tasdik ederek söylese, fakat imanı bundan öteye geçmese yine de kabul edilmez. Ancak ve ancak bu kelimenin manasını bilip bunu diliyle ve kalbiyle tasdik eden ve Allah'tan başka ibadet edilen sahte ilah ve tağutları reddeden kimsenin

malı ve kanı haram olur. Sahte ilah ve tağutları red konusunda durakla-yan veya şüphe eden kimsenin imanından söz edilemez elbette.

LÂ İLÂHE İLLALLAH KURTULUŞTUR

عن أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَيْهِ ثَوْبٌ أَبْيَضُ وَهُوَ نَائِمٌ ثُمَّ أَتَيْتُهُ وَقَدْ اسْتَيْقَظَ فَقَالَ : " مَا مِنْ عَبْدٍ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ثُمَّ مَاتَ عَلَى ذَلِكَ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ " قُلْتُ : وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ قَالَ : " وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ " قُلْتُ : وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ قَالَ : " وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ " قُلْتُ : وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ . قَالَ : وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ عَلَى رَغْمِ أَنْفِ أَبِي ذَرٍّ " وَكَانَ أَبُو ذَرٍّ إِذَا حَدَّثَ بِهَذَا قَالَ وَإِنْ رَغِمَ أَنْفُ أَبِي ذَرٍّ .

9 - Ebû Zerr-i (Gıfari) *radiyallahu anh'dan* şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e ziyarete gelmiştim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, üzerinde beyaz bir örtü bulunduğu halde uyuyordu. Döndüm, sonra yine geldim. Bu defa uyanmıştı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Lâ ilâhe illallah deyip sonra bu ikrar ve iman üzerine vefat eden hiçbir kul yoktur ki o kul cennete girmesin" buyurdu. Ben:

"O kul zina etse, hırsızlık yapsa da mı?" diye sordum. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Zina etse de, hırsızlık yapsa da" buyurdu. Ben (hayret ederek):

"Zina etse de, hırsızlık yapsa da mı?" diye sordum. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Zina etse de, hırsızlık yapsa da" buyurdu. Ben (üçüncü defa):

"Zina etse de, hırsızlık yapsa da mı?" diye sordum. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Evet, Ebû Zerr'in burnu toprakta sürtülmesine rağmen o kul zina etse de, hırsızlık yapsa da (cennete girecektir)**"** buyurdu.

Ravi (Ebû'l-Esved) der ki: Ebû Zerr, bu hadisi her rivâyet ettiğinde: "Ebû Zerr'in burnu toprakta sürtülmesine rağmen" der idi.

(Buhârî-Müslim)

عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَتَانِي آتٍ مِنْ رَبِّي فَأَخْبَرَنِي أَوْ قَالَ : " بَشَّرَنِي أَنَّهُ مَنْ مَاتَ مِنْ أُمَّتِي لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ " قُلْتُ : وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ . قَالَ : " وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ."

10 - Ebû Zerr *radiyallahu anh*'dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Bana Rabbim tarafından gelen Cibril bir kere daha gelmiş ve: "Ümmetimden her kim Allah-u Teâlâ'ya hiçbir şeyi ortak koşmayarak ölürse, o kimse cennete girer" diye haber verdi." Ben:

"Ya Rasûlallah! O adam zina ettiği ve hırsızlık yaptığı halde cennete girer mi?" diye sordum. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Evet, zina ettiği ve hırsızlık yaptığı halde de cennete girer" diye cevap verdi. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

—Tevhid itikadı öyle bir inançtır ki sahibini eninde sonunda mutlaka kurtuluşa ve saadete eriştiriyor. Lâ ilâhe illallah'ın manasını bilerek, bunu kalp ve dil ile tasdik eden ve hayatını her yönüyle bu inancın gerektirdiği şekilde düzenleyen mü'min bir kimse büyük haramları işlese dahi mutlaka cennete girecektir. Belki Allah-u Teâlâ işlediği haramlar nisbetinde o mü'mine cehennemde azap edebilir ya da hiç azapsız işlediği haramları affeder. Fakat neticede mutlaka cenneti verecektir. Zira bu kul yegâne ilah olarak Allah'ı tanımış, tüm diğer sahte ilah ve tağutları reddederek, hayatını sadece ve sadece Allah-u Teâlâ'nın adil emir ve yasaklarına göre düzenlemiştir. Zira bu kul yüzünü sadece Allah'a yönelterek her türlü şirkten ve müşriklerden uzak olmuştur. Zira bu kul, Rabbine inanmış ve ibadetlerini ancak O'na yapmıştır, işlediği haramları ise onun zayıf anlarında nefsinin ya da şeytanın vesveseleriyle olmuş, fakat olayın farkına vardığında Rabbinin azabını düşündüğünden hemen pişmanlık duymuştur. Bu kul hiçbir zaman Allah'ın emir ve yasaklarında şüphe etmemiş, Allah'ın haram kıldığı bazı amelleri işlese de bunların haram olduğuna daima inanmış ve kendisini küfre düşürecek bu amelden mutlaka uzak durmuştur. Bunun karşılığında da Allah'ın o büyük ebedi nimeti cenneti hak etmiştir.

CENNETİ KAZANDIRACAK AMELLER

عَنْ أبِي أَيُّوب الأنصاريّ- رَضِيَ اللّه عَنْهُ- قال: انّ رَجُلاً قَالَ للنّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم: أَخْبِرْنِي بِعَمَلٍ يُدْخِلُنِي الجَنَّةَ. قَال: مَالَهُ مَالَهُ. وقَال النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم: «أَرَب ماله، تَعْبُدُ اللّه وَلَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً، وتُقيم الصّلاَةَ، وتُؤْتِي الزّكَاةَ، وَتَصِلُ الرَّحِمَ »

11 - Ebû Eyyub (Halid b. Zeyd-i Ensari) *radiyallahu anh*'dan şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

Bir kimse Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e:

"Ya Rasûlallah! (Kendisi ile amel edince beni cennete koyacak geçerli bir ibadeti bana haber verseniz)" diye bir istek ve temennide bulundu. Mecliste bulunanlardan birisi:

"Buna ne oluyor ki, ne dileği var ki?" diye sorması üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Bu bir ihtiyaç sahibidir, nesi olacak?" buyurup sorana karşı:

"Yalnız Allah'a ibadet edip O'na hiçbir şeyi ortak koşmazsın, namazı gerektiği gibi kılar, zekât verir, sıla-i rahim (akrabaya iyilik) **edersin"** diye cevap verdi. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Yapılan amellerin Allah-u Teâlâ katında geçerli olabilmesi için kişinin herşeyden önce Allah-u Teâlâ'yı tevhid edip O'na hiçbir şeyi ortak koşmaması gereklidir. Ancak bunu yaptıktan sonra diğer amelleri makbul olur.

2 - Tevhidden sonra; namazın, zekâtın, sıla-i rahimin zikredilmesi bunların sırasıyla önemini belirtiyor.

BAZI AMELLERİN TERKİ
LÂ İLÂHE İLLALLAH İNANCINI BOZAR

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَال : لَمَّا تُوُفِّيَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاسْتُخْلِفَ أَبُو بَكْرٍ ، وَكَفَرَ مَنْ كَفرَ مِنْ الْعَرَبِ قَالَ عُمَرُ : يَا أَبَا بَكْرٍ ! كَيْفَ تُقَاتِلُ النَّاسَ ، وَقَدْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لا إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ ، فَمَنْ قَالَ لا إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ فَقَدْ عَصَمَ مِنِّي مَالَهُ وَنَفْسَهُ إِلاّ بِحَقِّهِ ، وَحِسَابُهُ عَلَى اللَّهِ ؟ " قَالَ أَبُو بَكْرٍ : وَاللَّهِ لأُقَاتِلَنَّ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ

الصَّلاةِ وَالزَّكَاةِ ، فَإِنَّ الزَّكَاةَ حَقُّ الْمَالِ ، وَاللَّهِ لَوْ مَنَعُونِي عَنَاقًا كَانُوا يُؤَدُّونَهَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقَاتَلْتُهُمْ عَلَى مَنْعِهَا .

قَالَ عُمَرُ: فَوَ اللَّهِ مَا هُوَ إِلاَّ أَنْ رَأَيْتُ أَنْ قَدْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَ أَبِي بَكْرٍ لِلْقِتَالِ فَعَرَفْتُ أَنَّهُ الْحَقُّ.

12 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh* 'dan şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'in vefatı üzerine Ebû Bekir es-Sıddık halife olup arap kabilelerinden mürted olanlara karşı ordu göndermeye başladı. Ömer *radiyallahu anh:*

"Ey mü'minlerin halifesi! Bunlara karşı nasıl harp açarsınız? Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* : **"Lâ ilâhe illallah" diyene kadar insanlarla çarpışmakla emrolundum. Kim ki bu şehâdet kelimesini söylerse** (kısası gerektiren bir haram müstesna) **malını, canını korumuş olur.** (Gizli) **küfrü ve haramının hesabı Allah'a aittir"** demişti. Ebû Bekir *radiyallahu anh* cevaben:

"Vallahi her kim namazla zekâtı aynı görmezse onunla harp ederim. Çünkü zekât malın hakkıdır. Allah-u Teâlâ'ya yemin ederim ki bunlar Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e verdikleri bir keçi yavrusunu benden esirgerlerse bundan dolayı muhakkak onlara savaş açarım" buyurdu. Bunun üzerine Ömer *radiyallahu anh*:

"Vallahi bildim ki, mürted olanların öldürülmesi hakkındaki halifenin bu hükmü, Allah-u Teâlâ'nın, Ebû Bekir *radiyallahu anh*'in gönlünde yarattığı genişliğin eseridir. Bu sayede onlarla çarpışmanın hak olduğunu öğrendim" diye Ebû Bekir *radiyallahu anh*'ı doğruladı."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Hadisten tevhid kelimesinin sadece dil ile ikrarının iman olmadığı, bunun sahih bir iman olabilmesi için tevhidin gerektirdiği amellerle desteklenmesinin şart olduğu anlaşılıyor.

2 - Tevhid kelimesini söylediği ve diğer bütün vacibleri yerine getirdiği halde zekâtı vermek istemeyen kimsenin mürted olduğu ve öldürülmesi gerektiği hususu tüm sahabeler arasında ittifak edilen bir konudur.

3 - Ebû Bekir'in namaz ile zekâtı mukayese etmesinden namazı terkedenin de mürted olup öldürülmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Nitekim bu konuda da sahabeler arasında ihtilaf yoktur.

ALLAH-U TEÂLÂ'YA ORTAK KOŞAN KİMSE EBEDİ CEHENNEMLİKTİR

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : " إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ لِأَهْوَنِ أَهْلِ النَّارِ عَذَابًا لَوْ أَنَّ لَكَ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَيْءٍ كُنْتَ تَفْتَدِي بِهِ قَالَ : نَعَمْ . قَالَ : " فَقَدْ سَأَلْتُكَ مَا هُوَ أَهْوَنُ مِنْ هَذَا وَأَنْتَ فِي صُلْبِ آدَمَ أَنْ لَا تُشْرِكَ بِي فَأَبَيْتَ إِلَّا الشِّرْكَ ."

13 - Enes b. Malik *radiyallahu anh*' dan rivâyet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Allah-u Teâlâ cehennemde azabı en hafif olana: "Şayet yeryüzünde ne varsa hepsi senin olsa şu azapdan kurtulmak için feda eder miydin?" diye soracaktır. O da: "Evet, feda ederdim ya Rabbi!" diyecek. Bunun üzerine Allah-u Teâlâ: "Fakat Âdem' in sulbünde iken senden, daha kolay olan bir şeyi istemiştim de sen bundan çekinip bana şirk koşmuştun" diyecek."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hiç kimseye ne malın, ne şefaatin, ne oğulların ne de dünya ve içindekilerinin fayda sağlamayacağı kıyamet günü gelmeden önce, herkes Allah-u Teâlâ'ya şirk koşmamak ve O'nun iradesi doğrultusunda yaşamak konusunda elinden geleni yapmak zorundadır. Zira Allah-u Teâlâ kendisine şirk koşulmasını asla affetmeyeceğini ve insanların bu konuda çok dikkatli olmalarını emrediyor. Şirk koşulması halinde ise ebedi cehennem azabından kurtuluşun olmadığını beyan ediyor.

ŞİRK

وعن أبي بكرة نفيع بن الحارث رَضِيَ اللّهُ عَنْهُ قال : قال رَسُول اللّهِ صَلّى اللّهُ عَلَيْهِ وَسَلّم :" ألا أنبئكم بأكبر الكبائر ؟ ثلاثاً. قلنا: بلى يا رَسُول اللّهِ قال:" الإشراك بالله ، وعقوق الوالدين وكان متكئاً فجلس فقال: ألا وقول الزور ، وشهادة الزور ! فما زال يكررها حتى قلنا ليته سكت.

14 - Ebû Bekre (Nüfey) *radiyallahu anh*'dan şöyle rivâyet olunmuştur: "Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* (sahabelere) üç kere:

"Büyük haramların en büyüğünü size bildireyim mi?" buyurdu. Sahabeler:

"Evet, bildir ya Rasûlallah!" dediler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Allah'a ortak koşmak, ana-babaya eziyet etmektir" buyurdu. Sonra dayanmakta iken doğrulup oturdu. Ve: **"İyi dinleyin, bir de yalan yere şehâdettir"** buyurdu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu sözü durmayıp tekrar ediyordu. O kadar çok tekrarladı ki biz: "Keşke sussa" dedik. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - "Yalnız Allah-u Teâlâ'ya ibadet" temeli üzerine kurulan bu dinin, ilk önce ve her çeşidiyle yasakladığı şey şirktir. **Şirk;** ibadette bir yaratılmışı Allah-u Teâlâ'ya ortak koşmak, yani; Allah'ın emir ve yasaklarını kabul edip bunun yanında Allah'ın kendisine itaat edilmesini yasakladığı kimse veya kimselerin sözlerine itaat etmek, buna razı olmak veya onlara itaatin caizliğine inanmaktır.

Ayet ve hadislerde şirk iki şekilde kullanılmıştır:

a) Büyük Şirk: Tevbe olmaması halinde Allah'ın kesinlikle affetmeyeceği ve sahibini ebedi olarak cehenneme sokacak olan şirktir. Bu hüküm, Kur'ân ve sünnette ibadet olarak bildirilmiş amel, söz ya da inancın, Allah'tan başka birşeye yapılması durumunda geçerlidir. Örneğin; Dua etmek, itaat, yardımına çağırmak, sığınmak, hükmüne teslimiyet, kanunlarına muhakeme olmak gibi amellerin yaratılmışlardan birisine yapılması bu şirkin kapsamındadır.

b) Küçük Şirk: İbadet seviyesine çıkmamış fakat Allah'tan başkasına yapılmaya devam edildiğinde ileride büyük şirke neden olabilecek herhangi bir amel, söz ya da inancın Allah'tan başka bir şeye yapılmasıdır. Riya, Allah'tan başkası adına yemin etmek, "Allah ve sen dilersen", "Allah ve sen dileseydin bu olmazdı" gibi sözler kullanmak küçük şirk kapsamına giren amellerdendir.

2 - İslâm; toplum düzenini sağlamak ve fertler arasındaki muhtemel haksızlıkları önlemek için, şahidlik konusu üzerinde ısrarla durmuştur. Bu din kişilere gördükleri, duydukları olaylar hakkında kendilerinden şahitlik talep edilmeden, şahidlik yapmalarını emrederken görmedikleri şeyler hakkında şahidlik yapmalarını, şu veya bu gayeyle yalancı şahidliğe yönelmelerini de kesinlikle yasaklamıştır. Zira insanlar arasında hüküm verme zahire göredir ve delil ya da şahid muhakemenin sonundaki hükmü yüzde yüz etkileyen faktörlerdir. Olmamış bir olayı olmuş gibi göstermek veya olan olayı çarpıtarak aktarmak, sonuçta mutlaka bazı hakla-

rın çiğnenmesine sebep olacaktır. Bu da doğal olarak toplum düzeninin bozulması, fertler arasında ayrılmaların doğmasıyla sonuçlanacaktır. Allah'ın adil ve mükemmel nizamı, bu korkunç sonucu önlemek gayesiyle yalancı şahitlik için cezai zorlamalar ve ahirette azap vaad ederek maddi; haramlılık ve Allah katında azarlama bildirerek de manevi, tüm önlemleri almıştır.

MÜSLÜMANIN CANINI HELAL KILAN ÜÇ DURUM

عَنْ عَبْدِ الله بن مسعود – رَضِيِ الله عَنْهُ – قَال: قال رسول الله – صلى الله عليه وسلم– : (لاَ يَحِلُّ دَم امرئٍ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ أن لا إله إلا الله وأنِّي رَسُولُ الله إلا بإحدى ثَلاث : النَّفْس بالنفس ، والثيِّب الزَّانِي ، والْمُفَارِقُ لِدِينه التَّارِك لِلجَمَاعَة)

15 - Abdullah b. Mes'ud *radiyallahu anh* 'den rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Lâ ilâhe illallah Muhammedun Rasûlullah" kelimesine şehâdet eden müslüman kişinin kanı helal olmaz. Ancak şu üç şeyden birisiyle helal olur:

— Allah'ın öldürmeyi haram kıldığı bir nefsi öldürmek.

— Evli olduğu halde zina etmek.

— İslâm cemaatini bırakıp dininden dönerek mürted olmak."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Lâ ilâhe illallah Muhammedun Rasûlullah düsturuna şahitlik eden herkes müslüman olmuştur. Fakat bu şehâdet sadece dille söylenen kuru bir lafızdan ibaret değildir. Elbette, şehâdetin de bazı şartları mevcuttur. Öncelikle, bu kelimenin manasının bilinmesi mutlaka gereklidir. Zira hadiste geçen "şehide (şahidlik etti)" fiili bu kelimenin manasının bilinmesini gerekli kılar. Çünkü şahitlik, şehâdet edilecek konuyu tam bilmeyi şart koşar. Herhangi bir şey hakkında bilmeden ya da görmeden yapılacak şehâdet yalancı şahitlik, yani geçersiz olan şahitliktir. Tevhidin şartlarından bir diğeri, buna kalben inanıp dil ile ikrar etmek ve hayatını her yönüyle Lâ ilâhe ilallah'ın gereklerine göre düzenlemektir. İşte, bu şekilde tevhide şahitlik eden her müslümanın kanı, canı ve malı diğer müslümanlara haram olmuştur. Bu haramlıktan üç durum müstesnadır. Bir müslümanı öldürmesi durumunda katilin kısas olarak öldürülmesi, evli

olduğu halde zina eden müslümanın recmedilmesi. Bu durumlarda kişi haram işlediğini ikrar edip tevbe etse de öldürülmesi gerekir. Zira burada öldürme fiili yaptığı suçun cezasıdır. Fakat bu kişiden işlediği haram sebebiyle iman sıfatı kaldırılmaz.

Müslümanın kanını, canını helal kılan sebeplerden birisi de tevhide olan şehâdetini bozucu bir söz söyleyerek yahut amelde bulunarak veyahut da bu inanca ters bir inanç taşıyarak İslâm toplumundan ayrılmasıdır. Bu takdirde kişi küfre girmiştir ve öldürülmeyi hak etmiştir. Şayet tevbe eder ve yeniden İslâm'a girerse affedilir ve öldürülmez.

SEN SEVDİĞİNE HİDAYET EDEMEZSİN

عن سَعِيد بْنُ الْمُسَيَّبِ عَنْ أَبِيهِ أَنَّهُ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ لَمَّا حَضَرَتْ أَبَا طَالِبٍ الْوَفَاةُ جَاءَهُ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَوَجَدَ عِنْدَهُ أَبَا جَهْلِ بْنَ هِشَامٍ ، وَعَبْدَ اللَّهِ بْنَ أَبِى أُمَيَّةَ بْنِ الْمُغِيرَةِ ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لأَبِى طَالِبٍ « يَا عَمِّ ، قُلْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ ، كَلِمَةً أَشْهَدُ لَكَ بِهَا عِنْدَ اللَّهِ » . فَقَالَ أَبُو جَهْلٍ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِى أُمَيَّةَ يَا أَبَا طَالِبٍ ، أَتَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ فَلَمْ يَزَلْ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَعْرِضُهَا عَلَيْهِ ، وَيَعُودَانِ بِتِلْكَ الْمَقَالَةِ ، حَتَّى قَالَ أَبُو طَالِبٍ آخِرَ مَا كَلَّمَهُمْ هُوَ عَلَى مِلَّةِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ ، وَأَبَى أَنْ يَقُولَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَمَا وَاللَّهِ لأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ ، مَا لَمْ أُنْهَ عَنْكَ » . فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى فِيهِ (مَا كَانَ لِلنَّبِىِّ) الآيَةَ

16 - Müseyyeb b. Hazn *radiyallahu anh* 'den şöyle rivâyet edilmiştir:

"Ebû Talib'de ölüm alametleri belirdiği sırada Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* geldi. Amcasının yanında Ebû Cehil İbn-i Hişam ile Abdullah b. Ebi Umeyye'yi buldu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Ebû Talib'e:

"Ey amcam! Lâ ilâhe illallah de, kıyamet gününde kendisiyle sana şehâdet ve şefaat edebileceğim bu kelimeyi söyle" buyurdu. Ebû Cehil ve Abdullah b. Umeyye:

"Ey Eba Talib! Abdulmuttalib'in milletinden yüz mü çevireceksin?" diye bundan menettiler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* amcasına Kelime-i Tevhidi arza devam ediyordu. Diğer ikisi de mütemadiyen o sözlerine tekrar ediyorlardı. Nihayet Ebû Talib bunlara söylediği son söz olarak:

"O (yani ben) Abdulmuttalib'in milleti üzeredir" dedi ve Lâ ilâhe illallah demekten çekindi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"İyi bil amcacığım! Yemin ederim ki ben hakkında mağfiret dilemekten nehyolunmadıkça her halde Allah-u Teâlâ'dan senin için af ve mağfiret dilerim" dedi. Bunun üzerine Allah-u Teâlâ:

"**Ne nebinin ne de mü'minlerin, cehennemlik oldukları belli olduktan sonra yakın akrabaları da olsa şirk koşanlar için mağfiret dilemeleri asla doğru olmaz." (Tevbe: 113)** ayetini indirdi.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1- Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in Ebû Talib'e müslüman olması için sadece "Lâ ilâhe illallah'ı söyle" demesinin sebebi, Ebû Talib'in "Lâ ilâhe illallah"ın manasını gayet iyi biliyor olmasıdır. Eğer Ebû Talib bunu söyleseydi, manasını kabul ederek söyleyecekti. Zaten orada hazır bulunan Abdullah b. Ebi Umeyye ve Ebû Cehil'in ona şiddetle karşı çıkmaları ve: "Abdulmuttalib'in milletinden yüz mü çevireceksin?" demelerinin sebebi de budur. Çünkü müşrikler de "Lâ ilâhe illallah"ın manasını gayet iyi anlıyorlar ve Ebû Talib'in bunu söylemesi halinde Abdulmuttalib'in milletinden (dininden); yani onun yolundan yüz çevirip Allah'ın yolundan başka bir yol tanımayacağını biliyorlardı.

2 - Soy ve ecdad ululamak, müşrikler ve imansızlar için çok önemli bir olgudur. Ve bu ancak sapıkların tuttuğu yoldur. Hadiste de görüldüğü gibi, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* amcasının müslüman olması için o kadar çaba sarf etmesine karşılık; Ebû Talib'in Lâ ilâhe illallah'tan yüz çevirmesi için Ebû Umeyye ve Ebû Cehil'in ona soy ve ecdadını hatırlatmaları yetmiştir. İşte her çağ ve her yerdeki müşriklerin genel karakteri budur.

3 - Hidayet ancak Allah'tandır, İslâm tebliğcisine düşen görev ise tevhidi, Allah'ın istediği şekilde ve apaçık ifadelerle insanlara anlatmak, ulaştırmaktır. Hakka yönelen ve hakka talip olan kulun kalbine bu dini yerleştirmek ise tamamen Allah'a aittir. Bu nedenle, tevhidi çok güzel ve apaçık anlattığı halde, insanlar yine de kabul etmemekte direniyorsa, bu durumda davetçi ümitsizliğe kapılıp üzülmemeli ve bu nedenle kendisini perişan etmemelidir. Nitekim Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* -ki o, karakter ve ahlak yapısı olarak insanların en üstünü ve İslâm tebliğcisi olarak taşınması gereken en mükemmel ve en kusursuz vasıfları kendisinde toplayan yegâne insan idi- evet, bu konumdaki Allah Rasûlünün; en yakın akrabası, küçüklüğünden beri kendisini gözetip büyüten ve bir baba gibi seven, İslâm'a karşı hiçbir düşmanlıkta bulunmadığı gibi gerek Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i gerekse İslâm'ı elinden geldiğince destekleyen Ebû Talib'e tevhidi ısrarla tebliğ ettiği halde, Ebû Talib'in

bundan yüz çevirip müşrik olarak ölmesi, hidayetin Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* dahil hiçbir insanın elinde olmadığını apaçık göstermektedir. Bu gerçek karşısında İslâm tebliğcisi dikkatle düşünmeli, insanlara hakkı nasıl kabul ettireceğini değil, yüklendiği tebliğ görevini en iyi nasıl yerine getireceğini düşünüp her halükarda Rabbi Zü-l Celal'e tevekkül etmelidir.

4 - Bu dinin insan ilişkilerini düzenleyişinde, hisleri ve hedefleri ortak kılan yegâne bağ akide bağıdır. Ancak, tevhid bağı ile kenetlenenler bir bütünü oluşturur, bu sistemde. Muvahhidle, müşrik arasında hiçbir bağlayıcı etken yoktur. Zira onlar apayrı iki safın, iman ve şirk saflarının fertleridir. Akide dışındaki bağlara riayet, ancak dinin emir ve yasaklarına riayet gerçekleştiğinde mümkündür. Ne zaman ki tevhide karşı şirk tercih edilir, saflar belirlenir, akide bağı veya diğer bir bağ seçilmek zorunda kalınırsa, itibar edilecek yegâne değer ölçüsü din bağı, inanç bağıdır. İster akrabalık bağları, ister milli ve nesebi bağlar veya tevhid dışında her ne bağ olursa olsun, bu durumda gözardı edilmeye, itibar edilmemeye mahkûmdur. Zira Allah'a karşı isyanda hiçbir değere, hiçbir bağa, hiçbir ölçüye ve hiçbir kimseye itaat yoktur. Allah'a ve Rasûlü'ne karşı geldiklerinde -isterse en yakın akraba olsun- hiç kimseye sevgi; müşrik olduğu apaçık anlaşıldıktan sonra -isterse en yakın akraba olsun- hiç kimse hakkında Allah' tan af dileme; kitap ve sünnetten kaynaklanmadığı müddetçe -isterse en yakın akrabadan gelsin- hiçbir emre itaat yoktur.

5 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Ebû Talib hakkında dua edip mağfiret dileyeceğine dair sözü, henüz o konunun haramlığına delalet eden ayetin inmemiş olmasındandır. Nitekim bu ayetle müşrik olarak ölenler için mağfiret dilenmesi kesinlikle haram kılınmış ve Rasûlullah da bundan sonra böyle bir şeye yeltenmemiştir.

MÜ'MİN VE KABİR SORGUSU

عن أَسْمَاء قَالَتْ : أَتَيْتُ عَائِشَةَ وَهِيَ تُصَلِّي، فَقُلْتُ مَا شَأْنُ النَّاسِ فَأَشَارَتْ إِلَى السَّمَاءِ، فَإِذَا النَّاسُ قِيَامٌ، فَقَالَتْ: سُبْحَانَ اللهِ قُلْتُ: آيَةٌ فَأَشَارَتْ بِرَأْسِهَا أَيْ نَعَمْ فَقُمْتُ حَتَّى تَجَلاَّنِي الْغَشْيُ، فَجَعَلْتُ أَصُبُّ عَلَى رَأْسِي الْمَاءَ، فَحَمِدَ اللهَ، عَزَّ وَجَلَّ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم، وَأَثْنَى عَلَيْهِ، ثُمَّ قَالَ: " مَا مِنْ شَيْءٍ لَمْ أَكُنْ أُرِيتُهُ إِلاَّ رَأَيْتُهُ فِي مَقَامِي ، حَتَّى الْجَنَّةُ وَالنَّارُ ، فَأُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّكُمْ تُفْتَنُونَ فِي قُبُورِكُمْ مِثْلَ أَوْ قَرِيبَ (قَالَ الرَّاوِي: لاَ أَدْرِي أَيَّ ذلِكَ قَالَتْ أَسْمَاءُ) مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ ، يُقَالُ مَا عِلْمُكَ بِهذَا الرَّجُلِ فَأَمَّا الْمُؤْمِنُ أَوِ الْمُوقِنُ (لاَ أَدْرِي بِأَيِّهِمَا قَالَتْ أَسْمَاءُ) فَيَقُولُ

هُوَ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ ، جَاءَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى ، فَأَجَبْنَا وَاتَّبَعْنَا، هُوَ مُحَمَّدٌ (ثَلاَثًا)؛ فَيُقَالُ: نَمْ صَالِحًا، قَدْ عَلِمْنَا إِنْ كُنْتَ لَمُوقِنًا بِهِ؛ وَأَمَّا الْمُنَافِقُ أَوِ الْمُرْتَابُ (لاَ أَدْرِي أَيَّ ذلِكَ قَالَتْ أَسْمَاءُ) فَيَقُولُ : لاَ أَدْرِي ، سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ شَيْئًا فَقُلْتُهُ "

17 - Esma binti Ebû Bekir *radiyallahu anhâ* şöyle demiştir:

"Güneş tutulması olduğu bir zamanda Âişe *radiyallahu anhâ* namaz kılarken yanına gittim. "Bu halka ne oluyor? (Neden korkuyorlar?)" dedim. Güneş tutulması meydana geldiğini anlatmak için gökyüzüne başı ile işaret etti. Meğer hep namaza durmuşlarmış. Âişe *radiyallahu anhâ*: "Sübhanallah!" dedi. "Bu bir azap alameti veya kıyametin yaklaşması mı?" diye sordum. Başıyla: "Evet" diye işaret etti. Bunun üzerine ta ki terleyinceye kadar ben de namaza durdum. Yanımdaki kırbadan başıma su dökmeye başladım. Namazdan sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Allah'a hamd ve sena edip buyurdu ki:

"Cennet ve cehenneme kadar evvelce bana gösterilmiş hiçbir şey kalmadı ki bu makamda görmüş olmayayım. Bana vahyolundu ki siz kabirlerinizde Mesih-i Deccal yüzünden çekilecek imtihanlara benzer yahut ona yakın bir imtihan geçireceksiniz. Kabire girmiş kimseye: "Bu adam (yani; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*) **hakkındaki ilmin nedir?" diye sorulacak. Mü'min olan kimse: "O kişi Muhammed'dir. O kişi Allah'ın Rasûlüdür. Açık ayetlerle hidayet getirdi. Biz de davetine uyduk. Ve yolunu takip ettik. O kişi Muhammed** *sallallahu aleyhi ve sellem* **'dir" diyecek. Ve bu söz üç kere tekrar olunacak. Ondan sonra o kimseye: "Öyle ise rahatına bak. O kişinin rasûllüğüne imanın olduğunda şüphe kalmadı" denilecek. Yok, eğer münafık veya kalbinde şek olan birisi ise o soruya karşı: "Ben ne bileyim, işittim, öteki beriki bir şeyler söylüyorlardı. Ben de söyledim" cevabını verecek."** ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Güneş tutulduğu zaman kıyamda uzun bir süre kalarak namaz kılmak sünnettir.

2 – Allah-u Teâlâ, insanı yarattığında ona bazı özellikler vermiştir. Bu hususiyetlerden birisi de korku ve heyecandır. Korku ve heyecan anında abdest alıp herşeyi yoktan vareden Allah'a yönelmek ve namazla O'ndan yardım istemek, böyle kötü hallerin üzerimizden gitmesine vesile olacaktır. Bu, Allah Rasûlü'nün bizatihi uygulamasıyla da teyid edilmiştir.

3 - Kabirde hayat, sorgu ve azap haktır. Ölen kimseye kabir sorgusunu münker ve nekir melekleri yapar. Dünyada iken tevhidin manasını bilip tasdik ederek inanan ve bunu hayat pratiğine aksettirenler, kendisine Allah ve Rasûlünden gelen her habere kayıtsız şartsız teslim olanlar, kısacası mü'minler bu sorulara kolayca ve tereddütsüz cevap vereceklerdir. Allah'ın dinini inkâr edenler veya iman hususunda cehaletleri ve tereddütleri bulunanlar ise kabir suali karşısında şaşkın ve çaresiz kalacaklar, hiçbir şekilde bu sorulara doğru cevap veremeyeceklerdir.

KIYAMET VE TAĞUTLAR

عن أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ النَّاس قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ هَلْ نَرَى رَبَّنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ قَالَ: " هَلْ تُمَارُونَ فِي الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ لَيْسَ دُونَهُ سَحَابٌ " قَالُوا لاَ يَا رَسُولَ اللهِ قَالَ:" فَهَلْ تمَارُونَ فِي الشَّمْسِ لَيْسَ دُونَهَا سَحَابٌ " قَالُوا لاَ يَا رَسُولَ اللهِ، قَالَ: " فَإِنَّكمْ تَرَوْنَهُ كَذَلِكَ يُحْشَرُ النَّاسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَقُولُ مَنْ كَانَ يَعْبدُ شَيْئًا فَلْيَتْبَعْهُ، فَمِنْهُمْ مَنْ يَتَّبِعُ الشَّمْسَ، وَمِنْهُمْ مَنْ يَتَّبِعُ الْقَمَر، وَمِنْهُمْ مَنْ يَتَّبِعُ الطَّوَاغِيتَ وَتَبْقَى هذِهِ الأُمَّةُ فِيهَا مُنَافِقُوهَا، فَيَأْتِيهِمُ اللهُ فَيَقُولُ أَنَا رَبُّكُمْ، فَيَقُولُونَ هذَا مَكَانُنَا حَتَّى يَأْتِيَنَا رَبُّنَا، فَإِذَا جَاءَ رَبُّنَا عَرَفْنَاهُ، فَيَأْتِيهِمُ اللهُ فَيَقُولُ أَنَا رَبُّكُمْ، فَيَقُولُونَ أَنْتَ رَبُّنَا، فَيَدْعُوهُمْ، وَيُضْرَبُ الصِّرَاطُ بَيْنَ ظَهْرَانَيْ جَهَنَّمَ، فَأَكُونُ أَوَّلَ مَنْ يَجُوزُ مِنَ الرُّسُلِ بِأُمَّتِهِ، وَلاَ يَتَكَلَّمُ يَوْمَئِذٍ أَحَدٌ إِلاَّ الرُّسُلُ، وَكَلاَمُ الرُّسُلِ يَوْمَئِذٍ اللَّهُمَّ سَلِّمْ سَلِّمْ، وَفِي جَهَنَّمَ كَلاَلِيبُ مِثْلُ شَوْكِ السَّعْدَانِ، هَلْ رَأَيْتُم شَوْكَ السَّعْدَانِ قَالُوا نَعَمْ، قَالَ: فَإِنَّهَا مِثْلُ شَوْكِ السَّعْدانِ، غَيْرَ أَنَّهُ لاَ يَعْلَمُ قَدْرَ عِظَمِهَا إِلاَّ اللهُ، تَخْطَفُ النَّاسَ بِأَعْمَالِهِمْ، فَمِنْهُمْ مَنْ يُوبَقُ بِعَمَلِهِ، وَمِنْهُمْ مَنْ يُخَرْدَلُ ثُمَّ يَنْجُو، حَتَّى إِذَا أَرَادَ اللهُ رَحْمَةَ مَنْ أَرَادَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ أَمَرَ اللهُ الْمَلاَئِكَةَ أَنْ يُخرِجُوا مَنْ كَانَ يَعْبُدُ اللهَ، فَيُخرِجُونَهُمْ، وَيَعْرِفُونَهُمْ بِآثَارِ السُّجُودِ، وَحَرَّمَ اللهُ عَلَى النَّارِ أَنْ تَأْكُلَ أَثَرَ السُّجُودِ، فَيَخرُجُونَ مِنَ النَّار، فَكُلُّ

ابْنِ آدَمَ تَأْكُلُهُ النَّارُ إِلاَّ أَثَرَ السُّجُودِ؛ فَيَخْرُجُونَ مِنَ النَّارِ قَدِ امْتَحَشُوا، فَيُصَبُّ عَلَيْهِمْ مَاءُ الْحَيَاةِ، فَيَنْبُتُونَ كَمَا تَنْبُتُ الْحِبَّةُ فِي حَمِيلِ السَّيْلِ؛ ثُمَّ يَفْرُغُ اللهُ مِنَ الْقَضَاءِ بَيْنَ الْعِبَادِ، وَيَبْقَى رَجُلٌ بَيْنَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ، وَهُوَ آخِرُ أَهْلِ النَّارِ دُخُولاً الْجَنَّةَ، مُقْبِلاً بِوَجْهِهِ قِبَلَ النَّارِ، فَيَقُولُ يَا رَبِّ اصْرِفْ وَجْهِي عَنِ النَّارِ، قَدْ قَشَبَنِي رِيحُهَا، وَأَحْرَقَنِي ذَكَاؤُهَا، فَيَقُولُ هَلْ عَسَيْتَ إِنْ فُعِلَ ذَلِكَ بِكَ أَنْ تَسْأَلَ غَيْرَ ذَلِكَ فَيَقُولُ لاَ وَعِزَّتِكَ، فَيُعْطِي اللهَ مَا يَشَاءُ مِنْ عَهْدٍ وَمِيثَاقٍ؛ فَيَصْرِفُ اللهُ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ فَإِذَا أَقْبَلَ بِهِ عَلَى الْجَنَّةِ رَأَى بَهْجَتَهَا، سَكَتَ مَا شَاءَ اللهُ أَنْ يَسْكُتَ، ثُمَّ قَالَ يَا رَبِّ قَدِّمْنِي عِنْدَ بَابِ الْجَنَّةِ، فَيَقُولُ اللهُ لَهُ، أَلَيْسَ قَدْ أَعْطَيْتَ الْعُهُودَ وَالْمَوَاثِيقَ أَنْ لاَ تَسْأَلَ غَيْرَ الَّذِي كُنْتَ سَأَلْتَ فَيَقُولُ يَا رَبِّ لاَ أَكُونَنَّ أَشْقَى خَلْقِكَ؛ فَيَقُولُ فَمَا عَسَيْتَ إِنْ أُعْطِيتَ ذَلِكَ أَنْ لاَ تَسْأَلَ غَيْرَهُ فَيَقُولُ لاَ وَعِزَّتِكَ لاَ أَسْأَلُ غَيْرَ ذَلِكَ؛ فَيُعْطِي رَبَّهُ مَا شَاءَ مِنْ عَهْدٍ وَمِيثَاقٍ، فَيُقَدِّمُهُ إِلَى بَابِ الْجَنَّةِ، فَإِذَا بَلَغَ بَابَهَا فَرَأَى زَهْرَتَهَا، وَمَا فِيهَا مِنَ النَّضْرَةِ والسُّرُورِ فَيَسْكُتُ مَا شَاءَ اللهُ أَنْ يَسْكُتَ، فَيقُولُ يَا رَبِّ أَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ، فَيَقُولُ اللهُ: وَيْحَكَ يَا ابْنَ آدَمَ مَا أَغْدَرَكَ أَلَيْسَ قَدْ أَعْطَيْتَ الْعُهُودَ وَالْمَوَاثِيق أَنْ تَسأَلَ غَيْرَ الَّذِي قَدْ أُعْطِيتَ؟ فَيقُولُ: يَا رَبِّ تَجْعَلْنِي أَشْقَى خَلْقِكَ، فَيضْحَكَ اللَّهُ مِنْهُ. ثُمَّ يَأْذَنُ لَهُ فِي دُخُولِ الْجَنَّةِ وَيَقُولُ لَهُ: تَمَنَّ! فَيَتَمَنَّى، حَتّى إِذَا انْقَطَعَتْ أُمْنِيَّتُهُ. قَالَ اللَّهُ تَعالى: تَمَنَّ كَذَا وَكذَا، يُذَكِّرُهُ رَبُّهُ، حَتّى إِذَا انْتَهَتْ بِهِ الأَمَانِيُّ. قَالَ اللَّهُ تَعالى: لَكَ ذلِكَ وَمِثْلُهُ مَعَهُ. قَالَ أَبُو سَعِيدٍ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ يَقُولُ: لَكَ ذلِكَ وَعَشْرَةُ أَمْثَالِهِ مَعَهُ. "

18 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

Sahabeler: "Ya Rasûlallah! Kıyamet gününde biz Rabbimizi görecek miyiz?" diye sordular. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem'* de:

"Ayın on dördüncü gecesi ayı görmek hususunda şüphe ve ihtilaf eder misiniz?" diye sordu. Sahabeler:

"Hayır, ya Rasûlallah! Bunda ihtilaf etmeyiz" deyince Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* tekrar:

"Ya görmeye engel hiçbir bulut yokken güneşi göreceğinizden şüphe ve ihtilaf eder misiniz?" diye sordu. Sahabeler:

"Hayır, ya Rasûlallah! Bunda da ihtilaf etmeyiz" dediklerinde bu kez Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"İşte Allah'ı siz böyle apaçık göreceksiniz. Kıyamet gününde insanlar haşrolunacak (yani; bir araya toplanacak). **Allah-u Teâlâ:**

"Her kim neye ibadet ve itaat ediyordu ise onun ardına düşsün" buyuracak. Yahut Allah'ın emriyle bu sözü diyen diyecek. Artık kimi güneşin, kimi ayın, kimisi de tağutların ardına düşüp

gidecek. Yalnız bu ümmet, içlerinde münafıkları da olduğu halde durup kalacak. Allah Tebareke ve Teâlâ hazretleri onlara evvelce tanıdıklarından başka bir surette gelip:

"Ben sizin Rabbinizim" buyuracak. Onlar Rablerini o tecelli ile tanıyamayacakları için:

"Senden Allah'a sığınırız. Rabbimiz bize geldiğinde biz O' nu tanırız" diyecekler. Allah Azze ve Celle hazretleri onlara bu defa tanıdıkları surette gelip:

"Ben sizin Rabbinizim" buyuracak. Onlar da:

"Evet, sen bizim Rabbimizsin" diyecekler. Ve Allah-u Teâlâ'nın onları çağırması üzerine O'na tabi olacaklar. Cehennemin de tam ortasına sırat (yani; köprü) **kurulur. Ümmetimi onun üstünden en evvel geçirecek olan ben olacağım. O gün Rasûllerden başka hiçbir kimse korku ve dehşet dolayısıyla konuşamaz. Rasûllerin de o günkü sözü: "İlahi selamet ver"den ibaret olacaktır. Cehennemde sa'dan** (dikenli bir bitki) **dikenlerine benzer çengeller vardır.** (Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sahabelere hitaben): **"Sa' dan dikenlerini hiç görmüşlüğünüz var mı?" diye sordu:** Sahabeler de: "Evet, vardır" cevabını verince Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sözüne şöyle devam etti: **İşte bu çengeller de sa'dan dikenlerine benzer. Ancak şu var ki; ne kadar büyük olduklarını yalnız Allah-u Teâlâ bilir. İşte bunlar insanları kötü amellerinden dolayı kapıp alırlar. Kimi kötü ameli dolayısıyla helak olur. Kimi hardal tanesi kadar ezim ezim ezildikten sonra kurtulur. Nihayet Allah-u Teâlâ cehennem ehlinden her kime rahmet etmişse onları çıkaracak. Dünyada iken sadece Allah'a ibadet etmiş olanları çıkarmalarını meleklere emredecek, onlar da onları çıkaracaktır. Melekler mü'minleri secde azalarındaki izlerden tanıyacaklardır. Ve işte onlar öylece çıkarılacaklardır. Allah-u Teâlâ secde izlerini yiyip mahvetmeyi cehennem ateşine haram kılmıştır. Bununla beraber âdemoğlunun bütününü cehennem ateşi yer de yalnız secde izlerini yiyemez. O mü'minler ateşten kavrulup kapkara çıkarılacaklar. Üzerlerine hayat veren bir su dökülecek de akarsu kenarında yabani reyhan tohumları nasıl çabuk biterse yeniden öyle biteceklerdir. Sonra Allah-u Teâlâ ve Tekaddes hazretleri kulları arasında hüküm ve kazayı sona erdirir. Ancak cennet ile cehennem arasında yüzü ateşe dönük bir kimse kalır ki, o cennete girecek, cehenneme girmiş mü'minlerin sonuncusu olacaktır. O kimse:**

"Ya Rabbi! Yüzümü şu ateşten döndür. Kokusu beni zehirliyor. Alevi beni yakıp duruyor" diyecek. Adamcağız dua ve niyazda bulunacak. Sonunda Allah-u Teâlâ ona diyecek ki:

"Senin bu dediğin yapılacak olursa, acaba başka birşey daha istemeyecek misin?" O ise:

"Celal ve izzetine yemin olsun ki, hayır" diyecek. Ve Allah-u Teâlâ'ya Allah'ın dilemesine bağlı olarak söz verecek. Ondan sonra Allah-u Teâlâ onun yüzünü cehennem tarafından cennet tarafına çevirecek. Yüzünü cennete doğru döndürünce cennetin güzelliğini görecek. (Lakin istemeye utanıp) **Allah'ın dilediği kadar bir müddet sustuktan sonra:**

"Ya Rabbi! Beni cennetin kapısına yanaştır" diyecek. Allah-u Teâlâ da:

"Evvelce istediğinden başka hiçbir şey istemeyeceğine söz vermiş değil miydin?" diye kendisini susturacak. O da:

"Ya Rabbi! Yarattıklarının en bedbahtı ben mi olayım?" cevabını verecek. Bunun üzerine yine Allah-u Teâlâ:

"Bunu da sana verirsem başka birşey isteyecek misin?" diyecek. O da:

"Celal ve izzetine yemin olsun ki, hayır. Bundan başka birşey isteyecek değilim" cevabını verecek. Ve Rabbi Celiline dilediği sözü verdikten sonra Rabbi Teâlâ ve Tekaddes hazretleri onu cennetin kapısına yanaştıracak. O kimse cennet kapısına varıp da ondaki güzellik ve hoşluğu ve içindeki ender şeyleri ve sevinci görünce yine utanıp Allah'ın dilediği kadar bir müddet sükut edecek. Sonra:

"Ya Rabbi! Beni içeriye sok" diyecek. Allah Azze ve Celle de:

"Allah layığını versin ey âdemoğlu! Sen ne sözünde durmaz kimsesin. Sen verdiğimden başka hiçbir şey istemeyeceğine daha evvel söz vermiş değil mi idin?" buyuracak. O da:

"Ya Rabbi! Yarattıklarının en bedbahtı ben mi olacağım?" Bu söz üzerine dua ve niyazını tekrar ede ede nihayet Allah-u Teâlâ ona gülecek ve cennete girmesine izin verecek. Oraya alırken de ona:

"Dilekte bulun" buyuracak. O da uzun boylu dileklerde bulunacak. Nihayet dilekleri kesilince Allah-u Teâlâ:

"Bunlardan başka şunu da, bunu da iste" buyuracak ki, istenen şeyleri Rabbi Teâlâ ve Tekaddes hazretleri aklına getirecek. Nihayet bu türlü dileklerin hepsi bitince Allah-u Teâlâ:

"Bunların hepsi ve bir O kadar dahası hep senindir" buyuracaktır.

<Hadisi Ebû Hureyre'den rivâyet edenlerden biri olan Ata b. Yezid-i Leysi der ki: "Ebû Hureyre bunu rivâyet ederken Ebû Said-i Hudri de oturuyor ve Ebû Hureyre'nin dediklerinden hiçbir şeyi değiştirmeye gerek görmüyordu. Ta: **"Bunların hepsi ve o kadar dahası hep senindir"** sözüne gelince Ebû Said-i Hudri *radiyallahu anh* Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'e: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, Allah Azze ve Celle: **"Bunların hepsi ve daha on misli senindir"** buyuracaktır, demiştir" dedi. Ebû Hureyre: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den yalnız: **"Bunların hepsi ve bir o kadar dahası senindir"** 'buyurduğunu bellemişim" dedi. Ebû Said ise: **"Bunların hepsi ve daha on misli senindir"** buyurduğunu ben işittim" dedi.**>**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Dünyada iken sadece Allah'a ibadet eden, O'na hiçbir şeyi **şirk** koşmayan, tüm sahte ilahları reddedip sadece Allah'a yönelen mü'min kul, ahiret gününde herşeyin yaratıcısı olan Allah'ı görmeye, hiç bir aklın tasavvur etmeye gücü yetmediği, kâmil isim ve sıfatlara sahip, yegâne ilahımız olan Rabbimizi hiçbir sınır ve mesafe olmaksızın görmek... O'nun cemalini seyretmek... Keyfiyetini açıklayamadığımız ne muhteşem bir olay... Tecellisinin, koskoca dağları un ufak ettiği Allah'ın, mü'min kullarına tecelli etmesi... Allah'ın kudretinin yanında hiç derecede zayıf insan oğlunun, dünyada sadece Allah'a ibadet etmesine karşı verilen bu nimet, diğer hiçbir nimetle kıyas edilemeyecek kadar yüce.

2 - Kıyamet gününde, herkes itaat ettiği varlığın önderliğinde ya Cennete ya da cehenneme girecektir. Cennete girenler ancak Allah'a ibadet eden mü'minlerdir. Sahte ilah ve tağutlara itaat eden kâfirler ise, bu önderlerinin arkasından gidip ebedi olarak cehennemi boylayacaklardır. Burada tağut kavramı üzerinde durulması gerekmektedir.

Tağut; genel anlamda, Allah'a ibadet edilmesini engelleyen, Allah'a ve Rasûlü'ne giden yolu kapayan, insanların Allah'tan başka ibadet ettiği her şeyi kapsar. Bu taştan bir put olabileceği gibi, bir insan, bir hayvan, bir düşünce tarzı, Allah'ın dininden alınmamış bir hayat sistemi, bir yönetim şekli ve bir ideoloji de olabilir. Şayet ortada Allah'tan başka bir şeye ibadet ve itaat söz konusu ise orada bir tağutun varlığı ya da bir şeyin tağutlaştırılması kaçınılmazdır. İlk olarak Allah'a isyan eden, O'nun koyduğu sınırları tanımayan, insanları Allah'a değil de kendisine itaate çağıran şeytan "Allah ona ve yandaşlarına lanet etsin" tağutların başıdır. Allah'ın indirdiği kanunlarla hükmetmeyenler, O'nun hükümlerini değiştirenler, insanların kendilerine ibadet ve itaat etmeye çağıranlar ve onları

Allah'ın hükümlerinden başka bir kanuna muhakeme olmaya zorlayanlar, gaybı bildiklerini iddia edenler de reddedilmesi gereken tağutlardır. Kim bunları reddetmez, aksine itaat ederse, kıyamet gününde tabi olduğu tağutuyla birlikte cehenneme atılacak ve hüsrana uğrayanların en sefili olacaktır. Allah-u Teâlâ bizleri tağutların şerrinden korusun.

3 - Yalnız Allah'a ibadet ettiği ve O'na hiçbir şeyi şirk koşmadığı halde, büyük haram işlemiş olan müslüman bir kul, şayet cehenneme girecek olursa burada ebedi kalmayacaktır. İşlemiş olduğu haramlar nispetinde azap görecek ve Allah'ın rahmetiyle cehennemden çıkarılıp cennete ebedi olarak konulacaktır, işte, yalnız Allah'a ibadet etmenin üstünlüğü...

DUADA TEVESSÜL

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْه أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ كَانَ إِذَا قَحَطُوا اسْتَسْقَى بِالْعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ فَقَالَ : اللَّهُمَّ إِنَّا كُنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّنَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَسْقِينَا وَإِنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِعَمِّ نَبِيِّنَا فَاسْقِنَا قَالَ فَيُسْقَوْنَ .

19 - Enes b. Malik *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Halk kıtlığa düştüklerinde, Ömer b. Hattab *radiyallahu anh* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in amcası Abbas b. Abdilmuttalib *radiyallahu anh*' e, yağmur yağması için Allah'a dua etmesini söyler ve:

"Allah'ım! Bizler nebimiz hayatta iken ona dua ettirerek senden niyazda bulunurduk da bize yağmurlar ihsan ederdin. Şimdi de nebimizin amcasının duasıyla senden niyaz ediyoruz. Bize yine yağmur ihsan et" diye dua ederdi. Bu duayı edince yağmur yağardı." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Tevhid inancı, her çeşidiyle ibadetlerin yalnız Allah'a yapılmasını emreder. Her kim, küçük ya da büyük olsun ibadet hükmüne giren herhangi bir ameli Allah'tan başkasına yaparsa, tevhidi bozucu harekette bulunmuş, şirk koşarak müşrik sıfatını kazanmış olur. Burada şunu da belirtmemiz gerekiyor: Herhangi bir amelin Allah'tan başkasına yapıldığında şirk hükmüne girebilmesi, bu amelin Kur'ân veya sünnette ibadet olarak vasıflandırılması şartına bağlıdır. Örneğin; dua etmek, yardıma çağırmak, kanunlarına teslim olmak, hakimiyetini kabul etmek, kurban kesmek, adak adamak gibi fiiller, Kur' an ve sünnette ibadet olarak vasıflandırıldığı için bunlardan birisini Allah'tan başkasına yapan kimse müşrik

olur. Allah-u Teâlâ Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'i risalete görevlendirdiği anda, bu gerçeği kendisine vahyetmeye başlamış, Lâ ilâhe illallah düsturunu dinin giriş kapısı göstererek, buna teslim olan kullarını her türlü şirkten temizlemiş, "yalnız Allah'a ibadet" şuurunu kalplerine yerleştirmişti. Ömer *radiyallahu anh* 'ın yukarıdaki yağmurun yağmaması gibi sıkıntılı bir anda, daha önceden vefat etmiş olan Rasûlullah'ı yardıma çağırmayıp onu tevessül (vesile edinmek) edinmemesi ve bunun yerine yanlarında sağ olarak bulunan Abbas radiyallahu anh'dan, dua etmesini istemesi de Lâ ilâhe illallah şuurunun kalbine yerleşmesindendi. Ömer *radiyallahu anh*, vefat etmiş olan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i yardıma çağırması halinde, bunun kişiye fayda veya zarar vermeyecek halde olan bir ölüyü yardıma çağırmak, böylelikle de Allah-u Teâlâ'ya şirk koşmak manasına geleceğini çok iyi biliyordu. Bu sebeple Abbas *radiyallahu anh*'a dua talebinde bulunmuştu.

2 - İslâm dini, duada; Allah'ın isim ve sıfatlarını, kulun işlediği salih amelleri vesile kılmayı ve diri olan salih kişilerden dua talebinde bulunmayı caiz kılmıştır.

Dinin birçok yönünün yanlış anlaşılması gibi, bu caizlik de bazı kişiler tarafından yanlış anlaşılmış ve diri olan salih kimselerden dua talebinde bulunmaya dair izin, ölü veya çağırışını duyamayacak mesafede olan kimselerden yardım isteme, onları manevi yolla yardıma çağırmaya izin şeklinde değiştirilmiştir. Ve günümüzde birçok kimse buna dayanarak, salih olarak kabul ettikleri bazı şahısları, manevi yolla yardıma çağırıp sıkıntı anında sıkıntılarını gidermesi için manevi yolla onlardan imdat istiyorlar. Oysa bu kişiler böyle bir çağırmanın ibadet olduğunu ve bunun Allah-u Teâlâ'dan başkasına yapıldığında şirk manasına geldiğini bilmiyorlar ve bunu işleyerek Allah'a şirk koşuyorlar. Allah'ın mübarek dini, müşriklerin bu amelinden Rabbi Teâlâ'yı tenzih ediyor ve ister Rasûl, ister melek, isterse salih bir kul olsun, Allah'tan başka hiçbir yaratılmışın ibadet edilmeye layık olmadığını kulakları patlatırcasına haykırıyor. Fakat hakka karşı kulağını sağır edenin değil kulağı, beyni dahi patlasa hakikati duyması ve kabul etmesi mümkün değildir, elbette.

3 - Sıkıntı, üzüntü ve darlık anında namaz kılarak, Allah'a yönelmek ve O'ndan bu hususlarda yardım istemek, kişinin rahatlamasına ve bu sıkıntılardan kurtulmasına vesile olacaktır.

HARAMLARIN EN BÜYÜĞÜ

عن عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: سَأَلْتُ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم: أَيُّ الذَّنْبِ أَعْظَمُ عِنْدَ اللهِ قَالَ: " أَنْ تَجْعَلَ للهِ نِدًّا وَهُوَ خَلَقَكَ قُلْتُ: إِنَّ ذَلِكَ لَعَظِيمٌ " قلْتُ: ثُمَّ أَيّ قَالَ: " وَأَنْ تَقْتُلَ وَلَدَكَ تَخافُ أَنْ يَطْعَمَ مَعَكَ " قُلْتُ: ثُمَّ أَيّ قَالَ: " أَنْ تُزانِيَ حَلِيلَةَ جارِكَ " .

20 - Abdullah b. Mes'ud *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir: Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e:

"Ya Rasûlallah! Allah indinde hangi haram en büyüktür?" diye sordum. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Allah seni yarattığı halde O'na eş koşmandır" buyurdu. Ben:

"Hakikaten bu büyük haramdır" dedim. "Sonra hangi haram büyüktür?" diye sordum. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Seninle beraber yemek yemesinden korkarak çocuğunu öldürmendir" buyurdu. "Bundan sonra hangisi büyüktür?" dedim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Komşunun hanımı ile zina etmendir" buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Haramların en büyüğü ve Allah-u Teâlâ tarafından asla affedilmeyen şey; sadece Allah'ın hakkı olan ibadet türlerinden birini, insanları ve diğer tüm varlıkları yoktan varetmesine rağmen Allah'tan başkasına yapmaktır. Böyle yapan kimse, Allah'a şirk koşmuş ve cehennem azabını haketmiş olur.

2 - Rızkın Allah-u Teâlâ'dan olduğu inancı İslâm akâidinin temellerindendir. Kim, mahlukâttan bir şeyin rızkı artırmaya veya azaltmaya gücü olduğuna inanırsa veya rızkın azalmasından korkup artacağına inanarak çocuğunu öldürürse İslâm dairesinden çıkmış olur. Her müslüman bilmelidir ki, rızık ancak Allah-u Teâlâ'dandır.

3 - Zina etmek, İslâm'ın yasakladığı büyük haramlardandır. Müslüman olan komşunun hanımıyla zina etmek ise daha şiddetlidir. Zira böyle bir halde hem haram olan zina işlemiş, hem de Rasûlullah'ın birçok sözlerinde önemini vurguladığı komşu hakkı çiğnenmiş ve müslüman komşunun hakkına tecavüz edilmiş olur.

GEÇERLİ İBADET

عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه : أَنَّ نَاسًا فِي زَمَنِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلْ نَرَى رَبَّنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَعَمْ قَالَ هَلْ تُضَارُّونَ فِي رُؤْيَةِ الشَّمْسِ بِالظَّهِيرَةِ صَحْوًا لَيْسَ مَعَهَا سَحَابٌ وَهَلْ تُضَارُّونَ فِي رُؤْيَةِ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ صَحْوًا لَيْسَ فِيهَا سَحَابٌ قَالُوا لَا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ مَا تُضَارُّونَ فِي رُؤْيَةِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا كَمَا تُضَارُّونَ فِي رُؤْيَةِ أَحَدِهِمَا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ لِيَتَّبِعْ كُلُّ أُمَّةٍ مَا كَانَتْ تَعْبُدُ فَلَا يَبْقَى أَحَدٌ كَانَ يَعْبُدُ غَيْرَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ مِنْ الْأَصْنَامِ وَالْأَنْصَابِ إِلَّا يَتَسَاقَطُونَ فِي النَّارِ حَتَّى إِذَا لَمْ يَبْقَ إِلَّا مَنْ كَانَ يَعْبُدُ اللَّهَ مِنْ بَرٍّ وَفَاجِرٍ وَغُبَّرِ أَهْلِ الْكِتَابِ فَيُدْعَى الْيَهُودُ فَيُقَالُ لَهُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ قَالُوا كُنَّا نَعْبُدُ عُزَيْرَ ابْنَ اللَّهِ فَيُقَالُ كَذَبْتُمْ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ صَاحِبَةٍ وَلَا وَلَدٍ فَمَاذَا تَبْغُونَ قَالُوا عَطِشْنَا يَا رَبَّنَا فَاسْقِنَا فَيُشَارُ إِلَيْهِمْ أَلَا تَرِدُونَ فَيُحْشَرُونَ إِلَى النَّارِ كَأَنَّهَا سَرَابٌ يَحْطِمُ بَعْضُهَا بَعْضًا فَيَتَسَاقَطُونَ فِي النَّارِ ثُمَّ يُدْعَى النَّصَارَى فَيُقَالُ لَهُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ قَالُوا كُنَّا نَعْبُدُ الْمَسِيحَ ابْنَ اللَّهِ فَيُقَالُ لَهُمْ كَذَبْتُمْ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ صَاحِبَةٍ وَلَا وَلَدٍ فَيُقَالُ لَهُمْ مَاذَا تَبْغُونَ فَيَقُولُونَ عَطِشْنَا يَا رَبَّنَا فَاسْقِنَا قَالَ فَيُشَارُ إِلَيْهِمْ أَلَا تَرِدُونَ فَيُحْشَرُونَ إِلَى جَهَنَّمَ كَأَنَّهَا سَرَابٌ يَحْطِمُ بَعْضُهَا بَعْضًا فَيَتَسَاقَطُونَ فِي النَّارِ حَتَّى إِذَا لَمْ يَبْقَ إِلَّا مَنْ كَانَ يَعْبُدُ اللَّهَ تَعَالَى مِنْ بَرٍّ وَفَاجِرٍ أَتَاهُمْ رَبُّ الْعَالَمِينَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى فِي أَدْنَى صُورَةٍ مِنْ الَّتِي رَأَوْهُ فِيهَا قَالَ فَمَا تَنْتَظِرُونَ تَتْبَعُ كُلُّ أُمَّةٍ مَا كَانَتْ تَعْبُدُ قَالُوا يَا رَبَّنَا فَارَقْنَا النَّاسَ فِي الدُّنْيَا أَفْقَرَ مَا كُنَّا إِلَيْهِمْ وَلَمْ نُصَاحِبْهُمْ فَيَقُولُ أَنَا رَبُّكُمْ فَيَقُولُونَ نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْكَ لَا نُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا "

21 – Ebû Said-i Hudri *radiyallahu anh* 'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Bir kere Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bazı kimseler gelerek:

"Ya Rasûlallah! Kıyamet gününde Rabbimizi görecek miyiz?" diye sormuşlardı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* dedi ki:

"Evet. Siz bulutsuz bir günde öğle vakti güneşi görme hususunda birbirinizi itip kakarak zorluk çekiyor musunuz?" diye sordu. Ashab:

"Hayır" dediler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Siz bulutsuz bir gecede, ay dolunay halinde iken onu görme hususunda birbirinizi itip kakarak zorluk çekiyor musunuz?" dedi. Ashab:

"Hayır" dediler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"İşte siz, nasıl güneşi ve ayı görme hususunda birbirinizi itip kakarak zorluk çekmiyorsanız, kıyamet gününde de Allah Azze ve Celle'yi görme hususunda da o şekilde zorluk çekmeyeceksiniz" dedi. Bundan sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* **buyurdu ki:**

"Kıyamet günü geldiğinde bir çağırıcı: "Her ümmete neye ve kime tapıyor idiyse peşine düşsün" diye ilan edecek. Bunun üzerine Allah'tan başka şeylere ve putlara, heykellere tapan ne kadar müşrikler varsa -onlardan hiçbiri geri kalmaksızın- cehenneme dökülecekler. Ortalıkta Allah'a ibadet eden, salih ve haram işlemiş ve ehli kitap olan bazılarından başka kimse kalmayınca, yahudilerden geri kalanlar çağırılacak ve onlara: "Siz kime ibadet ederdiniz?" diye sorulacak. Onlar: "Allah'ın oğlu Uzeyr'e" diye cevap verecekler. Bunun üzerine onlara: "Yalan söylüyorsunuz. Allah hiçbir eş ve oğul edinmedi" denilecek. "Şimdi siz ne istersiniz?" diye sorulacak. Onlar da: "Ey Rabbimiz! Çok susadık, bize su ihsan et" diyecekler. Bunun üzerine onlara: "Haydi suya geliniz" diye işaret olunacak. Ve cehenneme doğru sevk olunacaklar. Cehennem onlara serap gibi görünecek. Su sanarak birbirlerini çiğneyerek giderken cehenneme düşecekler. Sonra hristiyanlar çağrılacaklar. Onlara da: "Siz kime kulluk ederdiniz?" diye sorulacak. Onlar da: "Allah'ın oğlu Mesih (İsa'ya)**" diyecekler. Onlara da: "Yalan söylüyorsunuz. Allah ne eş, ne oğul edindi" denilecek ve ne dilekleri olduğu sorulacak. Onlar da Yahudilerin sevk olundukları gibi cehenneme sevk olunacaklar.**

Artık ortada salih ve fasık olarak sadece Allah'a ibadet ve kulluk eden muvahhidlerden başka kimse kalmayınca, âlemlerin Rabbi onlara mahlûkattan hiçbir şeye benzememek şartıyla bildikleri en yakın sıfatta tecelli edecek ve Allah-u Teâlâ tarafından bu muvahhidlere:

"Ya siz ne bekliyorsunuz? Görüyorsunuz ya her ümmet ibadet ettiği şeyin ardına düşüyor" buyuracak. Onlar da:

"Ey Rabbimiz! Biz dünyada bu şirk ve küfür sahiplerinden "kendilerine en muhtaç olmamıza rağmen" **ayrı yaşadık. Senin rızan için bunlarla görüşmedik. Şimdi onlara uyar mıyız? Biz şimdi kendisine kulluk ede geldiğimiz Rabbimizin kerem ve inayetini bekliyoruz" diyecekler. Bunun üzerine Cenab-ı Hak iki yahut üç defa:**

"Ben sizin Rabbinizim" buyuracak. Onlar her defasında:

"Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayız" diyecekler." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Mü'minler, kıyamet günü keyfiyetsiz, mesafesiz ve herhangi bir sınır olmaksızın Allah'ı göreceklerdir.

2 - Allah, ancak kendisinin bildirdiği şekilde ve yalnız kendi rızası için yapılan amelleri kabul eder. Yahudiler ve hristiyanlar, her ne kadar ibadet ettiklerini iddia etseler de, amellerini Allah'ın istediği şekilde ve yalnız Allah için yapmadıklarından şirke düştüler. Nitekim onlar ibadet türlerinden bazılarını Allah'tan başkasına yaparlar. Fakat salih mü'minler ise tüm ibadetlerini ancak Allah'a has kılar ve Allah'tan başkasına ibadet edenleri ister fikren ister amelen hiçbir şekilde desteklemezler. Onlardan uzak dururlar, onları sevmezler. Bu yaptıklarından dolayı da Allah katında mükâfat görürler.

3 - Tevhid ancak ve ancak şirk ve şirk ehlinden uzak kalmakla gerçekleşir.

KÂFİRLERE YARDIM

عن ابن عباس رضي الله عنه : " أن ناساً من المسلمين كانوا مع المشركين يكثرون سواد المشركين ، على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم ، يأتي السهم فيرمى به فيصيب أحدهم ، فيقتله – أو يضرب فيقتل " – فأنزل الله : (إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيراً) (النساء:97)

22 - İbn-i Abbas *radiyallahu anh* 'dan rivâyete göre; müslümanlar Mekke' de kalıp hicret etmeyen bir takım kimseler Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* zamanında müşriklerle beraber onların şirk topluluğunu çoğaltıyorlardı. (Bedir harbi) sırasında düşman safları arasında bulunan bu kimselere müslümanlar tarafından ok atılıyor ve atılan ok varıp bunlardan birisine dokunarak öldürüyordu. Bunun üzerine Aziz ve Celil olan Allah-u Teâlâ:

"Nefislerine zulmedenlerin canlarını aldıkları zaman melekler: "Ne yapıyordunuz?" deyince: "Biz yeryüzünde zayıf kimselerdik" derler. Melekler de: "Allah'ın arzı geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya" derler. İşte onların barınacakları yer cehennemdir. O ne kötü bir dönüş yeridir." (Nisa:97) ayeti kerimesi nazil oldu." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Müslümanlar, Medine'ye hicret ederken, onlardan geri kalarak hicret etmeyen diğer bazı müslümanlar Bedir harbi olunca savaşa katılmadıklarında veya imanlarını açıkladıklarında, kâfirler tarafından öldürülmekten korkarak, kâfirlerin saflarında savaşa katılmışlardı. Savaş esnasında bunların müslüman okları tarafından öldürülmeleri üzerine, sahabeler onların imanı hakkında ihtilafa düşmüştü. Bunun üzerine Allah-u Teâlâ kâfirlere katıldıklarından dolayı onların kâfir olduklarına dair ayet indirdi. Burada şu sorulabilir: "Onlar bunu yapmak üzere zorlanmışlar ve öldürülmekten korkmuşlardı. Bu onlar için mazeret değil miydi?" bunun cevabı şudur: O kimseler öncelikle müslümanlarla hicret etmeyerek hata etmişlerdi. Şayet onlar hicret etselerdi, bu hale düşmeyebilirlerdi. Nitekim bu sebeple, Allah onların imanını ve mazeretini kabul etmemiştir.

KABİRLERİ MESCİD EDİNMEK

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ أُمَّ حَبِيبَةَ وَأُمَّ سَلَمَةَ ذَكَرَتَا كَنِيسَةً رَأَيْنَهَا بِالْحَبَشَةِ فِيهَا تَصَاوِيرُ فَذَكَرَتَا لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ إِنَّ أُولَئِكَ إِذَا كَانَ فِيهِمْ الرَّجُلُ الصَّالِحُ فَمَاتَ بَنَوْا عَلَى قَبْرِهِ مَسْجِدًا وَصَوَّرُوا فِيهِ تِيكَ الصُّوَرَ أُولَئِكَ شِرَارُ الْخَلْقِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ"

23 - Mü'minlerin annesi Âişe *radiyallahu anhâ* şöyle demiştir: "Bir defa Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hanımları Ümmü Habibe ile Ümmü Seleme *radiyallahu anhâ* Habeşistan'da gördükleri resimlerle süslenmiş bir kiliseye dair konuştular. Sonra buna Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* e anlattılar. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Onlar içlerinde salih bir kimse çıkıp sonra öldüğünde kabri üzerine bir mescid ve o mescide resimler yaparlardı. İşte onlar kıyamet gününde yaratıkların en şerlileridir." ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، عَنِ النَّبِيِّ قَالَ فِي مَرَضِهِ الَّذِي مَاتَ فِيهِ: " لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُـــودَ، وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسْجِدًا "، قَالَتْ: وَلَوْلَا ذَلِكَ لَأَبْرَزُوا قَبْرَهُ غَيْرَ أَنِّي أَخْشَى أَنْ يُتَّخَذَ مَسْجِدًا.

24 - Ümmül mü'minin Âişe ile **Abdullah b. Abbas radiyallahu anh** şöyle demişlerdir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* son hastalığında çektiği zahmetten dolayı yanında bulunan siyah bir elbiseyi ikide bir yüzüne örter dururdu. Elbise sıkıntı verdikçe atıp yüzünü açardı, İşte o halde iken:

"Yahudi ve hristiyanlara Allah lanet etsin. Nebilerinin kabirlerini kendilerine mescid edindiler" buyurdu. Ki maksadı yahudi ve hristiyanların bu yaptıklarından ümmeti sakındırmaktı."

(Buhârî-Müslim)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm inancının temeli tevhid, yani; yalnız Allah-u Teâlâ'ya ibadet etmek ve O'na hiçbir şeyi şirk koşmamaktır. Gerek geçmiş tarihte gerekse günümüzde, insanların çoğu bu kâideyi çiğnemiş ve Allah'a bir değil belki birçok ortaklar koşarak doğru yoldan çıkmışlardır. Onların şirke düşmelerine sebep olan etkenlerden birisi de ölen nebiler veya salih kullar hakkında aşırı gitmeleridir. Aşırı gitme olayı, önce salih kimseler için kabirleri yükseltmeleri, daha sonra üzerlerine binalar dikip buraları mescid edinmeleri ve sonunda da onların resim veya heykellerini yaparak bunlardan yardım talep etmeleri, şefaat dilemeleri veya kendilerini Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadetlerden kimilerini onlara yapmaları ile gerçekleşmiştir. İşte, İslâm dini; İslâm toplumunda, bu gibi olayları kesinlikle önlemek için kabirlerin yükseltilmesini, üzerlerine binalar dikilmesini veya buralarda mum yakılıp ışıklandırılmasını kesinlikle haram kılmıştır. Çünkü bu gibi ameller başlangıçta şirk koşmaksızın yapılsa bile kısa bir süre sonra şirke dönüşmesi ve bazı ibadetlerin bu mezarlara yapılır hale gelmesi kaçınılmazdır.

AŞIRILIK

قال عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وهو عَلَى الْمِنْبَرِ : سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ :" لَا تُطْرُونِي كَمَا أَطْرَتْ النَّصَارَى ابْنَ مَرْيَمَ فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدُهُ فَقُولُوا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ "

25 - Ömer *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Hristiyanların İbn-i Meryem'i batıl üzere övdükleri gibi siz de beni övmekte aşırıya gitmeyiniz. Şüphesiz ki ben bir kulum. Öyleyse bana, Allah'ın kulu ve O'nun Rasûlü deyiniz."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Salih kulları, nebileri veya herhangi bir insanı, olduğu mertebenin üstünde görüp onları sevme hususunda aşırıya giderek, Allah' ın koyduğu sınırı aşmak kişiyi şirke düşürebilir. Yukarıdaki hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kendi şahsına duyulacak sevginin sınırlarını belirtiyor, aşırılığı yasaklayarak, bu hükmü tüm insanlar hakkında genelleştiriyor.

CENNETLİKLER, CEHENNEMLİKLER VE TEKFİR

عَنْ خَارِجَةَ بْنِ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ أَنَّ أُمَّ الْعَلَاءِ امْرَأَةً مِنْ الْأَنْصَارِ بَايَعَتْ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْبَرَتْهُ أَنَّهُ اقْتُسِمَ الْمُهَاجِرُونَ قُرْعَةً فَطَارَ لَنَا عُثْمَانُ بْنُ مَظْعُونٍ ــ أيْ وقع في سهْمنا ــ فَأَنْزَلْنَاهُ فِي أَبْيَاتِنَا فَوَجِعَ وَجَعَهُ الَّذِي تُوُفِّيَ فِيهِ ، فَلَمَّا تُوُفِّيَ وَغُسِّلَ وَكُفِّنَ فِي أَثْوَابِهِ دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ: رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْكَ أَبَا السَّائِبِ فَشَهَادَتِي عَلَيْكَ لَقَدْ أَكْرَمَكَ اللَّهُ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ((وَمَا يُدْرِيكِ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَكْرَمَهُ ؟ فَقُلْتُ: بِأَبِي أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَنْ يُكْرِمُهُ اللَّهُ ؟ فَقَالَ : أَمَّا هُوَ فَقَدْ جَاءَهُ الْيَقِينُ وَاللَّهِ إِنِّي لَأَرْجُو لَهُ الْخَيْرَ وَاللَّهِ مَا أَدْرِي وَأَنَا رَسُولُ اللَّهِ مَا يُفْعَلُ بِي، قَالَتْ: فَوَ اللَّهِ لَا أُزَكِّي أَحَداً بَعْدَهُ أَبَداً))

26 - Ensardan bir kadın olan **Ümmü Ala binti Haris** *radiyallahu anhâ*'dan rivâyet edilmiştir: Ümmü Ala, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e biat eden kadınlardan idi. Ümmü ala demiştir ki:

"Hicrette muhacirler kura ile ensar arasında taksim edilmişti. Bizim ailenin kısmetine de Osman b. Maz'un düşmüştü. Biz Osman'ı evimize konukladık. Fakat Osman bir süre sonra ölümüne sebep olan bir hastalığa yakalandı. Ölünce yıkandı ve kendi elbisesi ile kefenlendi. Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* cenazeye geldi. Ben cenazeyi överek:

"Ey Eba Saib! Cenab-ı Hak sana rahmet etsin. Senin hakkında bildiğim ve bu cemaate bildirmek istediğim şudur ki: Sen, Allah-u Teâlâ'nın ahiret hayatında rahmetine nail olmuş bir kişisin" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah-u Teâlâ'nın bu ölüye ikram ve inayet buyurduğunu nereden biliyorsun?" şeklindeki sorusuna cevaben ben de:

"Ya Rasûlallah! Babam anam sana feda olsun. Allah bu imanlı, itaatkâr kuluna ikram etmez de, ya kime ikram eder?" dedim. Bu defa da Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve selem* :

"Osman b. Maz'un ölmüştür. Ve Allah'a yemin ederim ki, ben de bu imanlı ölü için hayır ve saadet umarım. Yine Allah'a yemin ederim ki, ben Allah'ın bir Rasûlü iken bile bana ve size yarın Allah tarafından ne muamele edileceğini bilemem" buyurdu. Ümmü Ala demiştir ki:

"Vallahi bundan sonra ben, kimseyi övmeye cesaret edemedim."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Gerek Kur'ân'da ve gerekse hadislerde, bazı kimselerin cennetlik olduğu bildirilmiştir. Bunlar hakkında cennette olduklarına dair şehâdet etmemiz gerekir. Fakat mü'min de olsa sahih bir rivayet olmaksızın, bir kişinin cennetlik olduğunu söylememiz asla doğru olmaz. Ancak iyi bir insan olduğunu vurgular, iyi amellerini zikredebiliriz. Övgüde aşırı gitmek hata olabileceği için, en hayırlı metod; gördüklerini duyduklarını söyleyip: "Allah en iyi bilir" demektir. İnsanlar zahiri durumuna, sözlerine ve amellerine göre mü'min veya kâfir olarak isimlendirilir. Fakat onlar hakkında cennetliktir veya cehennemliktir denilmez. Allah ise insanları kalplerine göre mü'min veya kâfir olarak isimlendirmiştir. Çünkü kalpleri ve gaybi sadece Allah bilir.

Kur'ân'ı Kerim veya hadis-i şeriflerde cennetlik veya cehennemlik oldukları bildirilen kişilerin cennetlik veya cehennemlik olduklarına şehâdet edilmesi gerekir. Bunun dışındaki kişiler hakkında cennetlik veya cehennemliktir denilmez. Sadece: "Bütün kâfirler cehennemliktir, bütün mü'minler cennetliktir" denir.

MUSKA VE NAZARLIKLAR

عَنْ أَبِي بَشِيرٍ الأَنْصَارِيِّ ؛ أَنَّهُ كَانَ مَعَ النَّبِيِّ صَلّى الله عَلَيه وسَلّم في بعض أسفارِه، فَأَرْسَلَ رَسُولًا: «أَنْ لَا يَبْقَيَنَّ فِي رَقَبَةِ بَعِيرٍ قِلَادَةٌ مِنْ وَتَرٍ – أَوْ: قِلَادَةٌ – إِلَّا قُطِعَتْ»

27 - Ebû Beşir el-Ensari *radiyallahu anh* 'den şöyle demiştir: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile bir yolculuğunda beraberdim. Gördüğü her devenin, boynunda bulunan halka, boncuk veya bunun gibi ne bulunursa koparması için elçi gönderdi." ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ : " أَمَرَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْ أَمَرَ أَنْ يُسْتَرْقَى مِنْ الْعَيْنِ "

28 - Âişe *radiyallhu anhâ*'dan rivâyete göre: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* göz değmesine karşı okunmasını bana emretti."

(Buhârî)

عن عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنُ الْأَسْوَدِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ سَأَلْتُ عَائِشَةَ عَنْ الرُّقْيَةِ مِنْ الْحُمَةِ فَقَالَتْ : " رَخَّصَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الرُّقْيَةَ مِنْ كُلِّ ذِي حُمَةٍ "

29 - Âişe *radiyallahu anhâ*'dan: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve selem* 'in her zehirli hayvanın zehirine karşı okuyup üflemeye izin verdi" dediği rivâyet olunmuştur.

(Buhârî)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Nazardan korunmak için takılan takılar, hastalığı uzaklaştırmak veya iyileştirmek için yapılan bir takım sihri şeyler, muskalar, karı-kocanın arasındaki sevgiyi artırmak için yapılan sihri her şey, doğrudan doğruya fayda verebileceklerine veya insanlardan bir zararı uzaklaştırabileceklerine inanılarak takılırsa büyük şirklerdendir ve sahibini dinden çıkarır. Fakat bunları takanlar Allah'ın izniyle kendilerine fayda vereceğine veya zararı defedeceğine inanırlarsa büyük haramlardan daha haram olan küçük şirk işlemiş olurlar. Ancak, nazardan veya hastalıktan korunma veya şifa niyetiyle Kur'ân-ı Kerim okumak ve üflemek caizdir, sünnettir. Kur'ân ayetlerinin veya hadisi şeriflerin yazılıp muska şeklinde kişinin üzerinde bulundurulması bazı sahabelerce caiz görülmüşse de bazıları haramlılığına hükmetmişlerdir. Abdullah b. Mes'ud *radiyallahu anh* caiz görmeyen sahabelerdendir.

ALLAH-U TEÂLÂ'YA GÜVENMEK

عن ابن عباس رضي الله عنهما قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " عُرِضَتْ عَلَيَّ الأُمَمُ فَجَعَلَ النَّبِيُّ وَالنَّبِيَّانِ يَمُرُّونَ مَعَهُمْ الرَّهْطُ وَالنَّبِيُّ لَيْسَ مَعَهُ أَحَدٌ حَتَّى رُفِعَ لِي سَوَادٌ عَظِيمٌ قُلْتُ مَا هَذَا ؟ أُمَّتِي هَذِهِ ؟ قِيلَ بَلْ هَذَا مُوسَى وَقَوْمُهُ ، قِيلَ انْظُرْ إِلَى الأُفُقِ فَإِذَا سَوَادٌ يَمْلأُ الأُفُقَ ثُمَّ قِيلَ لِي انْظُرْ هَا هُنَا وَهَا هُنَا فِي آفَاقِ السَّمَاءِ فَإِذَا سَوَادٌ قَدْ مَلأَ الأُفُقَ قِيلَ هَذِهِ أُمَّتُكَ وَيَدْخُلُ الْجَنَّةَ مِنْ هَؤُلاءِ سَبْعُونَ أَلْفًا بِغَيْرِ حِسَابٍ ثُمَّ دَخَلَ وَلَمْ يُبَيِّنْ لَهُمْ فَأَفَاضَ الْقَوْمُ وَقَالُوا نَحْنُ الَّذِينَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَاتَّبَعْنَا رَسُولَهُ فَنَحْنُ هُمْ أَوْ أَوْلادُنَا الَّذِينَ وُلِدُوا فِي الإِسْلامِ فَإِنَّا وُلِدْنَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ ؟ فَبَلَغَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَخَرَجَ فَقَالَ : هُمْ الَّذِينَ لا يَسْتَرْقُونَ وَلا يَتَطَيَّرُونَ وَلا يَكْتَوُونَ وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ فَقَامَ إِلَيْهِ عُكَّاشَةُ بْنُ مِحْصَنٍ فَقَالَ ادْعُ اللَّهَ أَنْ يَجْعَلَنِي مِنْهُمْ قَالَ اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ مِنْهُمْ ثُمَّ قَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ آخَرُ قَالَ ادْعُ اللَّهَ أَنْ يَجْعَلَنِي مِنْهُمْ قَالَ سَبَقَكَ بِهَا عُكَّاشَةُ "

30 - İbn-i Abbas *radiyallahu anh*'dan şöyle dediği rivâyet edilmiştir: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Bana bütün ümmetler arz olunup gösterildi. Bazı nebiler yanlarında onar, yirmişer, otuzar, kırkar ümmetleriyle beraber, bazıları da yanında bir ümmeti bile olmaksızın önümden geçmeye başladılar. En sonu uzaktan büyük bir karartı gösterildi. Bu karartı nedir? Bu benim ümmetim midir? Diye sordum. "Bu Mûsâ *aleyhisselam*'**ın kavmidir" diye cevap verildi. Sonra bana: "Ufka bak" denildi. Bakınca ufku dolduran büyük bir karartı gördüm. Sonra bana: "Gök ufuklarının şurasına ve bu tarafına da bak!" denildi. Bir de ne göreyim. Büyük bir karartı baştanbaşa ufku kaplamıştı. Bana:**

"Bu senin ümmetindir. Bunlardan yetmiş bin kişi hesaba çekilmeksizin cennete girecektir" denildi.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* (bu hitabesinden) sonra (odasına) girdi ve (hesaba çekilmeden cennete gireceklerin sıfatlan hakkında) mecliste bulunanlara bir şey söylemedi. Artık meclistekiler dağıldı. (ve şöyle tartışıyorlardı): "Biz, cennete hesapsız gireceğiz." Yahut: "O bahtiyarlar evlatlarımızdır. Onlar İslâm toplumu içinde doğmuşlardır. Biz de cahiliyyet devrinde doğduk diyorlardı. Bu tartışma Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'e erişmekle hemen odasından çıkıp:

"Cennete hesapsız girecek mü'minler rukya yapmayanlar, uğursuzluğa inanmayanlar, şifanın (Allah'tan olduğuna inanıp)

dağlamaktan olduğuna inanmayanlar ve her hususta Allah'a tevekkül edenlerdir" buyurdu.

Bunun üzerine Ukkaşe İbn-i Mihsan:

"Ya Rasûlallah! Ben onlardan mıyım?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* : **"Evet onlardansın"** buyurdu. Sonra birisi ayağa kalkarak: "Ben onlardan mıyım?" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Bu hususta Ukkaşe senden öne geçti." buyurdu. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Davaların ve inançların doğruluğu o davayı ya da inancı taşıyanların çokluğuyla ölçülemez. Zira Allah'ın hak davasını anlatan nice nebiler gelmişti ki onlara tabi olanların sayısı bazen bir kaç kişi oluyor, bazen de hiç kimse o Rasûle inanmıyordu. Nitekim her dönemde tevhid inancına sahip olanların ve bunu bir dava edinenlerin sayısı inanmayanların sayısının yanında daima az kalmıştır.

2 - Ayet ve hadisten alınan dualarla yapılan veya içinde şirk veya haramı gerektiren birşey bulunmayan muskalar müstesna herhangi bir muska takmak, herhangi bir varlığın uğursuzluğuna inanmak; şifa kaynağının doğrudan doğruya ilacın kendisi olduğuna itikad etmek, gerçek bir mü'minde bulunmaması gerekli özelliklerdir.

BATIL İNANÇLAR

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لا عَدْوَى وَلا طِيَرَةَ وَلا هَامَةَ وَلا صَفَرَ "

31 - **Ebû Hureyre** radiyallahu *anh* 'dan **Rasûlullah** *sallallahu aleyhi ve sellem* 'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Adva, Tıyara, Hama, Safara diye bir şey yoktur."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

Adva: Sağlam bir kişiye bir hasta aracılığıyla hastalığının bulaşmasıdır. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in böyle bir şeyin olmadığını söylemesinin sebebi doğrudan doğruya o hasta kişi yüzünden hasta olduğuna değil de Allah'ın dilemesi sonucu bu hasta kişiden hastalık bulaştı-

ğına inanmanın gerekliliğini belirtmektir. Zira İslâm inancında hastalığın doğrudan doğruya bulaşması yoktur. Her şey Allah'ın izni ve dilemesiyle olur. Bununla beraber İslâm insanların salgın hastalık olan yerlerden uzak durmak suretiyle tedbir almalarını ve Allah'a tevekkül etmelerini emretmiştir.

Tıyara: Uğura ve uğursuzluğa inanmaktır.

Hama: Kan davalarında öç ve intikam almak için uydurulmuş bir takım efsanelere inanmaktır, İslâm bunu kesinlikle yasaklar. Cahil arapların inançlarına göre öldürülen bir kimsenin kanından, kemiğinden veya ruhundan kuşlar -bilhassa baykuşlar- türeyerek, ölünün intikamını alıncaya dek bağırırlar. Bu yüzden ölen kimsenin yakınları ölüyü rahat ettirmek için intikamını almak zorunda olduklarına inanırlardı.

Safara: Sefer ayının uğursuz olduğuna inanmaktır.

Uğursuzluk din veya dünya ile ilgili hayırlı iş yapmaya niyet edildiğinde sevilmeyen bir şey görüldüğü veya duyulduğu zaman bunun kalbe etki ederek, niyet edilen işten vazgeçirmesi veya kalpte bir üzüntü meydana getirmesidir. Bir iş yapmaya niyet edildiğinde kötü bir şey görmek veya duymak suretiyle bunu uğursuzluk sayıp yapacağı işten vazgeçmek vazgeçmeyip kalben üzüntü duymaktan daha haramdır ve apaçık bir şirktir.

EZAN VE BEŞERİ SİSTEMLER

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهم عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : " إِذَا سَمِعْتُمُ النِّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ الْمُؤَذِّنُ "

32 - Ebû Said *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Ezanı işittiğinizde siz de onun dediği gibi deyiniz."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Çağımız zıtlıklarla dolu, korkunç olduğu kadar zor anlaşılır bir dönem. Allah'ın kanunlarının yürürlükten kaldırıldığı, bunların yerine bir kişinin veya kişilerden oluşan parlamentoların çıkardıkları beşeri kanunların yürürlüğe konduğu, Allah'ın dinini apaçık bir şekilde anlatmanın, İslâm şeriati için çalışmanın suç kabul edilip böyle davrananların hapsedildiği, her türlü işkencenin bunlara layık görüldüğü ve hatta öldürüldüğü

ülkelerde, sadece namaza çağrı manasına gelmeyen aynı zamanda İslâm'ın temel inancının bir ifadesi olan ezanın, günde en az beş defa minarelerden, hoparlörlerden kulakları çınlatırcasına okunması, bu zıtlıkların en somut örneklerinden sadece birisi. Nasıl mı zıtlık oluyor bu? Bir tarafta, Allah'ın aydınlığa, kurtuluşa sevkeden kanunları ve yasalarına rağmen, insanların kanun koyarak büyüklenmesine, hatta kendisini Allah'tan büyük saymasına izin veren sistemlerin, diğer tarafta: "Allah en büyüktür, en yücedir, O'ndan başka insanlar üzerinde şu veya bu şekilde ibadet ve itaat edilerek kendisinden korkularak yücelmeye hak kazanan hiçbir varlık yoktur" manasına gelen "Allah-u Ekber" kelimesinin minarelerden defalarca haykırılmasına da izin vermesi tezat değil de nedir? Yine bu sistemlerin bir tarafta her vesileyle; radyo, televizyon ve basın gibi her yolla Allah'ın dini olan İslâm şeriatini alaya alıp küçümsediği, bunun eskiye ait bir nizam olduğunu iddia ettiği, teşri'yi (kanun koymayı) Allah'tan alıp -Ya Rabbi! Seni bundan defalarca tenzih ederiz- bir kişiye, bir meclise ya da millete verdiği ve böylelikle Allah'tan başka ilahların varlığını iddia ettiği halde: "Allah'tan başka hakkıyla ibadete layık hiçbir ilah yoktur, insanlar üzerinde tasarruf hakkına sahip hiçbir merci yoktur" manasına gelen "Lâ ilâhe illallah" kelimesini binlerce caminin minaresinden, defalarca haykırılmasına izin vermesi tezat değil de nedir? Yine bu sistemlerin, getirdiği şeriati hayat pratiğinden kaldırarak, insanları onun dininden, onun sünnetinden uzaklaştırarak; onun ümmeti olan ve Kelimetullah'ın hakim olması için çalışan mü'minlere her türlü saldırıyı yaparak, Allah'ın son Rasûlü ve İslâm davasının örnek lideri Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* 'e en korkunç hakaretleri yaptıkları halde "Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* Allah'ın insanlara doğru yolu, doğru inancı, doğru ibadet tarzını, doğru siyasi sistemi, doğru ekonomik sistemi, doğru sosyal sistemi bildirmek üzere gönderdiği ve kendisine kıyamete kadar her çağ ve her yerde geçerli ve yürürlükte olmaya layık yegâne şeriat, hayat sisteminin verildiği Rasûludur" manasına gelen "Muhammedun Rasûlullah" kelimesinin, köylerde ve kentlerde her camiden günde en az beş kere haykırılmasına izin vermesi tezat değil de nedir? Ama bu öyle bir tezat ki, minareden bu sözleri haykıran müezzin ve imamlar dahil, toplumda yok denecek kadar az insanın hissedebildiği bir tezat... Çünkü insanlar artık bunu anlamaz olmuşlar. Çünkü insanlar anlamaz hale getirilmişler. Böyle olunca da, gerçek manasının anlaşılmadığı bu sözlerin, değil günde beş kere hatta sabahtan akşama kadar okunması tağuti sistemlere zarar vermez olmuş. Zira insanlar "La ilahe illallah"ı, "Allah-u Ekber"i, "Muhammedun Rasûlullah"ı anlamaz, bilmez, hissetmez olmuşlar. Böylelikle, tağuti sistemler, toplumlarda düzenleri daha rahat ve daha etkin yapabilmişler. Böylelikle

sahte ilahlar, manasının anlaşılmadığı ezanların okunmasına izin verişlerini; "Biz dine, dini inançlara saygı duyan, değer veren müslümanlarız" iddialarını delil getirebilmişler. Bilmeyen, anlamayan, düşünmeyen halkları daha çok uyutmuşlar, kendilerine daha sadık kul yapabilmişlerdir. Bu böyle olmasaydı, Allah düşmanları hiç kendilerini reddeden ezanların okunmasına, insanların bunu okumasına izin verirler miydi? Hatta bunu okuyan müezzinleri, imamları maaşla, parayla desteklerler miydi? Allah'ın kanunlarını savunanları, Allah'ın dininin hakim olması için savaş verenleri en tehlikeli düşman ilan edip Allah yandaşlarını ortadan kaldırmak için bütün güçlerini seferber ettikleri halde hiç bunu yaparlar mıydı?

ALLAH-U TEÂLÂ'DAN BAŞKASININ ADINA YEMİN

عن ابْنِ عُمَر رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " مَنْ كَانَ حَالِفًا فَلْيَحْلِفْ بِاللهِ ، وَإِلاَّ فَلْيَصْمُتْ "

33 -İbn-i Ömer *radiyallahu anh* 'dan rivâyet olunduğuna göre Rasûllah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Yemin etmek isteyen kimse Allah'ın (ismine yahud sıfatından bir sıfatına) **yemin etsin yahud sussun** (da asla yemin etmesin)" buyurmuştur. ***(Buhârî)***

عَنِ ابْنِ عُمَرَ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " مَنْ كَانَ حَالِفًا فَلا يَحْلِفُ إِلا بِاللَّهِ " . وَكَانَتْ قُرَيْشٌ تَحْلِفُ بِآبَائِهَا فَقَالَ : " لا تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ " .

34 - Abdullah b. Ömer *radiyallahu anh'dan*, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Ashabım! İyi biliniz ki, her kim yemin etmek zorunda kalırsa, Allah adına yemin etsin. Başka bir şeye yemin etmesin."

Kureyş babaları üstüne yemin ederdi de Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onlara:

"Babalarınız üstüne yemin etmeyiniz" buyurdu. ***(Buhârî)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

—Yemin**;** adıyla yemin edilen varlığın büyüklüğüne dayanarak, yapılan bir fiilin ya da söylenen bir sözün doğruluğunu desteklemek için kullanılan terimdir, İslâm dini, Allah-u Teâlâ'dan başka herhangi bir varlığın adına yemin etmeyi kesinlikle yasaklamıştır. Nitekim Allah-u Teâlâ, amelleri sınıflarken, bu çirkin fiili büyük haramlardan daha büyük olan, küçük şirkin kapsamına koymuştur. Bunu işleyen kişi İslâm milletinden çıkmış sayılmaz. Fakat işlediği haram gerçekten çok büyüktür. Günümüzde de Allah-u Teâlâ'dan başkasının adına yemin etme fiili çok yayılmış bir halde, hatta bunda öyle ileri gidenler oluyor ki insanlar "ekmeğe yemin ederim", "nimete yemin ederim" gibi sözler sarfederek, yalan söylemeleri halinde bu yaratılmışların kendilerine zarar verebileceğine inanıyorlar. Böyle bir inançla yapılan yemin, sadece küçük şirk olmaktan çıkar, İslâm milletinden çıkaran büyük şirkin kapsamına girer. Çünkü burada herhangi bir mahlûkun, Allah'ın izni olmaksızın kişiye zarar veya fayda verebileceğine dair bir inanç söz konusudur. Oysa İslâm inancında zarar ve fayda ancak Allah'tandır.

MÜ'MİNLER İNKÂR ETMEDİKCE KÂFİRLER ONLARDAN RAZI OLMAZLAR

عَنْ خَبَّابٍ قَالَ كُنْتُ قَيْنًا فِي الْجَاهِلِيَّةِ وَكَانَ لِي عَلَى الْعَاصِ بْنِ وَائِلٍ دَرَاهِمُ فَأَتَيْتُهُ أَتَقَاضَاهُ فَقَالَ لَا أَقْضِيكَ حَتَّى تَكْفُرَ بِمُحَمَّدٍ فَقُلْتُ لَا وَاللَّهِ لَا أَكْفُرُ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى يُمِيتَكَ اللَّهُ ثُمَّ يَبْعَثَكَ قَالَ فَدَعْنِي حَتَّى أَمُوتَ ثُمَّ أُبْعَثَ فَأُوتَى مَالًا وَوَلَدًا ثُمَّ أَقْضِيَكَ فَنَزَلَتْ " أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا .." الْآيَةَ .

35 - Habbab b. Eret *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

"Cahiliyyet devrinde kılıç ustasıydım. Benim As b. Vail'den bir alacağım vardı da, bir gün bunu almaya gittim. Bu herif bana:

"Sen Muhammed'e küfretmedikçe sana borcunu vermem" dedi. Ben de:

"Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* 'e Allah senin canını alıp diriltmedikçe küfretmem" diye karşılık verdim. Bu defa da herif:

"Öyle ise ölüp dirildikten sonra bana mal ve *oğul-kız* verilinceye kadar beni bırak da sana borcumu orada vereyim" diye cevap verdi. Bundan sonra:

"Şu küfredip de: "Bana elbette mal, kız, oğul verilir" diyen adamı gördün ya! Bu gaybe baktı mı? Yoksa Rahman yanından bir söz mü almıştır?" (Meryem: 79) ayeti nazil oldu."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Habbab b. Eret *radiyallahu anh*'un As b. Vail'e: "Muhammed'e Allah senin canını alıp sonra diriltmedikçe küfretmem" demesi onunla alay etmek içindir. Bundan Habbab'ın gerçekten kıyamet gününde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e küfretmek istediği anlaşılmaz. Zira o gün, kimse inkâr edemeyecek. Hatta kâfirler bile iman edecekler. Fakat imanları fayda vermeyecektir.

2 - Herhangi bir konuda, sapık da olsa bir fikir beyan eden kimseye, delilini sorarak onun haksızlığını ispat etmek Kur'ân'dan kaynaklanan bir metoddur.

İHLÂS SÛRESİ VE TEVHİD

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ أَنَّ رَجُلًا سَمِعَ رَجُلًا يَقْرَأُ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ يُرَدِّدُهَا فَلَمَّا أَصْبَحَ جَاءَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ ، وَكَأَنَّ الرَّجُلَ يَتَقَالُّهَا [أي يراها قليلة] فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : (وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّهَا لَتَعْدِلُ ثُلُثَ الْقُرْآنِ) .

36 - Ebû Said Hudri *radiyallahu anh*'dan rivâyet olunduğuna göre bir kişi, öbür kişinin bütün gece tekrarlayarak: "Kulhûvallahu ehad" sûresini okuduğunu işitir. Sabah olunca Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gider. Ve bütün gece ihlâs okunmasını azımsıyarak Rasûlullah'a söyler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* cevaben:

"Hayatım elinde olan Allah'a yemin ederim ki bu sûreyi okumak bütün Kur'ân'ın üçte birine bedeldir" buyurdu.**"**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İhlâs sûresinin, Kur'ân'da önemli bir hususiyeti vardır. Zira bu sûrenin manasını inceleyen herkes görecektir ki, ihlâs sûresi dinin temeli olan tevhid akidesinin tam bir ifadesidir. Bu sûreyi, manasını idrak ederek okuyan kimse, Allah'ı yüceltmiş ve O'nu bütün noksan sıfatlardan ve mahlûkata benzemekten tenzih ve takdis etmiş olur. Yine, bu kimse ma-

nen "Allah'ın ortağı, dengi, benzeri, çocuğu, babası, arkadaşı, yardımcısı veya O'na birşey hatırlatacak herhangi biri mevcut değildir ve O'nun hiçbir şeye ihtiyacı yoktur, bilakis bütün yarattıkları O'na muhtaçtır" demiştir. Bu yüzden İhlâs sûresini, manasını bilerek ve hissederek okuyan, aslen tevhid inancını ve Allah'ın sıfatlarını anlatan Kur'ân'ın üçte birini okumuş gibi olur.

ÜMİT VE KORKU

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه ، قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، يَقُولُ : " لَوْ يَعْلَمُ الْكَافِرُ بِكُلِّ الَّذِي عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الرَّحْمَةِ ؛ لَمْ يَيْئَسْ مِنَ الْجَنَّةِ ، وَلَوْ يَعْلَمُ الْمُؤْمِنُ بِكُلِّ الَّذِي عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الرَّحْمَةِ ؛ لَمْ يَيْئَسْ مِنَ الْجَنَّةِ ، وَلَوْ يَعْلَمُ الْمُؤْمِنُ بِكُلِّ الَّذِي عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الْعَذَابِ ؛ لَمْ يَأْمَنْ مِنَ النَّارِ . "

37 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim:

"Allah'ın rahmet deryasındaki bunca genişliği kâfirler bilseydi, cennetten ümitlerini kesmezlerdi. Eğer mü'minler de Allah'ın azabını bilselerdi, cehennem azabından emin olmazlardı."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

—Allah-u Teâlâ, mü'minlerin ümit ve korku arasında bir durumda bulunmalarını emretmiştir. Allah'tan hakkıyla korkan bir kişinin, O'nun rahmetinden ümit kesmesi asla düşünülemez. Allah'ın azabından emin olmak da aynen böyledir. Peki, nedir korku ve ümit arası bulunmak? Mü'min kulun bu duygusu sağlamasının yegâne yolu işlediği hata ve haramlar nedeniyle Allah'tan korkması ve Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınması karşılığında da Allah'ın rahmetini ümit etmesidir.

İnsanı Allah'ın rahmetinden ümit kesmeye sevkeden iki neden vardır:

a) İnsan, nefsine uyarak, Allah'ın haram kıldığı amelleri işlemesi ve yaptığı haramlarda ısrar etmesi sonucu, içinde bulunduğu halden dolayı Allah'ın kendisini affetmeyeceğini düşünerek, O'nun rahmetinden ümit kesebilir. Hatta haram işlemeye devam ederek, artık Allah'ın kendisini affetmeyeceği düşüncesini kafasında sabitleştirir. Zaten şeytanın istediği

de budur. Bu durumdaki kişilerin hidayetleri ya da haramları terk etmeleri her geçen an zorlaşır.

b) Kişi işlediği haramdan dolayı aşırı korkarak Allah'ın af ve merhametinin ne kadar geniş olduğunu bilmemesi veya unutması sonucu, Allah'ın rahmetinden ümit kesebilir. "Benim işlediğim haram o kadar büyüktür ki tevbe etsem bile Allah-u Teâlâ beni affetmez" diye düşünebilir. Onu bu derin ümitsizliğe sevkeden yegâne faktör cahil oluşu ve Rabbini iyice tanımamasıdır. Eğer Rahim ve Rahman olan Allah'ı iyice tanımış olsaydı, tembellik yapmaz ve Allah'a yaklaşmak için işleyeceği en küçük amelin bile, O'nun katında karşılıksız kalmayacağını bilir, O'nun rızasını kazanmak için bütün gücüyle çalışırdı.

İnsanı Allah'ın azabından emin olmaya sevk eden sebepler de ikidir:

a) Allah'ın kulları üzerindeki hakkını, kulların da Rablerine karşı olan görevlerini ve İslâm dinini öğrenmek için bir çaba göstermeyip dini meseleleri hafife almak, insanın Allah'ın emirlerini terkine ve yasakladıklarını işlemesine neden olur. Allah korkusu azala azala nihayet kalpte korkunun bitmesiyle iman da kalmaz. Çünkü iman kişiyi; Allah'tan ve O'nun dünya ve ahirette vereceği azaptan korkmaya sevkeden yegâne faktördür.

b) Cahil fakat çok ibadet eden bir kişi sonunda şeytanın vesveselerine aldanıp yaptığı ibadetleri çok görerek: "Ben Allah'a yaklaşmak için diğer insanlardan daha çok ibadet ediyorum. Allah-u Teâlâ bana muhakkak ki azap etmez. Çünkü yaptığım ibadetlerden dolayı Allah katında yüksek bir derecem var" diye düşünmeye başlar. Ve bu düşünce kalbindeki Allah korkusunu yavaş yavaş azaltır. Nihayet Allah'ın azabından emin olur ve derin bir sapıklığa sapar.

KÂHİNLER VE GAYB BİLGİSİ

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهَا سَمِعَتْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : " إِنَّ الْمَلَائِكَةَ تَنْزِلُ فِي الْعَنَانِ وَهُوَ السَّحَابُ فَتَذْكُرُ الْأَمْرَ قُضِيَ فِي السَّمَاءِ فَتَسْتَرِقُ الشَّيَاطِينُ السَّمْعَ فَتَسْمَعُهُ فَتُوحِيهِ إِلَى الْكُهَّانِ فَيَكْذِبُونَ مَعَهَا مِائَةَ كَذْبَةٍ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ "

38 - Âişe *radiyallahu anhâ*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Melekler anane -ki bir buluttur**- inerler de gökte kaza ve hükmolunan bazı şeyleri görüşürler. Bu sırada şeytanlar kulak hır-**

sızlığı yaparlar. İşittiklerini de kâhinlere gizlice ulaştırırlar. Bu haberlerle beraber yüz yalan da kendiliklerinden uydururlar.”
(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah, ileride olacak bazı olayları, görevli meleklere bildirir. Onlar da bu haberleri birbirlerine aktarırlar. İşte bu esnada cinler, Allah’ın kendilerine verdiği bazı özel güçlerle, bu haberlerden bazılarını duyarlar ve bunları kâhin ve sihirbaz dostlarına aktarmak isterler. Allah da onları göktaşlarıyla kovalar. Bazıları ölür, bazıları da kurtulur ve çaldıkları haberleri dostlarına ulaştırırlar. Onlar da bu gerçeklere kendilerinden birçok yalan katıp bunu insanlara aktarırlar. Bu söylediklerinden bazıları doğru çıkınca halk onların gaybı bildiklerini zanneder. Oysa bu haberler, Allah’ın meleklere bildirmesiyle zaten gayb olmaktan çıkmıştır.

2 - Kâhinler ve sihirbazlara gidip onların söylediklerini tasdik etmek ve inanmak büyük şirklerdendir, insanı İslâm’dan çıkarır.

KADER

عنْ أبِي عبدِ الرَّحمنِ عبدِ اللهِ بنِ مسعودٍ –رَضِي اللهُ عَنْهُ– قالَ: حدَّثنا رسولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وهو الصَّادِقُ المصْدُوقُ: ((إِنَّ أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا نُطْفَةً، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً مِثْلَ ذلِكَ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذلِكَ، ثمَّ يُرْسَلُ إِلَيْهِ الْمَلَكُ فَيَنْفُخُ فيهِ الرُّوحَ، وَيُؤمَرُ بأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ: بِكَتْبِ رِزْقِهِ وَأَجَلِهِ وَعَمَلِهِ وَشَقِيٌّ أَوْ سَعِيدٌ. فَوَاللهِ الَّذِي لاَ إِلَهَ غَيْرُهُ، إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعٌ، فَيَسْبِقَ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلَ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فيَدْخُلَهَا، وَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعٌ، فيَسْبِقَ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلَ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلَهَا))

39 - Abdullah b. Mes’ud *radiyallahu anh*’dan rivâyete göre demiştir ki:

“Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana haber verdi -o kendi doğru söyler, kendisine de doğru bildirilir- buyurdu ki:

“Sizin birinizin yaratılışının başında ana ve baba maddeleri kırk gün annenin karnında toplanır. Sonra o maddeler o kadar bir zaman içinde katı bir kan pıhtısı halini alır. Sonra yine o kadar zaman içinde mudga (bir çiğnem ete) **dönüşür. Allah bir melek gönderir. Oluşan mudgaya şu dört kelimeyi yazması**

emrolunur ki: "Onun işini, rızkını, eceleni, cennetlik veya cehennemlik olduğunu yaz!" denilir. Sonra ona ruh üflenir.

Şimdi sizden bir kişi iyi işler işler de kendisiyle cennet arasıda yalnız bir kulaç mesafe kalır. Bu sırada yazı gelir o kişiyi önler. Bu defa o, cehennemliklerin amelini işler. Diğeri de cehennemliklerin amelini işler ve hatta kendisiyle cehennem arasıda bir kulaç mesafe kalır. Bu sırada yazı onu geçer. Bu defa o kişi cennet ehlinin işini işler." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah-u Teâlâ için zaman kavramı diye bir şey söz konusu olmadığı için bir mahluğu yaratmadan önce onun ne yapacağını, neler işleyeceğini bilir. İşte Allah bu ilmiyle insanların ileride neler yapacağını bildiğinden onların cennetlik mi yoksa cehennemlik mi olduğunu daha onlar doğmadan yazdırır. Fakat Allah'ın bu yazdırması, kulların amelleri üzerinde mutlak zorlayıcılık manasına gelmez. Kul, amelleri kendi cüzi irade ve isteğinin doğrultusunda yapar, Allah'ın takdiri ise onun yapacağı amelleri önceden yazdırmasıdır.

2 - İnsanın rızkı ve ömrü daha o annesinin karnında iken yazılır. Bazı hadislerde, birtakım salih amelleri işleyenlerin rızıklarının veya ömürlerinin artacağı belirtilir. Bunun manası, verilen rızıkların bereketinin artırılarak adeta fazlaca rızıklandırılması, hastalık ya da buna benzer meşakkatlerle o kişinin mübtela kılınmamasıdır. Zira hasta olarak yüz sene yaşayan insan, hastalık sebebiyle o yüz seneyi adeta yaşamamış gibidir. Fakat Allah'ın bu hastalığı vermemesi veya kaldırmasıyla adeta ömrü uzamış gibi olur.

İNSAN YAPTIĞINDAN SORUMLUDUR

عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ ، قَالَ : قَالَ رَجُلٌ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ! أَعُلِمَ أَهْلُ الْجَنَّةِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ؟ قَالَ : " نَعَمْ " ، فَقَالَ : فَفِيمَ يَعْمَلُ الْعَامِلُونَ ؟ قَالَ : " اعْمَلُوا ، فَكُلٌّ مُيَسَّرٌ " أَوْ كَمَا قَالَ .

40 - İmran b. Husayn *radiyallahu anh*'dan rivâyete göre şöyle demiştir:

Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bir kimse:

"Ya Rasûlullah! Cennet ehli ile cehennem ehli bilinir mi?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Evet, bilinir" buyurdu. İmran:

"Öyle ise (cennetlik, cehennemlik, ezelde belli olunca) hayır işleyenler, ibadet edenler niçin işlemeli?" dedi.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Herkes niçin yaratıldıysa onu işler, kendisi için (ezelde) **ne yazılmışsa onu yapar"** buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ için zaman diye bir mefhum söz konusu değildir. Yani; O'nun açısından dün, bugün ve yarın gibi zaman ifade eden birimler kesinlikle geçerli değildir. Bu sebeple Allah, kulların geçmişte işlediklerini ve gelecekte işleyeceklerini gayet iyi bilir. Hatta cennetliklerin amellerini mi, yoksa cehennemliklerin amellerini mi işleyeceklerini de daha kul o ameli işlemeden bilir ve diler. Fakat Allah-u Teâlâ'nın bu takdiri, kişiyi zorlar bir nitelik taşımaz. Zira bu takdir, Allah katında kulu zorlayıcı nitelikte bir hüküm olarak değil sadece vasıf ve oluş biçimi açısından yazılmıştır. Yani, burada takdirin esası, Allah'ın zamandan müstağni olan ilmi sayesinde bilmesidir.

Allah'ı yaratılmışların herhangi bir sıfatına benzetmekten tenzih ederek bunu daha net açıklamak için şu örneği verebiliriz: Aynı filmi ikinci kez seyreden bir kimseyi düşünelim. Daha önceden aynı filmi seyredip filimde geçen olayları bilen kişi, ikinci kez seyrederken: "Burada şöyle olacak, filmin sonunda şu adam şöyle öldürülecek" dese bu kişinin, filmin sonunda olacakları bilmesini: "Bu adam filim oyuncularını zorlayarak, kendi istediği şeyleri yaptırıyor" şeklinde yorumlamak elbette saçma olur. Allah'ı yarattıklarının sıfatlarına benzemekten tenzih ederiz. Şüphesiz örneklerin en üstünü Allah içindir.

ÖLEN KİMSENİN KABİRDEKİ HALİ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ. وَسَلَّمَ : (إِذَا مَاتَ أَحَدُكُمْ فَإِنَّهُ يُعْرَضُ عَلَيْهِ مَقْعَدُهُ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ . فَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَمِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ فَمِنْ أَهْلِ النَّارِ)

41 - Abdullah b. Ömer *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Sizden biriniz öldüğünde sabah, akşam ahiretteki yeri kendisine gösterilir. Eğer o ölü cennet ehlinden ise kendisine cen-

netliklerin makamları gösterilir. Eğer cehennemlik ise cehennemliklerin yerinden gösterilir."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Kabir hayatı, kabir sorgusu ve kabir azabı haktır. Herkesin kabri dünyada işlediği amellerine göre ya cennet bahçelerinden bir bahçe ya da cehennem çukurlarından bir çukur olacaktır.

İMANIN LEZZETİ

عَنْ أَنَسٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : " ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ بِهِنَّ حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ مَنْ كَانَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لَا يُحِبُّهُ إِلَّا لِلَّهِ وَأَنْ يَكْرَهَ أَنْ يَعُودَ فِي الْكُفْرِ بَعْدَ أَنْ أَنْقَذَهُ اللَّهُ مِنْهُ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُقْذَفَ فِي النَّارِ . "

42 - Enes *radiyallahu anh'dan*; **Rasûlullah** *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Kimde üç şey bulunursa imanın tatlılığını tatmış olur. Allah ve Rasûlü kendisine en sevgili olmak, bir kimseyi ancak Allah için sevmek, Allah onu küfürden kurtardıktan sonra yine küfre dönmekten ateşe atılacakmışçasına hoşlanmamak."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

—İmanın hakikatini hissederek, onun lezzetini tatmak ve bu imanı taşımaktan bir haz duymak, davetçinin görevini yerine getirmesinde en önemli unsurlardır. Bunu gerçekleştirmenin yegâne yolu da, hadiste bahsedildiği gibi Allah'ı ve Rasûlünü herkesten çok sevmek -ki bu sevgi ancak Allah tarafından Rasûlü'ne ve ondan bize bildirilen bu mükemmel dine tabi olmakla meydana gelir- Allah'ın sevmeyi yasakladığı kimseleri kim olursa olsun sevmemek, sevmeyi emrettiği kimseleri de kim olursa olsun sevmek ve imandan sonra küfre girmekten daima korkarak, sakınmaktır. İşte, imanın tadı ancak bunlar yerine getirildiğinde hakkıyla hissedilebilir. Bu tatlılık ise davetçi için eziyetler karşısında sürekli bir kuvvet kaynağı ve onu çalışmaya sevk eden en önemli unsur olur.

EN SEVGİLİ İNSAN

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ , لا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ نَفْسِهِ "

43 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan*; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki hiçbiriniz ben ona babasından, çocuklarından daha sevgili olmadıkça iman etmiş olmaz." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

—Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e duyulan sevginin ifadesi; kişinin hayatını her yönüyle onun getirdiği şeriate göre şekillendirmesi ve ondan bize ulaşan İslâmi gerçekleri her şeyden üstün tutmasıdır. Bunun aksi bir tutum, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e ve bu gerçekleri ona bildiren Allah-u Teâlâ'ya karşı bir başkaldırış ve saygısızlık olacağından kişiyi İslâm dairesinden çıkarır.

TABİAT OLAYLARI VE ALLAH-U TEÂLÂ'NIN TAKDİRİ

عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الْجُهَنِيِّ رضي اللّه عنه قال: صَلّى بِنَا رَسُولُ اللّهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلّمَ صَلَاةَ الصُّبْحِ بِالْحُدَيْبِيَةِ فِي إِثْرِ السَّمَاءِ كَانَتْ مِنْ اللَّيْلِ ، فَلَمَّا انْصَرَفَ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ فَقَالَ: ((هَلْ تَدْرُونَ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ؟)) قَالُوا: اللّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ: " قَالَ: أَصْبَحَ مِنْ عِبَادِي مُؤْمِنٌ بِي وَكَافِرٌ، فَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللّهِ وَرَحْمَتِهِ فَذَلِكَ مُؤْمِنٌ بِي كَافِرٌ بِالْكَوْكَبِ، وَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنَا بِنَوْءِ كَذَا وَكَذَا فَذَلِكَ كَافِرٌ بِي مُؤْمِنٌ بِالْكَوْكَبِ "

44 - Zeyd b. Halid *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Hudeybiye'de sabah namazını kıldırmış, bir önceki gece de yağmur yağmıştı. Namazdan sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yüzünü cemaate dönerek:

"Rabbiniz ne buyurdu biliyor musunuz?" dedi. Sahabeler:

"Allah ve Rasûlü daha iyi bilir" dediler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Allah-u Teâlâ dedi ki: "Kullarımdan bir kısmı bana inanmış, bir kısmı da beni inkâr etmiş olarak sabahladılar. "Yağmur Allah'ın lütfu ve keremi ile yağdı" diyenler bana inananlardır. Fakat: "Yağmuru şu veya şu yıldızlar yağdırdı" diyenler beni inkâr edip yıldızlara inananlardır." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Tabiatta olan olaylar ve insana isabet eden her iyilik ve kötülük, ancak Rabbi Zü-l Celal'in takdiri iledir. Allah'ın takdiri ile meydana gelen bu olaylardan herhangi birisini şu veya bu mahluğun yaptığına veya doğrudan doğruya onun kudretinden ve istemesinden kaynaklandığına dair inanç, İslâm'a tamamen zıttır.

Örneğin; bir müslüman:

"Falan yıldız bize yağmur yağdırdı" dese ve bunu derken yağmur yağmasındaki esas sebebin bu yıldız olduğuna inanırsa İslâm dairesinden çıkıp kâfir olur. Fakat bunu söylerken yağmurun yağmasındaki esas sebebin Allah-u Teâlâ ve bu yıldızın sadece vesile olduğuna inanırsa, bu düşünce tarzı küfranı nimettir. Böyle bir inanca sahip olan kişi dinden çıkmamakla birlikte, büyük haramlardan daha haram olan küçük şirk işlemiş olur.

"EĞER" SÖZÜNÜN KULLANILMASI

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " الْمُؤْمِنُ الْقَوِيُّ خَيْرٌ وَأَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ الْمُؤْمِنِ الضَّعِيفِ وَفِي كُلٍّ خَيْرٌ، احْرِصْ عَلَى مَا يَنْفَعُكَ وَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ وَلَا تَعْجَزْ، وَإِنْ أَصَابَكَ شَيْءٌ فَلَا تَقُلْ لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ كَانَ كَذَا وَكَذَا وَلَكِنْ قُلْ: قَدَرُ اللَّهِ وَمَا شَاءَ فَعَلَ فَإِنَّ لَوْ تَفْتَحُ عَمَلَ الشَّيْطَانِ ".

45 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Sana faydası dokunacak hususlara azimle sarıl. Allah'tan yardım iste. Sakın acze düşme. Başına bir zarar geldiğinde: "Eğer şöyle yapsaydım, şöyle olurdu" deme. Ancak: "Allah böyle takdir etti ve Allah dilediğini yapar" de. Zira: "Eğer" sözü şeytanın işine yol açar"

(Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini "eğer" sözünün kullanılmasını bazı durumlarda yasaklamış, bazı durumlarda mübah kılıp iyi görmüştür. Bu sözü kullanmanın yasak oluşu şöyledir:

Kendisine karşı hoşuna gitmeyecek bir şey yapıldığında veya yaptığı kötü bir işten dolayı kişinin: "Eğer böyle yapmasaydım şöyle olurdu" veya: "Eğer şöyle yapılsaydı, böyle olmazdı" demesi haramdır. Bu amel şeytanın vesveselerine, kişinin imanını ve yakininin zayıflamasına yol açar ve iki nedenle haram kılınmıştır.

a) - Böyle demek; kalbe üzüntü ve pişmanlık kapılarını açar ki, her hususta Allah'a tevekkül eden mü'minlerin bu tür duygulardan uzak durması gerekir. Bu duygular zarardan başka hiçbir fayda vermez.

b) - Böyle bir durumda; Allah'a ve Allah'ın takdirine karşı edepsizlik edilmiş olur. Çünkü meydana gelen *küçük-büyük* her olay, Allah'ın dilemesi ve kaderiyle oluşur. Allah'ın olmasını dilediği şey mutlaka olacak, olmamasını dilediği şey de mutlaka olmayacaktır. Bunu, Allah'tan başka hiç kimse ve hiçbir güç değiştiremez.

"Eğer" sözünün kullanılmasını İslâm şu durumlarda mübah kılmıştır: Hayrı temenni ederek "eğer" sözünü kullanmak mesala; "Eğer çok malım olsaydı, Allah'ın dini için harcardım" demek veya Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in dediği gibi:

"Eğer Mûsâ kardeşim biraz daha sabretseydi, Allah, Mûsâ ve Hızır hakkında bize daha fazla kıssa anlatırdı" demek caizdir. Kısacası, hayrı temenni ederek "eğer" sözünü kullanmak mübah, fakat şerr hususunda temenni ya da pişmanlık ifade ederek kullanmak kesinlikle haramdır.

İSLÂM HER ZAMAN VE HER YERDE EN MÜKEMMEL HAYAT SİSTEMİDİR

عن طارق بن شهاب قال جاء رجل من اليهود إلى عمر ، فقال : يا أمير المؤمنين آية في كتابكم تقرؤنها لو علينا نزلت معشر اليهود لاتخذنا ذلك اليوم عيداً قال وأي آية قال { الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الإِسْلاَمَ دِينًا } [المائدة: **3**] ، فقال عمر إني لأعلم اليوم الذي نزلت فيه والمكان الذي نزلت فيه نزلت على رسول الله بعرفات في يوم جمعة عرفنا ذلك اليوم والمكان الذي نزلت فيه على النبي صلى الله عليه وسلم : وهو قائم بعرفة يوم الجمعة .

46 - Tarık b. Şihab *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

Bir yahudi Ömer *radiyallahu anh*'e gelerek dedi ki:

"Ey mü'minlerin emiri! Siz Kur'ân'dan öyle bir ayet okuyorsunuz ki bu ayet yahudilere inmiş olsaydı o günü bayram ilan ederdik." Ömer *radiyallahu anh:*

"Bu hangi ayettir?" diye sordu. Yahudi dedi ki:

"Bugün sizin dininizi kemale erdirdim. Üzerinizdeki nimetimi tamamladım. Ve size din olarak İslâm'dan razı oldum." (Maide; 3) ayetidir. Ömer *radiyallahu anh* dedi ki:

"Vallahi ben bu ayetin Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e nerede ve ne zaman indiğini biliyorum. Cuma günü Arafat'ta indi. Allah'a hamdolsun ki, bu iki gün bizim için bayramdır."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu din kemale ermiştir. Âlemlerin Rabbi olan Allah, yukarıdaki ayetle akidenin tamamlandığını ve insanların hayatlarını düzenlemek üzere gönderdiği şeriatini ve kanununu kemale erdirdiğini ilan etmiştir. Artık, kimsenin bu dinde eksikliklerin bulunduğunu veya bir takım ilavelerin, reformların yapılmasının gerektiğini iddia etmesi söz konusu değildir. Bu dinde ilaveyi, reformu gerektirecek hiçbir eksiklik yoktur. Allah, İslâm'ı kıyamete kadar tüm insanlara yegâne din ve hayat sistemi olarak seçip, beğenmiş ve onu her çağ ve her yerde geçerli olacak şekilde mükemmelleştirmiştir. İşte bu nedenle bu dinin geliştirilip, değiştirilmeye ihtiyacı yoktur. Kim, Allah'ın şeriatini ve kanunlarını bir tarafa bırakıp sosyal hayatta tatbik etmez, bu mükemmel kanunların yerine, beşeri mahreçli hayat sistemlerini uygularsa, Allah'ın mü'minler için beğendiğini beğenmemiş ve dolayısıyla Allah'ı ve O'nun mübarek dinini inkâr etmiş, kâfir olmuş olur.

DAVET HER ŞEYDEN ÖNCE LAİLAHE İLLALLAH'ADIR

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ مُعَاذًا، قَالَ: بَعَثَنِى رَسُولُ اللَّهِ – صلى الله عليه وسلم – قَالَ ((إِنَّكَ تَأْتِى قَوْمًا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ، فَادْعُهُمْ إِلَى شَهَادَةِ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ، وَأَنِّى رَسُولُ اللَّهِ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذَلِكَ فَأَعْلِمْهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذَلِكَ فَأَعْلِمْهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ فَتُرَدُّ فِي فُقَرَائِهِمْ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذَلِكَ فَإِيَّاكَ وَكَرَائِمَ أَمْوَالِهِمْ وَاتَّقِ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنَّهُ لَيْسَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ اللَّهِ حِجَابٌ))

47 - İbn-i Abbas *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Muaz b. Cebel *radiyallahu anh*'i Yemen'e gönderdiği zaman ona şöyle dedi:

"Sen Ehl-i Kitaptan bir topluluğa gidiyorsun. Onları ilk davet edeceğin şey "Lâ ilâhe illallah" olsun. Eğer onlar bunu kabul ederlerse, onlara Allah' ın bir gün ve gecede beş vakit namaz farz kıldığını bildir. Bunu kabul ederlerse onlara de ki, Allah zenginlerin fakirlere zekât vermesini emretmiştir. Bunu da kabul ederlerse en iyisi de olsa mallarını haksız yere almaktan sakın ve mazlumun bedduasından kork. Çünkü onunla Allah arasında engel yoktur." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Davetçinin, insanlara bu dini tebliğinde, dinin diğer tüm emirlerinden önce, ilk olarak ve önemle üzerinde durup anlatması gereken şey Lâ ilâhe illallah düsturudur.

Zira bu dinin tüm diğer emirleri tevhid temeli üzerine bina edilmiştir. "Lâ ilâhe illallah" inancı insan kalbine yerleşmeden, o kulun Rabbine yönelmesi ve yaptığı amellerin Allah için ve Allah'ın istediği şekilde olması mümkün değildir. Allah'a şirk koşularak yapılacak ibadet, bu dinin emrettiği ibadet değildir. Allah'ı emir makamı kabul etmeden, sadece O'nun emir ve yasaklarına teslim olmadan ibadet nasıl söz konusu olabilir ki? işte bu nedenle davetçi, davete muhatap olan herkese öncelikle "Lâ ilâhe illallah'ı"apaçık anlatmak ve ancak bunun kabulünden sonra önem sırasına göre namaz, zekât gibi ibadetleri bildirmek zorundadır.

ALLAH-U TEÂLÂ, AYETLERİ VE RASÛLÜ İLE ALAY ETMEK KÜFÜRDÜR

عن ابنِ عُمَرَ ومحمدِ بنِ كعبٍ ، وزيدِ بنِ أسلمَ ، وقَتادةَ – دخَلَ حديثُ بَعْضِهِم في بَعْضٍ–: أَنَّهُ قالَ رجُلٌ في غزْوَةِ تَبوك: مَا رَأَيْنا مِثْلَ قُرّائِنا هَؤلاءِ أرغَبَ بُطوناً، ولا أَكْذَبَ أَلْسُناً، ولا أَجْبَنَ عندَ اللِّقاءِ – يَعني الرسولَ صلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ وأَصْحَابَهُ القُرَّاءَ فقالَ له عَوْفُ بنُ مالكٍ: كَذَبْتَ ولَكِنَّكَ مُنَافِقٌ، لأُخْبِرَنَّ رسولَ اللهِ صلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ. فَذَهبَ عوْفٌ إلى رَسُولِ اللهِ صلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ لِيُخْبِرَهُ فَوجَدَ القُرْآنَ قَدْ سَبَقَهُ. فَجاءَ ذَلَكَ الرَّجُلُ إلى رَسُولِ اللهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَدْ ارْتَحلَ وَرَكِبَ ناقَتَهُ. فقالَ: يا رَسُولَ اللهِ إنَّما كُنَّا نَخُوضُ ونَتَحَدَّثُ حَدِيثَ الرَّكْبِ نَقْطَعُ بِهِ عَناءَ الطَّرِيقِ، قالَ ابْنُ عُمَر: (كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَيْهِ متعلِّقاً بِنِسْعَةِ ناقَةِ رَسولِ اللهِ صلّى اللهُ عليهِ وسلَّمَ وإنَّ الحِجَارةَ تَنْكُبُ رِجْلَيْهِ وَهُوَ يَقُولُ: إنَّما كُنَّا نَخُوضُ ونَلْعَبُ، فيقولُ لَهُ رسولُ اللهِ صلّى اللهُ عليهِ وسلَّم: {أَبِاللهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ لا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرتُمْ بعْدَ إِيمَانِكُم} ما يَلْتَفِتُ إِلَيْهِ وما يَزِيدُهُ عَلَيْهِ).

48 - İbn-i Ömer *radiyallahu anh*, **Muhammed b. Ka'b, Zeyd b. Eslem** ve **Katade** *radiyallahu anhum* şöyle naklettiler:

"Tebük seferi esnasında bir adam, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ve Kur'ân okuyabilen sahabeleri kastederek şöyle dedi:

"Şu bizim kurramızdan (okuyucularımızdan) daha obur, daha yalancı ve düşman karşısında daha korkak kimse görmedik." Avf b. Malik *radiyallahu anh* ona:

"Yalan söylüyorsun! Ancak sen bir münafıksın. Bunu Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e haber vereceğim" dedi. Ve Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzuruna giderek ona durumu anlatmak istedi. Fakat vahyin kendisinden önce, nazil olup durumu Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bildirdiğini gördü. Adam da özür dilemek için Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e geldi. O esnada Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* devesine binmiş gitmek üzereydi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e:

"Ey Allah'ın Rasûlü! Biz sadece yol yorgunluğunu gidermek için lafa dalmış, şakalaşıyorduk" dedi.

İbn-i Ömer *radiyallahu anh* dedi ki:

"Gözümün önünden gitmiyor. Adam, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bindiği devenin üzengilerini tutmuş, ayakları taşlara çarpa çarpa habire:

"Biz sadece lafa dalmış, şakalaşıyorduk" diyor, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de:

"Allah'la, ayetleriyle ve Rasûlü ile mi alay ediyordunuz? Özür beyan etmeyin. Çünkü iman ettikten sonra küfre girdiniz." (Tevbe: 65–66) cevabını tekrar ediyor ve bir tek kelime ilave etmeyerek onun yüzüne bile bakmadan gidiyordu."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

—İşte, Allah, ayetleri ve Rasûlü ile alay etmenin korkunç sonucu... İster şaka niyetiyle yapılsın, isterse kalbin imanla dolu olduğu iddia edilsin çok çirkin ve affedilmez bir küfürdür bu. Çünkü buradaki saldırı ne bir şahıs ne de bir düşünceye, doğrudan doğruya âlemlerin Rabbi olan Allah-u Teâlâ'ya ve O'nun Rasûllerle gönderdiği teşri kaynağı vahyedir. Bu korkunç suçu işleyen, ne şekilde kendisini savunursa savunsun, niyetinin kötü olmadığını ne şekilde söylerse söylesin affedilmez. Çünkü öyle söz ve ameller vardır ki bunlar sahibinin kalbinde iman bulunmadığını gösterir.

BİD'AT

عن جابر رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ "

49 - Câbir *radiyallahu anh'dan*; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Her bid'at sapıklıktır." ***(Buhârî-Müslim)***

عن عائشة رضي الله عنها قالت قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " مَنْ عَمِلَ عَمَلا لَيسَ عليه أمْرُنَا فَهوَ رَدٌّ "

50 - Âişe *radiyallahu anhâ'*dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Her kim bizim emrimize uymayan bir iş yaparsa o iş merduttur (yani boş ve geçersizdir)." ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ –رضي الله عنه– عَنِ النَّبِيِّ – صلى الله عليه وسلم – قَالَ : « لا تُشَدُّ الرِّحَالُ إِلا إِلَى ثَلاثَةِ مَسَاجِدَ : الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ، وَمَسْجِدِ الرَّسُولِ – صلى الله عليه وسلم–، وَمَسْجِدِ الأَقْصَى »

51 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediğini rivâyet etmiştir:

"Namaz ve ibadet için hiçbir mescide sefer edilmesi doğru değildir. Yalnız şu üç mescide sefer edilebilir:

Mescid-i Haram, Mescid-i Rasûl ve Mescid-i Aksa."

(Buhârî-Müslim)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İnsanların doğru yoldan sapmalarına, berrak ve katıksız ilim kaynağı olan vahiyden uzaklaşıp beşeri düşünce ve isteklere dayalı bir din anlayışına sahip olmalarına neden olan etkenlerden birisi, bid'atler yani; dinde olmadığı halde, sonradan dine sokulmaya, dinden gibi gösterilmeye çalışılan zahiri veya batıni itikad, amel ve sözlerdir. Cahil insanlar, nefislerinde ruhani duygular oluşturan, onları kendilerinden geçirip tüylerinin ürpermesine sebep olan, dinden olmadığı halde din ile alakalı gördükleri herşeyi Allah'tan gelmiş, din tarafından emredilmiş gibi görme ve gösterme eğilimindedirler. Böyle şeyler onların gözünde yücelir ve ulvi bir makama oturuverir. Hatta Allah'ın apaçık bildirdiği farzlarından daha önde görülmeye başlanır. Bunun en somut örneklerinden birisi, yukarıdaki hadiste bildirilen hükümle ilgilidir. İslâm dini; Mekke'deki Mescid-i Haram, Medine'deki Mescid-i Nebevi ve Kudüs'teki Mescid-i Aksa dışındaki mescidlere ibadet için yolculuğu nehyetmişken günümüzde nice kimseler, bu mescidlerden başka nice mescidleri ve hatta mezar ve türbeleri ziyaret etmek ve sevap kazanmak kasdıyla uzun mesafeler katederek gitmekte ve bu yaptıklarına karşılık Allah katında ecir ummaktadırlar. Dahası bu ziyaretleri yani hac gibi telakki edenler de mevcuttur. Böyle bir düşüncenin normal bir sonucu olarak üç mescidin dışında herhangi bir mescid, mezar ve türbeye ziyaret için yapılan yolculuk sadece bid' at olmakla kalmamış, bu kimselerin bu gibi yerlerde ibadet türlerinden bazılarını mahlûkata yöneltmeleri bu olaya şirk unsurunu da katmıştır. Aslında, Allah tarafından haram kılınmış olan tüm bid' atler böyledir. Başlangıçta pek zararlı gözükmese de neticede mutlaka dalalete, sapıklığa ve küfre sürükleyecektir insanı...

CİHAD VE MÜNAFIKLAR

عَنْ أَبِى سَعِيدٍ الْخُدْرِىِّ – رضى الله عنه – أَنَّ رِجَالاً مِنَ الْمُنَافِقِينَ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى الْغَزْوِ تَخَلَّفُوا عَنْهُ ، وَفَرِحُوا بِمَقْعَدِهِمْ خِلاَفَ رَسُولِ اللَّه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِذَا قَدِمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اعْتَذَرُوا إِلَيْهِ وَحَلَفُوا ، وَأَحَبُّوا أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا ، فَنَزَلَتْ (لاَ يَحْسِبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ) الآيَةَ .

52 - Ebû Said-i Hudri *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* zamanında münafıklardan bir takım kimseler Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* gazaya çıktığı zaman ondan arkada kalırlardı. Ve münafıklar geri kalıp evlerinde oturmalarına sevinirlerdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* gazadan dönüp geldiği zaman da, bir takımı özür beyan eder ve yemin ederlerdi. Onlar işlemedikleri bir işle kendilerinin övülmelerini severlerdi. Münafıkların bu iki yüzlü davranışları üzerine, bunlar hakkında: **"Yaptıkları hilekârlıkla sevinen ve yapmadıkları şeyler nedeniyle övülmekten hoşlananları kazançlı sayma, onları azaptan kurtulmuş olarak da sayma! Onlar için acıklı bir azap vardır." (Al-i İmran: 188)** ayeti nazil oldu."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1- Gerçek iman sahipleri, Allah'ın dininin ve hükümlerinin hakim olması yolunda, bir an olsun nefsi arzu ve istekleri sebebiyle geri kalmazlar. Eğer gerçekten mazeretli iseler, bu mücadeleden üzülerek geri kalırlar. Kalplerinde hastalık bulunan münafıklar ise, mücadele sırasında karşılaşılması muhtemel meşakkat ve işkencelerden kurtulmak için daima cihaddan geri kalırlar ve bu amellerini doğru göstermek için de yalan mazeret uydururlar. Bu mazeretlerinin zahiren kabul edilmesi onları sevindirir ve yaptıkları amellerden mutluluk duyarlar. İşte bunlar Allah'ın azabına çarptırılacak olanlardır.

2 - Mü'minler amellerini ne insanların kendilerini övmesi ne de şan şöhret kazanmak için yaparlar. Onların amelleri ancak Allah rızası içindir. Zira her mü'min bilir ki hayırlı amel işlendiğinde kendisini insanlar övse de övmese de karşılığını Allah verecektir. Kalplerinde hastalık bulunan münafıklar ise yapmadıkları şeylerle övülmek ve yaptıkları şeylerin abartılarak, kendilerinin yükseltilmelerini isterler.

BAZI İNSAN TİPLERİ

عَنْ أَبِي مُوسَى رضي الله عنه : عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : " الْمُؤْمِنُ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَعْمَلُ بِهِ كَالأُتْرُجَّةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَرِيحُهَا طَيِّبٌ ، وَالْمُؤْمِنُ الَّذِي لا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَعْمَلُ بِهِ كَالتَّمْرَةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَلا رِيحَ لَهَا ، وَمَثَلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَالرَّيْحَانَةِ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَطَعْمُهَا مُرٌّ ، وَمَثَلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي لا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَالْحَنْظَلَةِ طَعْمُهَا مُرٌّ أَوْ خَبِيثٌ وَرِيحُهَا مُرٌّ "

53 - Ebû Mûsâ el-Eşari *radiyallahu anh*'dan **Rasûlullah** *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Şu bir halis mü'min ki: Kur'ân okur ve onun gerekleriyle amel eder, o; tadı güzel, kokusu güzel turunç (meyvesi) **gibidir. Şu bir mü'min de Kur'ân okumaz" fakat gerekleriyle amel eder. Bu da tadı güzel, fakat kokusu olmayan hurma gibidir. Kur'ân okuyan fakat gerekleriyle amel etmeyen münafıkın benzeri de kokusu güzel fakat acı reyhan otu gibidir. Kur'ân okumayan ve gerekleriyle amel etmeyen münafıkın benzeri de tadı acı ve kokusu kötü Ebû Cehil karpuzu gibidir."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadis, pratik hayatımızda her zaman karşılaşabileceğimiz insan tiplerini çiziyor: Birincisi ve en üstün olanı; Kur'ân okuyup gerekleriyle amel edenler. İkincisi; Kur'ân okumayan fakat Kur'ân'ın emirlerini tam anlamıyla yaşayanlar. Üçüncüsü; bol bol Kur'ân okuduğu halde emirlerini yerine getirmeyen münafıklar. Dördüncüsü ve en aşağı olanı da; hem Kur'ân okumayan hem de emirlerini uygulamayan kimselerdir.

NİFAK

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : " أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقاً خَالِصاً ، وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنَ النِّفَاقِ حَتَّى يَدَعَهَا إِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ ، وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ "

54 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Dört şey kimde bulunursa halis münafık olur. Her kimde bunların bir parçası bulunursa onu bırakıncaya kadar kendisinde münafıklıktan bir özellik kalmış olur. Bunlar; kendisine bir şey emanet edildiği zaman hıyanet etmek, söz söylerken yalan

söylemek, söz verdiğinde sözünü tutmamak, kavga zamanında haktan ayrılmaktır."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

—Tüm dava ve hareketleri kökten sarsan ve yıkılmaya mahkûm eden nifak (iki yüzlülük) olayını Allah her çeşidiyle kesinlikle haram kılmıştır. İslâm nifakı iki şekilde ele almıştır:

a) Ameli Nifak: İmanın şartlarını tam olarak yerine getiren bir mü'minin yalan söylemesi, emanete hıyanetlik etmesi, söz verdiğinde sözünü tutmaması, kavga zamanında haktan ayrılması gibi İslâm tarafından haram olarak vasıflandırılmış kötü amellerdir.

b) İtikadi Nifak: İmanı kalben tasdik etmediği halde diliyle inandığını söylemek. İşte bu, netice olarak en tehlikeli olan ve Allah'ın **"Küfrün en şiddetlisi"** olarak adlandırdığı nifak çeşididir.

MÜNAFIKLARIN DURUMU

عَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْقَمَ – رضى الله عنه – قَالَ كُنْتُ مَعَ عَمِّى فَسَمِعْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ أُبَىٍّ ابْنَ سَلُولَ يَقُولُ لاَ تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنْفَضُّوا . وَقَالَ أَيْضاً لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الأَعَزُّ مِنْهَا الأَذَلَّ . فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لِعَمِّى فَذَكَرَ عَمِّى لِرَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَرْسَلَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أُبَىٍّ وَأَصْحَابِهِ ، فَحَلَفُوا مَا قَالُوا ، فَصَدَّقَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَذَّبَنِى ، فَأَصَابَنِى هَمٌّ لَمْ يُصِبْنِى مِثْلُهُ ، فَجَلَسْتُ فِى بَيْتِى ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ (إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ) إِلَى قَوْلِهِ (هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لاَ تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ) إِلَى قَوْلِهِ (لَيُخْرِجَنَّ الأَعَزُّ مِنْهَا الأَذَلَّ) فَأَرْسَلَ إِلَىَّ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَرَأَهَا عَلَىَّ ثُمَّ قَالَ « إِنَّ اللَّهَ قَدْ صَدَّقَكَ »

55 - Zeyd b. Erkam *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edildi:

"Ben bir gazada bulundum. Orada (münafıkların reisi) Abdullah b. Übey b. Selul'ün münafıklara şöyle dediğini işittim:

"Ey cemaat! Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanındakilere para vermeyiniz, ta ki etrafından dağılsınlar ve onun yanında Medine' ye bir dönersek herhalde izzet ve kuvveti olan (yani kendisi ve münafıklar) en zelil ve zayıf olanı (yani Rasûlullah ve ashabını) Medine'den çıkaracaktır."

İbn-i Ubey'in bu sözlerini amcam Sa'd b. Ubade'ye yahut Ömer'e anlattım. O da Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e arzetti. Ben de İbn-i Ubey'in bu sözlerini arzettim. Bu defa da Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* İbn-i Ubey ile ashabına haber gönderdi. Bunlar da gelerek:

"Biz böyle birşey söylemedik" diye yemin etmeleri üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* beni yalanlayıp onları doğruladı. Bunun üzerine ben o kadar mahzun oldum ki, ömrümde o derece hiç kederlenmedim. Artık eve kapandım, bir taraftan da amcam:

"Ey oğul! Rahat durmadın, en sonunda Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in seni yalanlamasını ve kızgınlığını istedin" diye kederlendirdi. Son derece bunaldım. Bu sırada Aziz ve Celil olan Allah-u Teâlâ:

"Münafıklar huzuruna geldikleri zaman: "(Ey Muhammed!) **Şehâdet ederiz ki hiç şüphesiz sen Allah'ın Rasûlüsün" derler. Allah da biliyor ki hiç şüphesiz sen Allah'ın Rasûlüsün. Bununla beraber Allah şehâdet eder ki doğrusu münafıklar kesin olarak yalancıdırlar." (Münafıkun: 1)** ayetini indirdi. Bu ayetin gelmesi Üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana haber gönderdi. Huzuruna varınca bana bu ayeti okudu. Ve:

"Ya Zeyd! Allah-u Teâlâ seni tasdik etti" buyurdu."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Yüce İslâm dini; müslümanlar arasında sosyal düzeni sağlamak için bazı hükümler vaazetmiştir. Bu hükümlerden birisi de şudur: Şayet bir müslüman diğer bir müslümanı herhangi bir suçla itham ederse, iddia sahibinin delil getirmesi gerekir. Eğer o kimse delil getiremezse, bu takdirde suçlanan kimseden Allah adına yemin istenir. O yemin ettiği takdirde, suçsuz kabul edilir ve iddiacının suçlaması reddedilir.

2 - Hadiste, İslâm toplumu için hayati tehlikeler doğurabilecek bir olaydan; nifak ve münafıklardan bahsediliyor.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in döneminde münafıklar İslâm'a zarar vermek ve onu yıpratmak için ellerinden geleni yapıyorlar ve yaptıklarının ortaya çıkması üzerine hemen gelip kendilerinin bunu yapmadıklarına dair yemin ederek, tekzib ediyorlardı. İşte bu yüzden, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* onların zahiri hallerine göre hüküm veriyor ve onların suçsuzluğuna hükmediyordu. Fakat ne zaman ki Allah onların durumunu vahiy ile bildiriyor, o zaman Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Allah'tan gelen habere göre hükmünü değiştiriyordu. Fakat bu takdirde yine münafıklar boş durmuyor ve hemen Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelip kendilerinin o suçu işlediklerini fakat şimdi pişman

olduklarına dair yemin ediyorlardı. Bu yüzden Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* onlara had tatbik edemiyordu. Bu ve benzeri hadislerde nifak olayının ne derece zararlı, münafıkların İslâm toplumu için ne derece tehlikeli olduğunu apaçık görüyoruz. Bu yüzdendir ki, Allah münafıkların cehennemin en derin yerinde azaba çarptıracağını bildiriyor.

3 - Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* Allah'ın Rasûlü olmasına rağmen -vahiy olmaksızın- kalplerden geçeni bilemiyor ve kişilerin zahirine göre hükmediyordu.

HÜKÜM ZAHİRE GÖREDİR

عن عَبْدِ اللَّهِ بْنَ عُتْبَةَ قَالَ سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ – رضى الله عنه – يَقُولُ إِنَّ أُنَاساً كَانُوا يُؤْخَذُونَ بِالْوَحْيِ فِى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَإِنَّ الْوَحْىَ قَدِ انْقَطَعَ ، وَإِنَّمَا نَأْخُذُكُمُ الآنَ بِمَا ظَهَرَ لَنَا مِنْ أَعْمَالِكُمْ ، فَمَنْ أَظْهَرَ لَنَا خَيْراً أَمِنَّاهُ وَقَرَّبْنَاهُ ، وَلَيْسَ إِلَيْنَا مِنْ سَرِيرَتِهِ شَىْءٌ ، اللَّهُ يُحَاسِبُهُ فِى سَرِيرَتِهِ ، وَمَنْ أَظْهَرَ لَنَا سُوءًا لَمْ نَأْمَنْهُ وَلَمْ نُصَدِّقْهُ ، وَإِنْ قَالَ إِنَّ سَرِيرَتَهُ حَسَنَةٌ .

56 - Abdullah b. Utbe b. Mes'ud *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

Ömer *radiyallahu anh'dan* işittim. O şöyle diyordu:

"İnsanlar Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* zamanında vahiy ile gizli hallerinden de sorumlu tutulurlardı. Rasûlullah'ın vefatı ile vahiy kesilmiştir. Bugün sizi gördüğümüz amellerinizden dolayı sorumlu tutarız. Bu yüzden kim bize hayır ve adalet gösterirse onu emin sayar ve güvenilir kabul ederiz. Onların gizli hallerini araştırmak bize düşmez. Gizli hallerinin hesabını da Allah-u Teâlâ görür. Bize zahiren fena hal gösterenlerden de emin olamayız. Niyetinin iyi olduğunu söylese bile ona inanmayız." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

—Yukarıdaki hadiste, birçok insanın hataya düşmesine sebep olan bir konu aydınlığa kavuşturuluyor. Hükmün zahirde görülen söz ve amellere göre olması.

İnsanın kalbinden geçirdiği düşünce ve niyetler, gelecekte olacak olaylar, ancak Allah'ın bilebildiği gaybi bilgilerdir. Hiçbir kulun bu gibi şeyleri bilmeye veya bu gibi konularda fikir beyan etmeye kudreti ve izni

yoktur. Ancak Allah-u Teâlâ bazı zamanlarda gönderdiği vahiy vasıtasıyla insanların kalplerinden geçenleri veya gelecekte olacak bazı olayları Rasûllerine bildirmiştir. Onlar da vahiy sayesinde bu gibi konularda insanlara haberler verebilmişler veya zahirde gösterdikleri alametlere rağmen, insanlara kalplerinden geçenlerle hükmetmişlerdir. Fakat bu hal ancak Rasûllere mahsus bir özelliktir.

Şu günümüzde kim kalplerden geçenleri bilebildiğini iddia ederse; ya kendisine vahiy geldiğini iddia ederek, Kur'ân'ın vahyin kesilmiş olduğuna dair haberini yalanlamış ya da gaybi bildiğini iddia ederek, Allah'ın ilmine sahip olduğunu söylemiş olur. Bu iki hal de Allah'a ve kitabına karşı büyük bir cürüm ve apaçık bir küfürdür.

Kalplerden geçenlere ait ilmin sadece Allah'a ait olduğunu ısrarla bildiren İslâm dini, bu nedenle, insanların birbirlerine dair verdikleri hükümleri, ancak ve ancak zahire yani söylenen söz ve işlenen amellere dayandırmalarını emretmiştir. Hüküm ancak zahire göredir. Zahiren imanın gereklerini gösteren kimse, kalben bunu tasdik etmese bile, insanlar katında müslüman kabul edilir. Fakat kalplerden geçeni hakkıyla bilen Allah indinde hükmü, kâfirden başka birşey değildir şüphesiz. Aynı şekilde zahiren "Lâ ilâhe illallah" inancını bozan bir amel ya da söz sarfeden kişi -niyetinin iyi olduğunu söylese veya sarfettiği söz ve amele kalben inanmadığını iddia etse bile- bu amel ve sözden döndüğünü gösterene dek, müslümanlar gözünde kâfirdir. Zira ortada iki altematif vardır: Ya zahiren görülene itibar etmek ya da zahirde tam tersi bir durum devam ettiği halde, kalpte iyi niyetin olduğuna inanmak. Kalplerden geçenleri ancak Allah'ın bilebileceğine hakkıyla iman eden herkes, zahirde görülenlere itibar edilmesinin gerekliliğini savunacaktır şüphesiz. Nitekim Allah'ın kitabının, Rasûlünün ve bunlara hakkıyla bağlanmış olan sahabelerin bildirmiş olduğu gerçek de budur. Aksi bir iddia ancak işledikleri şirk ve küfürlere, İslâm reddettiği halde İslâm'dan delil getirmek isteyen ya da Allah'ın ilim ve kudretine sahip olduklarını iddia ederek insanlar üzerinde yücelip, rablik ve ilahlık taslayan kâfirlerce ortaya atılabilir. Rabbimizi bu tür iftiralardan tenzih ederiz.

ALLAH-U TEÂLÂ'YA VERİLEN SÖZLERİN İLKİ

حَدَّثَنَا أَبُو الْيَمَانِ قَالَ أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ عَنِ الزُّهْرِىِّ قَالَ أَخْبَرَنِى أَبُو إِدْرِيسَ عَائِذُ اللَّهِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ عُبَادَةَ بْنَ الصَّامِتِ – رضى الله عنه – وَكَانَ شَهِدَ بَدْراً ، وَهُوَ أَحَدُ النُّقَبَاءِ لَيْلَةَ الْعَقَبَةِ – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ وَحَوْلَهُ عِصَابَةٌ مِنْ أَصْحَابِهِ « بَايِعُونِى عَلَى أَنْ لاَ تُشْرِكُوا

بِاللَّهِ شَيْئاً ، وَلاَ تَسْرِقُوا ، وَلاَ تَزْنُوا ، وَلاَ تَقْتُلُوا أَوْلاَدَكُمْ ، وَلاَ تَأْتُوا بِبُهْتَانٍ تَفْتَرُونَهُ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلِكُمْ ، وَلاَ تَعْصُوا فِى مَعْرُوفٍ ، فَمَنْ وَفَى مِنْكُمْ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ، وَمَنْ أَصَابَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئاً فَعُوقِبَ فِى الدُّنْيَا فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ ، وَمَنْ أَصَابَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئاً ثُمَّ سَتَرَهُ اللَّهُ ، فَهُوَ إِلَى اللَّهِ إِنْ شَاءَ عَفَا عَنْهُ ، وَإِنْ شَاءَ عَاقَبَهُ » . فَبَايَعْنَاهُ عَلَى ذَلِكَ .

57 - Birinci Akabe gecesinde biat eden ve on iki temsilciden olan **Ubade b. Es-Samit el Ensari el-Bedri** *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* etrafında ashabından bir topluluk bulunduğu halde buyurdu ki:

"Allah'a ibadette hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, evladınızı öldürmemek, kendiliğinizden uyduracağınız bir yalanla hiç kimseye iftira etmemek, İslâm'a karşı olmayan hiçbir emre isyan etmemek üzere bana biat ediniz. İçinizden sözünde duran olursa ecri ve mükâfatı Allah'a aittir. Bu dediklerimden birini yapıp da ondan dolayı dünyada cezaya uğrarsa bu ceza ona keffarettir. Bunlardan birini yapıp da yaptığı fiili Allah-u Teâlâ örterse işi Allah'a kalmıştır. İsterse onu affeder, isterse ceza verir." Biz de bu şart üzere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e biat ettik."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Yaratılışımızın yegâne hedefi ve Allah'a verdiğimiz sözlerin ilki, sadece O'na ibadet ederek hiçbir şeyi O'na ortak koşmamamızdır. Davetçinin bu gerçeği tam manası ve her yönüyle öncelikle kendi nefsinde yaşaması ve insanlarıda ancak buna davet etmesi gerekir.

2 - Kişi cezayı gerektiren bir haram işlediğinde, şayet insanlar tarafından Allah'ın kanunları çerçevesinde ceza görüyor veya bu yaptığından dolayı Allah tarafından kendisine dünyada bazı musibetler veriliyorsa, bunlar o haramın affedilmesi için keffaret olur. Aksi halde o suçun cezası ahirete kalır ki, Allah bu durumda kişiyi affedebilir de, cezalandırabilir de.

RASÛLULLAH'IN VE ONA VERİLEN ŞERİATIN ÖZELLİKLERİ

عن جَابِرِ بن عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « أُعْطِيتُ خَمْساً لَمْ يُعْطَهُنَّ أَحَدٌ قَبْلِي نُصِرْتُ بالرُّعْبِ مَسيرَةَ شَهْرٍ ، وَجُعِلَتْ لِيَ الأَرْضُ مَسْجِداً وَطَهُوراً ، فَأَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي أَدْرَكَتْهُ الصَّلاَةُ فَلْيُصَلِّ ، وَأُحِلَّتْ لِيَ الْمَغَانِمُ وَلَمْ تَحِلَّ لأَحَدٍ قَبْلِي ، وَأُعْطِيتُ الشَّفَاعَةَ ، وَكَانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً ، وَبُعِثْتُ إِلَى النَّاسِ عَامَّةً »

58 - Câbir b. Abdullah el-Ensari *radiyallahu anh* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir:

"Benden evvel hiç kimseye verilmedik beş şey hep birden bana verilmiştir: "Bir aylık yola kadar düşmanlarımın kalbine korku salmakla muzaffer oldum. Yeryüzü bana mescid ve temiz kılındı. Onun için ümmetimden namaz vakti gelip çatmış her kim olursa namazını kılıversin. Ganimetler bana helal edildi. Hâlbuki benden evvel hiçkimseye helal edilmemiştir. Bana şefaat verildi. Bir de benden evvel her nebi özel olarak kendi kavmine, ben ise gönderilirken bütün insanlara gönderildim."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 – Allah-u Teâlâ insanların "Lâ ilâhe illallah" inancını unutup kendisinden başkalarına ibadet etmeye başladıkları her dönemde; onları sadece Allah'a davet eden, tağutlardan ve sahte ilahlardan sakınmalarını emreden Rasûller göndermiştir. Risaletle görevlendirilen bu seçkin şahsiyelerin getirdiği din tek idi. Yani; "Lâ ilâhe illallah" inancı idi. Bununla beraber, her Rasûle verilen şeriat, yani hayatı düzenleyici emir ve yasaklar, değişik olabiliyordu. Bir Rasûle haram kılınan şey, diğerinin şeriatinde helal sayılabiliyordu. Fakat şeriatler nasıl olursa olsun, her Rasûlün getirdiği temel inanç; yegâne teşri (kanun koyma) makamı olarak Allah'ı tanımak, ibadetleri yalnız O'na yapmaktı.

Her Rasûle olduğu gibi Allah katından Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e de bir şeriat verilmişti. Bu şeriat Allah'tan gelen tüm diğer şeriatleri kapsadığından Rasûllere verilenlerin en mükemmelidir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in, kıyamete kadar her devir ve her yerde geçerli olacak bu risaletinden sonra ne yeni bir nebi ne de yeni bir şeriat gelecektir. Bu nedenle Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gönderilen ve insan hayatını düzenleyen emir ve yasaklar, her çağ ve her

yerdeki insanların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde mükemmelleştirilmiştir. Yukarıdaki hadiste belirtilen: Rasûlullah(*sallallahu aleyhi ve sellem*'in bir aylık mesafeden düşmanlarının kalbine korku salması, yeryüzünün bu ümmet için temiz hükmünde olması, savaşta ele geçen ganimetlerin bu ümmete helal kılınması, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e şefaat hakkının verilmesi ve onun risaletinin kıyamete kadar her çağ ve her yerde geçerli olması, bu mükemmelleştirme çerçevesinde diğer şeriatlerde olmadığı halde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'ın şeriatinde bulunan beş üstünlüktür.

2 - Şefaat; yüksek rütbe ve saygın bir makama sahip kimsenin bu konularda kendisinden daha aşağıda olanın yanında yer alıp yardımıyla onu desteklemesi manasına gelmekle birlikte günümüzde halk arasında kıyamet günü Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ve salih kulların diğer mü'minler hakkında cehennemden kurtarılmaları ya da işledikleri haramlarının bağışlanması için aracı olmaları manasında kullanılan bir terimdir.

Nitekim Allah-u Teâlâ'nın, haram sahibi mü'minlerin bağışlanmak için yalvarmaları üzerine seçkin kullarına -katından bir ikram olarak- şefaat izni vereceği birçok ayet ve sahih hadislerde sabittir.

Fakat şunu da belirtmek gerekir ki; Allah'ın izni olmadan kimse kimseye şefaat edemez. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ve onun gösterdiği nurlu yolda yürüyen salih kimseler de ancak Allah izin verirse şefaat edebilirler. Bu sebeple "şefaat ya filan hazretleri!", "şefaat ya şeyhim" gibi sözler şefaati Allah'ın izni olmadan doğrudan doğruya yaratılmışlardan istemek ve Allah'tan başka fayda veya zarar vermeye kudreti olmayan birisini yardıma çağırmak manasına geleceğinden apaçık bir şirktir. Şefaat, doğrudan doğruya ancak Allah'tan istenebilir. "Ya Rabbi! Sen şu salih kulunu hakkımda şefaatçi kıl" şeklinde Allah'ın Rasûlullah'a veya salih bir kula hakkımızda şefaat izni vermesini istemekte de bir sakınca yoktur.

Bu dinin reddettiği şefaat; şirkin karıştığı şefaattir. Gerek Kur' an'da gerekse hadislerde, Allah'ın şefaat etme ve şefaat edilme hakkını ancak gerçek tevhid ehlinden olanlara vereceğinin belirtilmesi şu veya bu şekilde şirkin karıştığı şefaatin asla geçerli olmadığını desteklemektedir. Buna rağmen, melekleri, nebi ve Rasûlleri veya salih kimseleri yardımlarına çağırmak veya zor durumlarda onlara sığınmak suretiyle şirke düşen müşrikler, bu yaptıklarının şirk olmadığını iddia ederek şöyle diyorlar: "Biz bunları Allah'ın yarattığını biliyoruz. Fakat bunlar yaratılmışlar içinde seçkin ve Allah katında değerli olan kimselerdir. Biz onları, bizi Allah'a yaklaştırmaları ve Allah katında bize şefaat etmeleri için yardımımıza çağırıyoruz ve onlara sığınıyoruz: Nasıl ki bir hükümdara işini yaptırmak isteyen kimse hükümdarın sevdiği kimselerden birisini araya koyar ve

işini daha kolay yaptırırsa bizim de Allah'a yaklaşmak için O'nun sevdiği kimselerin rızasını kazanmaya ihtiyacımız vardır. Ancak bu şekilde Allah'a yaklaşabiliriz."

Bu düşünce sapıklığın, dalaletin, cahilliğin ta kendisidir. Yeri ve gökleri emrine boyun eğdirerek yaratan, yarattıkları üzerinde yegâne tasarruf sahibi, kullarına karşı son derece adaletli Allah-u Teâlâ'yı; mülkünü ve emrindekileri idare edebilmek için vezirlere ve yardımcılara ihtiyacı olan aciz hükümdarlara benzetmek ne büyük şirktir! Allah'a karşı ne büyük bir cürettir! Rabbimizi, müşriklerin bu iftiralarından tenzih ederiz.

Burada Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e ait olan şefaat çeşitlerinden de bahsetmemiz faydalı olacaktır. Sahih rivâyetler doğrultusunda Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şefaatini altı kısma ayırabiliriz:

a) Şefaat-i Uzma (Büyük Şefaat): Sadece Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e ait olan bu şefaat şekli; insanlan mahşer sıkıntısından kurtarmayı içerir.

b) Cennete girecek olanların bir an önce cennete girmelerine dair şefaat.

c) İşledikleri haramlar sebebiyle cehennemi hakeden mü'minlerin cehenneme girmemelerini sağlayan şefaat.

d) Tevhid üzere öldükleri halde işledikleri haramlarından dolayı cehenneme giren mü'minlerin, cezalarını çektikten sonra çıkarılmalarını sağlayan şefaat.

e) Cennete giren mü'minlerin, makamlarının yükseltilmesini sağlayan şefaat.

f) Sadece Ebû Talib için geçerli olan ve onun azabının hafifletilmesini sağlayan şefaat.

ALLAH-U TEÂLÂ NEREDEDİR

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « يَتَعَاقَبُونَ فِيكُمْ مَلاَئِكَةٌ بِاللَّيْلِ وَمَلاَئِكَةٌ بِالنَّهَارِ ، وَيَجْتَمِعُونَ فِى صَلاَةِ الْفَجْرِ وَصَلاَةِ الْعَصْرِ ، ثُمَّ يَعْرُجُ الَّذِينَ بَاتُوا فِيكُمْ ، فَيَسْأَلُهُمْ وَهْوَ أَعْلَمُ بِهِمْ كَيْفَ تَرَكْتُمْ عِبَادِى فَيَقُولُونَ تَرَكْنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ ، وَأَتَيْنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ »

59 - a) Ebû Hureyre *radiyallahu anh*, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den şöyle rivâyet etmiştir:

"Hergün bir kısım melekler geceleyin, diğer bir kısım melekler de gündüz vakti diğerinin arkasından size gelip içinizde kalırlar. Bunlar sabah ve ikindi namazında buluştuktan sonra ev-

velce içinizde kalmış olanlar semaya yükselirler. Rableri namaz kılmış kullarının hallerini bildiği halde yine o meleklere:

"Kullarımı ne halde bıraktınız?" diye sorar. Onlar da: "Onları namaz kılarken bıraktık. Nitekim namaz kılarken bulmuştuk" cevabını verirler." ***(Buhârî-Müslim)***

عن معاويةَ بن الحكم السلمي رضي الله عنه قال : " كانت لي جارية ترعى غنماً لي قبل أحد والجوانية. فاطلعت ذات يوم فإذا الذيب [الذئب؟؟] قد ذهب بشاة من غنمها. وأنا رجل من بني آدم. آسف كما يأسفون. لكني صككتها صكة. فأتيت رسول الله – صلى الله عليه وعلى آله وسلم – فعظم ذلك علي". قلت : " يا رسول الله أفلا أعتقها ؟ " قال: " ائتني بها " فأتيته بها. فقال لها: " أين الله ؟ " قالت: "في السماء". قال: " من أنا ؟ " قالت: " أنت رسول الله". قال: " أعتقها. فإنها مؤمنة ".

59- b) Muaviye b. el-Hakim es-Sulemi *radiyallahu anh* anlatıyor:

"Uhud ve Cevvaniye yörelerinde koyunlarımı otlatan bir cariyem vardı. Bir gün onun sürüden bir koyunu kurda kaptırdığını öğrendim. Ben de insanım (her insan gibi bende üzülürüm). (Üzüntümden) tuttum cariyeye bir tokat patlattım. Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gittim. (Olayı anlattım). Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* beni çok kınadı. Ben de:

"Ey Allah'ın Rasûlü! Onu azad edeyim mi? "dedim.

"Onu bana getir" diye buyurdu. Cariyeyi ona getirdim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah nerededir?" dedi. Cariye:

"Semadadır" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu defa:

"Ben kimim?" dedi. Cariye:

"Sen Allah'ın Rasûlüsün" diye cevap verdi. (Bunun üzerine) Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Onu azad et. Çünkü o mü'mine (inanmış)tır" buyurdu.

(Müslîm)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadislerde gerek geçmişte gerekse günümüzde birçok kitaplara ve tartışmalara sebep olan bir soruya cevap var:

"Allah nered, dir?" Bu konudaki tartışmalar sadece cevap üzerinde değil aynı zamanda bu sorunun sorulup sorulamayacağı hakkında da meydana gelmiştir. Nitekim Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu soruyu bir kadına sormuş ve gerek Allah-u Teâlâ birçok ayetinde gerekse Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* birçok hadisinde bu soruya cevap vermiştir. Allah-u Teâlâ semadadır. Fakat semadadır tabiriyle Allah için herhangi bir yer kastedilmez. Zira Allah yerden ve zamandan münezzehtir ve daha yer ve zaman yaratılmadan önce Allah-u Teâlâ vardı.

Allah semadadır denmesinin sebebi, gerek ayetlerin ve gerekse birçok hadisin bu konuda böyle hüküm beyan etmesindendir. Bizler de ayetlerde ve hadislerde bildirilen şekilde şahitlik eder, bunun esas keyfiyet ve mahiyetini sadece Allah'ın bildiğini ikrar ederiz; Allah noksan sıfatlardan münezzeh ve yücedir.

İBADET, ANCAK ALLAH-U TEÂLÂ İÇİN VE ALLAH-U TEÂLÂ'NIN İSTEDİĞİ ŞEKİLDE YAPILDIĞINDA GEÇERLİDİR

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَخَلَ الْمَسْجِدَ ، فَدَخَلَ رَجُلٌ فَصَلَّى فَسَلَّمَ عَلَى النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرَدَّ وَقَالَ « ارْجِعْ فَصَلِّ ، فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ » . فَرَجَعَ يُصَلِّى كَمَا صَلَّى ثُمَّ جَاءَ فَسَلَّمَ عَلَى النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ « ارْجِعْ فَصَلِّ فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ » ثَلاَثاً . فَقَالَ وَالَّذِى بَعَثَكَ بِالْحَقِّ مَا أُحْسِنُ غَيْرَهُ فَعَلِّمْنِى . فَقَالَ « إِذَا قُمْتَ إِلَى الصَّلاَةِ فَكَبِّرْ ، ثُمَّ اقْرَأْ مَا تَيَسَّرَ مَعَكَ مِنَ الْقُرْآنِ ، ثُمَّ ارْكَعْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ رَاكِعاً ، ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَعْتَدِلَ قَائِماً ، ثُمَّ اسْجُدْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ سَاجِداً ، ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ جَالِساً ، وَافْعَلْ ذَلِكَ فِى صَلاَتِكَ كُلِّهَا »

60 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Bir defa Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Mescid-i Şerife girdi. Derken biri de girip namaz kıldı. Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzuruna gelip selam verdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* selamı aldıktan sonra:

"Dön de yeni baştan kıl! Çünkü sen namaz kılmış olmadın" buyurdu. O kimse dönüp evvelce kıldığı gibi namazı tekrar kıldı. Sonra gelip Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e selam verdi. Yine:

"Dön de yeni baştan kıl! Çünkü sen namaz kılmış olmadın" buyurdu. Bu olay üç kere tekrar etti. Nihayet o kimse:

"Seni hak ile gönderene yemin olsun ki; bundan başka türlüsünü bilmiyorum. Bana doğrusunu öğret" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Namaza durduğun vakit tekbirini al. Sonra ne kadar kolayına gelirse o kadar Kur'ân oku. Sonra rükûa var ve mutmain oluncaya kadar dur. Sonra başını kaldırıp ayakta büsbütün doğruluncaya kadar dur. Sonra secdeye var ve mutmain oluncaya kadar kal. Sonra başını kaldırıp mutmain oluncaya kadar otur. Bunu namazının bütününde de böyle yap." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İslâm dini, kulun, Rabbine olan ibadetlerinde şuurlu olmasını ve ibadetlerini hissederek yapmasını şart koşmuştur. Namazın hızlı hızlı, şartlarına özen gösterilmeden kılınması, bu ibadetin şuurunun hissedilmesine en büyük engeldir. Ve bu sebeple haram kılınmıştır. Buradan hareketle şu sonuca varabiliriz:

Allah'a olan ibadetlerin bilerek, şuurunu hissederek ve şartları tam olarak yerine getirilerek yapılması şarttır. Aksi halde ibadet makbul değildir. Allah'ın insana ilk olarak emrettiği en çok razı olduğu ibadet olan iman da böyledir. Her kim bilerek, şuurunu hissederek ve şartlarını tam olarak yerine getirerek tevhide "La ilaha illallah"a şehâdet ederse, işte ancak o zaman iman ibadetini yerine getirmiş sayılır. Bu şartlardan herhangi birisinin eksikliği imanın kabulünü engelleyecektir. Nasıl bazı şartları eksik olarak yapılan namaz kabul edilmiyorsa, böyle bir iman da reddedilecektir. Ve bu konuda "Bilmiyorum" sözü mazeret olarak kabul edilmeyecektir.

2 – İbadetleri sadece Allah-u Teâlâ'ya ve sadece Allah-u Teâlâ'nın emrettiği şekilde yapmak tevhidin bir gereğidir. Bunu gerçekleştirmenin yegâne yolu da her hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e ittiba, yani; ibadetlerimizi ancak Rasûlullah'ın bizlere göstermiş olduğu şekilde yapmaktır.

RASÛLE İTAAT

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « كُلُّ أُمَّتِى يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ ، إِلاَّ مَنْ أَبَى » . قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَنْ يَأْبَى قَالَ « مَنْ أَطَاعَنِى دَخَلَ الْجَنَّةَ ، وَمَنْ عَصَانِى فَقَدْ أَبَى »

61 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Ümmetimin hepsi cennete girecektir. Ancak istemeyenler girmeyeceklerdir" buyurmuştur. Sahabeler:

"Ya Rasûlallah! Kim istemez?" diye sordular. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de:

"Her kim bana itaat ederse cennete girecektir. Her kim de bana karşı gelirse o da cennete girmek istemeyendir" buyurdu.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Cenneti kazanmaya tek vesile işte budur: Rasûlullah'a kayıtsız şartsız itaat. Peki, nasıldır bu itaat? Rasûlullah'ın taktığı gibi bir sarık takıp Allah'tan başkalarına ibadetle; O'nun kanunlarını reddedip dinini hayat pratiğinden çekip alanlara itaatle; "Lâ ilâhe illallah'ın" manasından ve gereklerinden habersiz, şirk ve küfürle şekillenmiş bir düşünceye sahip kafa mı taşımaktır bu sarığın altında? Yoksa Rasûlullah'ın giydiği gibi bir cübbe giyip tağutlara ve Allah'ın sevilmesini yasakladığı kişilere karşı sevgi -hem de öyle bir sevgi ki Allah sevgisi kadar hatta ondan da fazla bir sevgi- sadece Allah'a ibadet eden ve Kelimetullah'ı yüceltmek için çalışan müslümanlara karşı duyulan kin, nefret ve düşmanlıkla dolu; Allah'tan başkalarına yönelmiş, yaratıklardan isteyen, yaratıklara dua eden, yaratıkları yardımına çağıran bir göğüs; her öğün binbir çeşit yemeklerle doldurulan yağlı bir göbek mi taşımaktır o cübbenin içinde? Hayır, elbette hayır. Bu değildir Rasûle itaat, bu değildir iman. Allah'ın dini yürürlükten kaldırıldığında onu yeniden hakim kılmak için çalışmaktır Rasûle itaat. Rasûlün getirdiği şeriatin ayaklar altına alınmaya çalışıldığı bir dönemde bu mübarek dini kaldırıp en üstün kılmaktır Rasûle itaat. Rasûlullah'ın getirdiği kitabın ve sünnetlerin inkâr edilip saldırıya uğradığı bir zamanda her şeyi göze alıp bundan savunmaktır Rasûle itaat... Allah için Allah yolunda savaşmak, öldürmek ve ölmektir Rasûle itaat. Evet, "Lâ ilâhe illallah'ı" her yönüyle yaşamak, yaşatmak ve topluma hakim kılmaktır Rasûle itaat.

ZERRE KADAR İMAN

عن أَنَسِ بن مالك – رضى الله عنه – قَالَ سَمِعْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُول « إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ شُفِّعْتُ ، فَقُلْتُ يَا رَبِّ أَدْخِلِ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِى قَلْبِهِ خَرْدَلَةٌ . فَيَدْخُلُونَ ، ثُمَّ أَقُولُ أَدْخِلِ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِى قَلْبِهِ أَدْنَى شَىْءٍ » . فَقَالَ أَنَسٌ كَأَنِّى أَنْظُرُ إِلَى أَصَابِعِ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

62 - Enes b. Malik *radiyallahu anh'dan*; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem'*in şöyle buyurduğunu işittim demiştir:

"Kıyamet günü geldiğinde ben şefaat eder ve: "Ya Rabbi! Kalbinde hardal tanesi kadar imanı olanları cennete koy" diye dua ederim, bunlar cennete girerler. Sonra ben: "Ya Rabbi! Hardal tanesinden az imanı olanları da koy" diye şefaat ederim.

"Az bir imanı" dediği sırada ben Rasûlullah'ın parmaklarına bakar gibiyim. O parmaklarını birbirine birleştirerek işaret ediyordu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

—Bu hadisi incelerken hadiste geçen ve birçok kimse tarafından yanlış anlaşılan bir tabir üzerinde durmamız gerekiyor.

"Kalbinde hardal tanesi kadar veya bundan daha az iman bulunanların cennete girmesi." Bunu yanlış anlayan bazı kimseler, hardal tanesi kadar imanı bazı şartları eksik olan iman şeklinde yorumlayıp Allah-u Teâlâ'nın mutlaka iman edilmesini emrettiği şeylerden birisine ya da "Lâ ilâhe ilallah" inancının bazı şartlarına -hatta bir yönüne- inananın cennete gireceğini iddia ettiler.

"Lâ ilâhe illallah'a" iman ettiğini iddia ettiği halde kendisinde tevhidi bozucu düşünce, söz ve davranışlar bulunan kişinin kalbinde zerre kadar iman bulunmayıp müşrik olduğu açık bir gerçektir. Allah-u Teâlâ; bu kişilerin ölmeden önce tevbe etmeyip müşrik olarak öldükleri takdirde kendilerini asla affetmeyeceğini ve ebedi olarak cehennem azabıyla cezalandıracağını Kur'ân-ı Kerim'de defalarca bildirmiştir.

Öyleyse zerre kadar iman nedir?

Zerre kadar iman; kendisini her türlü şirkten temizledikten sonra, ibadetlerini sadece Allah-u Teâlâ'ya has kılan,"Lâ ilâhe illallah'ı" hayatının her yönüne uygulayan kişinin bu imandan sonra işlediği amellerle zerrenin ölçüsü başlar.

GAYB VE MİRAC

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ أَبُو ذَرٍّ يُحَدِّثُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « فُرِجَ عَنْ سَقْفِ بَيْتِى وَأَنَا بِمَكَّةَ ، فَنَزَلَ جِبْرِيلُ فَفَرَجَ صَدْرِى ، ثُمَّ غَسَلَهُ بِمَاءِ زَمْزَمَ ، ثُمَّ جَاءَ بِطَسْتٍ مِنْ ذَهَبٍ مُمْتَلِئٍ حِكْمَةً وَإِيمَاناً ، فَأَفْرَغَهُ فِى صَدْرِى ثُمَّ أَطْبَقَهُ ، ثُمَّ أَخَذَ بِيَدِى فَعَرَجَ بِى إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا ، فَلَمَّا جِئْتُ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا قَالَ جِبْرِيلُ لِخَازِنِ السَّمَاءِ افْتَحْ . قَالَ مَنْ هَذَا قَالَ هَذَا جِبْرِيلُ . قَالَ هَلْ مَعَكَ أَحَدٌ قَالَ نَعَمْ مَعِى مُحَمَّدٌ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . فَقَالَ أُرْسِلَ إِلَيْهِ قَالَ نَعَمْ . فَلَمَّا فَتَحَ عَلَوْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا ، فَإِذَا رَجُلٌ قَاعِدٌ عَلَى يَمِينِهِ أَسْوِدَةٌ وَعَلَى يَسَارِهِ أَسْوِدَةٌ ، إِذَا نَظَرَ قِبَلَ يَمِينِهِ ضَحِكَ ، وَإِذَا نَظَرَ قِبَلَ يَسَارِهِ بَكَى ، فَقَالَ مَرْحَباً بِالنَّبِىِّ الصَّالِحِ وَالاِبْنِ الصَّالِحِ . قُلْتُ لِجِبْرِيلَ مَنْ هَذَا قَالَ هَذَا آدَمُ . وَهَذِهِ الأَسْوِدَةُ عَنْ يَمِينِهِ وَشِمَالِهِ نَسَمُ بَنِيهِ ، فَأَهْلُ الْيَمِينِ مِنْهُمْ أَهْلُ الْجَنَّةِ ، وَالأَسْوِدَةُ الَّتِى عَنْ شِمَالِهِ أَهْلُ النَّارِ ، فَإِذَا نَظَرَ عَنْ يَمِينِهِ ضَحِكَ ، وَإِذَا نَظَرَ قِبَلَ شِمَالِهِ بَكَى ، حَتَّى عَرَجَ بِى إِلَى السَّمَاءِ الثَّانِيَةِ فَقَالَ لِخَازِنِهَا افْتَحْ . فَقَالَ لَهُ خَازِنُهَا مِثْلَ مَا قَالَ الأَوَّلُ فَفَتَحَ » . قَالَ أَنَسٌ فَذَكَرَ أَنَّهُ وَجَدَ فِى السَّمَوَاتِ آدَمَ وَإِدْرِيسَ وَمُوسَى وَعِيسَى وَإِبْرَاهِيمَ – صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ – وَلَمْ يُثْبِتْ كَيْفَ مَنَازِلُهُمْ ، غَيْرَ أَنَّهُ ذَكَرَ أَنَّهُ وَجَدَ آدَمَ فِى السَّمَاءِ الدُّنْيَا ، وَإِبْرَاهِيمَ فِى السَّمَاءِ السَّادِسَةِ . قَالَ أَنَسٌ فَلَمَّا مَرَّ جِبْرِيلُ بِالنَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِإِدْرِيسَ قَالَ مَرْحَباً بِالنَّبِىِّ الصَّالِحِ وَالأَخِ الصَّالِحِ . فَقُلْتُ مَنْ هَذَا قَالَ هَذَا إِدْرِيسُ . ثُمَّ مَرَرْتُ بِمُوسَى فَقَالَ مَرْحَباً بِالنَّبِىِّ الصَّالِحِ وَالأَخِ الصَّالِحِ . قُلْتُ مَنْ هَذَا قَالَ هَذَا مُوسَى . ثُمَّ مَرَرْتُ بِعِيسَى فَقَالَ مَرْحَباً بِالأَخِ الصَّالِحِ وَالنَّبِىِّ الصَّالِحِ . قُلْتُ مَنْ هَذَا قَالَ هَذَا عِيسَى . ثُمَّ مَرَرْتُ بِإِبْرَاهِيمَ فَقَالَ مَرْحَباً بِالنَّبِىِّ الصَّالِحِ وَالاِبْنِ الصَّالِحِ . قُلْتُ مَنْ هَذَا قَالَ هَذَا إِبْرَاهِيمُ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ » . قَالَ ابْنُ شِهَابٍ فَأَخْبَرَنِى ابْنُ حَزْمٍ أَنَّ ابْنَ عَبَّاسٍ وَأَبَا حَبَّةَ الأَنْصَارِىَّ كَانَا يَقُولاَنِ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « ثُمَّ عُرِجَ بِى حَتَّى ظَهَرْتُ لِمُسْتَوًى أَسْمَعُ فِيهِ صَرِيفَ الأَقْلاَمِ » . قَالَ ابْنُ حَزْمٍ وَأَنَسُ بْنُ مَالِكٍ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « فَفَرَضَ اللَّهُ عَلَى أُمَّتِى خَمْسِينَ صَلاَةً ، فَرَجَعْتُ بِذَلِكَ حَتَّى مَرَرْتُ عَلَى مُوسَى فَقَالَ مَا فَرَضَ اللَّهُ لَكَ عَلَى أُمَّتِكَ قُلْتُ فَرَضَ خَمْسِينَ صَلاَةً . قَالَ فَارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ ، فَإِنَّ أُمَّتَكَ لاَ تُطِيقُ ذَلِكَ . فَرَاجَعْتُ فَوَضَعَ شَطْرَهَا ، فَرَجَعْتُ إِلَى مُوسَى قُلْتُ وَضَعَ شَطْرَهَا . فَقَالَ رَاجِعْ رَبَّكَ ، فَإِنَّ أُمَّتَكَ لاَ تُطِيقُ ، فَرَاجَعْتُ فَوَضَعَ شَطْرَهَا ، فَرَجَعْتُ إِلَيْهِ فَقَالَ ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ ، فَإِنَّ أُمَّتَكَ لاَ تُطِيقُ ذَلِكَ ، فَرَاجَعْتُهُ . فَقَالَ هِىَ خَمْسٌ وَهْىَ خَمْسُونَ ، لاَ يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَىَّ . فَرَجَعْتُ إِلَى مُوسَى فَقَالَ رَاجِعْ رَبَّكَ . فَقُلْتُ اسْتَحْيَيْتُ مِنْ رَبِّى

. ثُمَّ انْطَلَقَ بِى حَتَّى انْتَهَى بِى إِلَى سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى ، وَغَشِيَهَا أَلْوَانٌ لاَ أَدْرِى مَا هِىَ ، ثُمَّ أُدْخِلْتُ الْجَنَّةَ ، فَإِذَا فِيهَا حَبَايِلُ اللُّؤْلُؤِ ، وَإِذَا تُرَابُهَا الْمِسْكُ »

63 - Enes b. Malik *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Ebû Zerr *radiyallahu anh*, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Mirac olayını şöyle haber verdiğini anlatırdı:

"Ben Mekke'de iken evimin tavanı ansızın yarıldı. Cibril *aleyhisselam* indi. Göğsümü yardıktan sonra içini zemzem suyu ile yıkadı. Sonra hikmet ve iman ile dolu altın bir leğen getirip içindekini göğsümün içine boşalttı ve göğsümü kapayıp üzerini mühürledi. Sonra elimden tutup beni semaya doğru çıkardı. Dünya semasına vardığımda Cibril *aleyhisselam* o semanın bekçisine:

"Aç!" dedi. Semanın bekçisi: "Kimdir o?" dedi.

Cibril *aleyhisselam*:

"Cibrilim" diye seslendi. Semanın bekçisi: "Beraberinde kimse var mı?" diye sordu. Cibril *aleyhisselam* : "Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* benimle beraberdir. Semanın bekçisi Cibril'e: "Ona gelsin denildi mi?" diye sordu. Cibril *aleyhisselam* : "Evet" dedi. Kapı açılınca dünya semasının üstüne çıktık. Bir de ne göreyim! Bir kimse oturmuş sağ tarafında bir takım karartılar, sol tarafında da bazı karartılar var. O kimse sağ tarafına baktığında gülüyor, sol tarafına baktığında ağlıyor. O kişi: "Hoş geldin, safa geldin salih oğlum" dedi. Cibril'e: "Bu kim?" diye sordum. Cibril *aleyhisselam* : "Âdem *aleyhisselam*'dır. Sağında ve solunda olan bu karartılar da çocuklarının ruhlarıdır. Sağında olanlar cennetlik, sol tarafında olan karartılar da cehennemliklerdir. Sağına bakınca güler, sol tarafına bakınca ağlar" dedi. Derken Cibril beni ikinci semaya doğru çıkardı. Bekçisine: "Aç" dedi. Bekçisi de öncekinin söylediklerini söyledikten sonra kapıyı açtı."

Ebû Zerr Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in semalarda Âdem, İdris, Mûsâ, İsa, İbrâhîm *aleyhisselam*'i bulduklarını söylediyse de her birinin yerlerinin nereleri olduğunu ayrı ayrı söylemeyip yalnız Âdem'i dünya semasında, İbrâhîm'i altıncı semada bulmuş olduklarını söyledi.

Cibril *aleyhisselam* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile birlikte İdris *aleyhisselam*'a uğradıklarında İdris *aleyhisselam*: "Hoş geldin, safa geldin Salih Nebi. Hoş geldin, safa geldin salih kardeş" demiş. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle demiştir: **"Bu kimdir?" diye Cibril'e sorduğumda Cibril *aleyhisselam* : "Bu İdris'tir" dedi. Sonra Mûsâ'**

ya uğradım. O da: "Hoş geldin, safa geldin salih kardeş" dedi. Cibril'e: "Bu kim?" diye sordum. Cibril *aleyhisselam* :"Bu Mûsâ'dır" dedi. Sonra İsa'ya uğradım. O da: "Hoş geldin, safa geldin salih kardeş. Hoş geldin, safa geldin, salih Nebi" dedi. Cibril'e: "Bu kim?" dedim. Cibril *aleyhisselam* : "İsa'dır" dedi. Sonra İbrâhîm'e uğradım: "Hoş geldin, safa geldin salih Nebi, hoş geldin, safa geldin salih oğlum dedi. Cibril'e: "Bu kim?" dedim. Cibril *aleyhisselam* :"Bu İbrâhîm *aleyhisselam*'dır" dedi.

(Muhammed b. Şihab-ı Zühri'nin İbn-i Hazm tarikinden rivâyetine nazaran) İbn-i Abbas ile Ebû Habbe el-Ensari *radiyallahu anh* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in: **"Sonra Cibril *aleyhisselam* beni yukarıya götüre götüre nihayet kalemlerin** (kaza ve takdir) **cızırtılarını duyacak yüksek bir yere çıkardı"** buyurduklarını söylerlerdi.

Yine İbn-i Hazm ile **Enes b. Malik** *radiyallahu anh* şöyle demişler:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

" O zaman Allah Azze ve Celle Hazretleri elli vakit namaz farz etti. Bu farzı yüklenerek döndüm. Derken Mûsâ *aleyhisselam*'a rastgeldim. "Allah ve Tekaddes Hazretleri ümmetine neyi farz etti?" diye sordu. "Elli vakit namaz farz etti" dedim. "Rabbine dön de şefaat et, zira ümmetin güç yetiremez" dedi. Müracaat ettim. Allah-u Teâlâ yarısını indirdi. Ben de Mûsâ *aleyhisselam*'ın yanına dönüp:"Yarısını indirdi" dedim. O yine: "Rabbine müracaat et. Zira ümmetin güç yetiremez" dedi. Bir daha müracaat ettim. Allah-u Teâlâ kalanın yarısını da indirdi. Mûsâ *aleyhisselam*'ın yanına yine döndüm. O yine: "Rabbine dön. Zira ümmetin buna güç yetiremez" dedi. Bir daha müracaat ettim. Allah Tebareke ve Teâlâ: "Sayı olarak onlar beştir. Ama ecir olarak onlar ellidir. Benim nezdimde takdir olunan hüküm değiştirilmez" buyurdu. Mûsâ *aleyhisselam*'ın yanına döndüm. O yine: "Rabbine dön" dedi. Ben de: "Artık Rabbim'den utanır oldum" dedim. Sonra Cibril Sidretü'l Münteha'ya varıncaya kadar beni götürdü. Sidre' yi öyle (acayip ve garip) **renkler kaplamıştı ki onlar nedir, bilemem? Sonra cennetin içine sokuldum ki içinde birçok inci kubbeler vardı. Toprağı da mis kokulu idi"**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1- Mirac... Akıl ve mantığın işlemez hale geldiği, insan düşüncesinin sınırlarını aşan bir buluşmadır, bu. O seçkin kulun, yatağından kaldırılıp döndüğünde yatağının sıcaklığını durur bulacak kadar kısa bir sürede, önce Mescid-i Haram'dan Kudüs'teki Mescid-i Aksa'ya, oradan da yedi kat göğü katederek Sidretü'l Münteha'ya ve yaratılmışların yegâne Rabbi Allah-u Zü'l Celal'in katına ulaştıran, gayb âlemlerinde zuhur eden muhteşem bir yolculuktur, bu. Değer ölçüsü Rab'den gelen ne olursa olsun, tam bir teslimiyetle tasdik olmayan herşeyi akıl ve çerçevesinde değerlendirmeye kalkan ve ufacık akıllarına sığdıramadıkları gerçekleri inkâr eden nefisler, bunu da kabul etmeyecek, gülüp geçeceklerdir, elbette. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bunu ilk defa Mekkelilere söylediğinde de böyle olmamış mıydı? Hayatlarını sadece maddi değerler üzerine bina etmiş müşrikler buna inanmadıkları gibi alaya almışlar ve sadece yaratılmışları algılayabilen duyu organlarının verileriyle çalışan akılları, bu muhteşem olayı kuşatamadığı için inkâr yolunu seçmişler ve "Muhammed rüya görmüş" demişlerdi. Bu inkâr hadisesi sadece müşrikler açısından geçerli olmamıştı tabi ki. Müslüman oldukları halde Rabbe teslimiyetin ve gaybe yakinen imanın henüz kalplerine tam yerleşmediği kimi kişiler de, mantıklarıyla değerlendirmeye kalktıkları bu olay karşısısında şaşırıp kalmışlar, tuttukları akli değerlendirme yolu onları teslimiyete değil inkâra götürmüş ve bir irtidat olayı gerçekleşmişti. Bu din, böyledir. Evet, dinin getirdiği herşey akla uyar. Fakat aklı din şekillendirir, yoksa dini akıl değil. İnsanın görme, duyma, düşünme ve hissetme gibi yetenekleri, bir noktaya kadar algılama ve yorumlama gücüne sahiptir. Bundan sonrası öyle şeylerdir ki, artık akıl ve mantık burada durur ve teslimiyet, yorum yapmaksızın iman gündeme gelir. Allah'a, meleklere, ahiret gününe, ruha ve kadere olan inancımız görmekten, duymaktan ya da beş duyu ile algılamaktan kaynaklanan bir iman değildir, elbette. Fakat birşeyin varlığına iman mutlaka onu görmeyi, tutmayı, işitmeyi gerektirmediği gibi aklın ve mantığın o şeyin varlığını ve hakikâtini kuşatmasını da gerektirmez. İşte bu dinin bildirdiği gaybi ve olağanüstü haberler de böyledir. Rabbi Zü'l Celal bunlarla kullarını sınar ve bunlarla gaybe iman eden mü'minleri; herşeyi akıl ve mantık sınırlarına uydurmaya çalışan, uyduramadıklarını inkâr eden kâfirlerden ayırır.

2 - Mirac hadisesi hicretten yaklaşık bir sene önce olmuş ve beş vakit namaz -ki buna cuma namazı da dâhildir- Mirac hadisesinde farz kılınmıştır. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* hicrete kadar Mekke'de beş vakit namazı kılmasına rağmen, ilk cuma namazını hicretten sonra kıl-

mıştır. İşte Rasûlullah'ın bu şekilde davranışı fıkıh âlimlerinin cuma namazı için bazı şartlarının olduğuna hükmetmelerinin delili olmuştur.

VAHİY VE DAVETE HAZIRLIK

عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ – رضى الله عنها – أَنَّ الْحَارِثَ بْنَ هِشَامٍ – رضى الله عنه – سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ يَأْتِيكَ الْوَحْىُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَحْيَاناً يَأْتِينِى مِثْلَ صَلْصَلَةِ الْجَرَسِ – وَهُوَ أَشَدُّهُ عَلَىَّ – فَيُفْصَمُ عَنِّى وَقَدْ وَعَيْتُ عَنْهُ مَا قَالَ ، وَأَحْيَاناً يَتَمَثَّلُ لِىَ الْمَلَكُ رَجُلاً فَيُكَلِّمُنِى فَأَعِى مَا يَقُولُ » . قَالَتْ عَائِشَةُ رضى الله عنها وَلَقَدْ رَأَيْتُهُ يَنْزِلُ عَلَيْهِ الْوَحْىُ فِى الْيَوْمِ الشَّدِيدِ الْبَرْدِ ، فَيَفْصِمُ عَنْهُ وَإِنَّ جَبِينَهُ لَيَتَفَصَّدُ عَرَقاً .

64 - Âişe *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Haris b. Hişam *radiyallahu anh*, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e:

"Ya Rasûlallah! Sana vahiy nasıl gelir?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Bazen bana çıngırak sesi gibi gelir ki bana en ağır geleni de budur. Benden o hal geçer geçmez bana söylediğini iyice bellemiş olurum. Bazen melek bana insan şeklinde görünür, benimle konuşur, ben de söylediğini iyice bellerim." Âişe *radiyallahu anh* der ki:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i soğuğu pek şiddetli bir günde kendisine vahiy nazil olurken görmüşlüğüm vardır. İşte öyle soğuk bir günde bile kendisinden o hal geçtiği vakitte şakaklarından şıpır şıpır ter akardı"

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Hadis, Rasûlullah'a vahyin geliş çeşitlerinden bazılarını haber veriyor. Nitekim vahyin geliş türlerinden biri çıngırak sesi gibi inzal olması, bir diğeri de insan suretindeki bir melek tarafından öğretilmesidir.

2 - Vahyin gelişinde, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in -soğuk bir günde terleyecek kadar- meşakkat görmesinde birçok hikmetler vardır. Bu hikmetlerden birisi; davetçi olarak, hakkı tebliğ konusunda ileride başına gelecek birçok ızdırap ve zorluklara bir ön hazırlık ve bu meşakkatlere dayanabilmek için bir kuvvet kaynağı olmasıdır.

DAVETÇİ KADIN VE DAVETTE SÜNNETULLAH

عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ أَنَّهَا قَالَتْ أَوَّلُ مَا بُدِئَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْوَحْيِ الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ فِى النَّوْمِ ، فَكَانَ لاَ يَرَى رُؤْيَا إِلاَّ جَاءَتْ مِثْلَ فَلَقِ الصُّبْحِ ، ثُمَّ حُبِّبَ إِلَيْهِ الْخَلاَءُ ، وَكَانَ يَخْلُو بِغَارِ حِرَاءٍ فَيَتَحَنَّثُ فِيهِ – وَهُوَ التَّعَبُّدُ – اللَّيَالِىَ ذَوَاتِ الْعَدَدِ قَبْلَ أَنْ يَنْزِعَ إِلَى أَهْلِهِ ، وَيَتَزَوَّدُ لِذَلِكَ ، ثُمَّ يَرْجِعُ إِلَى خَدِيجَةَ ، فَيَتَزَوَّدُ لِمِثْلِهَا ، حَتَّى جَاءَهُ الْحَقُّ وَهُوَ فِى غَارِ حِرَاءٍ ، فَجَاءَهُ الْمَلَكُ فَقَالَ اقْرَأْ . قَالَ « مَا أَنَا بِقَارِئٍ » . قَالَ « فَأَخَذَنِى فَغَطَّنِى حَتَّى بَلَغَ مِنِّى الْجَهْدَ ، ثُمَّ أَرْسَلَنِى فَقَالَ اقْرَأْ . قُلْتُ مَا أَنَا بِقَارِئٍ . فَأَخَذَنِى فَغَطَّنِى الثَّانِيَةَ حَتَّى بَلَغَ مِنِّى الْجَهْدَ ، ثُمَّ أَرْسَلَنِى فَقَالَ اقْرَأْ . فَقُلْتُ مَا أَنَا بِقَارِئٍ . فَأَخَذَنِى فَغَطَّنِى الثَّالِثَةَ ، ثُمَّ أَرْسَلَنِى فَقَالَ (اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِى خَلَقَ * خَلَقَ الإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ * اقْرَأْ وَرَبُّكَ الأَكْرَمُ) » . فَرَجَعَ بِهَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَرْجُفُ فُؤَادُهُ ، فَدَخَلَ عَلَى خَدِيجَةَ بِنْتِ خُوَيْلِدٍ رضى الله عنها فَقَالَ « زَمِّلُونِى زَمِّلُونِى » . فَزَمَّلُوهُ حَتَّى ذَهَبَ عَنْهُ الرَّوْعُ ، فَقَالَ لِخَدِيجَةَ وَأَخْبَرَهَا الْخَبَرَ « لَقَدْ خَشِيتُ عَلَى نَفْسِى » . فَقَالَتْ خَدِيجَةُ كَلاَّ وَاللَّهِ مَا يُخْزِيكَ اللَّهُ أَبَداً ، إِنَّكَ لَتَصِلُ الرَّحِمَ ، وَتَحْمِلُ الْكَلَّ ، وَتَكْسِبُ الْمَعْدُومَ ، وَتَقْرِى الضَّيْفَ ، وَتُعِينُ عَلَى نَوَائِبِ الْحَقِّ . فَانْطَلَقَتْ بِهِ خَدِيجَةُ حَتَّى أَتَتْ بِهِ وَرَقَةَ بْنَ نَوْفَلِ بْنِ أَسَدِ بْنِ عَبْدِ الْعُزَّى ابْنَ عَمِّ خَدِيجَةَ – وَكَانَ امْرَأً تَنَصَّرَ فِى الْجَاهِلِيَّةِ ، وَكَانَ يَكْتُبُ الْكِتَابَ الْعِبْرَانِىَّ ، فَيَكْتُبُ مِنَ الإِنْجِيلِ بِالْعِبْرَانِيَّةِ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَكْتُبَ ، وَكَانَ شَيْخاً كَبِيراً قَدْ عَمِىَ – فَقَالَتْ لَهُ خَدِيجَةُ يَا ابْنَ عَمِّ اسْمَعْ مِنَ ابْنِ أَخِيكَ . فَقَالَ لَهُ وَرَقَةُ يَا ابْنَ أَخِى مَاذَا تَرَى فَأَخْبَرَهُ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَبَرَ مَا رَأَى . فَقَالَ لَهُ وَرَقَةُ هَذَا النَّامُوسُ الَّذِى نَزَّلَ اللَّهُ عَلَى مُوسَى صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا لَيْتَنِى فِيهَا جَذَعاً ، لَيْتَنِى أَكُونُ حَيًّا إِذْ يُخْرِجُكَ قَوْمُكَ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَوَمُخْرِجِىَّ هُمْ » . قَالَ نَعَمْ ، لَمْ يَأْتِ رَجُلٌ قَطُّ بِمِثْلِ مَا جِئْتَ بِهِ إِلاَّ عُودِىَ ، وَإِنْ يُدْرِكْنِى يَوْمُكَ أَنْصُرْكَ نَصْراً مُؤَزَّراً . ثُمَّ لَمْ يَنْشَبْ وَرَقَةُ أَنْ تُوُفِّىَ وَفَتَرَ الْوَحْىُ .

65 - Mü'minlerin annesi Âişe *radiyallahu anhâ* şöyle demiştir: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ilk vahiy başlangıcı uykuda sadık rüya görmekle olmuştur. Hiçbir rüya görmezdi ki sabah aydınlığı gibi apaçık gerçekleşmesin. Sonra ona yalnızlık sevdirildi. Hıra dağındaki mağarada yalnız kalıp, oradan ailesinin yanına gelinceye kadar belirli günlerde ibadet eder ve yine azık alıp giderdi. Sonra yine Hadice'nin yanına dönüp bir o kadar zaman için yine azık temin ederdi. Nihayet Rasûlullah

sallallahu aleyhi ve sellem Hıra dağında bulunduğu sırada Hak (yani vahiy) geldi. Şöyle ki: Ona melek gelip:

"Oku!" dedi. O da: **"Ben okuma bilmem"** diye cevap verdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* dedi ki:

"O zaman melek beni alıp takatim kesilinceye kadar sıkıştırdı. Sonra beni bırakıp yine:

"Oku!" dedi. Ben de ona: "Okuma bilmem" dedim. Yine beni alıp ikinci defa takatim kesilinceye kadar sıkıştırdı. Sonra beni bırakıp yine:

"Oku!" dedi. Ben de: "Okuma bilmem" dedim. Nihayet beni alıp üçüncü defa sıkıştırdı. Sonra beni bırakıp:

"Yaratan Rabbinin adıyla oku. O, insanı kan pıhtısından yarattı. Oku! Rabbin kalem ile öğreten, insana bilmediğini bildiren en büyük kerem sahibidir" dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kendisine vahyolunan bu ayetlerden dolayı korkudan yüreği titreyerek döndü ve Hadice binti Huveylid'in yanına giderek:

"Beni sarıp örtünüz, beni sarıp örtünüz" dedi. Korkusu gidinceye kadar mübarek vücudunu sarıp örttüler. Ondan sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* başına gelenleri Hadice'ye naklederek: **"Kendinden korktum"** dedi. Hadice *radiyallahu anhâ:*

"Öyle deme. Allah'a yemin ederim ki Allah hiçbir vakit seni utandırmaz. Çünkü sen akrabana bakarsın, işini görmekten aciz olanların ağırlığını yüklenirsin, fakire verir, kimsenin kazandırmayacağını kazandırırsın, misafiri ağırlarsın. Hak yolunda zuhur eden olaylar ve önemli şeylerde halka yardım edersin" dedi.

Bundan sonra Hadice, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i alıp amcasının oğlu Varaka b. Nevfel b. Esed b. Abduluzza'ya götürdü. Bu zat cahiliyyet zamanında hristiyan olmuş bir kimse idi. İbranice yazı bilir ve İncil'den Allah'ın dilediği kadar öteberi yazardı. Varaka gözleri kör olmuş bir ihtiyardı. Hadice *radiyallahu anhâ* Varaka'ya:

"Amcam oğlu dinle bak, kardeşinin oğlu ne diyor" diye sorunca Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* gördüğü şeyleri kendisine anlattı. Bunun üzerine Varaka dedi ki:

"Bu gördüğün Allah-u Teâlâ'nın Mûsâ *aleyhisselam*'e gönderdiği Namûs-ı Ekber'dir. Ah! Keşke senin davet günlerinde genç olsaydım. Kavmin seni çıkaracakları zaman keşke sağ olsam!" Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem:*

"Onlar beni çıkaracaklar mı ki?" diye sordu. O da:

"Evet. Zira senin gibi bir dava getirmiş hiçbir kimse yoktur ki düşmanlığa uğramasın. Şayet senin davet günlerine yetişirsem sana son

derece yardım ederim" cevabını verdi. Çok geçmeden Varaka vefat etti. Ve o esnada bir müddet için vahiy kesilmişti." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 -Vahyin geliş şekillerinden birisi de sadık rüyalar vasıtasıyla ilahi haberlerin Rasûllere bildirilmesidir.

2 - Cebrail'in "Okuma bilmem" demesine rağmen Rasûlullaha: "Oku!" emrinde ısrar etmesinde tebliğ açısından mühim ve etkin bir metoda işaret vardır. Bu metod önemli bir konuda konunun ehemmiyetini vurgulamak ve tebliğe muhatap olanın mevzuyu daha iyi kavrayıp, öğrenebilmesini sağlamak için, o konu üzerinde ısrarla durmak ve muhatabı onun hakkında sıkıştırarak konuyu irdelemektir.

3 -Rasûlullah'ın mağarada Cebrail ile olan karşılaşması anında ve bundan sonra eve giderken büyük bir heyecan ve korkuya kapılması; başına gelenleri hemen hanımı Hadice *radiyallahu anhâ* anlatması, daha önceden vahiy olayından haberi olmadığına ve vahiy diye bir şey beklemediğine delildir.

4 - Hadice *radiyallahu anhâ*'nun şahsiyeti ve kocasına karşı olan tavırları; davetçi kadınlar için gerçekten güzel bir örnektir.

Kocasının bilmediği bir sebeple günlerce mağarada inzivaya çekilmesi, çok nadir eve gelip sonra yeniden gitmesi ve en sonunda kendisine cin çarpmış olmasından korkarak heyecanlı ve rahatsız bir şekilde eve dönmesi karşısındaki olgun ve teskin edici tavrı, davetçi kadında bulunması gereken teslimiyet ve olgunluğu ortaya koyar.

5 -Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in risaletten önce sahip olduğu güzel ahlakın, insanların İslâm'ı kabul etmelerindeki etkisi; davetçinin ahlak yapısını oluşturmasında göz önünde bulundurması gereken önemli bir ölçüdür.

6 -İnsanlık tarihinde, Allah'ın dini olan tevhidi getiren her Rasûl ve her davetçinin önüne büyük ve zorlu engeller çıkmış; dayanılmaz işkence ve iftiralara maruz kalmışlardır. İşte bu, Allah-u Teâlâ'nın şu mübarek dinini tebliğ hususunda vazettiği sünnetidir. Bu yüzden geçmişte olan şimdi de, gelecekte de olacak ve her davetçi bu tür saldırılarla karşılaşacaktır. Ne mutlu bunlara rağmen Allah'a yönelenlere!

VELA ANCAK MÜ'MİNLEREDİR

عن عَمْرو بن الْعَاصِ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِهَاراً غَيْرَ سِرٍّ يَقُولُ « إِنَّ آلَ أَبِى » - قَالَ عَمْرٌو فِى كِتَابِ مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرٍ بَيَاضٌ - لَيْسُوا بِأَوْلِيَائِى ، إِنَّمَا وَلِيِّىَ اللَّهُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ . زَادَ عَنْبَسَةُ بْنُ عَبْدِ الْوَاحِدِ عَنْ بَيَانٍ عَنْ قَيْسٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « وَلَكِنْ لَهُمْ رَحِمٌ أَبُلُّهَا بِبَلاَلِهَا » . يَعْنِى أَصِلُهَا بِصِلَتِهَا .

66 - Amr İbn'il As *radiyallahu anh* şöyle dedi:
Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den gizli değil açık olarak şöyle buyurduğunu işittim:
"Dikkat edin! Ebû fulanın ailesi benim velilerim değillerdir. Benim velim ancak Allah'dır ve salih mü' minlerdir." ***(Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

İman; yalnız Allah'a kulluk, mü'minlere dostluk ve kâfirlere düşmanlıktır.

İslâm dini mü'minlere; Allah'dan, Rasûlünden ve mü'minlerden başkasını veli edinmelerini kesinlikle yasaklamıştır.

Vela; Dostluk kurmak, yardım etmek, desteklemek demektir.

Bir mü'min kardeşi ihtiyaç halinde olan kişinin, ona yardım etmeyip kâfir birisine yardım etmesi asla imanla bağdaşmayan bir harekettir. Hatta kâfir bir kimseye yardım da bulunmasa dahi zor durumda olan mü'min kardeşini yardımdan mahrum bırakması asla İslâmla ve imanla bağdaşmaz.

Bir mü'min en yakın akrabası dahi olsa Allah ve Rasûlünün emrine karşı çıkan bir kimseyi asla veli edinemez. Yani; İslâm'a apaçık şekilde savaş açan kimse kim olursa olsun yaşama hakkı yoktur. Bu yüzden bunlara kat'i surette dostluk gösterilemeyeceği gibi zerre kadar da yardım yapılmaz. Böyle kimseleri veli edinen kimse kâfir olur ve İslâm milletinden çıkar.

İslâm'a savaş açmayan ve kendisine tebliğ edilmiş olan kâfir bir kimse eğer İslâmi reddediyor fakat İslâm'a sadırmıyorsa bu kişiler anne-baba olursa bunlara sadece aciz kaldıkları hususlarda yardım edilir. Yoksa onları güçlendirmek gayesiyle yardım yapılmaz. Böyle bir durumda olan anne ve babaya yardım etmeyen kimse ise haram işlemiş olur. Bunların dışında olan ve aynı vasıfları taşıyan kişilere de ancak ihtiyaçları mü'minlerin ihtiyacına eşit olmadığı müddetçe yardım edilir. Eğer ki ihtiyaç duydukları yardım mü' minlerin ihtiyaç duyduğu yardıma eşit ise

kesinlikle onlara yardım yapılmaz. İşte böyle bir durumda kâfiri mü'mine tercih küfürdür. Şayet ihtiyaç hususunda eşitlik söz konusu değilse ancak ve ancak yaşantılarını sürdürecek derecede onlara yardım edilir. İslâm'a savaş açmamış olup da hatalı tebliğ edilmiş bir kişinin tekrar İslâm'a ısınmasını sağlamak için de ona bir takım yardımlar yapılabilir.

ŞEHÂDETİN LEZZETİ

عن أبي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قال : قال النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « انْتَدَبَ اللَّهُ لِمَنْ خَرَجَ فِى سَبِيلِهِ لاَ يُخْرِجُهُ إِلاَّ إِيمَانٌ بِى وَتَصْدِيقٌ بِرُسُلِى أَنْ أُرْجِعَهُ بِمَا نَالَ مِنْ أَجْرٍ أَوْ غَنِيمَةٍ ، أَوْ أُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ ، وَلَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِى مَا قَعَدْتُ خَلْفَ سَرِيَّةٍ ، وَلَوَدِدْتُ أَنِّى أُقْتَلُ فِى سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ أُحْيَا ، ثُمَّ أُقْتَلُ ثُمَّ أُحْيَا ، ثُمَّ أُقْتَلُ »

67 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Allah-u Teâlâ ve Tekaddes hazretleri kendi yolunda cihada çıkan kimseye:

"Onu evinden çıkaran şey yalnız bana iman ve Rasûllerimi tasdik ise ulaştığı ecir ve ganimetle sağ, salim yurduna geri getireyim yahut cennete koyayım" diye söz vermiştir. Ümmetime zorluk çıkarmayacağını bilsem hiçbir seriyye (yani cihad birliğine) **katılmaktan geri kalmazdım. Allah bilir ki Allah yolunda öldürülüp dirilmeyi, ondan sonra yine öldürülüp sonra dirilmeyi, ondan sonra yine öldürülmeyi ne kadar isterim."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Hadis, Allah'ın emrettiği imanı ne kadar da güzel anlatıyor.... Evet, bu öyle bir imandır ki, sahibini derhal harekete geçiriyor ve sadece Allah'a yönelmiş nefisleri yine Allah yolunda Allah'ın dinini hakim kılmak için çalışmaya, direnmeye, mücadeleye, zorlukları göğüslemeye ve savaşmaya sevk ediyor. Ve neticede iki hayırdan birisi:

Ya şehâdet, ya da zafer ve ganimet. Bir de kaçınılmaz bir sonuç var ki o da Allah'ın rızası ve muhabbeti.

2 - Allah'ın şehidlere vaadettiği nimetler o kadar çok ve güzeldir ki ölümün acıları dahi bir lezzete dönüşüveriyor şehâdetle. Ve bu öyle bir lezzet ki onu tadan bir daha, bir daha tadabilmek için her şeyini feda etmeyi göze alabiliyor.

CİHAD VE ŞEHÂDETİN FAZİLETİ

حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ مَنْصُورٍ أَخْبَرَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جُحَادَةَ قَالَ أَخْبَرَنِى أَبُو حَصِينٍ أَنَّ ذَكْوَانَ حَدَّثَهُ أَنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ - رضى الله عنه - حَدَّثَهُ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ دُلَّنِى عَلَى عَمَلٍ يَعْدِلُ الْجِهَادَ . قَالَ « لاَ أَجِدُهُ - قَالَ - هَلْ تَسْتَطِيعُ إِذَا خَرَجَ الْمُجَاهِدُ أَنْ تَدْخُلَ مَسْجِدَكَ فَتَقُومَ وَلاَ تَفْتُرَ وَتَصُومَ وَلاَ تُفْطِرَ » . قَالَ وَمَنْ يَسْتَطِيعُ ذَلِكَ قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ إِنَّ فَرَسَ الْمُجَاهِدِ لَيَسْتَنُّ فِى طِوَلِهِ فَيُكْتَبُ لَهُ حَسَنَاتٍ .

68 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bir kişi geldi:

"Ya Rasûlallah! Bana cihada eş bir ibadet gösterir misiniz?" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Cihad değerinde bir ibadet bulmuş değilim ki" buyurdu. Ve devam ederek:

"Sana sorarım, gücün yetişirmi ki, mücahid sefere çıktığı sıra sen de mescide girip, o dönünceye kadar namaz kılasın da hiç usanmayasın. Ve oruç tutasın da iftar etmeyesin" diye sordu. O kişi:

"Buna kimin gücü yeter ki?" diye cevap verdi. ***(Buhârî)***

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « مَثَلُ الْمُجَاهِدِ فِى سَبِيلِ اللَّهِ - وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَنْ يُجَاهِدُ فِى سَبِيلِهِ - كَمَثَلِ الصَّائِمِ الْقَائِمِ ، وَتَوَكَّلَ اللَّهُ لِلْمُجَاهِدِ فِى سَبِيلِهِ بِأَنْ يَتَوَفَّاهُ أَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ ، أَوْ يَرْجِعَهُ سَالِماً مَعَ أَجْرٍ أَوْ غَنِيمَةٍ »

69 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* **Rasûlullah** *sallallahu aleyhi ve sellem'* in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Allah yolunda harp eden mücahidin benzeri -Allah kendi yolunda cihad eden kimseyi çok iyi bilir- **gündüz oruç tutan, gece namaz kılan mü'minin benzeridir. Allah kendi yolunda döğüşen mücahid için ya onun şehâdeti suretiyle onu cennete koymayı yahut onu sevapla ve ganimetle beraber salimen evine dönmeyi garantiledi."** ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لَغَدْوَةٌ فِى سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا »

70 - Enes b. Malik *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Sabahleyin ve akşamleyin herhangi bir zamanda Allah yolunda bir kere cihad için yürüyüş hiç şüphesiz dünyadan ve dünyadaki şeylerin hepsinden hayırlıdır." ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : " لَقَابُ قَوْسٍ فِى الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِمَّا تَطْلُعُ عَلَيْهِ الشَّمْسُ وَتَغْرُبُ " . وَقَالَ « لَغَدْوَةٌ أَوْ رَوْحَةٌ فِى سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِمَّا تَطْلُعُ عَلَيْهِ الشَّمْسُ وَتَغْرُبُ »

71 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Cennette bir arşın kadar yer dünyada üzerine güneş doğup batan şeylerin hepsinden muhakkak hayırlıdır. Sabahleyin ve akşamleyin herhangi bir zamanda Allah yolunda bir kere cihad için yürüyüş hiç şüphesiz dünyadan ve dünyadaki şeylerin hepsinden hayırlıdır." ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِىِّ – رضى الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « رِبَاطُ يَوْمٍ فِى سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِن الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا ، وَمَوْضِعُ سَوْطِ أَحَدِكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا ، وَالرَّوْحَةُ يَرُوحُهَا الْعَبْدُ فِى سَبِيلِ اللَّهِ أَوِ الْغَدْوَةُ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا »

72 - Sehl b. Sa'd-i Saidi *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Bir gün Allah yolunda sınırda nöbet tutmanın sevabı, dünyadan ve dünya üstündeki her şeyden hayırlıdır. Sizden birinizin kamçısının, cennette işgal ettiği az bir yer de dünyadan ve dünyadaki her şeyden hayırlıdır. Şüphesiz, birinizin akşamleyin herhangi bir zamandaki yürüyüşü -ki kul bu yolu Allah yolunda yürür- **yahud sabahleyin bu niyetle yürüyüşü de dünyadan ve üstündeki herşeyden hayırlıdır."**

(Buhârî)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Cihad, Allah'ın dinini hakim kılmak için savaşmaktır. Ne yüce bir ibadettir bu! Hiçbir dünyevi ve maddi bir niyet taşımaksızın, Âlemlerin Rabbi olan Allah yolunda ölmek ve öldürmek... Allah'a kul olmuş nefislerin, tüm varlıklarını bu dinin yoluna koymaları... Gıyaben iman ettikleri yüce varlığın, gıyaben iman ettikleri Rasûlüne gönderdi yüce şeriatini, hayat pratiğinde yaşamak ve yaşatmak için verilen yüce bir mücadele... İmandan sonra en üstün, en güzel ibadettir bu. Çünkü Rabbe teslimiyetin "Lâ ilâhe illallah'a" yâkinen imanın mutlak bir tezahürü, doğal bir sonucudur, Allah yolunda cihad. İman olmadan cihad, cihada niyet olmadan da iman düşünülemez. İşte bu nedenledir ki Allah kendi yolunda savaşanlara, öldürenlere cenneti, ebedi nimeti va'detmiştir. Bu nedenledir ki cihad için, Allah'ın dinini hakim kılmak için yapılacak en ufak bir çalışma, bu yolda duyulacak en ufak bir eziyet, netice itibariyle dünyadan ve dünya içindeki her şeyden daha değerli, daha üstündür. Çünkü mücahid için Allah'ın rızası ve cennet vardır. Çünkü mücahid cihada, Allah'ın dinini hakim kılmak için mücadeleye girişirken eziyetleri, ızdırapları, işkenceleri ve ölümü göze almıştır. Çünkü bu yolda ölüm, ölüm değildir. Bu yolda ölmek, yeni ve ebedi bir hayata geçiştir. Bu yolda ölmek şehâdettir. Allah yolunda ölmek, ölmek değil dirilmektir. Çok ama çok kârlı bir alışverişin yapılmasıdır, Allah yolunda ölüm. Hiçbir karşılık istemeden verdiği can ve malı, yüce Rabbin, cennet karşılığında kulundan satın alışıdır, şehâdet. Hem kârlıdır, hem de garantilidir, bu muamele. Allah garantilemiştir. Karşılığı; ya *zafer-ganimet-cennet* ya da *şehâdet-cennet-kurtuluş*. Mü'min kul bilir ki cihad yolu ve şehâdet yolu Rabbinin rızasını kazanmada en emin, en sağlam yoldur. Mü'min kul bilir ki, cihada ve şehâdete karşılık verilecekler çok hayırlıdır, ebedidir. Nasıl hayırlı olmasın ki o cennet? Ondaki bir karış yer, tüm dünyadan hayırlı ve daha güzel olduktan sonra...

CİHAD ALLAH–U TEÂLÂ'NIN DİNİNİ HAKİM KILMAK İÇİN MÜCADELEDİR

عَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، مَا الْقِتَالُ فِى سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّ أَحَدَنَا يُقَاتِلُ غَضَباً ، وَيُقَاتِلُ حَمِيَّةً . فَرَفَعَ إِلَيْهِ رَأْسَهُ – قَالَ وَمَا رَفَعَ إِلَيْهِ رَأْسَهُ إِلاَّ أَنَّهُ كَانَ قَائِماً – فَقَالَ « مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللَّهِ هِىَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِى سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ »

73 - Ebû Mûsâ el-Eş'âri *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e birisi gelip:

"Ya Rasûlallah! Allah yolunda savaş ne demektir? Kimimiz öfkesine kapılarak, kimimiz utancından dolayı savaş ediyor. Buna ne dersin?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* başını kaldırıp:

"Her kim Kelimetullah'ın (yani Kelime-i Tevhid'in) **en yüce olması için savaşırsa işte ancak onun savaşı Allah yolundadır"** buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَبِي مُوسَى – رضى الله عنه – قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ الرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِلْمَغْنَمِ ، وَالرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِلذِّكْرِ ، وَالرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِيُرَى مَكَانُهُ ، فَمَنْ فِى سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ « مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللَّهِ هِىَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِى سَبِيلِ اللَّهِ »

74 - Ebû Mûsâ *radiyallahu anh*'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bir kişi geldi de:

"Ya Rasûlallah! Bir kısım kimseler ganimet malı için savaşırlar. Bir kısım insanlar savaştı desinler diye savaşırlar. Bir kısım insanlar da kahramanlar arasında yer alsınlar diye savaşırlar. Şu halde Allah yolunda cihad eden kimdir?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Kim ki yalnız Allah'ın şeriati hakim olsun diye cihad ederse o mücahidin cihadı Allah yolundadır" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte davaları hak dava, savaşları hak savaş yapan en önemli faktör... Tek amacı, Allah'ın kelimesi olan "Lâ ilâhe illallah"ın yüceltilmesini hedef kabul etmek... Bu kelimenin yücelmesi ancak ve ancak insanların yegâne ilah olarak Allah'ı kabul etmeleri yani Allah'ın dininden kaynaklanmayan tüm beşeri sistem ve kanunları reddedip hayatlarını, ister sos-

yal, ister hukuki, ister iktisadi, ister ailevi, isterse şahsi açıdan olsun -her yönüyle ve sadece- Allah'ın nizamı olan bu dinin, emir ve yasaklarına göre düzenlemeleriyle gerçekleşir. İşte, ancak bu gayeyi taşıyan hareketler İslâmi, ancak bu uğurda verilen savaşlar Allah yolundadır. Bunun dışında bir amaç güden hareketler boş ve eninde sonunda yıkılmaya mahkûmdur.

ŞEHÂDET KURTULUŞTUR

عن جَابِرِ بن عَبْدِ اللَّهِ – رضى الله عنهما – قَالَ قَالَ رَجُلٌ لِلنَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ أُحُدٍ أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ فَأَيْنَ أَنَا قَالَ « فِى الْجَنَّةِ » فَأَلْقَى تَمَرَاتٍ فِى يَدِهِ ، ثُمَّ قَاتَلَ حَتَّى قُتِلَ .

75 - Câbir b. Abdullah *radiyallahu anh*'dan şöyle rivâyet edilmiştir: "Bir kişi, Uhud günü Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e:

"Ya Rasûlallah! Eğer ölürsem nereye gideceğimi bana söyler misin'?" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Cennete" buyurdu. Bunun üzerine o kişi elindeki yemekte olduğu hurmaları hemen atarak savaşa girişti. Şehid oluncaya kadar çarpıştı.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

—Ahiret hayatını, dünya hayatına tercih eden, Allah yolunda şehid olmayı, dünyadaki her şeyden daha değerli tutan ve hatta birkaç hurma yemek için geçecek zamanı, Allah'a bir şehid olarak kavuşmak hususunda çok uzun bir vakit gören kimse imanın tadını tatmış ve İslâm yolunun gerçek bir mücahidi olmak konusunda başarıya ulaşmıştır. İşte İslâm cemaati bu tür insanlardan bünyesinde bulundurduğu sayı nisbetinde zafere, başarıya ulaşacaktır.

İMANSIZ CİHAD, CİHADSIZ İMAN İMKANSIZDIR

عَنْ أَنَسٍ – رضى الله عنه – قَالَ غَابَ عَمِّى أَنَسُ بْنُ النَّضْرِ عَنْ قِتَالِ بَدْرٍ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، غِبْتُ عَنْ أَوَّلِ قِتَالٍ قَاتَلْتَ الْمُشْرِكِينَ ، لَئِنِ اللَّهُ أَشْهَدَنِى قِتَالَ الْمُشْرِكِينَ لَيَرَيَنَّ اللَّهُ مَا أَصْنَعُ ، فَلَمَّا كَانَ يَوْمُ أُحُدٍ وَانْكَشَفَ الْمُسْلِمُونَ قَالَ « اللَّهُمَّ إِنِّى أَعْتَذِرُ إِلَيْكَ مِمَّا صَنَعَ هَؤُلاَءِ – يَعْنِى

أَصْحَابَهُ – وَأَبْرَأُ إِلَيْكَ مِمَّا صَنَعَ هَؤُلاَءِ » – يَعْنِى الْمُشْرِكِينَ – ثُمَّ تَقَدَّمَ ، فَاسْتَقْبَلَهُ سَعْدُ بْنُ مُعَاذٍ ، فَقَالَ يَا سَعْدُ بْنَ مُعَاذٍ ، الْجَنَّةَ ، وَرَبِّ النَّضْرِ إِنِّى أَجِدُ رِيحَهَا مِنْ دُونِ أُحُدٍ . قَالَ سَعْدٌ فَمَا اسْتَطَعْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا صَنَعَ . قَالَ أَنَسٌ فَوَجَدْنَا بِهِ بِضْعاً وَثَمَانِينَ ضَرْبَةً بِالسَّيْفِ أَوْ طَعْنَةً بِرُمْحٍ أَوْ رَمْيَةً بِسَهْمٍ ، وَوَجَدْنَاهُ قَدْ قُتِلَ وَقَدْ مَثَّلَ بِهِ الْمُشْرِكُونَ ، فَمَا عَرَفَهُ أَحَدٌ إِلاَّ أُخْتُهُ بِبَنَانِهِ . قَالَ أَنَسٌ كُنَّا نَرَى أَوْ نَظُنُّ أَنَّ هَذِهِ الآيَةَ نَزَلَتْ فِيهِ وَفِى أَشْبَاهِهِ (مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ) إِلَى آخِرِ الآيَةِ

76 - Enes b. Malik *radiyallahu anh'dan* gelen rivâyete göre demiştir ki:

"Amcam Enes b. Nadr *radiyallahu anh* Bedir harbinden uzakta bulunmuştu da:

"Ya Rasûlallah! Müşriklerle savaş ettiğin ilk gazadan uzak bulundum. Eğer, Allah beni müşriklerle harp meydanında karşılaştırırsa oynayacağım oyunları Allah mutlaka gösterecektir" demişti. Uhud günü gelip de müslümanlar yenilgiye uğrayınca İbn-i Nadr:

"Ya Rabbi! Şunların (yani müslümanların) yaptıkları bozgunculuktan dolayı senden özür dilerim. Şunların da (yani müşriklerin) işledikleri cinayetten sana sığınırım" dedi. Sonra ilerledi. Bu sırada İbn-i Nadr'a Sa'd İbn-i Muaz rastgeldi. Ona:

"Ey Sa'd b. Muaz! Cennet istiyorum. Ve Nadr'ın Rabbine yemin ederim ki cennetin kokusunu Uhud'da buluyorum" dedi.

Sa'd b. Muaz, İbn-i Nadr'ın kahramanlıklarını özetleyerek Rasulullah'a:

"Ya Rasûlallah! İbn Nadr düşmanlara karşı öyle cihad etti ki, benim onun gösterdiği harikaları anlatmaya gücüm yetmez" dedi.

Enes b. Malik, Sa'd b. Muaz'ı teyid ederek demiştir ki:

"Biz İbn-i Nadr'ı şehid olarak bulduğumuzda onun bedeninde kılıç darbesi, mızrak vurması ve okun isabet ettiği seksen bu kadar yara bulduk. Müşrikler, bu mücahide burnunu, kulaklarını ve diğer organlarını birer birer kesmek suretiyle o kadar işkence etmişlerdi ki, bu şehidi hiç bir kimse tanıyamadı da yalnız kız kardeşi parmaklarının ucundan tanıyabildi."

Enes b. Malik *radiyallahu anh* demiştir ki: Zannedersem şu:

"Mü'minlerden bir kısım erler vardır ki onlar Allah'a verdikleri söze bağlı kaldılar. Onlardan kimi şehid olarak sözünde durdu, kimi de bekliyor. Ve onlar sözlerini hiçbir surette değiştirmediler." (Ahzab: 23) ayeti sonuna kadar Enes b. Nadr ile benzerleri hakkında nazıl olmuştur.

Yine **Enes b. Malik** demıştır ki:

"İbn-i Nadr'ın kız kardeşi -ki o Rübeyyi adıyla anılır- bir kadının ön dişlerini kırmıştı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kısas ile emretmişti. Bunun üzerine Enes b. Nadr dedi ki:

"Ya Rasûlallah! Seni hak ile gönderen Allah'a yemin ederim, Rübeyyi'nin dişi kırılmaz." Hakikaten davacılar en sonunda diyete razı olup kısası bıraktılar. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah'ın kullarından öyleleri vardır ki o, Allah'a yemin etse muhakkak Allah onun yeminini doğru çıkarır" buyurdu."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Canını ve malını bu dinin yoluna koymuş, kendisini Rabbine teslim etmiş olan kul cihad ve şehâdet konusunda ancak şu iki halden birisi üzeredir. Rabbe teslimiyeti tüm benliğiyle hissetmiş olan bu kul ya canıyla ve kanıyla bu davanın hakikatine şehâdet ederek, bu dava uğruna şehid olmuş ya da kalpten gelen coşkun bir arzuyla cihadı, şehâdeti, davası yolunda ölmeyi beklemektedir. Üçüncü bir hal mümkün değildir, mü'min kul için. Çünkü iman onun kalbine yerleşmiştir ve bu iman onu Allah için çalışmaya, Allah için yorulmaya, Allah için mücadeleye, Allah için Allah yolunda ölmeye mutlaka sevk edecektir. İşte gerçek iman budur. "Lâ ilâhe illallah" diyerek nefsinde ve şahsi hayatında sahte ilah ve tağutlara karşı kıyam eden ve onları devirerek, uluhiyyetin ve rububiyyetin gerektirdiği her mevkiyi yalnız Allah'a veren kul, bu kıyama toplumların hayatında da gerçekleştirebilmek, toplumlar üzerinde ilahlaşanları devirmek, Allah'ın uluhiyyetini sosyal hayatın her kademesinde tesis etmek için yeri geldiğinde kalbiyle, yeri geldiğinde dili ve kalemiyle, yeri geldiğinde malıyla, yeri geldiğinde silahıyla ve kanıyla cihad etmek, en azından bunu kalpten arzulamak zorundadır. Bu zorunluluk sadece ecir kazandırıcı bir emir şeklinde tezahür etmez Allah'ın sisteminde. Bu zorunluluk, Lâ ilâhe illallah düsturundan kaynaklanan tevhid inancının mutlak bir sonucudur. Bu inanca sahip olduğunu iddia ettiği halde, dinin özür olarak gördüğü mazeretler dışında; Allah yolunda çalışmayı, mücadeleyi, malıyla ve canıyla cihadı terkeden, en azından buna dair hiçbir arzu ve istek bulamayan kimse bilmelidir ki kalbine yerleştiği ferdi hemen harekete geçiren iman, henüz onun kalbine yerleşmemiştir. Çünkü mü'mim kul için iki halden başka üçüncü bir hal yoktur: Ya Allah yolunda mücadele vererek şehid olmak ya da bu şehâdeti kalpten arzulayarak savaşını beklemek...

2 - Yukarıdaki hadisi incelerken Enes b. Nadr *radiyallahu anh*'un:

"Rübeyyi'nin dişi kırılmaz" sözünün üzerinde durmamız faydalı olacaktır. Enes b. Nadr *radiyallahu anh* bu sözüyle Rasûlullah'ın hükmüne karşı çıkmayı kastetmemiştir şüphesiz. O, bunu söylerken davacı tarafın sonunda fidyeyi kabul edip Allah'ın yardımayla kardeşini kısastan kurtaracağını kastetmektedir. Nitekim gerçekten faziletli bir kul olan Enes b. Nadr *radiyallahu anh*'ın bu sözünden sonra Allah-u Teâlâ davacı tarafın fidyeyi kabul edip kısastan vazgeçmelerini sağlamıştır.

ÖNCE İMAN SONRA CİHAD

عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ قَالَ سَمِعْتُ الْبَرَاءَ – رضى الله عنه – يَقُولُ أَتَى النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ مُقَنَّعٌ بِالْحَدِيدِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أُقَاتِلُ وَأُسْلِمُ . قَالَ « أَسْلِمْ ثُمَّ قَاتِلْ » . فَأَسْلَمَ ثُمَّ قَاتَلَ ، فَقُتِلَ ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « عَمِلَ قَلِيلاً وَأُجِرَ كَثِيراً »

77 - Bera *radiyallahu anh*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e Uhud harbinde demir zırh ile yüzü örtülü bir kişi geldi de:

"Ya Rasûlallah! Hemen harp edeyim de sonra müslüman mı olayım?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Müslüman ol, sonra harp et" buyurdu. O da hemen müslüman oldu. Sonra vuruştu. Nihayet şehid oldu. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Az işledi, fakat çok kazandı" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 – Allah-u Teâlâ yolunda cihad vakıası doğrudan doğruya, Lâ ilâhe illallah inancının kalbe yerleşmesinden kaynaklanır. Tevhid inancının yokluğunda, cihad ve tüm diğer amellerin geçersizliği kesindir. Cihadın, Allah'ın dinini toplum hayatında egemen kılmak için mücadele olduğu gerçeğini gözönünde tutarak olaya baktığımızda, nefsinde bu inkılâbı gerçekleştirememiş olan kulun "cihad ediyorum" iddiasının ne kadar boş ve geçersiz olduğunu bedihi bir şekilde görebiliriz. İşte bu yüzden, bu din imanı her şeyden önde tutmuştur. Evet, sağlam ve sahih bir iman olmadan cihadın, cihad olmadan da sağlam ve sahih bir imanın varlığından asla söz edilemez.

2 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in iman ettikten sonra hemen cihad eden ve şehid olarak Rabbine kavuşan sahabe için:

"Az işledi, çok kazandı" tabirini kullanması cihadın ve şehâdetin az bir amel olduğunu göstermez. Zira cihadın ve şehâdetin çok yüce ve çok hayırlı ameller olduğu ilahi haberlerle de desteklenmiş apaçık bir gerçektir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bu sözü, sahabenin yapmış olduğu bu amelin nicelik olarak az fakat nitelik olarak çok yüce olduğunu ifade eder.

ÖZÜRSÜZ CİHADDAN GERİ KALMAK İMANLA ASLA BAĞDAŞMAZ

عن زَيْد بْنِ ثَابِتٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمْلَى عَلَيْهِ (لاَ يَسْتَوِى الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُجَاهِدُونَ فِى سَبِيلِ اللَّهِ) قَالَ فَجَاءَهُ ابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ وَهُوَ يُمِلُّهَا عَلَىَّ ، فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، لَوْ أَسْتَطِيعُ الْجِهَادَ لَجَاهَدْتُ . وَكَانَ رَجُلاً أَعْمَى ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَى رَسُولِهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَفَخِذُهُ عَلَى فَخِذِى ، فَثَقُلَتْ عَلَىَّ حَتَّى خِفْتُ أَنْ تَرُضَّ فَخِذِى ، ثُمَّ سُرِّىَ عَنْهُ ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ (غَيْرُ أُولِى الضَّرَرِ)

78 - Zeyd b. Sabit *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana: **"Mü'minlerden oturanlarla, Allah yolunda cihad edenler asla eşit olmaz"** ayetini yazdırmak istedi de tam bana yazdırdığı sırada İbn-i Ummi Mektum çıkageldi. Ve:

"Ya Rasûlallah! Cihada gücüm yetseydi ben de muhakkak gider, düşmanlarla harp ederdim" dedi. İbn-i Ummi Mektum kör bir kişi idi. Bunun üzerine Allah Tebareke ve Teâlâ Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e vahiy gönderdi. Bu sırada onun uyluğu benim uyluğumun üzerinde idi. Vahyin ağırlığı bana o kadar ağır bastı ki sonunda dizimin ufalanıp dağılmasından korktum. Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den vahiy işaretleri sıyrıldı ve Allah Azze ve Celle:

"Zarar görenler başka" diye bir istisna gönderdi."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu dinin "Allah yolunda cihad" emri her zaman, her yer ve her mü'min için geçerlidir. Ancak yine bu din tarafından sınırları çizilmiş mazeretler çerçevesinde, bazı kişiler cihaddan muaf tutulabilirler. Hastalık, sakatlık, ihtiyarlık gibi bu emri ifâyı engelleyen mazeretler özür teşkil edebilir. Fakat bunların dışında hiçbir geçerli mazeret yok iken farz-ı âyın olan cihaddan geri kalan kimse münafıklıkla damgalanacaktır İslâm toplumunda. İslâm dininde cihad farziyetinin şartlara göre değişmesi, çeşidine göre cihaddan mazeretsiz geri kalışın hükmünü de değiştirmektedir. Allah-u Teâlâ'nın kanunlarının iptal edilerek, beşer aklına dayanan sistemlerin toplumların hayatlarını şekillendirdiği bir zamanda; O'nun dinini yeniden egemen kılmak, ilah ve tağutları hakettikleri rezilliğe ve aşağılığa indirmek, yeşilli, sarılı, beyazlı, kırmızılı tüm tağuti sistemleri timsali bez parçalarını indirip "Lâ ilâhe illallah" bayrağı şanına layık bir yücelikle tüm dünya semasında dalgalandırmak ve böylelikle insanlara hak ile batılı bilerek ve hür bir irade ile seçebilme özgürlüğünü kazandırmak için mücadeleyi, bu uğurdaki savaşın terki, elbette farz-ı kifaye olan cihadı terk mesabesinde göremeyiz. Zira burada Allah'ın dinine yapılan en büyük harekete karşı tavır takınma ya da rıza gösterme söz konusudur. Bunun da imanla doğrudan alakalı olduğu, bedihi bir gerçektir. Allah'ın kitabına, O'nu pratik hayatta yetersiz görme ve iptal etme gibi tecavüzlerin, tüm milli toprak parçaları üzerinde ve Allah-u Teâlâ ile alay edilircesine yapıldığı şu günümüzde imanı ve cihadı, birbirinden bağımsız olarak görmemiz mümkün değildir, şüphesiz.

CİHAD, ALLAH İÇİN ALLAH YOLUNDA MÜCADELE VE SABIRDIR

عَنْ أَبِي مُوسَى – رضى الله عنه – قَالَ خَرَجْنَا مَعَ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزَاةٍ وَنَحْنُ سِتَّةُ نَفَرٍ بَيْنَنَا بَعِيرٌ نَعْتَقِبُهُ ، فَنَقِبَتْ أَقْدَامُنَا وَنَقِبَتْ قَدَمَایَ وَسَقَطَتْ أَظْفَارِى ، وَكُنَّا نَلُفُّ عَلَى أَرْجُلِنَا الْخِرَقَ ، فَسُمِّيَتْ غَزْوَةَ ذَاتِ الرِّقَاعِ ، لِمَا كُنَّا نَعْصِبُ مِنَ الْخِرَقِ عَلَى أَرْجُلِنَا .

79 - Ebû Mûsâ el-Eşari ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Bir keresinde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile bir gazaya çıkmıştık. Altı kişilik bir grup idik. Sadece bir devemiz vardı ve nöbetleşe biniyorduk. Yürümekten ayaklarımız delinmişti. Benim de iki ayağım delinmiş, tırnaklarım dökülmüştü. Bunun için ayaklarımıza bez parçası sarı-

yorduk. Ayaklarımıza bu şekilde bez parçası sardığımız için bu sefere Zatü'r-Rika gazası denildi." **(Buhârî)**

عَنْ حُمَيْدٍ قَالَ سَمِعْتُ أَنَساً - رضى الله عنه - يَقُولُ خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى الْخَنْدَقِ فَإِذَا الْمُهَاجِرُونَ وَالأَنْصَارُ يَحْفِرُونَ فِى غَدَاةٍ بَارِدَةٍ ، فَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ عَبِيدٌ يَعْمَلُونَ ذَلِكَ لَهُمْ ، فَلَمَّا رَأَى مَا بِهِمْ مِنَ النَّصَبِ وَالْجُوعِ قَالَ اللَّهُمَّ إِنَّ الْعَيْشَ عَيْشُ الآخِرَهْ فَاغْفِرْ لِلأَنْصَارِ وَالْمُهَاجِرَهْ . فَقَالُوا مُجِيبِينَ لَهُ نَحْنُ الَّذِينَ بَايَعُوا مُحَمَّداً عَلَى الْجِهَادِ مَا بَقِينَا أَبَداً .

80- Enes b. Malik *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

"Ahzab sırasında Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* hendek kazılan yere varmıştı. Muhacirlerin ve ensarın soğuk bir kuşluk vaktin de hendek kazdıklarını gördü. Onların yanlarında kendileri hesabına bu işi görecek köleleride yoktu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bunların çektikleri zorlukları ve açlığı görünce:

"Ya Rabb! Dirlik ve yaşamak ahiret dirliğidir. Sen ensarı ve muhacirleri mağfiret et!" buyurmuş. Orada bulunan ashab da Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e cevap vererek:

"Biz yaşadıkça daima cihad etmek üzere Muhammed'e söz vermiş kişileriz" demişlerdi." **(Buhârî)**

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Cihad mücadeledir... Nefisle, zorluklarla, düşmanla mücadele... Zamana ve zemine göre değişen araçlarla ifâ edilen ilahi bir mücadele... Kimi zaman öğrenmeyle, kimi zaman tebliğ ile kimi zaman bu din için şöyle veya böyle çalışmayla, kimi zaman bu din yolunda harcamayla, kimi zaman da savaş şeklinde zuhur eder, cihad. Araçlar ve vesileler ne kadar çeşitlilik gösterse de temelde zorluklara, meşakkâtlere, acılara dayanmayı gerektirir, cihadın zorlu yolu. Öyle oturarak, konfor ve rahatlık içinde, dert ve tasadan uzak bir cihad anlayışı, bu dinin cihad anlayışıyla asla bağdaşamaz. Zorluklarla vücudlar ve kafalar yorulmadıkça, uykusuzluktan gözler kapanmadıkça, acı ve ızdıraplarla vücudlar sarsılıp gözler yaşlanmadıkça, bu dinin hakimiyeti yolunda bu din için kanlar akmadıkça başarı olmaz. Evet, bunlar olmadıkça cihaddan, bunları göze alamayan mücahidden söz edilemez. Yattıkları yerde cihad ettiklerini zannederek, uykularında şehid olduklarını hayal edenler, doğrulup kalkarak bu dine hakkıyla sarılıp bu dinin gösterdiği metodla, bu dinin emret-

tiği şekilde mücadeleye girişmedikçe, hayalleri hep hayal olarak kalacak ve ecelle gaflet uykusundan uyanıp, hüsranlığa gözlerini açacaklardır.

ÖRNEK LİDER

عَنِ الْبَرَاءِ – رضي الله عنه – قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ الأَحْزَابِ يَنْقُلُ التُّرَابَ وَقَدْ وَارَى التُّرَابُ بَيَاضَ بَطْنِهِ ، وَهُوَ يَقُولُ لَوْلاَ أَنْتَ مَا اهْتَدَيْنَا وَلاَ تَصَدَّقْنَا وَلاَ صَلَّيْنَا . فَأَنْزِلِ السَّكِينَةَ عَلَيْنَا وَثَبِّتِ الأَقْدَامَ إِنْ لاَقَيْنَا . إِنَّ الأُلَى قَدْ بَغَوْا عَلَيْنَا إِذَا أَرَادُوا فِتْنَةً أَبَيْنَا .

81 - Ber'a ***radiyallhu anh'dan*** şöyle rivâyet edildi:

"Uhud günü Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i gördüm, o toprak taşıyordu. Bir halde ki toprak karnının beyazlığını örtmüştü. Ve o, şöyle diyordu:

"Ya Rabbi! Sen bize hidayet etmemiş olsaydın, biz şaşırırdık. Ne sadaka verir ne namaz kılardık. Bize tecavüz eden kâfirler bizim çekindiğimiz fitne ve fesada bizi düşürmek istediklerinde bizim gönlümüze sabır ve kararlılık ihsan et ve onlarla yüz yüze geldiğimizde ayaklarımızı yerinde tut."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İşte İslâmi *toplumlara-topluluklara* liderlik ve tebliğlerine muhatap olacak kimseler önderlik edecek bütün İslâm tebliğcileri için en güzel önder numunesi... Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in liderliği... Liderlik her konuda önderliği ve tabi olanlara karşı her hususta örnek olmayı gerektirir. Zorlukları ve eziyetleri göğüslemek konusunda lider en önde mücadeleye girişmedikçe, her türlü şart altında konumun meydana getirdiği her sonucu, topluluğun tüm diğer fertleriyle birlikte, bir bütün olarak yüklenmeyi göze almadıkça; gayret, çalışma ve istek konusunda topluluğun diğer elemanlarını teşvik edici bir durumda bulunmadıkça; sevinci olduğu kadar üzüntü ve meşakkâtleri de her fertle birlikte paylaşıp toplulukla içiçe, *omuz-omuza* olmadıkça liderlik iddiası havada kalacaktır. Zira İslâmi topluluk liderliği, bazı sorumluluklardan kurtulmayı değil, bilakis her ferde yüklenen sorumlulukları çok fazlasıyla birlikte kaldırabilmeyi gerektirir.

2 - Düşmanlarla yüzyüze, karşı karşıya gelindiğinde her şeye kadir olan Yüce Rabbe yönelip ona sığınmak ve bu hususta O'ndan yardım talebinde bulunmak, zafere ulaşabilmede önemli bir faktördür. Maddi

tedbirler ne kadar mükemmel yerine getirilse de Rabbin yardım ve koruması olmadan zafere ulaşmak asla mümkün değildir. Bu konumdaki yalvarış ve yöneliş, Rabbi ile mücahid kul arasında bir rabıta, bir bağlılık oluşturacağından her halukarda o mücahid için bir kuvvet ve şevk kaynağı olacaktır. Kişilerdeki manevi yıkımın maddi yıkımdan çok daha fazla zarar verdiği dikkate alınırsa, mücadele anında her an Rabbe yönelmenin önemi daha net görülecektir.

ZAFER, ACI VE MEŞAKKÂTLERE SABIRDAN SONRADIR

عن عَبْدِ الْوَاحِدِ بْنُ أَيْمَنَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ أَتَيْتُ جَابِراً – رضى الله عنه – فَقَالَ إِنَّا يَوْمَ الْخَنْدَقِ نَحْفِرُ فَعَرَضَتْ كُدْيَةٌ شَدِيدَةٌ ، فَجَاءُوا النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا هَذِهِ كُدْيَةٌ عَرَضَتْ فِى الْخَنْدَقِ ، فَقَالَ « أَنَا نَازِلٌ » . ثُمَّ قَامَ وَبَطْنُهُ مَعْصُوبٌ بِحَجَرٍ ، وَلَبِثْنَا ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ لاَ نَذُوقُ ذَوَاقاً ، فَأَخَذَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمِعْوَلَ فَضَرَبَ ، فَعَادَ كَثِيباً أَهْيَلَ أَوْ أَهْيَمَ .

82 - Câbir ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Hendek günü biz hendek kazarken bir ara çok sert bir yere rastgelmiştik. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* geldi. Ona:

"Ya Rasûlallah! Hendekte şöyle sert bir damar rastgeldi." Dediler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: **"Hele ben hendeğe ineyim"** buyurdu. Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, karnına (açlıktan) bir taş parçası bağlamış olarak kalktı. Çünkü biz üç gün yiyecek içecek bir şey tatmamıştık. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* hendeğe indi ve sivri balyozu eline aldı. Bu kayaya bir kere vurmasıyla o sert kaya en ince kum gibi dağıldı." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadis, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ve sahabelerin İslâm dinini yaymak hususunda nasıl eziyet ve zorluklara katlandıklarını gösteriyor. Şayet Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, Allah'tan müşrikleri bir anda yoketmesini ve İslâm'ın bir anda her yere hakim olmasını isteseydi şüphesiz Allah bunu ona verirdi. Fakat Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ve müslümanlar için hareket metodunun eziyet ve zorluklara sabretmek olduğunu, zaferin de ancak bundan sonra geleceğini bildirmiş ve bunun pratik bir örneği olmuştur.

İSLÂM'DA İSTİHBARAT

عن جَابِرٍ رضي الله عنه قال : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ الأَحْزَابِ « مَنْ يَأْتِينَا بِخَبَرِ الْقَوْمِ » . فَقَالَ الزُّبَيْرُ أَنَا . ثُمَّ قَالَ « مَنْ يَأْتِينَا بِخَبَرِ الْقَوْمِ » . فَقَالَ الزُّبَيْرُ أَنَا . ثُمَّ قَالَ « مَنْ يَأْتِينَا بِخَبَرِ الْقَوْمِ » .فَقَالَ الزُّبَيْرُ أَنَا .ثُمَّ قَالَ « إِنَّ لِكُلِّ نَبِىٍّ حَوَارِيًّا ،وَإِنَّ حَوَارِىَّ الزُّبَيْرُ »

83 - Câbir ***radiyallahu anh'dan*** gelen rivâyete göre Ahzab günü Kureyş ile birlikte bütün Arap kabilelerinin İslâm aleyhinde harekete geçmesi, Beni Kurayza'nın da sözleşmeyi bozması üzerine vaziyet ciddileşince Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Bana Beni Kurayza'nın vaziyetine dair kim haber getirir" diye sordu. Zübeyr *radiyallahu anh*:

"Ben ya Rasûlallah!" dedi. (Savaş şiddetlenince) Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir kere daha:

"Beni Kurayza'ya dair bana kim haber getirir?" diye sordu. Zübeyr *radiyallahu anh* :

"Ben" diye cevap verdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Her nebinin ashabı içinde bir seçkin adamı vardır. Benim seçkin adamım Zübeyr'dir" buyurdu. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İslâm'a zarar veren kâfirlerin durumlarını ya da planlarını öğrenmek için onların içlerine casus sokmak sünnettir. Bu tehlikeli görevi sırf Rabbin rızasını kazanmak için yüklenen müslüman, Allah katında gerçekten büyük ecre nail olacaktır.

2 - Tehlikeli ya da zor göreve biri gönderileceği zaman, ilk talip olan kimsenin isteyerek mi yoksa hamasetten dolayı mı buna talip olduğunu anlamak ve isterse vazgeçsin diye mühlet tanımak için görevi birkaç kez tekrarlamak bu din tarafından tavsiye edilmiştir.

CİHADDA KADININ ROLÜ

عَنِ الرُّبَيِّعِ بِنْتِ مُعَوِّذٍ قَالَتْ كُنَّا نَغْزُو مَعَ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَنَسْقِى الْقَوْمَ وَنَخْدُمُهُمْ ، وَنَرُدُّ الْجَرْحَى وَالْقَتْلَى إِلَى الْمَدِينَةِ .

84 - Muavviz kızı Rübeyyi ***radiyallahu anhâ'***dan şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Biz kadınlar Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile beraber gazada bulunurduk. Mücahidlere su verir ve onlara hizmet ederdik. Yaralıları ve şehidleri Medine'ye taşırdık." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu din kadına cihad vakası içinde en az erkeğinki kadar hatta bazı şartlarda ondan daha çok ve daha önemli sorumluluklar yüklemiştir. Yaşadığımız çağın ve bu karanlık dönemdeki İslâm mücadelesinin zor şartları, kadının üzerine düşen sorumlulukları daha da arttırmıştır. Cahili sistemlerin, insanlara *maddi-manevi* her yönden çok ince ve etkin bir yaklaşımla hücum ettiği günümüzde dava kadını mücadeleye girişirken, aile içinde çocukların terbiyecisi ve eğiticisi olarak onları cahili düşünce ve hayatın tüm etkilerinden korumak; kocasının en önde gelen yardımcısı sıfatıyla çalışmalarında ona destek olmak ve cahili sistemin onun üzerindeki baskısını teselli ve manevi telkinlerle en aza indirmek ve ona itaatte kusur etmemek; dava kadını olması yönüyle bu dinin hakimiyeti için zamanın ve zeminin gerektirdiği her uğraşıyı ve hatta yeri geldiğinde silahlı mücadeleyi de hakkıyla yerine getirmek gibi çok yönlü bir çalışmayı göze almak zorundadır. Evet, ancak böyle bir teslimiyetle yola çıkan kadın "dava kadını" sıfatını kazanabilir. Allah'a teslimiyeti her yönüyle ve hakkıyla hissetmek ve yaşamak arzusunda olan müslüman kadınların çalışmalarında, Allah için mücadele veren bir dava kadınının annesi ve babası olmayı amaç edinmiş kişilerin kız çocuklarının eğitiminde, kendisinin dünya ve ahirette saadete ulaşmasına vesile olacak bir eş sahibi olmak isteyen dava erlerinin eş seçiminde bu gerçeği gözönünde bulundurmaları mutlaka gereklidir. Bu hakikatin daha gerçekçi olarak dikkate alınmasını sağlayacak en güzel örnek, sahabe kadınlarının bu gerçeğin pratik uygulayıcıları olarak çizdikleri muhteşem tablolardır.

MÜCADELEDE BAŞARI LİDERE İTAATLE KAZANILIR

عن أَبِي إِسْحَاقَ قَالَ سَمِعْتُ الْبَرَاءَ بْنَ عَازِبٍ – رضى الله عنهما – يُحَدِّثُ قَالَ جَعَلَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الرَّجَّالَةِ يَوْمَ أُحُدٍ – وَكَانُوا خَمْسِينَ رَجُلاً – عَبْدَ اللَّهِ بْنَ جُبَيْرٍ فَقَالَ « إِنْ رَأَيْتُمُونَا تَخْطَفُنَا الطَّيْرُ ، فَلاَ تَبْرَحُوا مَكَانَكُمْ هَذَا حَتَّى أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ ، وَإِنْ رَأَيْتُمُونَا هَزَمْنَا الْقَوْمَ وَأَوْطَأْنَاهُمْ فَلاَ تَبْرَحُوا حَتَّى أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ » فَهَزَمُوهُمْ . قَالَ فَأَنَا وَاللَّهِ رَأَيْتُ النِّسَاءَ يَشْتَدِدْنَ قَدْ

بَدَتْ خَلاَخِلُهُنَّ وَأَسْوُقُهُنَّ رَافِعَاتٍ ثِيَابَهُنَّ ، فَقَالَ أَصْحَابُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جُبَيْرٍ الْغَنِيمَةَ – أَىْ قَوْمِ – الْغَنِيمَةَ ، ظَهَرَ أَصْحَابُكُمْ فَمَا تَنْتَظِرُونَ فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جُبَيْرٍ أَنَسِيتُمْ مَا قَالَ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالُوا وَاللَّهِ لَنَأْتِيَنَّ النَّاسَ فَلَنُصِيبَنَّ مِنَ الْغَنِيمَةِ . فَلَمَّا أَتَوْهُمْ صُرِفَتْ وُجُوهُهُمْ فَأَقْبَلُوا مُنْهَزِمِينَ ، فَذَاكَ إِذْ يَدْعُوهُمُ الرَّسُولُ فِى أُخْرَاهُمْ ، فَلَمْ يَبْقَ مَعَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَيْرُ اثْنَىْ عَشَرَ رَجُلاً ، فَأَصَابُوا مِنَّا سَبْعِينَ ، وَكَانَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابُهُ أَصَابَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ يَوْمَ بَدْرٍ أَرْبَعِينَ وَمِائَةً سَبْعِينَ أَسِيراً وَسَبْعِينَ قَتِيلاً ، فَقَالَ أَبُو سُفْيَانَ أَفِى الْقَوْمِ مُحَمَّدٌ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ ، فَنَهَاهُمُ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُجِيبُوهُ ثُمَّ قَالَ أَفِى الْقَوْمِ ابْنُ أَبِى قُحَافَةَ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ ، ثُمَّ قَالَ أَفِى الْقَوْمِ ابْنُ الْخَطَّابِ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ ، ثُمَّ رَجَعَ إِلَى أَصْحَابِهِ فَقَالَ أَمَّا هَؤُلاَءِ فَقَدْ قُتِلُوا . فَمَا مَلَكَ عُمَرُ نَفْسَهُ فَقَالَ كَذَبْتَ وَاللَّهِ يَا عَدُوَّ اللَّهِ ، إِنَّ الَّذِينَ عَدَدْتَ لأَحْيَاءٌ كُلُّهُمْ ، وَقَدْ بَقِىَ لَكَ مَا يَسُوؤُكَ . قَالَ يَوْمٌ بِيَوْمِ بَدْرٍ ، وَالْحَرْبُ سِجَالٌ ، إِنَّكُمْ سَتَجِدُونَ فِى الْقَوْمِ مُثْلَةً لَمْ آمُرْ بِهَا وَلَمْ تَسُؤْنِى ، ثُمَّ أَخَذَ يَرْتَجِزُ أُعْلُ هُبَلْ ، أُعْلُ هُبَلْ . قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَلاَ تُجِيبُوا لَهُ ».قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ ، مَا نَقُولُ قَالَ « قُولُوا اللَّهُ أَعْلَى وَأَجَلُّ ».قَالَ إِنَّ لَنَا الْعُزَّى وَلاَ عُزَّى لَكُمْ .فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَلاَ تُجِيبُوا لَهُ ».قَالَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ ، مَا نَقُولُ قَالَ « قُولُوا اللَّهُ مَوْلاَنَا وَلاَ مَوْلَى لَكُمْ »

85 - Bera b. Azib ***radiyallahu anh'dan*** şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Uhud harbi günü piyade okçu askerler üzerine -ki bunlar elli kişi idiler- Abdullah b. Cübeyr *radiyallahu anh*'u kumandan tayin etmişti de onlara hitaben:

"Ashabım! Size gösterilen şu yerinizden sakın ayrılmayınız. Bizim harp saffından ayrıldığımızı, yenilgiye uğradığımızı veya öldürüldüğümüzü, atlarımızı kuşların kaptığını görseniz de size ben haber gönderinceye kadar yerinizi bırakmayınız! Yine siz, bizim, düşmanlarımızı yenilgiye uğratıp onları çiğnediğimizi görseniz de size ben haber gönderinceye kadar yerinizden ayrılmayınız." diye kesin emretti. Bundan sonra harp başladı ve ilk saldırıda müslümanlar müşrikleri yenilgiye uğrattılar. Vallahi ben, o sırada düşman ordusundaki müşrik kadınları gördüm ki, onlar elbiselerini toplamışlar, bacaklarındaki halhalları, baldırları görünerek ya da bozgun askere moral vermek için veya kaçarak Uhud dağına çıkmak için süratle koşuyorlardı. Müslümanların bu galibiyet üzerine Abdullah b Cübeyr'in kumandasındaki piyade okçular birbirlerine:

"Arkadaşlar! Ganimet, ganimet! Cephedeki arkadaşlarımız düşmanı yendi. Daha ne bekliyorsunuz? Gidelim biz de ganimete konalım" dediler. Abdullah b Cübeyr *radiyallahu anh* bunlara karşı:

"Arkadaşlar! Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in size verdiği emri unuttunuz mu?" dediyse de yanındakiler:

"Vallahi arkadaşların yanına mutlaka gideceğiz, ganimetten bize düşeni elbette alacağız" diye ısrar ettiler ve emredildiklerini bırakarak ordunun içine daldılar. Onlar varır varmaz yüzleri geldikleri tarafa çevrildi. Ve ordunun bütün kuvvetleri yenilmiş olarak Medine'ye yönelerek geri dönmeye başladı. Bu kötü vaziyet anında idi ki Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* askerin geri kalanlarını:

"Ey Allah'ın kulları! Bana geliniz. Ey Allah'ın kulları! Bana geliniz. Ben Allah'ın Rasûlüyüm. Her kim geri döner de düşmana hücum ederse, ona cennet vardır" diye çağırıyordu. O sırada Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanında on iki kişiden başka kimse kalmamıştı.

Uhud harbinde müşrikler, bizden yetmiş kişi şehid ettiler. Hâlbuki Bedir harbinde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile ashabı müşriklerden yüz kırk kişiyi elde ederek bunun yetmişini öldürüp yetmişini esir etmişlerdi. Harp kesildiği sırada müşriklerin reisi Ebû Süfyan müslümanlara karşı üç defa:

"İçinizde Muhammed var mı?" diye seslendi. Fakat Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ashabını ona cevap vermekten menetti. Sonra Ebû Süfyan üç defa:

"İçinizde İbn-i Ebû Kuhafe (Ebû Bekir) var mıdır?"diye sordu. Sonra da üç defa:

"İçinizde İbn-ul Hattab var mıdır?" diye seslendi. Bütün bunlardan sonra da Mekke müşriklerine dönerek:

"Anladınızya, bunların hepsi öldürülmüştür" dedi. Bunun üzerine Ömer *radiyallahu anh* kendisini tutamayarak:

"Ey Allah'ın düşmanı! Yalan söyledin. İyi bil ki senin saymış olduğun o zatların hepsi hayattadırlar. Yarın (Mekke fethedildiğinde) sana zarar verecek kuvvetimiz mevcuttur" diye haykırdı. Ebû Süfyan, Ömer *radiyallahu anh*'e karşı:

"Bugün Bedir günün karşılığıdır. Harp talihi, kuyunun iki kovası gibidir. Biri iner biri çıkar. Kâh siz galip gelirsiniz, kâh biz. Şimdi siz ölüleriniz arasında işkence ile öldürülmüş kimseler bulacaksınız. Bunu ben emretmedim. Buna rağmen bana fena da görünmedi" dedi. Sonra da:

"Yüce ol Hübel, yüce ol Hübel" diye şiir söylemeye başladı. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ashaba:

"Ebû Süfyan'a cevap vermeyecek misiniz?" buyurdu. Sahabeler:

"Ya Rasûlallah! Ne diyelim?" diye sordular. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah-u Ekber! Allah-u Ekber! Diye cevap veriniz!" buyurdu. Ashab da bu şekilde cevap verdiler. Bu defa Ebû Süfyan:

"Bizim Uzzamız var, sizin Uzzanız yok" demişti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ashaba:

"Ebû Süfyan'a cevap vermeyecek misiniz?" dedi. Ashab:

"Ya Rasûlallah! Ne diye cevap verelim?" diye sordular. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah bizim dostumuzdur, hâlbuki sizin dostunuz yoktur, deyiniz" buyurdu. Ve bu şekilde cevap verildi." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Müslümanlar, her hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in emir ve önerilerini dinlemedikleri müddetçe, daima yenilgiye ve başarısızlığa mahkûmdurlar.

2 - Savaş esnasında, müslüman olan komutanın emirlerini dinlemeyen kimse, bu itaatsizliğinin doğal bir neticesi olarak hem kendisinin hem de diğer müslümanların tehlikeye düşmesine ve hatta ordunun yenilgiye uğramasına sebep olabilir.

3 - Gerçek mücahid, ancak ve ancak, Allah kelamının yücelmesi ve O'nun şeriatinin hakim olması yolunda, sırf Allah rızasını gözeterek savaşan kimsedir. Allah rızasının yanında dünyevi bazı çıkarlar gözetilerek yapılan cihadın sonu ancak başarısızlık ve yenilgidir.

4 – Allah-u Teâlâ kâfirlerle savaş esnasında ellerinden geldiğince gerekli tedbir ve hazırlıkları yapmamaları halinde, müslümanları denemek için başarısızlığa uğratabilir. Çünkü Allah, böyle durumlarda bazı tedbir ve hazırlıkların yapılmasını istemekte ve bunları zafere ulaşmada vesile olabileceklerini beyan etmektedir.

5 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bazı şahısların hayatta olup olmadığını sorduğunda Ebû Süfyan'a cevap verilmesini menetmesi gerçekten önemli ve ibret vericidir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bununla kâfirlerin Müslümanlara çok kayıp verdirdiklerini sanmalarını ve daha sonra bunun böyle olmadığını öğrenerek üzülmelerini amaçlamıştır. Şu da apaçık anlaşılmaktadır ki, kâfirler şayet Ebû Süfyan'ın kendi ilahlarını yüceltmesi gibi İslâm'a, Allah'a ve Rasûlüne küfredip, alay etmeye başladıklarında, Müslümanlar ne kadar zayıf durumda olurlarsa olsunlar, susup bekleyemezler ve onların saldırmalarına cevap vermeleri farz olur.

İSLÂM LİDERİNİN KORUNMASI

عن عَائِشَةَ – رضى الله عنها – قالت : كَانَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَهِرَ فَلَمَّا قَدِمَ الْمَدِينَةَ قَالَ « لَيْتَ رَجُلاً مِنْ أَصْحَابِى صَالِحاً يَحْرُسُنِى اللَّيْلَةَ » . إِذْ سَمِعْنَا صَوْتَ سِلاَحٍ فَقَالَ « مَنْ هَذَا » . فَقَالَ أَنَا سَعْدُ بْنُ أَبِى وَقَّاصٍ ، جِئْتُ لأَحْرُسَكَ . وَنَامَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

86 - Âişe ***radiyallahu anhâ***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Medine'ye hicret ettiği zaman düşman taarruzundan endişe ederek bir gece uyuyamamıştı. Ve: "Keşke ashabımdan elverişli bir kişi bu gece beni korusaydı" demişti. Tam bu sırada ansızın bir silah sesi işittik. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"O kimdir?" dedi.

"Ben Sa'd b. Ebi Vakkas'ım" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Sana ne oldu ki?" diye sordu.

"Gönlümde hayatınız hakkında bir endişe uyandı da seni muhafaza için geldim" diye cevap verdi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* uyudu..." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in cihadın tehlikeli şartlar altında kendisinin sahabelerce korunmasını istemesinde, her çağdaki İslâm toplulukları için önemli işaretler vardır. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bunu isterken kendisinin Allah tarafından korunmayacağını düşünmüyordu, elbette. Zira o birçok kez müşriklerce öldürülmek istenmiş, fakat Allah'ın koruması müşriklerin planlarını alt üst ederek, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem'*i kurtarmıştı. Peki, bunu bizatihi müşahede eden Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* niçin sahabelerin korumasını temenni etmişti? Bunun nedeni Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bu hareketiyle, İslâm toplumu açısından İslâm liderinin önemini ve korunmasının gerekliliğini pratik olarak göstermesidir.

İslâm nazarında kitleleri bir arada tutan bağ sadece iman bağıdır. Birbirlerine iman bağıyla kenetlenmiş olan toplulukların aynı anda, aynı hareketi yapmalarını sağlayan en önemli faktör de tek liderlik merkezinden yönetilmeleridir. Bu manada bir merkezin yokluğunda ya da böyle bir merkeze itaatsizlikte, fertler aynı inancı paylaşsalar da, dağılmaları, parçalanmaları kaçınılmazdır. İşte bu nedenle, İslâm topluluğunun bütünlüğü açısından büyük öneme sahip liderlik makamının dışarıdan gelebilecek tehlike ve saldırılara karşı korunması son derece hassas bir ko-

nudur. İslâm dini, bu husustaki dikkatin gerekliliğini her fırsatta vurgulamıştır. Din düşmanlarının sinsice hareket ettiği, istihbarat ve güvenlik etkinliklerini çok geniş sahalara yayabildikleri çağımızda, liderin korunmasındaki dikkat ve önem sınırları daha da genişlemiştir.

DEĞER VERMEDE ÖLÇÜ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « تَعِسَ عَبْدُ الدِّينَارِ وَعَبْدُ الدِّرْهَمِ وَعَبْدُ الْخَمِيصَةِ ، إِنْ أُعْطِىَ رَضِى، وَإِنْ لَمْ يُعْطَ سَخِطَ ، تَعِسَ وَانْتَكَسَ ، وَإِذَا شِيكَ فَلاَ انْتَقَشَ ، طُوبَى لِعَبْدٍ آخِذٍ بِعِنَانِ فَرَسِهِ فِى سَبِيلِ اللَّهِ ، أَشْعَثَ رَأْسُهُ مُغْبَرَّةٍ قَدَمَاهُ ، إِنْ كَانَ فِى الْحِرَاسَةِ كَانَ فِى الْحِرَاسَةِ ،وَإِنْ كَانَ فِى السَّاقَةِ كَانَ فِى السَّاقَةِ ، إِنِ اسْتَأْذَنَ لَمْ يُؤْذَنْ لَهُ ، وَإِنْ شَفَعَ لَمْ يُشَفَّعْ »

87 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Altın, gümüş, elbise kulu olanlar sürünsün, kahrolsun! Böyle çıkar düşkünü kimseye işlediği hayrın bedeli Allah tarafından verilirse memnun olur, verilmezse Allah'ın takdirine kızar. Böyle çıkar düşkünü kimse sürünsün, hüsrana yuvarlansın!... Vücuduna diken batsın da çıkaran bulunmasın!... Bunun için cennet, her hayır ve saadet şu kula layıktır ki o, Allah yolunda cihad için atının dizginine sarılmıştır. O mücahidin başının saçı perişandır, iki ayağı toz içindedir. Eğer bu gazi ileri karakolda düşman beklemekte ise o daima orda tam manasıyla düşman bekler. Askerin gerisinde vazifede ise orada en metin nöbetçilik yapar. Bu vazifelerini Allah için samimiyetle gören o kahraman bir meclise girmek için izin istese küçük görülüp izin verilmez. Bu hususta şefaat edecek olursa şefaati kabul edilmez."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Gerçekten mü'min yaptığı bütün işlerde sadece Allah'ın rızasını gözetir. Yaptıklarının karşılığında hiçbir zaman dünyalık bir menfaat beklemez, çıkar gözetmez. İnsanlar yaptığı iyiliklere karşılık vermezse kızmaz çünkü o yaptığı en küçük birşeyin bile Allah katında asla karşılıksız kalmayacağını gayet iyi bilir.

Bu mü'min, maddeye değer vermediği için *zaman zaman* insanlar tarafından horlanıp, küçük görülebilir. Ama onun için insanların değer vermesi değil, Allah'ın değer vermesi önemlidir.

Dünyalık bir menfaat veya çıkar karşılığı bir iş yapan kişi ise yaptığının karşılığını göremeyince öfkelenip yaptığı iyiliği başa kakabilir. Allah-u Teâlâ onu madde ile imtihan ettiğinde; maddeye olan aşırı düşkünlüğü nedeniyle şeytanın da şaşırtmasıyla maddeyi imana tercih edip maddeye kul haline gelmesi ihtimali kuvvetlidir. Bu yüzden müslümanların bu tehlikeli duruma düşmemeleri bu konuda diğer kardeşlerini de uyarmaları gereklidir.

Maddiyata kul olup maddeyi imana tercih edenlere tevbe edip kendilerini düzeltmedikleri takdirde buğzedip beddua etmek imanın bir gereğidir.

İŞTE GERÇEK MÜCAHİD

عن أَبِي أُمَامَةَ رضي الله عنه قال : لَقَدْ فَتَحَ الْفُتُوحَ قَوْمٌ مَا كَانَتْ حِلْيَةُ سُيُوفِهِمِ الذَّهَبَ وَلاَ الْفِضَّةَ ، إِنَّمَا كَانَتْ حِلْيَتُهُمُ الْعَلاَبِىَّ وَالآنُكَ وَالْحَدِيدَ .

88 - Ebû Umame ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet olunmuştur:

"Muhakkak birçok fetihler yapan bir cemaat vardır ki, Rasûlullah'ın ashabıdır. Onların kılıçlarının süsü altın, gümüş değildi. O kahramanların kılıçlarının süsü kınlarına, kabzalarına bağlanan sırımla kalay ve demirden ibaretti." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte gerçek mücahid... O dünyadan ve dünyanın süslerinden vazgeçmiştir. Yüzünü ihlâsla Rabbine yöneltmiş, hedefi olan şehâdete ulaşabilmek için, eziyetlerle, meşakkatlerle, acılarla çevrilmiş cihad yolunu seçmiştir. O, Allah için mücadeleye girişirken hiçbir maddi çıkar gözetmez. Onun tek hedefi Rabbinin rızasıdır. Onun için zorlukları göğüslemek tüm dünyanın güzelliklerinden daha sevgilidir. Çünkü o yüzünü Rabbine yöneltmiştir ve bilir ki dünyaya bağlılık kendisini Rabbinden uzaklaştıracaktır. Ama cihad, mücadele öyle değil... Onun için cihad, Rabbine doğru koşmasıdır. İşte gerçek mücahid... Belki yaptıklarını insanlar anlayamayacaktır ya da insanlar arasında yüce bir mevkiye sahip olamayacaktır. Ama, o bilir ki asıl yücelik Allah'ın katındadır. Öyleyse insanların kendisine değer vermeyişlerinin ne önemi vardır ki, onun için? Rabbi ona cenneti va'detmemiş midir? Rabbi onun için mutluluğu hazırlamamış mıdır? O sonunda Rabbine, kendisinden razı olarak kavuşmayacak mıdır? Öy-

leyse ne önemi vardır ki dünyanın, altınların, gümüşlerin, şanın, şöhretin? İşte gerçek mücahid... Cennet, her hayır ve saadet ancak ona layıktır.

HİCRET VE CİHAD

عَنْ مُجَاشِعٍ رضى الله عنه قَالَ أَتَيْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا وَأَخِى فَقُلْتُ بَايِعْنَا عَلَى الْهِجْرَةِ . فَقَالَ « مَضَتِ الْهِجْرَةُ لأَهْلِهَا » . فَقُلْتُ عَلاَمَ تُبَايِعُنَا قَالَ « عَلَى الإِسْلاَمِ وَالْجِهَادِ »

89 - Mücaşi b. Mes'ud ***radiyallu anh'dan*** şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Mekke fethinden sonra ben ve kardeşim Mücalid b. Mes'ud ile Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanına geldim de:

"Ya Rasûlallah! Medine'ye hicret etmek üzere bizimle sözleşme yap ve izin ver" dedim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Artık hicretin hükmü, fetihten önce hicret edenlere ait olarak geçmiştir" buyurdu. Ben:

"Ya ne üzere bizimle sözleşme yaparsınız?" dedim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"İlk önce İslâm, sonra cihad üzerine."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Bir ülke İslâm tarafından fethedildikten sonra, o ülkeden başka bir İslâm ülkesine göçetmek hicret manasına gelmez. Ve bu yüzden böyle bir göçten dolayı hicret sevabı kazanılamaz. Bu sebeple, Mekke fetholunduktan sonra Medine'ye hicret etmek, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* tarafından uygun görülmemiştir. Zira artık Mekke de İslâm devleti olmuş ve oradan göç etmenin hicret olması hükmü kalkmıştır.

2 - Hicret; şirk beldesinden İslâm beldesine, ya da bid'at beldesinden sünnet beldesine göç etmektir. Bu manadaki hicretin hükmü kıyamet gününe kadar geçerlidir.

CİHADIN AMACI VE BİR KİŞİNİN İMANINA VESİLE OLMAK

عن سَهْل ابْنَ سَعْدٍ – رضى الله عنه قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ خَيْبَرَ « لأُعْطِيَنَّ الرَّايَةَ غَداً رَجُلاً يُفْتَحُ عَلَى يَدَيْهِ ، يُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ، وَيُحِبُّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ » . فَبَاتَ النَّاسُ لَيْلَتَهُمْ أَيُّهُمْ يُعْطَى فَغَدَوْا كُلُّهُمْ يَرْجُوهُ فَقَالَ « أَيْنَ عَلِىٌّ » . فَقِيلَ يَشْتَكِى عَيْنَيْهِ ، فَبَصَقَ فِى عَيْنَيْهِ وَدَعَا لَهُ ، فَبَرَأَ كَأَنْ لَمْ يَكُنْ بِهِ وَجَعٌ ، فَأَعْطَاهُ فَقَالَ أُقَاتِلُهُمْ حَتَّى يَكُونُوا مِثْلَنَا . فَقَالَ « انْفُذْ عَلَى رِسْلِكَ حَتَّى تَنْزِلَ بِسَاحَتِهِمْ ، ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى الإِسْلاَمِ ، وَأَخْبِرْهُمْ بِمَا يَجِبُ عَلَيْهِمْ ، فَوَاللَّهِ لأَنْ يَهْدِىَ اللَّهُ بِكَ رَجُلاً خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَنْ يَكُونَ لَكَ حُمْرُ النَّعَمِ »

90 - Sehl b. Sa'd ***radiyallhu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Hayber günü, Hayber'in fethi uzayınca şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Yarın sancağı öyle bir kimseye vereceğim ki Allah ve Rasûlü onu sever, o da Allah ve Rasûlünü sever. Allah'ın onu vesile ederek bize zafer nasip etmesini umarım."

Ashabı kiram o geceyi Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kime sancak vereceğinin merakı içinde aralarında bunu konuşarak geçirdiler. Sabahleyin hepsi sancağın kendisine verileceğinden umutlu olarak Rasûlullah'a gittiler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ali b. Ebû Talib nerede?" diye sordu. Sahabeler:

"Gözünden rahatsız" dediler. Ve Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in emriyle Ali *radiyallhu anh* çağırıldı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Ali *radiyallhu anh*'un gözlerine tükürüp ona dua edince sanki daha evvel şikâyeti yokmuş gibi iyileşti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sancağı Ali'ye verdi. Bunun üzerine Ali *radiyallhu anh* :

"Ya Rasûlallah! Hayber yahudileriyle onlar da bizim gibi Müslüman oluncaya kadar vuruşuruz" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de:

"Onların bulundukları yere dikkatle gir. Onları İslâm'a davet et. Onlara Allah-u Teâlâ'ın üzerlerindeki haklarını bildir. Allah'a yemin ederim ki senin vasıtanla bir kimsenin hidayete ermesi senin için kırmızı develerden daha hayırlıdır" dedi.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Müslümanların, kâfirlerle olan ilişkilerinin özünü ve İslâm' da cihad anlayışının temelini; "Lâ ilâhe illallah" düsturunu apaçık bir biçimde in-

sanlara ulaştırmak teşkil eder. Yani; herhalukarda mü'minin kâfirlerle olan münasebetlerini davet esası şekillendirir. Cihad da bu kural dahilindedir. Bu dinin emrettiği savaş ve öldürme hadisesi, bir amaç değil, olsa olsa bir araçtır. İslâm tebliğinin önüne bir engel olarak dikilen her şeyi yıkmak; insanları hakkı seçme konusunda baskı altında tutarak, hakka yönelmelerini engelleyen tağutların zararlarını bertaraf etmek; en büyük fitne ve zulüm olan şirkin ve Allah'a karşı isyanın tüm dünyadaki kaynaklarını kurutmak ve dini (kanunu) sadece Allah'a has kılmak hususunda çözüme götürücü en etkin araç... Şayet, bu din, cihad emriyle sırf insanların öldürülmelerini, yok edilmelerini amaçlasaydı, o takdirde yahudi ve hristiyanlar gibi şirkte ve küfürde büyük mesafeler katetmiş toplulukların anlaşmalı olarak İslâm toplumunun bünyesinde barınmalarını asla uygun görmez, derhal yok edilmelerini emrederdi. Ya da İslâmın; savaş edilecek cahili toplumlarla savaşa girişmeden önce, davet edilmelerini ve şayet kabul ederlerse, dinin onlara dokunulmazlık tanıyacağını ısrarla bildirmesi gayet saçma olurdu. Şüphesiz bu böyle değildir. Çünkü bu din kanın dökülmesinden insanların öldürülmesinden hiç hoşlanmaz aslında. Onun sunduğu asıl alternatif ise insanların ibadeti, itaati sadece Allah'a has kılarak, Allah'a kullukla yücelmelerini en barışçı yolla sağlamaktır. Şunu tekrarlayalım ki, yine bu din davetin engellenmesine, insanların zorla Allah'tan başkalarına ibadet ettirilmesine, beşerin şöyle ya da böyle Allah'a karşı büyüklenip kendisini O'nun makamına koymasına da asla tahammül edemez. İlahi sistemde bu korkunç olayların ve faillerinin etkisiz hale getirilmesi hususunda taviz yoktur.

2 – Ashab-ı Kiramın o geceyi Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sancağı kime vereceğinin merakı içinde geçirmeleri ve herkesin bu şahsın kendisinin olmasını temenni etmesi, onların imanda ve ilimde ne derece yüksek olduklarını ve Allah yolunda cihadda ve hayırlı işlerde nasıl birbirleriyle yarıştıklarını gösteren güzel bir örnektir.

3 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in: "Onların bulundukları yere dikkatle gir" buyurmasında, İslâmi hareket ve mücadele de temeli teşkil eden kurallardan birisine işaret vardır. Yüce İslâm önderi Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* bu sözüyle mücadelenin aceleye ve heyecana kapılmadan, düşünülerek ve her türlü tehlikeye karşı tedbirli olarak yapılmasının gerekliliğini ne de güzel vurguluyor. İşte, tevhid mücadelesini ayakta tutan ve başarıya ulaştıran bu ilahi metod, her çağ ve yerdeki İslâm hareketlerinin başarıya ulaşmalarında takib etmeleri gereken yegâne yoldur.

4 - Bir kişinin hidayetine vesile olmak... Bir kişiye Rabbini tanıtmak, hayatının esas gayesini bildirmek, yalnız Allah'a ibadet yüceliğine ulaşmasına vesile olmak Allah katında çok güzel, çok makbul bir ameldir.

Dünyadan ve dünyanın tüm değerlerinden daha üstün bir amel. Nasıl üstün olmasın ki? Zira söz konusu olan olay; bir şahsın nefsinde putların yıkılıp her yönüyle Allah'ın hakimiyetinin kurulmasının sağlanması değil mi? Olay, yüzünü şu veya bu mahluğa çevirmiş gafil bir kulun, Allah'ın dininde hanif olarak yüzünü sadece O'na yöneltmesine vesile olmak değil mi? Bu olay tağutlara, sahte ilahlara, şeytana ve şeytanın hilelerine büyük bir darbe değil mi? Öyleyse, şüphesiz dünyanın tüm güzelliklerinden daha hayırlıdır, imana vesile olmak.

5 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in, sancağı vereceği kişinin vesilesiyle Allah'ın zafer nasip edeceğini bildirmesi, Allah'ın ona rasûl olmasından dolayı vahiyle bildirdiği gaybi bir haberdir. Yoksa burada Rasûlullah'ın gaybı bilmesi diye bir şey söz konusu değildir. Aynı şekilde, Ali *radiyallahu anh*'un hasta olan gözünün, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in duasıyla hemen şifa bulması da ona rasûl olması nedeniyle verilmiş bir mucizedir.

6 – Allah-u Teâlâ, O'nun dini için ve O'nun istediği şekilde mücadele veren mü'minlere, onlarla birlikte bilfiil mücadele eden salih kullarının duaları veya kerametleri vesilesiyle zafer nasip edebilir.

7 - Ali *radiyallahu anh* için: "O, Allah ve Rasûlünü sever, Allah ve Rasûlü de onu sever" denirken, Ali *radiyallahu anh*'un şahsiyetinde her mü'min -en azından mü'min sıfatını kazanabilmek için- Allah ve Rasûlünü mutlaka sever. Ali *radiyallahu anh* için bu sıfatın özellikle vurgulanması, onun İslâm ümmeti için de faziletini göstermek içindir.

HARP HİLEDİR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ سَمَّى النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ " الْحَرْبَ خُدْعَةً "

91 - Ebû Hureyre *radiyallhu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Harp hiledir." ***(Buhârî-Müslim)***

عن أَبِى أُسَيْدٍ رضي الله عنه قَالَ : قَالَ : النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ بَدْرٍ حِينَ صَفَفْنَا لِقُرَيْشٍ وَصَفُّوا لَنَا « إِذَا أَكْثَبُوكُمْ فَعَلَيْكُمْ بِالنَّبْلِ »

92 - Ebû Useyd *radiyallhu anh'dan* şöyle dediği rivâyet olunmuştur:
"Bedir günü biz Kureyş'e karşı savaş düzeni alıp Kureyş de bize karşı savaş düzenine girdikleri zaman Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Düşman ok menziline girdiğinde ok atmaya başlayınız" buyurdu. ***(Buhârî)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ her türlü konuda olduğu gibi İslâmi mücadelenin hareket metodunun belirlenmesinde de insanları başıboş bırakmamıştır. Fakat şu da bir gerçektir ki, bu dinin bildirdiği hareket metodu vahye dayalı temel prensipler çerçevesinde hareketin zamanına ve şartlarına göre bazı çıkarımların yapılıp uygulamalarda bulunulmasına da karşı çıkmaz. Örneğin, günümüzde ve günümüz şartları altında ortaya konulacak bir harekette, Rasûlullah'ın Mekke' deki mücadelesinin en ufak teferruatına kadar -aynen- uygulanması mümkün değildir, elbette. Zira, şartlar gerçekten büyük değişikliğe uğramış ve bu değişen şartlar -İslâm'ın belirlediği sınırlar dahilinde- yeni bazı çıkarımları gerektirmiştir. Fakat şu gerçeği önemle vurgulamak isteriz ki, zamanın ve şartların değiştirebileceği şeyler uygulamadaki teferruatlardır. Hareketin aslını şekillendiren temel prensibler her zamanki İslâmi mücadeleler için geçerliliğini koruyacaktır. Ve pratiğe koyulacak yeni uygulamalar da mutlaka Kur'ân'a ve sünnete dayalı olmak zorundadır. Mücadeledeki bu muhteşem dinamizmi de aslında bu dinin hareket metodu sağlamıştır. "Harp hiledir" kuralı ile çok şümullu bir metod getirmiştir İslâm. Bu dinin hakimiyeti için zamanın ve şartların gerektirdiği şeyle genel bir ruhsat tanımıştır böylelikle. Fakat bu ruhsatın genelliği ve bu ruhsatın kapsamına girecek uygulamalar sınırsız değildir, şüphesiz. Bu sınırı belirleyen kurallar, İslâm'ın izin verdiği hususlar ve yine İslâm'ın çizdiği *iman-küfür* sınırlarıdır. Bunları aşmamak şartıyla yapılacak şeylere ruhsat vermiştir İslâm dini. Fakat bu sınırları aşan uygulamalara karşı da hiç müsamaha göstermez. Cahili sistemleri kabul, onlarla uzlaşma ya da o sistemin işleyişinde bir çark olma manasına gelecek her şeyi reddeder İslâm dini. Velev ki böyle uygulamalarda dinin hakimiyeti amaç edinilsin, durum yine aynıdır. Gerçekten bu dinin hakimiyetini amaç edinen kişiler cahili düşüncelerden hayat bulan ve cahili sistemlerin bir yönünün uygulanmasını sağlayan metodları değil, bu dinin belirlediği, vahiyden hayat bulan ve sonunda mutlaka başarıya ulaştıran ilahi metodu seçer.

CENNET KILIÇLARIN GÖLGESİ ALTINDADIR

عَنْ مُوسَى بْنِ عُقْبَةَ عَنْ سَالِمٍ أَبِى النَّضْرِ مَوْلَى عُمَرَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ وَكَانَ كَاتِباً لَهُ قَالَ كَتَبَ إِلَيْهِ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِى أَوْفَى – رضى الله عنهما – فَقَرَأْتُهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى بَعْضِ أَيَّامِهِ الَّتِى لَقِىَ فِيهَا انْتَظَرَ حَتَّى مَالَتِ الشَّمْسُ ثُمَّ قَامَ فِى النَّاسِ قَالَ « أَيُّهَا النَّاسُ ، لاَ تَتَمَنَّوْا لِقَاءَ الْعَدُوِّ ، وَسَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَةَ ، فَإِذَا لَقِيتُمُوهُمْ فَاصْبِرُوا ، وَاعْلَمُوا أَنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ ظِلاَلِ السُّيُوفِ .

93 - Abdullah. b Ebi Efva *radiyallahu anh*'dan rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* düşmanla karşılaştığı bazı gazalarda hemen girişmeyip güneş ta zevalden devrilinceye kadar bekleyerek düşmanı gözetlemişti. Sonra asker içinde konuşma yaparak:

"Ey insanlar! Düşmanla karşılaşmak, harp etmek istemeyiniz. Belki Allah'tan harp felaketinden korumasını isteyiniz. Fakat siz düşmanla karşılaşınca harbin bütün şiddetlerine karşı sabrediniz. Ve biliniz ki cennet, muhakkak surette kılıçların gölgesi altındadır" buyurdu. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İslâm'da cihad etmenin asil gayesi, İnsanları öldürüp yok etmek değil, bilakis, İslâm'ın yayılmasının ve tebliğinin önüne çıkan engelleri yok etmek ve insanlara imanı veya küfrü seçme hürriyetini kazandırmaktır.

2 - Müslümanlar, İslâm'ın yayılmasına mani olan engellerle karşılaştıklarında, bunları yok etmek için cihad etmeleri, cihad esnasında karşılaştıkları zorluklara sabredip, bu cihad sonunda ya şehid olup cenneti kazanacaklarını da hayatta kalıp ganimete ve sevaba erişeceklerini bilmeleri gerekir.

3 - Müslümanlar savaşa başlamadan önce kendilerinin ve düşmanlarının içinde bulundukları şart ve imkânları dikkatlice incelemelidir.

İSLÂM MÜCADELESİNDE UZMANLIĞIN ÖNEMİ

عَنْ أَنَسٍ – رضى الله عنه – قَالَ لَمَّا كَانَ يَوْمُ أُحُدٍ انْهَزَمَ النَّاسُ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبُو طَلْحَةَ بَيْنَ يَدَىِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُجَوِّبٌ بِهِ عَلَيْهِ بحَجَفَةٍ لَهُ ، وَكَانَ أَبُو طَلْحَةَ رَجُلاً رَامِياً شَدِيدَ الْقِدِّ ، يَكْسِرُ يَوْمَئِذٍ قَوْسَيْنِ أَوْ ثَلاَثاً ، وَكَانَ الرَّجُلُ يَمُرُّ مَعَهُ الْجُعْبَةُ مِنَ النَّبْلِ فَيَقُولُ انْشُرْهَا لأَبِى طَلْحَةَ . فَأَشْرَفَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَنْظُرُ إِلَى الْقَوْمِ ، فَيَقُولُ أَبُو طَلْحَةَ يَا نَبِىَّ اللَّهِ بِأَبِى أَنْتَ وَأُمِّى ، لاَ تُشْرِفْ يُصِيبُكَ سَهْمٌ مِنْ سِهَامِ الْقَوْمِ ، نَحْرِى دُونَ نَحْرِكَ . وَلَقَدْ رَأَيْتُ عَائِشَةَ بِنْتَ أَبِى بَكْرٍ وَأُمَّ سُلَيْمٍ وَإِنَّهُمَا لَمُشَمِّرَتَانِ ، أَرَى خَدَمَ سُوقِهِمَا ، تُنْقِزَانِ الْقِرَبَ عَلَى مُتُونِهِمَا ، تُفْرِغَانِهِ فِى أَفْوَاهِ الْقَوْمِ ، ثُمَّ تَرْجِعَانِ فَتَمْلآنِهَا ، ثُمَّ تَجِيآنِ فَتُفْرِغَانِهِ فِى أَفْوَاهِ الْقَوْمِ ، وَلَقَدْ وَقَعَ السَّيْفُ مِنْ يَدَىْ أَبِى طَلْحَةَ إِمَّا مَرَّتَيْنِ ، وَإِمَّا ثَلاَثاً

94 - Enes b. Malik ***radiyallu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Uhud günü, asker yenilgiye uğrayıp Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanından dağıldığı sırada Ebû Talha, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanında deriden yapılmış kalkanının siper yapmış, kararlı bir vaziyette duruyordu. Ebû Talha iyi bir okçuydu. Yayının kirişi sertti. Oku hızlı giderdi. Uhud günü Ebû Talha çok ok attığından iki yahut üç yay kırmıştı. O gün Ebû Talha'nın yanından terkisi okla dolu geçen her mü'mine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Terkindeki okları Ebû Talha'nın önüne boşalt" derdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* düşmana bakmak için ayağa kalkarsa hemen Ebû Talha:

"Babam, anam sana feda olsun ya Rasûlullah! Sakın yükselme. Düşman oklarından birinin sana isabet etmesinden korkarım. İşte göğsüm, senin göğsünün önünde siperdir" derdi.

Uhud günü gerçek bir olay da, Ebû Bekr'in kızı Âişe ile Ummü Süleym'i görmemdi. Bu iki kadın elbiselerini yukarı çekmişlerdi. Bacaklarının halhallarını görmüştüm. Bunlar arkalarında kırbalar bulunduğu halde çeviklikle su taşıyorlardı. Kırbalar boşalınca hızla geri dönüp gelerek kırbaları dolduruyorlar, sonra gelip yaralı mücahidlerin ağızlarına döküyorlardı. Yine Uhud günü, düşmanın yönelttiği ağır darbelerle Ebû Talha'nın iki yahut üç kere kılıcı elinden düşmüştü."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İnsanlar içinde bir işi en iyi ve en mükemmel şekilde yapan, o işin ehlidir. İslâm mücadelesinde bu gerçek gerek hazırlık safhasında gerekse silahlı mücadele döneminde asla gözardı edilmemiştir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in pratik uygulamaları ile ortaya konmuş bulunan hareket ve mücadele metodu her hususta bu hakikati esas almakta ve ısrarla her konuda uzmanlığı ön planda tutmaktadır. Evet, işin ehline uzmanına verilmesi işin oluşunun mükemmeliyeti açısından ne kadar önemliyse, her müslümanın -özellikle İslâm'a karşı organizeli ve sistemli bir saldırının bulunduğu ortamda, Lâ ilâhe illallah davetini yüklenen her İslâm davetçisinin- en az bir konuda mutehassıs derecesinde uzmanlaşması da en az o derece önemlidir. İslâm'ın uzmanlaşmayı emrettiği hususlar sadece ilmi konular değildir, elbette. Belki İslâmi ilimleri ilgilendiren konular uzmanlığın şarta bağlandığı ve öncelik verilerek özel bir ehemmiyet gösterildiği hususlardır. Fakat toplumsal bir nitelik taşıyan İslâm hareketinin devamlılığı ve başarısı için zamanın ve zeminin gerektirdiği sosyal, kültürel, bilimsel ve askeri konular gibi diğer alanlardaki uzmanlık da mutlaka gereklidir. Zira ihtiyaç duyulabilecek her hususta uzman bireyleri bünyesinde bulundurması halinde İslâm cemaati, tebliğin insanlara daha yaygın ve daha etkin bir şekilde ulaşmasını, cemaatin ve cemaat fertlerinin ihtiyaçlarının giderilmesini, İslâm tebliğinin ve tebliğcilerinin önüne dikilen engellerin yokedilmesini, değişen şartların meydana çıkardığı değişik durumlarda ne yapılacağının tesbitini daha çabuk, daha kolay ve daha doğru yapabilecektir. Şunu da önemle belirtelim ki, İslâm uzmanlaşmayı emrederken bunun ihtiyaç duyulabilecek hususlarda ve Allah belirlediği *haram-helal* sınırları dahilinde gerçekleşmesini de emrederek, bu husustaki keyfiliği ve suistimali yasaklamıştır. Yani; ihtiyaç duyulan her hususta uzmanlık olacaksa -ki bu olmak zorundadır- bu oluş, dinin belirlediği sınırlar dahilinde cereyan edecektir. Bu manadaki uzmanlık, mücadelenin sıhhati ve bekası için mutlaka gereklidir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in işin ehline verilmesi hususundaki kesin emirleri ve yukarıdaki hadiste bahsedilen olayda, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in okları diğer insanlardan alıp alanında uzman olan Ebû Talha *radiyallhu anh*'e verişi, uzmanlığın önemini teyid etmektedir.

2 - Kadınların, soğuk ya da sıcak savaş esnasında güçlerinin yettiğince ve İslâm'ın belirlediği sınırlar dahilinde mücadeleye iştirak etmeleri gerekir.

CASUSUN HÜKMÜ

عَنْ إِيَاسِ بْنِ سَلَمَةَ بْنِ الأَكْوَعِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ أَتَى النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَيْنٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَهْوَ فِى سَفَرٍ ، فَجَلَسَ عِنْدَ أَصْحَابِهِ يَتَحَدَّثُ ثُمَّ انْفَتَلَ ، فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « اطْلُبُوهُ وَاقْتُلُوهُ » . فَقَتَلَهُ فَنَفَّلَهُ سَلَبَهُ .

95 - Seleme b. Ekva ***radiyallahu anh'dan*** şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Huneyn seferinde iken Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ordusu içine müşrikler tarafından bir casus geldi. Ashabın yanına oturdu. Ashab ile konuştu, yedi içti ve devamlı ashabın durumunu gözden geçirdi. Sonra devesine binerek dönüp gitti. Hemen bundan sonra ashabdan biri kalkıp bunun casus olduğunu Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bildirdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de:

"Onu arayıp bulun ve öldürün. Onu kim öldürürse teçhizatı ve eşyası onundur" dedi. İbn-i Ekva, casusu takip edip öldürdü. Üzerinde silah ve eşya bulunan deveyi de tutarak geri döndü. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de casusun eşyasını İbn-i Ekva *radiyallahu anh*'e ganimet olarak verdi." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini; İslâmi hareketin güvenliğine son derece önem vermiştir. Cahili yönetimlerin Allah'ın dininin hakim olmaması için gösterdikleri hassasiyeti ve Müslümanları başarısızlığa uğratmak ve yoketmek konusunda yaptıkları çalışmaları gözönünde tutarsak, cahili sistemlerdeki İslâmi hareketlerin güvenliğinin ne derece tehlikede olduğunu apaçık görebilir. İşte, İslâm dini bu tehlikeyi bertaraf etmek ve Müslümanların başarıya ulaşmasını sağlamak için birtakım güvenlik önlemleri bildirmiştir. Kâfirlerin, bu dinin aleyhinde bulundukları çalışmalardan birisi olan casusluk, Müslümanların itina ile gözönünde bulundurmaları gereken önemli bir olaydır. Allah-u Teâlâ müslümanlara kendi içlerine girip durum ve çalışmalarını öğrenmeye çalışan casusları bulmak ve öldürmek hususunda kesin emir vermiştir. Böyle bir casusu tespit edip yok eden müslüman İslâm'a gelebilecek bir zararı önlediği için gerçekten büyük ecre ulaşacaktır.

ÖRNEK GENÇ

عَنْ صَالِحِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ بَيْنَا أَنَا وَاقِفٌ فِى الصَّفِّ يَوْمَ بَدْرٍ فَنَظَرْتُ عَنْ يَمِينِى وَشِمَالِى فَإِذَا أَنَا بِغُلاَمَيْنِ مِنَ الأَنْصَارِ حَدِيثَةٍ أَسْنَانُهُمَا ، تَمَنَّيْتُ أَنْ أَكُونَ بَيْنَ أَضْلَعَ مِنْهُمَا ، فَغَمَزَنِى أَحَدُهُمَا فَقَالَ يَا عَمِّ ، هَلْ تَعْرِفُ أَبَا جَهْلٍ قُلْتُ نَعَمْ ، مَا حَاجَتُكَ إِلَيْهِ يَا ابْنَ أَخِى قَالَ أُخْبِرْتُ أَنَّهُ يَسُبُّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَالَّذِى نَفْسِى بِيَدِهِ لَئِنْ رَأَيْتُهُ لاَ يُفَارِقُ سَوَادِى سَوَادَهُ حَتَّى يَمُوتَ الأَعْجَلُ مِنَّا . فَتَعَجَّبْتُ لِذَلِكَ ، فَغَمَزَنِى الآخَرُ فَقَالَ لِى مِثْلَهَا ، فَلَمْ أَنْشَبْ أَنْ نَظَرْتُ إِلَى أَبِى جَهْلٍ يَجُولُ فِى النَّاسِ ، قُلْتُ أَلاَ إِنَّ هَذَا صَاحِبُكُمَا الَّذِى سَأَلْتُمَانِى . فَابْتَدَرَاهُ بِسَيْفَيْهِمَا فَضَرَبَاهُ حَتَّى قَتَلاَهُ ، ثُمَّ انْصَرَفَا إِلَى رَسُولِ اللَّهُ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْبَرَاهُ فَقَالَ « أَيُّكُمَا قَتَلَهُ » . قَالَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا أَنَا قَتَلْتُهُ . فَقَالَ « هَلْ مَسَحْتُمَا سَيْفَيْكُمَا » . قَالاَ لاَ . فَنَظَرَ فِى السَّيْفَيْنِ فَقَالَ « كِلاَكُمَا قَتَلَهُ » . سَلَبُهُ لِمُعَاذِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْجَمُوحِ . وَكَانَا مُعَاذَ ابْنَ عَفْرَاءَ وَمُعَاذَ بْنَ عَمْرِو بْنِ الْجَمُوحِ .

96 - Abdurrahman b. Avf ***radiyallahu anh'dan*** şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Bedir harbi günü ben harp saffında durup sağıma, soluma baktığım zaman ensardan genç iki delikanlıyı gördüm. Benim yanımda savaş konusunda bunlardan daha el verişli iki kişinin bulunmasını istedim. Bu iki gençten birisi beni gözü ile süzdü de bana dönerek:

"Ey amca! Ebû Cehl'i tanır mısın?" diye sordu. Ben de:

"Evet, tanırım" dedim. Ve:

"Ey yeğenim! Ebû Cehl'i ne yapacaksın?" diye sordum. O da: "Bana haber verildiğine göre Ebû Cehil, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e sövermiş. Hayatım elinde olan Allah'a yemin ederim ki, onu bir görürsem artık benimle ondan eceli yakın olan ölünceye kadar şahsım, onun şahsından asla ayrılmayacaktır" dedi. Bir gencin heyecan halinde söylediği bu kesin söze hayret ettim. Bu iki gençten öbürüsü de beni gözden geçirerek diğerinin söylediği gibi söyledi. Bu sırada gözlerim başka hiçbir tarafa takılmadan Ebû Cehl'i görmüştü. O, Kureyş askerleri içinde durmadan ileri geri dönüp duruyordu. Ben:

"Gençler! Öteye beriye telaşla giden şu şahıs, bana o sorup gitmek istediğiniz Ebû Cehil'dir" dedim. Onlar da hemen kılıçlarına sarıldılar. Ve Ebû Cehil'i öldürünceye kadar kılıç darbesine tuttular. Sonra dönüp Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzuruna geldiler. Ve hadiseyi arzettiler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ebû Cehl'i hanginiz öldürdünüz?" diye sordu. Bunlardan herbiri: "Ben öldürdüm" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Kılıçlarınızı sildiniz mi?" diye sordu. Onlar: "Hayır silmedik" diye cevap verdiler. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, kılıçlarına ne kadar kan bulaştığını ve ne derece derinlikte battığını anlamak için, genç gazilerin kılıçlarını kontrol edip, gözden geçirdi. **"İkiniz öldürmüşsünüz"** dedi. Fakat Ebû Cehl'in ele geçen eşyasını bunlardan Muaz b. Amr b. Cemuh'a verdi. (Çünkü ölünün bıraktıklarını hakeden gerçek öldüren o idi.) Ebû Cehl'i çok yaralayan ve karnını deşen İbn-i Cemuh'du. Bu iki Mücahid, Muaz b. Afra ile Muaz b. Amr b. Cemuh *radiyallahu anhuma*'dır. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

- Aklı ve kalbi imanın nuruyla aydınlanmış bir gençlik, İslâm mücadelesinde gerek beyin gücü gerekse bedeni güç açısından çok önemli bir potansiyeldir. Çünkü genç, hayat ve enerji doludur. Her an hareketli ve dinamiktir. Onun bu coşkun enerjisi, Allah ve Rasûlüne iman, din yolunda hiç bir engeli tanımayan muhteşem bir güç çıkacaktır. Yeter ki bu gücü yönlendiren, Allah'ın emir ve yasakları olsun... Allah ve Rasûlüne karşı sevgiyi kalbine yerleştiren genç Rabbine ve Rabbinin bildirdiği mükemmel dine yapılacak saldırıları asla unutmayacak ve affetmeyecektir. Yeter ki iman ona hakkıyla verilsin, Rabbi ona hakkıyla tanıtılsın. Gençlerin bu özellikleri her dönemdeki İslâm mücadelesinin ön saflarında savaşmaya sevketmiştir onları. Nitekim Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in özellikle Mekke'deki mücadelesinde, gençlerin rolü büyüktür. Medine ve cihad devresinde de etkin role sahipti gençler. Günümüz şartları altında bu kuvvetin önemi daha da artmıştır. Zira hedefe ulaşmada uzun bir zaman gerektiren İslâm mücadelesi, köklü bir yapıya sahip olmak ve geleceğe de hitap olarak yaşama azminde olan gençlere muhtaçtır. Onların eğitim ve terbiyesiyle birinci derecede yükümlü müslüman anne ve babalar bu hakikat üzerinde dikkatle düşünmelidir.

MÜSLÜMANIN HEDEFİ KÜFRÜ KÖKTEN YOKETMEKTİR

عَنْ جُبَيْرِ بْنِ حَيَّةَ قَالَ بَعَثَ عُمَرُ النَّاسَ فِى أَفْنَاءِ الأَمْصَارِ يُقَاتِلُونَ الْمُشْرِكِينَ ، فَأَسْلَمَ الْهُرْمُزَانُ
فَقَالَ إِنِّى مُسْتَشِيرُكَ فِى مَغَازِىَّ هَذِهِ . قَالَ نَعَمْ ، مَثَلُهَا وَمَثَلُ مَنْ فِيهَا مِنَ النَّاسِ مِنْ عَدُوِّ الْمُسْلِمِينَ

مَثَلُ طَائِرٍ لَهُ رَأْسٌ وَلَهُ جَنَاحَانِ وَلَهُ رِجْلاَنِ ، فَإِنْ كُسِرَ أَحَدُ الْجَنَاحَيْنِ نَهَضَتِ الرِّجْلاَنِ بِجَنَاحٍ وَالرَّأْسُ ، فَإِنْ كُسِرَ الْجَنَاحُ الآخَرُ نَهَضَتِ الرِّجْلاَنِ وَالرَّأْسُ ، وَإِنْ شُدِخَ الرَّأْسُ ذَهَبَتِ الرِّجْلاَنِ وَالْجَنَاحَانِ وَالرَّأْسُ ، فَالرَّأْسُ كِسْرَى ، وَالْجَنَاحُ قَيْصَرُ ، وَالْجَنَاحُ الآخَرُ فَارِسُ ، فَمُرِ الْمُسْلِمِينَ فَلْيَنْفِرُوا إِلَى كِسْرَى . وَقَالَ بَكْرٌ وَزِيَادٌ جَمِيعاً عَنْ جُبَيْرِ بْنِ حَيَّةَ قَالَ فَنَدَبَنَا عُمَرُ وَاسْتَعْمَلَ عَلَيْنَا النُّعْمَانَ بْنَ مُقَرِّنٍ ، حَتَّى إِذَا كُنَّا بِأَرْضِ الْعَدُوِّ ، وَخَرَجَ عَلَيْنَا عَامِلُ كِسْرَى فِى أَرْبَعِينَ أَلْفاً ، فَقَامَ تُرْجُمَانٌ فَقَالَ لِيُكَلِّمْنِى رَجُلٌ مِنْكُمْ . فَقَالَ الْمُغِيرَةُ سَلْ عَمَّا شِئْتَ . قَالَ مَا أَنْتُمْ قَالَ نَحْنُ أُنَاسٌ مِنَ الْعَرَبِ كُنَّا فِى شَقَاءٍ شَدِيدٍ وَبَلاَءٍ شَدِيدٍ ، نَمَصُّ الْجِلْدَ وَالنَّوَى مِنَ الْجُوعِ ، وَنَلْبَسُ الْوَبَرَ وَالشَّعَرَ ، وَنَعْبُدُ الشَّجَرَ وَالْحَجَرَ ، فَبَيْنَا نَحْنُ كَذَلِكَ ، إِذْ بَعَثَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الأَرَضِينَ تَعَالَى ذِكْرُهُ وَجَلَّتْ عَظَمَتُهُ إِلَيْنَا نَبِيًّا مِنْ أَنْفُسِنَا ، نَعْرِفُ أَبَاهُ وَأُمَّهُ ، فَأَمَرَنَا نَبِيُّنَا رَسُولُ رَبِّنَا صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ نُقَاتِلَكُمْ حَتَّى تَعْبُدُوا اللَّهَ وَحْدَهُ أَوْ تُؤَدُّوا الْجِزْيَةَ ، وَأَخْبَرَنَا نَبِيُّنَا صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ رِسَالَةِ رَبِّنَا أَنَّهُ مَنْ قُتِلَ مِنَّا صَارَ إِلَى الْجَنَّةِ فِى نَعِيمٍ لَمْ يَرَ مِثْلَهَا قَطُّ ، وَمَنْ بَقِىَ مِنَّا مَلَكَ رِقَابَكُمْ فَقَالَ النُّعْمَانُ رُبَّمَا أَشْهَدَكَ اللَّهُ مِثْلَهَا مَعَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمْ يُنَدِّمْكَ وَلَمْ يُخْزِكَ ، وَلَكِنِّى شَهِدْتُ الْقِتَالَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَان إِذَا لَمْ يُقَاتِلْ فِى أَوَّلِ النَّهَارِ انْتَظَرَ حَتَّى تَهُبَّ الأَرْوَاحُ وَتَحْضُرَ الصَّلَوَاتُ .

97 - Ömer b. Hattab ***radiyallahu anh*** halifeliği döneminde bir ordu donatarak İran'ın belli bir yer tayin etmeyerek, büyük şehirleri üzerine müşriklerle harbetmek üzere göndermişti. Bunun üzerine Hürmüzan müslüman oldu. Ömer *radiyallahu anh* ona:

"Ey Hürmüzan! Şimdi seninle İran seferini tamamlamak için şu Fars, İsfahan, Azerbeycan hakkında iştişare ediyorum. Bunlardan, önce hangisinin fethine başlanmalıdır?" diye sordu. Hürmüzan cevap vererek:

"Evet, mü'minlerin emiri! Bu toprakların ve buralarda bulunan müslüman düşmanı halkın benzeri, iki kanadı, iki ayağı ve bir başı bulunan kuştur ki, bu kuşun bir kanadı kırıldığı farzedilse o ölmez, bir kanadı ve bir başı ile iki ayağı üzerinde durur. Öbür kanadı da kırılmış olsa, o, bir başı ve iki ayağıyla durur. Ama kuşun başı ezilirse, ayakları da, kanatları da, başı da kırılır, ezilir, gider. Şimdi, bu baş Kisra'dır. Kanadın biri Kayser diğeri ise Fars'tır. Ey mü'minlerin emiri! Şimdi siz müslümanlara emrediniz de toptan Kisra üzerine hareket etsinler" dedi.

Ravi Cübeyr b. Habbe İran olaylarının ikinci bir safhasını rivâyet ederek demiştir ki:

"Kadisiyye fethinde geldikten sonra bir gün Ömer radiyallahu anh bizi savaş için çağırdı. Üzerimize de Numan b. Mukarrin'i kumandan tayin etti. Düşman ülkesine varınca Kisra'nın kumandanı bizi Fars, Kirman ve saire halkından kırk bin kişilik bir kuvvetle karşıladı. Ve kumandan tarafından gönderilen tercüman bize:

"Bazı şeyler soracağım, içinizden bir kişi cevap versin" dedi. Ashabın hakim ve hatiblerinden Mugire b. Şu'be:

"Ne istersen sor" demesi üzerine tercüman küçümseyerek ve taşa ağaca seslenir gibi:

"Siz kimlersiniz?" dedi. Mugire şöyle cevap verdi:

"Biz arap ırkından bir takım kimseleriz. Biz vaktiyle azgın bir yol kesicilik, zorlu bir bela ve mihnet içinde yaşarken, açlıktan hurma çekirdeği deri parçası kemirirken, deve yününden ve kılından elbise giyerken, ağaca ve taşa taparken kısaca biz böyle koyu bir cehalet ve vahşet içinde iken, göklerin ve yerlerin Rabbi, şanı yüce ve azameti görünen Allah-u Teâlâ bize kendi aramızdan bir Rasûl gönderdi. Biz onun babasını, anasını, aramızdaki şerefini, soyunun üstünlüğünü biliriz. Şimdi Rabbimizin gönderdiği bu aziz Rasûl bize, siz yalnız Allah'a ibadet edinceye veya cizye verinceye kadar sizinle harp etmemizi buyurdu. Ve Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Rabbimiz namına bize haber verdi ki: Bizden cihad uğruna hayatını feda edenler doğru cennete girer. Ve cennette asla benzeri görülmedik nimete ulaşır. Şehid olmayıp geride hayatta kalanlar da sizi esir edip bineğinize sahip olurlar."

Mugire b. Şu'be *radiyallahu anh* bu ateşli hitabesini zeval vakti bitirmişti. Ve harpden başka bir çıkar yol olmadığını anlamıştı. Kumandanımız Nu'man b Mukarrin'e harbe başlamasını teklif etti. Bunun üzerine Nu'man *radiyallahu anh*:

"Aziz kardeşim Mugire! Allah-u Teâlâ seni, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile beraber bu olay gibi birçok çarpışmada bulundurdu. Hatırlarsınız ki gündüzün ilk saatinde harbe başlamazsa zevalden sonraya ertelerdi. Şimdi sabır ve yavaşlık size pişmanlık vermez. Ve sizi düşman nazarında küçük düşürmez. Benim, Rasûlullah ile bulunduğum bütün çarpışmalarda Rasûlullah gündüzü ilk vaktinde harp etmeyip, zevalden sonra ta rüzgâr esip öğle sisi geçinceye, namazlar kılınıncaya kadar beklemek alışkanlığındaydı" dedi. Ve uygun bir zamanda saldırı emrini verdi.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Şeytan ve yandaşlarının ilk hedefi müslümanları zayıflatmak, yok etmek ve insanları hem ferden hem de toplumlar olarak Allah'ın dininden uzaklaştırmaktır. Bu gayelerine ulaşabilmek için Allah düşmanları, İs-

lâm'a karşı saldırılarını çok yönlü ve etkin bir şekilde, mütemadiyen sürdürürler. Küfrün imana saldırısı planlıdır, sinsicedir. Bu nedenle, her dönem ve çoğrafyadaki İslâmi hareket fertleri şunu iyice bilip, idrak etmelidir ki, müslümanın gündemini öncelikle ve ehemmiyetle küfrü kökten ve tamamen yoketmek teşkil etmelidir. Müslümanlar önemsiz ya da ikinci, üçüncü derece önemli konularla vakitlerini harcamamalarını, tüm dikkat ve güçlerini bu noktaya, şeytan ve yandaşlarının planların altüst edip, fitneyi kökten yok etmeye ve Allah'ın dinini her yerde ve bilfiil hakim kılmaya yöneltmelidir. İşte, İslâm mücadelesinin ilk ve en önemli hedefi budur. İnananların, dikkatlerini zamanın ve şartların öncelikli kıldığı konudan başka taraflara yöneltmeleri, din düşmanlarının kuvvet ve zaman kazanmasından başka bir şey değildir.

2 - Rasûlullah, sahabeler ve diğer müslümanlar arap olmayan birisini İslâm'a davet etmek istedikleri zaman tevhidin manasını o şahsın anladığı dilde ve tam karşılığını verecek şekilde açıklıyorlardı. Zira bir kişi Kelime-i Tevhid'in manasını ve bu mananın gerektirdiği şartları bilmeden her ne kadar buna iman ettiğini söylese ve bu sözü ikrar etse, iman etmiş olamaz.

MÜSLÜMANLAR, ALLAH DÜŞMANLARINA KARŞI AZİZ VE ŞİDDETLİDİR

عَنْ أَنَسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غزَا خَيْبَرَ ، فَصَلَّيْنَا عِنْدَهَا صَلاَةَ الْغَدَاةِ بِغَلَسٍ ، فَرَكِبَ نَبِىُّ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرَكِبَ أَبُو طَلْحَةَ ، وَأَنَا رَدِيفُ أَبِى طَلْحَةَ ، فَأَجْرَى نَبِىُّ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى زُقَاقِ خَيْبَرَ ، وَإِنَّ رُكْبَتِى لَتَمَسُّ فَخِذَ نَبِىِّ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، ثُمَّ حَسَرَ الإِزَارَ عَنْ فَخِذِهِ حَتَّى إِنِّى أَنْظُرُ إِلَى بَيَاضِ فَخِذِ نَبِىِّ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَلَمَّا دَخَلَ الْقَرْيَةَ قَالَ « اللَّهُ أَكْبَرُ ، خَرِبَتْ خَيْبَرُ ، إِنَّا إِذَا نَزَلْنَا بِسَاحَةِ قَوْمٍ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ » . قَالَهَا ثَلاَثاً . قَالَ وَخَرَجَ الْقَوْمُ إِلَى أَعْمَالِهِمْ فَقَالُوا مُحَمَّدٌ – قَالَ عَبْدُ الْعَزِيزِ وَقَالَ بَعْضُ أَصْحَابِنَا – وَالْخَمِيسُ . يَعْنِى الْجَيْشَ ، قَالَ فَأَصَبْنَاهَا عَنْوَةً ، فَجُمِعَ السَّبْىُ ، فَجَاءَ دِحْيَةُ فَقَالَ يَا نَبِىَّ اللَّهِ ، أَعْطِنِى جَارِيَةً مِنَ السَّبْىِ . قَالَ « اذْهَبْ فَخُذْ جَارِيَةً » . فَأَخَذَ صَفِيَّةَ بِنْتَ حُيَىٍّ ، فَجَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا نَبِىَّ اللَّهِ ، أَعْطَيْتَ دِحْيَةَ صَفِيَّةَ بِنْتَ حُيَىٍّ سَيِّدَةَ قُرَيْظَةَ وَالنَّضِيرِ ، لاَ تَصْلُحُ إِلاَّ لَكَ . قَالَ « ادْعُوهُ بِهَا » . فَجَاءَ بِهَا ، فَلَمَّا نَظَرَ إِلَيْهَا النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « خُذْ جَارِيَةً مِنَ السَّبْىِ غَيْرَهَا » . قَالَ فَأَعْتَقَهَا النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَتَزَوَّجَهَا . فَقَالَ لَهُ ثَابِتٌ يَا أَبَا حَمْزَةَ ، مَا أَصْدَقَهَا قَالَ نَفْسَهَا ، أَعْتَقَهَا وَتَزَوَّجَهَا ، حَتَّى إِذَا كَانَ بِالطَّرِيقِ جَهَّزَتْهَا لَهُ

أُمُّ سُلَيْمٍ فَأَهْدَتْهَا لَهُ مِنَ اللَّيْلِ ، فَأَصْبَحَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَرُوساً فَقَالَ « مَنْ كَانَ عِنْدَهُ شَيْءٌ فَلْيَجِئْ بِهِ » . وَبَسَطَ نِطَعاً ، فَجَعَلَ الرَّجُلُ يَجِيءُ بِالتَّمْرِ ، وَجَعَلَ الرَّجُلُ يَجِيءُ بِالسَّمْنِ – قَالَ وَأَحْسِبُهُ قَدْ ذَكَرَ السَّوِيقَ – قَالَ فَحَاسُوا حَيْساً ، فَكَانَتْ وَلِيمَةَ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ .

98 - Enes b. Malik *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Hayber gazasına çıkmıştı. Hayber' in yanı başında sabah namazını daha karanlık iken kıldık. Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* hayvanına bindi. Ebû Talha Zeyd b. Sehl-i Ensari de bindi. Ben de Rasûlullah'ın terki idim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* binitini sokağın (Hayber'in sokağı) içine sürdü. Benim dizim Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in uyluğuna dokunuyordu. Sonra elbisesini uyluğundan sıyırdı (yahut elbisesi uyluğundan sıyrıldı). Hatta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in uyluğunun aklığı hala gözümün önündedir. Şehre girerken de:

"Allah-u Ekber! Hayber harap olup gitti (yahud harap olsun). Biz düşman bir kavmin yurdunu basıp içine girdik mi korkutulmuş olan o kâfirlerin hali yaman olur." buyurdu. Bunu da üç kere söyledi. Enes der ki:

"Herifler sabah vakti işlerinin başına gitmek üzere evlerinden çıkıp da bizi görünce: "Amanın işte Muhammed!" (Ravi Abdülaziz b. Süheyb'in bazılarından rivâyetine göre de): "İşte Muhammed! İşte hamis (yani ordu)" diye bağrıştılar." Enes der ki:

"Hayber'i savaşarak ele geçirdik. Savaş esirleri ve ganimetler toplandı. Derken Dihye b. Halifetü'l Kelbi gelip:

"Ya Rasûlallah! Bir cariye ver" dedi. Rasûlullah: **"Haydi gitte bir cariye al"** buyurdu. Dihye Safiyye binti Huyey b. Ahtab'ı aldı. Biri Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelip:

"Ya Rasûlallah! Dihye'ye Benu Kurayza ile Benu Nadir'in Seyyidesi olan Safiyye binti Huyey'i verdin. Hâlbuki o, senden başkasına münasib olamaz" dedi. Bunun üzerine

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Onu da, onu da çağırınız" buyurdu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Safiyye'ye bakınca Dihye'ye: **"Bundan başka bir cariyeyi al" diye emretti."** Enes der ki:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Safiyye'yi azad etti ve onunla evlendi ve azadlığını kendisine mehretti. Nihayet yol üzerinde iken Ümmü Süleyme, Safiyye'yi, Rasûlullah için hazırlayıp gece olunca gerdeğe koydu. Artık Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* güvey olmuştu. Sabah olun-

ca: **"Kimde birşey var ise getirsin"** buyurdu. Kimi yağ kimi başka şey getirdi. (Ravi der ki: Enes) Seviki yani kavudu da saydı zannederim." Enes der ki:

"Hazır olan topluluk hays yapıp dediler ki, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in düğün yemeği bu olmuş oldu." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Müslümanların, kâfirlerle olan ilişkilerinin temeli davet esasına dayanır. Bununla beraber, İslâm dini, İslâm davetinin ve davetçilerinin önüne engel olarak dikilen her şeyin yok edilmesini ve bu yolda gerekirse savaş edilmesini de emre bağlamıştır. İşte İslâmda cihadın gayesi de bu dur. Allah'ın kelimesi olan "Lâilâhe illallah" davetini heryere ulaştırmak. İşte bu yüce gayeyi gerçekleştirmede müslümanlar, davetin karşısına çıkan engellere karşı çok şiddetli ve taviz vermez bir tavırda bulunmaları gerekir. Bunun en güzel örneği de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in cahili toplumlara karşı savaşta takındığı şiddetli tavırdır.

2 - İslâm dini, aile düzenini sağlamak için eşlerin evlenmeden önce görüşüp karakter yapılarının uyuşup uyuşmadığını belirlemek için, İslâmi ölçüler çerçevesinde konuşmalarına izin vermiştir.

ALLAH-U TEÂLÂ'NIN MÜCAHİDLERE YARDIMI

عَنْ مُعَاذِ بْنِ رِفَاعَةَ بْنِ رَافِعٍ الزُّرَقِيِّ عَنْ أَبِيهِ – وَكَانَ أَبُوهُ مِنْ أَهْلِ بَدْرٍ – قَالَ جَاءَ جِبْرِيلُ إِلَى النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ « مَا تَعُدُّونَ أَهْلَ بَدْرٍ فِيكُمْ قَالَ مِنْ أَفْضَلِ الْمُسْلِمِينَ – أَوْ كَلِمَةً نَحْوَهَا – قَالَ وَكَذَلِكَ مَنْ شَهِدَ بَدْراً مِنَ الْمَلاَئِكَةِ »

99 - Ensar'dan olan ve Bedir'de bulunan **Züraki Rifaa b. Rafi *radiyallahu anh*** der ki:

"Bedir savaşı sırasında bir ara Cibril aleyhi selam Rasûlullah'a geldi de:

"Ya Rasûlallah! İçinizde Bedir kahramanlarını ne mertebede sayarsınız? Diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Müslümanların en faziletli kişileri sayarız" dedi. Veya buna benzer bir söz söyledi. Cibril:

"Biz de meleklerden Bedir'de hazır bulunanları böylece meleklerin en hayırlısı kabul ederiz" dedi. ***(Buhârî-Müslim)***

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما – قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ أُحُدٍ « هَذَا جِبْرِيلُ آخِذٌ بِرَأْسِ فَرَسِهِ عَلَيْهِ أَدَاةُ الْحَرْبِ »

100 - Abdullah b. Abbas *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem'* in Bedir günü şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"(Ey Ebû Bekr!) **İşte şu Cibril'dir**. (Allah tarafından yardımcı geldi.) **Atının başını** (ve gemini) **tutmuş, savaş silahı üzerinde."**

(Buhârî-Müslim)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Bedir savaşında çarpışmış olan müslümanlar ve melekler diğer müslümanlarla kıyaslandığında fazilet ve üstünlüğe sahiptirler. Bunun sebebi, bu savaşın, İslâm tarihindeki ilk savaş olması ve müslümanların savaş anında kâfirlere nazaran silah ve sayı bakımından zayıf olmalarına rağmen büyük bir sabır örneği göstermeleridir.

2 - Allah, her devirde ve her yerde, kendi yolunda, İslâm dini için savaşan kullarına mutlaka yardım etmiştir ve edecektir. Hatta kimi zaman savaşan müslümanları bizzat katından gönderdiği meleklerle de destekler.

LÂ İLÂHE İLLALLAH KANI HARAM KILAR

عَنِ الزُّهْرِىِّ حَدَّثَنَا عَطَاءُ بْنُ يَزِيدَ أَنَّ عُبَيْدَ اللَّهِ بْنَ عَدِىٍّ حَدَّثَهُ أَنَّ الْمِقْدَادَ بْنَ عَمْرٍو الْكِنْدِىَّ حَلِيفَ بَنِى زُهْرَةَ حَدَّثَهُ وَكَانَ شَهِدَ بَدْراً مَعَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ لَقِيتُ كَافِراً فَاقْتَتَلْنَا ، فَضَرَبَ يَدِى بِالسَّيْفِ فَقَطَعَهَا ، ثُمَّ لاَذَ بِشَجَرَةٍ وَقَالَ أَسْلَمْتُ لِلَّهِ . آقْتُلُهُ بَعْدَ أَنْ قَالَهَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لاَ تَقْتُلْهُ » . قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَإِنَّهُ طَرَحَ إِحْدَى يَدَىَّ ، ثُمَّ قَالَ بَعْدَ مَا قَطَعَهَا ، آقْتُلُهُ قَالَ « لاَ تَقْتُلْهُ ، فَإِنْ قَتَلْتَهُ فَإِنَّهُ بِمَنْزِلَتِكَ قَبْلَ أَنْ تَقْتُلَهُ ، وَأَنْتَ بِمَنْزِلَتِهِ قَبْلَ أَنْ يَقُولَ كَلِمَتَهُ الَّتِى قَالَ »

101 - Kinde'li Mikdad b. Amr'dan -ki Mikdad Zühre oğullarının andlaşmış dostu idi ve Bedir'de bulunanlardandı- şöyle rivâyet edilmiştir:

Ben bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e:

"Ya Rasûlullah! Şöyle bir mesele hakkında ne dersiniz? Ben kâfirlerden bir kişi ile karşılaşıp vuruşsam, o da benim iki elimden birini kılıcıyla vurup koparsa, sonra benden kaçıp bir ağacın arkasına gizlense

ve: "Ben Allah için müslüman oldum, Lâ ilâhe illallah" dese ben onu tevhidi söyledikten sonra öldürebilir miyim?" dedim. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Hayır, onu öldürme" buyurdu. Ben:

"Ya Rasûlallah! O, benim iki elimden birisini kesti, kopardı da tevhid kelimesini elimi kopardıktan sonra söyledi" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dedi:

"Sakın öldürme! Eğer öldürürsen o, senin onu öldürmezden evvelki halindedir. Sen de, onun söylediği tevhid kelimesini söylemezden önceki durumdasın." ***(Buhârî-Müslim)***

عن أُسَامَةَ بْنَ زَيْدِ بْنِ حَارِثَةَ – رضى الله عنهما – قَالَ بَعَثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم إِلَى الْحُرَقَةِ مِنْ جُهَيْنَةَ – قَالَ – فَصَبَّحْنَا الْقَوْمَ فَهَزَمْنَاهُمْ – قَالَ – وَلَحِقْتُ أَنَا وَرَجُلٌ مِنَ الأَنْصَارِ رَجُلاً مِنْهُمْ – قَالَ – فَلَمَّا غَشِينَاهُ قَالَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ – قَالَ – فَكَفَّ عَنْهُ الأَنْصَارِىُّ ، فَطَعَنْتُهُ بِرُمْحِى حَتَّى قَتَلْتُهُ – قَالَ – فَلَمَّا قَدِمْنَا بَلَغَ ذَلِكَ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَقَالَ لِى « يَا أُسَامَةُ أَقَتَلْتَهُ بَعْدَ مَا قَالَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ » . قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا كَانَ مُتَعَوِّذاً . قَالَ « أَقَتَلْتَهُ بَعْدَ أَنْ قَالَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ »

102 - Üsame b. Zeyd ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bizi (Cüheyne kabilesinden) Hurka üzerine cihada göndermişti. Sabah vakti düşmanla karşılaştık, onları yendik. Ensardan bir mücahidle ben Fezarilerden bir kişiye kavuştuk. Fezari bizi görünce:

"Lâ ilâhe illallah"dedi. Bunun üzerine Ensari arkadaşım çekildi. Fakat ben kargımı Fezari'ye yerleştirdim, nihayet öldürdüm. Medine'ye geldiğimizde bu olay Rasûlullah'a erişmiş. Rasûlullah bunu duyunca bana:

"Ey Usame! Bu adamı "Lâilâhe illallah"dedikten sonra niçin öldürdün?" diye sordu. Ben de:

"O, ölmekten korktuğu için söyledi" dedim. Rasûlullah ise, bu:

"Niçin öldürdün?" sualini hiç durmadan tekrar ediyordu. Usame:

"Nihayet ben, keşke şu an müslüman olsaydım temennisinde bulundum" demiştir. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 – "Lâ ilâhe illallah" kelimesini dil ile tasdik eden kişi zahiren müslüman hükmüne girmiş, canı ve malı her türlü haksız tecavüze karşı dokunulmaz kılınmıştır. Fakat bu hüküm zahirinde tevhidi tasdikten başka,

küfrünü gerektirecek hiçbir davranışı görülmemiş kişi için geçerlidir. Bineanaleyh, Lâ ilâhe illallah'ı ikrar ettiği halde, küfrü gerektiren bir söz veya bir amel sarfeden kişi bu hükme tabi olamaz. Bu kelimeye iman ettiğini iddia etse bile küfrü mucip o amel veya sözü terkedinceye ya da "geçerli" olabilen bir te'vili ortaya koyuncaya dek müslümanlar gözünde kâfir konumundadır. Küfrüne devam ettiği halde, Lâ ilâhe illallah'ı binlerce defa tekrar etmesi, ona ne zahiren nede kalbi durumda müslüman sıfatını kazandırmaz. Zira küfrü gerektiren ameli onun zahiri; böyle bir amelin hiçbir zorlama olmaksızın yapılabileceğine dair imanı da, kalbi hükmünü kâfir kılmaktadır. Fakat kalbin durumunu ancak Allah bilir.

2 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: "Eğer Lâ ilâhe illallah dedikten sonra onu öldürürsen o, senin onu öldürmezden önceki halindedir. Sen de onun, söylediği tevhid kelimesini söylemezden önceki durumundasın" sözüyle, Lâ ilâhe illallah'ı ikrar eden kişiyi öldürmenin küfür olduğunu kastetmemiştir. Zira müslüman hükmünde olan birisini öldürmenin müslümanı öldürmenin haramlılığına inanıldığı sürece küfür değil ancak cinayettir ve büyük haramdır. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu sözüyle şunu kastetmiştir: "Şayet sen onu öldürürsen nasıl o tevhid kelimesini söylemeden önce, bir müslümanı öldürmeye kasteden biriydiyse; işte sen de tevhid kelimesini söyledikten sonra onun canına kastederek, bir müslümanı öldürmeye çalışanın durumuna düşersin. O da senin eski halinde yani; kendini savunan bir müslüman durumundadır." Kısacası burada, kişilerin imanlarının yer değiştirmesi değil, mukateledeki cana kasteden, canına kastedilen konumlarının değişmesi söz konusudur.

3 - Bir müslümanı haksız yere öldürmek, kısası gerektirir. Buna rağmen, zahiren müslüman konumundaki birisini öldürmesine karşılık Usame *radiyallahu anh*'e kısas tatbik edilmemiştir. Bunun sebebi olayda şüphenin bulunması yani Usame *radiyallahu anh*'in o kişinin müslümanlığından şüphe ederek hatta onu müslüman görmeyerek öldürmesidir. Şayet, Usame *radiyallahu anh* o şahsı iman etmiş olarak kabul ettiği halde öldürseydi, kısas tatbik edilirdi. Fakat onun imanı hakkındaki şüphesi kısası engellemiştir. Nitekim şüphenin haddi düşürmesi İslâm hukukunda genel bir kuraldır.

ÖLDÜRMEDEN ÖNCE APAÇIK BİR TEBLİĞ ŞARTTIR

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنه قال : بَعَثَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَالِدَ بْنَ الْوَلِيدِ إِلَى بَنِى جَذِيمَةَ فَلَمْ يُحْسِنُوا أَنْ يَقُولُوا أَسْلَمْنَا . فَقَالُوا صَبَأْنَا صَبَأْنَا ، فَجَعَلَ خَالِدٌ يَقْتُلُ وَيَأْسِرُ ، وَدَفَعَ إِلَى

كُلِّ رَجُلٍ مِنَّا أَسِيرَهُ ، فَأَمَرَ كُلَّ رَجُلٍ مِنَّا أَنْ يَقْتُلَ أَسِيرَهُ ، فَقُلْتُ وَاللَّهِ لاَ أَقْتُلُ أَسِيرِى وَلاَ يَقْتُلُ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِى أَسِيرَهُ . فَذَكَرْنَا ذَلِكَ لِلنَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ « اللَّهُمَّ إِنِّى أَبْرَأُ إِلَيْكَ مِمَّا صَنَعَ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ » ، مَرَّتَيْنِ

103 - Abdullah b. Ömer ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Halid b. Velid'i, Beni Cezime üzerine gönderdi. Halid b. Velid bunları İslâma davet etti." Fakat bunlar: "Biz müslüman olduk" demesini beceremediler. Bunun yerine:

"Dinimizden döndük, dinimizden döndük" demeye başlamışlardı. Bunun üzerine Halid bunlardan bir kısmını öldürmeye bir kısmını da esir etmeye başladı. Ve savaşa katılan herkese kendi esirini verdi. Nihayet günün birisinde de Halid herkesin kendi esirini öldürmesini emretti. Şimdi ben:

"Vallahi esirimi öldürmem. Muhacir ve Ensar arkadaşlarımdan hiçbirisi de öldürmeyecektir" dedim. Savaş sonunda Rasûlulah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzuruna vardığımızda bu hali arzettik. Bunu duyunca Rasûlullah elini kaldırarak iki kere:

"Allah'ım Halid'in işlediği şu işten sana sığınırım" diye dua etti.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Kişilere itaat ancak, itaat edilenler Allah'ın ve Rasûlünün hükmüne karşı gelmedikçe söz konusudur. Haramı emreden kişi kim olursa olsun, itaat edilmez.

2 - Rasûlullah'ın: "Allah'ım Halid'in işlediği şu işten sana sığınırım" sözünün manası şudur: Halid, insanlarla savaşa başlamak hususunda acele etmiş ve onların anlayabilecekleri bir şekilde İslâmı anlatmadan hemen öldürmeye girişmiştir. İşte Rasûlullah, Halid'in bu hatasından Allah'a sığınmaktadır. Bu kimseleri öldürmesine rağmen Halid'e hadd tatbik edilmemesinin sebebi de, ortada şüphenin olmasıdır.

ZAFERDEN SONRA YAPILACAK İLK İŞ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ – رضى الله عنه – قَالَ دَخَلَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَكَّةَ يَوْمَ الْفَتْحِ وَحَوْلَ الْبَيْتِ سِتُّونَ وَثَلاَثُمِائَةِ نُصُبٍ ، فَجَعَلَ يَطْعُنُهَا بِعُودٍ فِى يَدِهِ وَيَقُولُ « جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ ، جَاءَ الْحَقُّ ، وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ »

104 - Abdullah b. Mes'ud ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Mekke'nin fethi günü Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Mekke'ye girdi. Ka' be'nin etrafında ibadet için dikilmiş üçyüz altmış put vardı. Rasulullah elindeki değnekle bunları düşürüyor ve şöyle diyordu:

"Hak geldi batıl gitti, helak oldu. Hak geldi, giden batıl ne yeni bir şey getirecek, ne de geri dönecek." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte, cihadın amacı ve zaferden sonra yapılacak ilk görev. Şekil ve keyfiyeti nasıl olursa olsun, Allah'tan başka herhangi bir şeye İbadet-itaat edilmesine vesile olan ya da -Allah'a rağmen- kendisine itaate çağıran her şeyi yoketmek... Taştan ya da tahtadan, demirden veya semavi hiçbir kaynağa dayanmayan düşünce ve yaşam sistemlerinden vücuda gelen her türlü putu yıkmak... Lat'ta, Menat'ta, Uzza'da, Hubel'de, Suva'da, Vedd'de, Yeus'da, Yeuk'da, Nesra'da maddeleşen soyut veya somut tüm putları devirmek... Nemrud'da, Firavun'da, Haman'da, Karun'da, Allah'ın helal ve haram sınırlarını değiştiren haham, papaz ve din adamlarında kişilik bulan tüm tağut, sahte ilah ve rableri alaşağı etmek... Ve böylelikle insanları baskıdan kurtarıp, inanç hürriyetine kavuşturmak. Hakkı ya da batılı bilerek ve hür bir irade ile seçebilme selahiyetini onlara tanımak. İşte zafer için uğraşan veya zafere ulaşmış mü'minlerin ilk hedefi budur. Mü'minler için bir müjde ve vaad; tağutlar, sahte ilahlar ve onların yandaşları için yok oluş ifade eden, Rabbin: "Hak geldi, batıl helak oldu" sözünün tahakkuk etmesi, işte budur.

İMAN, İMTİHAN, SABIR, ZAFER

عَنْ خَبَّابِ بْنِ الأَرَتِّ قَالَ شَكَوْنَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهْوَ مُتَوَسِّدٌ بُرْدَةً لَهُ فِى ظِلِّ الْكَعْبَةِ فَقُلْنَا أَلاَ تَسْتَنْصِرُ لَنَا أَلاَ تَدْعُو لَنَا . فَقَالَ « قَدْ كَانَ مَنْ قَبْلَكُمْ يُؤْخَذُ الرَّجُلُ فَيُحْفَرُ لَهُ

فِى الأَرْضِ فَيُجْعَلُ فِيهَا ، فَيُجَاءُ بِالْمِنْشَارِ فَيُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ فَيُجْعَلُ نِصْفَيْنِ ، وَيُمَشَّطُ بِأَمْشَاطِ الْحَدِيدِ مَا دُونَ لَحْمِهِ وَعَظْمِهِ ، فَمَا يَصُدُّهُ ذَلِكَ عَنْ دِينِهِ ، وَاللَّهِ لَيَتِمَّنَّ هَذَا الأَمْرُ ، حَتَّى يَسِيرَ الرَّاكِبُ مِنْ صَنْعَاءَ إِلَى حَضْرَمَوْتَ لاَ يَخَافُ إِلاَّ اللَّهَ وَالذِّئْبَ عَلَى غَنَمِهِ ، وَلَكِنَّكُمْ تَسْتَعْجِلُونَ »

105 - Habbab b. Eret ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir.

"İslâm'ın ilk günlerinde, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Ka'be'nin gölgesinde kaftanını yastık yapmış dayandığı sırada kendisine (Kureyş müşriklerinin işkencelerinden) şikâyet ettik:

"Ya Rasûlallah! Bizim için Allah'tan yardım dileyemez misiniz? Bunların zulmünden kurtulmamız için Allah'a dua etmez misiniz?" demiştik. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Sizden önceki ümmetler içinde öyle kişi bulunmuştur ki, müşrikler tarafından onun için yerde bir çukur kazılır, o kişi çukura başı dışarıda kalarak gömülürdü. Sonra bir testere getirilir, başı üstüne konularak ikiye bölünürdü de bu işkence o mümini dininden döndürmezdi. Bir başkası da demir taraklarla etinin altındaki kemiği ve siniri taranarak işkence edilirdi de o işkence o mü'mini dininden döndürmezdi.

Ashabım! Allah'a yemin ederim ki, şu İslâm dini herhalde ve muhakkak kemale erecektir. Öyleki, koyun sahibi, kurt yanlarında iken koyunlarını bırakıp San'a'dan Hadramut'a kadar gidecek, Allah'tan başka hiçbir şeyden korkmayacaktır. Fakat ashabım acele ediyorsunuz." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu dinin hakimiyeti için çalışan, azmeden her mü'min şunu iyice bilmelidir ki, kim iman eder ve imanın gereklerini yaşamak ve yaşatmak isterse, mutlak surette İslâm düşmanları tarafından işkence edilecek ve bir takım zorluklarla karşılaşacaktır. Bu, her devirde, her müslümanın başına gelen olaydır ki, sahih bir imanın doğal sonucudur. Zira İslâm dininin hakimiyeti için mücadele ve cihadın zorlu yolu acı, meşakkat ve işkence ile içiçedir. Böyle bir durumda yapılacak şey sabredip, imanda sebat ederek Allah'a tevekkül etmektir. İşte zafer ancak böyle bir sabırdan sonra gelir. Müslümanlar, ancak bu hali yaşadıktan sonra galip olurlar.

KİŞİNİN ALLAH-U TEÂLÂ KATINDAKİ HÜKMÜ SON HALİ ÜZEREDİR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضى الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « يَضْحَكُ اللَّهُ إِلَى رَجُلَيْنِ يَقْتُلُ أَحَدُهُمَا الآخَرَ يَدْخُلاَنِ الْجَنَّةَ ، يُقَاتِلُ هَذَا فِى سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلُ ، ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَى الْقَاتِلِ فَيُسْتَشْهَدُ »

106 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir: "Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah iki kişiyi rızasıyla karşıladı. Ki onlar biri öbürünü öldürüp cennete giren iki kimsedir" dedi.

Ashab şaşırarak: "Ya Rasûlallah! Hem öldüren, hem de ölen bu kişilerin ikisi birden nasıl cennete girer?" diye sordular da Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Şu müslüman Allah yolunda çarpışarak şehid düşer de cennete girer. Sonra, Allah öldürene hidayet eder, o da müslüman olur. Allah yolunda cihad eder O da şehid düşer"diye cevap verdi."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ kullarına karşı son derece merhametlidir. Kendisine her türlü nimeti vermesine karşılık kul, Rabbini unutur haram işler, küfür işler, şirke girer. Hatta Allah'ın dini için çalışan, çarpışan müslümanlara düşmanlık eder ve hatta onların eziyet görmelerine, öldürülmelerine vesile olur. Evet, bütün bunlara rağmen sonsuz rahmet sahibi Allah Azze ve Celle, onun yüzüne mağfiret kapılarını kapamaz. Tevbe etmesi ve kendisini düzeltmesi halinde kulunu büyük bir şefkâtle karşılar. Yeter ki kul, hatasını anlasın. Rabbine yönelsin, yaptıklarına pişman olsun ve imanın gereklerini yerine getirsin... Rabbi, ne kadar çok ve büyük olursa olsun kulunun işlediği haramları affeder. Belki bu kulun işlediği haramlar Rabbine olan teslimiyeti nedeniyle hayra çevrilir. Belki bu kul, Rabbi yolunda mücadele verir ve belki de şehid olarak, Rabbinin rızasına nail olur. Zira Allah katında hüküm kulun son andaki durumu üzeredir.

İSLÂM CEMAATİNE KUVVET VERENLERİN ÖLDÜRÜLMESİ EN BÜYÜK KAYIPTIR

عَنْ جَعْفَرِ بْنِ عَمْرِو بْنِ أُمَيَّةَ الضَّمْرِيِّ قَالَ خَرَجْتُ مَعَ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَدِيِّ بْنِ الْخِيَارِ ، فَلَمَّا قَدِمْنَا حِمْصَ قَالَ لِى عُبَيْدُ اللَّهِ هَلْ لَكَ فِى وَحْشِيٍّ نَسْأَلُهُ عَنْ قَتْلِ حَمْزَةَ قُلْتُ نَعَمْ . وَكَانَ وَحْشِيٌّ يَسْكُنُ حِمْصَ فَسَأَلْنَا عَنْهُ فَقِيلَ لَنَا هُوَ ذَاكَ فِى ظِلِّ قَصْرِهِ ، كَأَنَّهُ حَمِيتٌ . قَالَ فَجِئْنَا حَتَّى وَقَفْنَا عَلَيْهِ بِيَسِيرٍ ، فَسَلَّمْنَا ، فَرَدَّ السَّلاَمَ ، قَالَ وَعُبَيْدُ اللَّهِ مُعْتَجِرٌ بِعِمَامَتِهِ ، مَا يَرَى وَحْشِيٌّ إِلاَّ عَيْنَيْهِ وَرِجْلَيْهِ ، فَقَالَ عُبَيْدُ اللَّهِ يَا وَحْشِيُّ أَتَعْرِفُنِى قَالَ فَنَظَرَ إِلَيْهِ ثُمَّ قَالَ لاَ وَاللَّهِ إِلاَّ أَنِّى أَعْلَمُ أَنَّ عَدِيَّ بْنَ الْخِيَارِ تَزَوَّجَ امْرَأَةً يُقَالُ لَهَا أُمُّ قِتَالٍ بِنْتُ أَبِى الْعِيصِ ، فَوَلَدَتْ لَهُ غُلاَماً بِمَكَّةَ ، فَكُنْتُ أَسْتَرْضِعُ لَهُ ، فَحَمَلْتُ ذَلِكَ الْغُلاَمَ مَعَ أُمِّهِ ، فَنَاوَلْتُهَا إِيَّاهُ ، فَلَكَأَنِّى نَظَرْتُ إِلَى قَدَمَيْكَ . قَالَ فَكَشَفَ عُبَيْدُ اللَّهِ عَنْ وَجْهِهِ ثُمَّ قَالَ أَلاَ تُخْبِرُنَا بِقَتْلِ حَمْزَةَ قَالَ نَعَمْ ، إِنَّ حَمْزَةَ قَتَلَ طُعَيْمَةَ بْنَ عَدِيِّ بْنِ الْخِيَارِ بِبَدْرٍ ، فَقَالَ لِى مَوْلاَىَ جُبَيْرُ بْنُ مُطْعِمٍ إِنْ قَتَلْتَ حَمْزَةَ بِعَمِّى فَأَنْتَ حُرٌّ ، قَالَ فَلَمَّا أَنْ خَرَجَ النَّاسُ عَامَ عَيْنَيْنِ – وَعَيْنَيْنِ جَبَلٌ بِحِيَالِ أُحُدٍ ، بَيْنَهُ وَبَيْنَهُ وَادٍ – خَرَجْتُ مَعَ النَّاسِ إِلَى الْقِتَالِ ، فَلَمَّا اصْطَفُّوا لِلْقِتَالِ خَرَجَ سِبَاعٌ فَقَالَ هَلْ مِنْ مُبَارِزٍ قَالَ فَخَرَجَ إِلَيْهِ حَمْزَةُ بْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ فَقَالَ يَا سِبَاعُ يَا ابْنَ أُمِّ أَنْمَارٍ مُقَطِّعَةِ الْبُظُورِ ، أَتُحَادُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ثُمَّ شَدَّ عَلَيْهِ فَكَانَ كَأَمْسِ الذَّاهِبِ – قَالَ – وَكَمَنْتُ لِحَمْزَةَ تَحْتَ صَخْرَةٍ فَلَمَّا دَنَا مِنِّى رَمَيْتُهُ بِحَرْبَتِى ، فَأَضَعُهَا فِى ثُنَّتِهِ حَتَّى خَرَجَتْ مِنْ بَيْنِ وَرِكَيْهِ – قَالَ – فَكَانَ ذَاكَ الْعَهْدَ بِهِ ، فَلَمَّا رَجَعَ النَّاسُ رَجَعْتُ مَعَهُمْ فَأَقَمْتُ بِمَكَّةَ ، حَتَّى فَشَا فِيهَا الإِسْلاَمُ ، ثُمَّ خَرَجْتُ إِلَى الطَّائِفِ ، فَأَرْسَلُوا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَسُولاً ، فَقِيلَ لِى إِنَّهُ لاَ يَهِيجُ الرُّسُلَ – قَالَ – فَخَرَجْتُ مَعَهُمْ حَتَّى قَدِمْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمَّا رَآنِى قَالَ « آنْتَ وَحْشِيٌّ » . قُلْتُ نَعَمْ . قَالَ « أَنْتَ قَتَلْتَ حَمْزَةَ » . قُلْتُ قَدْ كَانَ مِنَ الأَمْرِ مَا بَلَغَكَ . قَالَ « فَهَلْ تَسْتَطِيعُ أَنْ تُغَيِّبَ وَجْهَكَ عَنِّى » . قَالَ فَخَرَجْتُ ، فَلَمَّا قُبِضَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَخَرَجَ مُسَيْلِمَةُ الْكَذَّابُ قُلْتُ لأَخْرُجَنَّ إِلَى مُسَيْلِمَةَ لَعَلِّى أَقْتُلُهُ فَأُكَافِئَ بِهِ حَمْزَةَ – قَالَ – فَخَرَجْتُ مَعَ النَّاسِ ، فَكَانَ مِنْ أَمْرِهِ مَا كَانَ – قَالَ – فَإِذَا رَجُلٌ قَائِمٌ فِى ثَلْمَةِ جِدَارٍ ، كَأَنَّهُ جَمَلٌ أَوْرَقُ ثَائِرُ الرَّأْسِ – قَالَ – فَرَمَيْتُهُ بِحَرْبَتِى ، فَأَضَعُهَا بَيْنَ ثَدْيَيْهِ حَتَّى خَرَجَتْ مِنْ بَيْنِ كَتِفَيْهِ – قَالَ – وَوَثَبَ إِلَيْهِ رَجُلٌ مِنَ الأَنْصَارِ ، فَضَرَبَهُ بِالسَّيْفِ عَلَى هَامَتِهِ . قَالَ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْفَضْلِ فَأَخْبَرَنِى سُلَيْمَانُ بْنُ يَسَارٍ

أَنَّهُ سَمِعَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ يَقُولُ فَقَالَتْ جَارِيَةٌ عَلَى ظَهْرِ بَيْتٍ وَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، قَتَلَهُ الْعَبْدُ الأَسْوَدُ .

107 - Ubeydullah b. Adiy b. Hıyar'dan şöyle nakledilmiştir: Ubeydullah Vahşi'ye:

"Bize Hamza'nın öldürülüşünü anlatır mısın?" diye sordu. O da: "Evet" diyerek şöyle anlattı:

"Hamza, Bedir harbinde Tuayme b. Adiy b. Hıyar'ı öldürmüştü. Efendim olan Cübeyr b. Mut'im bana:

"Eğer amcam Tuayme'ye bedel olarak Hamza'yı öldürürsen sen hürsün " dedi.

Ayneyn yılı halk Medine'ye sefere çıkınca (Ayneyn, Uhud dağı yanında bir dağdır, bununla Uhud arasında bir vadi vardır) ben de halk ile beraber savaşa çıktım. Savaş nizamında sıralandığımızda Kureyş tarafından Siba isimli biri çıktı. Kendisiyle çarpışacak birini istedi. Ona, Abdulmuttalib'in oğlu karşı çıktı ve:

"Ey Siba! Ey Umm-i Enmar kadınının oğlu! Allah'a ve, Rasûlullah'a karşı gelmek mi istiyorsun?" dedi. Sonra Hamza Siba üzerine yürüdü. Herif dünkü gün gibi yok oldu. Bu sırada ben Hamza'yı vurmak için bir taşın arkasına gizlendim. Ve bana yaklaştığında kısa mızrağımı O'na attım ve kasığından vurdum. Mızrak, iki uyluk üstünün arasından çıkmıştı. İşte bu mızrak Hamza'yı yere çökertti. Mekkeliler savaştan dönerken ben de onlarla döndüm. Ve Mekke'de İslâm dini yayılıncaya kadar orada oturdum. Mekke'nin fethi üzerine Taif'e kaçıp gitmiştim. O sırada Taifliler müslüman olduklarını bildirmek üzere Rasûlullah'a bir heyet gönderdiler. Bana da:

"(Korkma, git) Rasûlullah elçiyi ürkütmez" dediler. Ben de heyetle beraber yola çıktım. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzuruna vardım. Rasûlullah beni görünce:

"Vahşi sen misin?" buyurdu. Ben:

"Evet" dedim. Rasûlullah iki kere:

"Hamza'yı sen mi öldürmüştün?" dedi. Ben:

"Bu iş sizin bildiğiniz şekilde oldu" dedim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Yüzünü benden saklamaya gücün yeter mi?" buyurdu. Bende huzurundan çıktım. Rasûlullah vefat edip de, Museylemetü'l Kezzab (yalancı nebi) çıkınca:

"Tam sırasıdır, muhakkak ben Müseyleme'yi öldürürüm de, bununla Hamza'yı öldürüşümü karşılarım" dedim ve Müseylime üzerine giden orduya katıldım. Bir de ne göreyim? Yıkık bir duvarın gölgesinde bir kişi

duruyor. Adam sanki esmer bir deve, saçları dağınık bir halde. Hemen harbemi (kısa mızrağımı) attım. İki memesi arasından vurdum. Mızrak iki küreği arasından çıktı. Bunun üzerine Ensar'dan bir kişi, ona (Müseylime'ye) doğru koşarak geldi ve başına bir kılıç darbesi vurdu."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İnsanlık tarihini incelediğimizde her devir ve her yerdeki İslâm mücahidlerinin ortaya çıkışında, şeytan taraftarlarını karşılarında bulduğunu ve kâfirlerin yüce tevhid mücadelesini sindirmek için bütün güçlerini seferber ettiklerini görüyoruz. Allah düşmanları daima, bu ulvi mücadeleyi kökten yıkmak isterler ve amaçlarına ulaşmak için de saldırılarını o gün için tevhid davasını yönlendirenler, şu veya bu şekilde bu davaya güç verenler kimler ise onlara yöneltirler. Çünkü bu kimselerin yok edilmesinin mücadeleye ne kadar büyük zarar verceğini onlar da bilirler. İşte bu yüzden "Lâilâhe illallah" inancını ve buna daveti kendilerine dava edinenler iyi bilmelidirler ki mücadelenin devamı ve davanın kuvveti için gizlilik esası ve mücadeleyi yönlendirip, ona güç verenlerin emniyeti gerçekten önemlidir. İslâm tebliğinin ve hakimiyetinin önüne dikilen şer güçlerinin, bu din aleyhindeki çalışmalarını çok yönlü ve çok gizli sürdürdükleri günümüz şartları altında bu hususa gösterilmesi gereken itina daha somut bir şekilde görülebilmektedir.

Yukarıdaki hadiste belirtilen Hamza *radiyallahu anh* 'un şehid ediliş hadisesi, İslâm mücadelesine güç verenlere yöneltilen saldırıların acı bir örneğidir.

2 - İmanını kabul etmesine rağmen, Rasûlullah'ın Vahşi'nin yüzünü görmek istemeyişinin sebebi, İslâma çok büyük faydaları dokunan, Rasûlullah'ın en önemli yardımcılarından olan ve kendisini Rasûlullah'ın çok sevdiği Hamza *radiyallahu anh*'u öldürmesidir. İman ettikten sonra Rasûlullah bu tutumundan çok üzüntü duyan Vahşi işlediği suçun büyüklüğünü anlamış ve Hamza'nın İslâma verdiği fayda kadar, İslâma zarar veren birini öldürmedikçe kendisini affetmemiştir. Yalancı nebi Müseylimetü'l Kezzab'ı öldürerek de bu sözünü yerine getirmiştir.

İSLÂM DÜŞMANLARININ YOK EDİLMESİNE PRATİK İKİ ÖRNEK

قَالَ عَمْرٌو سَمِعْتُ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ – رضى الله عنهما – يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ لِكَعْبِ بْنِ الأَشْرَفِ فَإِنَّهُ قَدْ آذَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ » . فَقَامَ مُحَمَّدُ بْنُ مَسْلَمَةَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَتُحِبُّ أَنْ أَقْتُلَهُ قَالَ « نَعَمْ » . قَالَ فَأْذَنْ لِى أَنْ أَقُولَ شَيْئاً . قَالَ « قُلْ » . فَأَتَاهُ مُحَمَّدُ بْنُ مَسْلَمَةَ فَقَالَ إِنَّ هَذَا الرَّجُلَ قَدْ سَأَلَنَا صَدَقَةً ، وَإِنَّهُ قَدْ عَنَّانَا ، وَإِنِّى قَدْ أَتَيْتُكَ أَسْتَسْلِفُكَ . قَالَ وَأَيْضاً وَاللَّهِ لَتَمَلُّنَّهُ قَالَ إِنَّا قَدِ اتَّبَعْنَاهُ فَلاَ نُحِبُّ أَنْ نَدَعَهُ حَتَّى نَنْظُرَ إِلَى أَىِّ شَىْءٍ يَصِيرُ شَأْنُهُ ، وَقَدْ أَرَدْنَا أَنْ تُسْلِفَنَا وَسْقاً ، أَوْ وَسْقَيْنِ – وَحَدَّثَنَا عَمْرٌو غَيْرَ مَرَّةٍ ، فَلَمْ يَذْكُرْ وَسْقاً أَوْ وَسْقَيْنِ أَوْ فَقُلْتُ لَهُ فِيهِ وَسْقاً أَوْ وَسْقَيْنِ فَقَالَ أُرَى فِيهِ وَسْقاً أَوْ وَسْقَيْنِ – فَقَالَ نَعَمِ ارْهَنُونِى . قَالُوا أَىَّ شَىْءٍ تُرِيدُ قَالَ فَارْهَنُونِى نِسَاءَكُمْ . قَالُوا كَيْفَ نَرْهَنُكَ نِسَاءَنَا وَأَنْتَ أَجْمَلُ الْعَرَبِ قَالَ فَارْهَنُونِى أَبْنَاءَكُمْ . قَالُوا كَيْفَ نَرْهَنُكَ أَبْنَاءَنَا فَيُسَبُّ أَحَدُهُمْ ، فَيُقَالُ رُهِنَ بِوَسْقٍ أَوْ وَسْقَيْنِ . هَذَا عَارٌ عَلَيْنَا ، وَلَكِنَّا نَرْهَنُكَ اللأْمَةَ – قَالَ سُفْيَانُ يَعْنِى السِّلاَحَ – فَوَاعَدَهُ أَنْ يَأْتِيَهُ ، فَجَاءَهُ لَيْلاً وَمَعَهُ أَبُو نَائِلَةَ وَهْوَ أَخُو كَعْبٍ مِنَ الرَّضَاعَةِ ، فَدَعَاهُمْ إِلَى الْحِصْنِ ، فَنَزَلَ إِلَيْهِمْ فَقَالَتْ لَهُ امْرَأَتُهُ أَيْنَ تَخْرُجُ هَذِهِ السَّاعَةَ فَقَالَ إِنَّمَا هُوَ مُحَمَّدُ بْنُ مَسْلَمَةَ ، وَأَخِى أَبُو نَائِلَةَ – وَقَالَ غَيْرُ عَمْرٍو قَالَتْ أَسْمَعُ صَوْتاً كَأَنَّهُ يَقْطُرُ مِنْهُ الدَّمُ . قَالَ إِنَّمَا هُوَ أَخِى مُحَمَّدُ بْنُ مَسْلَمَةَ وَرَضِيعِى أَبُو نَائِلَةَ – إِنَّ الْكَرِيمَ لَوْ دُعِىَ إِلَى طَعْنَةٍ بِلَيْلٍ لأَجَابَ قَالَ وَيُدْخِلُ مُحَمَّدُ بْنُ مَسْلَمَةَ مَعَهُ رَجُلَيْنِ – قِيلَ لِسُفْيَانَ سَمَّاهُمْ عَمْرٌو قَالَ سَمَّى بَعْضَهُمْ قَالَ عَمْرٌو جَاءَ مَعَهُ بِرَجُلَيْنِ وَقَالَ غَيْرُ عَمْرٍو أَبُو عَبْسِ بْنُ جَبْرٍ ، وَالْحَارِثُ بْنُ أَوْسٍ وَعَبَّادُ بْنُ بِشْرٍ قَالَ عَمْرٌو وَجَاءَ مَعَهُ بِرَجُلَيْنِ – فَقَالَ إِذَا مَا جَاءَ فَإِنِّى قَائِلٌ بِشَعَرِهِ فَأَشَمُّهُ ، فَإِذَا رَأَيْتُمُونِى اسْتَمْكَنْتُ مِنْ رَأْسِهِ فَدُونَكُمْ فَاضْرِبُوهُ . وَقَالَ مَرَّةً ثُمَّ أُشِمُّكُمْ . فَنَزَلَ إِلَيْهِمْ مُتَوَشِّحاً وَهْوَ يَنْفَحُ مِنْهُ رِيحُ الطِّيبِ ، فَقَالَ مَا رَأَيْتُ كَالْيَوْمِ رِيحاً – أَىْ أَطْيَبَ – وَقَالَ غَيْرُ عَمْرٍو قَالَ عِنْدِى أَعْطَرُ نِسَاءِ الْعَرَبِ وَأَكْمَلُ الْعَرَبِ قَالَ عَمْرٌو فَقَالَ أَتَأْذَنُ لِى أَنْ أَشَمَّ رَأْسَكَ قَالَ نَعَمْ ، فَشَمَّهُ ، ثُمَّ أَشَمَّ أَصْحَابَهُ ثُمَّ قَالَ أَتَأْذَنُ لِى قَالَ نَعَمْ . فَلَمَّا اسْتَمْكَنَ مِنْهُ قَالَ دُونَكُمْ . فَقَتَلُوهُ ثُمَّ أَتَوُا النَّبِىَّ صلّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْبَرُوهُ .

108 - Câbir b. Abdullah ***radiyallahu anh***'dan, Rasûlullah'ın bir keresinde ashaba şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Ka'b b. Eşref'i kim öldürür? Çünkü o Allah'a ve Rasûlüne eziyet etmiştir."

Muhammed b. Mesleme:

"Ya Rasûlallah! İster misin onu ben öldüreyim?"dedi

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Evet, isterim"buyurdu. İbni Mesleme:

"Öyle ise (Ka'b'ın hakkınızda hoşlanacağı) bir şey söylememe izin verir misizin?"dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ne istersen söyle." buyurdu. Bunun üzerine Muhammed b. Mesleme, Ka'b'a gitti:

"Şu kişi (yani Rasûlullah) bizden sadaka istedi ve bizi güç duruma soktu. Ben de ödünç bir şey almak için sana geldim" dedi. Ka'b da, İbni Mesleme'nin dediği gibi söylendi:

"Muhakkak o, sizin usancınızı daha da artıracaktır"diye ekledi. Muhammed b. Mesleme:

"(Ne yapalım) bir kere uymuş bulunduk. Onu derhal bırakmak istemiyoruz. Bakacağız onun hali ne olur, sona erinceye kadar bekleyeceğiz. Şimdi biz, senin bir vesk veya iki vesk ödünç hurma vermeni istiyoruz" dedi. Bunun üzerine Ka'b:

"Pekiyi, siz bana rehin veriniz" dedi. İbni Mesleme ve arkadaşları:

"Rehin olarak ne istersin?" diye sordular. Ka'b:

"Kadınlarınızı" dedi. Onlar:

"Kadınlarımızı sana nasıl rehin edebiliriz! Bugün sen arabın en yakışıklı kişisisin" dediler. Ka'b:

"Öyle ise oğullarınızı rehin veriniz" dedi. Onlar:

"Oğullarımızı nasıl rehin ederiz? Sonra onlardan biri hakkında: "Bir, iki deve hurmaya rehin olundu" diye söylenir ki bu bizim için bir utançtır. Ama biz sana silahımızı, zırhımızı rehin olarak verelim" dediler. Ka'b kabul ederek, kendisine gelmesi için İbni Mesleme'ye zaman belirledi. İbni Mesleme bir gece Ka'b'a geldi. Dışarıdan seslendi. Yanında Ka'b'ın sütkardeşi Ebû Naile vardı. Ka'b bunları kale içine davet etti ve misafirleri karşılamak için onların yanına indi. Karısı Ka'b'a:

"Bu saatte nereye gidiyorsun?" diye itiraz etti ise Ka'b:

"Bu seslenen Muhammed b. Mesleme ile kardeşim Ebû Naile' dir" diye karşılık verdi. Kadın:

"Emin ol, bir ses işittim ki ondan sanki kan damlıyor" dedi. Ka'b:

"O benim kardeşim Muhammed b. Mesleme ile sütkardeşim Ebû Naile'dir. Hem cesur olan bir genç geceleyin kılıç darbesine çağırılsa bile, o çağrıya muhakkak uyar" dedi ve onların yanına indi. Muhammed b. Mesleme kendisiyle beraber iki kişi de kaleye soktu. (Bir rivâyette bunlar; Ebû Abs. b. Cebr, Haris b. Evs, Abbad b. Bişr olmak üzere üçtür.) Muhammed b. Mesleme arkadaşlarına şöyle emir vermişti:

"Ka'b'ın yanına gelince ben onun başını tutup saçını koklarım. Siz, benim Ka'b'ın başını sıkıca tutup, yakaladığımı gördüğünüzde hemen kılıçlarınızı çekip Ka'b'ı öldürünüz" demişti. (İbni Mesleme'nin arkadaşlarına: "Ka'b'ın başını size de koklatırım" dediği de rivâyet edilmiştir.)

Ka'b b. Eşref üzerinde pahalı elbiseler olduğu halde, etrafa güzel kokular saçarak misafirlerinin yanına indi. Bunun üzerine İbni Mesleme:

"Bunun gibi güzel koku duymadım" dedi ve yaklaştı.

Ka'b: "Arabın en soylu ve en güzel kokulu kadınları sinemde yaşıyor"dedi. İbni Mesleme:

"Saçlarını koklamama izin verir misin?"dedi. Ka'b:

"Evet, veririm"dedi. İbni Mesleme kendi kokladı. Sonra arkadaşlarına da koklattı. Sonra:

"Bana bir daha koklamam için izin verir misin?" dedi.

Ka'b: "Evet" dedi. Bu kere İbni Mesleme, Ka'b'ın başını sıkıca yakaladı. Arkadaşlarına:

"Haydi, kılıçlarınızla vurup öldürünüz" dedi. Bu şekilde İbni Eşrefi öldürdüler. Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelip haber verdiler. ***(Buhârî-Müslim)***

عَنِ الْبَرَاءِ قَالَ بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى أَبِى رَافِعٍ الْيَهُودِىِّ رِجَالاً مِنَ الأَنْصَارِ ، فَأَمَّرَ عَلَيْهِمْ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَتِيكٍ ، وَكَانَ أَبُو رَافِعٍ يُؤْذِى رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم وَيُعِينُ عَلَيْهِ ، وَكَانَ فِى حِصْنٍ لَهُ بِأَرْضِ الْحِجَازِ ، فَلَمَّا دَنَوْا مِنْهُ ، وَقَدْ غَرَبَتِ الشَّمْسُ ، وَرَاحَ النَّاسُ بِسَرْحِهِمْ فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ لأَصْحَابِهِ اجْلِسُوا مَكَانَكُمْ ، فَإِنِّى مُنْطَلِقٌ ، وَمُتَلَطِّفٌ لِلْبَوَّابِ ، لَعَلِّى أَنْ أَدْخُلَ . فَأَقْبَلَ حَتَّى دَنَا مِنَ الْبَابِ ثُمَّ تَقَنَّعَ بِثَوْبِهِ كَأَنَّهُ يَقْضِى حَاجَةً ، وَقَدْ دَخَلَ النَّاسُ ، فَهَتَفَ بِهِ الْبَوَّابُ يَا عَبْدَ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ تُرِيدُ أَنْ تَدْخُلَ فَادْخُلْ ، فَإِنِّى أُرِيدُ أَنْ أُغْلِقَ الْبَابَ . فَدَخَلْتُ فَكَمَنْتُ ، فَلَمَّا دَخَلَ النَّاسُ أَغْلَقَ الْبَابَ ، ثُمَّ عَلَّقَ الأَغَالِيقَ عَلَى وَتَدٍ قَالَ فَقُمْتُ إِلَى الأَقَالِيدِ ، فَأَخَذْتُهَا فَفَتَحْتُ الْبَابَ ، وَكَانَ أَبُو رَافِعٍ يُسْمَرُ عِنْدَهُ ، وَكَانَ فِى عَلاَلِىَّ لَهُ ، فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْهُ أَهْلُ سَمَرِهِ صَعِدْتُ إِلَيْهِ ، فَجَعَلْتُ كُلَّمَا فَتَحْتُ بَاباً أَغْلَقْتُ عَلَىَّ مِنْ دَاخِلٍ ، قُلْتُ إِنِ الْقَوْمُ نَذِرُوا بِى لَمْ يَخْلُصُوا إِلَىَّ حَتَّى أَقْتُلَهُ . فَانْتَهَيْتُ إِلَيْهِ ، فَإِذَا هُوَ فِى بَيْتٍ مُظْلِمٍ وَسْطَ عِيَالِهِ ، لاَ أَدْرِى أَيْنَ هُوَ مِنَ الْبَيْتِ فَقُلْتُ يَا أَبَا رَافِعٍ . قَالَ مَنْ هَذَا فَأَهْوَيْتُ نَحْوَ الصَّوْتِ ، فَأَضْرِبُهُ ضَرْبَةً بِالسَّيْفِ ، وَأَنَا دَهِشٌ فَمَا أَغْنَيْتُ شَيْئاً ، وَصَاحَ فَخَرَجْتُ مِنَ الْبَيْتِ ، فَأَمْكُثُ غَيْرَ بَعِيدٍ ثُمَّ دَخَلْتُ إِلَيْهِ فَقُلْتُ مَا هَذَا الصَّوْتُ يَا أَبَا رَافِعٍ . فَقَالَ لأُمِّكَ الْوَيْلُ ، إِنَّ رَجُلاً فِى الْبَيْتِ ضَرَبَنِى قَبْلُ بِالسَّيْفِ ، قَالَ فَأَضْرِبُهُ ضَرْبَةً أَثْخَنَتْهُ وَلَمْ أَقْتُلْهُ ، ثُمَّ وَضَعْتُ ظُبَةَ السَّيْفِ فِى بَطْنِهِ حَتَّى أَخَذَ فِى ظَهْرِهِ ، فَعَرَفْتُ أَنِّى قَتَلْتُهُ

، فَجَعَلْتُ أَفْتَحُ الأَبْوَابَ بَاباً بَاباً حَتَّى انْتَهَيْتُ إِلَى دَرَجَةٍ لَهُ ، فَوَضَعْتُ رِجْلِي وَأَنَا أُرَى أَنِّى قَدِ انْتَهَيْتُ إِلَى الأَرْضِ فَوَقَعْتُ فِى لَيْلَةٍ مُقْمِرَةٍ ، فَانْكَسَرَتْ سَاقِى ، فَعَصَبْتُهَا بِعِمَامَةٍ ، ثُمَّ انْطَلَقْتُ حَتَّى جَلَسْتُ عَلَى الْبَابِ فَقُلْتُ لاَ أَخْرُجُ اللَّيْلَةَ حَتَّى أَعْلَمَ أَقَتَلْتُهُ فَلَمَّا صَاحَ الدِّيكُ قَامَ النَّاعِى عَلَى السُّورِ فَقَالَ أَنْعَى أَبَا رَافِعٍ تَاجِرَ أَهْلِ الْحِجَازِ . فَانْطَلَقْتُ إِلَى أَصْحَابِى فَقُلْتُ النَّجَاءَ ، فَقَدْ قَتَلَ اللَّهُ أَبَا رَافِعٍ . فَانْتَهَيْتُ إِلَى النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَحَدَّثْتُهُ فَقَالَ « ابْسُطْ رِجْلَكَ » . فَبَسَطْتُ رِجْلِى ، فَمَسَحَهَا ، فَكَأَنَّهَا لَمْ أَشْتَكِهَا قَطُّ .

109 - Bera ***radiyallahu anh'***dan rivâyet edildiğine göre:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, ensar'dan birtakım kimseleri, yahudi Ebû Rafi'yi öldürmekle görevlendirdi. Bunlar üzerine de Abdullah b. Atik'i kumandan tayin etti. Ebû Rafi, Rasûlullah'a çok eziyet eder ve O'nun aleyhinde her şeyi desteklerdi. Bu yahudi, Hicaz topraklarında kendisine ait sağlam ve dayanıklı bir kalede otururdu. Abdullah b. Atik ve arkadaşları kaleye yaklaştıklarında güneş batmıştı. Köy halkı da hayvanlarıyla otlaktan dönmüşlerdi. Bu durum üzerine Abdullah b. Atik arkadaşlarına:

"Siz yerinizde durunuz. Ben gidip kapıcılara nazik davranayım. Bu şekilde içeriye girebileceğimi zannediyorum" dedi ve kale kapısına doğru yürüdü. Nihayet kapıya yaklaştı. Sonra kendisini gizlemek için elbisesine büründü ve sanki tuvalet ihtiyacını gideriyormuş gibi davrandı. Artık halk tamamıyla kaleye girmişti. Bu sırada kale kapıcısı:

"Ey Allah'ın kulu! Kaleye girmek istersen hemen gir. Zira kapıyı kapayacağım" dedi. Ben de hemen girdim. Ve içeride gizlendim. Halkın kapıdan girmesi üzerine kapıcı kapıyı kilitledi ve anahtarları bir direğe astı.

İbni Atik derki:

"Hemen kalktım. Anahtarları alarak kapıyı açtım. Ebû Rafi'nin yanında akşamdan sonra gece sohbeti yapılırdı. Bu sohbet kalenin üst katlarında olurdu. Sohbet bitip, dostları Ebû Rafi'nin yanından dağılınca, hemen ben yanına çıktım. Her açtığım kapıyı iç taraftan sürgülüyordum. Düşündüm ki, eğer Ebû Rafi'nin adamları beni yakalamak isterlerse adamı öldürünceye kadar beni engellemelerini bu önlerdi. Bu şekilde Ebû Rafi'nin yattığı odaya vardım. Karanlık bir odada, karısının yanında yatıyordu. Odanın neresinde olduğunu tam kestiremedim. Anlamak için:

"Ebû Rafi!"diye seslendim.

"Kim o?" diye cevap verdi. Hemen sesin geldiği yere gittim ve ilk kılıç darbesini indirdim. Fakat heyecan içinde olduğum için, isabetli vuramamıştım. Ebû Rafi haykırdı. Ben de odadan dışarı çıktım ve kısa bir zaman bekledikten sonra tekrar içeri girdim. (Sesimi değiştirerek):

"Bu feryat nedir, ya Ebû Rafi?" dedim.

"Anan cehenneme! sen gelmeden önce birisi beni kılıçla vurdu" dedi. Ona bir darbe daha vurdum, iyice yaraladım. Fakat yine öldüremedim. Sonra kılıcın ucunu karnına batırdım. Nihayet Ebû Rafi yere düştü. Bu defa öldürdüğümü anladım ve hemen kapıları birer birer açıp kaçmaya başladım. Merdivenlerin son basamağına varmıştım ki yere ulaştığımı sanarak ayağımı attım ve merdivenden düştüm. Ayağım kırıldı. Hemen bir sargı ile bu kırığı sardım, sonra yürüdüm. Kapıya kadar vardım ve orada oturdum. Ve kendi kendime:

"Şunu öldürüp öldürmediğimi iyice anlayıncaya kadar, bu gece kaleden çıkmayayım"diye karar verdim. Horozlar ötmeye başlayınca ölü ilancısı, kale surlarının üzerinden:

"Hicaz halkının taciri, Ebû Rafi'nin ölümünü duyururum" diye bağırdı. Artık bundan sonra arkadaşlarımın yanına gittim. Onlara:

"Artık tamam, Allah Ebû Rafi'yi öldürdü" dedim. Nihayet Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzuruna vardım. Olayı anlattım. Bana:

"Ayağını uzat" dedi. Ben de ayağımı uzattım. Rasûlullah ayağımı sıvazladı, sanki hiç ağrı duymamışa döndüm."

(Buhârî)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İslâm, müslümanlara saldıran ve zarar veren kâfirlerin öldürülmesine izin vermiştir ve İslâm nazarında bu amel büyük sevaptır. Yalnız bunu yaparken, sonunda İslâm'a ve müslümanlara daha büyük zararlar gelmemesi için, çok dikkatli davranıp, iyi hazırlanmış, ince bir plan kullanmak, zamana ve şartlara bağlı olarak birtakım hilelere başvurmak gereklidir. Yukarıdaki hadislerde bahsedilen iki kâfirin öldürülüş planları, bu hususta pratik ve güzel örneklerdir.

2 - İslâm lideri tarafından görevlendirilen bir kişinin, İslâm'ın zaferi için hazırlanan bir planın gereği olarak, normal şartlarda söylenmesi caiz olmayan bazı sözleri söylemesi mübah olur. Nitekim Rasûlullah, İbni Mesleme'ye:

"Dilediğini söyle" diye izin vermesi bunu te'yid etmektedir.

Fakat bunu delil alıp da, hem müslüman olduğunu apaçık iddia ederek hem de kendi kafasından kurduğu bazı planları gerçekleştirmek için küfrü gerektiren söz ve amellerde bulunmak, Rasûlullah'ın yukarıda izin verdiği planla kesinlikle bağdaşmaz. Zira casuslukta birinci derecede önemli olan şey gizliliktir. Ama günümüzde kendilerini İslâm casusu olarak adlandıran kimi insanlar, inançlarını, amaçlarını ve planlarını apaçık ortaya koyarak İslâm için çalıştıklarını iddia ediyorlar. Bu şekildeki bir

tavır, zahiren de olsa küfri söz ve amellerde bulunmanın caiz olduğu inancını uyandırarak, İslâmın yanlış tanıtılmasına sebep olduğundan kesinlikle küfürdür. Böyle bir hareketi destekleyici değil bir İslâmi delil, mantıki bir delil dahi bulabilmek mümkün değildir.

MÜSLÜMANLARA İMANLARINDAN DOLAYI SAVAŞ AÇAN KAFİRDİR

عَنْ نَافِعٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَنْ حَمَلَ عَلَيْنَا السِّلاَحَ فَلَيْسَ مِنَّا »

110 - Abdullah b. Ömer ***radiyallahu anh*** **'**dan rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Her kim biz müslümanlara silah çekip savaşırsa artık o, biz müslümanlardan değildir" buyurmuştur.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hayat sistemlerini Allah'ın adil kanunlarından değil de, insanların beşeri düşünce ve fikir ürünlerinden alan tağuti sistemlerde; ister bir yönetici, ister güvenlik görevlisi olarak, ister askeri yapıda, isterse bu sistemin ayakta durmasını sağlayan herhangi bir makamda görev alarak, Kelimetullah davasını yüceltmek isteyen mü'minlerin öldürülmeleri, eziyet görmeleri veya herhangi bir zarara uğratılmaları için çalışan herkes İslâm milletinden çıkmış, Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*' in ümmetine savaş açan kâfirlerden olmuştur. Böyle bir tutum içine giren kişi bunu, ister kendi istek ve arzusuyla isterse buna zorlanarak ve rıza göstermeyerek yapsın farketmez.

İSLÂM ALAMETLERİ

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلى الله عليه وسلم لِلْمِقْدَادِ « إِذَا كَانَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ يُخْفِى إِيمَانَهُ مَعَ قَوْمٍ كُفَّارٍ ، فَأَظْهَرَ إِيمَانَهُ ، فَقَتَلْتَهُ ، فَكَذَلِكَ كُنْتَ أَنْتَ تُخْفِى إِيمَانَكَ بِمَكَّةَ مِنْ قَبْلُ »

111 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Mikdad *radiyallahu anh*'e şöyle buyurmuştur:

"Ey Mikdad! Bir mü'min kişi, kâfir olan kavmi arasında imanını gizleyip (selamete erişince) **imanını açıklasa, bunun üzerine sen de** (onun imanına itimad etmeyerek) **öldürsen** (doğru değildir)**. Nasıl ki, sen de Hicret' ten önce Mekke'de imanını gizliyordun."**

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Yukarıdaki hadiste, her çağdaki İslâmi hareketler açısından önemli bir metoda işaret vardır. "Lâilâhe illallah" inancı, nasıl bir şahsın kalbinde Allah'ın hâkimiyetini kurmadan önce, o kalbi tüm sahte ilahlardan, tağutlardan ve Allah'tan başka tapılan her şeyden temizliyorsa aynı şekilde bir toplumda Allah'ın hâkimiyetini kurmadan önce, o toplumu tüm sahte ilah ve tağutlardan temizlemek ister. Bu nedenle, topluma tevhid inancı hakim olduğunda ilahlıkları, makam ve mevkileri yıkılacak olan tağutlar, bu inancı savunan, bu inancın hakim olması için çalışan mü'minleri daima etkisiz hale getirmek isterler. Her devirde Allah'ın dinini ayakta tutan tevhid bayrağının dalgalanmasını sağlayacak olan mü'minlerin -sayıları az da olsa- bulunacağını vaadeden Allah-u Teâlâ, bunun gerçekleşmesi; bu topluluğun korunması için gizlilik esasını ön planda tutmuştur. Hangi çağda olursa olsun, cahili sistemlerin egemenliği altında bulunan toplumlarda, mü'minlerin güvenliklerini sağlamak için, gerektiğinde imanlarını veya şahsiyetlerini gizlemesi bu dinin bildirdiği bir metoddur. Hiçbir konuda hükmü insanların aklına bırakmayan Allah Azze ve Celle, gizliliğin sınırlarının belirlenmesini de kullarına bırakmamış, bu konuda da ölçüsünü bildirmiştir. Zira bu gizliliğin gerçekleştirilmesi için yapılmasına ruhsat verilen işler sınırsız değildir, elbette. Bunun ölçüsü iman ve küfür sınırlarıdır. Bu sınırları çiğnememek kasdıyla, cahiliyye sisteminde yaşayan ve Allah'ın dinini hakim kılmak için uğraşan müslümanların gizlilik ve güvenliklerini gerçekleştirmeleri mutlaka gerekir. Bu hususta en güzel örnek, Rasûlullah'ın Mekke hayatıdır.

2 - Dar-e Kutni, Bezzar, Taberani bu hadisin başlangıcında, hadisi daha da açıklayan fazlalığıyla rivâyet etmişlerdir. Bu rivâyette Rasûlullah

sallallahu aleyhi ve sellem'in Mikdad'a yukarıdaki sözü söylemesinin sebebi eklenmiştir. Rasûlullah'ın böyle söylemesine, Mikdad'ın da içinde bulunduğu bir seriyyeyi, daru'l harp beldelerinden birisine göndermesi ve bu seriyenin yolda İslâm ordusundan kaçan diğer halk ile kaçmayıp geri kalan bir zengine rastlamaları ve o kişinin müslümanları İslâm selamı ile selamlaması veya bir rivâyete göre tevhid kelimesini söylemesine rağmen öldürmeleri üzerine, Allah'ın: **"Sizi İslâm selamı ile selamlayan kimseye, dünya hayatının nimetlerini arzulayarak, mü'min değilsin demeyin" (Nisa: 94)** ayetinin inmesine sebep olmuştur. Sahabeler bu kimseyi mallarının alınmasından korkarak müslüman oldu diyerek öldürmüşlerdi. Buna rağmen Allah-u Teâlâ böyle yapılmamasını emretmiştir. Burada daru'l harpte bulunan müslümanların, tanımadıkları kimselere nasıl muamele edecekleri, bu tanımadıkları kimselere müslüman muamelesi yapmaları için hangi alametleri görmeleri gerektiği, yani nelerin İslâm alameti sayılabileceği sorusu karşımıza çıkıyor.

Cahiliyye toplumu, Allah'ın dininden alınmayan sistemlerle yönetilen her toplumun genel adıdır. Ve bu kapsam içine giren her sistem yıkılıp, yerine Allah-u Teâlâ'nın dininin hakim olması mutlaka gereklidir. Bu nedenle, böyle bir toplumda rastlanılan ve hakkında hiçbir şey bilinmeyen kimselere ki bu kişi bilinmeyen yönüyle Allah'ın dinini hakim kılmak için çalışan bir müslüman da olabilir evet, bu kimselere zahiren kâfir muamelesi yapılır. Çünkü bu kişi bilindiği kadarıyla bir cahili sistemde yaşamakta ve zahirinde bu sisteme karşı çıktığını gösteren alamet taşımamaktadır. Elbette bu hüküm zahiri ve o kişide İslâm alameti görülüne kadar verilecek hükümdür. Ne zaman ki, o kişinin imanı hakkında müsbet bilgi edinilir veya onda İslâm alameti görülürse hüküm değişir ve o kimseye müslüman muamelesi yapılması gerekir.

İslâm alameti ise ancak müslümanların bulundurduğu şeyler, ancak müslümanların söylediği sözler ya da ancak müslümanların yaptığı amellerdir. Örneğin Rasûlullah zamanında selam kelimesi ancak müslümanların söylediği bir sözdü. Yani müslümanlardan başkası bu şekilde selam vermezdi. Fakat daha sonraları bu şekilde selam vermek insanlar arasında yayılmaya başladı ve hatta kâfirler de birbirlerine bu şekilde selam verir oldular. Böyle olunca, bu fiilin İslâm alameti olması için gereken şartı kalkmış ve böylece selam İslâm alameti olmaktan çıkmış oldu. Selamın herkes tarafından, hatta yahudi ve hristiyanlar tarafındanda söylenir hale gelmesi günümüzde İslâm alameti olmasını engellemiştir.

Burada şu soru akla gelebilir: Lâilâhe illallah kelimesi herkes tarafından hatta bunun manasını bilmeyen ve bu kelimenin gereklerine tamamen zıt amellerde bulunanlar ve hatta kendisini ilah makamına ko-

yanlar tarafından da söylenir oldu. Peki, tevhid kelimesini söylemek; İslâm alameti olmaktan çıkmış mıdır? "Lâ ilâhe İllallah Muhammedun Rasûlullah " kelimesinin manasını bilen bir topluluk için elbette İslâm alameti olmaktan çıkmamıştır. Çünkü "Lâ ilâhe İllallah Muhammedun Rasûlullah" kelimesi sadece zahiri bir alamet bir sembolden ibaret değildir. Bir şeyi red edip bir şeyi kabul eden bir ifadedir. Bir inancın, sahte ilahları reddeden İslâm inancının ifadesidir. Bu nedenle çoğunluğunun bu kelimenin manasını bildiği bir toplulukta tanımadığımız ve yanımızda şehâdet kelimesini söyleyen kişiye zahiren müslüman hükmü vermemiz gerekir. Çünkü zahiren bu kelimeyi söyleyen kişi tüm tağutları ve cahili sistemleri reddetmiş, ilah olarak da sadece Allah'ı kabul etmiş sayılır. Böyle bir kişiye müslüman muamelesi yapılmasını emreden birçok sahih hadis mevcuttur. Maalesef şu bir gerçektir ki araplar da dahil zamanımızdaki insanların çoğu "Lâ ilâhe İllallah Muhammedun Rasûlullah " kelimesini gerçek manasını bilmeden söylemektedirler. Onun için bu kelimeyi bozan sözleri söyledikleri ve amelleri yaptıkları halde bu kelimeye bağlı olduklarına iddia etmektedirler. İşte böyle bir durumda tanımadığımız bir kişi "Lâ ilâhe İllallah Muhammedun Rasûlullah" kelimesini söylerse onun akidesinden emin olmadıkça zahiren müslüman hükmü verilmez. Çünkü artık sadece müslümanların söylediği bir kelime değildir. Bu durumda zahiri bir İslâm alameti sayılmaz. Buna mukabil, kendisinin tevhidin manasından habersiz olduğu veya tevhide ters hareketlerde bulunduğu bilinen kimseye, değil bir kere, isterse bin kere bu kelimeyi söylesin, gerçek tevhide bağlandığına ve bütün küfründen döndüğünü söyleyip, amelleriyle bunu göstermedikçe, müslüman hükmü verilmez.

MÜSLÜMAN AKILLI VE UYANIKTIR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ : " لاَ يُلْدَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ جُحْرٍ وَاحِدٍ مَرَّتَيْنِ "

112 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Mü'min bir yılan deliğinden iki kere sokulmaz" buyurmuştur.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Mü'minde bulunması gereken özelliklerden birisi de akıllı, uyanık, dikkatli olması ve geçmiş tecrübelerinden faydalanarak, karşısına çıkan yeni durumlarda daha ince ve daha tutarlı plan kurup, aynı hatayı bir daha işlememesidir. Zira tecrübeler doğal olarak kişiyi daima daha doğruya sevketmek zorundadır. Eğer bu böyle olmuyorsa o zaman kişinin dikkatsizliğine ya da muhakeme yeteneğinin zayıflığına hükmolunur ki, bu iki vasıf da mü'minde, hele hele Allah'ın dininin baskı altında tutulmaya çalışıldığı şu hassas ortamda, bu dinin davasını, "Lâ ilâhe illallah" davasını yüklenen davetçilerde asla bulunmaması gereken özelliklerdir.

MÜSLÜMANLARA YAPILACAK HER TÜRLÜ EZİYET YASAKTIR

عن عَبْد اللَّهِ بن مسعود رضي الله عنه قال : قَالَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " سِبَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوقٌ ، وَقِتَالُهُ كُفْرٌ "

113 - Abdullah b. Mesud ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:
"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: **"Müslümana sövmek fısk, onunla savaşmak küfürdür"** buyurdu." ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَبِى بُرْدَةَ عَنْ أَبِى مُوسَى – رضى الله عنه – قَالَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَىُّ الإِسْلاَمِ أَفْضَلُ قَالَ : « مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ »

114 - Ebû Mûsâ el-Eş'âri ***radiyallahu anh'dan***:
"Ya Rasûlallah! Müslümanların hangisi efdaldir?"diye sordular.
"Müslümanların, elinden, dilinden selamette kalandır" cevabını verdiler. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah'ın yasakladığı en önemli şeylerden birisi mü'minlerin birbirlerine karşı haksız yere eziyet etmeleridir. Bu eziyet ister dille, ister elle isterse başka herhangi bir yolla olsun farketmez. Hele bu haksızlık ve eziyetlerin, Allah'ın dininin baskı altında tutulmaya çalışıldığı, O' nun adil nizamının yürürlükten kaldırıldığı bir zamanda, aynı dava ve hedefi pay-

laşan davetçiler arasında meydana gelmesi, daha şiddetli ve sonuç itibariyle daha tehlikelidir.

2 - Müslümanların birbirlerine karşı hoşlanmayacakları sözleri söylemeleri, lakabları takmaları kesinlikle yasaklanmış fiilerdir.

3 - Geçerli bir te'vil yapmaksızın veya kısası gerektiren haller dışında bir müslümanı öldürmeyi caiz görmek ve böyle düşünerek onu öldürmek küfürdür.

Haram olduğuna iman ettiği halde, bir müslümanın diğer müslümanı öldürmesi de büyük haramdır. Böyle bir ameli işleyen müslüman bir kimse kâfir olmayıp sadece haram işlemiş olur.

İSLÂM KARDEŞLİĞİNİN MERTEBELERİ

عَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ »

115 - Enes b. Malik *radiyallahu anh'dan*: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurduki:

"Hiç biriniz kendisi için arzu ettiğini kardeşiniz içinde arzu etmedikçe iman etmiş olmaz." ***(Buhârî-Muslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte, dava adamlarının kâmil bir imana ve sağlam bir kardeşlik duygusuna sahip olabilmeleri için nefislerinde mutlaka yerine getirmeleri gereken bir gerçek!

Tevhid dini; İslâm kardeşliğinin derecelerine, kişilerde mevcut olan imanın kuvetliliği ve zayıflılığına göre farklılık arzetmektedir. Kardeşliğin en üstün mertebesi, mü'min bir kimsenin diğer mü'min bir kardeşinin ihtiyacını kendi ihtiyacına tercih etmesidir. İkinci mertebesi; kendi nefsi için arzu ettiği veya etmediği herhangi bir şeyi aynı şekilde mü'min kardeşi için de arzu etmesi veya etmemesidir. Kardeşliğin en düşük derecesi ise; kardeşinin kazandığı şeyler hususunda ona hased etmemesidir. İşte bir davanın hayatiyeti ve zafere ulaşabilmesi ancak ona bağlı olan fertlerin arasındaki bu kardeşlik bağının üstünlüğü ve kuvveti ile sağlanabilir.

MÜSLÜMANLAR TEK BİR VÜCUT GİBİDİR

عَنْ أَبِى مُوسَى قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنَّ الأَشْعَرِيِّينَ إِذَا أَرْمَلُوا فِى الْغَزْوِ ، أَوْ قَلَّ طَعَامُ عِيَالِهِمْ بِالْمَدِينَةِ جَمَعُوا مَا كَانَ عِنْدَهُمْ فِى ثَوْبٍ وَاحِدٍ ، ثُمَّ اقْتَسَمُوهُ بَيْنَهُمْ فِى إِنَاءٍ وَاحِدٍ بِالسَّوِيَّةِ ، فَهُمْ مِنِّى وَأَنَا مِنْهُمْ »

116 - Ebû Mûsâ *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Hakikatten Eş'âriler ailelerinin yemeği azaldığında hemen yanlarındaki erzaktan bir elbisenin içinde toplayıp sonra bir kab içinde aralarında aynı ölçüde bölüştürmüş kimselerdir. Binaenaleyh Eş'âriler bendendir, ben de Eş'ârilerdenim."

(Buhârî-Müslim)

عن النُّعْمَان بْنَ بَشِيرٍ قال : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « تَرَى الْمُؤْمِنِينَ فِى تَرَاحُمِهِمْ وَتَوَادِّهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ كَمَثَلِ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى عُضْواً تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ جَسَدِهِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى »

117 - Numan b. Beşir *radiyallahu anh*'dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Bütün mü'minleri biribirlerine merhamette, sevgide, lütuf ve güzel muamele hususlarında sanki bir vücud gibi görürsün. O vücudun bir organı hastalanınca, vücudun öbür organları biribirlerini hasta organın sancısına uykusuzlukla, sıcaklıkla ortak olmaya çağırırlar." ***(Buhârî)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu hadis bizlere, örnek İslâm toplumunu tarif ediyor. Bu öyle bir toplumdur ki kendi özelliklerini korudukları müddetçe dışarıdan gelecek her saldırıya karşı kuvvetlidir ve asla sarsılmaz. Zira bu topluluğu oluşturan bireyler arasındaki bağ bir vücudun organları arasındaki sımsıkı bağ gibidir. Nasıl ki, vücudun organları birbirlerini tamamlıyorlarsa, aynı şekilde İslâm cemaatini oluşturan bireyler de birbirlerinin eksiklerini tamamlayan, ihtiyaçlarını gideren bir niteliğe sahiptir. Nasıl vücudda bir organa gelen etki, bütün vücudu etkiliyorsa, aynı şekilde İslâm cemaatinin bir ferdine isabet eden üzüntü, sıkıntı, acı veya sevinç tüm diğer

ferdleri de etkiler. Zira onların kalpleri birdir, düşünceleri birdir, amaçları birdir... Zira onlar çok büyük bir davaya, Lâilâhe illallah'ın yücelmesi ve hakim olması davasına, topluca bir bütün olarak sahip çıkmıştır. Zira onlar muntazam bir duvarı oluşturan taşlar gibidir. Zira onlar Allah yolunda bir saf olarak çarpışırlar. İşte budur İslâm cemaati... İşte budur organik bağ. Ve İslâm cemaati bu özellikleri bünyesinde bulundurduğu nisbette kuvvetlidir, bu nispette başarıya yakındır.

MÜSLÜMANLAR HAKKIYLA KARDEŞ OLUN

عَنِ الزُّهْرِىِّ قَالَ حَدَّثَنِى أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ رضى الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لاَ تَبَاغَضُوا ، وَلاَ تَحَاسَدُوا ، وَلاَ تَدَابَرُوا ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَاناً ، وَلاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ »

118 - Enes b. Malik *radiyallahu anh'dan* rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Ey müslümanlar! Birbirinize buğz etmeyiniz, birbirinize hased etmeyiniz, birbirinizden (yüz çevirip arkalaşarak) **ayrılmayınız. Ey Allah'ın kulları! Birbirinizle kardeş olunuz. Bir müslümanın din kardeşini üç günden fazla bırakması** (küs durması) **helal değildir."** ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ ، وَلاَ تَحَسَّسُوا، وَلاَ تَجَسَّسُوا ، وَلاَ تَبَاغَضُوا ، وَلاَ تَدَابَرُوا ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَاناً

119 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Ey müslümanlar! Zandan (delilsiz ithamdan) **çekininiz! Çünkü zan sözlerin en yalanıdır. Birbirinizin eksikliğini görmeye ve işitmeye çalışmayınız. Özel ve mahrem hayatınızı da araştırmayınız! Bir de almayacağınız bir malı alıcıyı zarara sokmak için arttırmayınız! Birbirinize haset etmeyiniz. Birbirinize buğz etmeyiniz Birbirinize arkanızı çevirip küsmeyiniz de Ey Allah'ın kulları! Birbirinize kardeş olunuz!"**

(Buhârî-Müslim)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu din kendi yolunda çalışan, Allah'ın kelimesi "Lâ ilâhe illallah"ı yüceltmek ve hakim kılmak için uğraşan; hiçbir kınayıcının kınamasından korkmayan bu topluluğun, bu İslâm topluluğunun fertleri arasındaki bağları kuvvetlendirmek, onları davaları gibi üstün kılmak ve dışarıdan gelen saldırılara karşı dayanıklı ve kuvvetli bir hale getirmek için gereken bütün özellikleri en iyi şekilde açıklamıştır. Evet, bu topluluğun fertleri öyle olmalıdır ki - hangi sebepten olursa olsun asla birbirlerine düşmanlık etmemeli, Allah'ın, kardeşine verdiği nimetlerden dolayı bu ister maddi üstünlük olsun ister manevi özellikler olsun asla hased etmemelidir. Bu topluluğun fertleri öyle olmalı dır ki imanın özelliklerini taşıdıkları müddetçe asla birbirlerinden yüz çevirmemeli, iyice araştırmadan sırf zanna dayanarak asla kardeşlerini suçlamamalıdırlar. Bu topluluğun fertleri öyle olmalıdır ki, asla birbirlerinin eksik ve zayıf yönlerini araştırarak bunu ifşa etmemeli, birbirlerinin özel ve mahrem olan yaşantılarını asla merak etmemelidirler. Sadece şahsi ve sosyal ilişkilerinde değil, ticari ilişkilerinde de kardeşlerinin menfaatlerini önde tutmalıdırlar. Evet, bu topluluğun fertleri öyle olmalıdır ki, kardeşlik duygusu onların kalplerinde hakkıyla yeretmeli ve bunun gerektirdiği tüm özellikleri fiilen de taşımalıdırlar. İşte budur İslâm cemaati...

MÜSLÜMANA "FASIK" VEYA "KÂFİR" DEMENİN HÜKMÜ

عَنْ أَبِى ذَرٍّ – رضى الله عنه – أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « لاَ يَرْمِى رَجُلٌ رَجُلاً بِالْفُسُوقِ ، وَلاَ يَرْمِيهِ بِالْكُفْرِ ، إِلاَّ ارْتَدَّتْ عَلَيْهِ ، إِنْ لَمْ يَكُنْ صَاحِبُهُ كَذَلِكَ »

120 - Ebû Zerr-i Gıfari ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in şöyle buyurduğunu işittiği rivâyet olunmuştur.

"Hiçbir kişi başka bir kimseye fasık demesin, yine böyle küfür de isnad etmesin. Şayet suçladığı kimse, söylenen fıskın veya küfrün sahibi değilse, bu sıfatlar muhakkak atan kimseye döner." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu hadisin bildirdiği hüküm günümüzde birçok insan tarafından yanlış anlaşılıp, Allah'ın dinine apaçık küfreden kimseler sırf namaz kılıyor

gözükmeleri veya ağızlarında geveledikleri boş müslümanlık iddiaları nedeniyle müslümanlar (!) olarak görüldü ve bu Allah düşmanlarının şirk ve küfürlerini görüp, onları inkâr eden ilim ve basiret sahibi gerçek mü'minler kâfirler (!) olarak isimlendirildi. İşin üzücü ve korkunç yanı, bu cahillerin iddialarını, Allah Rasûlü'nün yukarıdaki hadisiyle desteklemek istemeleridir. Bu sapıkların sapıkça iddialarından münezzeh olan yukarıdaki hadisin gerçek te'viline bakmamız onların haksızlığını anlamak için yeterlidir. Bir müslümana kâfir diyen mutlak manada kâfir midir?

Bu durumda yapılacak şey öncelikle kişinin bunu söylerken niyetinin ne olduğuna bakmaktır Onun niyeti için üç ihtimal söz konusudur;

Birincisi; Müslümana, taşıdığı imanı reddetmek ya da yapmakta, söylemekte veya inanmakta olduğu İslâmın bir rüknunu inkâr etmek gayesiyle kâfir demek... Bu durum da, müslümanı tekfir eden kişi İslâmi veya en azından İslâmın bir şartını inkâr etmiş ve söylediği söz kendisine dönerek kâfir olmuştur. Zira buradaki haksızlık ve inkâr şahsa değil doğrudan inandığı şeylere yöneliktir.

İkinci ihtimal; bir müslümanın diğer bir müslümanın hareketini -cehaletinden ya da yanlış anlamasından- küfür olarak görüp bunun sonucu olarak ona kâfir demesidir. Bu durumda haksızlık ve inkâr ilahi bir hakikate değil, şahsa yöneltilmiştir. Böyle bir iddia, sahibine geri döner, yani o, bu sözü hiç söylememiş gibidir. Fakat bu geri dönüş, iddia sahibini kâfir değil, ancak haramkar yapar. Zira burada küfrü gerektiren bir hal yoktur.

Üçüncü ihtimal ise; müslümanın işlediği bir küfründen dolayı mürted olup kâfir diye isimlendirilmesidir... Bu durumda, müslümanken irtidat eden bu kişiye kâfir demeyip müslüman demek, onun işlediği küfrü, iman diye vasıflandırmak manasına geleceğinden apaçık bir küfürdür.

ANLAŞMAZLIKTA, HAKKI AŞMAK

عَنْ عَائِشَةَ – رضى الله عنها – قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَبْغَضُ الرِّجَالِ إِلَى اللَّهِ الأَلَدُّ الْخَصِمُ »

121 - Âişe ***radiyallahu anhâ***'dan Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Allah katında insanların en nefret edileni düşmanlıkta gaddar bulunanıdır." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Münakaşa ya da anlaşmazlık anında, kişinin nefsini haklı çıkarmak için yalana veya hileye başvurması Allah' ın en sevmediği amellerdendir.

ORGANİK BAĞ

عَنْ أَبِى بُرْدَةَ عَنْ أَبِى مُوسَى - رضى الله عنه - عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضاً » . وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ

122 - Ebû Mûsâ Abdullah b. Kays El Eşari ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'in:

"Mü'minler bir duvarı oluşturan bölümler gibidir. Birbirini sımsıkı tutarlar" buyurduğu ve bunu söylerken parmaklarını birbirine geçirip kenetlediği rivâyet olunur. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Lâilâhe illallah'a hakkıyla iman eden mü'minler, en yüce en doğru davayı yüklenmişlerdir. Onların, bu davayı en iyi şekilde savunmalarındaki birinci etken, birbirlerine karşı hissettikleri kardeşlik duygusu ve aralarındaki organik bağdır. İslâm cemaatinin fertleri birbirlerine öyle sıkı bağlarla kenetlenmelidirler ki, adeta bir duvarın tuğlaları gibi birbirlerine destek olup kuvvet verirken, bir bütünü, kuvvetli ve yıkılmaz bir bütünü oluştururlar. Devamlı birbirlerinden haberdar olarak, sıkıntı, üzüntü ve sevinçlerini paylaşsınlar, birbirlerinin yüklerini kaldırsınlar, birbirlerini sımsıkı tutsunlar ki, aralarına düşmanlık, kin, fitne ve fesad tohumları girerek yetişmesin. Aksi halde bu duyguların müslümanlar arasında yerleşmesi duvarın tuğlaları arasında bir ağaç tohumunun yeşerip ağaç olmasındaki sonucunu doğurur. Ağaç belki yavaş yavaş büyür ama köklerini duvarın her yanına salar. Ve hissedilmeyecek sessizlikle duvarı zayıflatır ve neticede yıkar. İşte bu sonucun oluşmaması için mü'minlerin, birbirlerine maddi ve manevi her konuda kenetlenmeleri ve onların arasında tuğlaları tutan harcın işlevini yapan sevgi, saygı ve kardeşlik duygularının hiçbir çatlak veya aralık bulundurmayacak şekilde sağlam olması gereklidir.

DOST SEÇİMİ DİKKATİ GEREKTİRİR

عن أَبِى مُوسَى الأشعري رضى الله عنه قَالَ : قَالَ : رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالْجَلِيسِ السَّوْءِ كَمَثَلِ صَاحِبِ الْمِسْكِ ، وَكِيرِ الْحَدَّادِ ، لاَ يَعْدَمُكَ مِنْ صَاحِبِ الْمِسْكِ إِمَّا تَشْتَرِيهِ ، أَوْ تَجِدُ رِيحَهُ ، وَكِيرُ الْحَدَّادِ يُحْرِقُ بَدَنَكَ أَوْ ثَوْبَكَ أَوْ تَجِدُ مِنْهُ رِيحاً خَبِيثَةً »

123 - Ebû Mûsâ (El-Eşari) ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"İyi dost ile kötü dostun benzeri, misk sahibi ile ateş üfleyip saçan demirci körüğü gibidir. Şimdi misk sahibi ya bu (güzel) **kokudan bir miktar sana** (hediye) **verir, yahud satın alırsın, yahud da ondan güzel koku alır, istifade edersin! Fakat demirci körüğünün nefesi ya senin elbiseni yakar, yahud da ondan ağır bir koku koklamak zorunda kalırsın !"** ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini, kişinin, ilişki kurup, oturup kalkacağı, kendi karekteri üzerinde düzelme ya da bozulmalara sebebiyet verebileceği, dost ve arkadaş seçimine önem vermiş; kâfirlerle olan dostluğu kesinlikle haram kılıp, mü'minlerden dost seçerken de son derece dikkatli olmayı, onların ahlak ve takva sahibi olanlarını yakın arkadaş edinmeyi emretmiştir. Zira kişinin seçeceği kötü arkadaş, her ne kadar kötülüklerinden sakınılabileceği zannedilse de mutlaka kişi üzerinde etki edecek ve onun da ahlakının bozulmasına hatta İslâmi çalışmalarının aksamasına sebep olacaktır. Kişinin, ahirette yakın dostu ile beraber haşredileceği gözönünde bulundurulursa konunun önemi daha iyi anlaşılır.

VAHDET

عن النُّعْمَان بْنَ بَشِيرٍ رضي الله عنه قال : قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لَتُسَوُّنَّ صُفُوفَكُمْ أَوْ لَيُخَالِفَنَّ اللَّهُ بَيْنَ وُجُوهِكُمْ »

124 - Numan b. Beşir ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ya saflarınızı düzeltiniz, ya Allah-u Teâlâ'nın yüzlerinizi ayrı ayrı taraflara çevireceğini muhakkak bilesiniz" buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Aynı inancı paylaşmak... Aynı safta bulunmak... Aynı akideye inanmak.... Aynı duyguları hissetmek... İşte, İslâm toplumunu oluşturan ana prensib... Hiçbir ihtilafa meydan vermeden aynı şekilde hareket... Allah-u Teâlâ bunu tüm mü'minlere farz kılmış ve bu hususta ihtiyaç duyulabilecek herşeyi bildirmiştir. Bütün konularda birliğin, vahdetin ilk ve en temel şartı, inançta vahdet olan tevhidin, "Lâilâhe illallah" düsturunun toplumu oluşturan herkesin kalbinde yerleşmesidir. Safları, kalpleri, düşünceleri, duyguları, hareketleri birleştiren yegâne bağ akide bağıdır. Bu şartın yokluğu, insanlar birbirlerine başka hangi bağla bağlı olurlarsa olsunlar parçalanma, ayrılma yüzlerin ve gayelerin ayrı ayrı noktalara yönelmesi demektir. Tevhid akidesinin yokluğunda veya zayıflığında bu sonuç kaçınılmazdır.

HAKİKİ FİTNE

عن سَعِيد بْنُ جُبَيْرٍ قَالَ خَرَجَ عَلَيْنَا أَوْ إِلَيْنَا ابْنُ عُمَرَ ، فَقَالَ رَجُلٌ كَيْفَ تَرَى فِى قِتَالِ الْفِتْنَةِ . فَقَالَ وَهَلْ تَدْرِى مَا الْفِتْنَةُ كَانَ مُحَمَّدٌ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَاتِلُ الْمُشْرِكِينَ ، وَكَانَ الدُّخُولُ عَلَيْهِمْ فِتْنَةً ، وَلَيْسَ كَقِتَالِكُمْ عَلَى الْمُلْكِ .

125 - İbn-i Ömer *radiyallahu anh'dan* rivâyete göre bir kere İbn-i Ömer'e bir Hâricî tarafından müslümanlar arasındaki fitne harbi hakkında görüşün nedir, bu savaşa niçin iştirak etmiyorsun? Diye soruldu. O da sorana:

"Fitne nedir bilir misin? Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* müşriklerle harp ederdi. Müşrikler üzerine harbe gitmesi fitneyi (şirki) **ortadan kaldırmak içindi. Yoksa sizin savaşınız gibi mülk ve saltanat üzerine açılmış harp değildir"** diye cevap verdi.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İbn-i Ömer *radiyallahu anh*, müslümanlar arasında zuhur eden Cemel, Sıffin ve Harre savaşlarına bilfiil katılmamıştır. Fakat bu olaylar

sırasında Ali *radiyallahu anh* ve İbn-i Zubeyr' i desteklemiştir. Hadiste, bahsedilen Hâricî genç **"Yeryüzünde fitne kalmayıncaya dek onlarla savaşın" (Enfal: 39)** ayet-i kerimesindeki fitneyi "İhtilaf" olarak tefsir ederek İbn-i Ömer *radiyallahu anh*'ı savaşmamakla suçlamıştır. Oysa bunun gerçek tefsiri "şirk" tir. Zira Allah bununla yeryüzünde şirk ve şirk odakları kalmayıncaya dek savaşmayı emretmektedir. Mücahid, Katade, Rebi' Mukatil b. Hayyan, Suddi, Zeyd b. Eslem, Hasan Basri, İbn-i Abbas, Ebû'l Aliye ve diğer birçok âlimin görüşleri bu yöndedir.

İbn-i Ömer radiyallahu anh, müslümanlar arasındaki ihtilafın ayette bahsedilen fitne olmadığını anlamış ve bu yüzden savaşlara bilfiil iştirak etmemiştir.

HAYÂ İMANDANDIR

عن عمران بن الحصين رضي الله عنه قال قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنَّ الْحَيَاءَ مِنَ الإِيمَانِ »

126 - İmran b. Husayn *radiyallahu anh'dan*, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Hayâ (utanma duygusu) **ancak hayır getirir"** buyurdu, dediği rivâyet olunmuştur. ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ عبد الله بن مَسْعُودٍ رضي الله عنه قال : قَالَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنَّ مِمَّا أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلاَمِ النُّبُوَّةِ إِذَا لَمْ تَسْتَحِي فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ »

127 - Abdullah b. Mesud *radiyallahu anh'dan* rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Geçmiş nebilerin sözünden (hiç eksiksiz) **insanlara erişen haberlerden birisi de: "Utanmazsan dilediğini işle!" sözüdür."** ***(Buhârî)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Utanma duygusu her mü'minde bulunması gereken bir özelliktir. Zira utanma duygusuna sahip olmayan insan her şeyi işlemeye müsaid bir yapıdadır. Utanmaya öncelikle layık olan, her şeyi hakkıyla bilen Allah-u Teâlâ' dır. Allah'tan utanma ise ancak gizli ya da açık her halde yasaklarından kaçmak ve emrettiklerini yerine getirmekle gerçekleşebilir. Bu şekilde, Allah'tan utanmayan insan her türlü haramı işler, her türlü

kötülüğü yapar. Bu yüzden nebiler ortak bir söz olarak "Utanmazsan dilediğini işle" demişlerdir.

Bu söz utanma olmadığında bu fiili işlemenin caizliğini göstermez. Aksine, burada bu çirkin ameli işleyene apaçık bir tehdid vardır.

İnsanlardan utanmak da, kişiyi kötülük işlemekten alıkoyan önemli etkenlerdendir. Çünkü insanların görmesi ihtimali en azından, kişinin kötülüğü açıkça işlemesine engel olur.

RASÛLULLAH'IN AHLAKI

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ – رضى الله عنه – قَالَ لَمْ يَكُنِ النَّبِىُّ صلى الله عليه وسلم سَبَّاباً وَلاَ فَحَّاشاً وَلاَ لَعَّاناً ، كَانَ يَقُولُ لأَحَدِنَا عِنْدَ الْمَعْتَبَةِ « مَا لَهُ ، تَرِبَ جَبِينُهُ »

128 - Enes b. Malik *radiyallahu anh'dan* şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kimseye sövmezdi. Ne gerektiğinden fazla söylerdi nede lanet ederdi. O bizim birimizi kınayıp darıldığında:

"Ona ne oldu? Alnı toprak olasıca!" derdi." ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ مَسْرُوقٍ قَالَ دَخَلْنَا عَلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو حِينَ قَدِمَ مَعَ مُعَاوِيَةَ إِلَى الْكُوفَةِ فَذَكَرَ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ لَمْ يَكُنْ فَاحِشاً وَلاَ مُتَفَحِّشاً ، وَقَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنَّ مِنْ أَخْيَرِكُمْ أَحْسَنَكُمْ خُلُقاً »

129 - Abdullah b. Amr b. As *radiyallahu anh'dan* şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sözünde, fiil ve hareketinde taşkınlık yapacak bir kimse değildi. Taşkınlık da yapmış değildir."

O, şöyle buyururdu:

"İyi biliniz ki sizin en hayırlı olanınız en güzel ahlak sahibi olanınızdır."

(Buhârî)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ahlakı Kur'ân'dır. İşte bu yüzden ahlak konusunda da en mükemmel örneğimiz Rasûlullah'tır. Nasıl Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ahlaksızlığın her çeşidinden kendisini koruyup, sövmek gibi ahlaksız kötü sözler söylemekten kaçındıysa, her müslümanın özellikle de insanlara İslâmi tebliğ etmeyi görev edinmişlerin bu tür kötü davranışlardan kaçınması ve sövmek, ahlaksız konulardan bahsetmek gibi, kötü konuşmalardan uzak durması gereklidir.

ÖVGÜDE AŞIRILIK

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِى بَكْرَةَ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رَجُلاً ذُكِرَ عِنْدَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَثْنَى عَلَيْهِ رَجُلٌ خَيْراً ، فَقَالَ النَّبِىُّ صلى الله عليه وسلم « وَيْحَكَ قَطَعْتَ عُنُقَ صَاحِبِكَ - يَقُولُهُ مِرَاراً - إِنْ كَانَ أَحَدُكُمْ مَادِحاً لاَ مَحَالَةَ فَلْيَقُلْ أَحْسِبُ كَذَا وَكَذَا . إِنْ كَانَ يُرَى أَنَّهُ كَذَلِكَ ، وَحَسِيبُهُ اللَّهُ ، وَلاَ يُزَكِّى عَلَى اللَّهِ أَحَداً »

130 - Ebû Bekre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzurunda bir kimsenin adı anılmıştı da, orada bulunanlardan bir kişi adı geçen kişiyi övdü. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ona:

"Vay sana yazıklar olsun! Sen dostunun boynunu kopardın" dedi. Ve sözünü bir kaç kere tekrarladı. (Sonra)**: "Eğer sizin biriniz muhakkak bir dostunu övme durumunda bulunursa "Öyle sanırım ki o, şöyle iyidir, böyle iyidir"** desin. Ve bu sözünü övdüğü adamın övdüğü sıfatlara sahip olduğunu bilerek söylesin. İç yüzünü ise Allah bilir ve ameline göre hesaba çeker. Bu yüzden sizden biriniz, o kişinin hakiki durumunu bilircesine, onu Allah'a övmesin."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini her konuda aşırılığı yasaklayıp, daima orta yollu olmayı emretmiştir. Müslümanların birbirlerine karşı zahire göre amel etmelerini emreden bu din, Müslümanlar arasında cereyan edebilecek olan övgü ve yergi konularında da sınırlar koymuştur. Ve müslümanın, diğer bir müslüman kardeşinin güzel özelliklerinden bahsederken, onun zahirinde

gördüklerini söyleyip, kalbi durumunun Allah'a ait olduğunu ve hakikatini ancak Allah'ın bilebileceğini vurgulamasını ve "Ben böyle bilirim, ama Allah en iyisini bilir" demesini emreder. Bu, yanında bulunmayan müslümanın övülmesi konusunda geçerli kural... Kişinin iyiliklerini yüzüne karşı söylemek ve bu şekilde onu övmek elbette daha kötü sonuçlar doğurabilir. Zira nefis ve şeytan bu durumda, o müslümanın riya duygusunu hissetmesine sebep olabilir. Bu nedenle, sadece Allah için yapılması gerekli olan övgü ve yergi, asıl gayesinden çıkmış olur. Böyle durumlar ise bu din tarafından kesinlikle nehyedilmiştir.

İSLÂM'DA TİCARET AHLAKI

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ – رضى الله عنهما – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « رَحِمَ اللَّهُ رَجُلاً سَمْحاً إِذَا بَاعَ ، وَإِذَا اشْتَرَى ، وَإِذَا اقْتَضَى »

131 - Câbir b. Abdullah ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'in:

"Satarken, alırken, alacağını isterken kolaylık gösteren kimseye Allah rahmet eylesin" buyurduğu rivâyet edilmiştir. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm, sadece kul ile Rabbi arasındaki ibadetleri düzenleyen bir din değildir. Aynı zamanda bu din insanlar arasındaki muamelelerde de hükümler bildirmiştir. Bu kural dahilinde yukarıdaki hadis ticaret konusunda nasıl davranılacağını gösteriyor. Ve müslümanlara birbirleri arasındaki ticari hususlarda ellerinden geldiğince müsamahakâr olmalarını tavsiye ediyor.

ASIL KUVVETLİ OLAN KİMDİR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرَعَةِ ، إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِى يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ »

132 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Esas kuvvetli olan kimse güreşte başkalarını yenen değil, öfke anında nefsine hakim olan kişidir." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İnsanın en büyük ve sürekli düşmanı kendi nefsidir. Kişinin, gerek Allah'ın emirlerini tam uygulaması gerekse diğer insanlarla olan ilişkilerinde başarılı olması nefsine olan hakimiyetiyle doğrudan ilişkilidir. Bu sebeple, İslâm dini, nefse hakim olmayı en güzel ve kazanılması epey zor bir haslet olarak kabul etmiştir. Öfke gibi nefsin galeyana gelip, engel tanımaz bir nitelik kazandığı anda öfkeyi yenip, nefse hakim olmak, kuvvetli bir insanı güreşte yenmekten gerçekten çok daha zordur. Bunu yapabilmenin ilk şartı da, bu hususta Allah'a bol bol dua ederek, yardım dilemektir. Ayrıca her an Allah'ın gözetimi altında bulunduğunu düşünmek ve herkesin her yaptığından sorulacağını akıldan çıkarmamak, öfke duygusunu yenmede önemli etkenlerdendir.

ÖLÜMÜ SIK SIK ANIN

عَنْ عَامِرِ بْنِ رَبِيعَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ جَنَازَةً فَإِنْ لَمْ يَكُنْ مَاشِياً مَعَهَا فَلْيَقُمْ حَتَّى يُخَلِّفَهَا ، أَوْ تُخَلِّفَهُ أَوْ تُوضَعَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُخَلِّفَهُ »

133 - Amir b. Rabia *radiyallahu anh'dan* rivâyet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Sizin biriniz bir cenaze gördüğünde, onunla gitmek istemezse cenaze ilerleyip cenazeden geri kalana kadar; yahud cenazeyi götürenler o kimseyi geride bırakana kadar; yahud o kimseyi geride bırakmazdan evvel cenaze yere indirilene kadar ayakta dursun!" ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ – رضى الله عنهما – قَالَ مَرَّ بِنَا جَنَازَةٌ فَقَامَ لَهَا النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقُمْنَا بِهِ . فَقُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنَّهَا جَنَازَةُ يَهُودِىٍّ . قَالَ « إِذَا رَأَيْتُمُ الْجَنَازَةَ فَقُومُوا »

134 - Câbir *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

Bir kere yanımızdan bir cenaze geçmişti de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* cenaze geçtiği için ayağa kalktı. Biz de kendisine uyarak ayağa kalktık ve:

"Ya Rasûlallah! Bu bir yahudi cenazesidir" dedik. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bir cenaze gördüğünüzde (müslim olsun, kâfir olsun) **ayağa kalkınız"** buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Ölümü sık sık anmak, insanı gafletten kurtararak içinde bulunduğu hali muhakeme etmesine ve Rabbi'nin rızasını kazandırıcı amellere yönelerek, bir gün mutlaka kendisine de gelecek olan ölüme hazırlanmasına vesile olan uyarıcı bir unsurdur. Bu nedenle İslâm dini, ölümü anmak ve ibret almak gayesiyle mü'minin cenazesinin peşinden gitmeyi, kim olursa olsun cenaze götürüldüğünde ayağa kalkmayı ve bu gaye ile mezarları ziyaret etmeyi tavsiye etmiştir.

DİKKAT EDİN, HEPİNİZ BİR ÇOBANSINIZ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ – رضى الله عنهما – أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « كُلُّكُمْ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، فَالإِمَامُ رَاعٍ ، وَهْوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالرَّجُلُ فِى أَهْلِهِ رَاعٍ ، وَهْوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالْمَرْأَةُ فِى بَيْتِ زَوْجِهَا رَاعِيَةٌ وَهْىَ مَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا ، وَالْخَادِمُ فِى مَالِ سَيِّدِهِ رَاعٍ ، وَهْوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ » . قَالَ فَسَمِعْتُ هَؤُلاَءِ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَحْسِبُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « وَالرَّجُلُ فِى مَالِ أَبِيهِ رَاعٍ ، وَهْوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، فَكُلُّكُمْ رَاعٍ ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ »

135 - Abdullah b. Ömer *radiyallahu anh*' dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Dikkat edin, hepiniz çobansınız ve hepiniz idaresi altındakilerden sorumludur. İnsanlara hükmeden emir bir çobandır, tebasından sorumludur. Erkek, ev halkı üzerinde bir çobandır ve onlardan sorumludur. Kadın, kocasının evi ve çocukları üzerinde bir çobandır ve onlardan sorumludur. Hizmetçi efendisinin malı üzerinde çobandır ve onlardan sorumludur. Haberiniz olsun, hepiniz birer çobansınız ve hepiniz güttüklerinizden sorumludur."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Toplum işinde konumu ne olursa olsun, her insan bir yönüyle yöneticidir. Yönetim, işin mahiyetine göre birtakım değişiklikler arzetmesine rağmen, İslâm nazarında yönetimin temelini Allah'ın emir ve yasaklarına itaat şekillendirir. Örneğin toplumu yöneten devlet reisi Allah'ın emirlerini ister sosyal hukukta olsun, ister ekonomide, ister iç ve dış siyasette ve isterse ceza hukukunda olsun her yönüyle ve istisnasız o toplum üzerinde uygulamakla yükümlüdür. Ya da bir aile reisi, aileyi oluşturan fertlerin, Allah'ın emir ve yasaklarına riayetlerini kontrol altında bulundurmak ve aile yapısını İslâm'ın getirdiği aile yapısına uydurmakla mükelleftir. Kişinin şahsını yönetmesinde de kural aynıdır: Nefsini Allah'ın haramlarından kaçınmaya, emirlerini yapmaya yönlendirmek... Kısacası, yönetim olayı insan hayatının her yönünü kuşatmış ve İslâm da "Rabbin emir ve yasaklarına riayet" düsturuyla yöneten yönetilen ilişkilerini her yönüyle kapsamına almıştır. Herkes bu genel düstur içinde yönettiğinden sorumludur. Bu sorumluluğun yerine getirilmemesi ya da bu hususta Rabbin emirlerinin çiğnenmesi halinde Allah-u Teâlâ yönetim olayının çeşidine ve mahiyetine göre kişiyi haramkârdan başlamak üzere zalim ve kâfire kadar çeşitli isimlerle isimlendirmiştir. Bu nedenle, herkesin elinde bulundurduğu yönetim görev ve sorumluluğunu hakkıyla yerine getirmesi mutlaka gereklidir.

TEVAZU VE KİBİR

عَنْ حَارِثَةَ بْنَ وَهْبٍ الْخُزَاعِيَّ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « أَلاَ أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ الْجَنَّةِ كُلُّ ضَعِيفٍ مُتَضَعِّفٍ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللَّهِ لأَبَرَّهُ ، أَلاَ أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ كُلُّ عُتُلٍّ جَوَّاظٍ مُسْتَكْبِرٍ »

136 - Huzai Harise b. Vehb ***radiyallahu anh'dan*** şöyle dediği rivâyet olunmuştur.

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim:

"Ashabım, haberiniz olsun, size cennet ehlini bildireyim: Her zayıf olan ve halk tarafından zayıf görülen mütevazı her mümin cennetliktir. Hâlbuki o mü'min Allah'a yemin etse, muhakkak ki Allah onu ihsan ve inayeti ile yemininde gerçek çıkarırdı. Ey Ashabım! iyi dinleyiniz, size cehennem halkını da bildireyim: Onlar da katı yürekli, kibirli ve hilekar büyüklük taslayan kimselerdir." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Katı yüreklilik, kibir, hilekârlık ve insanlara karşı büyüklük taslamak; küçüklüğünü ve aczini itiraf ederek, Allah'a yönelmiş davetçi mü'mine yakışmayan sıfatlardır. Mü'minde bulunması gereken güzel huy, müslüman kardeşine karşı mütevazı, alçak gönüllü ve hoşgörülü; kâfirlere karşı izzetli ve şerefli olmasıdır.

HAYIR KONUŞ VEYA SUS

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ يُؤْذِ جَارَهُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْراً أَوْ لِيَصْمُتْ »

137 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi komşusuna eziyet etmesin. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi, misafirlerine ikram etsin. Allah'a ve ahiret gunüne iman eden kişi ya hayır konuşsun veya sussun." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu hadiste Allah Rasûlü, Allah'a ve Allah'ın kıyamet gününde kendisini hesaba çekeceğine; yaptığı her iyilik ve kötülüğün karşılığını göreceğine inanan mü'mine, ahirette fayda verecek tavsiyelerde bulunuyor. Bu tavsiyelerden ilki insanlara özellikle yakın komşuya haksız yere eziyet etmemek, bir diğeri; misafire ikramda bulunmak ve sonuncusu da konuştuğunda boş ve faydasız şeylerden değil de, Allah'ın rızasını kazandıracak, kıyamet gününde fayda verecek şeylerden bahsetmek, aksi halde susmak... Zira Allah-u Teâlâ kıyamet gününde her insanı yaptıklarından hesaba çekecek, zamanını ve kuvvetini nerede harcadığını bir bir soracaktır.

ÖFKE ANINDA HÜKÜM

عن عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنَ أَبِى بَكْرَةَ قَالَ كَتَبَ أَبُو بَكْرَةَ إِلَى ابْنِهِ وَكَانَ بِسِجِسْتَانَ بِأَنْ لاَ تَقْضِىَ بَيْنَ اثْنَيْنِ وَأَنْتَ غَضْبَانُ ، فَإِنِّى سَمِعْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « لاَ يَقْضِيَنَّ حَكَمٌ بَيْنَ اثْنَيْنِ وَهْوَ غَضْبَانُ »

138 - Ebû Bekre *radiyallahu anh'dan*; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"İki kimse arasında hüküm verecek olan hakim sakın sinirli iken hükmetmesin." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Gerek fertler arasında gerekse toplumsal olarak ortaya çıkacak anlaşmazlıkların doğru bir şekilde sonuca bağlanmasında iki önemli faktör vardır: Hükmün alındığı kanunların adaletli ve sağlam oluşu; olaya hükmeden hakimin doğru karar verebilmesi. Allah'ın mükemmel kanunları bu ilk şartı, başka hiç bir hukuk sistemiyle kıyaslanamayacak şekilde yerine getirmiştir. Ve bu din ikinci şartın da istenilen şekilde yerine gelmesi işin İslâm hakimleri ile ilgili bazı emir ve yasaklar bildirmiştir.

Yukarıdaki hadisi şerifte de bu yasaklardan birisi beyan edilmektedir: Öfke ve Sinirlilik anında hakimin hükmetmemesi. Zira öfke ve sinirlilik gibi nefsi hareketlerin doruk noktasına ulaştığı ve bunun doğal bir neticesi olarak düşünme ve yorumlama gücünün azaldığı ve insanın sadece nefsanî duygularına göre hareket ettiği bir anda verilecek karar; hükmün kaynağı ne kadar sağlam olursa olsun, büyük bir ihtimalle hatalı olacaktır. Haksızlığı önlemek ve adaleti sağlamak amacını güden İslâm şeriatı, böyle bir olayın meydana gelmesini elbette yasaklamıştır. Bu yasak İslâm hakimleri açısından geçerli olduğu gibi herhangi bir konuda sağlam karar vermek isteyen her müslüman açısından da geçerlidir.

HAYIR OLSUN, ŞERR OLSUN HİÇBİR AMELİ KÜÇÜK GÖRMEMEK

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « الْجَنَّةُ أَقْرَبُ إِلَى أَحَدِكُمْ مِنْ شِرَاكِ نَعْلِهِ ، وَالنَّارُ مِثْلُ ذَلِكَ »

139 - Abdullah b. Mesud ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Cennet sizin her birinize ayakkabısının kayışından daha yakındır, cehennem de bunun gibidir." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Yukarıdaki hadiste, hayır amellerini işleme, şer amellerden de kaçınma hususunda açık bir ihtar ve uyarı söz konusu. Zira kişinin cennet ya da cehenneme girmesi her an ihtimal dahilindedir. İnsanın yapacağı ufak bir amel ya da söyleyeceği ufak bir söz, Allah'ın rızasını kazanıp cennete girmesine vesile olabileceği gibi, böyle önemsiz gözüken bir söz ya da amel ebedi olarak cehenneme girmesine de sebep olabilir. Allah'ın kendisini her yaptığından hesaba çekeceğine inanan kişinin, mutlaka yaptıklarına ve söylediklerine dikkat edip, bunların İslâm açısından durumunu araştırarak işlemesi, gerek dünya saadeti, gerekse ahiret saadeti açısından son derece önemlidir.

DÜNYA NİMETİNDE DAİMA KENDİNDEN AŞAĞIDAKİNE BAKMAN ÜZÜNTÜYÜ KALDIRIR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِذَا نَظَرَ أَحَدُكُمْ إِلَى مَنْ فُضِّلَ عَلَيْهِ فِى الْمَالِ وَالْخَلْقِ ، فَلْيَنْظُرْ إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْهُ »

140 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Herhangi biriniz, yaratılış güzelliği ve mal varlığı açısından kendinden üstün olan kimseleri gördüğünde; hemen bu hususta kendinden aşağı olanlara baksın." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu hadisiyle, insanların değiştirme konusunda hiçbir güce sahip olmadıkları hususlarda, boş yere üzülmelerini ve diğer kişilere hased etmelerini engelleyici çok pratik bir metod bildiriyor. Yaratılıştan gelen vücud sağlamlığı ya da mal konusunda sahip olunan üstünlük, Allah-u Teâlâ'nın insanlardan dilediğine verdiği özelliklerdir. Bu hususlarda daima kendinden üstün olanlara bakan kimseye, netice olarak ya aşağılık kompleksi ya da hased duyguları ha-

kim olacak, hatta bu duygular o kimseyi, Allah'ın bu takdirine isyana kadar sürükleyecektir. Böyle bir sonuç fertlerin, ileri seviyede de fertlerden oluşan toplumların bozulmasına neden olacaktır. İşte böyle korkunç bir neticeyi engellemek, İslâm toplumunun fertlerinin birbirlerine hased etmemelerini sağlamak için, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu gibi değiştirilmesi insanın elinde olmayan konularda kişinin daima kendinden aşağı durumda olanlara bakmasını emretmiştir. Zira böyle bir tutum, insanı bulunduğu durumu daha mantıklı yorumlamaya ve verdiği nimetlerden dolayı Allah'a her zaman hamdetmeye sevkeder.

ALLAH-U TEÂLÂ'NIN RAHMETİ

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيمَا يَرْوِى عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ قَالَ : " إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ ، ثُمَّ بَيَّنَ ذَلِكَ فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً ، فَإِنْ هُوَ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ عِنْدَهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ إِلَى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ ، وَمَنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً ، فَإِنْ هُوَ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ سَيِّئَةً وَاحِدَةً "

141 - İbni Abbas ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Rabbi Celle ve Ala'dan rivâyet ettiği bir hadiste şöyle demiştir:

"Allah-u Teâlâ iyi ve kötü amelleri yazdı. Sonra bu iyi ve kötü amelleri açıkladı. Her kim iyi bir amel yapmak diler de onu yapmazsa Allah o kimse hesabına kendi katında tam bir sevap yazdırır. Eğer o kimse güzel bir amel işlemek ister ve yaparsa, Allah o kimse hesabına kendi katında on sevapdan, yedi yüz misline veya daha fazlasına kadar sevap yazdırır. Şu bir kimse de kötü bir iş işlemek ister de onu yapmazsa o kimse Allah-u Teâlâ katında tam bir sevap kazanır. Eğer o kimse fena bir iş yapmak ister de, o fenalığı yaparsa, Allah-u Teâlâ Onun aleyhine sadece bir kötülük haramı yazdırır." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

—İşte Allah'ın, şirk koşmadan sadece kendisine ibadet eden mü' min kullarına karşı rahmeti. Allah-u Teâlâ, bu kullarını öyle geniş bir rahmetle karşılıyor ki, kendisinin rızası düşünülerek yapılan hiçbir salih ameli karşı-

lıksız bırakmıyor. Hatta iyiliğe niyet ettiği halde bazı engellerden dolayı bunu işleyemeyen ya da bir kötülüğe niyet edip de sonra Allah'tan korkarak bunu işlemekten vazgeçen kimseyi, tam bir iyilik sevabı vererek mükâfatlandırıyor. İyiliğe niyetlenip aynı zamanda bunu yerine getiren kimseyi de öyle cömert bir şekilde karşılıyor ki, onun sevabını on katından yedi yüz veya daha fazlasına kadar arttırabiliyor. Evet, Allah öyle lütufkârdır ki, kötülük işleyen kimseyi de büyük bir rahmetle karşılayıp, onun haramını kat kat değil, tam misliyle veriyor, hatta daha sonra bunu da affedip örtebiliyor. Biz böyle kudretli ve lütufkâr Rabbimiz dururken, başka kime ibadet edebilir, başka kimin emir ve yasaklarına tabi olabiliriz ki? Rabbimize ne kadar şükretsek daima azdır.

GÖZ VE DİL ZİNASI

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ مَا رَأَيْتُ شَيْئاً أَشْبَهَ بِاللَّمَمِ مِمَّا قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ عَلَى ابْنِ آدَمَ حَظَّهُ مِنَ الزِّنَا ، أَدْرَكَ ذَلِكَ لاَ مَحَالَةَ ، فَزِنَا الْعَيْنِ النَّظَرُ ، وَزِنَا اللِّسَانِ الْمَنْطِقُ ، وَالنَّفْسُ تَمَنَّى وَتَشْتَهِى ، وَالْفَرْجُ يُصَدِّقُ ذَلِكَ ، وَيُكَذِّبُهُ »

142 - İbn-i Abbas *radiyallahu anh*'dan rivâyete göre;

"Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'un rivâyet ettiği Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in şu hadisinde bildirilenlerden daha çok küçük harama benzer hiçbir şey görmedim" demiştir.

Ebû Hureyre *radiyallahu anh* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den rivâyet ederek der ki: "Allah Âdemoğluna zinadan nasibini takdir etmiştir. Hiç şüphesiz âdemoğlu (ezelde) **takdir olunan bu sonuca erişecektir. Göz zinası** (mahremi olmayan kadına şehvetle) **bakmaktır. Dil zinası da** (zevkle) **konuşmaktır. Nefsin de** (zina) **isteği ve arzusu vardır.** (Bu arzu da nefsin zinasıdır.) **Cinsel organ ise diğer organların bu arzularını ya gerçekleştirir** (fiilen işler) **yahut** (bırakarak) **yalanlar."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini işlenen suçlar hakkında cezai hükümler bildirirken, aynı zamanda toplum düzenini bozan kötü fiillerin işlenmesini önleyici tedbirler de ortaya koymuştur. Yaratılıştan gelen cinsel duyguların engel tanımayıp insanı suça ve yasak ilişkilere yöneltmesiyle ortaya çıkan zina olayı toplumu oluşturan en küçük birim olan aile yapısını yıkıp harap ettiği

için toplum düzenini temelden sarsar. Toplum düzenine büyük önem veren İslâm dini, bu nedenle zinayı ve zinaya sebep olabilecek her şeyi yasaklamıştır.

Yukarıdaki hadiste açıklanan hüküm zina olayını önlemek için bildirilen tedbirlerden birisidir. İnsanın her isteğinde olduğu gibi cinsi istek ve arzularının da harekete geçip insanı harekete sevketmesi dışarıdan gelecek bazı uyarılara ve duyu organları ile alınacak algılamalara bağlıdır. Bu uyarı ve algıların varlığında cinsi istek ve arzular belirecek ve şu veya bu şekilde bu arzular yatıştırılmadıkça kişiyi rahatsız edecektir. Bu durumda olan kişinin şeytanın teşvikinin de eklenmesiyle yasak ilişkilere yönelmesi kuvvetle muhtemeldir.

İşte, müslümanın tüm zayıflıklarını göz önünde bulundurarak onun hakkında hüküm bildiren İslâm dini cinsi duyguların harekete geçmesini sağlayan şehvetle bakma veya karşı cinsle konuşma gibi fiilleri yasaklayarak zinaya götürecek yolları da kapamıştır. Nitekim burada şehvetle bakma veya konuşma gibi fillerin zina diye isimlendirilmesi bunların zinaya sebep olabileceğini belirtmek içindir.

DOĞRULUK CENNETE YALANCILIK CEHENNEME GÖTÜRÜR

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِى إِلَى الْبِرِّ ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِى إِلَى الْجَنَّةِ ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ حَتَّى يَكُونَ صِدِّيقاً ، وَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِى إِلَى الْفُجُورِ ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِى إِلَى النَّارِ ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ ،حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّاباً »

143 - Abdullah (İbn-i Mesud) ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"(Sözünde, işinde) **doğruluk insanı hayra ulaştırır, hayırlı işlerde cennete kılavuzluk eder. Kişi daima doğru söz söyler ve nihayet Allah katında doğrulardan olur. Yalancılık da muhakkak insanı kötülüğe sürükler, kötülük de cehenneme götürür. Kişi hep yalan söyler ve nihayet Allah katında yalancılardan olur."**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadis, İslâmi kendisine dava edinmiş fertlerin işlediklerinde kendilerini hayra veyahut şerre ulaştıracak önemli iki konudan bahsediyor: Yalancılık ve doğru sözlülük.

Yalancılık, İslâm'ın sevmediği ve şiddetle karşı çıktığı kötü bir ameldir. Amel bu kadar kötü olduğu halde kişi bunu neden işlemektedir? Onu bu amele sevkeden nedir ki neticede kendisinin ateşe girmesine sebep olabilecek böyle bir amelde ısrar etmektedir?

Bunun sebebi şu üç şeyden birisi olabilir:

— Kişi çok korkak olduğundan dolayı eğer doğruyu söyleyecek olursa neticede kendisine zarar geleceğine inandığı için yalan söyleyebilir.

— Kendisini diğer insanlardan üstün göstermek, onları küçük düşürüp nefsini yüceltmek için yalan söyleyebilir.

— Bir topluluk içerisinde sırf onları güldürmek gayesiyle yalan söyleyebilir.

Her ne sebeple olursa olsun bu sayılanlardan hiçbirisi İslâm toplumunu oluşturan fertler arasında asla olmaması gereken amellerdir. Çünkü yalancılık, samimi bir müslümanın vasfı olmayıp ancak ve ancak kalbinde nifaktan bir parça bulunan ikiyüzlü, korkak kimselerin vasfıdır. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* birçok hadislerinde münafıkların alametlerini sayarken yalancılığı da bunların içerisinde zikretmiştir.

Yalancılık o kadar kötü bir haslettir ki, başlangıçta bunu kendisine prensib edinen kişilerin İslâmi özelliklerinin bozulmasına sebep olacağı gibi topluma yayılması halinde toplumların da bozulmasına sebebiyet verecektir. Öyle ki bir fertten çıkan yalan toplumdaki fertler arasında yayılır hatta işlenen bir amel haline gelir de kişi söylediği yalanın doğruluğuna neticede kendisi de inanır. Böyle kimseler toplumda varolup bilindikleri takdirde insanların bunlara artık güvenleri kalmayacağı gibi doğru söz söylediklerinde de şüpheyle bakılıp söyledikleri sözlere karşı dikkatli olunacaktır. Hatta Allah'a karşı verdikleri iman sözünde de yalancı oldukları düşünülerek şüpheler bu noktaya da çekilebilecektir.

İşte bu ve bu gibi sebeplerden dolayı İslâm dini, insanların birbirlerine olan güvenini sarsacak, fertlerin ve neticede toplumun bozulmasına sebebiyet verecek yalancılığı yasaklayıp bu ameli işleyen kimseleri cehennemle korkutmuştur. Sahih rivâyetlerde bildirilen **"mü'min hırsızlık yapar, zina eder de asla yalan söylemez"** hadisi de bu amelin ne kadar kötü olduğunu destekleyici niteliktedir. İslâmı kendisine dava edinip onun için mücadele veren bir müslüman bu konuyu iyi düşünerek atacağı her adımda, söyleyeceği her sözde, yapacağı her amelde dakik olmalıdır. Neticede kendisini Allah katında yalancılardan kılacak ve ateşe

girmesini sağlayacak yalancılık gibi bir hasleti her ne sebeple olursa olsun kat'i surette işlememelidir.

Yalancılığın zıddı olan doğru sözlülük ise İslâm dini tarafından övülmüş ve bizzat kişiler bu amele teşvik edilmiştir. Çünkü böyle bir amel kişiyi Allah katında iyi kılacağı gibi fertlerin birbirine güvenini arttırıp toplumsal yaşamın düzenli olmasını da sağlayacaktır. Böyle bir amelin doğal sonucu olarak da her yönüyle birbirine sıkı bağlarla kenetlenmiş organik bir yapı ortaya çıkar ki böyle bir yapıyı bozacak veya bozulmasına sebebiyet verecek güce sahip hiçbir etken olmayacaktır.

KİBİR

عن ابْن عُمَرَ رضي الله عنهما أَنَّ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « بَيْنَمَا رَجُلٌ يَجُرُّ إِزَارَهُ مِنَ الْخُيَلاَءِ خُسِفَ بِهِ ، فَهْوَ يَتَجَلْجَلُ فِى الأَرْضِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ »

144 - İbn-i Ömer *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Geçmiş zamanda kendini beğenmiş bir kişi, kibir ve gurur ile elbisesini sürüklediği sırada yere batırıldı. O, kıyamet gününe kadar bağırarak, debelenerek yerin dibine gidecektir."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Kendini beğenme, diğer insanlardan, şu veya bu konu da kendisini üstün görme ve kibir, nefsin ihtiraslarından kaynaklanan zararlı duygulardır. Allah'ın vermiş olduğu meziyetler -bu ister maddi isterse manevi konularda olsun- kişi için insanlara karşı üstünlük iddiasında bulunmasında haklı bir sebep değildir. Kulların kabiliyet, vasıf ve malikiyet hususundaki farklılıkları Allah'ın iyi meziyetler verdiği kulu nimetiyle, sıkıntı ve darlığa uğratıp, bu meziyetleri vermediği kulu da nimetini kısmasıyla intihan etmesinden başka birşey değildir. Şayet kul, Allah'ın kendisine imtihan için verdiği nimetleri kibir ve üstünlük sebebi yapar, kendini insanlardan müstağni görürse, Allah-u Teâlâ onun bu tutumuna karşılık hem dünyada hem de ahirette azap edecektir. Onun dünyadaki azabı, kibriyle kendisini müstağni gördüğü insanlar karşısında alçaltılıp hâkir bir hale getirilmesidir.

HEDİYELEŞMEK KALPLERİ ISINDIRIR

عن أَنَس بن مالك أَنَّ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ لاَ يَرُدُّ الطِّيبَ .

145 - Enes b. Malik *radiyallahu anh'dan*:
"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* (Kendisine verilen) hoş kokuyu reddetmezdi" dediği rivâyet olunmuştur." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İnsanları en yüce ve en sağlam inanç etrafında kenetleyen İslâm dini, bu inanca tabi olan mü'minler arasındaki kardeşlik bağlarını daha da kuvvetlendirecek her şeye büyük önem vermiştir. Hediyeleşmek, verilen hediyeyi kabul etmek gibi ameller zahiren çok basit görünmesine rağmen, aslında kalpleri birbirine yaklaştıran önemli unsurlardır. Bu hadiste de, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kendisine verilen güzel kokuyu reddetmediği bildirilerek bu tür amellerin önemi vurgulanıyor.

KÜÇÜK OLSUN BÜYÜK OLSUN HİÇ BİR HEDİYEYİ REDDETMEMEK

عَنْ عَائِشَةَ رضى الله عنها قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْبَلُ الْهَدِيَّةَ وَيُثِيبُ عَلَيْهَا

146 - Âişe *radiyallahu anhâ'*dan; şöyle demiştir:
"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* hediye kabul eder ve onun karşılığını fazlasıyla verirdi." ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لَوْ دُعِيتُ إِلَى كُرَاعٍ لأَجَبْتُ ، وَلَوْ أُهْدِىَ إِلَىَّ ذِرَاعٌ لَقَبِلْتُ »

147 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan*; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:
"Eğer ben bir (koyun) **parçası** (ziyafeti)**ne çağırılsam, muhakkak icabet ederdim. Yine bir koyun bacağı hediye edilse onu da muhakkak kabul ederdim."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Hediyeleşmek müslümanlar arasında sevgi bağlarını kuvvetlendiren birbirlerine daha da yakınlaşmalarını sağlayan önemli etkenlerdendir. Çünkü insanın öyle anları vardır ki bu zamanlarda verilecek ufak bir hediye dahi onun kalbini kazanmaya, dargınlığı varsa gidermeye ve hediye verene karşı sevgisinin artmasına sebep olur. Müslümanlar arasında sevgi ve kardeşlik bağları ne derece kuvvetli olursa, onların oluşturacağı cemaatin de o nisbette kuvvetli olacağını gözönünde bulundurursak, müslümanlar arasındaki bağların her zamankinden daha sağlam olmasının gerektiği şu hassas dönemimizde, hediyeleşme gibi kardeşlik bağlarını kuvvetlendirici vesilelere gösterilmesi gereken itina daha da artmalıdır, elbette.

2 - Müslümanın davetine icabet, hediyesini kabul her halukarda gereklidir. Davet eden müslüman fakir olduğu için gücü nisbetinde az bir yemek verse veya hediye ettiğinde değeri az olan bir şeyi hediye etse bile yine saygı ve teşekkür ile karşılanıp kabul edilmesi sevgi bağlarının kuvvetlenmesi açısından gayet önemlidir. Zira herkes gücü nisbetinde iyilik yapabilir. Zengin, zenginliğine yakışır bir şekilde fakir de gücü nisbetinde iyilik yapacaktır, kardeşlik duygularını kuvvetlendirmek için.

Fakat şunu da belirtelim ki, zengin olduğu halde gücü nisbetinde iyiliğe yönelmeyen, davet ettiğinde zenginliğinin gereklerini yapmayan mü'min elbette kınanacaktır ve kınanması da gereklidir.

ESİRİ KURTAR, AÇI DOYUR, HASTAYI ZİYARET ET

عَنْ أَبِى مُوسَى الأَشْعَرِىِّ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ " أَطْعِمُوا الْجَائِعَ ، وَعُودُوا الْمَرِيضَ "

148 - Ebû Mûsâ el-Eş'âri ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Düşman elinde esir olan müslümanı esirlikten kurtarınız. Aç olanı doyurunuz, hastayı ziyaret edip halini hatırını sorunuz."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Yüce İslâm dini, tevhid inancı etrafında toplanan müslümanların arasında, birbirlerine karşı yapmaları gereken bazı hak ve sorumluluklar beyan etmiştir. Hadis, bu haklardan bazılarını açıklıyor. Nitekim düşman elinde esir olan bir müslümanın kurtarılması için diğer müslümanların ellerinden geleni yapması ve aç olan müslümanın doyurulması, farzı kifayedir. Hasta olan bir müslümanı ziyaret ise müekked sünnettir.

MÜSLÜMANIN HAKKINI VERMEK

عَنِ ابْنِ شِهَابٍ قَال أَخْبَرَنِى عُرْوَةُ بْنُ الزُّبَيْرِ أَنَّ زَيْنَبَ ابْنَةَ أَبِى سَلَمَةَ أَخْبَرَتْهُ أَنَّ أُمَّ سَلَمَةَ زَوْجَ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْبَرَتْهَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ سَمِعَ خُصُومَةً بِبَابِ حُجْرَتِهِ فَخَرَجَ إِلَيْهِمْ فَقَالَ « إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ ، وَإِنَّهُ يَأْتِينِى الْخَصْمُ ، فَلَعَلَّ بَعْضَكُمْ أَنْ يَكُونَ أَبْلَغَ مِنْ بَعْضٍ ، فَأَحْسِبُ أَنَّهُ صَادِقٌ فَأَقْضِى لَهُ بِذَلِكَ ، فَمَنْ قَضَيْتُ لَهُ بِحَقِّ مُسْلِمٍ ، فَإِنَّمَا هِىَ قِطْعَةٌ مِنَ النَّارِ ، فَلْيَأْخُذْهَا أَوْ لِيَتْرُكْهَا »

149 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in zevcesi Ümmü Seleme *radiyallahu anhâ*' dan şöyle rivâyet edilmiştir:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Ummi Seleme'nin odasının kapısı önünde şiddetli bir kavga işitti de dışarı çıktı. Ve şöyle buyurdu:

"Hiç şüphesiz ben insanım. Zaman olur ki bana iki kavgalı gelir de, bazınız istediğini daha düzgün ifade etmiş olabilir, ben de o güzel sözleri doğru zannederek onun lehinde hükmedebilirim. Binaenaleyh kime bir müslümanın hakkını verirsem bu hak ateşten bir parçadır, ister onu alsın, ister bıraksın."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İnsanlar birbirleri arasında zahire göre hükmetmeleri sebebiyle bazen de olsa haksızın haklı olduğuna hükmetmek gibi yanlışlıklar yapılabilir. Fakat kişinin dünyada haklı olması, Allah katında da haklı olduğunu göstermez ve dünyada verilmeyen her hak mutlaka ahirette verilecektir.

2 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, Allah'ın Rasûlü olmasına rağmen vahy ile bildirilmesi müstesna, kalplerden geçeni bilemiyordu.

3 - Kalplerden geçeni bilmek imkânsız olduğundan dünya ahkâmında zahire göre hükmedilir.

İSLÂM, MÜSLÜMANLAR ARASINDA HAKSIZLIĞA MEYDAN VERMEZ

عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ عَنِ ابْنِ أَبِى مُلَيْكَةَ أَنَّ امْرَأَتَيْنِ كَانَتَا تَخْرِزَانِ فِى بَيْتٍ – أَوْ فِى الْحُجْرَةِ – فَخَرَجَتْ إِحْدَاهُمَا وَقَدْ أُنْفِذَ بِإِشْفًى فِى كَفِّهَا ، فَادَّعَتْ عَلَى الأُخْرَى ، فَرُفِعَ إِلَى ابْنِ عَبَّاسٍ ، فَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لَوْ يُعْطَى النَّاسُ بِدَعْوَاهُمْ لَذَهَبَ دِمَاءُ قَوْمٍ وَأَمْوَالُهُمْ » . ذَكِّرُوهَا بِاللَّهِ وَاقْرَءُوا عَلَيْهَا (إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ) . فَذَكَّرُوهَا فَاعْتَرَفَتْ ، فَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « الْيَمِينُ عَلَى الْمُدَّعَى عَلَيْهِ »

150 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre İbn-i Abbas'a iki kadının davası arzolunmuştu. Bu kadınlar bir evde tabaklanmış deriden mest dikerlerdi. Bunlardan birisinin el ayasına öbür kadın tarafından iğne batırılmakla yaralı kadın evden çıkıp suçlu aleyhine dava açtı. Kadınların bu davası İbn-i Abbas'a arz olundu. Duruşma sırasında iddia eden kadının delili ve şahiti bulunmadığından aleyhinde dava açılana yemin etmek düştü. Yalan yere yemin etmesini önlemek için İbn-i Abbas Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu hikaye etmiştir:

"Eğer insanlar kendi davalarıyla delilsiz, şahitsiz hak kazanacak olurlarsa kavmin malları, canları zayi olur. Binaenaleyh iddia edenden delil isteyiniz. Yalan yere yemin etmenin fenalığını önce kendisine hatırlatınız ve ona şu ayeti de okuyunuz:

"Allah'ın ahdini ve kendi yeminlerini az bir paraya değişenler yok mu? İşte bunların ahirette hiç nasibi yoktur!" (Al-i İmran: 77)

Bu ayeti kerimedeki korkutmalar, aleyhinde iddia edilene okunup anlatılınca derhal suçunu itiraf etmiştir. (Bu davada, dava açan kadın, davanın başlangıcında, suçun öteki kadın tarafından işlendiğine dair yemin etmek istedi ise de) İbn-i Abbas dava açan kadına:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: **"Yemin, aleyhinde iddia edilene düşen bir haktır"** buyurdu, diye cevap verdi. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm şeriati, insan hayatını tümüyle düzenlemeyi hedeflemiştir. Bu din insanın ibadetini düzenlediği gibi, ticaretini de düzenler; zahirini düzenlediği gibi batınını da düzenler; şahsi yaşantısını düzenlediği gibi toplum hayatını da düzenler; ahlak sistemini düzenlediği gibi hukuk sistemini de düzenler. İslâm'ın insan hayatında çözüme bağlamadığı en ufak bir mesele yoktur. Yukarıdaki hadis bu genel kural kapsamında, İslâm hukuk sisteminin davacı, sanık ve şahidlik hakkında bildirdiği titiz ve mükemmel kuralı beyan ediyor. İslâm hukuk sistemi, herhangi bir ihtilaf anında davacıya iddiasını delillerle ispatlaması yükümlülüğünü getirir. Davacının, delil olmaksızın yemin etmesi veya sanık hakkında şahitlik yapması, sanık aleyhinde bir şey ifade etmez. Buna mukabil, ilahi hukuk sistemi sanığa suçsuzluğunu ispat etmesi hakkında da çıkar yol tanımıştır. Eğer delil ve şahidler yoksa sanık, suçsuzluğunu Allah adına yemin ederek ispat eder.

İşte bu, Allah'ın insanlar için gönderdiği mükemmel sistemdir. Şahidlik ve savunma konusunda maddi ve manevi zorlayıcılığı bu derece güzel kullanabilen insanların, suçu ispat edilinceye kadar suçsuz sayılacağı kuralı ile; davacının iddiasına itibar ve dikkat gösterme şartı arasındaki dengeyi bu derece hassas kurabilen hangi sistem vardır ki?

İSLÂM'DA FERD HUKUKU

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ أَنَّ رَجُلاً اطَّلَعَ مِنْ جُحْرٍ فِى دَارِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالنَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَحُكُّ رَأْسَهُ بِالْمِدْرَى فَقَالَ « لَوْ عَلِمْتُ أَنَّكَ تَنْظُرُ لَطَعَنْتُ بِهَا فِى عَيْنِكَ ، إِنَّمَا جُعِلَ الإِذْنُ مِنْ قِبَلِ الأَبْصَارِ »

151 - Sehl b. Said radiyallahu anh'ın şöyle dediği rivâyet olunmuştur.

"Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in odasının penceresinden bir kimse içeri bakmıştı. O sırada Rasûlullah Midra (denilen bir demir) ile başını kaşıyordu. Bunun üzerine bu kişiye:

"Eğer senin baktığını daha önce bilseydim şu demiri gözüne saplardım. Çünkü izin istemek göz için emredilmiştir." buyurdu.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah Azze ve Celle, Kur'ân'da bildirdiği kanunlarla hem toplumların hukukunu, hem de ferdlerin hukukunu en mükemmel şekilde düzene koymuştur. Yukarıdaki hadiste de ferd hukukuna tecavüz sayılan, kişinin evine izinsiz bakma, ya da onun mahrem sayılan özel ve şahsi yönlerini izinsiz araştırma suçu belirtilip bu suçu işleyenin ağır bir şekilde cezalandırılması hükme bağlanıyor. Zira İslâm şeriatinde toplum ve ferdlerin menfaati karşı karşıya gelmediği müddetçe, ferdlerin hakkı da en az toplum hakkı kadar önemli ve dokunulmazdır.

HER MÜSLÜMANA ÖĞÜT VERMEK İSLÂM'IN GEREKLERİNDENDİR

عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ بَايَعْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى السَّمْعِ وَالطَّاعَةِ ، فَلَقَّنَنِى ، فِيمَا اسْتَطَعْتُ ، وَالنُّصْحِ لِكُلِّ مُسْلِمٍ .

152 - Cerir b. Abdullah el Beceli ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelip: "Ya Rasûlallah! Sana, müslüman olmak üzere biat edeceğim" dedim. Şart ettiği şeyler doğrultusunda her müslümana öğüt vermemi şart koştu. Ben de bu şart üzerine biat ettim." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Burada, İslâm toplumunu ayakta tutan ve bu ulvi topluluğu diğer toplumlardan ayıran bir özellik vurgulanıyor. İyiliği emir ve kötülükten nehyetmek, kardeşin kardeşe nasihat etmesi. Evet, davet görevini yüklenmiş olan dava erlerinin üzerinde ısrarla durup, düşünmeleri gereken önemli bir konu! Zira ancak nasihat müessesinin tam uygulanmasıyla İslâm topluluğu hatalarını en aza indirebilir. Ancak bununla kemale ulaşmak mümkün olabilir. Nasihat müessesini yürürlüğe koyamayan toplum, içerisinde birçok arıza bulunan ve her an bu arızalara yenisinin eklendiği fakat hiçbir tamiri yapılmayan makine gibidir. Belki bu makine belli bir süre çalışacaktır, ama çok kısa bir müddet sonra durmaya hatta dağılıp gitmeye mahkûmdur. Zira düzeltilmeyen her hatanın büyüyüp yıkıcı hale gelmesi Allah'ın yaratılmışlar hakkında koymuş olduğu bir sünnetidir.

MÜSLÜMANLARIN EN HAYIRLISI BORCUNU EN GÜZEL ŞEKİLDE ÖDEYENDİR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – أَنَّ رَجُلاً أَتَى النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَقَاضَاهُ ، فَأَغْلَظَ ، فَهَمَّ بِهِ أَصْحَابُهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « دَعُوهُ فَإِنَّ لِصَاحِبِ الْحَقِّ مَقَالاً » . ثُمَّ قَالَ « أَعْطُوهُ سِنًّا مِثْلَ سِنِّهِ » . قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ لاَ نَجِدُ إِلاَّ أَمْثَلَ مِنْ سِنِّهِ . فَقَالَ " أَعْطُوهُ فَإِنَّ مِنْ خَيْرِكُمْ أَحْسَنَكُمْ قَضَاءً "

153 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyet olunduğuna göre bir gün Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e belirli bir yaştaki devesini almak üzere bir bedevi gelmişti. Talebinde kabalık göstermişti. Ashab bu bedeviye haddini bildirmek istemişlerse de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bu adamı bırakınız. Her hak sahibinin isteme hakkı vardır" buyurmuş sonra da:

"Devesi yaşta bir deve veriniz" diye emretmiş. Ashab:

"Ya Rasûlallah! O yaşta deve bulamıyoruz, ancak onun devesinden daha değerli bir yaşta vardır" demişlerdir. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bunu veriniz! Sizin en hayırlınız borç verimi en güzel olanınızdır" buyurmuştur. ***Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Borçlu bir kimsenin ödemeye gücü yettiği halde borcunu geciktirmesi kesinlikle caiz değildir.

2 - Borç ödenirken, alacaklı şayet önceden bir şart koşmadıysa, borcu fazlasıyla ödemek İslâm tarafından tavsiye edilmiştir.

3 - Hak sahibinin, hakkına tecavüz edildiğini zannettiği anda kaba davranmasına kızmamak, bunu doğal karşılamak gerekir.

ALLAH KİŞİYE MÜSLÜMAN KARDEŞLERİNE YARDIM ETTİĞİ NİSPETTE YARDIM EDER

عن عَبْد اللَّهِ بْنَ عُمَرَ رضى الله عنهما أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ ، لاَ يَظْلِمُهُ وَلاَ يُسْلِمُهُ ، وَمَنْ كَانَ فِى حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِى حَاجَتِهِ ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرُبَاتِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِماً سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

154 - İbni Ömer ***radiyallahu anh***’dan rivâyet olunduğuna göre; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

“Bütün müslümanlar birbirlerinin kardeşidir. Müslüman, müslümana zulmetmez, müslüman müslümanı terketmez. Hangi bir müslüman, kardeşine hayırlı bir işinde yardım ederse Allah da ona işinde yardım eder. Bir müslüman diğer bir müslümandan dünya darlığını giderip onu neşelendirirse, Allah da kıyamet gününde onun kederini giderip, sevindirir. Kim ki müslüman kardeşinin ayıbını örterse, Allah da kıyamet gününde onun ayıbını örter” dedi. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İnanç birliğinden kaynaklanan kardeşlik “Lâ ilâhe illallah’a” iman edenleri ve bu ilahi hakikati bir dava olarak yüklenenleri birbirine kenetleyen ve hiçbir maddi güç tarafından kopartılamayacak kadar kuvvetli ve sarsılmaz bir bağdır. Bu bağ maddi güçlerle kopartılamaz. Çünkü mü’minlerin birbirlerini sevmesine sebep olan şeyler dünyevi veya maddi çıkar ve amaçlar değil, ilahi ve ulvi değerlerdir. İşte bu kardeşlik duygusu müslümanı, sıkışık ve zor anında müslüman kardeşini terketmekten meneder. Bu kardeşlik duygusu müslümanı, müslüman kardeşine hayır işlerinde yardıma sevkeder. Bu kardeşlik duygusu müslümanı, müslüman kardeşinin her türlü darlığını giderip neşelendirmeye, sıkıntısını bertaraf etmeye yöneltir. İşte, İslâm kardeşliğinin keyfiyeti budur. Madden ve manen kenetlenmek, tek bir vücud gibi hissesidip, tek bir vücud gibi hareket etmek... Bu manada kardeşliği kalplerde tesis etmenin ecri ise gayet büyük: Dünyada zafer, ahirette mutluluk... Kişinin, müslüman kardeşine yaptığı her iyiliği kat kat misli ve daha güzeliyle Allah katında bulması... Ve yüce Rabbimizin rızası...

ZALİM OLSUN MAZLUM OLSUN MÜSLÜMAN KARDEŞİNE YARDIM ET

عن أَنَسٍ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « انْصُرْ أَخَاكَ ظَالِماً أَوْ مَظْلُوماً ».قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا نَنْصُرُهُ مَظْلُوماً ،فَكَيْفَ نَنْصُرُهُ ظَالِماً قَالَ « تَأْخُذُ فَوْقَ يَدَيْهِ »

155 - Enes b. Malik ***radiyallahu anh'dan*** şöyle dediği rivâyet olunur: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Mü'min kardeşine ister zalim, ister mazlum olsun yardım et!" buyurmuştur. Birisi:

"Ya Rasûlallah! Şu mazlum olan kişiye yardım edebiliriz. Fakat o zalime nasıl yardım ederiz?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Zalimin iki elinin üstünü tutarsın" diye cevap verdi.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah Azze ve Celle, İslâm toplumunda zuhur edebilecek tüm haksızlık ve zulümleri yasaklayıp, gerek şahsi ve gerekse toplumsal sorunlardan doğabilecek zülümleri engelleyici tüm tedbir ve cezai müeyyideleri bildirmiştir. İslâm'ın vaazettiği yaşam sisteminde ne şahsi ne de toplumsal haksızlık ve zulümler hayat bulamaz. İslâm dini zulmü engelleyip İslâm toplumunda bu konuyla ilgili her hangi bir problemin doğmamasını sağlarken, sadece tedbir ve yaptırıcı cezalara başvurmamıştır. Gerek nasihat müessesi ve gerekse yukarıdaki hadiste bildirilen hüküm ile İslâm toplumunun kendi içinde bir kontrol sistemi oluşturmuştur. İslâm toplumunda, İslâm'ın bildirdiği mükemmel sistem uygulanıyor olsa da, bu, kişilerin nefsi zaaflarına kapılıp hataya düşmeyecekleri ve kişiler arasında haksızlık ve zulümden kaynaklanan sorunların meydana gelmeyeceği manasına gelmez. Elbette, buradaki suç uygulanan sistemde değil, o mükemmel sistemi nefislerin de tam olarak tatbik etmeyip hissetmeyenlerdedir. İslâm bu gibi sorunları da sonuca bağlamıştır. Allah-u Teâlâ müslümanlara zulüm gören kardeşlerini zulümden kurtararak yardım etmeyi emretmiş, zalim olan ve insanlara haksız yere zulmeden kardeşlerini zulmünden menederek ki bu öncelikle nasihat; nasihatın etkili olmadığı yerde zulmü engelleyici diğer önlem ve tedbirler olabilir onu ve müslümanları böyle çirkin bir amelden kurtarmayı da yardım olarak isimlendirip, emre bağlamıştır. Bu sayede İslâm toplumu bünyesinde zulümle ilgili çıkabilecek her sorunu yine kendi içinde kolaylıkla çözecektir.

MÜSLÜMANA EZİYET VEREBİLECEK ŞEYLERDEN KAÇINMAK

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لاَ يُشِيرُ أَحَدُكُمْ عَلَى أَخِيهِ بِالسِّلاَحِ ، فَإِنَّهُ لاَ يَدْرِى لَعَلَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ فِى يَدِهِ ، فَيَقَعُ فِى حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ »

156 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur.

"Sakın sizin biriniz silahı ile din kardeşine işaret etmesin! Çünkü işaret eden kimse bilmez ki, belki şeytan eline hız verir de (din kardeşini vurur) **bu suretle cehennemden bir çukura yuvarlanır."** ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm kanunlarının genel bir özelliği bu kanunlara tabi olan toplumda maddi ve manevi bütün haksızlıkları önlemesidir. İslâm şeriati bunu sadece suçluya uygulanacak cezai sınırlamalarla sağlamıştır. Aynı zamanda suçu daha işlenmeden önce bazı tedbirlerle önleme yoluna da gitmiştir. Bu hedefe yönelik tedbirlerden olmak üzere maddi haksızlıkları önlemek için şaka niyetiyle de olsa mü'minlerin birbirlerine karşı öldürücü veya yaralayıcı silahları doğrultmaları yasaklanmıştır. Zira böyle bir durumda kaza ile ve istemeyerek de olsa incitmeler, yaralamalar hatta öldürmeler söz konusu olabilir.

İşte Allah-u Teâlâ'nın muazzam kanunu... Hiçbir beşeri sistem toplumda suç ve haksızlıkları bu derecede detaylı ele alıp engelleme yoluna gidememiştir ve gidemez de. Zira her şeyi en iyi bilen Allah'ın indirdiği kanunlarla, tüm fikir ve düşüncelerini kendi basit akıl ve düşünce yapılarından alan, nefsi arzu ve isteklerini her şeyden önde tutan, eksik ve zayıf duyu organlarına sahip sahte ilahların koyduğu kanunlar hiç eşit olabilir mi?

MÜSLÜMANI ÜZMEKTEN KAÇINMAK

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ – رضى الله عنه – قَالَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِذَا كُنْتُمْ ثَلاَثَةً فَلاَ يَتَنَاجَى رَجُلاَنِ دُونَ الآخَرِ ، حَتَّى تَخْتَلِطُوا بِالنَّاسِ ، أَجْلَ أَنْ يُحْزِنَهُ »

157 - Abdullah b. Mesud ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Üç kişi bir arada bulunurlarken daha kalabalık bir topluluğa karışıncaya kadar bunlardan ikisi –üçüncüyü üzmemek için- **ondan ayrı ve gizli konuşmasın."** ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini, müslümanlar arasında haksızlıklara, dargınlıklara, birbiri hakkında kötü düşüncelere neden olabilecek her şeyi yasaklamıştır. Aynı dava ve hedefi paylaşan müslümanların Allah'ın istediği manada kardeş olabilmeleri açısından bu yasak gerçekten önemlidir. Üç kişinin birarada bulunduğu anda daha kalabalık oluncaya kadar bunlardan ikisinin kendi aralarında konuşmaları da bu yasak kapsamına alınarak üçüncü kişinin üzülmesi, müslüman kardeşleri hakkında kötü düşünceye kapılması veya en azından kalbinde bir sıkıntı duyması önlenmiştir.

İLAHİ SİSTEMDE HER TÜRLÜ EZİYET YASAKTIR

عن جَابِرِ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ – يُرِيدُ الثُّومَ – فَلاَ يَغْشَانَا فِى مَسَاجِدِنَا » . قُلْتُ مَا يَعْنِى بِهِ قَالَ مَا أُرَاهُ يَعْنِى إِلاَّ نِيئَهُ .

158 - Câbir b. Abdullah ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:
Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sarmısağı murad ederek:
"Her kim bu yeşillikten yerse mescidlerimize, yanımıza gelmesin" buyurdu. Ravi Ata b. Ebi Rebah der ki: Câbir'e: "Acaba hangi sarmısağı kasd buyuruyor?" dedim. "Zannıma göre sarmısağın ancak çiçeğini, bir rivâyete göre kokusunu murad buyuruyordu" cevabını verdi. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu dinin insan ilişkilerini düzenleyişi öyle muntazamdır ki, en ufak bir eziyete, en ufak bir haksızlığa yer yoktur bu sistemde. Zulmün her çeşidini yasaklayan bu ilahi düzen, kötü bir ağız kokusuyla, karşısındakine verilecek eziyete bile tahammül edemeyecek ve yasaklayacak kadar ince eleyip sık dokumuştur insan hayatını. Ve yaşamın her yönüne dair hükümler bildirmiştir, bu mükemmel sistem. Hangi beşeri ideoloji bu kadar detaylı ve muntazam düzenleyebilmiştir insan ilişkilerini? Hiçbiri-

si... Çünkü bu din ilahidir. Çünkü bu dinin ilim kaynağı vahiydir. Çünkü diğer sistemler beşeridir; bu sistemlerde kanun koyucu insandır ve bu sistemlerin bilgi kaynağı sınırlı olan insan aklı ve duyularıdır. Bu nedenle, beşeri sistemler her zaman eksiktir, batıldır ve temeli zulüm ile nefsi ve şahsi ihtiraslarla örülmüştür. Zulüm ve batıl ise yıkılmaya, yok olmaya mahkûmdur.

YETKİDE SUİSTİMAL

عَن مَعْقِل بن يسار قال : قال رَسُول اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَا مِنْ وَالٍ يَلِى رَعِيَّةً مِنَ الْمُسْلِمِينَ ، فَيَمُوتُ وَهْوَ غَاشٌّ لَهُمْ ، إِلاَّ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ »

159 - Ma'kıl b. Yesar ***radiyallahu anh'dan***;
Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem şöyle* buyurmuştur:
"Yönetim hakkını kullanırken, emri altındakilerin menfaatini düşünmeyen, onlara haklarını vermeyip, zulmeden hiçbir yönetici yoktur ki Allah o kişiye cenneti haram kılmasın."
(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm toplumunda düzenin sağlanıp haksızlıkların giderilmesinde, Allah'ın dinine göre hükmeden yöneticilerin rolü gerçekten çok büyüktür. Bu nedenle İslâm dini, Allah'ın kanunlarının hakim olduğu İslâm toplumunda yönetilenlere yöneticilerin emirlerine itaati emrederken, yönetici durumundakileri de yaptıklarında serbest bırakmamıştır.

İster İslâmi bir devleti isterse müslümanlardan oluşan bir topluluğu yöneten herkese öncelikle Allah'ın emir ve yasaklarından kesinlikle ayrılmamayı emredip, her işte emri altındakilerin menfaatini gözeterek haklıya hakkını vermesini, herhangi bir şekilde zulme sebep olmamasını, adil davranmasını ve kendisine verilen yönetim hakkını suistimal edip bunu nefsi arzu ve isteklerine alet etmemesini emretmiştir. Herhangi bir haksızlığa sebep olması halinde onu cehennemle korkutmuştur.

Kullara karşı yapılan haksızlık bu derece şiddetle karşılandığına göre Allah'ın kanunlarını yürürlükten kaldırıp bunun yerine beşeri sistemlere dayalı kanunları getirerek Allah'a karşı en büyük haksızlığı yapan yöneticilerin nasıl bir azaba çarptırılacaklarını bir düşünün.

KISASTA HAYAT VARDIR

عَنْ أَنَسٍ – رضى الله عنه – أَنَّ يَهُودِيًّا رَضَّ رَأْسَ جَارِيَةٍ بَيْنَ حَجَرَيْنِ ، قِيلَ مَنْ فَعَلَ هَذَا بِكِ أَفُلاَنٌ ، أَفُلاَنٌ حَتَّى سُمِّىَ الْيَهُودِىُّ فَأَوْمَتْ بِرَأْسِهَا ، فَأُخِذَ الْيَهُودِىُّ فَاعْتَرَفَ ، فَأَمَرَ بِهِ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرُضَّ رَأْسُهُ بَيْنَ حَجَرَيْنِ .

160 - Enes b. Malik ***radiyallahu anh'dan*** rivâyet olunduğuna göre bir yahudi Ensar'dan bir cariyenin başını iki taş arasında ezdi.

"Sana bu cinayeti kim işledi, filan mı, filan mı?"diye sorulup nihayet yahudinin adı anılınca cariye başıyla işaret etti. Bunun üzerine yahudi yakalandı ve suçunu itiraf etmesi üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in emriyle yahudinin başı iki taş arasında ezilerek kısas edildi.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Sosyal hayatta işlenen suçlara uygulanacak cezaların, suçluyu ıslah ve toplum menfaatini koruma amacına ulaşabilmesi için iki özelliği mutlaka bulundurması gerekir: Adaleti sağlayıcı bir nitelik ve caydırıcılık fonksiyonu. Beşeri hukuk sistemleri bütün çabalamalara ve çalışmalara rağmen ortaya koydukları ceza hukuklarında bunları asla geçmişte gerçekleştiremedi ve günümüzde de gerçekleştiremiyor. Çünkü beşeri hukuk kimi zaman çok büyük suçlara –sözde insancıllığı ön planda tutarak- çok az cezalar verir ve böylelikle hem adaleti sağlayamaz hem de bu cezaların caydırıcılık özelliği bulunmaz. Kimi zaman da -sözde caydırıcı olsun diye- çok küçük suçlara, çok ağır cezalar vererek cezaya korkutucu özellik kazandırır. Fakat adalet sınırlarını tamamen ihlal eder. Kısacası zayıf insan aklının bir ürünü olan beşeri ceza hukuku suç ve ceza arasındaki hassas dengeyi asla kuramaz. Çünkü bu iş insan aklının çözemeyeceği kadar karmaşık ve incedir. Bu hususta dengeyi sağlayacak olan, insanın duygu ve ihtiyaçlarını, sosyal ve psikolojik yönünü en iyi bilen yaratıcısıdır. Bu gerçeğin en güzel ve en somut kanıtı, Allah-u Teâlâ'nın kasıtlı öldürme ve yaralama hakkında va'zettiği ceza, kısastır. Kısas, suçluya suçunun misliyle ceza vermektir. Şimdi genel hatlarıyla kısasın ceza hukuku açısından mükemmeliyetini inceleyelim: Cezanın öncelikle adaletli olması gerekir. Bir şahsın canına veya herhangi bir organına yapılan kasıtlı saldırı gibi büyük bir cürümde saldırgana, yaptığı saldırı nisbetinde ceza vermekten daha güzel adaleti sağlayan kim vardır? Suça, suçun büyüklüğü nispetinde ceza vermek, ceza hukukunun ana şartlarından

olduğuna göre, bu temel şart en güzel şekliyle kısasta ifadesini bulmuyor mu?

Örneğin; kasten bir şahsın başını taşla yaralama gibi bir suçta, bu cürümün failine üç ay veya üç yıl hapis cezası vermeyi ya da o kişiyi yaptığına karşılık idam etmeyi insan aklı ve psikoloji adaletsizlik olarak vasıflandırabilir; En azından böyle cezaların adaleti sağlayıp sağlamadığı tartışmaya açık bir konudur. Oysa, yaptığı suçun karşılığı olarak bu kişinin başını aynı şekilde taşla yaralamayı sağlam ve ön yargısız hiçbir akıl ve psikoloji adaletsizlik olarak isimlendiremeyecektir. Hatta bu hüküm tartışmaya mahal vermeyecek kadar insan yaratılışıyla uyum içindedir.

Ceza, hem suçluyu hem de toplumu suçtan caydırıp, ıslah etmelidir. Karşısındakine verdiği zarar nisbetinde, aynen kendisinin de zarara uğrayacağı bilgisi ve korkusu kişinin suça yönelmesinde onu engelleme ve caydırmayı en mükemmel şekilde yerine getiren ve adalet şartını da gözardı etmeyen yegâne alternatif değil midir?

Belki kısasın caydırıcılığına alternatif olarak, temel ilkesi intikam ve teşhir olan son derece ağır ve korkutucu cezaların caydırıcılığı öne sürülebilir. Ve belki bu korkunç cezalar insanları suçtan daha çok caydırabilir. Lâkin cezanın suç ile orantılı olmayışı adalet şartının çiğnenmesini muhakkak kılacaktır. Olay böyle olunca, istenilen caydırıcılık özelliği de gerçekleşmemiştir. Zira, caydırıcı suçluya karşı şefkât ve iyilik asla gözardı edilemez. Örnek olarak yukarıdaki misali devam ettirecek olursak, kasten bir kişinin başını yaralayan kişiye insanları bu suçtan caydırmak maksadıyla idam cezası vermek ya da bu kimseye önce organlarını keserek işkence etmek ve akabinde ibret olarak yakmak veya vahşi hayvanlara parçalatmak da mümkündür. Lakin bu cezaların caydırıcılığı intikam, vahşet ve baskıdan kaynaklanacaktır. Gerçek caydırıcı ceza ise, suçun gerektirdiğinden fazla olmamak ve adaletin hoş görüsünü de aşmamak zorundadır. Binaenaleyh, suça karşı suçun misliyle mukabele olan kısas caydırıcılık hususunda da en mükemmel alternatiftir.

İşte bu yüzden kısasta hayat vardır... Allah'ın kanunlarında hayat vardır. İlahi sistemden başkası toplumların yıkımı ve ölümüdür.

KÂFİRLERE BENZEMEK

عَنْ أَبِى سَعِيدٍ – رضى الله عنه – أَنَّ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لَتَتَّبِعُنَّ سَنَنَ مَنْ قَبْلَكُمْ شِبْراً بِشِبْرٍ ، وَذِرَاعاً بِذِرَاعٍ ، حَتَّى لَوْ سَلَكُوا جُحْرَ ضَبٍّ لَسَلَكْتُمُوهُ » . قُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ ، الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى قَالَ « فَمَنْ » .

161 - Ebû Said ***radiyallahu anh'dan***, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Şüphesiz ki siz, kendinizden önce gelen milletlerin yoluna karışı karışına, arşını arşınına muhakkak uyacaksınız! Şayet o ümmetler daracık keler deliğine girseler, siz de muhakkak onlara uyarak oraya girmeye çalışacaksınız."(Ravi Ebû Said der ki) biz:

"Ya Rasûlallah! Bu ümmetler yahudilerle, hristiyanlar mı?"diye sorduk. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Onlardan başka ya kim olacak?" ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* gaybden haber vererek, kendi vefatından sonra birtakım insanların çıkacaklarını, müslüman olduklarını ve Rasûlullah'a iman edip, tabi olduklarını iddia etmelerine rağmen; pratik yaşantılarında, düşünce sistemlerinde, sosyal hayatlarında İslâmı bırakıp, yahudi ve hristiyanların yollarına uyacaklarını bildiriyor. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, müslümanları böyle yaparak, pratik yaşantıda hristiyan ve yahudilere uymaktan nehyedip, böyle yapanın aynen hristiyan ve yahudilerin hakettikleri mertebeye düşeceğini belirtiyor.

İKRAM USULÜ

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ – رضى الله عنه – قَالَ أُتِىَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقَدَحٍ فَشَرِبَ مِنْهُ ، وَعَنْ يَمِينِهِ غُلاَمٌ أَصْغَرُ الْقَوْمِ ، وَالأَشْيَاخُ عَنْ يَسَارِهِ فَقَالَ « يَا غُلاَمُ أَتَأْذَنُ لِى أَنْ أُعْطِيَهُ الأَشْيَاخَ » . قَالَ مَا كُنْتُ لأُوثِرَ بِفَضْلِى مِنْكَ أَحَداً يَا رَسُولَ اللَّهِ . فَأَعْطَاهُ إِيَّاهُ .

162 - Sehl b. Sa'd ***radiyallahu anh'dan*** rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bir bardak su getirilmişti. Rasûlullah bundan içti. Sağında ashabın küçüğü bir genç oturuyordu. Yaşlılar solunda idiler. Bu vaziyette Rasûlallah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Delikanlı! Bardakta kalanı yaşlılara vermeme izin verir misin?"diye sordu. Genç sahabi:

"Ya Rasûlullah! Senden gelen artığımı kimseye ihsan etmem" diye cevap verdi de Rasûlullah bardakta kalanı bu gence verdi. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Cemaate bir şey ikram ederken öncelikle o cemaatin yaşça veya ilimce en üstün olanına ikram yapılır. Bundan sonra hak bu kimsenin sağından başlayarak devam eder.

DUA HAKEDEN İÇİNDİR

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ – رضى الله عنه – قَالَ عَطَسَ رَجُلاَنِ عِنْدَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَشَمَّتَ أَحَدَهُمَا وَلَمْ يُشَمِّتِ الآخَرَ ، فَقِيلَ لَهُ فَقَالَ « هَذَا حَمِدَ اللَّهَ ، وَهَذَا لَمْ يَحْمَدِ اللَّهَ »

163 - Enes b. Malik ***radiyallahu anh'dan*** şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanında iki kişi (ayrı ayrı) aksırmıştı da Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bunlardan birisini teşmit etmiş (hayır ve bereketle dua buyurmuş) öbürüsüne de dua etmemişti. "Buna niçin dua buyurulmadı?" diye sorulduğunda Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Şu (birinci) **Allah'a hamd etti** (elhamdulillah dedi) **ben de karşılık verdim. Şu** (ikinci) **Allah'a hamd etmedi** (ben de dua ile karşılamadım)**"** buyurdu." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ'nın bizlere vermiş olduğu nimetlere her zaman şükretmemiz gerekir. Aksırma da Allah'ın bizlere vermiş olduğu güzel nimetlerdendir. Zira aksırma esnasında vücudun rahatlaması sağlanmış olur. Bu olay vücudun savunma mekanizmasının bir işlevidir. Bu nedenle aksırdıktan sonra şükretmek, Allah'ın bize verdiği bu nimete karşı şükran borcumuzu yerine getirmektir. Aksırıp Allah'a hamd eden kişi aynı zamanda iyi bir iş yaptığı için, hayırla dua edilmeye hak kazanmıştır. Bu kişi hakkında Allah'tan rahmet dilemek, o müslümanın üzerimizdeki bir hakkı olmuştur artık. Buna mukabil, Allah'ın kendisine verdiği bu nimete rağmen Allah'a hamd etmeyi unutan kimse, gafletine karşılık kendisine dua edilme hakkını kaybetmiş olur.

SELAMLAŞMA KURALI

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « يُسَلِّمُ الصَّغِيرُ عَلَى الْكَبِيرِ ، وَالْمَارُّ عَلَى الْقَاعِدِ ، وَالْقَلِيلُ عَلَى الْكَثِيرِ .

164 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Küçük büyüğe, geçen oturana, az çoğa selam versin" buyurmuştur. ***(Buhârî-Müslim)***

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قال : قَالَ : رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « يُسَلِّمُ الرَّاكِبُ عَلَى الْمَاشِى ، وَالْمَاشِى عَلَى الْقَاعِدِ ، وَالْقَلِيلُ عَلَى الْكَثِيرِ »

165 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** bir rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Atlı olan yürüyene, yürüyen oturana, az çoğa selam versin" buyurmuştur. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Mükemmel dinimiz, her konuda hükümler bildirerek hiçbir haksızlığa ya da düzensizliğe imkân tanımamıştır. Bu din, İslâm toplumunun ferdleri arasında meydana gelebilecek her durum hakkında mutlaka en mükemmel düzeni koymuştur. İnsanlar durumlarına göre, selam önceliğinin kime verildiğini, kimin bu konuda, nasıl bir hakka sahip olduğunu bildiren yukarıdaki hadisler, İslâmın ufak büyük demeden her konuda hak ve sorumluluk sınırlarını çizdiğinin güzel bir örneğidir. Allah -u Teâlâ insanların düzenli ve sağlam bir sosyal yapıya sahip olmaları için gereken her şeyi bildirmiştir. İnsanlara düşen Allah-u Teâlâ bu mükemmel düzenini, hayatlarının her yönüne hakim kılmak ve hiçbir taviz vermeden bu dinin hükümlerini her alanda uygulamak, neticede hem dünyada, hem de ahirette mutluluğa erişmektir.

IRKÇILIK CAHİLİYYE ADETLERİNDENDİR

عَنِ الْمَعْرُورِ قَالَ لَقِيتُ أَبَا ذَرٍّ بِالرَّبَذَةِ ، وَعَلَيْهِ حُلَّةٌ ، وَعَلَى غُلاَمِهِ حُلَّةٌ ، فَسَأَلْتُهُ عَنْ ذَلِكَ ، فَقَالَ إِنِّى سَابَبْتُ رَجُلاً ، فَعَيَّرْتُهُ بِأُمِّهِ ، فَقَالَ لِىَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « يَا أَبَا ذَرٍّ أَعَيَّرْتَهُ بِأُمِّهِ

إِنَّكَ امْرُؤٌ فِيكَ جَاهِلِيَّةٌ ، إِخْوَانُكُمْ خَوَلُكُمْ ، جَعَلَهُمُ اللَّهُ تَحْتَ أَيْدِيكُمْ ، فَمَنْ كَانَ أَخُوهُ تَحْتَ يَدِهِ فَلْيُطْعِمْهُ مِمَّا يَأْكُلُ ، وَلْيُلْبِسْهُ مِمَّا يَلْبَسُ ، وَلاَ تُكَلِّفُوهُمْ مَا يَغْلِبُهُمْ ، فَإِنْ كَلَّفْتُمُوهُمْ فَأَعِينُوهُمْ «

166 - Ebû Zerr ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

"Bir kere bir adamla sövüştüydükte onu anasından dolayı ayıplamıştım. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana buyurdu ki:

"Ey Eba Zerr! Onu sen anasından dolayı mı ayıplıyorsun? Demek ki sen içinde henüz cahiliyyet ahlakı kalmış bir kimse imişsin." Ondan sonra buyurdu ki:

"Köleniz sizin öyle kardeşinizdir ki Allah-u Teâlâ onları sizin ellerinize emanet etmiştir. Her kimin eli altında kardeşi bulunursa ona yediğinden yedirsin, giydiğinden giydirsin. Onlara güçleri yetmeyecek zahmetli bir iş yüklemeyiniz. Şayet yüklerseniz onlara yardım ediniz." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Irkçılık, milliyetçilik, soy ve ecdad ile öğünmek mü'minler arasındaki kardeşlik bağlarını zedeleyen ve hatta koparan cahiliyye adetlerindendir. Dava erlerinin bu gibi çirkin ve tehlikeli düşüncelerden uzak durması hareketin bütünlüğü ve kuvveti açısından son derece önemlidir.

2 – Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in; kölelere iyi davranılmasını emretmesi, kişilerin maiyetinde bulunanlara güzel muamele etmesinin ve onlara güçlerinin yetmeyeceği yükleri yüklememesinin önemini belirtiyor.

KÂFİRLER, MİLLİYETÇİLİK VE IRKÇILIĞI İSLÂM TOPLUMUNU PARÇALAMAK İÇİN KULLANIR

عن جَابِر – رضى الله عنه – قال : غَزَوْنَا مَعَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَدْ ثَابَ مَعَهُ نَاسٌ مِن الْمُهَاجِرِينَ حَتَّى كَثُرُوا ، وَكَانَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ رَجُلٌ لَعَّابٌ فَكَسَعَ أَنْصَارِيًّا ، فَغَضِبَ الأَنْصَارِىُّ غَضَباً شَدِيداً ، حَتَّى تَدَاعَوْا ، وَقَالَ الأَنْصَارِىُّ يَا لَلأَنْصَارِ . وَقَالَ الْمُهَاجِرِىُّ يَا لَلْمُهَاجِرِينَ . فَخَرَجَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ « مَا بَال دَعْوَى أَهْلِ الْجَاهِلِيَّةِ » . ثُمَّ قَالَ « مَا شَأْنُهُمْ » . فَأُخْبِرَ بِكَسْعَةِ الْمُهَاجِرِىِّ الأَنْصَارِىَّ قَالَ فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « دَعُوهَا فَإِنَّهَا خَبِيثَةٌ » . وَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أُبَىٍّ ابْنُ سَلُولَ أَقَدْ تَدَاعَوْا عَلَيْنَا ، لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ

لَيُخْرِجَنَّ الأَعَزُّ مِنْهَا الأَذَلَّ . فَقَالَ عُمَرُ أَلاَ نَقْتُلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا الْخَبِيثَ لِعَبْدِ اللَّهِ . فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لاَ يَتَحَدَّثُ النَّاسُ أَنَّهُ كَانَ يَقْتُلُ أَصْحَابَهُ »

167 - Câbir *radiyallahu anh'dan* şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Biz Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile gazaya çıkmıştık. Muhacirlerden birtakım kimseler de toplanmış, Rasûlullah ile beraber sefere çıkmıştı. Hatta muhacirler (Ensardan) çoğaldı. Muhacirlerden şakacı birisi de vardı. Ensardan birisinin arkasına şaka olarak vurmuştu. Ensari aşırı derecede hiddetlenmişti. Nihayet kavga başladı. İki tarafta kabilelerini imdada çağırdılar. Ensardan olan kimse:

"Ey Medineliler! İmdadıma koşunuz"diye feryad etti. Muhacir olan da:

"Ey Muhacirler! İmdadıma geliniz"diye seslendi. Bu sesler üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* çıktı ve:

"Cahiliyyet halkının çığlığıyla feryattan maksat nedir?" buyurdu. Sonra da:

"Onlara ne olmuş, neden cahiliyyet adetiyle sesleniyorlar?" diye sordu. Bir muhacirin, ensardan birisine şaka ile vurduğu bildirildi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Şu cahiliyyet çığlığını bırakınız! Soyunu çağırmak ne kotü, ne berbat bir şeydir" buyurdu. Abdullah İbni Übey b. Selul'de:

"Vay, şunlar bizim Medine halkı üzerine Muhacirleri ayaklandırmak mı istiyorlar? Hele biz bir kere Medine'ye dönüp varalım bizim en azizimiz, onların en zelilini elbette ve muhakkak bir surette Medine'den çıkaracaktır"dedi. Bunun üzerine Ömer *radiyallahu anh*, İbni Ubey için:

"Ey Allah'ın Rasûlü! Şimdi ben, şu pis adamı gebertmez miyim?"dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'de:

"Bırak şunu! Halk, Muhammed ashabını öldürmeye başladı diye dedikodu etmesin" buyurdu."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Müslümanların, aralarında aşırıya gidip birbirlerine zarar vermemek, yalan söylememek şartıyla şaka yapmaları caizdir. Fakat yapılan bu şakalar dargınlıklara, zararlara ve birtakım istenmeyen kötü sonuçlara sebep oluyorsa kesinlikle caiz değildir.

2 - Irkçılık ve kavmiyetçiliğin hiçbir çeşidiyle İslâm düşüncesi ve inancı bağdaşamaz. Bu sapık davalar, cahiliyyenin yıkıcı adetlerinden ve İslâmın her çeşidini yasakladığı küfri inançlarındandır. Zira müslümanlar arasındaki yegâne bağ ve onları diğer insanlardan ayıran en önemli fak-

tör ancak ve ancak tevhid inancıdır. İşte, ırkçılık ve kavmiyetçilik bu ulvi bağı koparıp, insanlar arasında büyük fitnelere sebep olduğundan İslâm tarafından kesinlikle yasaklanmıştır.

3 - İslâm topluluğunda münafıklar, müslümanlar arasında fitne ve anlaşmazlık çıkarıp, onları parçalamak için devamlı olarak toplum fertlerinin zayıf noktalarını ve hatalarını gözlerler. Fırsat yakaladıkları anda hemen bunu İslâm toplumu aleyhine kullanırlar.

4 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, küfri bir sözü söylemesine rağmen, Abdullah b. Ubeyy'i öldürtmemiştir. Çünkü o, bu sözü söyledikten sonra, hemen bununla başka bir mana kastettiğini bildirmiş ve sözünü te'vil etmiştir. Bunun yanısıra, zahiren müslümanların amellerini işleyen bu münafıkların öldürülmesi, kâfirlerin İslâm aleyhinde kullanabilecekleri iyi bir propoganda aracı olacağından Rasûlullah, onu ve benzerlerini serbest bırakmıştır.

İSLÂM HUKUKUNUN CEZAİ UYGULAMALARINDA İNSANLAR EŞİTTİR

عَنْ عَائِشَةَ – رضى الله عنها أَنَّ امْرَأَةً مِنْ بَنِى مَخْزُومٍ سَرَقَتْ ، فَقَالُوا مَنْ يُكَلِّمُ فِيهَا النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمْ يَجْتَرِئْ أَحَدٌ أَنْ يُكَلِّمَهُ ، فَكَلَّمَهُ أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ ، فَقَالَ « إِنَّ بَنِى إِسْرَائِيلَ كَانَ إِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الشَّرِيفُ تَرَكُوهُ ، وَإِذَا سَرَقَ الضَّعِيفُ قَطَعُوهُ ، لَوْ كَانَتْ فَاطِمَةُ لَقَطَعْتُ يَدَهَا »

168 - Âişe ***radiyallahu anhâ***'dan rivâyet edildiğine göre, Mahzum oğullarının eşrafından bir kadın hırsızlık yapmıştı. Kureyş:

"Bu kadının cezadan affını Rasûlullah'a kim arzedebilir?" diyorlardı ve hiçkimse Rasûlullah'a söylemeye cesaret edemiyordu. Nihayet Usame b. Zeyd cesaretlenerek söyledi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"İsrailoğulları kendi aralarında zengin ve mevki sahibi birisi hırsızlık yaptığında onun elini kesmezler, fakat güçsüz ve zayıf birisi hırsızlık yaptığında onun elini keserlerdi. Emin olun ki şayet kızım Fatıma dahi hırsızlık yapsaydı, onun da elini keserdim" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah-u Teâlâ'nın mükemmel yasalarının en önemli özelliklerinden birisi, toplumlarda düzeni ve adaleti sağlayan yegâne hukuk sistemini vaazetmesidir. İsmi ve zamanı ne olursa olsun, hangi şahıs veya kurum tarafından ortaya konulursa konulsun diğer tüm hukuk sistemlerinin gerek metinlerinde ve gerekse uygulamalarında mutlaka eksiklik, düzensizlik, eşitsizlik bulunacak ve bu yasalar her an suistimallere, kayırmalara ve dolayısıyla zulme açık bir kapı bırakacaktır. Nitekim günümüz toplumlarına ve tarihe şöyle bir baktığımızda, beşeri mahreçli sistemlerle idare edilen her toplumda bu özelliği görmekteyiz. Zaten düzeni sağlamaktan aciz olan; eksik ve yanlış olma vasfını asla üzerinden atamayan beşeri kanunlar bir de bu kanunların tatbikçileri tarafından keyfi tasarruflara tabi tutulup, suistimal ve iltimaslara alet edilince, hukuk sisteminin ana hedefi olan toplumu ıslah amacından daha da uzaklaşır. Hatta bunun aksine toplumu ifsad edici, toplum fertleri arasında zulme, ayrılıklara, sınıflaşmalara sebebiyet verici bir mahiyet kazanır. Beşeri kanunlar tarafından yönetilen toplumlarda yürürlüğe konan yasa ve anayasaların belli zaman aralıklarıyla değiştirilmesinin, ekleme, çıkarma veya düzeltmeler yapılmasının ana sebebi de budur. Beşeri sistemlerin eksik ve hatalı oluşu zülüm ve iltimasları bünyesinde barındırması ve bunlardan dolayı ortaya çıkan çarpıklıklar zamanla o kanunların tahakkümü altında ezilen halkları rahatsız etmeye başlar. Bunu gören iktidar sahipleri de ya halkın öfke ve düşmanlığını göze alırlar ve kendi çıkarlarına uygun olan bu yasaları uygulamaya devam ederler ki saltanat ve iktidarlarını asla kaybetmek istemeyen sahte ilahlar ve rabler bunu katiyyen göze alamaz ya da halkın gazabını belli bir süre de olsa önleyici tedbirler alırken yasalarda değişiklikler veya eklemeler yaparlar. Oysa yeni kanunların da öncekilerden farkı yoktur. Nitekim aynı olaylar sürekli tekerrür eder. Akletmeyen, akledemeyen ve akledilmesini yasaklayan bağnaz ve gerici beyinler bu olayı mükemmele doğru gidiş diye adlandırırlar. Oysa her kanun değişikliğinde halkı uyutmak, suistimallerini, iltimaslarını ve zulümlerini halka sezdirmemek için daha ince daha dakik planlar kurarak daha da geriye götürürler toplumu, bu bağnaz beyinler. Beşeri kanunların asıl yüzü, işte budur. Allah'ın yasaları ise bu noksanlık ve çarpıklıklardan münezzeh ve uzaktır. Zira bu ilahi yasalar nazarında, mevki veya şöhreti, cinsi veya ırkı, maddi veya sosyal konumu ne olursa olsun hatta İslâm inancında bir insanın ulaşabileceği en yüce mevkideki insanın yani nebinin en yakın akrabası dahi olsa herkes eşittir. Sahip olduğu dünyevi değerler suçunun sabit olması halinde onu asla cezadan kurtaramaz. Bu konudaki iltimas, suistimal veya verilecek ödünler ancak zulümdür, dalalettir ve sapıklıktır.

İşte İslâm ceza hukukunda adalet anlayışının temelini bu özellik oluşturur. Burada şu hususa da değinilmesi faydalı olacaktır. Geçmiş tarihte veya günümüzde İslâm adıyla ortaya çıkan ve İslâm'ın mükemmel hukuk sistemini şahsi ihtiraslarına alet etmek için; zulme, iltimaslara, haksızlıklara dayalı uygulamalarını, İslâm kendilerini reddettiği halde İslâm etiketiyle gizlemek istemiş olanlar (isteyenler) İslâm'ın adalet anlayışını kavramada ya da açıklama da asla örnek getirilemez. Zira İslâm'ın reddettiği uygulama veya uygulayıcılar nasıl olur da onu tarifte kullanabilir?

2 - Herhangi bir hususta suçu sabit olan ve cezayı hak eden bir kişiye, İslâm'ın o hususta verdiği hüküm ve cezayı her ne sebeple olursa olsun uygulamayacağını söyleyen hakim ya da O kişiye bu cezanın uygulanmamasını teklif eden veya uygulanmamasının caiz ve doğru olduğuna inanan herkes kâfirdir. Ve bu kişinin inkârı Allah'ın hükümlerini değiştiren, gizleyen ve iptal eden yahudi ve hristiyanların inkârına eşittir. Bu, İslâmın tek bir hükmü hakkında ve bu hükmü uygulamayı reddeden fakat ona inandığını iddia eden kişi için de geçerlidir. Burada şu soru sorulabilir. Öyleyse, yukarıdaki hadiste Rasûlullah s*allallahu aleyhi ve sellem*' e Allah'ın bir hükmünü uygulamamayı teklif eden Usame *radiyallahu anh*' un durumu nedir? Şunda şüphemiz yoktur ki, Usame *radiyallahu anh*'un hükmü ile yukarıda belirttiğimiz, ilahi kanunları tatbik etmeyenler veya etmemeyi teklif edenler hakkındaki İslâm'ın hükmü çelişir gibi görünsede aslında bu böyle değildir. Zira Usame *radiyallahu anh*' un teklifi gerek olay gerekse mahiyet olarak yukarıdaki hükümde tarif edilen şartlara uygunluk göstersede, O'nun bu teklifi Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yapması, olayın sonucunu tamamen değiştirir. Zira Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, daima Allah-u Teâlâ ile irtibatı olan ve olaylar karşısında vahiy ile kendisine yeni hükümler bildirilen kişiydi. Binaenaleyh, şayet Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu teklife olumlu bir cevap verseydi, bu, mutlaka vahiyden kaynaklanan yeni bir hüküm olacak ve artık bu hüküm uygulanmaya başlanacaktı. Lâkin adil olan Allah-u Teâlâ böyle bir şeye müsaade etmedi. Fakat O'nun müsaade edebileceği ihtimali Usame *radiyallahu anh*'un bu teklifinin küfür kapsamına girmesini engellemişti. Şayet, Usame *radiyallahu anh* bu teklifi Rasûlullah'ın sağlığında ve vefatından sonra dinin teşri kılınmasında herhangi bir fonksiyonu olmayan birisine yapsaydı, mutlaka kâfir olarak isimlendirilirdi. Allah'ın hükümlerine inanan ve hayatlarını bu hükümlerin hakimiyeti ve korunması için feda etmiş olan sahabeler, böyle bir ameli işlemekten uzaktır.

KİŞİNİN ALLAH KATINDAKİ DEĞERİ AMELLERE GÖREDİR

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ أَنْزَلَ اللَّهُ (وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الأَقْرَبِينَ) قَالَ « يَا مَعْشَرَ قُرَيْشٍ – أَوْ كَلِمَةً نَحْوَهَا – اشْتَرُوا أَنْفُسَكُمْ ، لاَ أُغْنِى عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئاً ، يَا بَنِى عَبْدِ مَنَافٍ ، لاَ أُغْنِى عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئاً ، يَا عَبَّاسُ بْنَ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ ، لاَ أُغْنِى عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئاً ، وَيَا صَفِيَّةُ عَمَّةَ رَسُولِ اللَّهِ ، لاَ أُغْنِى عَنْكِ مِنَ اللَّهِ شَيْئاً وَيَا فَاطِمَةُ بِنْتَ مُحَمَّدٍ سَلِينِى مَا شِئْتِ مِنْ مَالِى ، لاَ أُغْنِى عَنْكِ مِنَ اللَّهِ شَيْئاً »

169 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir.

"Allah Azze ve Celle **"En yakın** (kavmini) **ve kabile efradını, azap ile korkut"** ayeti kerimesini inzal buyurduğunda Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Ey Kureyş topluluğu! (Yahut buna benzer bir hitap ile) **Müslüman olup nefislerinizi Allah'ın azabından koruyunuz. Yoksa ben Allah'ın azabından bir şeyi sizden menedemem. Ey Abd-i Menafoğulları Sizden ben Allah'ın azabından hiçbir Şeyi defedemem. Ey Abbas İbni Abdulmuttalib! Senden de Allah'ın azabından hiç bir şeyi menedemem. Ey Rasûlullah'ın babasının kardeşi Safiyye! Senden de ben Allah'ın azabından bir kısmını olsun defedemem. Ey Muhammed'in kızı Fatıma! Malımdan ne dilersen iste, fakat Allah'ın azabından bir parçasını bile senden defedemem"** ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Herkesin dünyada yapmış olduğu amellerin karşılığı eksiksiz verilecektir. Kendisi müşrik olan bir kimseye, Allah katında isterse çok yüksek dereceye sahip olsun -ne babası, ne akrabası, ne de bir dostu- kıyamet gününde zerre kadar fayda ya da zarar dokunduramaz.

EN HAYIRLINIZ TAKVACA EN ÜSTÜN OLANINIZDIR

قَالَ ثَعْلَبَةُ بْنُ أَبِي مَالِكٍ إِنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ – رضى الله عنه – قَسَمَ مُرُوطاً بَيْنَ نِسَاءٍ مِنْ نِسَاءِ الْمَدِينَةِ ، فَبَقِىَ مِرْطٌ جَيِّدٌ فَقَالَ لَهُ بَعْضُ مَنْ عِنْدَهُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَعْطِ هَذَا ابْنَةَ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الَّتِى عِنْدَكَ . يُرِيدُونَ أُمَّ كُلْثُومٍ بِنْتَ عَلِىٍّ . فَقَالَ عُمَرُ أُمُّ سَلِيطٍ أَحَقُّ . وَأُمُّ سَلِيطٍ مِنْ نِسَاءِ الأَنْصَارِ ، مِمَّنْ بَايَعَ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . قَالَ عُمَرُ فَإِنَّهَا كَانَتْ تَزْفِرُ لَنَا الْقِرَبَ يَوْمَ أُحُدٍ .

170 - Ömer ***radiyallahu anh'dan*** rivâyet olunduğuna göre bir kere Ömer Medine kadınlarından bazı kadınlara elbise dağıtmıştı da iyi bir elbise ortada kalmıştı. Yanında bulunan bazı kimseler:

"Ey mü'minlerin emiri! Şunu da Rasûlullah'ın yanınızdaki torununa verseniz"demişler ve Ali'nin kızı Ummi Gülsüm'ü (ki Ömer *radiyallahu anh*'nun zevcesidir) kasdetmişlerdi. Ömer *radiyallahu anh*'de:

"Bu elbiseye Ümmi Selit daha layıktır" diye cevap verdi. Ümmi Selit *radiyallahu anhâ* hicretten sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e beyat eden Ensar kadınlarındandır. Ömer bu liyakâtın sebebini de bildirerek:

"Çünkü Ümmi Selit Uhud günü su kablarını yüklenir bize su taşırdı" demiştir. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İnsanlar, insan olma vasfıyla birbirlerine eşittir. Kimi insanı diğerlerine göre üstün ve şerefli kılan yegâne sebep, Allah korkusu ve kişinin Allah'a olan yakınlığıdır. Ne maddi üstünlükler, ne nesebi farklılıklar ne *şan-şöhret* ne de *soy-sop* Allah katında ve mü'minler gözünde bir üstünlük sebebi değildir. Zira nice zengin, meşhur veya babası, dedesi çok faziletli insanlar vardır ki Allah katında hiçbir değer ifade etmezler. Ömer *radiyallahu anh*'de bu nedenle elbiseyi Rasûlullah'ın torununa değilde, Ümmü Selit'e vermiştir. Ümmü Gülsüm Rasûlullah'ın torunu olan salih bir mü'mine idi. Fakat Ummü Selit'in cihada katılmak ve mücahidlere yardımcı olmak gibi ona üstünlüğü vardı. Ümmü Selit'in takvasından kaynaklanan bu üstünlüğü Ümmü Gülsüm'ün Rasûlullah'ın torunu olma gibi neticede nesebi olan üstünlüğünden daha faziletlidir, şüphesiz.

ŞİRK ÜZERE ÖLENİ CEHENNEMDEN KİMSE KURTARAMAZ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « يَلْقَى إِبْرَاهِيمُ أَبَاهُ آزَرَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَعَلَى وَجْهِ آزَرَ قَتَرَةٌ وَغَبَرَةٌ ، فَيَقُولُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ لاَ تَعْصِنِى فَيَقُولُ أَبُوهُ فَالْيَوْمَ لاَ أَعْصِيكَ . فَيَقُولُ إِبْرَاهِيمُ يَا رَبِّ ، إِنَّكَ وَعَدْتَنِى أَنْ لاَ تُخْزِيَنِى يَوْمَ يُبْعَثُونَ ، فَأَىُّ خِزْىٍ أَخْزَى مِنْ أَبِى الأَبْعَدِ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى إِنِّى حَرَّمْتُ الْجَنَّةَ عَلَى الْكَافِرِينَ ، ثُمَّ يُقَالُ يَا إِبْرَاهِيمُ مَا تَحْتَ رِجْلَيْكَ فَيَنْظُرُ فَإِذَا هُوَ بِذِيخٍ مُلْتَطِخٍ ، فَيُؤْخَذُ بِقَوَائِمِهِ فَيُلْقَى فِى النَّارِ »

171 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Kıyamet günü, İbrâhîm *aleyhi selam* babası Azer ile Azer'in yüzü simsiyah toz toprak içinde karşılaşacaktır. İbrâhîm babasına:

"Ben sana (dünyada) **bana karşı gelme demedim mi?" diyecek. Babası da O'na:**

"İşte bugün karşı gelmeyeceğim" diye cevap verecek. Bunun üzerine İbrâhîm *aleyhi selam*:

"Ya Rab! Sen bana insanları yeniden dirilttiğin gün beni utandırmayacağını vaadetmiştin. Şimdi Allah'ın rahmetinden çok uzak olan babamın durumundan daha çok utanmayı gerektiren hangi şey olabilir?" diyecektir. Allah-u Zü'l Celal:

"Ey İbrâhîm! Ben cennetimi kâfirlere haram kılmışımdır" diyecek. Bundan sonra Allah tarafından:

"Ey İbrâhîm! Şu ayağının altındaki nedir?" denilecek. İbrâhîm bakınca ne görsün, ayakları altında kana bulanmış bir sırtlan (ki İbrâhîm'in babası bu fena şekle çevrilmiş.) **Bu çirkin manzara üzerine babasının ayaklarından yakalanıp cehenneme atılacaktır."** ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadis, dünyadayken hak kendisine geldiği halde ondan yüz çeviren ve küfrü tercih edenlerin kim olurlarsa olsunlar hatta nebilerin en yakın akrabaları dahi olsa asla affedilmeyeceklerini bildiriyor. Zira kişinin cehennem ateşinden kurtulabilmesi için, dünyadayken iman edip, kendini tamamen şirkten temizlemesi şarttır.

DEDELERİ, BABALARI MÜSLÜMAN OLAN MÜRTEDLER

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « تُحْشَرُونَ حُفَاةً عُرَاةً غُرْلاً ، ثُمَّ قَرَأَ (كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعْداً عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ) فَأَوَّلُ مَنْ يُكْسَى إِبْرَاهِيمُ ، ثُمَّ يُؤْخَذُ بِرِجَالٍ مِنْ أَصْحَابِى ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ فَأَقُولُ أَصْحَابِى فَيُقَالُ إِنَّهُمْ لَمْ يَزَالُوا مُرْتَدِّينَ عَلَى أَعْقَابِهِمْ مُنْذُ فَارَقْتَهُمْ ، فَأَقُولُ كَمَا قَالَ الْعَبْدُ الصَّالِحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ (وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيداً مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِى كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ) إِلَى قَوْلِهِ (الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

172 - İbni Abbas ***radiyallahu anh***'dan rivâyet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle demiştir:

"Siz kabirden kalktığınızda yalınayak, çıplak ve sünnetsiz olarak haşrolunacaksınız"demiş ve:

"Biz insanları ilk yarattığımız gibi yeniden işte o şekilde dirilteceğiz. Bu verdiğimiz bir sözdür. Şüphesiz biz onu yerine getireceğiz." (Enbiyâ: 104) **ayetini okudu. Ve şöyle dedi:**

"Kıyamet günü ilk elbise giydirilen kişi İbrâhîm' dir. Yine kıyamet günü ashabımdan bazı kimseler sol tarafa, cehennem tarafına götürülürler. Hemen ben:

"Onlar benim ashabımdır" diye sesleneceğim de bana:

"Ya Muhammed! Emin ol ki sen bunlardan ayrıldığından beri onlar ökçelerine basarak geri dönmüş mürtedlerdir"diye cevap verilecektir. Ben de Allah'ın salih kulu ve Rasûlü (İsa İbn-i Meryem)**'in dediği gibi diyeceğim:**

"Ya Rab! Bunların içlerinde bulunduğum müddetçe üzerlerinde şahid ve gözetleyici oldum. Sen beni vefat ettirince, onlar üzerine yalnız sen gözetleyici oldun. Rabbim, aslında sen her şeye şahidsin. Eğer onlara azap edersen şübhesiz onlar senin kullarındır, eğer, mağfiret edersen şüphesiz sen Aziz'sin, Hâkim' sin." (Maide: 117) ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Haşr günü, insanlar ilk doğdukları şekilde çıplak ve sünnetsiz olarak toplanacaklar fakat o günün şiddetinden birbirlerinin çıplaklığına dikkat edemeyecekler. İbrâhîm *aleyhi selam*'ın kıyamet günü ilk olarak elbise

giyen kimse olmasının sebebi ise onun dünyada iken sırf Allah rızasını gözettiği için, çırılçıplak ateşe atılmasındandır.

2 - Hadis, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in vefatından sonra O'nun ashabından ve onların soyundan bazı insanların geleceğini ve dedeleri, babaları müslüman olduğu halde, kendilerinin İslâm'dan çıkan mürtedler olacağını bildiriyor. Ayrıca bu tür kimseler her ne kadar müslüman olduklarını söyleseler de, kıyamet gününde, Rasûlullah'ın onlara şefaat etmeyeceğini bildiriyor.

KIYAMET GELMEDEN ÖNCE HELALLEŞİN

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ كَانَتْ لَهُ مَظْلَمَةٌ لأَحَدٍ مِنْ عِرْضِهِ أَوْ شَىْءٍ فَلْيَتَحَلَّلْهُ مِنْهُ الْيَوْمَ ، قَبْلَ أَنْ لاَ يَكُونَ دِينَارٌ وَلاَ دِرْهَمٌ ، إِنْ كَانَ لَهُ عَمَلٌ صَالِحٌ أُخِذَ مِنْهُ بِقَدْرِ مَظْلَمَتِهِ ، وَإِنْ لَمْ تَكُنْ لَهُ حَسَنَاتٌ أُخِذَ مِنْ سَيِّئَاتِ صَاحِبِهِ فَحُمِلَ عَلَيْهِ »

173 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Kim ki, kendisinde kardeşinin nefsine yahut malına tecavüzden kaynaklanan hak bulunursa dinar, dirhem bulunmayan kıyamet günü gelmezden evvel, bugünden mazlumdan o hakkı bağışlamasını istesin. Zalimin salih ameli bulunursa ondan zalimin zulmü miktarı alınır da mazluma verilir. Eğer zalimin iyi amelleri bulunmazsa mazlumun haramlarından alınıp zalim üzerine yükletilir." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ zulmün her türlüsünü haram kılmıştır. İsteyerek ya da istemeyerek müslüman kardeşinin hakkına tecavüz eden kimsenin, en kısa zamanda kardeşinin hakkını iade etmesi ve ondan kendisini bağışlamasını dilemesi gerekir. Aksi halde şayet o hal ile ölürse, Allah kıyamet gününde zalim olanın salih amellerinden alarak hakkına karşılık mazluma verecektir. Şayet o kimsenin salih ameli yoksa veya kalmadıysa bu takdirde mazlumun haramlarından alınıp zalime yüklenecektir.

BEŞİKTEYKEN KONUŞAN ÜÇ KİŞİ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لَمْ يَتَكَلَّمْ فِى الْمَهْدِ إِلاَّ ثَلاَثَةٌ عِيسَى ، وَكَانَ فِى بَنِى إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ جُرَيْجٌ ، كَانَ يُصَلِّى ، فَجَاءَتْهُ أُمُّهُ فَدَعَتْهُ ، فَقَالَ أُجِيبُهَا أَوْ أُصَلِّى . فَقَالَتِ اللَّهُمَّ لاَ تُمِتْهُ حَتَّى تُرِيَهُ وُجُوهَ الْمُومِسَاتِ . وَكَانَ جُرَيْجٌ فِى صَوْمَعَتِهِ ، فَتَعَرَّضَتْ لَهُ امْرَأَةٌ وَكَلَّمَتْهُ فَأَبَى ، فَأَتَتْ رَاعِياً ، فَأَمْكَنَتْهُ مِنْ نَفْسِهَا فَوَلَدَتْ غُلاَماً ، فَقَالَتْ مِنْ جُرَيْجٍ . فَأَتَوْهُ فَكَسَرُوا صَوْمَعَتَهُ ، وَأَنْزَلُوهُ وَسَبُّوهُ ، فَتَوَضَّأَ وَصَلَّى ثُمَّ أَتَى الْغُلاَمَ فَقَالَ مَنْ أَبُوكَ يَا غُلاَمُ قَالَ الرَّاعِى . قَالُوا نَبْنِى صَوْمَعَتَكَ مِنْ ذَهَبٍ . قَالَ لاَ إِلاَّ مِنْ طِينٍ . وَكَانَتِ امْرَأَةٌ تُرْضِعُ ابْناً لَهَا مِنْ بَنِى إِسْرَائِيلَ ، فَمَرَّ بِهَا رَجُلٌ رَاكِبٌ ذُو شَارَةٍ ، فَقَالَتِ اللَّهُمَّ اجْعَلِ ابْنِى مِثْلَهُ . فَتَرَكَ ثَدْيَهَا ، وَأَقْبَلَ عَلَى الرَّاكِبِ فَقَالَ اللَّهُمَّ لاَ تَجْعَلْنِى مِثْلَهُ . ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَى ثَدْيِهَا يَمَصُّهُ – قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ كَأَنِّى أَنْظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَمَصُّ إِصْبَعَهُ – ثُمَّ مُرَّ بِأَمَةٍ فَقَالَتِ اللَّهُمَّ لاَ تَجْعَلِ ابْنِى مِثْلَ هَذِهِ . فَتَرَكَ ثَدْيَهَا فَقَالَ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِى مِثْلَهَا . فَقَالَتْ لِمَ ذَاكَ فَقَالَ الرَّاكِبُ جَبَّارٌ مِنَ الْجَبَابِرَةِ ، وَهَذِهِ الأَمَةُ يَقُولُونَ سَرَقْتِ زَنَيْتِ . وَلَمْ تَفْعَلْ »

174 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Beşikte yalnız üç çocuk konuşmuştur: Birincisi İsa'dır. İkincisi Beni İsrail zamanındadır. Cüreyc adlı bir kişi bir gün namaz kılarken annesi gelmiş, kendisini çağırmış. Cüreyc: "Namazımı bozup anneme cevap mı vereyim, yoksa namaz mı kılayım?" diye düşünmüş. Annesi (üç defa) **çağırdığı halde namazına devam etmiş. Bunun üzerine annesi:**

"Allahım! Bu oğluma fahişe kadınların yüzünü göstermedikçe canını alma"diye beddua etmiş. Cüreyc, ibadet ettiği yerde bulunduğu sırada bir kadın gelir, musallat olur. Ve ona zina teklif eder. Fakat Cüreyc kabul etmeyince kadın bir çobana gider, kendini teslim eder. Kadın bu cinsi münasebetten bir oğlan doğurur. Kendisinden sorulduğunda da bu, o Cüreyc'den aldığını söyler. Bunun üzerine halk Cüreyc'e gelir ve zavallının İbadethanesini yıkarlar. Kendisini de dışarı çıkarırlar. Cüreyc abdest alır ve namaz kılar. Sonra çocuğun yanına gelir ve:

"Ey oğul! Baban kimdir?" diye sorar. Çocuk:

"Çoban" diye cevap verir. Bu kerameti gören halk Cüreyc'e:

"Senin ibadethaneni altından yapacağız" derler. Cüreyc ise:

"Hayır, eskisi gibi çamurdan yapınız" der.

(Üçüncüsü de şudur): **Beni İsrail'den emzikli bir kadın vardı. Birgün erkek çocuğunu emzirirken yanından yakışıklı ve gösterişli bir süvari geçmişti. Bunu gören kadın:**

"Allahım! Oğlumu bunun gibi heybetli kıl"diye dua eder. Çocuk hemen anasının memesini bırakır ve süvariye döner de:

"Ya Rabbi! Beni bunun gibi kılma" der. Sonra annesinin memesine dönüp emmeye başlar.

Ravi Ebû Hureyre der ki: (Rasûlullah bunu bize hikâye ederken parmağını ağzına koyarak çocuğun emdiğini göstermişti. Bu vaziyet gözümün önündedir.) **Şimdi ben Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in parmağını emişini görür gibiyim.**

"Bundan sonra da o emzikli kadının yanından bir cariye geçer. Bu defa da:

"Ya Rabbi! Benim oğlumu şu cariye gibi yapma" diye dua eder. Bu sefer çocuk annesinin memesini bırakır da:

"Ya Rabbi! Beni bunun gibi kıl" der. Bu defa kadın çocuğuna:

"Niçin böyle söyledin?" diye sorar da çocuk şöyle cevap verir:

"O süvari kibirli zalimin birisi idi. Ama şu cariyeye "sen çaldın", "sen zina ettin" diye iftira edilirdi. Hâlbuki o onların hiçbirisini işlememiş masum bir kadındır." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Bilerek veya bilmeyerek, fakat sırf Allah-u Teâlâ rızasını gözeterek, yakınlarından veya insanlardan birini gücendiren kimsenin başına, yaptığından dolayı birtakım musibetler gelebilir. Fakat Allah, dünyada bu musibetleri hayra çevirerek ya da ahirette sabrına karşılık ödüllendirerek ona karşılığını mutlaka verir.

2 - Haram olan bir şeyi emretmedikleri müddetçe *ana-babaya* itaat etmek farzdır.

3 - Daima mazlum olmak, zalim olmaktan hayırlıdır. Zira zulüm gören kişi buna sabrederse, Allah gerek bu dünyada gerekse ahirette onu karşılıksız bırakmayacaktır. Zalim ise zulmünün karşılığında cezadan başka bir şey kazanamaz. Fakat şu da bir gerçektir ki zulmü engelleme ya da yok etme hususunda elinde kuvveti bulunan kimsenin, zulme karşı sessiz kalışı da başka bir zulümdür.

İNSANLARIN EN İYİSİ VE EN KÖTÜSÜ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « تَجِدُونَ النَّاسَ مَعَادِنَ ، خِيَارُهُمْ فِى الْجَاهِلِيَّةِ خِيَارُهُمْ فِى الإِسْلاَمِ إِذَا فَقِهُوا ، وَتَجِدُونَ خَيْرَ النَّاسِ فِى هَذَا الشَّأْنِ أَشَدَّهُمْ لَهُ كَرَاهِيَةً » « وَتَجِدُونَ شَرَّ النَّاسِ ذَا الْوَجْهَيْنِ ، الَّذِى يَأْتِى هَؤُلاَءِ بِوَجْهٍ ، وَيَأْتِى هَؤُلاَءِ بِوَجْهٍ »

175 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Siz insanları madenler gibi bulursunuz. İnsanların cahiliyyet devrinde hayırlı olanları; dini emirleri anlayıp amel ettikçe, İslâm devrinde de hayırlıdırlar. Sizin, İslâm'a karşı en şerli gördükleriniz, iman ettiklerinde en hayırlınız olabilir. İnsanların en şerlileri de ikiyüzlü olan kimselerdir ki, onlara bir yüzle gelirler, bunlara da başka bir yüzle gelirler." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Hakkı bilmediği için, batıl bir dava üzerinde bulunan ve kendi davası için samimiyetle çalışan kimse İslâm'a karşı savaşan biri dahi olsa hak kendisine gelir, o da bunu kabul ederse ve İslâm'ı öğrenerek, bunu yaşarsa, daha önce batıl davası için kullandığı gücünü fazlalaştırarak ve daha büyük bir samimiyetle İslâm için kullanırsa diğer insanlardan daha çok faydalı olur.

2 - İnsanların en şerlileri, üzerinde bulundukları davada samimi olmayan, ikiyüzlü davranan ve şahsi çıkarlarını davasından önde gören kimselerdir. Nitekim böyle kimseler davalarının temsilcileri değil ancak şahsi istek ve çıkarlarının peşine düşmüş zavallılardır.

ALLAH-U TEÂLÂ KATINDAKİ ÖLÇÜ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِنَّه لَيَأْتِى الرَّجُلُ الْعَظِيمُ السَّمِينُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لاَ يَزِنُ عِنْدَ اللَّهِ جَنَاحَ بَعُوضَةٍ وَقَالَ اقْرَءُوا (فَلاَ نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْناً) »

176 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in:

"Kıyamet gününde iri cüsseli şişman bir kişi getirilir, Allah -u Teâlâ yanında bir sivrisineğin kanadı ağırlığında tartmaz" buyurduğu rivâyet olunmuştur. Sonra Ebû Hureyre:

"Ey mü'minler! İsterseniz bu rivâyetimi te'yid için Hak Teâlâ'nın

"Kıyamet günü biz onlara hiçbir değer vermeyiz" kavli şerifini okuyunuz" demiştir. ***(Buhârî)***

عَنْ سَهْلٍ ابن سعد رضي الله عنه قَالَ مَرَّ رَجُلٌ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ « مَا تَقُولُونَ فِى هَذَا » . قَالُوا حَرِىٌّ إِنْ خَطَبَ أَنْ يُنْكَحَ ، وَإِنْ شَفَعَ أَنْ يُشَفَّعَ ، وَإِنْ قَالَ أَنْ يُسْتَمَعَ . قَالَ ثُمَّ سَكَتَ فَمَرَّ رَجُلٌ مِنَ فُقَرَاءِ الْمُسْلِمِينِ فَقَالَ « مَا تَقُولُونَ فِى هَذَا » . قَالُوا حَرِىٌّ إِنْ خَطَبَ أَنْ لاَ يُنْكَحَ وَإِنْ شَفَعَ أَنْ لاَ يُشَفَّعَ ، وَإِنْ قَالَ أَنْ لاَ يُسْتَمَعَ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « هَذَا خَيْرٌ مِنْ مِلْءِ الأَرْضِ مِثْلَ هَذَا »

177 - Sehl b. Sa'd ***radiyallahu anh'dan*** şöyle dediği rivâyet olunmuştur.

"Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in yanından zengin birisi geçmişti. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bu zengin kişi hakkında ne dersiniz?" diye sordu. Mecliste hazır bulunanlar:

"Bu kimse bir kadınla evlenmeye talip olsa nikâh olunur, birisi hakkında şefaat ve tavsiye ederse şefaati kabul edilir, bir görüş beyan etse sözü dinlenir" dediler. Sehl b. Sa'd der ki; sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sükût etti. Bu sırada fakir olan bir müslüman geçti. Bu defa da Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bu fakir kişi hakkında ne dersiniz?" diye sordu. Orada bulunanlar:

"Bu kimse de bir kadının nikâhına talip olsa nikâh olunmaz, birisi hakkında şefaat ederse şefaati kabul olunmaz, bir görüş beyan ederse sözü dinlenmez" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Şu fakir var ya! İşte o, şu zengin gibi dünya dolusu insandan daha hayırlıdır" buyurdu. ***(Buhârî)***

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضى الله عنه قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « تَحَاجَّتِ الْجَنَّةُ وَالنَّارُ فَقَالَتِ النَّارُ أُوثِرْتُ بِالْمُتَكَبِّرِينَ وَالْمُتَجَبِّرِينَ . وَقَالَتِ الْجَنَّةُ مَا لِى لاَ يَدْخُلُنِى إِلاَّ ضُعَفَاءُ النَّاسِ وَسَقَطُهُمْ . قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لِلْجَنَّةِ أَنْتِ رَحْمَتِى أَرْحَمُ بِكِ مَنْ أَشَاءُ مِنْ عِبَادِى . وَقَالَ لِلنَّارِ

إِنَّمَا أَنْتِ عَذَابٌ أُعَذِّبُ بِكِ مَنْ أَشَاءُ مِنْ عِبَادِى . وَلِكُلٍّ وَاحِدَةٍ مِنْهُمَا مِلْؤُهَا ، فَأَمَّا النَّارُ فَلاَ تَمْتَلِئُ حَتَّى يَضَعَ رِجْلَهُ فَتَقُولُ قَطٍ قَطٍ قَطٍ . فَهُنَالِكَ تَمْتَلِئُ وَيُزْوَى بَعْضُهَا إِلَى بَعْضٍ ، وَلاَ يَظْلِمُ اللَّهُ – عَزَّ وَجَلَّ – مِنْ خَلْقِهِ أَحَداً ، وَأَمَّا الْجَنَّةُ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُنْشِئُ لَهَا خَلْقاً »

178 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Cennetle cehennem birbirleriyle tartışırlar. Şöyle ki; Cehennem:

"Ben kibirli ve zorba kimseler için hazırlandım" dedi. Cennet de:

"Bana ne oldu ki, bana insanların yalnız zayıf ve sakat kısmı girer?" dedi. Aziz ve Celil olan Allah cennete buyurdu ki:

"Sen benim rahmetimin tecelli ettiği yersin. Ben kullarımdan rahmet etmek dilediğim kimselere seninle rahmetimi gösteririm." Cehenneme dedi ki:

"Şüphesiz ki sen, azabımın yerisin. Kullarımdan azap etmek istediğim kimselere seninle azap ederim." Cennetle cehennemden her ikisi için dolma hakkı vardır. Fakat cehennem dolmak bilmez. En sonunda Allah ona ayağını basar, o da:

"Yetişir, yetişir, yetişir" der.

"İşte o zaman cehennem dolar ve cehennemdekiler birbirlerine karışıp toplanır. Cehenneme tıka basa doldurulmakla, Aziz ve Celil olan Allah-u Teâlâ halktan hiçbir kimseye zulüm etmez.

Cennete gelince; onda kalan boşlukları doldurmak için Allah-u Teâlâ yeniden bir takım halk yaratır. Böylece cennette hiç boş yer kalmaz." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Kalplerin özünü bilen Allah Azze ve Celle insanlara mükâfat ya da azap vereceği zaman, onların makam, mevki, *şan-şöhret* ya da maddi üstünlüklerine itibar etmez. Allah katında ölçü, Allah'ın istediği şekilde bir iman ve halisane işlenmiş salih amellerdir. Kul kalbindeki durumu ve yaptığı amellerle Rabbi indinde değer kazanır. Bu yüzden insanlar katında hor ve hâkir görülen nice kimseler vardır ki, Allah katında çok yüksek mevkiye sahiptirler. Aynı şekilde insanlar katında çok yüksek makamlara sahip, üstün olarak bilinen niceleri de vardır ki, Allah katındaki değerleri sinek kanadı kadar bile değildir.

2 - Kibir ve insanlara herhangi bir şekilde zulmetmek, küçüklüğünü ve aczini itiraf ederek Allah'a yönelmiş mü'mine yakışmayan sıfatlardır. Mü'minde bulunması gereken güzel huy, müslüman kardeşine karşı alçak gönüllü olmasıdır.

3 - Allah'ın (Kur'ân ve sünnette bildirildiği şekilde) kabul edip hiçbir şekilde mahlukâta benzetmeye ya da te'vile gidemeyeceğimiz sıfatları mevcuttur. İşte bu sıfatlardan birisi de "Allah'ın ayağı ve Allah'ın cehenneme basması" olayıdır. Bunları, bize bildirilen şekilde tasdik eder ve hiçbir te'vile gitmeksizin, mahlukâta benzetmekten tenzih ederiz.

MÜ'MİNİN, MÜ'MİN ÜZERİNDEKİ HAKKI

عن ابْن جُرَيْجٍ قَالَ سَمِعْتُ نَافِعاً يُحَدِّثُ أَنَّ ابْنَ عُمَرَ – رضى الله عنهما – كَانَ يَقُولُ نَهَى النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَبِيعَ بَعْضُكُمْ عَلَى بَيْعِ بَعْضٍ ، وَلاَ يَخْطُبَ الرَّجُلُ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ ، حَتَّى يَتْرُكَ الْخَاطِبُ قَبْلَهُ ، أَوْ يَأْذَنَ لَهُ الْخَاطِبُ .

179 - İbn-i Ömer ***radiyallahu anh'dan*** şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sizden biri bir malı satın almak istediği zaman, bir diğerinin aynı malı almaya kalkışmasını nehyetti. Yine, bir mü'minin nişanlanmaya talip olduğu bir kadına, o vazgeçinceye veya izin verinceye kadar diğer bir mü'minin talip olmasını nehyetti."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini, sadece kul ile Rabbi arasındaki ilişkileri düzenleyen bir sistem değildir. Bilakis bu din, hayatın her yönünü düzenleyici emirler bildiren bir kanunlar bütünüdür. Nitekim bu hadiste de mü'minler arasında, ticaret ve nikâh olaylarını düzenleyen bazı hükümler bildiriliyor.

İlk talip olan mü'min vazgeçinceye veya izin verinceye kadar, onun satın almaya niyetlendiği bir malı satın almamak veya nikâhlamak istediği bir kadına talip olmamak... İşte bu ve bunun benzeri diğer hükümler. İslâm toplumundaki düzeni sağlayan, mü'minler arasında kin nefret ve düşmanlık gibi kötü hislerin doğmasını engelleyen mükemmel kanunlardır.

İSLÂM KOLAYLIK DİNİDİR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَال « إِنَّ الدِّينَ يُسْرٌ ، وَلَنْ يُشَادَّ الدِّينَ أَحَدٌ إِلاَّ غَلَبَهُ ، فَسَدِّدُوا وَقَارِبُوا وَأَبْشِرُوا ، وَاسْتَعِينُوا بِالْغَدْوَةِ وَالرَّوْحَةِ وَشَىْءٍ مِنَ الدُّلْجَةِ »

180 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Bu din kolaylık dinidir. Hiçbir kimse yoktur ki bu din hususunda amellerim eksiksiz olsun diye kendini zorlasın da din onu yenmesin. (Ve ezilip büsbütün amelden kesilmesin.) **Öyle olunca ortalama gidin. İstediğiniz ameli tam olarak yerine getirmediğiniz vakitte ona şükretmekle kanaat ediniz. Böyle yaparsanız size müjde olsun.** (Yola çıkarken) **sabah, akşam seferinden, biraz da gece yürüyüşünden destek alınızda kendinizi yormayınız."**

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu dinin, insanlardan istediği, farz kıldığı her şey insanın yaratılışı ile uyumlu ve kolaylık esasına dayanan emirlerdir. Herkesin bu farzları yapmaya gücü yeter. Farzların dışındaki nafile ibadetler ise kişinin dilemesine bırakılmış ve gücü nisbetinde yapması tavsiye edilmiştir. Gücü yetmediği halde, bu ibadetleri yapmak için kendini zorlamak sünnete muhalefet olarak görülmüş ve böyle davranışlar yasaklanmıştır. Zira sadece vesveselerin sevk ettiği bu gibi davranışlar bu dinin yapısına terstir. Allah katında en değerli amel ise az fakat sürekli olanıdır.

TEBLİĞDE ÖNEMLİ BİR HUSUS

عَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « يَسِّرُوا وَلاَ تُعَسِّرُوا ، وَبَشِّرُوا وَلاَ تُنَفِّرُوا »

181 - Enes b. Malik ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle söylediği rivâyet olunur:

"Kolaylaştırın, zorlaştırmayın, müjdeleyin, nefret ettirmeyin."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah'ın kesin emirleri olan farzların her müslüman tarafından yerine getirilmesi gerekir. Bu dinin vermiş olduğu müsaadeler dışında, farzların terki hiçbir zaman mümkün değildir. Bu yüzden, bu hadiste geçen "kolaylaştırınız" sözünün farzları terk manasına gelmediğini rahatlıkla anlayabiliriz. Burada kasıt, farzların dışındaki nafile ibadetler konusunda, kişilerin gücü nisbetinde yapmaya çalışması ve gücünü aşan durumlarda kendisini zorlamamasıdır.

2 - Allah-u Teâlâ, Kur'ân'da, tevhidin manasını bilerek bunu tasdik edenleri, şirkten ve müşriklerden kendisini uzak tutarak ibadeti yalnız Allah'a has kılanları cennetle müjdeliyor. Ve onlara asla rahmetinden ümit kesmemelerini telkin ediyor. İşte, tebliğcinin görevlerinden birisi de, Allah'ın bu müjdesini tüm mü'minlere ulaştırıp onları Allah'ın rahmetinden ümit kesmemeye davet etmektir.

3 - Davette, gözardı edilmesi çok korkunç sonuçları doğuran hususlardan birisi, muhatabın nefretine sebep olmaktır. Nefretin oluşmasındaki amellerden ilki ve en büyüğü de davetçinin anlattığı şeylerin pratik bir uygulayıcısı olmaması, iyililiği emredip kendisinin bundan kaçması; kötülükte nehyedip bu kötülüğü kendisinin işlemesidir. İşte bu yüzden, Allah'ın dinine davet yolunda yürümek isteyen herkes bilmelidir ki, davet ettiği hakikati her yönüyle ve delilleriyle öğrenmeden ve bu bilgileri hayat pratiğine aktarmadan yapılacak her tebliğ mutlak surette yanlışlıklara ve muhatabın nefretin sebep olacaktır.

TEBLİĞDE, MUHATABIN MÜSAİD ANINI KOLLAMAK

عَنْ أَبِى وَائِلٍ قَالَ كَانَ عَبْدُ اللَّهِ يُذَكِّرُ النَّاسَ فِى كُلِّ خَمِيسٍ ، فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ يَا أَبَا عَبْدِ الرَّحْمَنِ لَوَدِدْتُ أَنَّكَ ذَكَّرْتَنَا كُلَّ يَوْمٍ . قَالَ أَمَا إِنَّهُ يَمْنَعُنِى مِنْ ذَلِكَ أَنِّى أَكْرَهُ أَنْ أُمِلَّكُمْ ، وَإِنِّى أَتَخَوَّلُكُمْ بِالْمَوْعِظَةِ كَمَا كَانَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَخَوَّلُنَا بِهَا ، مَخَافَةَ السَّآمَةِ عَلَيْنَا .

182 - Abdullah b. Mesud ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* vaaz ve nasihat hususunda bize bıkkınlık gelmesin diye halimize bakıp ona göre gün ve saat kollardı."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Tebliğde, anlatılan konuların tutarlılığı, sağlamlılığı, akıcılığı ve tebliğcinin ruh hali ne kadar önemli ise tebliğ edilenin durumu da o derece önemlidir. Zira kişi içinde bulunduğu çevre şartları, ruhi durum ve hatta vücud sıhhatine bağlı olarak belli bir zamanda reddettiği şeyleri, şartların değiştiği diğer bir zamanda kabul edebilir. O nedenle, tebliğci muhatabın durumunu iyi analiz edip onun en müsait ve en hassas anını kollayarak, tebliği o anda yapmalıdır. Bu faktörler gözönünde bulundurularak yapılacak tebliğ mutlaka daha etkili ve daha faydalı olacaktır. Ayrıca, tebliğ esnasında muhatapda en ufak bir sıkılma ve isteksizlik hissedildiğinde ya tebliği başka bir zamana ertelemek ya da mevzuyu daha değişik bir açıdan ele alarak onun ilgisini çekmek gerekir. Muhatabın bu haline rağmen devam ettirilecek konuşma ondaki sıkıntının daha da artarak, anlatılanları inkârına kadar götürecektir.

İBADETİN ŞUURU

عَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِذَا نَعَسَ أَحَدُكُمْ فِى الصَّلاَةِ فَلْيَنَمْ حَتَّى يَعْلَمَ مَا يَقْرَأُ »

183 - Enes b. Malik *radiyallahu anh* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir:

"Biriniz namazda uyuklarsa uyusun. Ta ki ne okuduğunu bilsin." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini, kulun Rabbine olan ibadetlerinde şuurlu olmasını ve ibadetlerini hissederek yapmasını şart koşmuştur. Namazın şuurunun hissedilmesine ve şartlarının tam yerine getirilmesine engel olan uykuyu bertaraf etmek için, namazda uyuklayan kimsenin uyuması ve daha sonra da namazına devam etmesi emredilmiştir. Buradan hareketle şu sonuca da varabiliriz: Allah'a olan ibadetlerin, bilerek, şuurunu hissederek ve şartlarını tam yerine getirerek yapılması gerekir. Aksi halde ibadet makbul değildir. Allah'ın ilk önce emrettiği ve en çok razı olduğu ibadet olan iman da böyledir. Her kim bilerek, şuurunu hissederek ve şartlarını tam yerine getirerek tevhide yani "Lâilâhe illal lah"a şehâdet ederse ancak o zaman iman ibadetini yerine getirmiş olur. Bu şartlardan herhangi

birinin eksikliği imanın kabulünü engelleyecektir. Nasıl bazı şartları eksik olarak yapılan namaz kabul edilmiyorsa böyle bir iman da reddedilecektir.

İSLÂM TOPLUMUNDA MESCİDLERİN FONKSİYONU

عن عَائِشَةَ رضي الله عنها قَالَتْ : لَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم يَوْماً عَلَى بَابِ حُجْرَتِى ، وَالْحَبَشَةُ يَلْعَبُونَ فِى الْمَسْجِدِ وَرَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم يَسْتُرُنِى بِرِدَائِهِ ، أَنْظُرُ إِلَى لَعِبِهِم .

184 - Âişe ***radiyallahu anhâ*** şöyle demiştir:

"Şüphesiz ki, bir gün Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' i hücremin kapısında şu halde gördüm: Habeşliler mescitte oyun oynuyordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de ben oyunlarını seyredebileyim diye kendi elbisesiyle beni örtüyordu."

Başka bir rivâyette de: "Mızraklarıyla oynuyorlardı" diye rivâyet edilmiştir. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Mescidler, İslâm toplumunda hayati öneme sahip kurumlardır. Asr-ı Saadet düşüncesinde mescid, sadece beş vakit namaz kılınan yerler değil aynı zamanda Allah'ın dininin her yönüyle anlatıldığı bir toplantı merkezi, şeytan ve yandaşlarının hilelerine karşı bir kale, hakikâtlerin öğretildiği bir ilim yuvası; siyasi, sosyal, ekonomik ve askeri kararların alındığı bir müşavere yeri; hatta askeri talimlerin yapıldığı bir karargâh idi. İşte İslâm mescidi budur. Yoksa, Allah'ın dini diye, tağutlara itaatin anlatıldığı, Allah düşmanlarının kahramanlar gibi gösterilerek haklarında dua edildiği, hakikatlerin gizlenip, dinin kâfirlere zarar vermeyen yönlerinin anlatılarak insanların pasifize edildiği, hakiki tevhid ehlinin, sapıklar gibi gösterilmeye çalışıldığı devlet daireleri (!...) asla müslümanların mescidi sayılamaz. Elbette buradaki suç dört duvardan oluşan binalarda değil, o binanın bu şekilde kullanılmasına sebep olan kimselerdedir. Kâfirlerin şerrinden Allah'a sığınırız.

2 - Avret yerleri örtük olarak birtakım gösterilerde bulunan erkekleri, kadınların uygun bir şekilde seyretmeleri caizdir.

ALLAH-U TEÂLÂ, İNSANA KALDIRAMAYACAĞI ŞEYİ YÜKLEMEZ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِذَا نَسِىَ فَأَكَلَ وَشَرِبَ فَلْيُتِمَّ صَوْمَهُ ، فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ »

185 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Oruç tutan, oruçlu olduğunu unutarak yer içerse orucunu tamamlasın. Çünkü onu Allah yedirmiş, içirmiştir."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah kişiye kaldıramayacağı yükü yüklemez. Bu sebeple, oruçluyken unutarak -ki unutma insanın elinde olmayan fıtri bir özelliktir- yeyip, içen kimsenin orucu bozulmaz. Ancak o kişinin hatırladığı anda eğer yeyip, içiyorsa hemen bırakması ve orucuna devam etmesi gerekir.

KALPTEN GEÇEN KÖTÜLÜKLER

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنَّ اللَّهَ تَجَاوَزَ لِى عَنْ أُمَّتِى مَا وَسْوَسَتْ بِهِ صُدُورُهَا ، مَا لَمْ تَعْمَلْ أَوْ تَكَلَّمْ »

186 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Allah-u Teâlâ ümmetimin nefislerinin emrettiği şeyleri, onlar bunları işlemedikçe ve söylemedikçe affedecektir."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu din insanı zayıflıkları, nefsi arzu ve istekleri ile birlikte bir bütün olarak ele alır. Ve ona sorumluluk yüklerken, bu zayıf yönlerini de gözardı etmez. Bunun böyle olması, Allah'ın geniş rahmetinin ve yüceliğinin bir sonucu ve tecellisidir. Zira insan her ne kadar kendisini haramdan, hatadan fiili ve kavli olarak uzak tutsa da nefsinden kötülüğü ya da

yasaklanmış bir duyguyu geçirebilir. İşte Allah-u Teâlâ kulunu böyle bir durumda da terketmiyor ve onu bundan dolayı sorumlu tutmuyor. Ancak bir şartla; nefsinin emrettiği bu kötülüğü ameliyle veya sözleriyle pratik olarak kesinlikle göstermeyecek ve bu duyguyu reddedip, hoş görmeyecek. Böyle bir durumda Allah'ın rahmeti ile kuşatılıp, affediliyor. İşte insanı, insan olarak her yönüyle ele alan yegâne sistem budur.

HAYIRLI BİR HUSUSTA YEMİNİ BOZMAK

عَنْ زَهْدَمٍ قَالَ كُنَّا عِنْدَ أَبِى مُوسَى ، فَأُتِىَ ذَكَرَ دَجَاجَةً وَعِنْدَهُ رَجُلٌ مِنْ بَنِى تَيْمِ اللَّهِ أَحْمَرُ كَأَنَّهُ مِنَ الْمَوَالِى ، فَدَعَاهُ لِلطَّعَامِ فَقَالَ إِنِّى رَأَيْتُهُ يَأْكُلُ شَيْئاً ، فَقَذِرْتُهُ ، فَحَلَفْتُ لاَ آكُلُ . فَقَالَ هَلُمَّ فَلأُحَدِّثْكُمْ عَنْ ذَاكَ ، إِنِّى أَتَيْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى نَفَرٍ مِنَ الأَشْعَرِيِّينَ نَسْتَحْمِلُهُ فَقَالَ « وَاللَّهِ لاَ أَحْمِلُكُمْ ، وَمَا عِنْدِى مَا أَحْمِلُكُمْ » . وَأُتِىَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِنَهْبِ إِبِلٍ ، فَسَأَلَ عَنَّا فَقَالَ « أَيْنَ النَّفَرُ الأَشْعَرِيُّونَ » . فَأَمَرَ لَنَا بِخَمْسِ ذَوْدٍ غُرِّ الذُّرَى ، فَلَمَّا انْطَلَقْنَا قُلْنَا مَا صَنَعْنَا لاَ يُبَارَكُ لَنَا ، فَرَجَعْنَا إِلَيْهِ فَقُلْنَا إِنَّا سَأَلْنَاكَ أَنْ تَحْمِلَنَا ، فَحَلَفْتَ أَنْ لاَ تَحْمِلَنَا أَفَنَسِيتَ قَالَ « لَسْتُ أَنَا حَمَلْتُكُمْ ، وَلَكِنَّ اللَّهَ حَمَلَكُمْ ، وَإِنِّى وَاللَّهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ لاَ أَحْلِفُ عَلَى يَمِينٍ فَأَرَى غَيْرَهَا خَيْراً مِنْهَا إِلاَّ أَتَيْتُ الَّذِى هُوَ خَيْرٌ وَتَحَلَّلْتُهَا »

187 - Ebû Mûsâ el-Eş'âri ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Biz Eş'âriler'den bir topluluk Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzuruna vardık. Savaşta yolda binmek ve de eşya yüklemek için deve istedik. Fakat Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kabul etmedi. Biz tekrar binek ve yük devesi istedik. Bu defa Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* vermeyeceğine yemin etti. Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* çok beklemedi, kendisine ganimetten elde edilen develer getirildi. Bunun üzerine bize iki ile dokuz yaş arasında beş deve verilmesini emir buyurdu. Develeri aldığımızda Rasûlullah'a yeminini unutturduk. Bu sebeple biz: "Bundan sonra hiç bir zaman kurtuluşa eremeyiz" dedik. Bu konuşma üzerine ben hemen Rasûlullah'ın huzuruna vardım. Ve:

"Ya Rasûlallah! Sen bize deve vermem diye yemin etmiştin, hâlbuki bize yükleyecek deve verdin" dedim.

Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Evet. Fakat ben, yemin edilen şeyden başkasını yemin edilenden hayırlı görünce yeminim üzerinde bağlı kalmam. Muhakkak o hayırlı olduğuna kanaat ettiğim şeyi seçerim" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rahman ve Rahim olan Allah, kulları için daima hayrı ve kolaylığı ister. Nitekim İslâm'ın tüm emirlerinde bu ana kural mevcuttur. Allah-u Teâlâ yemin hususunu da bu ana kurala bağlamıştır. İnsanoğlu boş bulunduğu bir anda ve neticede doğuracağı sonuçları bilmediği bir konuda bir şeyi yapmaya ya da yapmamaya yemin edebilir. Fakat zamanla yemin ettiği şeyin kendisi veya dini için daha hayırlı olduğu ortaya çıkabilir. İşte Allah-u Teâlâ kulunu böyle bir durumda zora koşmuyor ve ona yemininden dönüp, kendisi ya da ahireti için hayırlı olan ameli işlemesini tavsiye ediyor. Tabi ki yeminin keffaretini vermek şartıyla. Böylelikle kul hem hayırlı olan ameli yapmış hem de hatasının cezasını keffaretle ödeyerek silmiş olacaktır. Rabbimize, bizim için dinimizi bu derece kolaylaştırdığı için ne kadar şükretsek azdır.

KUR'ÂN OKUMANIN SEVABI

عَنْ عَائِشَةَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَثَلُ الَّذِى يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَهْوَ حَافِظٌ لَهُ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ ، وَمَثَلُ الَّذِى يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَهْوَ يَتَعَاهَدُهُ وَهْوَ عَلَيْهِ شَدِيدٌ ، فَلَهُ أَجْرَانِ »

188 - Âişe ***radiyallahu anhâ'***dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Kur'ân'ı ezberleyerek okuyan hafızın benzeri, vahiy getiren meleklerdir. Kur'ân'ı hafız olmayarak okuyan ve bu suretle okumak kendisine zorluk veren kimse için de iki ecir (Kur'ân okuma ecri, zorluk ecri) **vardır."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rahman olan Allah, rahmet ve hidayet olarak indirdiği Kur'ân'ı okumayı tavsiye ederek bunun karşılığında büyük ecirler vaadediyor. Zira Kur'ân okumak her mü'min için bir güç ve şevk kaynağıdır. Allah, Kur'ân okumaya teşvik olmak üzere şunları vaadediyor: Şayet kişi okumasını iyi bilerek okuyorsa, her harf için on hasene alır. Şayet okumasını

iyi bilmiyor, fakat öğrenmek için gayret sarfediyorsa, bu takdirde Allah bu kimsenin çalışmasına karşılık diğer kimseye verdiği ecrin iki katını verir.

NAFİLE İBADETLER HUSUSUNDA KİŞİNİN KENDİSİNİ ZORA KOŞMAMASI

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ أَنْكَحَنِى أَبِى امْرَأَةً ذَاتَ حَسَبٍ فَكَانَ يَتَعَاهَدُ كَنَّتَهُ فَيَسْأَلُهَا عَنْ بَعْلِهَا فَتَقُولُ نِعْمَ الرَّجُلُ مِنْ رَجُلٍ لَمْ يَطَأْ لَنَا فِرَاشاً وَلَمْ يُفَتِّشْ لَنَا كَنَفاً مُذْ أَتَيْنَاهُ فَلَمَّا طَالَ ذَلِكَ عَلَيْهِ ذَكَرَ لِلنَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ « الْقَنِى بِهِ » . فَلَقِيتُهُ بَعْدُ فَقَالَ « كَيْفَ تَصُومُ » . قَالَ كُلَّ يَوْمٍ . قَالَ « وَكَيْفَ تَخْتِمُ » . قَالَ كُلَّ لَيْلَةً . قَالَ « صُمْ فِى كُلِّ شَهْرٍ ثَلاَثَةً وَاقْرَإِ الْقُرْآنَ فِى كُلِّ شَهْرٍ » . قَالَ قُلْتُ أُطِيقُ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ . قَالَ « صُمْ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ فِى الْجُمُعَةِ » . قُلْتُ أُطِيقُ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ . قَالَ « أَفْطِرْ يَوْمَيْنِ وَصُمْ يَوْماً » . قَالَ قُلْتُ أُطِيقُ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ . قَالَ « صُمْ أَفْضَلَ الصَّوْمِ صَوْمِ دَاوُدَ صِيَامَ يَوْمٍ وَإِفْطَارَ يَوْمٍ وَاقْرَأْ فِى كُلِّ سَبْعِ لَيَالٍ مَرَّةً » . فَلَيْتَنِى قَبِلْتُ رُخْصَةَ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَذَاكَ أَنِّى كَبِرْتُ وَضَعُفْتُ فَكَانَ يَقْرَأُ عَلَى بَعْضِ أَهْلِهِ السُّبْعَ مِنَ الْقُرْآنِ بِالنَّهَارِ وَالَّذِى يَقْرَؤُهُ يَعْرِضُهُ مِنَ النَّهَارِ لِيَكُونَ أَخَفَّ عَلَيْهِ بِاللَّيْلِ وَإِذَا أَرَادَ أَنْ يَتَقَوَّى أَفْطَرَ أَيَّاماً وَأَحْصَى وَصَامَ مِثْلَهُنَّ كَرَاهِيَةَ أَنْ يَتْرُكَ شَيْئاً فَارَقَ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَيْهِ .

189 - Abdullah b. Amr b. As ***radiyallahu anh'dan*** şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Babam beni asaletli bir aile kadını ile evlendirdi ve her zaman geçimimiz hakkında göz kulak olup gelininden kocası (Abdullah) hakkında sorguda bulunurdu. Kasım da:

"Abdullah erkekler arasında seçme güzel bir kocadır, ben ona geldiğimden beri aile döşeğimize ayak basmadı (yatmadı), örtülü eteğimizi araştırıp yoklamadı (açmadı) demiştir. Babam Amr'in bu işteki incelemeleri uzayınca nihayet Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e oğlunun bu halini arzetti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de:

"Abdullah'ı bana getir"buyurdu. Abdullah der ki:

"Rasûlullah bana: **"Nasıl oruç tutarsın?"** diye sordu. Ben de:

"Hergün"dedim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Nasıl hatim edersin?" dedi. Ben:

"Her gece"dedim. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Her ayın üç gününde oruç tut, her ayda da bir Kur'ân'ı okuyup hatmeyle" buyurdu. Ben:

"Bundan çoğuna da gücüm yetişir" dedim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Öyle ise her haftada üç gün oruç tut" buyurdu. Ben:

"Bundan çoğuna da gücüm yeter" dedim Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"İki gün iftar et, bir gün oruç tut" dedi Ben de

"Bundan çoğuna da gücüm yetişir " dedim Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Oruçların efdali olan Dâvûd *aleyhi selam*'ın orucunu tut ki, bir gün oruç, bir gün iftardır. Bir de yedi gecede bir kere Kur' an okuyup hatim eyle" buyurdu. Abdullah b. Amr b. As *radiyallahu anh* rivâyetine devam ederek:

"Keşke ben Rasûlullah'ın bana verdiği ruhsat ve müsadeyi kabul etseydim. İşte yaşlandım, ihtiyar oldum, zayıf düştüm" diye hayıflanıyordu. Bu cihetle ihtiyarlık çağında Abdullah b. Amr Kur'ân'ın yedide birisini gündüzden ailesinden bazılarının yanında okurdu, gece okuyacağı Kur'ân-ı gündüz okuyup hazırlardı ki, gece okuması hafiflesin. Oruç hususunda kuvvetli bulunmak isteyince de birkaç gün arka arkaya iftar ederdi ve bu iftar ettiği günleri sayardı. Ve Rasûlullah'tan ayrıldığı sıradaki ibadet hayatından bir şey terketmeyi çirkin gördüğünden iftar günleri sayısınca arka arkaya oruç tutardı. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Nafile ibadetler hususunda Allah-u Teâlâ, kullarını serbest bırakmış ve güçleri nisbetinde bu ibadetleri yapmalarını tavsiye etmiştir. Hadiste bildirilen oruç türleri ve hatim etme müddetlerinin hepsi sünnettir. Dileyen kimse, gücü nisbetinde bunlardan herhangi birini yapabilir. Kişinin gücünü aşan ibadetlere yönelerek, nefsine zulmetmesi sünnete muhaliftir.

Allah-u Teâlâ'nın en çok sevdiği amel; az fakat devamlı olarak yapılan ameldir.

İSLÂM'DA RUHBANİYET YOKTUR

عن أَنَس بْن مَالِكٍ – رضى الله عنه — قال : جَاءَ ثَلاَثَةُ رَهْطٍ إِلَى بُيُوتِ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْأَلُونَ عَنْ عِبَادَةِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمَّا أُخْبِرُوا كَأَنَّهُمْ تَقَالُّوهَا فَقَالُوا وَأَيْنَ

نَحْنُ مِنَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ . قَالَ أَحَدُهُمْ أَمَّا أَنَا فَإِنِّى أُصَلِّى اللَّيْلَ أَبَداً . وَقَالَ آخَرُ أَنَا أَصُومُ الدَّهْرَ وَلاَ أُفْطِرُ . وَقَالَ آخَرُ أَنَا أَعْتَزِلُ النِّسَاءَ فَلاَ أَتَزَوَّجُ أَبَداً . فَجَاءَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم فَقَالَ « أَنْتُمُ الَّذِينَ قُلْتُمْ كَذَا وَكَذَا أَمَا وَاللَّهِ إِنِّى لأَخْشَاكُمْ لِلَّهِ وَأَتْقَاكُمْ لَهُ ، لَكِنِّى أَصُومُ وَأُفْطِرُ ، وَأُصَلِّى وَأَرْقُدُ وَأَتَزَوَّجُ النِّسَاءَ ، فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِى فَلَيْسَ مِنِّى »

190 - Enes b. Malik *radiyallahu anh'dan* şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Bir kere (Ashab'dan) üç kişi Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ibadetini sormak üzere Rasûlullah'ın hanımlarının evlerine gelmişlerdi. Bunlara Rasûlullah'ın ibadeti haber verilince güya az görerek:

"Biz nerede, Rasûlullah nerede! Muhakkak ki Allah, Rasûlünün geçmiş olan ve gelecekte işlenmesi muhtemel bulunan bütün suçlarını mağfiret etmiştir" dediler. İçlerinden birisi:

"Ben, geceleri daima namaz kılacağım" dedi. Diğeri:

"Ben de her zaman oruç tutacağım"dedi. Bir diğeri ise:

"Ben de kadınlardan ayrı yaşayacağım, hiç evlenmeyeceğim" dedi. Onlar bu söz üzerinde iken Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bunların yanına gelerek:

"Siz, şöyle şöyle söyleyen kimselersiniz değil mi? Fakat şunu biliniz ve iyi düşününüz ki: Ben sizin Allah'tan en çok korkanınız ve korunanız bulunuyorum. Bununla beraber ben kâh oruç tutarım, bazı günlerde de tutmam. Gecenin bir kısmında namaz kılarım, bir kısmında da uyurum. Kadınlarla da evlenirim. İşte benim sünnetim budur. Her kim benim bu yolumdan yüz çevirirse, benden değildir" buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İslâm dini fertlere teklifler yüklerken onu insan olarak ele alır. Onun fıtratından kaynaklanan hiçbir şeyi göz ardı etmez bu din. Ona taşıyamayacağı teklifleri yüklemediği gibi yüklemiş olduğu tekliflerde de aşırı gitmesini yasaklar. Durum böyle olduğu halde kişilerin, yaptıkları amellerde aşırı gitmek istemeleri veyahut güçlerinin yetmeyeceği amellerle uğraşmaları ancak ve ancak batıl olan bir amele dalmaktan başka bir şey değildir. Kullarına karşı son derece lütufkâr olan yüce Rabbimiz insana yapacağı amelleri ve bunları nasıl yapmaları gerektiğini de bildir-

diği halde batıl olan amellere dalmak elbette mantıksızlıktır. Çünkü Rabbin bildirdiğinin aksine yapılacak ameller neticede fıtrata ters düşecek ve kişilerin bu amelleri bir daha yapamamalarına sebebiyet verecektir. Nitekim hadis böyle amelleri haber vermektedir.

Şöyleki; başka hiçbir amelle meşgul olmayıp da sürekli namaz ibadetiyle uğraşan bir kimse bir müddet sonra bu amele tahammül edemeyecek ve onu işlemeyi hepten bırakacaktır.

Aynı şekilde sırf oruç ibadetiyle uğraşmak isteyen kimsede böyledir. Bu ameli çok sürmeyecek sonunda nefsine mağlup olup bu ameli işleyemez hale gelecektir.

Hiç evlenmemek de bunlar gibidir. Eğer ki kişinin fıtratından gelen cinsel duygu, evlilik gibi sosyal bir olaya bağlanmazsa neticede kişiyi psikolojik sorunlara itecek ve gerek bu duyguyu bastırmak için haram olan yollara başvuracak, gerekse duygusal bir eziklik içerisinde yaşamını sürdürmeye çalışacaktır. Kısacası bu ve benzeri amellerin bu şekillerde yapılmaya çalışılması taban tabana insan fıtratına ters düşen bir olgudur. Bu nedenle İslâm dini böyle bir sonuca sebebiyet vermemek için yapılan amellerin yapılış şeklini bir kurala **"az fakat sahibi tarafından devamlı olarak işlenmesi"** kuralına bağlıyor. İşte bu kural gözönünde bulundurularak ibadetler işlenirse yapılan ibadetler netice itibarıyla kişinin yaşamını düzenli kılacağı gibi Rabbinin rızasını da kazandırıcı olacaktır.

2 - Allah Rasûlünün sünnetine dayanmaksızın sırf şahsi düşünce ve içtihadlere istinaden yapılacak ameller hem Allah katında kabul görmez, hem de büyük hatalara hatta İslâm dininden sapmalara sebep olur.

3 - Kim Kur'ân ve sünnette olmayan bir ameli alır ve bunun Rasulullah'ın sünnetinden üstün olduğunu iddia ederse, Allah Rasûlünü küçümsemiş ve dinden çıkmıştır

İSLÂM RAHMET DİNİDİR

عَنْ عَائِشَةَ – رضى الله عنها – قَالَتْ جَاءَ أَعْرَابِىٌّ إِلَى النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ تُقَبِّلُونَ الصِّبْيَانَ فَمَا نُقَبِّلُهُمْ . فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَوَ أَمْلِكُ لَكَ أَنْ نَزَعَ اللَّهُ مِنْ قَلْبِكَ الرَّحْمَةَ »

191 - Âişe ***radiyallahu anhâ*'**dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur: Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bedevi bir arap gelip:

"Ya Rasûlallah! Siz çocuklarınızı öper (sever) misiniz? Biz, çocuklarımızı öpüp okşamayız" demişti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah senin gönlünden merhamet ve şefkati çekip çıkarmıştır, ben ne yapabilirim?" diye cevap verdi.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini, insanın diğer varlıklarla olan ilişkilerinde, rahmet duygusunu esas kabul etmiştir. Rahmet duygusunun önemi, geleceğin büyükleri ve İslâm davasının taşıyıcıları olmalarını umduğumuz çocuklar açısından daha fazladır. Zira çocuğun rahmet duygusunun hissedildiği, kendisine olan sevginin birtakım hareketlerle somut olarak gösterildiği bir ortamda yetişmesi, karakter ve ahlak yapısının oluşumunda kalıcı etkiler yapacaktır. İyi bir İslâmi eğitim almış ve *anne-baba* sevgisi tadmış çocukların ileri de gerek İslâma gerekse ailesine faydalı olması daha çok umulur.

İSLÂM; GEÇMİŞTE İŞLENEN HARAMLARI SİLER

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنُؤَاخَذُ بِمَا عَمِلْنَا فِى الْجَاهِلِيَّةِ قَالَ « مَنْ أَحْسَنَ فِى الإِسْلاَمِ لَمْ يُؤَاخَذْ بِمَا عَمِلَ فِى الْجَاهِلِيَّةِ ، وَمَنْ أَسَاءَ فِى الإِسْلاَمِ أُخِذَ بِالأَوَّلِ وَالآخِرِ »

192 - Abdullah b. Mes'ud ***radiyallahu anh*** şöyle dedi:

Bir kişi Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e:

"Ya Rasûlallah! Cahiliyet zamanında (müslüman olmadan önce) işlediğimiz haramlardan dolayı ceza görecek miyiz?" diye sordu. Rasûllullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle cevap verdi:

"Her kim müslümanlıkta güzel hareket ederse, cahiliyyet hayatında işlediği haram sorulmaz. Fakat her kim müslümanlıkta (sebat etmeyip dinden dönme) **fenalığında bulunur** (ve küfür üzerine ölürse) **o, hem evvelce cahiliyyetteki ameliyle, hem de müslüman olduktan sonraki küfür ve irtidatıyla sorguya çekilir."**

(Buhârî)

عن أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيّ قال : سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « إِذَا أَسْلَمَ الْعَبْدُ فَحَسُنَ إِسْلَامُهُ يُكَفِّرُ اللَّهُ عَنْهُ كُلَّ سَيِّئَةٍ كَانَ زَلَفَهَا ، وَكَانَ بَعْدَ ذَلِكَ الْقِصَاصُ ، الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ ، وَالسَّيِّئَةُ بِمِثْلِهَا إِلاَّ أَنْ يَتَجَاوَزَ اللَّهُ عَنْهَا »

193 - Ebû Said-i Hudri ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:
Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den işittim, buyurdu ki:
"Bir kul müslüman olur ve İslâmı da sağlam olursa Allah-u Teâlâ Hazretleri evvelce işlemiş olduğu bütün haramları affeder. Ondan sonra sıra karşılığa gelir. Bir hasene, ondan yediyüz kat büyük hasene ile bir haram ise yalnız kendi misli ile karşılanır. Veya Allah haramı affeder."

(Buhârî)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İmân, gökten inen temiz yağmur suyu gibidir. Nasıl yağmur yeryüzünü yıkayıp tertemiz kılıyor ve eski pisliklerden hiçbir eser bırakmıyorsa; bu imân da bir kalbe girdiğinde işlenen tüm geçmiş haramları ve pislikleri siler, süpürür. Yeterki, samimi ve sahih bir şekilde imanın şartları yerine getirilsin... Buna mukabil, Allah'ın rahmetini celbedici İslâm dinine girişinden sonra tekrar küfre dönen kişi de aynı derecede şiddetli bir karşılığı buluyor. Hem geçmiş haramlarının cezası, hem de İslâm'dan sonra irtidat edişinin cezası.

2 - İşte merhametli Rabbin, mü'min kullarına olan Rahmetinin tecellisi... Kul, samimiyetle bir salih amel işliyor. Rabbi, onun bu ameline hiçbir şekilde muhtaç olmadığı halde, karşılığını kat kat ihsan ediyor. Ve kul, nefsine zulmederek bir haram işliyor ve adil olan Rabbi bu haramlarının karşılığını hiç arttırmadan misliyle veriyor. Veya dilerse onu da affediyor.

İSLÂM'IN HER EMRİNDE İNSAN İÇİN FAYDALAR VARDIR

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِذَا شَرِبَ الْكَلْبُ فِي إِنَاءِ أَحَدِكُمْ فَلْيَغْسِلْهُ سَبْعاً »

194 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh*** Rasûlullah sallallahu *aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir:

"İçinizden birinin kabından köpek, ağzını sokup bir şey içerse o kabı yedi kere yıkasın."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Tevhid dini İslâm insan hayatını öyle bir düzene koyuyor ki, köpeğin ağzını sokup içtiği kabı ne yapacağımızı bile bildiriyor. İslâm'dan başka, mevcud olan hangi beşeri sistem, insan hayatını bu kadar detaylı bir şekilde düzene koymuş? Elbette hiçbiri. Çünkü İslâm dini, her şeyin yaratıcısı ve her şeyin en iyi bileni olan Allah tarafından vaazedilmiştir. Çünkü İslâm'da yegâne kanun koyucu Allah'tır. İnsana neyin fayda neyin zarar vereceğini de en iyi "O" bilir.

2 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, köpeğin ağzını soktuğu kabı en az yedi kez yıkamayı tavsiye ediyor. Burada yıkama sayısının en az yedi oluşu, köpeğin sebep olduğu pisliğin ancak çok yıkama ile çıktığını belirtmek içindir. Nitekim bu gerçek, bilim tarafından ispatlanmıştır. Köpeğin sebebiyet verdiği hastalıklardan korunmak dikkatli bir temizlikle sağlanabilmektedir.

3 - Bu hadiste bildirilen hükümde, çağımız tıbbının önemle üzerinde durduğu bir hekimlik dalına da işaret vardır. Koruyucu hekimlik, yani hastalığa yakalanmadan önce, o hastalıktan korunma yolları. İşte İslâm dini, belirlediği temizlik kurallarıyla, son derece önemli olan bu metodu, müslümanların hayatında bindörtyüz küsür senedir pratik olarak uygulamaktadır.

İSLÂM TEMİZLİK DİNİDİR

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ « مَنْ تَوَضَّأَ فَلْيَسْتَنْثِرْ ، وَمَنِ اسْتَجْمَرَ فَلْيُوتِرْ »

195 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir:

"Her kim abdest alırsa burnuna su çektikten sonra geri sümkürsün, her kim istinca için taş kullanırsa sayısını tek yapsın (yani üç taş kullansın)**."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini, insanları manevi pisliklerden arındırdığı gibi, maddi pisliklerden de arındırır ve her işte temizliği ön planda tutar. Bu dinin emrettiği her şeyde olduğu gibi temizlik konusundaki emirlerinde de insanlar için büyük faydalar vardır. Yukarıdaki hadiste bildirildiği gibi abdest alan kişiye burnunu iyice temizlemesi burnuna su çektikten sonra geri sümkürsün diye tavsiye edilmiştir. Bu temizlik tam yapıldığında, hem sünnet oluşu yönüyle kişiye ecir kazandıracak, hem de teneffüs yollarının temizlenmesi nedeniyle, daha rahat ve sağlıklı bir şekilde nefes alma sağlanacaktır. Ayrıca, istinca (taharet) yapan kişinin üç taş kullanmasının emredilmesinden bu dinin her konuda temizliğe ne kadar önem verdiği ve temizliğin tam yapılabilmesi için gereken her ölçüyü bildirdiği de anlaşılmaktadır.

MİSVAK VE AĞIZ SAĞLIĞI

عن أبي موسى الأشعري قَالَ أَتَيْتُ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَوَجَدْتُهُ يَسْتَنُّ بِسِوَاكٍ بِيَدِهِ يَقُولُ « أُعْ أُعْ » ، وَالسِّوَاكُ فِى فِيهِ ، كَأَنَّهُ يَتَهَوَّعُ .

196 - Ebû Mûsâ el-Eş'âri ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanına vardığımda, elindeki bir misvak ile dişini temizlediğini ve ağzında misvak olduğu halde öğürür gibi (ö,ö) dediğini gördüm." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hastalığa sebep olan mikropların büyük çoğunluğu, oral yani ağız yoluyla vücuda girerler. Çünkü ağız doğrudan doğruya vücudun içine açılan en kolay yoldur. Bu sebeple tıb ağız ve diş temizliğine dikkat edilmesini ısrar ve önemle tavsiye eder. Her yönüyle, insan hayatını düzenleyip kişi için faydalı ve zararlı olan her şeyi açıklayan İslâm dini bu konuda da en güzel tedbirlerden birisini tavsiye etmiştir. Misvak; dalları lifli yapıya sahip ağaçlardan -özellikle arak ve zeytin ağaçlarından- alınan bir dal parçasıdır. Lifli yapısı fırçanın işlevini gören bu dal parçası alınan ağaca göre bazı faydalı özellikleri de arzeder. Mesela, arak ağacından yapılan misvakın özsuyu bir çeşit antibiyotiği içerdiği için, ağız içinde zararlı mikrop ve bakterilerin barınmalarını önler. Böylelikle bakteri ve mikropların sebep olduğu pis kokular ve diş çürümeleri de önlenmiş olur.

Ayrıca, doğal bir yapıya sahip olan misvak'ın Ph değeri yani asidik özelliği, ağızın Ph değeri ile aynı olduğu için, vücud açısından yabancı bir madde özelliği arzetmez. Misvakın bunlara benzer faydalı birçok özelliği bilimsel araştırmalarla da ispat edilmiştir. Bunlar, işin maddi yönü. Olayın bir de manevi yönü vardır ki, müslümanı misvak kullanmaya sevkeden de aslında budur. Allah'ın rızası. Zira misvak kullanmak Rasûlullah'ın sahih hadislerinde ısrarla tavsiye edilmiş, bunun Allah'ın rızasını kazanmaya vesile olduğu vurgulanmıştır.

ŞEYTANIN YENİLGİSİ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « يَعْقِدُ الشَّيْطَانُ عَلَى قَافِيَةِ رَأْسِ أَحَدِكُمْ إِذَا هُوَ نَامَ ثَلاَثَ عُقَدٍ ، يَضْرِبُ كُلَّ عُقْدَةٍ عَلَيْكَ لَيْلٌ طَوِيلٌ فَارْقُدْ ، فَإِنِ اسْتَيْقَظَ فَذَكَرَ اللَّهَ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ ، فَإِنْ تَوَضَّأَ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ ، فَإِنْ صَلَّى انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ فَأَصْبَحَ نَشِيطاً طَيِّبَ النَّفْسِ ، وَإِلاَّ أَصْبَحَ خَبِيثَ النَّفْسِ كَسْلاَنَ »

197 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle söylediği rivâyet olunmuştur.

"Sizin biriniz gece uyuyunca şeytan onun boyun köküne üç düğüm düğümler. Her düğüm yerine: "Senin için uzun bir gece vardır, rahat uyu" diyerek eliyle vurur. O kimse uyanıp (Kur' an okuyarak, tesbih ve tehlil ederek) **Allah'ı anarsa, bir düğüm çözülür. Abdest alırsa, bir düğüm daha çözülür. Namaz kılarsa son düğüm de çözülür. Artık o kişi düğümü çözük ve gönlü hoş ve neşeli bir halde sabaha dahil olur. Fakat zikretmez ve abdest alıp namaz kılmazsa gönlü kirli ve uyuşuk bir halde sabaha girer."**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Gece namazı kulun, dünyanın her türlü pislik ve meşgalelerinden uzak, sadece Rabbine yönelerek yerine getirdiği muhteşem bir ibadettir. Bu öyle bir namazdır ki, kulun sırf Allah rızası için uykusunu bölerek, Rabbine yönelişidir. Bu öyle bir ibadettir ki zorluklara, meşakkâtlere karşı kulun bilenmesi, kuvvet kazanmasıdır. İşte bu sebeple, şeytan kişiyi bu ibadetten alıkoymak için elinden geleni yapar. Vesvese ve evhamlarla kulu kandırmaya çalışır. Fakat onun bu sözlerine aldırmayıp, gece nama-

zı için kalkan kişi, nefsinin ve şeytanın zorlamalarına rağmen Rabbini zikrederek kalbinin yumuşamasını, ibadet şuurunun artmasını sağlar. Aynı özellik sabah namazı için de geçerli... Rabbin azametinin, yüceliğinin kalpte bir duygu olarak hissedildiği şafak vakti kalkarak, yaratıcıya yöneliş, kulun bütün günlük hayatını etkileyecektir. Buna mukabil, ruh üzerinde derin etkiler oluşturan bu vakitte kalkmayıp uykuyla geçiren kul da bütün gün uyuşuk ve tembel olacak ve belki o gün birçok konuda Rabbinin yardımından mahrum kalacaktır.

GÖRÜNMEYEN KÖTÜLÜKLERDEN KORUNMA

عَنْ جَابِرٍ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِذَا اسْتَجْنَحَ { اللَّيْلُ } – أَوْ كَانَ جُنْحُ اللَّيْلِ – فَكُفُّوا صِبْيَانَكُمْ ، فَإِنَّ الشَّيَاطِينَ تَنْتَشِرُ حِينَئِذٍ ، فَإِذَا ذَهَبَ سَاعَةٌ مِنَ الْعِشَاءِ فَحُلُّوهُمْ وَأَغْلِقْ بَابَكَ ، وَاذْكُرِ اسْمَ اللَّهِ ، وَأَطْفِئْ مِصْبَاحَكَ ، وَاذْكُرِ اسْمَ اللَّهِ ، وَأَوْكِ سِقَاءَكَ ، وَاذْكُرِ اسْمَ اللَّهِ ، وَخَمِّرْ إِنَاءَكَ ، وَاذْكُرِ اسْمَ اللَّهِ ، وَلَوْ تَعْرُضُ عَلَيْهِ شَيْئاً .

198 - Câbir b. Abdullah ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Güneş batıp gece karanlığı, akşam vakti olduğu zaman, çocuklarınızı dışarı çıkmaktan alıkoyunuz. Çünkü şeytanlar o sırada dağılırlar. Yatsıdan bir saat geçince de çocuklarınızı serbest bırakınız. Ey mü'min! O zaman Allah'ın ismini anarak kapını kapa, besmele ile kandili söndür. Su kırbanın ağzını besmele ile bağla. Yine besmele ile kap ve kacağını kapat! Velev ki o kap üzerine enine bir şey koy." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah'ın, Rasûlü vasıtasıyla bildirdiği her emir veya akta bizim için mutlaka bir hayır vardır. Bizim zayıf ve aciz duyu organlarımız Allah'ın emirlerindeki hikmet ve faydaları ancak belli bir noktaya kadar kavrayabilir. Zira düşünme kabiliyetimiz ve algılamalarımız sınırlıdır. Yukarıdaki hadiste birtakım gaybi sebeplere dayandırılarak bazı hükümler bildiriliyor. Belki biz Allah Rasûlü'nün hadiste bildirdiklerini yaptığımızda bize sağlayacağı faydaları somut olarak göremeyiz. Fakat bilmemiz gerekir ki bu tedbirleri almak bizim, görünmeyen birtakım tehlike ve kötülüklerden korunmamıza vesile olacaktır.

ZALİMLER SEVİNMESİN, MAZLUMLAR ÜZÜLMESİN

عَنْ أَبِى مُوسَى – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنَّ اللَّهَ لَيُمْلِى لِلظَّالِمِ حَتَّى إِذَا أَخَذَهُ لَمْ يُفْلِتْهُ » . قَالَ ثُمَّ قَرَأَ (وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَى وَهْىَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ)

199 - Ebû Mûsâ el Eş'âri ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet olunmuştur.

"Allah zalime bir zaman mühlet verir, hemen azap etmez. En sonu bir kere yakaladımı, artık bir daha onu salıvermez." Ebû Mûsâ el Eş'âri der ki: Bundan sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Rabbinin azabı işte böyledir. Zalim olan memleketleri Allah tutup azap ettiği zaman, muhakkak ki O'nun azabı çok acıklıdır, çok şiddetlidir." (Hûd: 12) ayetin okudu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Zalimler sevinmesinler ve mazlumlar üzülmesinler. Zira eğer Allah zalimlerin cezasını belli bir zaman erteliyorsa bu onların lehine değil aleyhinedir. Çünkü bu zaman içinde onlar zulümlerine devam edip, haramlarını *kat kat* artıracaklar ve Allah'da bu haramlarından dolayı onları ansızın ve çok şiddetli bir yakalayışla yakalayacak; gerek dünyada, gerekse ahirette büyük bir azaba çarptırılacaklardır. İşte bu Allah'ın zalimlere vaadettiği şiddetli azaptır.

ALLAH-U TEÂLÂ'NIN KEREMİ GENİŞTİR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « يَدُ اللَّهِ مَلأَى لاَ يَغِيضُهَا نَفَقَةٌ ، سَحَّاءُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ – وَقَالَ – أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْفَقَ مُنْذُ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضَ ، فَإِنَّهُ لَمْ يَغِضْ مَا فِى يَدِهِ – وَقَالَ – عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ وَبِيَدِهِ الأُخْرَى الْمِيزَانُ يَخْفِضُ وَيَرْفَعُ »

200 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Aziz ve Celil olan Allah-u Teâlâ "Ey kulum! Sen fakirlere nafaka verki, ben de sana vereyim" buyurdu." Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* devam edip der ki:

"Allah'ın eli doludur. Harcamak onu eksiltmez. O, gece ve gündüz daima akar." Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* tekrar devam ederek şöyle buyurdu:

"Allah'ın göğü yeri yarattığı gündenberi dağıtıp verdiği nimetlerin ne olduğunu bana bildirebilir misiniz? O'nun elinden dağıttığı nimetlerden hiçbir şey eksilmemiştir. O'nun arşı su üzerinde idi. O'nun elinde adalet ölçüsü ve terazi kâh ağır basar; kâh yükselir." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Kişinin gerçek kazancı, biriktirip yığdığı mallar değil, Allah rızası için fakirler ve ihtiyaç sahiplerine tasadduk ettikleridir. Bu yüzden ahiret hayrını isteyen her müslüman sadece yığıp biriktirmek için para kazanmaya çalışmaz, bilakis onun esas niyeti, kazancını Allah yolunda harcamaktır. Çünkü o, bilir ki sadaka ve infak rızkı azaltmaz, aksine ona bereket verir.

2 - Bazı ayet ve hadislerde: Allah-u Teâlâ'nın el, göz, nefs, gibi bir takım sıfatlar zikredilir. Bu gibi sıfatlara, Allah'ın bizlere bildirdiği kadarıyla te'vil ve mahlukâta benzetmeye gitmeksizin iman etmemiz gerekir. Örneğin bu hadiste Allah'ın "el"sıfatı geçmektedir. Biz Allah'ın elinin varlığına inanır fakat O'nun elinin mahlukâttan hiçbirinin eline benzemediğini ikrar ederek bunun hakkında mahiyetini, şeklini ya da sınırlarını belirleyici hiçbir te'vil yapmayız. Bunların mahiyetlerini ancak Allah bilir.

ALLAH'IN RAHMETİNDEN ASLA ÜMİT KESİLMEZ

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما – أَنَّ نَاساً مِنْ أَهْلِ الشِّرْكِ كَانُوا قَدْ قَتَلُوا وَأَكْثَرُوا وَزَنَوْا وَأَكْثَرُوا ، فَأَتَوْا مُحَمَّداً صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا إِنَّ الَّذِى تَقُولُ وَتَدْعُو إِلَيْهِ لَحَسَنٌ لَوْ تُخْبِرُنَا أَنَّ لِمَا عَمِلْنَا كَفَّارَةً . فَنَزَلَ (وَالَّذِينَ لاَ يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهاً آخرَ وَلاَ يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِى حَرَّمَ اللَّهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ وَلاَ يَزْنُونَ) وَنَزَلَ (قُلْ يَا عِبَادِىَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لاَ تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ)

201 - İbni Abbas ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre, müşriklerden bir takım kimseler adam öldürmüşler, birçok cinayet işlemişler ve zina edip bunda da çok ileri gitmişlerdi. Bunlar bu kusurlarıyla Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelerek:

"Ya Muhammed! Senin tebliğ ve kendisine davet ettiğin İslâm dini şüphesiz ki çok güzeldir. Eğer bize vaktiyle işlediğimiz bunca cinayet ve kötü işlerin keffareti ve arınmak yolu bulunduğunu bildirseniz"demişlerdi. Bunun üzerine şu ayetler nazil oldu:

"Onlar ki, Allah ile birlikte başka bir ilaha dua etmezler ve Allah'ın haram kıldığı canı haksız yere öldürmezler ve zina yapmazlar. Her kim de bunları yaparsa ağır cezaya uğrar. Kıyamet günü ona iki kat azap edilir. Ve muhakkak azapda ebedi, zelil ve hakir kalırlar. Ancak, tevbe ve iman edip hayır işleyenler başkadır. Çünkü Allah bu tövbekâr mü'minlerin kötülüklerini iyiliklerle değiştirir. Çünkü Allah Gafur'dur, Rahimdir." (Furkan: 68–70) Bir de:

"Ey nefislerine zulmetmiş kullarım! Allah'ın rahmetinden umudunuzu kesmeyin" (Zümer: 53) ayeti kerimesi nazil oldu.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah'ın emrettiği şekilde ve samimi olarak yapılan gerçek bir iman, geçmiş kötülükleri ne kadar çok olursa olsun temizler ve kişiyi yeni doğmuşçasına tertemiz kılar. İşte, iman ettikten sonra; işlenilen kötülükler hakkında yapılan samimi ve doğru tevbe böyledir. Allah kulunun kötülüklerini tevbesinden dolayı affeder ve onu rahmeti ile kuşatır.

MÜSLÜMAN DÜŞÜNMEDEN KONUŞMAMALI

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ رِضْوَانِ اللَّهِ لاَ يُلْقِى لَهَا بَالاً ، يَرْفَعُ اللَّهُ بِهَا دَرَجَاتٍ ، وَإِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ لاَ يُلْقِى لَهَا بَالاً يَهْوِى بِهَا فِى جَهَنَّمَ »

202 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Bir kul Allah'ın hoşnut olduğu kelimelerden bir kelimeyi, o kelimeye hiç önem vermeyerek söyleyiverir. Hâlbuki Allah-u Teâlâ o kelime sebebiyle o kimsenin derecesini yüceltir. Şu bir kul da vardır ki, Allah-u Teâlâ'nın gazabını gerektiren bir kelimeyi ona önem vermeyerek söyleyiverir. Hâlbuki Allah-u Teâlâ O kötü söz sebebiyle o kimseyi cehenemin dibine indirir."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Mü'minin, ne kadar önemsiz görünürse görünsün hiç bir hayır veya hiçbir şerri küçümsemememesi gerekir. Zira önemsiz gibi görünen nice söz ve ameller vardır ki, bunlar kişinin Allah katında değerinin yükselmesine vesile olabilir. Bunun gibi küçük görünen nice söz ve ameller de vardır ki, yapıldıklarında çok kötü sonuçlar doğurur ve hatta kişinin ebedi olarak cehenneme girmesine bile sebep olabilir. Bu nedenle, her mü'minin söylediği sözlere ve yaptığı amellere son derece dikkat etmesi, kendisini hatadan veya haramdan koruması itibariyle son derece önemlidir.

NEFSİN İSTEKLERİNE UYMAMAK

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « حُجِبَتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ ، وَحُجِبَتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ »

203 - Ebû Hureyre radiyallahu anh'dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"**Cehennem nefse hoş gelen şeylerle, cennet de nefsin hoşlanmadığı şeylerle kuşatılmıştır." *(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Kişinin cennete girmesine engel olan ve cehenneme girmesini sağlayan iki faktör vardır: Nefis ve şeytan. Zira bu iki faktör kişinin Allah'ın rızasını kazandırıcı amelleri işlememesini, daima harama yönelmesini telkin eder. Bu vesveselere uyan kimse nefse hoş gelen ve yapılması şeytan tarafından da desteklenen, fakat neticede cehenneme sürükleyici amelleri işlemiş olur. Allah'ın yapılmasını emrettiği hayırlı işler de bunun tersidir. Bunlar, her ne kadar nefse hoş gelmesede, neticede daima mutluluk ve kurtuluşa sevk eder. Zira bu güzel amellerin işlenmesine karşılık cennet vaadedilmiştir.

CENNETİ GARANTİLEMEK

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَنْ يَضْمَنْ لِى مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَمَا بَيْنَ رِجْلَيْهِ أَضْمَنْ لَهُ الْجَنَّةَ »

204 - Sehl b. Sa'd ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur.

"Her kim ağzının iki kemiği arasındaki dilini ve iki baldırı arasında bulunanı koruyacağını bana garanti ederse ben de o kişiye cenneti garanti ederim."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte Allah'ın istediği şekilde kullanılmadığında toplumların düzenlerinin bozulmasına, haksızlıklara ve haramların çoğuna sebep olan iki etken. Geçmişteki toplumların çoğu ya dilin işledikleri hatalar ya da şehvetlerinin esiri olmalarının sonucunda yıkılıp gitmiştir. İslâm dini, İslâm toplumunu böyle bir akibetten korumak için bu cemiyetin ferdlerine bu iki organına sahip olmalarını yani söylediklerine ve nefislerine ve nefislerinin şehevi isteklerine hakim olmalarını ve bu güçlerine ancak Allah'ın isteği yerlerde ve Allah'ın istediği şekilde kullanmalarını emretmiştir. Buna teslimiyetin karşılığında da cenneti garanti etmiştir. Zira bu iki kudrete sahip olup, Allah'ın istediği şekilde kullanan mü'min, haramların birçoğundan kendisini kurtarmış sayılır.

ORUCUN FAZİLETİ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضي الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « الصِّيَامُ جُنَّةٌ ، فَلاَ يَرْفُثْ وَلاَ يَجْهَلْ ، وَإِنِ امْرُؤٌ قَاتَلَهُ أَوْ شَاتَمَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّى صَائِمٌ . مَرَّتَيْنِ ، وَالَّذِى نَفْسِى بِيَدِهِ لَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ ، يَتْرُكُ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ وَشَهْوَتَهُ مِنْ أَجْلِى ، الصِّيَامُ لِى ، وَأَنَا أَجْزِى بِهِ ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا »

205 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'un şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Oruç bir kalkandır, oruçlu kötü söz söylemesin. Oruçlu kendisi ile itişmek ve dalaşmak isteyene iki defa: "Ben oruçluyum" desin. Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki oruçlunun ağız kokusu, Allah indinde misk kokusundan daha temizdir. (Cenab-ı Hak buyurdu ki):

"Oruçlu kimse benim rızam için yemesini, içmesini, cinsi arzusunu bırakmıştır. Oruç doğrudan doğruya bana yapılan bir ibadettir. Onun ecrini de doğrudan doğruya ben veririm. Hâlbuki başka ibadetlerin hepsi on misliyle ödenir."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Oruç sadece yemekten, içmekten kesilmek değil aynı zamanda tüm kötü amel ve sözlerden de uzak durmaktır.

2 - Oruç ibadetine riya karışmasının mümkün olmadığı ve sırf Allah rızası için yapıldığı için bu amele karşılık diğer ibadetlerde verilen ecirden daha fazlası vaadedilmiştir.

CEHENNEMDE YANACAK ÖKÇELERE YAZIK

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ تَخَلَّفَ عَنَّا النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى سَفْرَةٍ سَافَرْنَاهَا ، فَأَدْرَكَنَا وَقَدْ أَرْهَقَتْنَا الصَّلاَةُ وَنَحْنُ نَتَوَضَّأُ ، فَجَعَلْنَا نَمْسَحُ عَلَى أَرْجُلِنَا ، فَنَادَى بِأَعْلَى صَوْتِهِ « وَيْلٌ لِلأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ » . مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلاَثاً .

206 - Abdullah b. Amr İbn-il As ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Ettiğimiz yolculukların birinde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* geri de kalmıştı da bize sonradan yetişmişti. O sırada namaz vakti geçmek üzere idi. Biz de abdest alıyorduk. Ayaklarımızı mesh (eder gibi az su ile yıkamaya) başladık. Bu hali görünce Rasûlullah en dik sesi ile iki veya üç kere:

"Cehennemde yanacak ökçelere yazık" diye seslendi."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Yaptığımız ibadetlerin kabulü için bu ibadetlerin rükunları olan farzları eksiksiz yerine getirmemiz gerekir. Aksi halde hem ibadetin asıl manasını anlamamız imkânsızlaşır hem de eksik ibadetin karşılığında hiçbir şey alamayız. Hadiste abdestin farzlarından olan ayakları yıkamak hususunda itina göstermeyen sahabeler Rasûlullah tarafından azarlanmışlardır. Ve böylelikle Rasûlullah, onlara; hakkını vererek abdest almayı, daha doğrusu ibadetlerin şartlarını tam olarak yerine getirmeyi emretmiştir.

2 - Hadiste, İslâm'ın bir emrine ters hareket eden müslümanı uyarma, nasihat verme şekillerinden birisine işaret vardır. Şahsına karşı işlenen hatalara daima yumuşaklık ve hoşgörü sınırları içinde karşılık veren Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, Allah'ın emirlerinin çiğnenmesi söz konusu olduğunda sert bir şekilde ve ısrarla uyarılarda da bulunmuştur. Bu da gösteriyor ki, bazı anlarda bazı kişilere karşı sert uyarılarda bulunmak daha etkili olabilmektedir.

ZİRAATLE UĞRAŞMANIN FAZİLETİ

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَا مِنْ مُسْلِمٍ غَرَسَ غَرْساً فَأَكَلَ مِنْهُ إِنْسَانٌ أَوْ دَابَّةٌ إِلاَّ كَانَ لَهُ صَدَقَةً »

207 - Enes b. Malik *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"İslâm toplumundan bir müslüman bir ağaç diker de, onun ürününden bir insan yahut bir hayvan yerse muhakkak o yenilen şey, ağaç sahibi için sadakadır." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ İslâm toplumunun her yönden kuvvetli ve bağımsız olmasının gerekliliğini bildirmiş ve Rasûlüne gönderdiği şeriatle bu hususta ihtiyaç duyulabilecek her bilgi ve emri beyan etmiştir. Toplumların bağımsız ve kuvvetli olmasındaki en büyük etkenlerden birisi, tarım konusunda gösterdiği başarıdır. Zira herhangi bir insana midesinden bağlı diğer insanlar, aslında ister istemez her yönden o kişiye bağlı sayılırlar. Günümüzde bu gerçeğin farkına varan emperyalist devletler, ülkeleri kendilerine kul

köle etmek için öncelikle gıda ürünleri açısından özgürlüklerini gasbediyorlar.

İslâm dini de bu hakikâtin idrakinde olarak, müslümanları her yönden bağımsız olmaya sevkettiği gibi, tarım konusunda da bağımsız ve kuvvetli olmaya sevketmiştir. Yukarıdaki hadis veya tarımla uğraşmanın faziletini belirten tüm diğer haberler, tarımın önemini ve tarımla uğraşanların alacağı ecrin büyüklüğünü vurgulamaktadır.

HER CANLIYI SULAMADA ECİR VARDIR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « بَيْنَا رَجُلٌ يَمْشِى فَاشْتَدَّ عَلَيْهِ الْعَطَشُ ، فَنَزَلَ بِئْراً فَشَرِبَ مِنْهَا ، ثُمَّ خَرَجَ فَإِذَا هُوَ بِكَلْبٍ يَلْهَثُ ، يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ الْعَطَشِ ، فَقَالَ لَقَدْ بَلَغَ هَذَا مِثْلُ الَّذِى بَلَغَ بِى فَمَلأَ خُفَّهُ ثُمَّ أَمْسَكَهُ بِفِيهِ ، ثُمَّ رَقِىَ ، فَسَقَى الْكَلْبَ فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ ، فَغَفَرَ لَهُ » . قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ ، وَإِنَّ لَنَا فِى الْبَهَائِمِ أَجْراً قَالَ « فِى كُلِّ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ »

208 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Birisi giderken aniden susuzluğu arttı. Hemen bir kuyuya indi, suyundan içti, sonra çıktı. Adam orada bir köpekle karşılaştı ki hayvan susuzluktan dilini çıkarıp soluyor ve nemli toprağı yalıyordu. Bu yolcu:

"Bana erişen hararet gibi bu hayvana da susuzluk olmuştur" dedi ve merhamet ederek mestinin birisini çıkardı ve kuyudan onunla hayvana su çıkardı. Köpeği suladı. Bundan dolayı Allah bu kulunu övdü ve onu mağfiret buyurdu." Ashab:

"Ya Rasûlallah! Hayvanları sulamakta bize de ecir varmıdır?" diye sordular. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Her canlıyı Sulamada ecir vardır" dedi.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İslâm merhamet dinidir. İslâma veya müslümanlara zararı olmayan aç veya susuz mahlukâtı doyurmak ve sulamak Allah'ın rızasını kazanmaya vesile olur.

2 - Hadiste bahsedilen adam bir müslümandır. Zira Allah kendisine şirk koşan, küfreden kimseleri ne kadar iyilik yaparsa yapsınlar şirklerinden tevbe edip iman etmedikçe asla affetmez. Nitekim yapılan amellerin geçerli olması kişide tevhid akidesinin bulunup bulunmadığına bağlıdır. Bu imanın yokluğu tüm amelleri boşa çıkarır.

SADAKANIN EN EFDALİ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَجُلٌ لِلنَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، أَىُّ الصَّدَقَةِ أَفْضَلُ قَالَ « أَنْ تَصَدَّقَ وَأَنْتَ صَحِيحٌ حَرِيصٌ . تَأْمُلُ الْغِنَى ، وَتَخْشَى الْفَقْرَ ، وَلاَ تُمْهِلْ حَتَّى إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ قُلْتَ لِفُلاَنٍ كَذَا وَلِفُلاَنٍ كَذَا ، وَقَدْ كَانَ لِفُلاَنٍ »

209 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bir kimse gelerek:

"Ya Rasûlallah! Hangi sadaka efdaldir?"diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Sadakanın efdali vücudun tamamen sıhhatte bulunup, zenginliği umup fakirlikten korktuğun sırada verdiğin sadakadır. Vereceğin sadakayı can boğaza dayanıp bu filana, bu filana diyeceğin zamana bırakma. Zaten o filanındır" diye buyurdu.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Sadakanın en efdali, sevilen mallardan ve fakirlik korkusu bulunan anda verilen sadakadır. Zira bu şartlar altında sadaka vermek nefse gerçekten çok zor gelir. Bunlara rağmen tasadduk eden kimse tamamıyla sırf Allah rızası için vermiş ve büyük ecir kazanmış olur.

KARDEŞLİĞİN MERTEBELERİ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – أَنَّ رَجُلاً أَتَى النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَبَعَثَ إِلَى نِسَائِهِ فَقُلْنَ مَا مَعَنَا إِلاَّ الْمَاءُ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ يَضُمُّ ، أَوْ يُضِيفُ هَذَا » . فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الأَنْصَارِ أَنَا . فَانْطَلَقَ بِهِ إِلَى امْرَأَتِهِ ، فَقَالَ أَكْرِمِى ضَيْفَ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ مَا عِنْدَنَا إِلاَّ قُوتُ صِبْيَانِى . فَقَالَ هَيِّئِى طَعَامَكِ ، وَأَصْبِحِى سِرَاجَكِ ، وَنَوِّمِى

صِبْيَانَكِ إِذَا أَرَادُوا عَشَاءً . فَهَيَّأَتْ طَعَامَهَا وَأَصْبَحَتْ سِرَاجَهَا ، وَنَوَّمَتْ صِبْيَانَهَا ، ثُمَّ قَامَتْ كَأَنَّهَا تُصْلِحُ سِرَاجَهَا فَأَطْفَأَتْهُ ، فَجَعَلاَ يُرِيَانِهِ أَنَّهُمَا يَأْكُلاَنِ ، فَبَاتَا طَاوِيَيْنِ ، فَلَمَّا أَصْبَحَ ، غَدَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ « ضَحِكَ اللَّهُ اللَّيْلَةَ – أَوْ عَجِبَ – مِنْ فَعَالِكُمَا » فَأَنْزَلَ اللَّهُ (وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ)

210 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre bir kişi Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e geldi:

"(Ya Rasûlallah! Açlıktan zayıfladım, tahammülüm kalmadı)" diye şikâyet etti. Rasûlullah yemek yedirmek üzere kadınlarına gönderdi. Kadınlar:

"Bizim yanımızda sudan başka bir şey yoktur"diye geri gönderdiler. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yanında bulunanlara:

"Şu açı kim yiyeceğine ortak eder yahut kim konuklar?" dedi. Ensar'dan biri ayağa kalktı:

"Ben" diye cevap verdi. Ve misafir ile evine eşinin yanına gitti ve:

"Haydi, Rasûlullah'ın misafirini ağırla" dedi. Fakat kadın:

"Çocukların azığından başka evimizde bir şey yok ki!" diye cevap verdi. Kocası:

"O yemeğini getir, ışığını yak, çocukları da uyut"dedi. Kadın da akşam yemek yenileceği vakit yemeği hazırladı, ışığını yaktı, çocuklarını da uyuttu, sonra kalktı kandili düzeltir gibi yaptı ve söndürdü. Bu suretle *karı-koca* kendilerini misafire yemek yiyor gibi göstermeye gayret ettiler. İkisi de aç olarak gecelediler. Sabah olunca ev sahibi Rasûlullah'a gitti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* onu görünce şöyle buyurdu:

"Bu gece Allah sana güldü (yahut *karı-koca* sizin güzel hareketinize hayret etti) **ve Allah -u Teâlâ:**

"....Kendileri ihtiyaç içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih ederler" (Haşr: 9) ayetini indirdi." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Müslümanlar birbirlerinin kardeşidir. Onları birbirine bağlayan tevhid davası, aralarında derin bir sevgi bağının oluşmasına da sebep olur. Bu sevginin en az derecesi kişinin, mü'min kardeşine karşı kin ve hased beslememesidir İkinci mertebe, mü'min kardeşini kendi nefsi kadar sevmesidir. Sevginin en üstün ve en faziletli derecesi de, ihtiyaç anında kardeşini kendi nefsine tercih etmektir. Sevgi hususunda, işte bu mertebeye çıkan ensari *karı-koca* bizzat Allah tarafından övülmüş ve bu

amelin fazileti beyan edilmiştir. Nitekim İslâm toplumunda, bu derece birbirine bağlı ve bu derece birbirini seven insanlar ne kadar çok olursa toplum o nisbette sağlam ve güçlü olacaktır.

MERHAMET ETMEYENE MERHAMET EDİLMEZ

عن جَرِير بْنَ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَنْ لاَ يَرْحَمُ لاَ يُرْحَمُ »

211 - Cerir b. Abdullah el-Beceli ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'in: **"Merhamet etmeyen kimseye merhamet edilmez"** buyurduğu rivâyet olunmuştur.***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ'nın adil nizamı olan İslâm dininin, ısrarla üzerinde durup her çeşidini yasakladığı amellerden birisi zulümdür. Zulmü; **"Hakkı hakk sahibine vermemek"** diye açıklayabiliriz. En büyük zulüm de, sadece Allah'ın hakkı olan ibadeti, O'ndan başkasına yapıp, Allah'a şirk koşmaktır. İnsanların birbirlerine karşı yaptığı haksızlıklar da, zulmün kapsamına girer. Bu hadiste Allah Rasûlü insanlara ne şekilde olursa olsun zulmeden kimseleri uyarıp, şayet amellerine devam ederlerse yaptıklarına karşılık Allah'ın kendilerine rahmet etmeyeceğini bildirmiştir.

KUR'ÂN ÖĞRENMEK VE ÖĞRETMENİN FAZİLETİ

عَنْ عُثْمَانَ رضى الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ "خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ "

212 - Osman ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in:

"Sizin en hayırlınız Kur'ân öğrenen ve öğretendir" buyurduğu rivâyet olunmuştur." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Kur'ân, İslâm toplumunu her yönüyle şekillendiren hüküm kaynağıdır. Bu sebeple, İslâm dini Kur'ân'ı ve Kur'ân ilimlerini öğrenmeye ve öğretmeye büyük önem vermiştir. Ve Allah kıyamete kadar her çağda bu kimselerin varolacağını bildirerek, bunun karşılığında verilecek büyük nimetlere ulaşabilmek için, müslümanları Kur'ân'ı öğrenmeye ve öğretmeye teşvik etmiştir.

GIPTA EDİLECEK İKİ HUSUS

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لاَ حَسَدَ إِلاَّ فِى اثْنَتَيْنِ رَجُلٌ عَلَّمَهُ اللَّهُ الْقُرْآنَ فَهُوَ يَتْلُوهُ آنَاءَ اللَّيْلِ وَآنَاءَ النَّهَارِ فَسَمِعَهُ جَارٌ لَهُ فَقَالَ لَيْتَنِى أُوتِيتُ مِثْلَ مَا أُوتِىَ فُلاَنٌ فَعَمِلْتُ مِثْلَ مَا يَعْمَلُ ، وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالاً فَهْوَ يُهْلِكُهُ فِى الْحَقِّ فَقَالَ رَجُلٌ لَيْتَنِى أُوتِيتُ مِثْلَ مَا أُوتِىَ فُلاَنٌ فَعَمِلْتُ مِثْلَ مَا يَعْمَلُ »

213 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Hased ancak iki şeyde caizdir: O kimseye gıpta olunur ki, Allah ona Kur'ân öğretmiş, o da gecenin mübarek saatleriyle, gündüzün belli zamanlarında Kur'ân okur ve komşusu işitir de: "Keşke komşum filana verilen Kur'ân nimeti gibi bana da ihsan olunsaydı. Ve onun gerekleriyle amel ettiği gibi ben de amel etseydim" der.

Öbür kimseye de gıpta olunur ki, ona da Allah mal vermiştir, o da malını hak yolunda sarfetmektedir. Şimdi birisi: "Keşke şu hayır seven kişiye verilen mal gibi bana da verilse idi onun hayır işlediği gibi ben de işlemiş olsaydım"diye imrenir."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadis, Kur'ân'ı bilip, emrettikleriyle amel edenin ve Allah tarafından kendisine mal verilip bunu yine Allah için harcayanın ulaşacakları ecri ve bu güzel amelleri işleyebilmek işin diğer müslümanların bütün gayretlerini sarfetmelerinin önemini belirtiyor.

HÜSRANDAKİLER

عَنْ أَبِى ذَرٍّ قَالَ انْتَهَيْتُ إِلَيْهِ وَهُوَ يَقُولُ فِى ظِلِّ الْكَعْبَةِ « هُمُ الأَخْسَرُونَ وَرَبِّ الْكَعْبَةِ ، هُمُ الأَخْسَرُونَ وَرَبِّ الْكَعْبَةِ » قُلْتُ مَا شَأْنِى أَيُرَى فِىَّ شَىْءٌ مَا شَأْنِى فَجَلَسْتُ إِلَيْهِ وَهْوَ يَقُولُ ، فَمَا اسْتَطَعْتُ أَنْ أَسْكُتَ ، وَتَغَشَّانِى مَا شَاءَ اللَّهُ ، فَقُلْتُ مَنْ هُمْ بِأَبِى أَنْتَ وَأُمِّى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ « الأَكْثَرُونَ أَمْوَالاً ، إِلاَّ مَنْ قَالَ هَكَذَا وَهَكَذَا وَهَكَذَا »

214 - Ebû Zerr-i Gıfari ***radiyallahu anh***'dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

Ben bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in huzuruna vardım. O Sırada Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Ka'benin gölgesinde:

"Ka'be'nin Rabbine yemin ederim ki, muhakkak onlar, çok hüsranda (ve ziyanda) **dırlar. Ka'be'nin Rabbine yemin ederim ki, muhakkak onlar çok hüsrandadırlar"** buyuruyordu. Ben (kendi kendime):

"Durum nedir ki? Acaba Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bende hüsranı gerektiren bir şey mi gördü? Benim durumum ne olabilir ki? Diyordum. Rasûlullah bu sözü (tekrarlayıp) söylerken ben de yanına oturdum. Fakat dayanamayıp sordum:

"Ya Rasûlallah! Babam ve anam sana feda olsun. Bu hüsranda ve (büyük ziyanda) olanlar kimlerdir?"

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Dünyalığı çok olan (zengin)**lerdir. Fakat bunlardan şöyle** (önündekini)**, şöyle** (sağındaki)**, şöyle** (solundaki) **ve Allah dini için verenler müstesna"** buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte mal varlığına sahip olan müslümanlara muhteşem bir uyarı... Allah kime mal mülk verir de, o kişi bu nimetleri Allah rızasını gözeterek, Allah yolunda sarfetmez ve bu nimetlerin şükrünün edası hususunda bir şart olan, zekâtı ve sadakayı ihtiyaç sahiplerine vermezse evet işte bu kişi Allah'ın kendisine cömertçe verdiği nimetlere şükretmemiş, Allah'ın mülkü hususunda cimrilik etmiş ve kıyamet gününde Allah'ın azabına çarptırılan, hüsrana uğramışlardan olmayı hak etmiştir.

ABDESTİN FAZİLETİ

عَن أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ إِنِّى سَمِعْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « إِنَّ أُمَّتِى يُدْعَوْنَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ غُرًّا مُحَجَّلِينَ مِنْ آثَارِ الْوُضُوءِ ، فَمَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يُطِيلَ غُرَّتَهُ فَلْيَفْعَلْ »

215 – Ebû Hureyre *radiyallahu anh* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediğini rivâyet etmiştir:

"Benim ümmetim kıyamet gününde bedenlerindeki abdest izlerinden dolayı:"Alınları, elleri ve ayakları nurlular"diye çağrılacaklardır." Ebû Hureyre:

"Artık bu parlaklığını daha fazla uzatmak isteyeniniz elinden ne gelirse yapsın" dedi. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu din, öyle bir yaşam şeklidir ki, kendisine tabi olanı alır önce şirkten temizleyip, sadece Allah'a kul eder. Sonra da bazı emir ve yasaklar bildirerek, her yönüyle hayatı tanzim eder. Bu nizama uyarak kulluğunun gereklerini yerine getiren kimse öyle bir değişikliğe uğrar ki, artık onun imanı ve ibadetleri zahirine de yansır. Yukarıdaki hadiste de, Allah'ın rızasını kazandıran amellerden olan abdestin faziletinden ve bunun kişi üzerindeki etkilerinden bahsediliyor. Her ibadet gibi abdest de kişiyi maddi ve manevi her yönden etkiler. İşte bu yüzden, kıyamet gününde müslümanlar abdest azalarının beyazlığından ve parlaklığından tanınacaktır. Abdestin bu güzel etkisinin devamlı olması da sürekli abdestli bulunmaya bağlıdır.

NAMAZIN FAZİLETİ

عن عَبْدِ اللَّهِ بن مسعود رضي الله عنه قَالَ سَأَلْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَىُّ الْعَمَلِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ قَالَ « الصَّلاَةُ عَلَى وَقْتِهَا » . قَالَ ثُمَّ أَىٌّ قَالَ « ثُمَّ بِرُّ الْوَالِدَيْنِ » . قَالَ ثُمَّ أَىٌّ قَالَ « الْجِهَادُ فِى سَبِيلِ اللَّهِ » . قَالَ حَدَّثَنِى بِهِنَّ وَلَوِ اسْتَزَدْتُهُ لَزَادَنِى .

216 - Abdullah b. Mesud *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 'e: "Amellerin hangisi Allah'a daha sevgilidir?" diye sordum. **"Vaktinde kılınan namaz"** buyurdu. "Sonra

hangisi?" dedim. **"Anne ve babaya iyilik"** buyurdu. "Sonra hangisi?" dedim. **"Allah yolunda cihad"** buyurdu.

İbni Mesud der ki:

"Bunları Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana söyledi. Daha ziyadesini sorsaydım bana yine haber verecekti." ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « أَرَأَيْتُمْ لَوْ أَنَّ نَهَراً بِبَابِ أَحَدِكُمْ ، يَغْتَسِلُ فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ خَمْساً ، مَا تَقُولُ ذَلِكَ يُبْقِى مِنْ دَرَنِهِ » . قَالُوا لاَ يُبْقِى مِنْ دَرَنِهِ شَيْئاً . قَالَ « فَذَلِكَ مِثْلُ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ ، يَمْحُو اللَّهُ بِهَا الْخَطَايَا »

217 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den işittim. Bir defa:

"Söyleyin, birinizin kapısı önünde bir akarsu bulunsa ev sahibi de günde beş defa içinde yıkansa, ne dersiniz? Vücudunun kirinden, pasından bir şey bırakır mı?" buyurdu. Sahabeler:

"Hayır, hiçbir kir, pas bırakmaz" dediler. Bunun üzerine buyurdu ki:

"Beş vakit namaz işte bunun gibidir. Onlarla Allah-u Teâlâ hataları yıkar, siler."

(Buhârî-Müslim)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Namaz, insan kulluğunun yoğunlaşmış, sembolik bir ifadesidir. Kulluğun her an hissedilmesini sağlamak için Allah-u Teâlâ, günde beş vakit namazı farz kılmıştır. Her namaz için de belli bir vakit tayin etmiştir. Vakitleri tam manasıyla uygulanarak yapılacak namaz ibadetleri, kulun bütün gün boyunca Rabbi ile bir bağ sağlamasına vesile olacak, her an kulluğunu hissedecektir. Bu sebeple, vaktin de namaz kılmak gerçekten faziletli, hatta hataların affedilmesine bir vesiledir.

2 - Hadiste zikredilen cihad farz-ı ayn olan cihad değil, farz-ı kifaye olan cihaddır. Bu sebeple namaz ve *ana-babaya* iyilikten sonra zikredilmiştir.

3 - İnsanlara, herhangi bir hakikâti anlatırken pratik hayattan o konu ile ilgili ya da o konuya benzetme yapabileceğimiz somut örnekler getirerek, mukayese yapmamız kişinin konuyu daha iyi kavraması açısından faydalıdır.

CEMAATLE NAMAZIN FAZİLETİ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « صَلاَةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلاَةَ الْفَذِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً .

218 - Abdullah b. Ömer ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:
Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:
"Cemaatle kılanan namaz, yalnız kılınan namazdan yirmi yedi derece daha efdaldir." ***(Buhârî-Müslim)***

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « تَفْضُلُ صَلاَةُ الْجَمِيعِ صَلاَةَ أَحَدِكُمْ وَحْدَهُ بِخَمْسٍ وَعِشْرِينَ جُزْءاً ، وَتَجْتَمِعُ مَلاَئِكَةُ اللَّيْلِ وَمَلاَئِكَةُ النَّهَارِ فِى صَلاَةِ الْفَجْرِ » . ثُمَّ يَقُولُ أَبُو هُرَيْرَةَ فَاقْرَءُوا إِنْ شِئْتُمْ (إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُوداً)

219 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:
Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:
"Cemaatle kılınan namaz birinizin yalnız başına kıldığı namazdan yirmi beş derece efdaldir. Gece melekleri ile gündüz melekleri sabah namazında buluşurlar." Sonra Ebû Hureyre *radiyallahu anh* bu rivâyetini takviye için:
"İsterseniz: **"Doğrusu, sabah namazında melekler hazır bulunur" (İsra: 78)** ayetini okuyunuz" dedi. ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ " لَيْسَ صَلاَةٌ أَثْقَلَ عَلَى الْمُنَافِقِينَ مِنَ الْفَجْرِ وَالْعِشَاءِ ، وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِيهِمَا لأَتَوْهُمَا وَلَوْ حَبْواً "

220 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:
Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:
"Münafıklara sabah ile yatsı namazlarından daha ağır hiçbir namaz yoktur. Hâlbuki bu iki namazda olan ecir ve fazileti bilseler emekleyerek de olsa onlara gelip hazır olurlardı."
(Buhârî-Müslim)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah-u Teâlâ, müslümanları, aralarındaki kardeşlik ve bütünlük bağlarını destekleyip kuvvetlendirici şeylere teşvik eder. Allah'a kulluğun her yönüyle sembolik bir ifadesi olan namaz ibadetinde, mü'minlerin bir araya gelip Allah'ın önünde *saf saf* dizilmesi, İslâmi bütünlüğün en güzel ifade edildiği anlardandır. Allah-u Teâlâ, cemaatle kılınan namaza yirmi yedi derece fazla ecir vererek mü'minleri bu güzel amele teşvik etmiştir.

2 - Yatsı ve sabah namazları, uyku vakti gibi insan nefsini acze düşüren bir zamana gelmeleri dolayısıyla, nefsini yenerek bu namazları cemaatle kılan mü'mine çok büyük sevap vardır. Zira böyle bir durumda kişi hem nefsini yenmiş hem de cemaate katılmış olacağından iki yönlü amel işlemiştir.

KIYAMET GÜNÜ, ALLAH'IN GÖLGESİNDE BARINACAK OLANLAR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللَّهُ فِى ظِلِّهِ يَوْمَ لاَ ظِلَّ إِلاَّ ظِلُّهُ الإِمَامُ الْعَادِلُ ، وَشَابٌّ نَشَأَ فِى عِبَادَةِ رَبِّهِ ، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ فِى الْمَسَاجِدِ ، وَرَجُلاَنِ تَحَابَّا فِى اللَّهِ اجْتَمَعَا عَلَيْهِ وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ ، وَرَجُلٌ طَلَبَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ إِنِّى أَخَافُ اللَّهَ . وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ أَخْفَى حَتَّى لاَ تَعْلَمَ شِمَالُهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينُهُ ، وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهَ خَالِياً فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ »

221 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem 'in* şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir:

"Yedi kimseyi Allah-u Teâlâ kendi gölgesinden başka gölge olmayan kıyamet gününde kendi gölgesi altına da barındıracaktır.

Birincisi: Adalet sahibi devlet başkanı.

İkincisi: Rabbine ibadet ve itaatle yetişmiş genç.

Üçüncüsü: Gönlü mescidlere bağlı olan kimse.

Dördüncüsü: Allah için birbirini seven, Allah için birleşen, Allah için ayrılan iki kişinin herbiri.

Beşincisi: Asil ve güzel bir kadın tarafından çağrıldığı halde "Ben Allah'tan korkarım" diyerek haramı işlemeyen erkek.

Altıncısı: Allah yolunda harcadığından solundaki haberdar olmayacak kadar gizli sadaka veren adam.

Yedincisi de: Tenhada Allah-u Teâlâ'yı zikredip de gözü dolup taşan kişi."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Adaletle yani Allah'ın adil kanunlarıyla hükmeden devlet adamı, Rabbine olan kulluğunun idrakinde olan mü'min genç, Allah'a ibadete, müslümanlarla birlik olarak harekete gönülden bağlı mü'min, sevdiğini Allah için seven, buğzettiğine de Allah için buğzeden mü'min, nefsinin Şehevi arzularına ve isteklerine hakim olabilen mü'min, Allah yolunda malıyla cihad eden ve tasadduk eden mü'min ve kimsenin olmadığı bir anda Allah'ı anmasıyla kalbi coşup, gözyaşlarına boğulan mü'min... İşte, mü'minin pratik hayatında birçok unsurun ifade edildiği yedi haslet... Evet, bu hasletlere sahip olan her mümin gölge bulunmayan kıyamet gününde Allah'ın kendi gölgesi altında barınacak kimselerdir.

MAL İLE CİHAD

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضى الله عنه قَالَ جَاءَ الْفُقَرَاءُ إِلَى النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا ذَهَبَ أَهْلُ الدُّثُورِ مِنَ الأَمْوَالِ بِالدَّرَجَاتِ الْعُلاَ وَالنَّعِيمِ الْمُقِيمِ ، يُصَلُّونَ كَمَا نُصَلِّى ، وَيَصُومُونَ كَمَا نَصُومُ ، وَلَهُمْ فَضْلٌ مِنْ أَمْوَالٍ يَحُجُّونَ بِهَا ، وَيَعْتَمِرُونَ ، وَيُجَاهِدُونَ ، وَيَتَصَدَّقُونَ قَالَ « أَلاَ أُحَدِّثُكُمْ بِأَمْرٍ إِنْ أَخَذْتُمْ بِهِ أَدْرَكْتُمْ مَنْ سَبَقَكُمْ وَلَمْ يُدْرِكْكُمْ أَحَدٌ بَعْدَكُمْ ، وَكُنْتُمْ خَيْرَ مَنْ أَنْتُمْ بَيْنَ ظَهْرَانَيْهِ ،إِلاَّ مَنْ عَمِلَ مِثْلَهُ تُسَبِّحُونَ وَتَحْمَدُونَ ، وَتُكَبِّرُونَ خَلْفَ كُلِّ صَلاَةٍ ثَلاَثاً وَثَلاَثِينَ »

222 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

Rasûlullah, *sallallahu aleyhi ve sellem*'e muhacirin fakirleri gelip dediler ki:

"Ya Rasûlallah! Servet sahipleri en yüksek dereceleri kazanıp, Naim Cenneti mutluluğunu alıp gittiler. Hem bizim kıldığımız gibi onlar da namaz kılıyor, bizim tuttuğumuz gibi onlar da oruç tutuyorlar. Hem de malları var, onunla haccediyor, umre yapıyor, cihad ediyor, sadaka veriyorlar. " Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Size bir şeye haber vereyim ki, siz onu yaptığınız takdirde hem bu hususlarda sizi geçmiş olanlara yetişesiniz, hem de sizden sonraya kalanlardan hiçbir kimse size yetişemesin ve içinde bulunduğunuz en hayırlı cemaat siz olasınız. Yalnız onların için-

de, size tavsiye ettiğim amelin benzerini yapan biri bulunursa bu müstesnadır. Her namazdan sonra otuz üç kere tesbih, tahmid eder, tekbir alırsınız.” (Yani; Subhanallah, Elhamdulillah, Allah-u Ekber otuz üçer defa.) ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah yolunda sarfetmenin gayesi, Allah’ın rızasını kazanmak ve Allah’ı anmaktır. Bu sebeple, Allah yolunda malla cihad etmek kişiye Allah katında üstün dereceler kazandırır. Müslümanlar arasında her konuda eşitliği ve adaleti esas kabul eden İslâm dini, bu büyük ecirden fakirleri ya da Allah yolunda harcama yapamayacak durumda olanları da mahrum bırakmamak için hadiste açıklanan hükmü bildirmiştir. Her namazdan sonra Otuz üçer tesbih, tahmid ve tekbir getirerek Allah’ı anmak ve O’nun yüceliğini kalpte hissetmek... Bu, fakirlerin ecir kazanmalarına vesile olmak için bildirilen bir hükümdür. Allah yolunda malıyla cihad eden kişi, aynı zamanda bunu da yaparsa elbette ecri kat kat olacaktır.

TASADDUK

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « قَالَ رَجُلٌ لأَتَصَدَّقَنَّ بِصَدَقَةٍ . فَخَرَجَ بِصَدَقَتِهِ فَوَضَعَهَا فِى يَدِ سَارِقٍ فَأَصْبَحُوا يَتَحَدَّثُونَ تُصُدِّقَ عَلَى سَارِقٍ . فَقَالَ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ لأَتَصَدَّقَنَّ بِصَدَقَةٍ . فَخَرَجَ بِصَدَقَتِهِ فَوَضَعَهَا فِى يَدَىْ زَانِيَةٍ ، فَأَصْبَحُوا يَتَحَدَّثُونَ تُصُدِّقَ اللَّيْلَةَ عَلَى زَانِيَةٍ . فَقَالَ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى زَانِيَةٍ ، لأَتَصَدَّقَنَّ بِصَدَقَةٍ . فَخَرَجَ بِصَدَقَتِهِ فَوَضَعَهَا فِى يَدَىْ غَنِىٍّ فَأَصْبَحُوا يَتَحَدَّثُونَ تُصُدِّقَ عَلَى غَنِىٍّ فَقَالَ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ ، عَلَى سَارِقٍ وَعَلَى زَانِيَةٍ وَعَلَى غَنِىٍّ . فَأُتِىَ فَقِيلَ لَهُ أَمَّا صَدَقَتُكَ عَلَى سَارِقٍ فَلَعَلَّهُ أَنْ يَسْتَعِفَّ عَنْ سَرِقَتِهِ ، وَأَمَّا الزَّانِيَةُ فَلَعَلَّهَا أَنْ تَسْتَعِفَّ عَنْ زِنَاهَا ، وَأَمَّا الْغَنِىُّ فَلَعَلَّهُ يَعْتَبِرُ فَيُنْفِقُ مِمَّا أَعْطَاهُ اللَّهُ »

223 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh* ‘dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’ in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

“(Beni İsrail’den) **bir kimse: “Bu gece bir sadaka vereceğim” diye yemin ederek sadakasıyla evinden çıkmış ve sadakasını rasgele bir hırsızın eline sunmuştu. Sabah olunca halk:**

“Tuhaf şey! Hırsıza sadaka veriliyor. Bu caiz mi?” diye söyleniyorlardı. Sadakayı veren bu yanlış işten üzülmeyerek:

"Ya Rabb! Yalnız sana hamd edilir (sadaka verdiğim için hamd ederim**)" dedi. Ve: "Elbette sadaka veririm" diye yemin etti. Gece olunca da elinde sadakasıyla evinden çıktı. Bu defa da sadakayı zina yapan bir kadının eline sıkıştırdı. Sabahleyin halk:**

"Bu ne hal? Bu gece de zina yapan kadına sadaka verilmiş" diye söylenirler. Sadaka veren kimse hiç aldırmayarak:

"Ya Rabb! Zina yapan kadına sadaka verdiğim için Sana ham ederim"dedi. Ve: "Herhalde sadaka vereceğim" diye azmetti. Bu kez de sadakasıyla çıktığında sadakasını zengin olan bir kişinin eline koymuştu. Sabahleyin halk:

"Zengine sadaka verilmiş, olur şey değil!" diye dedi kodu ederler. Sadaka veren zat:

"Allah'ım! Hırsıza, zina yapan kadına, zengine sadaka verdiğim için sana hamd ederim. Bunlara sadakamı senin iradenle verdim" diyordu. Sonra bu kimse rüyasında şöyle müjdelendi:

"Hani o hırsıza verdiğin sadaka yok mu? Umulur ki O Sadaka sayesinde hırsız, hırsızlığından vazgeçerek temiz bir hayata kavuşur. Zina yapan kadına verdiğin sadakaya gelince umulur ki bu kadın da kötü hayattan kurtulupta temizlenir. Hani o zengin var ya! Umulur ki bu zengin de aldığı sadakadan örnek alarak Allah'ın kendisine verdiği servetten fukaraya vermeye başlar."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Toplumda meydana gelen birçok suçun ana sebeplerinden birisi, kişilerin içine düştükleri maddi sorunlardır. Hırsızlık, zina, yol kesme hatta adam öldürme gibi birçok suçun işlenmesinde sebep olarak, yetersizlikler ön sıralardadır. Suçu, işlenmeden önce engellemeyi hukuk sistemin de bir esas kabul eden İslâm dini, maddi sorunlardan kaynaklanan suçların işlenmesini bazı emir ve tavsiyeleriyle engellemiştir. Örneğin; zekât ve tasadduk müesseseleri bu çeşit suçların engellenmesinde gayet etkindirler. İslâm dini zekâtın ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasını ve yine ihtiyaç sahiplerine sadaka vermeyi emrederek bu soruna da otomatikman çözüm bulmuştur. Zira ihtiyaç sahibi olan kişi, ihtiyacının giderilmesi halinde maddi nedenlerden kaynaklanan suça asla yönelmeyecektir. Eğer ki hırsızlık yaparsa suçlu sayılıp el kesme cezasını hak eder.

2 - Salih amelleri işleme hususunda tembellik eden ya da acze düşen kimseye, yaptığının yanlışlığını anlatmak ve onu güzel amellere teşvik etmek için hatasını amel ile göstermek kavli olarak anlatmaktan daha etkilidir. Sadaka vermeyi terkeden bir zengine sadaka vermek gibi...

MÜSLÜMANLARIN MÜNKER KARŞISINDA TUTUMLARI

عن أَبِي سَعِيدٍ الخدري رضي الله عنه قال : " سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَراً فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الإِيمَانِ »

224 - Ebû Said Hudri *radiyallahu anh'dan*, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Sizden bir münkeri gören kimse, onu eli ile değiştirsin; gücü yetmezse dili ile buna da gücü yetmezse kalbi ile... Ve bu (Sonuncu) **imanın zayıfıdır."** ***(Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini getirdiği mükemmel sistemle insan hayatını en ince detayına kadar mükemmelleştirmeyi hedef kabul etmiştir. Bunun gerçekleşmesi için gereken emir ve yasakları bildirmekle kalmayıp insan hayatında kurulacak olan mükemmeliğin birtakım vesilelerle kontrol altında tutulmasını da sağlamıştır. İyiliğin emredilip, kötülüğün nehyedilmesine müslümanlar arasında cereyan eden nasihat müessesine dair açık ve kat'i emirler hep bu amaca yöneliktir. Yüce dinimiz, bu toplumsal kontrol olayını şu ana kurala bağlamıştır: Münker karşısında asla hareketsiz kalmamak; eliyle olmazsa diliyle, o da olmazsa en azından kalbiyle münkere karşı tavır takınmak... Burada münker kavramıyla şümullü bir mana kastedilmiştir. Allah'ın emir ve yasaklarını ihlal manasına gelebilecek her olay bu kavramın kapsamına girer. Bu, müslümanlar arasında zuhur eden zulüm ve haksızlıklar olabileceği gibi, Allah'a karşı yapılan haksızlıklar da olabilir. Zamanı, mahiyeti ve failleri kim olursa olsun -Allah'ın münker olarak isimlendirdiği- herşeye karşı sessiz kalmak yasaklanmıştır. Münkere karşı tavır takınmada zamana, olayın mahiyetine ve, faillerine bağlı olarak değişen tek bir şey vardır ki bu da takınılan tavrın niteliğidir. Bu değişikliğin sebebi, münkerin münker olma özelliğini kaybetmesi değil fakat şartların münkeri düzeltme hususunda izlenecek metodu etkilemesidir. Örneğin, kendi nefsini emri altındakilere tercih ederek onlara zulmeden müslüman bir emir sahibine karşı takınılacak tavır öncelikle dil iledir, yani nasihattir. Bu durumda elle yani zorlama yoluyla yapılacak düzeltme, çok daha büyük çarpıklıklara ve problemlere sebep olabilir. Ya da Allah'ın dinine yapılan hakaret veya saygısızlık gibi öncelikle elle müdahaleyi gerektiren bir hususta, bunu elle düzeltecek kudrette bulunma-

yan müslümanların zor kullanmaları, neticede ancak kendilerinin aleyhinde noktalanacaktır. Bu sebeple müslümanların, şekli nasıl olursa olsun münkere karşı takınacakları tavrı belirlemeden önce, ortamın şartlarını ve olayın mahiyetini iyi değerlendirmeleri ve muhakeme etmeleri ve şartların gerektirdiği tavrı hiç çekinmeden ortaya koymaları mutlaka gereklidir. Şunu özellikle belirtelim ki, Allah'ın kanunlarını hayat pratiğinden soyutlamak gibi Allah'a karşı yapılabilecek en büyük haksızlık ve en affedilmez münkere karşı müslümanların takınması gereken tavır öncelikle elledir. Güçlerinin yetersizliğine ve şartlarının namüsait olmasına binaen müslümanların bu münkere karşı tavırlarını dille hatta kalple yapılabilecek duruma kadar indirmeleri gerekebilir. Fakat bu durum, münkeri elle düzeltmelerine engel olan şartları ortadan kaldırma ve en kısa zamanda bu münkeri elleriyle yok etme çabalarının durması manasına gelmez. Zaten bunun aksi bir durumda, kalpte hissedilen duygular münkere karşı tavır takınmış olmak için yeterli olmayacaktır. Zira kalple münkere tavır takınmak, münkerden amelen ve kalben uzaklaşmayı ve onu yok etmek için çalışmayı gerektirir.

SAVAŞ VE NAMAZ

عن عَبْدِ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ رضى الله عنهما قَالَ غَزَوْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قِبَلَ نَجْدٍ ، فَوَازَيْنَا الْعَدُوَّ فَصَافَفْنَا لَهُمْ فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّى لَنَا فَقَامَتْ طَائِفَةٌ مَعَهُ تُصَلِّى ، وَأَقْبَلَتْ طَائِفَةٌ عَلَى الْعَدُوِّ وَرَكَعَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَنْ مَعَهُ ، وَسَجَدَ سَجْدَتَيْنِ ، ثُمَّ انْصَرَفُوا مَكَانَ الطَّائِفَةِ الَّتِى لَمْ تُصَلِّ ، فَجَاءُوا ، فَرَكَعَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهِمْ رَكْعَةً ، وَسَجَدَ سَجْدَتَيْنِ ثُمَّ سَلَّمَ ، فَقَامَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ فَرَكَعَ لِنَفْسِهِ رَكْعَةً وَسَجَدَ سَجْدَتَيْنِ .

225 - Abdullah b. Ömer *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sell*em ile birlikte Necid hizasına geldik. Onlara karşı saflarımızı düzdük. Namaz vakti gelince Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bize, kıldırmak üzere namaza durdu. Bir kısım ashab da onunla beraber namaza durdular. Diğer bir kısmı ise yönlerini düşmana çevirdiler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kendisiyle birlikte olanlarla beraber rükûa vardı ve iki secde etti. Rasûlullah ayakta bekledi ve kendisiyle birlikte namaz kılanlar henüz kılmamış olan taifenin yerlerine gittiler. Ötekiler de gelip Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in arkasında durdular. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* onlarla beraber de rükûa

varıp iki secde etti. Sonra selam verdi. Ondan sonra her biri *ayrı ayrı* namazını iki rekâta tamamladılar. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İslâmın, korku namazını teşri kılmasında, bu dinin ehemmiyetle ve ısrarla üzerinde durduğu bir konuya işaret vardır: Savaş ve mücadele esnasında tedbiri elden bırakmamak... Böylelikle, Allah Azze ve Celle, İslâm düşmanlarının her an müslümanların zayıf durumlarını kollayıp, onları yok etmek ve mücadelelerini engellemek için fırsat kolladıklarına dikkati çekiyor ve kâfirlerden gelebilecek saldırılara karşı müslümanların her an uyanık ve hazır olmalarını emre bağlıyor. Kâfirlerin, bu dini yıkma hususundaki çalışmalarının sinsi ve planlı bir mahiyet kazandığı şu günümüzde müslüman dava adamlarının çalışmalarında tedbire verecekleri ehemmiyeti gözardı etmeleri ya da bu hususta dikkatsiz davranmaları, İslâm mücadelesine gelebilecek zararları kaçınılmaz kılacaktır.

2 - Yüce İslâm dini, müslümanları karşılaşabilecekleri bütün ihtimal ve zorlukları göz önünde bulundurarak sorumlu tutmuştur. Hadiste bildirilen korku namazı, Allah'ın müslümanlar için daima kolaylığı istediğinin ve bu dinin tamamen kolaylık üzerine bina edildiğinin en çarpıcı delillerindendir.

3 - En zor ve korkulu anlarda bile, namazın terk edilmemesi, İslam dininde bu ibadete verilen önemi vurgular.

İDEAL LİDER

عَنِ الْحَسَنِ قَالَ عَادَ عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ زِيَادٍ مَعْقِلَ بْنَ يَسَارٍ الْمُزَنِىَّ فِى مَرَضِهِ الَّذِى مَاتَ فِيهِ . قَالَ مَعْقِلٌ إِنِّى مُحَدِّثُكَ حَدِيثاً سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ عَلِمْتُ أَنَّ لِى حَيَاةً مَا حَدَّثْتُكَ إِنِّى سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « مَا مِنْ عَبْدٍ يَسْتَرْعِيهِ اللَّهُ رَعِيَّةً يَمُوتُ يَوْمَ يَمُوتُ وَهُوَ غَاشٌّ لِرَعِيَّتِهِ إِلاَّ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ »

226 - a) Hasan (el-Basri) şöyle dedi:

(Muaviye'nin Basri emiri olan) Ubeydullah İbn-u Ziyad, Ma'kıl İbn-u Yesar Muzene'yi ölüm hastalığında yatarken ziyaretine geldi. Ma'kıl ona şunları söyledi:

"Ben sana Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den işittiğim bir hadisi tebliğ edeceğim. Eğer daha yaşayacağımı bilseydim bu hadisi sana tebliğ etmezdim. Ben Rasûlullah'dan işittim. Şöyle buyuruyordu:

"Herhangi bir kul ki, Allah onu bir halkı güdüp himaye etmek üzere vali yapar, o da öldüğü gün idare ettiği halka hıyanet etmiş (aldatmış) **olduğu halde ölürse, muhakkak Allah o kula cenneti haram eder."**

(Müslim)

عن أبي المليح أن عبيد الله بن زياد دخل على معقل بن يسار في مرضه فقال له معقل إني محدثك بحديث لولا أني في الموت لم أحدثك به سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : " ما من أمير يلي أمر المسلمين ثم لا يجهد لهم وينصح إلا لم يدخل معهم الجنة "

b) Ebû'l Melih şöyle demiştir: Ubeydullah İbn-u Ziyad, Ma'kıl İbn-u Yesar'ı hastalığında ziyaret etmiş ve Ma'kıl ona şunları söylemişti:

"Ben sana bir hadis tebliğ edeceğim. Eğer ben ölüm hastalığında olmasaydım, bunu sana tebliğ etmezdim. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den işittim. O şöyle buyuruyordu:

"Müslümanların emirliğini üzerine alan, sonra onlar için çalışmayan ve onlara hayırseverlik etmeyen herhangi bir emir asla müslümanlarla birlikte cennete giremez."

(Müslim)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İnsanların dini kaideleri anlamaları hususunda hükümler bildiren İslâm dini, toplumlara, topluluklara liderlik yapabilecek ideal bir liderin nasıl olduğunu da açıklamıştır.

İdeal bir lider her şeyden önce İslâmi ilim, fikir, ahlak ve hareket anlayışı bakımından diğer insanlardan daha üstün olup aynı zamanda bu dinin hareket metodunu da gayet iyi bilmelidir. Bu özellikleri şahsında bulunduran müslüman bir lider, savunduğu davanın menfaatini fertlerin menfaatinden üstün tutmalıdır. Yani; sadece bu dava için varolmalıdır. Bu yüzden bu davaya tabi olup onu savunan her ferdin de üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları yapmaları gerekir ki lider ve fert bütünlüğünde böyle bir dava devamlı varolup varılmak istenen hedefe gidilebilsin.

— Allah'ın kendisine liderlik verdiği müslüman bir kimse her zaman için Allah'a karşı sorumlu olduğunu unutmayıp yapacağı her hareketten dolayı kendisini mutlaka hesaba çekeceğini bilmelidir. Böyle bir sorumluluğu kendi nefsinde hissetmeyip insanları yönetme hususunda gayet

nefsi davranan müslüman bir lider korkunç ve ürkütücü bir azabı, cehennem azabını hakedecektir.

İşte bu vasıfları şahsında bulundurup aksini yaptığında bu korkunç sona ulaşacağını bilen kimsedir ideal lider. Yoksa, Allah'ın dinini bir tarafa bırakıp O'nun dininden alınmayan şu veya bu şekilde beşer fikrine dayalı kanunları ve fikirler çerçevesinde delilsiz ve burhansız, insanları kendilerine bağlayıp şahsi çıkarları doğrultusunda gerek İslâmi bir görünüm altında ve gerekse gayri İslâmi bir şekilde onları yönlendiren sözde liderler (!...) değildir ideal lider. Bunlar ancak ve ancak sapıkça davalarını insanlara dayatmaya çalışan, Allah düşmanı, yalancı, sapık, aynı zamanda kâfir olan ve ancak kendileri gibi sapık ve kâfir kimseleri yönetebilen kimselerdir.

İşte bu lidercikler cehennem azabını tadacaklardır. Hem de sonsuza dek sürecek *kat kat* arttırılmış, daha korkunç ve şiddetli şekliyle...

ALLAH'IN DOSTLARI

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم « إِنَّ اللَّهَ قَالَ مَنْ عَادَى لِى وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ ، وَمَا تَقَرَّبَ إِلَىَّ عَبْدِى بِشَىْءٍ أَحَبَّ إِلَىَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِى يَتَقَرَّبُ إِلَىَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ ، فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِى يَسْمَعُ بِهِ ، وَبَصَرَهُ الَّذِى يُبْصِرُ بِهِ ، وَيَدَهُ الَّتِى يَبْطُشُ بِهَا وَرِجْلَهُ الَّتِى يَمْشِى بِهَا ، وَإِنْ سَأَلَنِى لأُعْطِيَنَّهُ ، وَلَئِنِ اسْتَعَاذَنِى لأُعِيذَنَّهُ ، وَمَا تَرَدَّدْتُ عَنْ شَىْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ تَرَدُّدِى عَنْ نَفْسِ الْمُؤْمِنِ ، يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَأَنَا أَكْرَهُ مَسَاءَتَهُ »

227 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Allah-u Teâlâ şöyle buyurdu" demiştir.

"Her kim benim dostuma bilerek eziyet ederse ben de ona savaş ilan ederim. Kulum bana, kendisine farz kıldığım şeyleri yapmasından daha sevgili hiçbir yolla yaklaşamaz. Kulum bana nafile ibadetleriyle yaklaşmak ister. Nihayet ben onu severim. Öyle ki ben kulumu sevince onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı olurum. Diliyle de her ne isterse muhakkak onları da kedisine veririm. Bana sığınmak isteyince de muhakkak kulumu korurum. Ben olmasını dilediğim hiçbir şey hakkında mü'minin ölümü karşısındaki tereddütüm gibi tereddüt etmedim. Çünkü kulum ölümden hoşlanmıyor. Ben de kuluma acı verecek şeyi sevmiyorum." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 – Allah-u Teâlâ'nın gerçek dostu ve velisi "Lâilâhe illallah, Muhammedun Rasûlullah" kelimesini, Allah'ın istediği ve emrettiği şekilde bilen ve buna inanarak şartlarını eksiksiz yerine getiren ve her türlü şirkten uzak olan, Allah'tan hakkıyla korkarak O'nun farz kıldığı şeyleri istisnasız tam manasıyla yerine getirip Allah'ın haram ve helal sınırlarına kemaliyle riayet eden; farz olmadığı halde yapılması tavsiye edilmiş, nafile ibadetleri çokça işleyen salih kuldur. İşte Allah bunları koruyacak, herzaman yardım edecek, onları destekleyecek, düşmanlarına ve muhaliflerine karşı onları büyük bir zaferle muzaffer kılacaktır. Zira o kimseler ihlasla Allah'a ibadet eden, büyük bir teslimiyetle, her halukârda Allah'ın dinine yardım eden kimselerdir.

Bu nedenle Allah'ın gerçek dostlarına düşmanlık kesinlikle yasaklanmış ve onlara hürmet edilip, Allah'ın razı olduğu şekilde sevgi duyulması emredilmiştir. Elbette bu sevgi ancak Allah'ın sınırlarını belirlediği sevgidir. Yoksa geçmiş birçok ümmetin helakına sebep olan sevgi şekli değildir. Zira o insanlar bu sevgiyi salih kullara, Allah gibi hürmet etmek, yanlarında bulunmadıkları ya da öldükleri zaman onları yardımına çağırmak ve onlardan bir şey istemek; sadece Allah'a yapılması gereken bazı ibadetleri, o kimselere de yapmak, kendilerini Allah'a yaklaştırsınlar diye onları Allah'la aralarında vasıta tayin etmek, mezarlarının üstüne bina dikmek, sonra onları mescid edinmek ve buralarda mum yakmak şeklinde yorumlamışlar, bu da onları neticede Allah'a şirk koşmaya ve helaka sevketmiştir.

2 - Burada çok önemli bir konuya değinmek gerekiyor. Geçmişte de, günümüzde de örneklerine çokça rastlayabileceğimiz kimi sapıklar bu hadisi kendilerine delil alıp Allah'ın veli kullarının -ki onların veli kul anlayışı Allah'ın bildirdiği veli kul tarifine taban tabana zıddır- ibadetler sayesinde öyle bir konuma geldiklerini iddia ediyorlar ki, bu mertebede veli kulun varlığı, Allah'ın varlığında kaybolup, artık o kişinin Allah'ın bir parçası haline gelmesi söz konusu oluyor. Her şeyin yaratıcısı ve kullarından müstağni olan Allah'ı bu sapık ve korkunç iddiadan tenzih ederiz.

Şeytanın kulları olan bu kimseler, şu gerçeği hissedemediler: Öncelikle bu hadis müteşabihtir. Yani, açık hüküm bildirmemekte ve şayet hakkında konuşulacaksa te'vil edilmesi gerekmemektedir. Nitekim âlimler bu hadiste geçen "Allah'ın veli kulun gören gözü, işiten kulağı, tutan eli, yürüyen ayağı olması" tabirini; Allah'ın veli kulun bu organlarıyla işleyeceği haramları engellemesi ve bu organlara olayları Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde yorumlama yeteneği vermesi şeklinde izah etmişlerdir ki, eğer bu hadisi o sapıkların yaptığı gibi sadece zahirine göre değer-

lendirse bile, yine de hadis te'vil ve açıklamayı gerektirmekte ve o sapıkların sapıkça iddialarını boşa çıkarmaktadır. Çünkü, şayet o sapıkların sapıkça iddiaları doğru olsa -ki bunun yanlışlığında ve Allah'ın bu iddialardan uzak ve münezzeh olduğunda hiçbir şüphemiz yoktur- kulun Allah'ın bir parçası olduğuna delil getirdikleri "Allah'ın veli kulunun işiten kulağı, gören gözü, yürüyen ayağı olması" tabirinden sonra, Allah'ın bir parçası haline geldiği iddia edilen veli kulun (!) Allah'a sığınması, Allah'tan yardım dilemesi ve ölüm anında acı duyması ve acı veren bu olayı kendisinden defedememesinin vurgulanması gayet saçma olur ve ilk iddiaları ile büyük bir zıdlık arzederdi. Zira Allah'ın bir parçası olduğu iddia edildiği halde, bu kişinin sığınmaya, yardım edilmeye ihtiyaç duymasına ve kendisinden kötülükleri defetmesine gücü olmadığına inanmak, onların ilk sapık iddialarını çürüten diğer bir sapık düşüncedir. Buradan hareketle şu sonuca varabiliriz ki, burada bahsedilen kul, Allah katında büyük dereceler kazanmasına rağmen, hiçbir şekilde kulluk ve yaratılmışlık sıfatından çıkmıyor, herhalukârda Allah'a sığınmaya ve O'nun yardımına muhtaç olan bir yaratık olmaya devam ediyor. "Allah'ın, o kulun eli, gözü, kulağı, ayağı olması" da âlimlerin yukarıdaki açıklamalarında olduğu gibi te'vile muhtaçtır.

3 - Allah'ın veli kulunun ölümünde tereddüt ettiğini belirtmesi O' nun bu işi yapıp yapmama hususunda duraklayıp kesin hüküm vermemesi şeklinde anlaşılamaz. Burada maksad, Allah'ın bu kuluna olan sevgisinin ne kadar çok olduğunun belirtilmesidir.

ALLAH'IN RAHMETİNİN GENİŞLİĞİ

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « جَعَلَ اللَّهُ الرَّحْمَةَ مِائَةَ جُزْءٍ ، فَأَمْسَكَ عِنْدَهُ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ جُزْءاً ، وَأَنْزَلَ فِى الأَرْضِ جُزْءاً وَاحِداً ، فَمِنْ ذَلِكَ الْجُزْءِ يَتَرَاحَمُ الْخَلْقُ ، حَتَّى تَرْفَعَ الْفَرَسُ حَافِرَهَا عَنْ وَلَدِهَا خَشْيَةَ أَنْ تُصِيبَهُ »

228 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

Ben Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in şöyle buyurduğunu işittim:

"Allah-u Teâlâ rahmetini yüz parça yaptı da, doksan dokuz parçasını kendi yanında tuttu, bir parçasını yeryüzüne indirdi. İşte bu bir parça rahmet sebebiyle bütün mahlûklar biribirlerine acırlar (sevişirler)**. Hatta kısrak** (yavrusunu emzirirken) **dokunur korkusuyla bir ayağının tırnağını yukarı kaldırır."**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadis her şeyi yoktan vareden yüce Rabbimiz Allah-u Teâlâ'nın rahmetinin genişliğini ne kadar güzel açıklıyor. İşte bu geniş rahmetten dolayıdır ki İslâm, haram işlese de kulun asla, Allah'ın rahmetinden ümit kesmemesini emrediyor. "Haram işleyen kul hemen pişmanlık duyup, Allah'ın rahmetine sığınmalıdır. İşte bu, işlediği haramın affedilmesine vesile olabilir" diyor.

CENNET VE SAKİNLERİ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَوَّلُ زُمْرَةٍ تَلِجُ صُورَتُهُمْ عَلَى صُورَةِ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ ، لاَ يَبْصُقُونَ فِيهَا وَلاَ يَمْتَخِطُونَ وَلاَ يَتَغَوَّطُونَ ، آنِيَتُهُمْ فِيهَا الذَّهَبُ ، أَمْشَاطُهُمْ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ ، وَمَجَامِرُهُمُ الأَلُوَّةُ ، وَرَشْحُهُمُ الْمِسْكُ ، وَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ زَوْجَتَانِ ، يُرَى مُخُّ سُوقِهِمَا مِنْ وَرَاءِ اللَّحْمِ ، مِنَ الْحُسْنِ ، لاَ اخْتِلاَفَ بَيْنَهُمْ وَلاَ تَبَاغُضَ ، قُلُوبُهُمْ قَلْبٌ وَاحِدٌ ، يُسَبِّحُونَ اللَّهَ بُكْرَةً وَعَشِيًّا »

229 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Cennete girecek ilk topluluğun yüzleri ayın bedir gecesindeki nurlu şekline benzer. Onlar ağızlarındaki tükürük, balgam; burunlarından sümük ve ön ve arkalarından da idrar ve dışkı çıkarmazlar. Onların cennetteki kapları altın ve gümüştendir. Buhurdanlıkları Ud-i Hindi'dir. Onların teri misktir. Cennet ehlinden her birinin iki kadını vardır ki, vücudunun güzelliğinden iki baldırının iliği etinin üstünden görünür. Cennet ehlinin arasında ne ayrılık vardır ne de düşmanlık. Gönülleri bir gönüldür. Onlar sabah, akşam Allah'ı tesbih ederler."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Cennete girecek mü'minlerin sahip oldukları nimetlerin ne kadar çok ve güzel olduğunu yukarıdaki hadise bakarak anlayabiliriz. Bu nimetleri kazanmak sadece dua etmekle olmaz, şüphesiz. Bu nimetler ancak Allah'ın emirlerini yapıp yasaklarından kaçınmaya çalışmak ve Allah'ın emrettiği şekilde mücadele vermekle kazanılabilir.

Bu nimetler, zamanı ve yeri gelen ibadetleri Allah rızası için ve Allah'ın razı olduğu şekilde yapmakla kazanılabilir. Yoksa farz namazın vaktini nafile ibadetlerle geçirip farzı terketmek nasıl insana sorumluluk yüklüyorsa cihad ve mücadeleyi terkedip başka amellerle -ki bunlar İslâm tarafından bildirilmiş olsa bile- ömrünü tüketen kişi asla cenneti kazanamayacaktır.

BİR ŞAHSA HÜRMETEN AYAĞA KALKMAK

عن أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ – رضى الله عنه – قال : نَزَلَ أَهْلُ قُرَيْظَةَ عَلَى حُكْمِ سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ ، فَأَرْسَلَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى سَعْدٍ ، فَأَتَى عَلَى حِمَارٍ ، فَلَمَّا دَنَا مِنَ الْمَسْجِدِ قَالَ لِلأَنْصَارِ « قُومُوا إِلَى سَيِّدِكُمْ – أَوْ – خَيْرِكُمْ » . فَقَالَ « هَؤُلاَءِ نَزَلُوا عَلَى حُكْمِكَ » . فَقَالَ تَقْتُلُ مُقَاتِلَتَهُمْ وَتَسْبِى ذَرَارِيَّهُمْ . قَالَ « قَضَيْتَ بِحُكْمِ اللَّهِ » . وَرُبَّمَا قَالَ « بِحُكْمِ الْمَلِكِ »

230 - Ebû Said el-Hudri ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Kurayza halkı kendilerine Sa'd b. Muaz'ın hükmetmesini istediler de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Sa'd'a haber gönderdi. Sa'd bir merkeb üzerinde geldi. Mescide yaklaşınca Rasûlullah Ensara:

"Haydi büyüğünüz için ayağa kalkınız" dedi.

Sonra Sad'a: "Şunlar senin hükmüne razı oldular" buyurdu. Sa'd da:

"Bunların harp edenleri öldürülür, kadınları ve çocukları da esir edilmelidir" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ey Sa'd! Aziz ve Celil olan Allah'ın hükmüyle hükmettin" buyurdu." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* herhangi bir kişinin kendisine saygı gösterilmesi için ayağa kalkılmasını istemesini yasaklamıştır. Hatta kendisine saygı için ayağa kalkan sahabeleri şiddetle bundan nehyetmiştir. Zira kişinin kendisi için ayağa kalkılmasını talep etmesi ve bu yüzden insanları kınaması, ancak nefsindeki kibir ve üstünlük duygularından kaynaklanır. Kibir ve riya gibi duygular ise Allah'ın sevmeyip, yasakladığı çirkin amellerdir.

Ashab, ancak şu iki sebeple insanları ayağa kalkarak karşılardı: Birincisi; uzak yoldan gelip, uzun süredir görülmeyen bir kimseyi karşılamak için. Böylelikle O kimseye karşı özlem ve sevgi duyguları belirtilmiş olur.

İkinci sebep ise; İslâm ve müslümanlara gerçekten büyük hizmetler vermiş olan âlim kişiler için -o istemediği halde- edebe riayetten ayağa kalkmaları idi. Böylelikle o kişinin şahsında ilme ve salih amellere saygı gösterilmiş olur. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Sa'd radiyallahu anh için sahabelerin kalkmalarını isteyişi de bu iki sebeptendir. Zira, Sa'd *radiyallahu anh* hem yoldan gelen hemde İslâm ve mü'minlere faydalı olan bilgili bir kişi idi.

KÂFİR HÜKÜMDARLARIN SONU

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِذَا هَلَكَ كِسْرَى فَلاَ كِسْرَى بَعْدَهُ ، وَإِذَا هَلَكَ قَيْصَرُ فَلاَ قَيْصَرَ بَعْدَهُ ، وَالَّذِى نَفْسِى بِيَدِهِ ، لَتُنْفِقُنَّ كُنُوزَهُمَا فِى سَبِيلِ اللَّهِ »

231 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Kisra ölmüştür. Kisra öldükten sonra, o saltanat eski ihtişamıyla bir daha kurulmayacaktır Kayser de muhakkak ölecektir. Öldükten sonra Şam'da ve Rum beldelerinde Kayser hakimiyeti bulunmayacaktır Kisra ile Kayser'in hazineleri de Allah yolunda cihada ve cihad edenlere taksim olunacaktır, bu muhakkaktır."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah Rasûlünün dediği doğru çıkmış, Bizans yıkılıp, İran İmparatorluğu tarihe karışmıştır. Hem bunun gerçekleşmesi bizzat Rasûlullah'ın sahabelerinin elleriyle olmuştur. Çünkü onlar Allah'tan kendilerine yol gösterici olarak gelen kitaba sımsıkı sarılmışlar; Allah için, Allah yolunda, Allah'ın istediği gibi mücadele vermişler, Rasûlün sünnetine sımsıkı yapışıp, her hususta onun gösterdiği istikametten bir karış olsun ayrılmamışlardır. Çünkü onlar Allah'ın istediği kardeşliği nefislerinde hakkıyla hissetmişler, asla biribirlerine haksız yere buğzedip, yüzçevirmemişler, Allah yolunda mücadeleden bir an geri kalmayı nefislerinde büyük bir suç kabul etmişlerdi. Çünkü onlar dünyayı, dünya hayatını değil, ahireti ve şehâdeti hedef almışlardı. Ve Allah onlara bu iman ve ihlâslarına karşılık zaferi, ganimeti ve şehâdeti nasip etmişti. Devrin süper güçleri dahi karşılarında dikilemememiş, koskoca orduları ve devletleri perişan etmişler ve

kimsenin mağlub edemeyeceğine inanıldığı Bizansı, Roma'yı, İran'ı tarihin derinliklerine mağlup ve perişan olmuş bir vaziyette ebediyyen gömmüşlerdi. Rasûlullah'ın yukarıdaki vaadi günümüz için de geçerlidir. Lâilâhe illallah davasına sahip çıkanlar imanlarında, ihlâslarında, cihadlarında sebat gösterip, Allah'a ve Rasûlüne olan bağlılıklarından bir an olsun ayrılmayarak dünyadan ve dünyanın süslerinden vazgeçip sadece ihlâsla Rablerine yöneldiklerinde hiçbir süper güç karşılarında duramayacaktır. İnşeallah, koskocaman süper güçler iman gücünün önünde aciz düşüp, yok olacaktır.

İNTİHAR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَنْ تَرَدَّى مِنْ جَبَلٍ فَقَتَلَ نَفْسَهُ ، فَهْوَ فِى نَارِ جَهَنَّمَ ، يَتَرَدَّى فِيهِ خَالِداً مُخَلَّداً فِيهَا أَبَداً ، وَمَنْ تَحَسَّى سَمًّا فَقَتَلَ نَفْسَهُ ، فَسَمُّهُ فِى يَدِهِ ، يَتَحَسَّاهُ فِى نَارِ جَهَنَّمَ خَالِداً مُخَلَّداً فِيهَا أَبَداً ، وَمَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِحَدِيدَةٍ ، فَحَدِيدَتُهُ فِى يَدِهِ ، يَجَأُ بِهَا فِى بَطْنِهِ فِى نَارِ جَهَنَّمَ خَالِداً مُخَلَّداً فِيهَا أَبَداً »

232 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Her kim bir dağdan (yüksek bir yerden) **kendisini aşağıya atıp öldürürse, bu intihar eden kimse cehennem ateşinde ebedi ve daimi surette kendisini yüksekten aşağıya bırakır** (bir halde azap olunur)**. Şu bir kimse de zehir içer de, canına kıyarsa zehiri, elinde içer bir halde ebedi ve daimi bir surette cehennem ateşinde** (azap olunacaktır). **Kim de bir demir parçasıyla kendisini öldürürse, elinde o demir parçasıyla karnını deşer olduğu halde ebedi ve daimi bir şekilde cehennem ateşiyle azap olunacaktır."**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ'nın bizlere verdiği can nimeti, ancak ve ancak yaratıcısı olan Allah'ın tasarrufu altındadır. O'nun izin verdiği haller dışında, kimsenin bir diğerinin canına ve hatta kendi canına kasdetmesi caiz değildir. Bu, Allah'ın tasarrufu altında bulunan hayata bir tecavüzdür ve kim bunu helal görerek yaparsa, Allah'ın sınırlarını tanımamış olur ve ebedi olarak cehennemde intihar ettiği şekilde azap olunacaktır. Eğer bu fiil haram olduğuna inanılarak yapılırsa şayet işlediği haram Allah tara-

fından affedilmezse, cehennemde suçu miktarınca azap görüp ancak bundan sonra cennete girebilecektir.

DÜNYADA BİR YOLCU GİBİ OL

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رضى الله عنهما قَالَ أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَنْكِبِى فَقَالَ « كُنْ فِى الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ ، أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ » . وَكَانَ ابْنُ عُمَرَ يَقُولُ إِذَا أَمْسَيْتَ فَلاَ تَنْتَظِرِ الصَّبَاحَ ، وَإِذَا أَصْبَحْتَ فَلاَ تَنْتَظِرِ الْمَسَاءَ ، وَخُذْ مِنْ صِحَّتِكَ لِمَرَضِكَ ، وَمِنْ حَيَاتِكَ لِمَوْتِكَ .

233 - İbn-i Ömer ***radiyallahu anh***'dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* iki omuzumu tuttu da:

"Ey İbn-i Ömer! Sen, dünyada bir yabancı yahut geçici bir yolcu gibi ol" buyurdu.

İbni Ömer *radiyallahu anh* şöyle derdi:

"Akşamladığında sabahı bekleme, sabahladığında akşamı bekleme. Hastalanmadan önce sağlığının, ölmeden önce hayatının kıymetini bil."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte mü'minin hedefi... Ne dünya ne de dünyanın güzellikleri... Hedef ancak ve ancak ahiret mutluluğu... Dünya ise mü'min için bir araç veya geçmesi gereken bir yol hükmünde... Fakat kesinlikle amaç değil… Mü'min böyle düşünmelidir. Sadece böyle düşünmelidir ki, şu çok kısa dünya hayatını ahiretine göre düzenleyebilsin, gençlik, sağlık, gibi nimetlerin değerini bilip Allah yolunda kullanabilsin, hayatının her anını ve malının her kuruşunu bu din yoluna sarfedebilsin veya bu dinin hakimiyeti için canını ortaya koyabilsin. Hem her mümin bilir ki akşama erişse bile sabaha erişemeyebilir ve sabaha erişse bile akşamı göremeyebilir. Mü'min bilir ki ölüm kendisine her an yakındır. Her mü'min inanır ki Allah için kullanılmadıkça bu dünya da, bu dünyanın güzellikleri de boştur, bomboştur.

DUANIN KABULÜ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « يُسْتَجَابُ لأَحَدِكُمْ مَا لَمْ يَعْجَلْ يَقُولُ دَعَوْتُ فَلَمْ يُسْتَجَبْ لِى »

234 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan***; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Sizden her birinizin duası acele edilmedikçe kabul olunur. İnsan (acele eder de): **"dua ettim de kabul olunmadı" der."**

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Dua etmek, Allah-u Teâlâ katında en sevimli olan ibadetlerdendir. Zira dua anında müslüman kul küçüklüğünü ve zayıflığını belirterek Allah'a yönelmiş ve her zaman O'nun yardım ve gözetimine muhtaç olduğunu kabul etmiştir. Sadece kendisine ibadet eden kullarına karşı son derece şefkâtli ve merhametli olan Allah Azze ve Celle'de kulunun bu samimi yönelişine karşılık, onun duasına mutlaka cevap vereceğini vaadetmiştir. Allah'ın mü'min kulunun duasına karşılık verişi, kulun istediği şeyin olmasını sağlamasıyla meydana gelebileceği gibi, onun bu yönelişini bir haramına keffaret kılması veya bir sevap olarak yazıp ahirette karşılığını vermesi şeklinde de olabilir. Bu nedenle dua ettiği halde, istediklerinin verilmediğini gören kulun, acele ederek duasına karşılık verilmediğine hükmetmesi çok yanlış bir harekettir. Zira şayet Allah-u Teâlâ mü'min kul bir şey istediği halde onu vermiyorsa mutlaka o mü'min kul için bir hayır vardır. Ve duasının karşılığı da iki şekilden biriyle mutlaka verilecektir. O mü'min şunu da bilmelidir ki şayet duasına cevap verilmediğine inanırsa bu yanlış düşüncesine ceza olarak ne dünyada ne de ahirette gerçekten duasına cevap verilmez. Zira böyle bir inanç, sevap almayı engelleyici bir düşüncedir.

YÖNETİCİLİĞE TALİB OLMAK

عن عَبْد الرَّحْمَنِ بْنُ سَمُرَةَ رضي الله عنه قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « يَا عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ سَمُرَةَ لاَ تَسْأَلِ الإِمَارَةَ ، فَإِنَّكَ إِنْ أُوتِيتَهَا عَنْ مَسْأَلَةٍ وُكِلْتَ إِلَيْهَا ، وَإِنْ أُوتِيتَهَا مِنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ أُعِنْتَ عَلَيْهَا ، وَإِذَا حَلَفْتَ عَلَى يَمِينٍ فَرَأَيْتَ غَيْرَهَا خَيْراً مِنْهَا ، فَكَفِّرْ عَنْ يَمِينِكَ ، وَأْتِ الَّذِى هُوَ خَيْرٌ »

235 - Abdurrahman b. Semüre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre o şöyle demiştir:

"Rasûlulah sallallahu aleyhi ve sellem bir kere bana şöyle öğüt verdi:

"Ey Abdurrahman b. Semure! Sakın emir olmak isteme Eğer sen isteyerek sana emirlik verilirse istediğin şey ile (yalnız) **bıra-**

kılırsın (Allah'ın yardımına nail olamazsın)**. Eğer emirlik sen isteme-den verilirse** (Allah tarafından) **yardım olunursun. Bir de, Ey Abdurrahman! Sen bir şeye yemin edip de başkasını ondan daha hayırlı gördüğünde yemininden dön ve keffaret verip o hayırlı olan işe başla."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1- Şahsi arzu ve isteklerin veya nefsin emrettiği üstünlük duygularının hiçbir şekilde hakim olmadığı İslâmi yönetim sisteminde, her zaman için geçerli bir düstur vardır: Emirlik ve liderlik isteyene değil, hak edene verilir. İşte bu mükemmel düsturun hayat pratiğinde tam manasıyla uygulanabilmesi için Allah-u Teâlâ bunu, şu kuralla desteklemiştir. Kim emirlik ya da liderliği kendi istek ya da talebiyle alırsa, böyle bir isteğin normal şartlarda tek bir sebebi vardır ki, o da nefsin yücelme isteği, makam mevki, *şan-şöhret* arzusudur. Bu takdirde Allah-u Teâlâ kendini yüceltmek isteyenin, acizliğini ve zayıflığını göstermek, nefsinin arzularına uymasını cezalandırmak için yardımından mahrum bırakır. Fakat ne zaman ki bu görev kişiye kendi isteğiyle değil de, hak ettiğinden dolayı mü'minler tarafından verilirse, işte o zaman Allah, o kimseye her hayırlı işinde yardım eder ve destekler. İşte tüm bu nedenlerden dolayı, her mü'min İslâm toplumunda lider olmayı değil, bu yüce toplumu yüceltmek için son gücünü kullanan bir er olmayı arzulamalıdır. Ve şayet kendisine böyle bir görev verilirse Allah'tan yardım etmesini, şeytanın ve nefsinin arzularından kendisini korumasını istemesi gerekir.

2 - Herhangi bir konuyu yapmaya veya yapmamaya dair yemin eden bir mü'minin, şayet o hususta dini için daha hayırlı fakat yeminin zıddına bir hali görürse, yemininden dönüp, o işi işlemesi ve yemininin keffaretini ödemesi elbette daha hayırlıdır.

İSLÂM DİNİ NİZAM VE DÜZEN DEMEKTİR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لاَ يَمْشِى أَحَدُكُمْ فِى نَعْلٍ وَاحِدَةٍ لِيُحْفِهِمَا جَمِيعاً ، أَوْ لِيَنْعَلْهُمَا جَمِيعاً »

236 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Sakın sizin biriniz bir ayakkabı ile gezmesin. Ya ikisini birden çıkarsın yahut ikisini de giysin." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini; nizam ve düzen demektir. Allah tarafından, insan hayatının her yönünü düzenlemek üzere gönderilmiş olan İslâm dini, bunu sağlamak için ufak olsun, büyük olsun her konuda çeşitli emir ve yasaklar ortaya koymuş, ayakkabı giyme adabından, devlet idaresine, kadar her şeyi bir hükme bağlamıştır. Bu din, hiçbir düzensizliği hoş görmez. Sadece bir ayakkabıyı giyip, böylece dolaşmayı dahi düzensizlik kabul edip, nehyeder. İşte bu kadar mükemmel olan İslâm dinine tabi olan herkes ve özellikle de bu dine daveti kendisine görev edinmiş olanlar, bu dinin gösterdiği şekilde düzenli ve tertibli olmak zorundadırlar.

SAĞ VE SOL

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِذَا انْتَعَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ بِالْيَمِينِ وَإِذَا نَزَعَ فَلْيَبْدَأْ بِالشِّمَالِ ، لِتَكُنِ الْيُمْنَى أَوَّلَهُمَا تُنْعَلُ وَآخِرَهُمَا تُنْزَعُ »

237 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Sizin biriniz ayakkabısını giyeceği zaman, sağ ayağı ile başlasın, çıkaracağı zaman da sol ayağıyla çıkarmaya başlasın. Bu surette sağ ayak, giyilen iki ayağın önü, çıkarılan iki ayağın da sonu olsun."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Şahsi ve toplumsal herhangi bir soruna cevap arayan kişi, Kur' an ve sünnette bu soruna mutlaka çözüm bulacaktır. Zira Allah ister şahsi olsun, isterse sosyal konular da olsun, insan hayatıyla ilgili her konuda hüküm bildirmiştir. Kişinin nasıl yemek yiyeceği, nasıl giyineceği, nasıl evden çıkacağı, nasıl tuvalete gireceği İslâm'da cevapsız kalmadığı gibi nasıl bir devlet düzenine inanacağı, hayatını nasıl düzenleyeceği, anlaşmazlıklarını nasıl ve nerede halledeceği; sosyal düzeni, sosyal adaleti nasıl sağlayacağı, ekonomik sistemin nasıl olacağı da cevapsız kalmamış, bir hükme bağlanmıştır.

Bu hadiste de Allah Rasûlü ayakkabının nasıl giyileceğini tarif ediyor. Burada şu hususa da işaret vardır: İslâm dini yemek gibi temiz işlerde

sağ elin, taharet yapmak gibi pis işlerde sol elin kullanılmasını ve eve girmek, elbise giymek gibi işe başlarken sağ ile, tuvalete girmek evden çıkmak gibi işlerde de sol ile başlanmasını tavsiye etmiştir. Fakat günümüzde ard niyetli bazı sapıklar bunu ve buna benzeyen delilleri kendilerine delil getirip diğer bir adı faşizm olan sağcılığın hayırlı, solculuk dedikleri komunizmin ise hayırsız olduğunu iddia ediyorlar. Bu iddia çok büyük bir yanlış ve iftiradır. Zira her ikisi de emperyalizm ve maddeciliğe dayanan, faşizm ve komünizm aynı sonuca varan sapık ideolojilerdir. Bunlardan herhangi birisinin iyiliğine dair İslâm'dan delil getirmek çok saçmadır. Çünkü İslâm dini bu iki ideolojiyi de reddedip, bunların şirk ve küfür düzenleri olduğunu vurguluyor.

MÜ'MİNİN HEDEFİ AHİRETİ KAZANMAKTIR

عن حُذَيْفَةَ قال سَمِعْتُ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « لاَ تَلْبَسُوا الْحَرِيرَ وَلاَ الدِّيبَاجَ وَلاَ تَشْرَبُوا فِى آنِيَةِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ،وَلاَ تَأْكُلُوا فِى صِحَافِهَا ، فَإِنَّهَا لَهُمْ فِى الدُّنْيَا وَلَنَا فِى الآخِرَةِ »

238 - Huzeyfe ***radiyallahu anh'dan***:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim" dediği rivâyet olunmuştur;

"İpek ve atlas elbise giymeyiniz. Ve altın, gümüş kaptan içmeyiniz; gümüş ve altın tabaklardan yemek de yemeyiniz. Bunlar dünyada kâfirlerin, ahirette de biz müslümanlarındır."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ, tüm müslümanlara, dünyevi değerlerden ve dünyaya ait süslerden vazgeçip, herhalukârda düşüncelerini ve amellerini Allah'ın rızasına yönelterek, çalışmalarını ahiret hayatının güzelliklerini kazandıracak şekilde düzenlemelerini emrediyor.

İşte bu yüzden, kişiyi dünyaya bağlayan ve uhrevi düşünce ve duygulardan mahrum kalmasına sebep olan, ipek ve atlas giymek erkeklere, altın ve gümüş kaplardan *yeme-içme* tüm mü'minlere haram kılınmıştır. Zira dünyevi ve maddi değerlere bağlılık kişiyi Allah yolunda cihaddan alıkoyan en önemli etkenlerdendir.

YATMADAN ÖNCE

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها أَنَّ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ كُلَّ لَيْلَةٍ جَمَعَ كَفَّيْهِ ثُمَّ نَفَثَ فِيهِمَا فَقَرَأَ فِيهِمَا (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) وَ (قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ) وَ (قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ) ثُمَّ يَمْسَحُ بِهِمَا مَا اسْتَطَاعَ مِنْ جَسَدِهِ يَبْدَأُ بِهِمَا عَلَى رَأْسِهِ وَوَجْهِهِ وَمَا أَقْبَلَ مِنْ جَسَدِهِ يَفْعَلُ ذَلِكَ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ .

239 - Âişe ***radiyallahu anhâ'***dan rivâyete göre şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* her gece yatağına geldiği zaman iki elini birleştirip sonra bunlara üfler ve: Kulhuvallahu ehad, Kul euzu bi-Rabbi felak ve Kul euzu bi-Rabb'in nas sürelerini okurdu. Sonra da iki eliyle vücudundan eli yetiştiği yerleri sıvazlardı. Elleriyle başını, yüzünü, vücudunun ön kısmını meshetmeye başlardı. Sonra vücudunun arka tarafını meshederdi. Ve böyle okuyup üfleyerek vücudunu meshetmeyi üç defa tekrarlardı." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Yemek yeme adabından, devlet idaresine kadar her konuda hüküm bildirmiş olan İslâm dini, Rasûlü vasıtasıyla ihtiyaç duyabileceğimiz diğer bütün bilgileri de bildirmiştir. İşte bu hadiste de, Allah Rasûlü bizlere, cinlerden ya da diğer mahlukâttan gelebilecek zararlara karşı bir korunma yolu tarif ediyor. Nitekim hadiste bildirildiği gibi yapan kimse, Allah'ın muhafazasına girmiş olur ve Allah, onu gelebilecek zararlardan korur.

RASÛLULLAH'IN ÇAĞIRISI

عَنْ أَبِى سَعِيدِ بْنِ الْمُعَلَّى قَالَ كُنْتُ أُصَلِّى فِى الْمَسْجِدِ فَدَعَانِى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمْ أُجِبْهُ ، فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّى كُنْتُ أُصَلِّى . فَقَالَ « أَلَمْ يَقُلِ اللَّهُ (اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ) ثُمَّ قَالَ لِى لأُعَلِّمَنَّكَ سُورَةً هِىَ أَعْظَمُ السُّوَرِ فِى الْقُرْآنِ قَبْلَ أَنْ تَخْرُجَ مِنَ الْمَسْجِدِ » . ثُمَّ أَخَذَ بِيَدِى ، فَلَمَّا أَرَادَ أَنْ يَخْرُجَ قُلْتُ لَهُ أَلَمْ تَقُلْ « لأُعَلِّمَنَّكَ سُورَةً هِىَ أَعْظَمُ سُورَةٍ فِى الْقُرْآنِ » . قَالَ « (الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) هِىَ السَّبْعُ الْمَثَانِى وَالْقُرْآنُ الْعَظِيمُ الَّذِى أُوتِيتُهُ »

240 - Ebû Said b. Mualla ***radiyallahu anh'***dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Ben bir kere mescidde namaz kılarken Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* beni çağırmıştı. Ben de icabet edememiştim. Namazdan sonra vardığımda:

"Ya Rasûlallah! Namaz kılıyordum, geç icabet ettim. "Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah, Kur'ân'da: "Ey mü'minler! Allah Rasûlü sizi, kendinize hayat verecek şeylere davet ettiği zaman Allah'a ve Rasûlüne icabet edin." buyurmadı mı?" dedi." Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana:

"Ey Said! Sen bu mescidden çıkmazdan önce sana muhakkak bir süre öğreteceğim ki, o, Kur'ân'daki sürelerin sevap bakımından en büyüğüdür" buyurdu Sonra elimi tuttu. Mescidden çıkmak istediği sırada ben:

"Ya Rasûlallah! Sana bir süre öğreteceğim ki o, Kur' an'daki sürelerin en büyüğüdür, demedin mi?"dedim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"O süre Fatiha süresidir ki namazlarda tekrar olunan yedi ayet ve bana ihsan olunan büyük Kur' an'dır" buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Rasûlullah'a itaat etmek, O'nun emirlerini dinleyip uygulamak farzdır. Rasûlullah'ın herhangi bir emrine karşı gelen kişi küfre girer. Zira Rasûlullah'ın her emri kendisine Allah katından gelen bir vahiydir. Ve Rasûlullah'a itaat etmek Allah'a itaat etmek demektir. Hadiste geçen olayda, sahabenin Rasûlullah'ın çağrısına cevap vermemesi, O'nun emrine itaat etmediğinden değil, namazının bozulması korkusuyladır. Bu sebeple, Rasûlullah, o sahabeyi affetmiştir.

2 - İlim öğrenme hususunda kararlı ve samimi olan kişi, kendisine öğretecek kimse unutsa bile, hemen ona, öğretmesi gerektiğini hatırlatır ve ilim talebini tekrarlar.

EVLERİNİZİ
KABİRLERE ÇEVİRMEYİN

عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « اجْعَلُوا فِى بُيُوتِكُمْ مِنْ صَلاَتِكُمْ ، وَلاَ تَتَّخِذُوهَا قُبُورًا »

241 - Abdullah b. Ömer ***radiyallahu anh***, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in:

"Namazınızın bir kısmını evlerinizde kılınız. Evlerinizi kabirlere çevirmeyiniz" buyurduklarını rivâyet etmiştir.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini, insanlara her an ve her yerde kulluklarını hatırlamalarını tavsiye eder. İnsan kulluğunun yoğunlaşmış ve sembolik bir ifadesi olan namaz ibadeti, bu gayeyi gerçekleştirmede etkin bir yoldur. Bu nedenle, İslâm toplumunda, namazın sadece mescidlere has kılınmaması, nafilelerin evde kılınarak, evlerin de Allah'ın zikredildiği yerler haline getirilmesi sağlanmıştır. Zira hiç namaz kılınmayan ev, içinde hareketsiz ölülerin bulunduğu mezar gibidir. Nafile namazların evde yapılmasının bir faydası da şudur ki; nafileler Allah'ın emretmeyip sadece tavsiye ettiği namaz türüdür. Bu nedenle, nafileyi yerine getiren kişi, şayet topluluk yanında ise, O toplulukta nafileyi yapmayanlara karşı riya duygusu hissedebilir. Nafilelerin evde kılınması bu ihtimali de ortadan kaldırır.

KÖTÜLÜKTEN KORUYAN DUA

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما – قَالَ كَانَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَوِّذُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَيَقُولُ « إِنَّ أَبَاكُمَا كَانَ يُعَوِّذُ بِهَا إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ ، أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لاَمَّةٍ »

242 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, Hasan ile Hüseyin'e şu duayı okurdu ve:

"Büyük babanız (İbrâhîm)**'de bu duayı** (oğulları) **İsmail ile İshak'a okurdu"** derdi.

"Allahım! İnsanların, cinlerin, şeytanların (şerrinden) (zehirli) **haşerattan ve dokunan her kötü gözden şifa veren kelimelerine sığınırım."** ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hastalık anında ve hastalıktan korunmak istendiğinde, Kur'ân ayetlerinden bazılarını ya da bu hadiste geçen dua gibi Rasûlullah'ın bize bildirdiği duaları okumak hem sünnettir hem de bu tür kötülüklerden korunmaya bir vesiledir.

RÜYA, KULAK HIRSIZLIĞI VE RESİM

عن ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما قَالَ سَمِعْتُ مُحَمَّداً صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « مَنْ صَوَّرَ صُورَةً فِى الدُّنْيَا كُلِّفَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنْ يَنْفُخَ فِيهَا الرُّوحَ ، وَلَيْسَ بِنَافِخٍ ، ومَنْ تَسَمَّعَ إِلَى حَدِيثِ قَوْمٍ وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ صُبَّ فِي أُذُنَيْهِ الآنُكُ , وَمَنْ تَحَلَّمَ كُلِّفَ بِأَنْ يَعْقِدَ شَعِيرَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيُعَذَّبُ وَلَيْسَ بِعَاقِدٍ , وَمَنْ صَوَّرَ صُورَةً فِي الدُّنْيَا كُلِّفَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنْ يَنْفُخَ فِيهَا الرُّوحَ وَلَيْسَ بِنَافِخٍ " »

243 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh***'dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Her kim görmediği bir rüyayı gördüm diye iddia ve ısrar ederse (kıyamet gününde) **ona iki arpa tanesini birbirine düğümlemesi teklif edilir ve hiçbir zaman yapamayacağı bu işle azap olunur. Her kim de bir toplumun duyulmasını hoşlanmadıkları bir haberini işitmeye çalışırsa, onun iki kulağına kıyamet gününde kurşun dökülür. Her kim de bir canlının suretini resmederse, ona da: "Haydi buna ruh üfle** (can ver)**" diye teklif olunarak azap olunur. Hâlbuki o, hayat verme kudretine sahip değildir."**

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte toplum düzenini bozucu etkiye sahip üç haram: Kendi nefsini yüceltmek ya da bir başkasını alçaltmak gayesiyle görmediği rüyayı görmüş gibi anlatıp yalan söylemek, müslümanların gizli ve özel hayatlarını araştırıp bunları ifşa etmek ve canlı bir varlığın resmini çizmek. Bu üç olayın ortak bir yönü var: İslâmın toplum düzenini sağlamak üzere koyduğu sınırlara uymak, başkalarının hakkına tecavüz, kendisini yüceltmek veya bir başkasının insanlar gözündeki değerini düşürmek için yalan söy-

lemek ve hatta görmediği bir rüyayı buna delil getirmek, en azından yalan olması yönüyle azaba çarptırılmaya sebep olur. Buna ek olarak böyle bir hareketle başkalarının hakkına tecavüz de söz konusudur. Aynı şekilde müslümanların özel hayatlarını ve mahrem yönlerini araştırıp bunları ifşa edenler de müslümanların hakkına tecavüz ettiğinden, canlı resimleri yapan kimse de şirke ve bid'ate sebep olabilecek bir ameli işlediğinden azabı ve cehennemde belli bir süre kalmayı hak etmiştir.

ESNEME ANINDA YAPILACAK ŞEY

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « التَّثَاؤُبُ مِنَ الشَّيْطَانِ ، فَإِذَا تَثَاءَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَرُدَّهُ مَا اسْتَطَاعَ ، فَإِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَالَ هَا .ضَحِكَ الشَّيْطَانُ »

244 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Esnemek şeytandandır. Sizden biriniz esneyeceği zaman gücü yettiği kadar onu tutsun. Çünkü biriniz esnemesi anında "haa" deyince şeytan güler." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Kendisine esneme gelen kimsenin elinden geldiği kadar bunu engellemeye çalışması hem sünnet olduğu için sevap kazandırır hem de kişiyi insanların ve şeytanın yanında gülünç duruma düşmekten kurtarır.

RÜYA

عَنْ أَبِى سَعِيدٍ الْخُدْرِىِّ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ رُؤْيَا يُحِبُّهَا فَإِنَّمَا هِىَ مِنَ اللَّهِ ، فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ عَلَيْهَا ، وَلْيُحَدِّثْ بِهَا ، وَإِذَا رَأَى غَيْرَ ذَلِكَ مِمَّا يَكْرَهُ ، فَإِنَّمَا هِىَ مِنَ الشَّيْطَانِ ، فَلْيَسْتَعِذْ مِنْ شَرِّهَا ، وَلاَ يَذْكُرْهَا لأَحَدٍ ، فَإِنَّهَا لاَ تَضُرُّهُ »

245 - Ebû Said Hudri ***radiyallahu anh'dan***; "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim" dediği rivâyet edilmiştir:

"Sizden biriniz sevdiği bir rüyayı görürse bilsin ki o, Allah tarafındandır. Rüya sahibi bu rüyası üzerine Allah'a hamdetsin ve başkasına da söylesin. Buna aykırı hoşlanmadığı bir rüya gör-

düğünde de muhakkak ki bu rüya şeytandandır. Bu halde rüya sahibi rüyasının şerrinden Allah'a sığınsın ve rüyasını kimseye söylemesin. Bu şekilde o rüya, sahibine zarar vermez."

(Buhârî)

عن أَبِى قَتَادَةَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . حَدَّثَنِى سُلَيْمَانُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ حَدَّثَنَا الأَوْزَاعِىُّ قَالَ حَدَّثَنِى يَحْيَى بْنُ أَبِى كَثِيرٍ قَالَ حَدَّثَنِى عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِى قَتَادَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ مِنَ اللَّهِ ، وَالْحُلُمُ مِنَ الشَّيْطَانِ فَإِذَا حَلَمَ أَحَدُكُمْ حُلُماً يَخَافُهُ فَلْيَبْصُقْ عَنْ يَسَارِهِ ، وَلْيَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّهَا ، فَإِنَّهَا لاَ تَضُرُّهُ »

246 - Ebû Katade *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Güzel rüya Allah'tandır. Kötü rüya da şeytandandır. Biriniz kötü ve korkunç bir rüya gördüğünde hemen sol tarafına tükürüp üflesin ve o rüyanın şerrinden Allah'a sığınıp, euzu billahi min'eşşeytanirracim desin. Bu şekilde o rüya gören kimseye zarar vermez." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rüya üç türlüdür:

a) Allah'tan olan sadık rüyalar.

b) Şeytandan olan kötü rüyalar.

c) İnsanın günlük yaşantısında psikolojik olarak etkilendiği olayların bilinçaltında yerleşmesinden dolayı gördüğü rüyalar.

Rüya bilim tarafından sırları henüz tam açıklanamamış, psikolojik bir olaydır ve günlük yaşamda insan üzerinde göz ardı edilemiyecek etkilere sahiptir. Kötü bir rüya görerek bunun kendisine zarar getireceğine inanan ve düşüncelerini devamlı psikolojik baskı altında tutan kişinin kendisine rüyada gördüğü kötü olayların verebileceği zararlardan daha fazlasını vererek, boşu boşuna aklını meşgul etmesini önlemek için İslâm dini şu tavsiyede bulunmuştur:

Kötü rüya görüldüğünde uyanan kişinin, şeytandan Allah'a sığınıp sol yanına üç defa tükürerek bu rüyayı kimseye anlatmaması. Böyle bir hareket kişiye hem psikolojik olarak moral verecek, hem de Allah'a sığınıldığı için Rabbin muhafazasına sebep olacaktır.

Aynı zamanda iyi rüya görüldüğünde bunun Rabbani olduğunun bildirilmesi ve böyle bir rüya gören kimsenin, bunu sevdiklerine anlatmasının

tavsiye edilmesi de, insanı iyi işleri yapmaya teşvik etmesi ve Allah'ın, kula iyilikleri vermesine vesile olması açısından gayet önemlidir.

RÜYA VE İLHAMLAR DELİL DEĞİLDİR

عن أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « مَنْ رَآنِى فِى الْمَنَامِ فَسَيَرَانِى فِى الْيَقَظَةِ ، وَلاَ يَتَمَثَّلُ الشَّيْطَانُ بِي »

247 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in:

"Her kim beni rüyasında görürse muhakkak o, uyanık bir halde de beni görecektir. Çünkü şeytan bana benzer bir surete giremez." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ, hak ile batılın karışmasını önlemek için şeytanın, Rasûllerin bildirdiği vahye etkide bulunmasını ya da onların şekillerine girerek insanlara batılı hak gibi göstermesini engellemiştir. Bu nedenle rüyada Rasûlullah'ı görmek onun hakiki halini görmek gibidir. Maalesef birçok çevrelerce yanlış anlaşılarak, rüyanın dinde teşri kaynağı olmasına delil getirilmiştir. Hatta bu sapık düşüncelerde o kadar ileri gidenler oldu ki, dini hususlarda sadece rüya ve ilhamlara göre amel edip, insanlara sadece bunları delil getirmeye başladılar. Hâlbuki bu dinin teşri kaynağı ve delili ancak Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelen vahiy, yani Kur'ân ve sünnettir.

DÜĞÜNDE EĞLENMEK

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها أَنَّهَا زَفَّتِ امْرَأَةً إِلَى رَجُلٍ مِنَ الأَنْصَارِ فَقَالَ نَبِيُّ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « يَا عَائِشَةُ مَا كَانَ مَعَكُمْ لَهْوٌ فَإِنَّ الأَنْصَارَ يُعْجِبُهُمُ اللَّهْوُ »

248 - Âişe *radiyallahu anhâ*'dan şöyle rivâyet olunmuştur:

Âişe *radiyallahu anhâ* terbiyesi altında bulunan bir kızı ensardan bir kişi ile evlendirmişti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ya Âişe! Hani sizin def çalan ve şiir söyleyen şarkıcınız yok mu? Ensarın böyle oyun hoşuna gider" buyurdu.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Evlilik insanlara sevinç veren mutlu bir olaydır. İslâm dini, evlilik gerçekleşirken, kadınların kendi aralarında def çalıp içinde mana olarak şirk ve haramı gerektiren sözler bulunmayan şarkıları söyleyip eğlenmelerini helal kılmıştır.

CİNSİ MÜNASEBETTEN ÖNCE OKUNACAK DUA

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَمَا لَوْ أَنَّ أَحَدَهُمْ يَقُولُ حِينَ يَأْتِى أَهْلَهُ بِاسْمِ اللَّهِ ، اللَّهُمَّ جَنِّبْنِى الشَّيْطَانَ ، وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا ، ثُمَّ قُدِّرَ بَيْنَهُمَا فِى ذَلِكَ ، أَوْ قُضِىَ وَلَدٌ ، لَمْ يَضُرَّهُ شَيْطَانٌ أَبَداً »

249 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh'***dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem'*in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur.

"Bir kimse eşinin yanına yaklaşırken "Bismillah Ya Rab! Beni şeytandan uzaklaştır, şeytanı da bize ihsan edeceğin çocuktan uzak kıl" derse, sonra karı ve kocanın bu münasebetinden bir çocuk takdir olunursa, hiçbir zaman şeytan o çocuğa zarar veremez." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah'ın kanunlarından oluşan İslâm dini, en ufak bir detayı dahi ihmal etmeksizin, insan yaşantısının her yönünü düzenlemiştir. Hatta kişinin eşiyle olan cinsi ilişkilerinde dahi bazı emir ve yasaklar bildirip kişilere fayda verecek şeylere teşvik eden tavsiyelerde bulunmuştur. Bu hadiste de eşlerin ve çocuğun zarardan korunmasına vesile olacak ve yapılan bu amelin ibadet hükmüne geçmesini sağlayacak bir dua bildiriliyor.

GÜZEL SESLE ALLAH'IN KİTABINI OKUYAN MÜRTEDLER

عن أَبي سَعِيدٍ الْخُدْرِىَّ قال : بَعَثَ عَلِىٌّ بْنُ أَبِى طَالِبٍ – رضى الله عنه – إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْيَمَنِ بِذُهَيْبَةٍ فِى أَدِيمٍ مَقْرُوظٍ لَمْ تُحَصَّلْ مِنْ تُرَابِهَا ، قَالَ فَقَسَمَهَا بَيْنَ أَرْبَعَةِ نَفَرٍ بَيْنَ عُيَيْنَةَ بْنِ بَدْرٍ ، وَأَقْرَعَ بْنِ حَابِسٍ وَزَيْدِ الْخَيْلِ ، وَالرَّابِعُ إِمَّا عَلْقَمَةُ وَإِمَّا عَامِرُ بْنُ الطُّفَيْلِ ، فَقَالَ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِهِ كُنَّا نَحْنُ أَحَقَّ بِهَذَا مِنْ هَؤُلاَءِ . قَالَ فَبَلَغَ ذَلِكَ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ « أَلاَ تَأْمَنُونِى وَأَنَا أَمِينُ مَنْ فِى السَّمَاءِ ، يَأْتِينِى خَبَرُ السَّمَاءِ صَبَاحاً وَمَسَاءً » . قَالَ فَقَامَ رَجُلٌ غَائِرُ الْعَيْنَيْنِ ، مُشْرِفُ الْوَجْنَتَيْنِ ، نَاشِزُ الْجَبْهَةِ ، كَثُّ اللِّحْيَةِ ، مَحْلُوقُ الرَّأْسِ ، مُشَمَّرُ الإِزَارِ ، فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، اتَّقِ اللَّهَ . قَالَ « وَيْلَكَ أَوَلَسْتُ أَحَقَّ أَهْلِ الأَرْضِ أَنْ يَتَّقِىَ اللَّهَ » . قَالَ ثُمَّ وَلَّى الرَّجُلُ ، قَالَ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، أَلاَ أَضْرِبُ عُنُقَهُ قَالَ « لاَ ، لَعَلَّهُ أَنْ يَكُونَ يُصَلِّى » . فَقَالَ خَالِدٌ وَكَمْ مِنْ مُصَلٍّ يَقُولُ بِلِسَانِهِ مَا لَيْسَ فِى قَلْبِهِ . قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنِّى لَمْ أُومَرْ أَنْ أَنْقُبَ قُلُوبَ النَّاسِ ، وَلاَ أَشُقَّ بُطُونَهُمْ » قَالَ ثُمَّ نَظَرَ إِلَيْهِ وَهْوَ مُقَفٍّ فَقَالَ « إِنَّهُ يَخْرُجُ مِنْ ضِئْضِئِ هَذَا قَوْمٌ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ رَطْباً ، لاَ يُجَاوِزُ حَنَاجِرَهُمْ ، يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ » . وَأَظُنُّهُ قَالَ " لَئِنْ أَدْرَكْتُهُمْ لأَقْتُلَنَّهُمْ قَتْلَ ثَمُودَ "

250 - Ebû Said-i Hudri ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Ali b. Ebi Talib *radiyallahu anh* Yemen'den Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* tabaklanmış bir meşin içinde henüz toprağından ayrılmamış altın cevheri göndermişti. Rasûlullah bu altın cevherini şu dört kişi arasında paylaştırdı: Uyeyne b. Bedir, Akra b. Habis, Zeyd'ül Hayl, Alkame (veya Amir b. Tufeyl). Rasûlullah'ın ashabından bir kişi:

"Bu ihsana biz bunlardan daha layık idik" demişti. Bu söz Rasûlullah'a erişince:

"Siz bana güvenmiyor musunuz? Ben göklerin bile eminiyim. Sabah akşam bana gökyüzünün haberi geliyor" buyurdu. Bunun üzerine iki gözü çökük, yanağının iki elmacığı çıkık, alnı yüksek, gür sakallı, başı traşlı, izarını yukarı çekmiş bir kişi ayağa kalkıp:

"Ya Rasûlallah! Allah'tan kork" demişti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ona:

"Yazıklar olsun sana! Ben, yeryüzündeki insanların Allah'tan korkmaya layık ve en çok korkanı değil miyim?" cevabıyla karşıladı. Sonra bu kişi arkasını dönüp gitti. Halid b. Velid:

"Ya Rasûlallah! Şunun kafasını vurayım" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Yok vurma! Belki namaz kılıyordur" buyurdu. Bunun üzerine Halid:

"Ya Rasûlallah! Namaz kılanlardan öyle kimseler vardır ki onlar gönüllerinde olmayan şeyi dilleriyle söylerler" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"**Ben, insanların kalplerini açmaya, karınlarını yarmaya memur değilim"** buyurdu.

Ravi der ki:

"Sonra Rasûlullah o kişi dönüp giderken arkasından bakıp şöyle buyurdu:

"Şunun soyundan öyle bir nesil türeyecektir ki, onlar her zaman güzel sesle Allah kitabını okuyacaklar Fakat Kur'ân'ın tatlılığı onların boğazlarından geçmeyecektir. Onlar, okun avı süratle delip çıktığı gibi dinden çıkacaklar."

Ravi Ebû Said der ki:

"Öyle sanıyorum ki sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Eğer ben bunların zamanına yetişmiş olsaydım Semud'un helak olduğu gibi muhakkak bunları öldürürdüm" buyurdu."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Diğer birçok İslâmi gerçekte olduğu gibi; sapık düşüncelerini Allah'ın sapıklıktan uzak diniyle destekleme gaflet ve cehaletlerini gösterenlerce, bu hadisin bildirdiği bir hüküm istismar edilmiş ve Rasûlün getirdiği hakikâtlerden çok uzak tevillerle bu hüküm delil gösterilerek, her türlü küfür ve şirklerine rağmen Allah düşmanları -sırf namaz kılıyor görünmelerine karşılık- müslüman olarak addedilmiştir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kendisine hakaret etmesine rağmen -ki bu amel aslında küfür kapsamındadır- hadiste bahsedilen adamı serbest bıraktırması ve buna sebep olarak, o şahsın namaz kılma ihtimalini göstermesi bahsettiğimiz sapıkların istismar edip, delil getirdikleri hükümdür. Oysa bu tür kimseler, Rasûlullah'ın böyle davranmasını ve bu sözleri söylemesini gerektiren şartları göz ardı ettiler ve böylelikle zikrettiğimiz hükmü gelişigüzel herkes ve her zaman için genelleştirdiler.

Şurası açıktır ki, bu hadiste bahsedilen kişinin Rasûlullah'a hakaretten başka, küfür olabilecek hiçbir zahiri ameli yoktu. Bilakis, namaz gibi yapılmayışının gizlenmesi mümkün olmayan, yapıldığında herkes tarafından görülebilen bir ameli zahirinde gösteriyordu. Ve namaz, onun zahirinde Allah'a teslimiyetin bir delili idi. İşte bu nedenle Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* diğer ibadetleri değil de namazı zikretmişti. Böyle bir durum karşısında Rasûlullah için iki seçenek vardı. Birincisi, kendisine karşı yaptığı hakaretten dolayı Onu öldürtmek ve zahiren teslimiyet ifade eden namaz kılışını göz ardı etmek. Bunun sonucunda zahiren İslâm alametleri taşıyan bir kişinin öldürülmesi, kâfirler için İslâm aleyhinde propoganda aracı olabilecek böylelikle "müslümanlar birbirlerini öldürüyorlar" söylentisi birçok kişiyi İslâm'dan uzaklaştırabilecekti. İkinci seçenek, Rasûlullah'ın şahsına yapılan hakareti affedip zahiri teslimiyetine binaen o kişiyi serbest bırakmak, böylelikle İslâm'ın aleyhinde olabilecek propogandaları önlemek hatta olayı İslâm'ın lehine dönüştürmekti. Şahsı ile ilgili hususlarda insanlara karşı daima yumuşaklık ve affetme yolunu tutan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, ikinci seçeneği tercih etmiş ve o kişiyi serbest bırakmıştır. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şahsına karşı işlenen suçu affederek bu kişinin zahirinde küfrü dolayısıyla öldürülmeyi gerektirecek herşeyi ortadan kaldırmıştır. Şunu ısrarla belirtelim ki, Rasûlullah'ın bu adamı namaz kıldığını sebep göstererek affetmesi onun zahirinde (Rasûlullah'ın iftirayı affetmesinden sonra) küfrü gerektirecek birşey olmadığındandır. Namaz kılışının zikredilmesi de zahiren küfrü olmayan bu kişi için namazın Allah'a teslimiyet gösterdiğinin herkes tarafından görülebilen bir delili olmasındandır. Şayet o şahsın zahirinde küfri bir amel bulunsaydı, ister namaz kılsın, ister zekât versin, isterse cihad etsin Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* onu mutlaka kâfir olarak isimlendirir ve tevbe etmediği takdirde öldürtürdü. Nitekim hadisin sonunda ileride çıkacak bir takım insanları, Kur'ân okumalarına, müslüman olduklarını iddia etmelerine rağmen Rasûlullah'ın kâfirler olarak isimlendirmesi ve onların öldürülmelerini emretmesi de bunu teyid etmektedir.

Rasûlullah'ın vefatından sonra, ona karşı yapılan bir hakareti affetme yetkisine kimsenin sahip olmaması ve hadiste zikredilen şahsın durumunun günümüzde, zahiren küfrü ve şirki gerektiren amelleri işleyen, bunun yanında namaz kılan kimselerden çok farklı oluşu, Rasûlullah'ın o kişiye karşı takındığı tavrın günümüzde uygulanmasını engellemiştir. Günümüzde müslümanın böyle bir durum karşısında yapacağı şey, zahirinde küfür veya şirki gösteren kimsenin küfrüne hükmetmekten başka bir şey değildir. Bu kimse ister namaz kılsın, ister oruç tutsun, isterse

Kelime-i Tevhidi binlerce defa tekrarlasın, İslâm milletinden çıkaran bir söz, bir amel veya bir itikadı taşıdığı müddetçe hüküm aynıdır.

RASÛLULLAH'IN ÜMMETİNDEN OLDUKLARINI İDDİA EDEN MÜRTEDLER

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « بَيْنَا أَنَا قَائِمٌ إِذَا زُمْرَةٌ ، حَتَّى إِذَا عَرَفْتُهُمْ خَرَجَ رَجُلٌ مِنْ بَيْنِى وَبَيْنِهِمْ فَقَالَ هَلُمَّ . فَقُلْتُ أَيْنَ قَالَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهِ . قُلْتُ وَمَا شَأْنُهُمْ قَالَ إِنَّهُمُ ارْتَدُّوا بَعْدَكَ عَلَى أَدْبَارِهِمُ الْقَهْقَرَى . ثُمَّ إِذَا زُمْرَةٌ حَتَّى إِذَا عَرَفْتُهُمْ خَرَجَ رَجُلٌ مِنْ بَيْنِى وَبَيْنِهِمْ فَقَالَ هَلُمَّ . قُلْتُ أَيْنَ قَالَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهِ . قُلْتُ مَا شَأْنُهُمْ قَالَ إِنَّهُمُ ارْتَدُّوا بَعْدَكَ عَلَى أَدْبَارِهِمُ الْقَهْقَرَى . فَلاَ أُرَاهُ يَخْلُصُ مِنْهُمْ إِلاَّ مِثْلُ هَمَلِ النَّعَمِ »

251 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Bir ara (ben havuzumun başında) **duruyordum. Bir de orada bir topluluk gördüm. Hatta onları tanıdım. Benimle onlar arasında bir melek belirdi. Bu topluluğa:**

"Geliniz!" dedi. Ben de bu meleğe:

"(Bunlarla) **nereye gidiyorsun?" diye sordum. Melek:" Vallahi cehenneme" diye cevap verdi. Ben:**

"Bunların suçu nedir ki?" dedim. Melek:

"Ya Rasûlallah! Sen (in vefatın) **dan sonra bunlar senin getirdiğin dinden gerisin geriye cahiliyeye döndüler" diye cevap verdi. Sonra** (havuz başında) **bir topluluk daha gördüm. Hatta onları da tanıdım. Benimle bunlar arasında bir melek çıktı da bunlara:**

"Haydi geliniz" dedi. Ben bu meleğe:

"Bunlarla nereye gidiyorsun?" diye sordum. Melek:

"Vallahi cehenneme!" diye cevap verdi. Ben:

"Bunların suçu nedir ki?" dedim. Melek:

"Sen (in vefatın) **dan sonra bunlar senin getirdiğin dinden gerisin geriye cahiliyeye döndüler" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:**

"Sanmam ki bu (havuza yaklaşıp da geri çevrilenlerden) **cehennemden kurtulanlar olsun. Ancak çobansız, yolunu şaşıran deve sürüsünden yolunu bulanlar benzeri bunlardan da tek tük cehennemden kurtulanlar olacak"** buyurdu.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Müslüman olduklarına şehâdet ettikleri halde, imanın temeli olan "Lâ ilâhe illallah" kelimesinden ve bu kelimenin gerektirdiği şartlardan habersiz olan; Allah'a ibadet ettiklerini iddia ettikleri halde, sadece Allah'a yapılması gereken bazı ibadetleri mahlukâttan birine yönelten; ilah ve Rab olarak sadece Allah'ı kabul ettiklerini haykırdıkları halde, yaşam sistemlerini Allah'ın kanunlarından başka kaynaklardan almayı ve alanları hoş görenler, Allah'ın dinini anlatıp buna davet ettiklerini iddia ettikleri halde, insanları Allah'ın dini olan Lâ ilâhe illallah'tan başka herhangi bir şeye davet edenler, evet bu kimseler bilsinler ki onlar ne mü'mindir ne İslâm mücahidi ne de İslâm tebliğcisidir. Onlar ancak ve ancak Allah'ın dinine sırt çevirmiş mürtedlerdir ve eğer bu hal üzere ölürlerse akıbetleri; Allah Rasûlünün bildirdiği gibi, Kevser havuzunun başından geri çevrilmek ve ebedi olarak cehenneme atılmaktır.

EN TEHLİKELİ FİTNE: KADIN

عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ – رضى الله عنهما – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَا تَرَكْتُ بَعْدِى فِتْنَةً أَضَرَّ عَلَى الرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ »

252 - Üsame b. Zeyd ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in:

"Benden sonra erkeklere kadınlardan daha zararlı fitne ve fesad edici olarak hiçbir şey bırakmadım" buyurduğu rivâyet olunmuştur.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, davetçi mü'minlere zarar ve fayda verecek olan her şeyi bildirmiştir. Herhalukarda nasıl davranacağımızı ve Rabbimizin üzerimizden zararları defetmesi için ne yapmamız gerektiğini apaçık beyan etmiştir. İşte bu hadiste de davetçi mü'min için büyük bir fitneden; kadından sözediliyor. Kadın, yaratılışı icabı harama ve haram işlemeye; erkek de yaratılışı icabı kadına meyillidir. Olay böyle olunca, kadınlara olabilecek -İslâm'ın helal kıldığı hisler müstesna- en ufak bir meyil, davetçinin İslâm için çalışmalarının aksamasına, hatta tamamen durmasına, her an İslâm'ın içinde bulunduğu durumu düşün-

mekle mükellef olmasına rağmen, zihnini daima kadın düşüncesinin kaplamasına ve netice olarak Allah yolunda cihaddan geri kalacak derecede zararlara yol açar. Bu ise davetçinin helakıdır.

ÂLİMLERİN ÖLÜMÜ FİTNELERİN BAŞLANGICIDIR

عَنْ مِرْدَاسٍ الأَسْلَمِيِّ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « يَذْهَبُ الصَّالِحُونَ الأَوَّلُ فَالأَوَّلُ ، وَيَبْقَى حُفَالَةٌ كَحُفَالَةِ الشَّعِيرِ أَوِ التَّمْرِ ، لاَ يُبَالِيهِمُ اللَّهُ بَالَةً »

253 - Eslem'li Mirdas ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Bu ümmetin ilk önce salih kulları birbiri arkasınca ölürler, ancak geriye arpanın yahut hurmanın çalkantı kozalakları gibi ıskartaları kalacaktır ki Allah onlara hiçbir şekilde kıymet vermeyecektir." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ ilmi, koruyucuları ve öğreticileri olan âlimlerin canlarını almakla ortadan kaldırır. Âlimlerin ölümünden sonra geride, ancak cahiller kalır ve ilmin kaldırılıp cehaletin çoğalması da kıyametin alametleri olan fitnelere sebep olur. Bu yüzden âlimlerin ölümü tüm insanların ölümü gibidir, İslâm dini, bu korkunç durumun gerçekleşmemesi için ilim öğrenmeye ve öğretmeye büyük önem vermiştir. Ayrıca âlimlere hürmet edilip korunmalarını da emretmiştir.

CAHİL ALİMLER

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « إِنَّ اللَّهَ لاَ يَقْبِضُ الْعِلْمَ انْتِزَاعاً ، يَنْتَزِعُهُ مِنَ الْعِبَادِ ، وَلَكِنْ يَقْبِضُ الْعِلْمَ بِقَبْضِ الْعُلَمَاءِ ، حَتَّى إِذَا لَمْ يُبْقِ عَالِماً ، اتَّخَذَ النَّاسُ رُءُوساً جُهَّالاً فَسُئِلُوا ، فَأَفْتَوْا بِغَيْرِ عِلْمٍ ، فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا »

254 - Abdullah b. Amr b. As ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir: "Veda haccında Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den işittim, buyurdu ki: **"Allah-u Teâlâ ilmi kullarından çekmek** (yani silmek) **suretiyle değil,**

âlimlerin ruhlarını almak suretiyle kaldıracaktır. Nihayet hiçbir âlim kalmayınca halk kendilerine cahil kimseleri önder edinirler. Bunlara bazı konular sorulur. Onlar da ilimleri olmadığı halde fetva verirler de hem kendileri sapıklığa düşerler hem de halkı saptırırlar." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadis, toplumların kitleler halinde dinden çıkmasına ya da topluca büyük haram işlemesine sebebiyet veren çok önemli bir faktörü vurguluyor. Cahil âlimler ve ilimsizce verilen fetvalar.... İslâmi toplum yapısında ve beşeri sosyal düzenlerde bilen kimseler (âlimler) daima önder ve yönlendirici olarak kabul edilegelmiştir. Bunun doğal bir sonucu olarakta bu liderlerin yapmış olduğu isabetli ya da hatalı davranışlar aynen kendilerine uyanlara yansımış ve onlar da liderlerinin fikirlerini aynen benimsemişlerdir. İşte, yüce İslâm dini bu gerçeğe dikkat çekerek bizleri uyarıyor. Ve âlim kisvesindeki cahillerden ya da bunlara tabi olan zır cahillerden olmamızı kesinlikle yasaklıyor. Bu tip kimselerin örneklerini günümüzde her yerde görebiliriz. Her şeye gücü yeten Allah kıyametin bir alameti olan bu fitneden bizi korusun.

KÂFİRLERİN HAKİKÂTE KARŞI TUTUMU

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما – قَالَ صَعِدَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الصَّفَا ذَاتَ يَوْمٍ فَقَالَ « يَا صَبَاحَاهْ » فَاجْتَمَعَتْ إِلَيْهِ قُرَيْشٌ قَالُوا مَا لَكَ قَالَ « أَرَأَيْتُمْ لَوْ أَخْبَرْتُكُمْ أَنَّ الْعَـــدُوَّ يُصَبِّحُكُمْ أَوْ يُمَسِّيكُمْ أَمَا كُنْتُمْ تُصَدِّقُونِى » . قَالُوا بَلَى . قَالَ « فَإِنِّى نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَىْ عَذَابٍ شَدِيدٍ » . فَقَالَ أَبُو لَهَبٍ تَبًّا لَكَ أَلِهَذَا جَمَعْتَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ (تَبَّتْ يَدَا أَبِى لَهَبٍ)

255 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh***'dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Birgün Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Safa tepesine ve birbiri üzerine yığılmış büyük taş kümelerine vardı. En büyük bir kayaya çıktı. Sonra:

"Ey Kureyş! Buraya geliniz; büyük bir iş karşısında bulunuyorsunuz" diyerek seslendi. Bütün Kureyş Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanına toplandılar ve:

"Sana ne oldu?" diye çağırma sebebini sordular. Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dedi:

"Ey Kureyş! Bana söyleyiniz; şimdi ben size şu dağın eteğinde düşman süvarisi var, sizi ya sabah baskınına yahut akşam baskınına uğratacaktır; diye haber versem beni tasdik eder misiniz?" diye sordu. Kureyş bir ağızdan:

"Evet, tasdik ederiz, bütün tecrübelerimizle seni doğru bulduk" dediler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Öyleyse ben sizi şiddetli bir azabın karşısında dikkatli olmaya davet ediyorum" buyurdu. Ebû Leheb:

"Ey Muhammed Yazık sana; helaka, hüsrana uğrayasın. Bunun için mi bizi buraya topladın?" demişti. Bunun üzerine Alah-u Teâlâ: **"Ebû Leheb'in iki eli kurusun"** ayeti ile başlayan Tebbet sûresini indirdi."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Davetçinin karşısına çıkabilecek olan engellerden birisi şudur:

Davete muhatap olanlar, davetçi hakkında geçmişteki tecrübelerine dayanarak güvenilir, doğru sözlü ve tüm iyi insani vasıflarla bezenmiş olarak düşünseler bile, kendilerine nefislerinin hoşuna gitmeyen İslâmi bazı gerçekleri getirdiğinde hemen davetçiden yüz çevirirler. Onun hakkında kendileri inanmasa bile kötü iftira ve yalanlar söylerler. Bunun en güzel örneği Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in durumudur. Kendisi çok emin bir kişi olarak bilinmesine rağmen hakkı söylediğinde müşrikler -ki bunların içinde Ebû Leheb gibi çok yakın akrabaları da vardı- hemen ondan yüz çevirip yalancılıkla itham etmişlerdir. İşte böyle durumlarda davetçi ümitsizliğe düşmemeli ve doğru bildiği yolda davasına devam etmelidir.

2 - İnsanların hidayetleri konusunda akrabalık ya da dostluğun hiçbir önemi yoktur. Hidayet ancak Allah'tan dır. Allah'ın dilemesi iledir. Allah katında yegâne değer ölçüsü imanla birlikte Allah'a yönelerek yapılan salih amellerdir.

MUHKEM VE MÜTEŞÂBİH AYETLER

عَنْ عَائِشَةَ – رضى الله عنها – قَالَتْ تَلاَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم هَذِهِ الآيَةَ (هُوَ الَّذِى أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ) إِلَى قَوْلِهِ (أُولُوا الأَلْبَابِ) قَالَتْ قَالَ

رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « فَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ، فَأُولَئِكَ الَّذِينَ سَمَّى اللَّهُ ، فَاحْذَرُوهُمْ »

256 - Âişe ***radiyallahu anhâ***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Âl-i İmrân sûresinin:

"Sana kitabı indiren O'dur. Onun bazı ayeti muhkemdir ki bunlar kitabın anasıdır. Diğer bir kısmı da müteşâbihlerdir. İşte kalplerinde eğrilik bulunanlar fitne çıkarmak ve te'vile yeltenmek için müteşabih olanlara uyarlar. Hâlbuki onun gerçek te'vilini ancak Allah bilir. İlimde derinleşmiş olanlar: "Biz onlara inandık, hepsi Rabbimizin katındandır" derler. Ancak akıl sahipleri düşünebilirler." (Âl-i İmrân: 7) ayetini okudu. Âişe *radiyallahu anhâ* der ki:

"Bundan sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana: **"Ey Âişe! Kur'ân'ın yalnız müteşâbih ayetler uyan şu delalet sahiplerini gördüğünde** -ki Allah Kur'ân'da onlardan bahsetmiş ve kınamıştır- **onlardan sakınınız!"** buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— **Muhkem ayetler:** Kur'ân'da ki nasihi, mensuhu, helali haramı, ceza ve farzları bildiren, birşeyi emreden ve gereğince amel edilmesini açıklayan ayetlerdir.

Müteşâbih ayetler: Asıl manasından başka bir sekilde yorumlanmaya müsait olanlardır.

Kalplerinde hastalık olan ve hakikati istemeyen kimseler, sapıklıklarına delil olmak üzere müteşâbih ayetleri delil getirirler ve bunları asıl manasından başka şekilde te'vil ederler. Bu kimseler, muhkem ayetlere itibar etmezler. Zira muhkem ayetin manası kesindir ve bu mana kendi şahsi, sapık düşüncelerinin aleyhinedir. Oysa müteşâbih ayetleri istenilen şekilde te'vil etmek mümkündür. Bu şekilde sapık fikirlerini müteşâbih ayetleri te'vil ederek desteklemek isteyenler bu dinin reddettiği sapıklardır. Bu nedenle, yüzünü Allah'a çevirmiş olan mü'minler böyle bir amelden ve kimselerden kaçınmalıdırlar. Gerçek mü'minler ve hakikati arayanlar, düşüncelerini ancak apaçık olan muhkem ayetlerle desteklerler. En doğru yolda işte budur.

CİHAD VE İMTİHAN

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ – وَكَانَ قَائِدَ كَعْبٍ مِنْ بَنِيهِ حِينَ عَمِىَ – قَالَ سَمِعْتُ كَعْبَ بْنَ مَالِكٍ يُحَدِّثُ حِينَ تَخَلَّفَ عَنْ قِصَّةِ تَبُوكَ قَالَ كَعْبٌ لَمْ أَتَخَلَّفْ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى غَزْوَةٍ غَزَاهَا إِلاَّ فِى غَزْوَةِ تَبُوكَ ، غَيْرَ أَنِّى كُنْتُ تَخَلَّفْتُ فِى غَزْوَةِ بَدْرٍ ، وَلَمْ يُعَاتِبْ أَحَداً تَخَلَّفَ ، عَنْهَا إِنَّمَا خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُرِيدُ عِيرَ قُرَيْشٍ ، حَتَّى جَمَعَ اللَّهُ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ عَدُوِّهِمْ عَلَى غَيْرِ مِيعَادٍ وَلَقَدْ شَهِدْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْلَةَ الْعَقَبَةِ حِينَ تَوَاثَقْنَا عَلَى الإِسْلاَمِ ، وَمَا أُحِبُّ أَنَّ لِى بِهَا مَشْهَدَ بَدْرٍ ، وَإِنْ كَانَتْ بَدْرٌ أَذْكَرَ فِى النَّاسِ مِنْهَا ، كَانَ مِنْ خَبَرِى أَنِّى لَمْ أَكُنْ قَطُّ أَقْوَى وَلاَ أَيْسَرَ حِينَ تَخَلَّفْتُ عَنْهُ فِى تِلْكَ الْغَزْوَةِ ، وَاللَّهِ مَا اجْتَمَعَتْ عِنْدِى قَبْلَهُ رَاحِلَتَانِ قَطُّ حَتَّى جَمَعْتُهُمَا فِى تِلْكَ الْغَزْوَةِ ، وَلَمْ يَكُنْ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُرِيدُ غَزْوَةً إِلاَّ وَرَّى بِغَيْرِهَا ، حَتَّى كَانَتْ تِلْكَ الْغَزْوَةُ ، غَزَاهَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى حَرٍّ شَدِيدٍ ، وَاسْتَقْبَلَ سَفَراً بَعِيداً وَمَفَازاً وَعَدُوًّا كَثِيراً ، فَجَلَّى لِلْمُسْلِمِينَ أَمْرَهُمْ لِيَتَأَهَّبُوا أُهْبَةَ غَزْوِهِمْ ، فَأَخْبَرَهُمْ بِوَجْهِهِ الَّذِى يُرِيدُ ، وَالْمُسْلِمُونَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَثِيرٌ ، وَلاَ يَجْمَعُهُمْ كِتَابٌ حَافِظٌ – يُرِيدُ الدِّيوَانَ – قَالَ كَعْبٌ فَمَا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَتَغَيَّبَ إِلاَّ ظَنَّ أَنْ سَيَخْفَى لَهُ مَا لَمْ يَنْزِلْ فِيهِ وَحْىُ اللَّهِ ، وَغَزَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تِلْكَ الْغَزْوَةَ حِينَ طَابَتِ الثِّمَارُ وَالظِّلاَلُ ، وَتَجَهَّزَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالْمُسْلِمُونَ مَعَهُ ، فَطَفِقْتُ أَغْدُو لِكَىْ أَتَجَهَّزَ مَعَهُمْ فَأَرْجِعُ وَلَمْ أَقْضِ شَيْئاً ، فَأَقُولُ فِى نَفْسِى أَنَا قَادِرٌ عَلَيْهِ . فَلَمْ يَزَلْ يَتَمَادَى بِى حَتَّى اشْتَدَّ بِالنَّاسِ الْجِدُّ ، فَأَصْبَحَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالْمُسْلِمُونَ مَعَهُ وَلَمْ أَقْضِ مِنْ جَهَازِى شَيْئاً ، فَقُلْتُ أَتَجَهَّزُ بَعْدَهُ بِيَوْمٍ أَوْ يَوْمَيْنِ ثُمَّ أَلْحَقُهُمْ ، فَغَدَوْتُ بَعْدَ أَنْ فَصَلُوا لأَتَجَهَّزَ ، فَرَجَعْتُ وَلَمْ أَقْضِ شَيْئاً ، ثُمَّ غَدَوْتُ ثُمَّ رَجَعْتُ وَلَمْ أَقْضِ شَيْئاً ، فَلَمْ يَزَلْ بِى حَتَّى أَسْرَعُوا وَتَفَارَطَ الْغَزْوُ ، وَهَمَمْتُ أَنْ أَرْتَحِلَ فَأُدْرِكَهُمْ ، وَلَيْتَنِى فَعَلْتُ ، فَلَمْ يُقَدَّرْ لِى ذَلِكَ ، فَكُنْتُ إِذَا خَرَجْتُ فِى النَّاسِ بَعْدَ خُرُوجِ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَطُفْتُ فِيهِمْ ، أَحْزَنَنِى أَنِّى لاَ أَرَى إِلاَّ رَجُلاً مَغْمُوصاً عَلَيْهِ النِّفَاقُ أَوْ رَجُلاً مِمَّنْ عَذَرَ اللَّهُ مِنَ الضُّعَفَاءِ ، وَلَمْ يَذْكُرْنِى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى بَلَغَ تَبُوكَ ، فَقَالَ وَهْوَ جَالِسٌ فِى الْقَوْمِ بِتَبُوكَ « مَا فَعَلَ كَعْبٌ » . فَقَالَ رَجُلٌ مِنْ بَنِى سَلِمَةَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، حَبَسَهُ بُرْدَاهُ وَنَظَرُهُ فِى عِطْفِهِ . فَقَالَ مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ بِئْسَ مَا قُلْتَ ، وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ إِلاَّ خَيْراً . فَسَكَتَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . قَالَ كَعْبُ بْنُ مَالِكٍ فَلَمَّا بَلَغَنِى أَنَّهُ تَوَجَّهَ قَافِلاً حَضَرَنِى هَمِّى ،

وَطَفِقْتُ أَتَذَكَّرُ الْكَذِبَ وَأَقُولُ بِمَاذَا أَخْرُجُ مِنْ سَخَطِهِ غَداً وَاسْتَعَنْتُ عَلَى ذَلِكَ بِكُلِّ ذِى رَأْىٍ مِنْ أَهْلِى ، فَلَمَّا قِيلَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ أَظَلَّ قَادِماً زَاحَ عَنِّى الْبَاطِلُ ، وَعَرَفْتُ أَنِّى لَنْ أَخْرُجَ مِنْهُ أَبَداً بِشَىْءٍ فِيهِ كَذِبٌ ، فَأَجْمَعْتُ صِدْقَهُ ، وَأَصْبَحَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَادِماً ، وَكَانَ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ بَدَأَ بِالْمَسْجِدِ فَيَرْكَعُ فِيهِ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ جَلَسَ لِلنَّاسِ ، فَلَمَّا فَعَلَ ذَلِكَ جَاءَهُ الْمُخَلَّفُونَ ، فَطَفِقُوا يَعْتَذِرُونَ إِلَيْهِ ، وَيَحْلِفُونَ لَهُ ، وَكَانُوا بِضْعَةً وَثَمَانِينَ رَجُلاً فَقَبِلَ مِنْهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلاَنِيَتَهُمْ ، وَبَايَعَهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمْ ، وَوَكَلَ سَرَائِرَهُمْ إِلَى اللَّهِ ، فَجِئْتُهُ فَلَمَّا سَلَّمْتُ عَلَيْهِ تَبَسَّمَ تَبَسُّمَ الْمُغْضَبِ ، ثُمَّ قَالَ « تَعَالَ » . فَجِئْتُ أَمْشِى حَتَّى جَلَسْتُ بَيْنَ يَدَيْهِ ، فَقَالَ لِى « مَا خَلَّفَكَ أَلَمْ تَكُنْ قَدِ ابْتَعْتَ ظَهْرَكَ » . فَقُلْتُ بَلَى ، إِنِّى وَاللَّهِ لَوْ جَلَسْتُ عِنْدَ غَيْرِكَ مِنْ أَهْلِ الدُّنْيَا ، لَرَأَيْتُ أَنْ سَأَخْرُجُ مِنْ سَخَطِهِ بِعُذْرٍ ، وَلَقَدْ أُعْطِيتُ جَدَلاً ، وَلَكِنِّى وَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُ لَئِنْ حَدَّثْتُكَ الْيَوْمَ حَدِيثَ كَذِبٍ تَرْضَى بِهِ عَنِّى لَيُوشِكَنَّ اللَّهُ أَنْ يُسْخِطَكَ عَلَىَّ ، وَلَئِنْ حَدَّثْتُكَ حَدِيثَ صِدْقٍ تَجِدُ عَلَىَّ فِيهِ إِنِّى لأَرْجُو فِيهِ عَفْوَ اللَّهِ ، لاَ وَاللَّهِ مَا كَانَ لِى مِنْ عُذْرٍ ، وَاللَّهِ مَا كُنْتُ قَطُّ أَقْوَى وَلاَ أَيْسَرَ مِنِّى حِينَ تَخَلَّفْتُ عَنْكَ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَمَّا هَذَا فَقَدْ صَدَقَ ، فَقُمْ حَتَّى يَقْضِىَ اللَّهُ فِيكَ » . فَقُمْتُ وَثَارَ رِجَالٌ مِنْ بَنِى سَلِمَةَ فَاتَّبَعُونِى ، فَقَالُوا لِى وَاللَّهِ مَا عَلِمْنَاكَ كُنْتَ أَذْنَبْتَ ذَنْباً قَبْلَ هَذَا ، وَلَقَدْ عَجَزْتَ أَنْ لاَ تَكُونَ اعْتَذَرْتَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَا اعْتَذَرَ إِلَيْهِ الْمُتَخَلِّفُونَ ، قَدْ كَانَ كَافِيَكَ ذَنْبَكَ اسْتِغْفَارُ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَكَ ، فَوَاللَّهِ مَا زَالُوا يُؤَنِّبُونِى حَتَّى أَرَدْتُ أَنْ أَرْجِعَ فَأُكَذِّبُ نَفْسِى ، ثُمَّ قُلْتُ لَهُمْ هَلْ لَقِىَ هَذَا مَعِى أَحَدٌ قَالُوا نَعَمْ ، رَجُلاَنِ قَالاَ مِثْلَ مَا قُلْتَ ، فَقِيلَ لَهُمَا مِثْلُ مَا قِيلَ لَكَ . فَقُلْتُ مَنْ هُمَا قَالُوا مُرَارَةُ بْنُ الرَّبِيعِ الْعَمْرِىُّ وَهِلاَلُ بْنُ أُمَيَّةَ الْوَاقِفِىُّ . فَذَكَرُوا لِى رَجُلَيْنِ صَالِحَيْنِ قَدْ شَهِدَا بَدْراً فِيهِمَا إِسْوَةٌ ، فَمَضَيْتُ حِينَ ذَكَرُوهُمَا لِى ، وَنَهَى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُسْلِمِينَ عَنْ كَلاَمِنَا أَيُّهَا الثَّلاَثَةُ مِنْ بَيْنِ مَنْ تَخَلَّفَ عَنْهُ ، فَاجْتَنَبَنَا النَّاسُ وَتَغَيَّرُوا لَنَا حَتَّى تَنَكَّرَتْ فِى نَفْسِى الأَرْضُ ، فَمَا هِىَ الَّتِى أَعْرِفُ ، فَلَبِثْنَا عَلَى ذَلِكَ خَمْسِينَ لَيْلَةً ، فَأَمَّا صَاحِبَاىَ فَاسْتَكَانَا وَقَعَدَا فِى بُيُوتِهِمَا يَبْكِيَانِ ، وَأَمَّا أَنَا فَكُنْتُ أَشَبَّ الْقَوْمِ وَأَجْلَدَهُمْ ، فَكُنْتُ أَخْرُجُ فَأَشْهَدُ الصَّلاَةَ مَعَ الْمُسْلِمِينَ وَأَطُوفُ فِى الأَسْوَاقِ ، وَلاَ يُكَلِّمُنِى أَحَدٌ ، وَآتِى رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأُسَلِّمُ عَلَيْهِ وَهْوَ فِى مَجْلِسِهِ بَعْدَ الصَّلاَةِ ، فَأَقُولُ فِى نَفْسِى هَلْ حَرَّكَ شَفَتَيْهِ بِرَدِّ السَّلاَمِ عَلَىَّ أَمْ لاَ ثُمَّ أُصَلِّى قَرِيباً مِنْهُ فَأُسَارِقُهُ النَّظَرَ ، فَإِذَا أَقْبَلْتُ عَلَى صَلاَتِى أَقْبَلَ إِلَىَّ ، وَإِذَا الْتَفَتُّ نَحْوَهُ أَعْرَضَ عَنِّى ، حَتَّى إِذَا طَالَ عَلَىَّ ذَلِكَ مِنْ جَفْوَةِ النَّاسِ مَشَيْتُ حَتَّى

تَسَوَّرْتُ جِدَارَ حَائِطِ أَبِى قَتَادَةَ وَهْوَ ابْنُ عَمِّى وَأَحَبُّ النَّاسِ إِلَىَّ ، فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ ، فَوَاللَّهِ مَا رَدَّ عَلَىَّ السَّلاَمَ ، فَقُلْتُ يَا أَبَا قَتَادَةَ ، أَنْشُدُكَ بِاللَّهِ هَلْ تَعْلَمُنِى أُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَسَكَتَ ، فَعُدْتُ لَهُ فَنَشَدْتُهُ فَسَكَتَ ، فَعُدْتُ لَهُ فَنَشَدْتُهُ . فَقَالَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ . فَفَاضَتْ عَيْنَاىَ وَتَوَلَّيْتُ حَتَّى تَسَوَّرْتُ الْجِدَارَ ، قَالَ فَبَيْنَا أَنَا أَمْشِى بِسُوقِ الْمَدِينَةِ إِذَا نَبَطِىٌّ مِنْ أَنْبَاطِ أَهْلِ الشَّأْمِ مِمَّنْ قَدِمَ بِالطَّعَامِ يَبِيعُهُ بِالْمَدِينَةِ يَقُولُ مَنْ يَدُلُّ عَلَى كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ فَطَفِقَ النَّاسُ يُشِيرُونَ لَهُ ، حَتَّى إِذَا جَاءَنِى دَفَعَ إِلَىَّ كِتَاباً مِنْ مَلِكِ غَسَّانَ ، فَإِذَا فِيهِ أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّهُ قَدْ بَلَغَنِى أَنَّ صَاحِبَكَ قَدْ جَفَاكَ ، وَلَمْ يَجْعَلْكَ اللَّهُ بِدَارِ هَوَانٍ وَلاَ مَضْيَعَةٍ ، فَالْحَقْ بِنَا نُوَاسِكَ . فَقُلْتُ لَمَّا قَرَأْتُهَا وَهَذَا أَيْضاً مِنَ الْبَلاَءِ . فَتَيَمَّمْتُ بِهَا التَّنُّورَ فَسَجَرْتُهُ بِهَا ، حَتَّى إِذَا مَضَتْ أَرْبَعُونَ لَيْلَةً مِنَ الْخَمْسِينَ إِذَا رَسُولُ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْتِينِى فَقَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُكَ أَنْ تَعْتَزِلَ امْرَأَتَكَ فَقُلْتُ أُطَلِّقُهَا أَمْ مَاذَا أَفْعَلُ قَالَ لاَ بَلِ اعْتَزِلْهَا وَلاَ تَقْرَبْهَا . وَأَرْسَلَ إِلَى صَاحِبَىَّ مِثْلَ ذَلِكَ ، فَقُلْتُ لاِمْرَأَتِى الْحَقِى بِأَهْلِكِ فَتَكُونِى عِنْدَهُمْ حَتَّى يَقْضِىَ اللَّهُ فِى هَذَا الأَمْرِ . قَالَ كَعْبٌ فَجَاءَتِ امْرَأَةُ هِلاَلِ بْنِ أُمَيَّةَ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنَّ هِلاَلَ بْنَ أُمَيَّةَ شَيْخٌ ضَائِعٌ لَيْسَ لَهُ خَادِمٌ فَهَلْ تَكْرَهُ أَنْ أَخْدُمَهُ قَالَ « لاَ وَلَكِنْ لاَ يَقْرَبْكِ » . قَالَتْ إِنَّهُ وَاللَّهِ مَا بِهِ حَرَكَةٌ إِلَى شَىْءٍ ، وَاللَّهِ مَا زَالَ يَبْكِى مُنْذُ كَانَ مِنْ أَمْرِهِ مَا كَانَ إِلَى يَوْمِهِ هَذَا . فَقَالَ لِى بَعْضُ أَهْلِى لَوِ اسْتَأْذَنْتَ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى امْرَأَتِكَ كَمَا أَذِنَ لاِمْرَأَةِ هِلاَلِ بْنِ أُمَيَّةَ أَنْ تَخْدُمَهُ فَقُلْتُ وَاللَّهِ لاَ أَسْتَأْذِنُ فِيهَا رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَا يُدْرِينِى مَا يَقُولُ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اسْتَأْذَنْتُهُ فِيهَا وَأَنَا رَجُلٌ شَابٌّ فَلَبِثْتُ بَعْدَ ذَلِكَ عَشْرَ لَيَالٍ حَتَّى كَمَلَتْ لَنَا خَمْسُونَ لَيْلَةً مِنْ حِينَ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ كَلاَمِنَا ، فَلَمَّا صَلَّيْتُ صَلاَةَ الْفَجْرِ صُبْحَ خَمْسِينَ لَيْلَةً ، وَأَنَا عَلَى ظَهْرِ بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِنَا ، فَبَيْنَا أَنَا جَالِسٌ عَلَى الْحَالِ الَّتِى ذَكَرَ اللَّهُ ، قَدْ ضَاقَتْ عَلَىَّ نَفْسِى ، وَضَاقَتْ عَلَىَّ الأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ، سَمِعْتُ صَوْتَ صَارِخٍ أَوْفَى عَلَى جَبَلِ سَلْعٍ بِأَعْلَى صَوْتِهِ يَا كَعْبُ بْنَ مَالِكٍ ، أَبْشِرْ . قَالَ فَخَرَرْتُ سَاجِداً ، وَعَرَفْتُ أَنْ قَدْ جَاءَ فَرَجٌ ، وَآذَنَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِتَوْبَةِ اللَّهِ عَلَيْنَا حِينَ صَلَّى صَلاَةَ الْفَجْرِ ، فَذَهَبَ النَّاسُ يُبَشِّرُونَنَا ، وَذَهَبَ قِبَلَ صَاحِبَىَّ مُبَشِّرُونَ ، وَرَكَضَ إِلَىَّ رَجُلٌ فَرَساً ، وَسَعَى سَاعٍ مِنْ أَسْلَمَ فَأَوْفَى عَلَى الْجَبَلِ وَكَانَ الصَّوْتُ أَسْرَعَ مِنَ الْفَرَسِ ، فَلَمَّا جَاءَنِى الَّذِى سَمِعْتُ صَوْتَهُ يُبَشِّرُنِى نَزَعْتُ لَهُ ثَوْبَىَّ ، فَكَسَوْتُهُ إِيَّاهُمَا بِبُشْرَاهُ ، وَاللَّهِ مَا أَمْلِكُ غَيْرَهُمَا يَوْمَئِذٍ ، وَاسْتَعَرْتُ ثَوْبَيْنِ فَلَبِسْتُهُمَا ، وَانْطَلَقْتُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَتَلَقَّانِى النَّاسُ فَوْجاً فَوْجاً يُهَنُّونِى

بِالتَّوْبَةِ ، يَقُولُونَ لِتَهْنِكَ تَوْبَةُ اللَّهِ عَلَيْكَ . قَالَ كَعْبٌ حَتَّى دَخَلْتُ الْمَسْجِدَ ، فَإِذَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَالِسٌ حَوْلَهُ النَّاسُ فَقَامَ إِلَيَّ طَلْحَةُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ يُهَرْوِلُ حَتَّى صَافَحَنِى وَهَنَّانِى ، وَاللَّهِ مَا قَامَ إِلَيَّ رَجُلٌ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ غَيْرُهُ ، وَلاَ أَنْسَاهَا لِطَلْحَةَ ، قَالَ كَعْبٌ فَلَمَّا سَلَّمْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهْوَ يَبْرُقُ وَجْهُهُ مِنَ السُّرُورِ « أَبْشِرْ بِخَيْرِ يَوْمٍ مَرَّ عَلَيْكَ مُنْذُ وَلَدَتْكَ أُمُّكَ » . قَالَ قُلْتُ أَمِنْ عِنْدِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ قَالَ « لاَ ، بَلْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ » . وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سُرَّ اسْتَنَارَ وَجْهُهُ حَتَّى كَأَنَّهُ قِطْعَةُ قَمَرٍ ، وَكُنَّا نَعْرِفُ ذَلِكَ مِنْهُ ، فَلَمَّا جَلَسْتُ بَيْنَ يَدَيْهِ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنَّ مِنْ تَوْبَتِى أَنْ أَنْخَلِعَ مِنْ مَالِى صَدَقَةً إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِ اللَّهِ . قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَمْسِكْ عَلَيْكَ بَعْضَ مَالِكَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ » . قُلْتُ فَإِنِّى أُمْسِكُ سَهْمِى الَّذِى بِخَيْبَرَ ، فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنْ اللَّهَ إِنَّمَا نَجَّانِى بِالصِّدْقِ ، وَإِنَّ مِنْ تَوْبَتِى أَنْ لاَ أُحَدِّثَ إِلاَّ صِدْقاً مَا بَقِيتُ ، فَوَاللَّهِ مَا أَعْلَمُ أَحَداً مِنَ الْمُسْلِمِينَ أَبْلاَهُ اللَّهُ فِى صِدْقِ الْحَدِيثِ مُنْذُ ذَكَرْتُ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ صلّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْسَنَ مِمَّا أَبْلاَنِى ، مَا تَعَمَّدْتُ مُنْذُ ذَكَرْتُ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ صلّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى يَوْمِى هَذَا كَذِباً ، وَإِنِّى لأَرْجُو أَنْ يَحْفَظَنِى اللَّهُ فِيمَا بَقِيتُ وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ صلّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِىِّ وَالْمُهَاجِرِينَ) إِلَى قَوْلِهِ (وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ) فَوَاللَّهِ مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ مِنْ نِعْمَةٍ قَطُّ بَعْدَ أَنْ هَدَانِى لِلإِسْلاَمِ أَعْظَمَ فِى نَفْسِى مِنْ صِدْقِى لِرَسُولِ اللَّهِ صلّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ لاَ أَكُونَ كَذَبْتُهُ ، فَأَهْلِكَ كَمَا هَلَكَ الَّذِينَ كَذَبُوا ، فَإِنَّ اللَّهَ قَالَ لِلَّذِينَ كَذَبُوا حِينَ أَنْزَلَ الْوَحْىَ شَرَّ مَا قَالَ لأَحَدٍ ، فَقَالَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى (سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ) إِلَى قَوْلِهِ (فَإِنَّ اللَّهَ لاَ يَرْضَى عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ) . قَالَ كَعْبٌ وَكُنَّا تَخَلَّفْنَا أَيُّهَا الثَّلاَثَةُ عَنْ أَمْرِ أُولَئِكَ الَّذِينَ قَبِلَ مِنْهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ حَلَفُوا لَهُ ، فَبَايَعَهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمْ وَأَرْجَأَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمْرَنَا حَتَّى قَضَى اللَّهُ فِيهِ ، فَبِذَلِكَ قَالَ اللَّهُ (وَعَلَى الثَّلاَثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُوا) وَلَيْسَ الَّذِى ذَكَرَ اللَّهُ مِمَّا خُلِّفْنَا عَنِ الْغَزْوِ إِنَّمَا هُوَ تَخْلِيفُهُ إِيَّانَا وَإِرْجَاؤُهُ أَمْرَنَا عَمَّنْ حَلَفَ لَهُ وَاعْتَذَرَ إِلَيْهِ ، فَقَبِلَ مِنْهُ .

257 - Ka'b b.Mâlik ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Ben Tebük gazasından başka Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ettiği gazaların hiçbirisinden geri kalmadım. Gerçi Bedir gazasında gitmeyip geri kalanlardan hiçbir kimseyi azarlamadı. Şüphesiz ki Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Bedir seferine (savaşmak maksadı ile değil

Şam'dan gelen) Kureyş kervanını kasdederek çıkmıştı. Nihayet Cenab-ı Hak müslümanlarla düşmanlarını vakitsiz olarak (yolda) birleştirdi. Hâlbuki ben, Akabe gecesi biz (ensar) İslâm'a (yardım etmek) üzere biat ettiğimiz zaman Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile beraber hazır bulundum. Hala benim için Bedir' de bulunmak Akabe'de bulunmak derecesinde sevimli değildir. Her ne kadar Bedir gazası halk arasında Akabe biatından çok anılırsa da. Benim, Tebük seferinden geri kalışıma gelince, gerçekten ben o gazadan geri kaldığım sıradaki kadar hiçbir zaman kuvvet ve kolaylığa sahip olmamıştım. Vallahi Tebük seferinden önce hiçbir vakit yanımda iki devem bir arada toplanmamıştı. O gaza sırasında ise iki devem vardı. Bir de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in âdeti, bir gazaya gitmek isteyince gizli bir ifade ile bunu bildirirdi. (Bu suretle hareket edeceği tarafı gizlerdi.) Fakat Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu Tebük gazasında (maksadını gizlemedi). Çünkü şiddetli sıcak bir mevsimde sefer etmişti. Uzak ve tehlikeli bir yolculukla ve çok kuvvetli bir düşmanla karşılaşmıştı. Bu sebeple Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* gaza ihtiyaçlarını ona göre hazırlasınlar diye müslümanlara maksadını açıkladı. Ve gitmek istediği yönün Şam tarafı olduğunu haber verdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile beraber sefer eden müslümanlar da çoktu. Hatta şayet divan defteri (savaşa katılanların yazıldığı defter) tutulsaydı defter yetmezdi. Ka'b (rivâyetine devamla) der ki:

Hiçbir kimse de gizlenmek istemiyordu. Ancak Allah tarafından vahiy nazil olmadıkça Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e kapalı kalır (bilemez) sanan kimseler saklanmışlardı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* gazaya meyva ve hurmalar yetişip ağaç altlarında gölgelenecek bir zamanda gitmişti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile müslümanlar gaza hazırlığıyla meşgul oldular. Ben de onlarla beraber yola hazırlanmak için sabahleyin (evden çıkıp) dolaşırdım. Hiçbir iş görmeden akşamüzeri döner gelirdim. Ve kendi kendime: "Hazırlanmaya kudretim, vaktim müsaittir" derdim. Bu (ihmalcilik) bende durmayıp devam etmişti. Nihayet herkes gerçekten hazırlandı. Ve bir sabah Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile müslümanlar sefere çıktılar. Hâlbuki ben yolculuk için hiçbir şey hazırlamamıştım. Ve kendi kendime: "Bir, iki gün sonra bende hazırlanır sonra orduya katılırım" derdim. Ordu (Medine'den) ayrıldıktan sonra yine ben sabah vakti hazırlık için çıktım. Fakat bir iş görmeden geri döndüm. Bu hal ben de böyle devam etti. Nihayet mücahidler süratle yol aldılar. Gaza da elimden kaçtı. Bununla beraber ben yine gideyim de orduya yetişeyim diye azmetmiştim. Keşke bunu olsun yapaydım. Fakat bu da bana nasip olmadı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* gazaya gittikten sonra çarşıya, pazara çıktığım ve halk arasında dolaştığım sıra beni en ziyade mahzun ve kederli eden bir şey vardı: O da halk arasında (imanı

yerinde, vücudu zinde kimse) görmemekliğimdi. Ancak ya alnına nifak damgası vurulmuş kimselerden bir kişi yahut ta sakat olup Allah-u Teâlâ'nın özürlü gördüğü bir mü'min gördüm. Rasûlulah *sallallahu aleyhi ve sellem* Tebük'e varana kadar beni hiç anmamış, Tebük'te ashab içinde otururken beni hatırlayarak: "Kab ne yaptı?" diye sormuş. Beni Seleme'den birisi (Abdullah b. Üneys):

"Ya Rasûlullah! Ka'b'ı (kibir ye gurur ile) iki tarafına bakması (Medine'de) hapsetmiştir." diye cevap vermiş. Bunun üzerine Muaz b. Cebel:

"Ne fena söyledin" diye İbn-i Uneys'i karşılamış ve (Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'a karşı da):

"Ya Rasûlullah! Vallahi biz, Ka'b b.Mâlik hakkında hayırdan başka birşey bilmeyiz" demiş. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* susmuştu.

Ka'b b.Mâlik (rivâyetine devamla) der ki:

Ne zaman ki Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Tebük'ten Medine'ye doğru gelmekte olduğu haberini duydum. Bütün hüzün ve kederim beni sardı. Artık yalan düşünmeye başladım. Ve (kendi kendime):

"Yarın Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in gazabından yalan söyleyerek kurtulurum" diyordum. Ailem halkından rey ve fikrinden istifade edilen herkesin bu hususta görüşünü alıyordum. Bu sırada bir de: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Medine'ye gelmesi yaklaştı" denilince artık benden, böyle boş ve yalan düşünceler gitti. Ve anladım ki ben bu işten yalanla, şüpheli bir özür ile katiyen kurtulamam. Bunun için Rasûlullah'a doğruyu söylemeye karar verdim. Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir sabah Medine'ye geldi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir seferden geldiğinde ilk iş olarak mescide girmek ve orada iki rek'at namaz kılmak sonra halkın (Hoşgeldiniz temennilerini kabul) için oturmak alışkanlığında idi. Bu defa da bu âdetini yerine getirip mescidde oturunca, Tebük seferine gitmeyip arkada kalanlar Rasûlullah'a gelerek özür dilemeye ve özürlerini yemin ile desteklemeye başladılar. Bunlar seksen kadar kişi idiler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bunların zahiri hallerine göre özürlerini ve biatlerini kabul ve onlar için istiğfar buyurdu. Ve bunların iç yüzünü ve hakikatini Allah-u Teâlâ'ya bıraktı. Bu sırada ben de huzuruna geldim. Ve Rasûlullah'a selam verince gazaplı bir tebessümle gülümsedi. Sonra bana:

"Gel" dedi. Ben de yürüyüp vardım. Ta önüne oturdum. Bana:

"Seni nasıl bir engel geri bıraktı? Sen bineğini satın almadın mı?" buyurdu. Ben de şöyle cevap verdim:

"Evet. Vallahi ya Rasûlallah! Sizden başka şu dünya halkından kimin yanında otursam (ona karşı istediğim) bir özür ile muhakkak ben onun gazabından kurtulacağını sanırım. Çünkü ben Allah'ın inayeti ile konuşma

ve ikna etme kabiliyeti olan bir kişiyim. Lakin ben, ya Rasûlallah! Vallahi şuna kanaat etmişimdir ki şayet bugün ben, sizi benden hoşnut edecek yalan bir söz söyleyecek olursam çok sürmez muhakkak Allah-u Teâlâ yalanımı bildirerek seni hakkımda gazaplandırır. Eğer huzurunuzda sizi hakkımda gazaplandıracak doğru söz söylersem herhalde ben, bu konudaki kusurumu Allah'ın affetmesini umarım. Hayır, ya Rasûlallah! Vallahi benim seferden geri kalışım hakkında arzedecek hiçbir özürüm yoktur. Vallahi ben sizden geri kaldığım zamanki kadar hiçbir vakit daha kuvvetli ve kolaylık içinde değildim. Bu şekilde özür beyan etmem üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Hakikaten bu doğru söyledi. Ey Ka'b! Haydi kalk, Allah **hakkında hükmedinceye kadar bekle"** buyurdu. Ben de kalktım. Evime gelirken, Beni Seleme'den birtakım kimseler koşup geldiler. Ve benimle yürüyerek dediler ki:

"Vallahi biz seni bundan önce bir haram işlemiş olan bir kimse olarak bilmiyoruz. Şu kadar var ki bu meselede sen, seferden geri kalan öbür kimselerin özür beyan ettikleri şekilde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e özür beyan edememen sebebiyle çok aciz bir duruma düştün. Hâlbuki özür beyan etseydin Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in senin hakkındaki istiğfarı suçunun affedilmesi için yeterliydi." Vallahi Beni Seleme beni ikna etmeye o kadar devam ettiler ki hatta eski fikrimden dönüp kendimi yalanlamak istedim. Sonra onlara:

"Benimle beraber bu vaziyete düşen bir kimse var mıdır?" diye sordum. Onlar:

"Evet, iki kişi Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e senin söylediğin gibi söylediler. Ve Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* tarafından onlara da sana söylendiği gibi cevap verildi" dediler.

"Onlar kimdir?" dedim.

"Amri Mürare b. Rebi ile vafıkı Hilal b. Ümeyye'dir" diyerek Bedir gazasında hazır bulunan ve kendileri örnek birer insan olan iki salih kimseyi bana bildirdiler. Bu iki zatı bana söyledikleri zaman ben de tereddütten vazgeçtim (ve eski fikrimde sebat ettim).

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kendisinden seferde geri kalanlardan sadece üçümüzle konuşmayı müslümanlara yasakladı. Halk da bizden çekindi ve yüzlerini ekşittiler. Hatta bana yeryüzü yabancılaştı. Bu, sanki benim bildiğim toprak değildi. Bu hal üzere elli gün kaldık. İki arkadaşım halktan çekindiler. Fakat ben onların daha genci ve daha dayanıklısı idim. Bu nedenle ben, evimden çıkar, mescide gidip müslümanlarla beraber namazda hazır bulunurdum ve sokaklarda, çarşılarda dolaşırdım. Hâlbuki hiçbir kimse bana söz söylemezdi. Namazdan sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in meclisine varır ve kendisine

selam verirdim. Ve içimden: "Acaba Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* selamıma karşılık vererek dudaklarını oynattı mı yoksa oynatmadı mı?" derdim. Sonra namazı Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yakınında kılardım da gizlice onu gözetlerdim. Namazıma yöneldiğim sıra O, bana doğru dönerdi. Fakat ben onun tarafına bakınca da yüzünü çevirirdi. Nihayet halkın cefasından ızdırap çektiğim bu hal uzayınca bir gün Ebû Katade'ye gittim ve bahçe duvarından aştım. Ebû Katade amcamın oğlu ve halk arasında beni en çok seven bir zat idi. Vardım ve ona selam verdim. Vallahi selamımı almadı. Ben:

"Ey Ebû Katade! Allah adına and vererek sana sorarım:

Benim Allah ve Rasûlulah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i sevdiğimi bilir misin?" dedim. Sustu, cevap vermedi. Tekrar Allah aşkına sordum. Yine sustu. Üçüncü bir defa Allah adına and verdim. Bu defa:

"Allah ve Rasûlü daha iyi bilir" dedi. Bunun üzerine gözlerimden yaş boşandı, döndüm ve duvardan aştım.

Ka'b b.Mâlik (rivâyetine devam ederek) der ki:

Bir gün Medine çarşısında gidiyordum. Medine'ye kışlık yiyecek satmaya gelen Şam ahalisinden bir çiftçi:

"Ka'b b.Mâlik'i bulmaya bana kim yardım eder?" diye soruyordu. Bunun üzerine halk ona beni göstermeye başladılar. Nihayet çiftçi bana geldi. Ve Gassan kralından bir mektup verdi. Bakınca: (Emma ba'dü)'den sonra şöyle yazıldığını gördüm:

"Haber aldığıma göre sahibin (Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*) sana cefa ve eza ediyormuş. Allah seni hakaret görecek ve hakkın zayi olacak bir mevkide horlanmak ve aşağılanmak için yaratmamıştır. Orada durma, bize gel! Sana şanına layık bir surette hürmet ve ihsanda bulunuruz."

Ka'b b.Malik der ki:

"Bu mektubu okuyunca, bu da öbürüsü gibi bir beladır dedim. Hemen bu sayfayı ocağa atıp yaktım.

Nihayet bu elemli elli günden kırkı geçtiğinde bir gün baktım ki Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in gönderdiği bir zat (Kuzeyine b. Sabit) bana geliyor. Huzeyme gelip bana:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sana kadınından ayrılmanı emrediyor." dedi. Ben de:

"Kadınımı boşayacak mıyım yoksa ne yapacağım?" dedim. O da:

"Hayır, boşama, yalnız ondan ayrı bulun. Kadınına yaklaşma." dedi.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* (Huzeyme ile) iki arkadaşım (Murar ve Hilal)'e de bunun gibi emir göndermişti. Bu emir üzerine kadınıma:

"Haydi, ailenin yanına git. Allah bu iş hakkında hükmedinceye kadar onların yanında bulun!"dedim.

Ka'b (rivâyetine devam ederek) der ki: Hilal b. Umeyye'nin karısı Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelerek:

"Ya Rasûlallah! Hilal b. Umeyye ihtiyardır, gücü ve kuvveti gitmiştir. Hizmetçisi de yoktur. Ona hizmet etmemi çirkin görür müsünüz?" diye sormuş. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Hayır, görmem. Fakat sana yaklaşmasın" buyurmuş. Kadın:

"Ya Rasûlullah! Onda hiçbir hareket yok. Vallahi başına gelen bu olaydan beri hiç durmadan ağlıyor" demişti. Ka'b der ki:

Bunun üzerine akrabamdan bazı kimseler bana:

"Kadının hakkında sen de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den izin istesen. Nasıl ki Hilal b. Umeyye'nin karısına, kocasına hizmet etmek için izin verdi." dediler. Ben de onlara:

"Vallahi bu hususta ben Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den izin istemem, istesem bile Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ne diyecektir? Bilmem ki. Hem ben genç bir adamım" dedim.

Bundan sonra on gün daha durdum. Ta ki Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in halkı bizimle görüşmekten yasakladığı tarihten itibaren elli günümüz dolmuştu. Ellinci günün sabahında, sabah namazını kıldım. Ve evlerimizin birinin damı üzerinde bulunuyordum. Öyle bir halde oturuyordum ki Allah-u Teâlâ'nin (Tevbe sûresinde) zikrettiği şekilde hayatım bana güçleşmişti. Ve yeryüzü bütün genişliği ile bana dar gelmişti, işte bu sırada Sili dağı üzerinde en yüksek sesiyle:

"Ey Ka'b b.Mâlik, müjde!" diye olanca kuvvetiyle bağıran birisinin sesini işittim. Hemen secdeye kapandım. Ve anladım ki (darlık gitmiş) genişlik gelmişti. Ve Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sabah namazını kıldığı zaman Allah'ın bizim üzerimize tevbesini (pişmanlıklarımızın kabulünü) ilan etmiştir de halk bize müjdelemeye koşmuştur. Arkadaşlarım tarafına da birtakım müjdeciler gitmişlerdir. Bana da bir kişi (Zübeyr b. Avvam müjdelemek üzere) atını sürmüştü. Eslem kabilesinden bir müjdeci (Hamza b. Amr) da koşup Sili dağının üstüne çıkmıştı. Onun sesi attan süratli idi. Sevimli sesini işittiğim bu müjdecim bana gelince üzerimdeki iki kat elbisemi hemen çıkarıp müjdelik olarak ona giydirdim. Vallahi o gün bundan başka elbisem yoktu, (Ebû Katade'den) ödünç iki kat elbise alıp giydim. Hemen Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e koştum. Ashab beni takım takım karşıladılar. Tevbemin kabulünü (haramdan beraatimi) tebrik ediyorlar ve: "Allah'ın tevbeni kabul buyurması sana kutlu olsun!" diyorlardı.

Ka'b (rivâyetine devam ederek) der ki:

Nihayet mescide girdim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* oturmuştu. Etrafında ashab çevrelenmişti. Hemen Talha b. Ubeydullah kalkıp koşarak yanıma geldi. Benimle musafaha edip (elimi sıkıp) beni tebrik etti. Vallahi muhacir (kardeş) lerden Talha'dan başka kimse bana ayağa kalkmadı. Talha'nın bu iyiliğini unutmam.

Ka'b der ki:

Ne zaman ki Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e selam verdim, mübarek yüzü sevinçten şimşek gibi birhalde bana:

"Annenin seni doğurduğu günden beri yaşadığın günlerin en hayırlısı ile seni müjdelerim" buyurdu. Ben:

"Ya Rasûlallah! Bu müjdeleme tarafınızdan mı yoksa Allah tarafından mı?" dedim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Hayır, benim tarafımdan değil, doğrudan Allah tarafından." buyurdu. Esasen Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, Allah tarafından sevindirildiği zaman (mübarek) yüzü parlardı. Hatta O, bir ay parçasına benzerdi. Biz de sevinçli bir vahiy geldiğini onun bu sevimli yüzünden anlardık.

Ne zaman ki Allah ve Rasûlü için halis sadaka olmak üzere malımdan sıyrılıp çıkmak ve malımın hepsini fukaraya dağıtmak istiyorum. Bu istek tevbemin kabulü sebebiyledir." dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Hayır, malının bir kısmını kendine alıkoy. Bu senin için daha hayırlıdır" buyurdu. Ben de:

"Şu Hayber'deki hissemi alıkoyarım" dedim. Bundan sonra ben Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e şöyle söyledim:

"Ya Rasûlallah *sallallahu aleyhi ve sellem*! Allah beni bu zor durumdan ancak doğruluğumla kurtardı. Bu sebeple tevbemin kabul olunmasından dolayıdır ki ben, bundan böyle yaşadığım müddetçe doğrudan başka bir söz söylemeyeceğim."

(Ka'b derki):

"Vallahi Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e böyle söz verdiğimden beri müslümanlardan hiçbirisini bilmem ki doğru söylemekte Allah'ın bana yaptığı imtihan ve karşılığında verdiği nimet ve ihsandan daha güzel imtihanı ona yapmış olsun. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e o sözlerimi arzettikten bugüne kadar yalan söylemek hatırımdan geçmedi. Bundan öte yaşadığım zaman içinde de Allah'ın beni yalandan esirgeyeceğini umarım."

Aziz ve Celil olan Allah, Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*'e:

"Allah, Rasûl ve muhacirlerin tevbesini kabul etti." (Tevbe: 117) ayetini: **"Doğru söyleyenle beraber olunuz"** kavline kadar indirdi. Vallahi Allah'ın bana ihsan buyurduğu nimetler içinde beni İslâm dinine hidayetinden sonra nefsimde Rasûlullah'a doğru söylemekten

daha büyük hiçbir nimet, asla ihsan etmemiştir. Evet, büyük nimet, Rasûlullah'a yalan söyleyip de helak olmuş bulunmamak nimetidir. Nasıl ki, Rasûlullah'a yalan söyleyenler helak oldular. Çünkü Allah şu yalan söyleyenler hakkında vahyini indirdiği zaman herhangi bir kimse için söylediğinin en ağırını söyledi.

Aziz ve Celil olan Allah-u Teâlâ **Tevbe: 95–96** ayetini:

"Gazadan dönüp kaçanların yanlarına geldiğinizde onların kusurlarından yüz çeviresiniz diye Allah adına and içerler. Siz de onlardan çekininiz! Çünkü onlar pistirler. Sığınacakları yer de cehennemdir. Onlar kendilerinden razı olasınız diye sizi ikna için yemin de edeceklerdir. Artık siz onlardan razı olsanız bile herhalde Allah fasıkların güruhundan razı olmaz." kavline kadar gönderdi.

Ka'b derki:

"Biz üç kişi Rasûlullah'a gidip yalan yere yemin edenlerden olmadık. Rasûlullah bizim vaziyetimizi ta Allah'ın hakkımızda vereceği hükme kadar ertelemiştir. İşte bu geciktirme sebebiyle Aziz ve Celil olan Allah: **"Hani şu tövbeleri Allah'ın hükmüne kadar geri bırakılan üç kişiye"** buyurmuştur. Yoksa Allah'ın bu ayette zikrettiği geri kalma bizim gazadan geri kaldığımızdan değildir. Bu ancak Rasûlullah'a yemin ve özür beyan edip de özürleri kabul olunanların tevbelerinden sonraya bırakmasıdır." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Kâfirlerin İslâm'a saldırıp zarar verdikleri bir anda bu zararları ortadan kaldırmak ve Allah'ın dinini hakim kılmak hususunda kâfirlere karşı hiçbir tavır almadan bekleyen kimsenin imanından şüphe edilir. Zira imanın diğer şartlarını kabul ettiğini söylese bile, böyle bir hareket tağutları ve İslâm düşmanlarını, Allah'ın istediği bir şekilde inkâr etmemek manasına gelir. Bu ise hakiki bir imanla kesinlikle bağdaşmaz.

2 - Cihaddan geri kalan kimseler, ya Allah'ın mazeretli olarak bildirdikleri, ya münafıklar, ya da şeytanın kandırdığı kimselerdir. Münafıklar, yalan söyleyip, yalanlarını yeminlerle destekledikleri için insanlar katında mazeretli olarak kabul edilebilir ve affedilebilirler. Zira insanlar birbirleri arasında zahire göre hüküm verirler. Fakat her şeyin hakikatini ve gaybi halleri bilen Allah, onları kesinlikle affetmez ve hakettikleri cezayı mutlaka verir.

3 - Münafıklar ve kâfirler, Allah'ın rızası için çalışan ve Allah'ın rızasına uygun yaşamak isteyen müslümanları, üzerinde bulundukları doğru yoldan saptırmak ve kendi sapık fikirlerine uydurmak için ellerinden geleni

yaparlar. Bunu daha iyi becerebilmek için de, daima müslümanların zayıf anlarını gözlerler. Böyle bir anda hemen o müslümanın diğer müslümanlara karşı olan güvenini sarsarak, haksız olsa bile onu haklı gösterip zulme uğradığını telkin ederek müslüman topluluğundan ayrılıp kendilerine katılması için her türlü nefsi ve şeytani teklifleri yaparlar. Böyle bir anda suçu hususunda samimi bir tevbe ile tevbe etmiş olan her salih müslüman bilir ki, bu da işlediği suç gibi bir bela ve Allah'ın kendisine yerdiği bir imtihandır. Ve yine bilir ki tevbesinin kabulü için böyle imtihanlardan geçmesi ve bunları Allah'ın istediği bir şekilde atlatması en iyi ve en hayırlı yoldur.

4 - Şeytan, Allah rızasına uygun bir amel işlemeye niyet eden bir kişinin, bunu işlemesini engellemek için vesveselerle amelini ertelemek hususunda elinden geleni yapar. Bunu yaparken de kişiye değişik yönlerden ve değişik hilelerle yaklaşır. Gerek tembellik vererek, gerekse vaktinin çok olduğunu ve o hayır işini sonra da yapabileceğini telkin ederek engellemek ister. Nitekim Ka'b'ın cihaddan geri kalması da bu vesveselerin sonucunda olmuştur.

5 - Hata işleyen bir müslümana, hatasının ne kadar kötü olduğunu anlatmak ve bir daha böyle bir hata işlememesini sağlamak üzere diğer müslümanların hepsinin birden tavır takınmaları ve bu konuda hiç taviz vermemeleri, hataların kaldırılmasında etkili bir yoldur. Böyle bir halde, tüm müslümanların gerektiği gibi tavır almaları ve hiç taviz vermemeleri farzdır.

6 - Müslümanların, birbirleri hakkında daima hüsnü zan beslemeleri gerekir. Herhangi bir hata işlendiğinde hemen onu işleyeni suçlamak yerine, o hatanın sebeplerini bulup zararını, doğru bir şekilde ortadan kaldırmak daha hayırlıdır.

7 - Mü'minler için, Allah'ın kendilerini affetmesinden daha güzel ve daha sevindirici bir şey yoktur. Ve her mü'min bunu kazanabilmek hususunda her şeyini feda etmeye ve gereken her şeyi yapmaya hazırdır. İşte bu, hakiki bir imanın sonucudur.

YALNIZ ALLAH'TAN YARDIM İSTEMEK VE RABITA

عَنْ أَبِى بَكْرٍ – رضى الله عنه – قَالَ كُنْتُ مَعَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى الْغَارِ فَرَفَعْتُ رَأْسِى ، فَإِذَا أَنَا بِأَقْدَامِ الْقَوْمِ ، فَقُلْتُ يَا نَبِىَّ اللَّهِ ، لَوْ أَنَّ بَعْضَهُمْ طَأْطَأَ بَصَرَهُ رَآنَا . قَالَ « اسْكُتْ يَا أَبَا بَكْرٍ ، اثْنَانِ اللَّهُ ثَالِثُهُمَا »

258 - Ebû Bekr es-Sıddık ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Hicrette, Rasûlullah ile beraber mağarada bulundum.

Bir ara başımı kaldırdım ve Kureyş casuslarının ayaklarını gördüm. Bunun üzerine:

"Ya Rasûlallah! Bunlardan birkaçı gözünü aşağı eğse, bizi görür" dedim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Sus ya Eba Bekr! İki yoldaş ki, onların üçüncüsü Allah'tır" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Bazı tarikat ehli bu hadisi rabıta hususunda dayanak alıp müridin korku ve sıkıntılı anlarında, şeyhini düşünüp onun bu sıkıntıyı veya korkuyu giderme hususunda yegâne merci tanınmasına delil getirdiler. Bu sebeple herkesin mutlaka bir şeyhe bağlanması gerektiğine, Ebû Bekir'in bile mağarada iken Rasûlullah'dan birtakım zikir metodları ve rabıtayı öğrenerek ilk tarikat müessesini kurduğuna bu hadisle destek sağlamak istediler. Bunların hepsi kesinlikle yanlış ve tutarsızdır. Zira Ebû Bekir'in müşriklerin ayaklarını gördüğünde bunu Rasûlullah'a aktarmasındaki yegâne gaye, Rasûlullah'ın hayatını tehlikede görüp ne yapmaları gerektiğini öğrenmektir. Yoksa buradan onun, Rasûlulah'ın tehlikeyi ve sıkıntıyı gidermesini talep ettiği anlaşılamaz. Böyle bir düşünce Allah-u Teâlâ kendisinden başkasına sığınılmasını kesinlikle yasakladığı halde Rasûlullah'ın bunu emrettiğine çıkar ki bu Allah'a ve Rasûlüne karşı apaçık bir iftiradır.

2 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in, Allah'ın yardımının kendileriyle beraber olduğunu bilmesi ancak vahiy ile olmuştur. Yani bu, kendisine Allah tarafından bildirilmiştir.

DEĞERİ BİLİNMEYEN İKİ NİMET

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما – قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ ، الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ »

259 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh'***dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"İki nimet vardır ki, insanlardan çoğu bu nimetleri kullanmakta aldanmıştır: Sıhhat ve boş vakit." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İnsan varlığının hedefi Allah'a kulluk yani O'nun emir ve yasaklarına tabi olmak ve teslimiyettir. Kişinin Allah'ın istediği bir şekilde hayat sürmesi ve hayatını tam manasıyla Allah yolunda sarf edebilmesi birçok faktöre bağlıdır. Bu faktörlerden ikisi de yukarıdaki hadiste belirtilen sağlık ve boş vaktin değerlendirilmesidir. Zira sağlığı yerinde olmayan kişinin ister istemez, Allah için yapacağı çalışmalarında aksamaları söz konusu olacaktır. Boş vakit de birçok kimsenin değerini tam bilemediği nimetlerden birisidir. Zira her insan normal olarak dünya işleriyle meşgul olur. Bu işler kimi zaman rızık kazanma, kimi zaman şahsi ya da ailevi bazı sorunları halletme olabilir. Gerçi bunları da Allah'ın istediği şekilde yaparsa ibadet hükmüne geçer. Fakat neticede kişiye dünya meşgalelerinden uzak ve boş diyebileceğimiz az bir vakit kalabilir, işte bu vakti Allah'ın istediği şekilde değerlendirmek ve ibadet hükmündeki amellerle doldurmak gayet önemlidir. Bunun önemi, Allah'ın kitabının yürürlükten kaldırıldığı, O'nun mübarek dininin baskı altında tutulmaya çalışıldığı şu dönemde, İslâm davasını üstlenen ve Lâ ilâhe illallah'ın yücelip hakim olmasını kendisine hedef kabul eden davetçi müslümanlar açısından elbette çok daha fazladır. Zira Allah verdiği sağlığın ve ömrün her saniyesinin hesabını ve şu dönemde nimetlerin karşılığının -ki bu karşılık bu nimetleri Allah'ın istediği şekilde kullanmaktır- verilmesi durumunda ya kişiyi verdiği bu nimetlerden mahrum edecek ya da ahirette azaba çarptıracaktır.

KADININ, KOCASINA BİR BAŞKA KADINI ANLATMASI

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لاَ تُبَاشِرِ الْمَرْأَةُ الْمَرْأَةَ فَتَنْعَتَهَا لِزَوْجِهَا ، كَأَنَّهُ يَنْظُرُ إِلَيْهَا .

260 - İbn-i Mes'ud *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Hiçbir mü'min kadın, diğer bir mü'min kadının tenine dokunarak bunu kocasına anlatıp tarif etmesin ve kocasının o kadına bakıyormuşçasına düşünmesini sağlamasın."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadis İslâm toplumunda fitne ve hayâsızlığın çıkmasını ve birbirinin haklarına tecavüz edilmesini önlemek için Allah tarafından bildirilen bir hükmü açıklıyor: Erkeklerin görmesi yasak olan yerlerinden bazılarını gören diğer bir mü'min kadının, gördüklerini kocasına tarif ederek kocasının o kadını görüyormuşçasına düşünmesini sağlamak... Bu hareket hem büyük bir fitneye sebep olabileceğinden hem de diğer bir mü'minin hakkının çiğnenmesi söz konusu olduğundan kesinlikle haram kılınmıştır.

İMAN GÜZEL LAFDAN İBARET DEĞİLDİR

قَالَ عَلِىٌّ – رضى الله عنه – إِذَا حَدَّثْتُكُمْ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدِيثاً فَوَاللَّهِ ، لأَنْ أَخِرَّ مِنَ السَّمَاءِ أَحَبُّ إِلَىَّ مِنْ أَنْ أَكْذِبَ عَلَيْهِ ، وَإِذَا حَدَّثْتُكُمْ فِيمَا بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ فَإِنَّ الْحَرْبَ خَدْعَةٌ ، وَإِنِّى سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « سَيَخْرُجُ قَوْمٌ فِى آخِرِ الزَّمَانِ ، حُدَّاثُ الأَسْنَانِ ، سُفَهَاءُ الأَحْلاَمِ ، يَقُولُونَ مِنْ خَيْرِ قَوْلِ الْبَرِيَّةِ ، لاَ يُجَاوِزُ إِيمَانُهُمْ حَنَاجِرَهُمْ ، يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ ، فَأَيْنَمَا لَقِيتُمُوهُمْ فَاقْتُلُوهُمْ ، فَإِنَّ فِى قَتْلِهِمْ أَجْراً لِمَنْ قَتَلَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ »

261 - Ali b. Ebû Talib *radiyallahu anh*'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Ben size Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den bir şey haber verdiğimde (onu bir hakikat olarak) kabul ediniz. Andolsun ki gökten düşerek

ölmem bana Rasûlullah'ın dilinden yalan uydurmaktan daha sevimlidir. Fakat size kendimden bir şey söylediğimde o hile olabilir. Çünkü harp hiledir" Ben Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim:

"Son zamanlarda yaşları küçük, tecrübeleri kıt bir zümre ortaya çıkacaktır. Onlar insanların söyleyebileceği en güzel sözleri söylerler. Fakat bunlar, şiddetle atılan okun avı delerek avdan öte çıktığı gibi İslâm'dan hemen çıkıverecekler. Onların imanları boğazlarından öte geçmeyecektir. Siz onlara nerede rastlarsanız hemen öldürünüz. Çünkü bunları öldürmekte, öldüren kişiye kıyamet gününde sevap vardır." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Rasûlullah, mucizevî olarak, ileride genç, cahil, tecrübesiz, güzel sözler sarfeden ve Kur'ân okuyup iman ettiklerini iddia eden bir zümrenin çıkacağını fakat imanlarının ancak dillerinde kalıp kalplerine inmeyeceğini, amellerine aksetmeyeceğini haber veriyor. Bu gibi İslâm'a ve müslümanlara gayet zararlı kimselerin zararlarını bertaraf etmek -ki bu, gerekirse öldürmekle gerçekleşir- İslâmi anlayışı ve İslâm bütünlüğünü korumak manasına geleceğinden, Allah katında ecir kazandırıcı bir ameldir.

2 - Ashab *radiyallahu anhum* birbirleri arasında çıkan anlaşmazlıklarda, kendi düşüncelerini desteklemek için, hiçbir zaman "Rasûlullah şöyle dedi" diyerek Rasûlullah'ın ağzından yalan söz söylememişlerdir. Fakat bazı durumlarda kendi sözleri olarak bazı şeyler söyleyip bununla karşısındakine hile yapmış olabilirler. Yine de bu yaptıklarını Rasûlullah'ın: "Harp hiledir" hadisine dayanarak tamamen meşru sınırlar içinde yapmışlardır.

ŞER DEVRİNİN ŞERRİNDEN KORUNMA

قال حُذَيْفة بْنَ الْيَمَانِ رضي الله عنه : كَانَ النَّاسُ يَسْأَلُون رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْخَيْرِ ، وَكُنْتُ أَسْأَلُهُ عَنِ الشَّرِّ ، مَخَافَةَ أَنْ يُدْرِكَنِى فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّا كُنَّا فِى جَاهِلِيَّةٍ وَشَرٍّ فَجَاءَنَا اللَّهُ بِهَذَا الْخَيْرِ ، فَهَلْ بَعْدَ هَذَا الْخَيْرِ مِنْ شَرٍّ قَالَ « نَعَمْ » . قُلْتُ وَهَلْ بَعْدَ ذَلِكَ الشَّرِّ مِنْ خَيْرٍ قَالَ « نَعَمْ ، وَفِيهِ دَخَنٌ » . قُلْتُ وَمَا دَخَنُهُ قَالَ « قَوْمٌ يَهْدُونَ بِغَيْرِ هَدْىٍ ، تَعْرِفُ مِنْهُمْ وَتُنْكِرُ » . قُلْتُ فَهَلْ بَعْدَ ذَلِكَ الْخَيْرِ مِنْ شَرٍّ قَالَ « نَعَمْ ، دُعَاةٌ عَلَى أَبْوَابِ جَهَنَّمَ ، مَنْ أَجَابَهُمْ

إِلَيْهَا قَذَفُوهُ فِيهَا » . قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صِفْهُمْ لَنَا . قَالَ « هُمْ مِنْ جِلْدَتِنَا ، وَيَتَكَلَّمُونَ بِأَلْسِنَتِنَا » . قُلْتُ فَمَا تَأْمُرُنِى إِنْ أَدْرَكَنِى ذَلِكَ قَالَ « تَلْزَمُ جَمَاعَةَ الْمُسْلِمِينَ وَإِمَامَهُمْ » . قُلْتُ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ جَمَاعَةٌ وَلاَ إِمَامٌ قَالَ « فَاعْتَزِلْ تِلْكَ الْفِرَقَ كُلَّهَا ، وَلَوْ أَنْ تَعَضَّ بِأَصْلِ شَجَرَةٍ ، حَتَّى يُدْرِكَكَ الْمَوْتُ ، وَأَنْتَ عَلَى ذَلِكَ »

262 - Huzeyfe b. Yeman ***radiyallahu anh***'dan şöyle dediği rivâyet edildi:

"İnsanlar, Rasûlullah'a hayırdan sorarlardı. Ben de (tersine İslâm ümmetine gelecek) şerden -o şerrin bana erişmesinden korktuğum için- sorardım. Bu endişe ile bir kere:

"Ya Rasûlallah! Biz vaktiyle cahiliyyet devrinde şirk ve küfür içinde idik. Sonra Allah'ın Rasûlü bize şu İslâm hayrı ile geldi? Bu hayır ve saadetten sonra gelecek bir şer ve fitne var mıdır?" diye sordum. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Evet, vardır" dedi. Ben:

"O şerden ve fitneden sonra bir hayır ve kurtuluş devri var mıdır?" dedim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Evet, bir hayır ve kurtuluş vardır. Fakat onun içinde bazı şer bulunacak (hayrı bulandıracak, saflığını bozacak)" buyurdu. Ben:

"O hayrın (temizliğini bulandıran) kiri nedir?" diye sordum. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bir zümre çıkacak ve onlar insanları benim yolumdan başka yollara çağıracaklar. Onların yaptıklarının bazılarını, benim sünnetime uygun göreceksin, bazılarını da sünnetime ters bulacaksın" dedi. Ben:

"Ya Rasûlallah! Bu karışık hayır devrinden sonra bir şer devri var mıdır?" diye sordum. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Evet gelecektir. O devirde bir takım çağırıcılar halkı cehennem kapılarına çağıracak. Her kim onların çağrısına uyarsa onu cehenneme atacaklar" buyurdu. Ben:

"Ya Rasûlallah! O devir bana erişirse (ben o devirde yaşarsam) nasıl hareket etmemi emredersiniz?" dedim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"İslâm cemaatine ve onların imamına bağlan" buyurdu. Ben:

"Ya Rasûlallah! Eğer İslâm cemaatı ve imamı yoksa" dedim. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"O cemaatlerin hepsinden ayrıl! Ağacın köküne sıkıca sarıl ve ölüm seni bu halde yakalayıncaya kadar öylece kal" buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* gaybden haber vererek, vefatından sonraki dönemleri ve o dönemlerin özelliklerini açıklıyor. Bu dönemlerden birinde öyle bir İslâm devleti kurulacaktır ki o devlet, tam olarak Rasûlullah'ın sünnetine uymayacak ve kimi yönleriyle iyi olmasına rağmen kimi yönleriyle kötü olacaktır, işte bu devirden sonra öyle bir dönem gelecek ki, artık bu devirde cahili düzenlere dayalı küfür devletlerinden başka bir şey kalmayacak. Bu devirde yaşayan mü'minlerin nasıl davranacaklarını Rasûlullah beyan ediyor ve onlara İslâm cemaatine ve İslâm liderine bağlanmalarını emrediyor. Şayet ortada böyle bir cemaat yoksa veya görülmüyorsa, o takdirde her müslüman, imanını korumak için, tüm diğer topluluklardan ayrılıp ölüme kadar tevhid inancına sarılmalıdır. Zira hadiste ağacın köküne benzetilen, İslâm dininin temeli olan tevhid inancıdır.

ALLAH-U TEÂLÂ HER HASTALIĞI İLACI İLE BERABER YARATMIŞTIR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَا أَنْزَلَ اللَّهُ دَاءً إِلاَّ أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً »

263 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Allah'ın yarattığı hiçbir hastalık yoktur ki, onun ilacını da yaratmış olmasın." *(Buhârî)*

عَنْ عَائِشَةَ – رضى الله عنها – أَنَّ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُعَوِّذُ بَعْضَ أَهْلِهِ ، يَمْسَحُ بِيَدِهِ الْيُمْنَى وَيَقُولُ « اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ أَذْهِبِ الْبَاسَ ، اشْفِهِ وَأَنْتَ الشَّافِى ، لاَ شِفَاءَ إِلاَّ شِفَاؤُكَ ، شِفَاءً لاَ يُغَادِرُ سَقَماً »

264 - Âişe *radiyallahu anhâ*'dan rivâyete göre, Rasûlullah bir hasta ziyaretine vardığında yahut bir hasta Rasûlullah'a geldiğinde şöyle dua buyururdu:

"Ey insanların Rabbi! Şu hastanın hastalığını gider, şifa ihsan buyur. Rabbim, ancak sen sağlık verirsin. Senin şifandan başka hiçbir şifa yoktur. Rabbim bu hastaya öyle şifa ver ki, o şifa, hasta üzerinde hastalık izi ve eseri bırakmasın." *(Buhârî)*

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ kullarını denemek için değişik hastalıklar yaratmıştır. Ve her işinde adil ve merhametli olan Rabbimiz, her yarattığı hastalığın ilacını da varetmiştir. Bu yüzden, hasta olan kişinin, hastalığının iyileşmesine vesile olacak ilacı araması gerekir. Şayet kullanılan ilaç herhangi bir etki göstermiyorsa, o takdirde Rasûlullah'm bizlere bildirdiği duaları okuyup Allah'tan şifa dilemek gerekir. Şayet hem ilaç hem dualarla şifa aranırsa bu daha etkili ve daha hayırlıdır. Fakat burada mü'minin asla unutmaması gereken bir nokta mevcuttur. İster ilaçla tedavide, ister Rasûlullah'ın bizlere bildirdiği dualarla yapılan tedavide, şifayı veren bu yaptıklarımız değil bizatihi Allah'tır. Yapılan işlemler ise şifa konusunda sadece vesile olan etkenlerdir. Ayrıca şu da iyi bilinmelidir ki; sihir, büyü gibi metodlarla ya da Allah'ın haram kıldığı maddelerle tedavi olmaya çalışmak kesinlikle yasaklanmıştır. Zaten bu gibi şeyler hastalığın iyileşmesine değil, daha da kötüleşmesine sebep olur.

ALLAH-U TEÂLÂ'NIN RAHMETİYLE CENNETE GİRİLİR

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « لَنْ يُدْخِلَ أَحَداً عَمَلُهُ » . قَالُوا وَلاَ أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ « لاَ ، وَلاَ أَنَا إِلاَّ أَنْ يَتَغَمَّدَنِى اللَّهُ بِفَضْلٍ وَرَحْمَةٍ فَسَدِّدُوا وَقَارِبُوا وَلاَ يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ إِمَّا مُحْسِناً فَلَعَلَّهُ أَنْ يَزْدَادَ خَيْراً ، وَإِمَّا مُسِيئاً فَلَعَلَّهُ أَنْ يَسْتَعْتِبَ »

265 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den işittim ki:

"Hiçbir kişiyi onun güzel işi ve ibadeti cennete koyamaz" buyurdu. Bunun üzerine ashab: "Ya Rasûlullah! Sizi de mi koyamaz?" diye sormuşlardı da Rasûlullah şöyle cevap verdi:

"Evet, beni de, Allah'ın fazlı ve rahmeti bürümedikçe yalnız ibadetim cennete koyamaz. Bu yüzden ashabım! İş ve ibadetinizde (itidal ile hareket edip) **ifrat ve tefritten sakınınız. Doğru yoldan gidip Allah'a yaklaşınız sakın sizin hiçbiriniz** (salih olsun, fasık olsun) **ölüm temenni etmesin. Çünkü o, hayır ve ihsan sahibi ise** (yaşayıp) **hayrını, ihsanının arttırması umulur; eğer kötü**

bir kişi ise (yine yaşayıp günün birinde) **tevbe ederek Allah' ın rızasını dilemesi umulur."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Bütün mahlukâtı yoktan vareden Allah-u Teâlâ'nın bizlere verdiği nimetler o kadar çok ve çeşitlidir ki bunları saymaya kalksak ne ömrümüz yeter ne de gücümüz; O'nun bize verdiği en ufak bir nimetin tam karşılığını ödemek -isterse binlerce yıl ibadet edelim- asla mümkün değildir. Bu yüzden, Allah'ın rahmeti olmadıkça ibadeti ve amellerinin çokluğu kişiyi cennete sokamaz. Her mü'min Allah'ın rızasını kazanmak için *bol bol* ibadet etmeli, fakat bu amellerinin çokluğuna güvenerek, bunların kendisini mutlaka cennete sokacağını zannetmemelidir. Zira insanı cennete sokan tek şey Allah'ın rahmetidir. Bu sebeple *bol bol* ibadet yaparken, aynı zamanda Allah'ın rahmetini istememiz ancak cenneti kazanmamıza vesile olabilir.

2 - Allah Rasûlü mü'minleri uyarıp, ibadetler konusunda Allah'ın istediğinden azını ya da O'nun emir ve tavsiye ettiğinden fazlasını yapmayı nehyediyor ve bu konuda itidalli olmayı tavsiye ediyor.

ÖLÜM TEMENNİ EDİLMEZ

عَنْ أَنَسٍ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لاَ يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدٌ مِنْكُمُ الْمَوْتَ لِضُرٍّ نَزَلَ بِهِ ، فَإِنْ كَانَ لاَ بُدَّ مُتَمَنِّياً لِلْمَوْتِ فَلْيَقُلِ اللَّهُمَّ أَحْيِنِى مَا كَانَتِ الْحَيَاةُ خَيْراً لِى ، وَتَوَفَّنِى إِذَا كَانَتِ الْوَفَاةُ خَيْراً لِى »

266 - Enes b. Malik *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Sizden biriniz kendisine (hastalık gibi) **bir zarar isabet ettiğinden dolayı sakın ölümü temenni etmesin. Eğer muhakkak temenni etmek zorunda bulunursa şöyle söylesin:**

"Allah'ım! Yaşamak benim için hayırlı olduğu müddetçe beni yaşat, ölmek hayırlı olduğu zaman da beni öldür."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Kendisini Allah yoluna adamış ve herhalukarda Allah'a güvenen mü'minin, Allah'ın rahmetinden ve yardımından ümit keserek, ölümü temenni etmesi asla düşünülemez. Herhangi bir hastalık ya da eziyet karşısında sabrederek, hiçbir zaman ölümü temenni etmesi asla düşünülemez. Şayet çok mağdur ve zayıf duruma düşülürse o takdirde Rasûlullah'ın bu hadiste bildirdiği duayı yapmak, kişinin akibeti açısından daha hayırlıdır.

ALLAH-U TEÂLÂ KİŞİYİ EN DEĞERLİ ŞEYLERİYLE İMTİHAN EDER

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ – رضى الله عنه – قَالَ سَمِعْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « إِنَّ اللَّهَ قَالَ إِذَا ابْتَلَيْتُ عَبْدِى بِحَبِيبَتَيْهِ فَصَبَرَ عَوَّضْتُهُ مِنْهُمَا » . يُرِيدُ عَيْنَيْهِ .

267 - Enes b. Malik *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim, dediği rivâyet olunmuştur:

"Allah-u Teâlâ buyurur ki: "Kulumu iki sevgilisiyle (yani iki gözüyle) **imtihan edip de kulum sabır ederse iki gözüne bedel olarak cenneti veririm."** ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ mü'minleri en çok sevdiği ve en değerli şeyleriyle imtihan eder. Kişinin gözleri de bu şekildedir. Zira insanın şu dünyaya açılan pencereleri olan gözleri, kişi için çok önemlidir. Şayet Allah mü'mini körlükle imtihan eder ve o kul da buna sabrederse, bunun karşılığında ebedi olarak cenneti kazanır.

SABRIN MÜKÂFATI

عَنْ أَبِى سَعِيدٍ الْخُدْرِىِّ وَعَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَا يُصِيبُ الْمُسْلِمَ مِنْ نَصَبٍ وَلاَ وَصَبٍ وَلاَ هَمٍّ وَلاَ حُزْنٍ وَلاَ أَذًى وَلاَ غَمٍّ حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكُهَا ، إِلاَّ كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ »

268 - Ebû Said el-Hudri ve Ebû Hureyre *radiyallahu anhuma*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Müslümana isabet eden hiçbir fenalık, hastalık, keder, hüzün, eza, iç sıkıntısı ve hatta vücuduna bir diken batması yoktur ki, Allah bu musibetlerden dolayı, o müslümanın hatalarını örtüp, bağışlamasın." ***(Buhârî)***

عن أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْراً يُصِبْ مِنْهُ »

269 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Allah kimin hayrını dilerse, onu musibetlerle imtihan eder." ***(Buhârî)***

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ – رضى الله عنه – أَتَيْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى مَرَضِهِ وَهْوَ يُوعَكُ وَعْكاً شَدِيداً ، وَقُلْتُ إِنَّكَ لَتُوعَكُ وَعْكاً شَدِيداً . قُلْتُ إِنَّ ذَاكَ بِأَنَّ لَكَ أَجْرَيْنِ . قَالَ « أَجَلْ مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصِيبُهُ أَذًى ، إِلاَّ حَاتَّ اللَّهُ عَنْهُ خَطَايَاهُ ، كَمَا تَحَاتُّ وَرَقُ الشَّجَرِ »

270 - Abdullah b. Mes'ud *radiyallahu anh*'dan rivâyete göre, şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hastalığında vücudu hummanın sıcaklığından şiddetle sarsıldığı sırada huzuruna varmıştım. Ve:

"Ya Rasûlallah! Bu hummanın sıcaklığından çok ızdırap çekiyorsunuz" dedim. Ve yine:

"Ya Rasûlallah! Bu hummanın iki kat ızdırabı var, elbette sizin için iki kat ecri ve mükâfatı vardır" diye arzettim. "Evet" deyip beni tasdik ederek:

"Hiçbir müslüman yoktur ki, ona hastalık isabet ettiğinde Allah-u Teâlâ onun hatalarını ağacın (sonbaharda) **yaprakları döküldüğü gibi dökmesin"** buyurdu. ***(Buhârî)***

عن عَطَاء بْنُ أَبِى رَبَاحٍ قَالَ قَالَ لِى ابْنُ عَبَّاسٍ أَلاَ أُرِيكَ امْرَأَةً مِنْ أَهْلِ قُلْتُ بَلَى . قَالَ هَذِهِ الْمَرْأَةُ السَّوْدَاءُ أَتَتِ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ إِنِّى أُصْرَعُ ، وَإِنِّى أَتَكَشَّفُ فَادْعُ اللَّهَ لِى .

قَالَ « إِنْ شِئْتِ صَبَرْتِ وَلَكِ وَإِنْ شِئْتِ دَعَوْتُ اللَّهَ أَنْ يُعَافِيَكِ » . فَقَالَتْ أَصْبِرُ . فَقَالَتْ إِنِّى أَتَكَشَّفُ فَادْعُ اللَّهَ أَنْ لاَ أَتَكَشَّفَ ، فَدَعَا لَهَا .

271 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh***'dan bazı ashabına (ki İbn-i Rebah'tır) şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Ey Ata! Sana cennet kadınlardan bir kadın göstereyim mi?" demiştir. O da:

"Evet, gösteriniz" demesi üzerine İbn-i Abbbas şöyle demiştir:

"Şu zenci kadın yok mu? Bu kadın bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelip:

"Ya Rasûlallah! Ben saralanıyorum, saralanınca da açılıyorum. Allah'a benim için dua buyurunuz" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ey kadın! İstersen hastalığına sabret. Bunun mukabilinde sana cennet vardır, istersen şifa vermesi için Allah'a dua edeyim" buyurdu. Kadın:

"Ya Rasûlallah! Hastalığıma sabrederim, ancak ben açılıyorum. Açılmamaklığım için Allah'a dua buyurunuz" diye rica etti. Rasûlullah dua etti. (Bundan böyle edep yerleri açılmaz oldu.)"

(Buhârî)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ mü'minleri hastalık, keder, sıkıntı ya da diğer insanlardan gelebilecek herhangi bir eziyet ya da bunlara benzer bazı meşakkâtlerle imtihan eder. Böylelikle sabredenlerle, sabretmeyenleri birbirinden ayırır. Bu eziyetler kişinin Allah'a yakınlığına ve İslâm yolunda yapılan çalışmaların çokluğuna göre artar. Allah'ın salih, muttaki ve mücahid kulları daha büyük zorluklarla imtihan edilirler. Bu tür meşakkâtlere sabrın ecri âlemlerin Rabbi o Allah'ın rızası ve geçmiş hataların ve haramların sonbaharda dökülen yapraklar gibi kişiden sıyrılıp gitmesi ve affedilmesidir. Bu eziyetlere karşı sabretmeyen kişinin kaybı ise iki yönlüdür. Hem Allah'ın rızasını kaybetmek, hem de boşu boşuna bu eziyetleri çekmek...

MÜSLÜMANLAR GARİPTİR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « بَدَأَ الإِسْلاَمُ غَرِيباً وَسَيَعُودُ كَمَا بَدَأَ غَرِيباً فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ »

272 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah'ın şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Muhakkak, İslâm garip başladı ve başladığı; garipliğe dönecektir. Ne mutlu o gariplere." ***(Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İlahi vahiy, bu dini koyu bir cahiliyyetin içinde bildirmeye başlamıştı. Kendilerine fayda da zarar da vermeye muktedir olmadıklarını gördükeri halde insanların birtakım putlara ibadet ettikleri cahiliyyenin içinde... Ardından, dedelerinden kalan her yönüyle "Allah'a şirk koşma" ve "kulun, kula ibadet etmesi" esası üzerine edilmiş bir din anlayışına sahip cahiliyyenin içinde... Maddeci bir düşüncenin şekillendirdiği, kuvvetlinin zayıfı ezmesi, sömürmesi esasına dayalı bir hayat görüşüne sahip cahiliyyenin içinde... Sosyal hayatın her yönüne beşer aklının hükmettiği cahiliyyenin içinde... İşte bu yüzden doğmuştu bu din. İnsanların onu garip karşılamasının nedeni de işte bu idi. İbadeti sadece Allah'a has kılmayı yegâne ilah olarak O'nu benimsemeyi, sahte ilahlardan yüz çevirmeyi, dinin olduğu kadar sosyal yaşantının düzenlenmesi işlevini de yalnız Allah'a vermeyi gerektiren bir inanç cahiliyye toplumunca nasıl garipsenmeyecekti ki? Onlara göre ilahların bire indirilmesi, yaşantının her yönüyle tek ilahın yani Allah'ın emir ve yasaklarıyla şekillendirilmesi olacak iş değildi ve gerçekten garipdi. O zamanın mevcud dinlerinden hiçbirine benzemediği ve onların hepsini reddettiği için garipti, acaipti bu "yeni inanç." Babalarından, dedelerinden nice bilge (!...) kişiler çıkmıştı ama hiçbirisi -Ümmi olan- Muhammed'in dediklerini dememişti. Hem bu inanç bilge (!...) atalarını kafasızlıkla, bilgisizlikle vasıflandırıyordu. İşte bunlar ve benzeri sebeplerden dolayı, cahiliye tarafından garip karşılanmıştı bu din.

Evet, garip doğmuştu bu din ve yeniden garip haline dönmüştür. Mekke cahiliyyesinin rolünü en az onun ki kadar başarıyla yüzyılımız cahiliyyesi yüklenmiş; kişiler ve araçlar değişiklik göstermesine rağmen cahiliyyenin "gerçek İslâm'a" karşı tavrı özde aynı kalmıştır. Yine garip karşılamaktadır insanlar "gerçek dini." Çünkü onların "Muhammed'in dinine tabiyiz" iddiaları, Mekke cahiliyesi mensuplarının "İbrâhîm'in dinine tabiyiz" iddiasından öte geçmemişti. Lat, Menat, Uzza ve Hubel'i geride bırakacak -somut veya soyut- nice putlar icad etmeleri fertlerin Lâ ilâhe illallah inancından kopmasına ve nesillerin bu ilahi, gerçeğin hakiki manasından uzaklaşmasına -hatta onu anlamaz hale gelmesine- vesile olmuştur. Böylelikle örfi ve milli bir din anlayışına sahip insanlar, kendilerine dinin asıl hakiki manası ulaştığında bunu garipsemekte ve acaip

karşılamaktadırlar. Çağımız insanı, Allah'tan başka kanun koyucuların, yardıma çağırılanların, yönelinenlerin, dua edilenlerin kısacası Allah'tan başka hayat nizamı belirleyip ibadet edilenlerin inkârını -ki, bu, Lâ ilâhe illallah inancının asli bir gerçeğidir- Mekke cahiliyye mensuplarının, putların inkârını garip karşıladıkları gibi garipsemektedirler.

İşte bu, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yukarıdaki hadiste bildirdiği gaybi ihbarın tecellisidir. Bugün bu gerçekle karşı karşıya olan davetçi Müslümanların yapacakları tek şey, getirmiş olduğu dini garipseyen Mekke mensuplarını bu dine davet hususunda Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bildirilen davet ve mücadele metoduna tabi olmak; Mekke cahiliyyesinin modern tezahürleri olan günümüz toplumlarına ilahi hakikati en açık şekliyle ulaştırmaktır. İsterse insanlar bu dinin hakikatini garipsesin, isterse ona karşı tavır takınsın, davetçinin görevi işte budur. Ve ahiret saadeti ancak bu gariplerindir. Gerçekten mutluluk onlarındır. Çünkü vaadinde duran Rabbi Zül Celal, yaptığına karşılık bu garip mücahidlere cenneti, ebedi saadeti, mutluluğu ve hepsinden yücesi kendi rızasını ve cemalini va'detmiştir.

KİŞİ HANGİ HAL ÜZERE ÖLÜRSE ALLAH KATINDA ONU BULACAKTIR

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِىِّ – رضى الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْتَقَى هُوَ وَالْمُشْرِكُونَ فَاقْتَتَلُوا ، فَلَمَّا مَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى عَسْكَرِهِ ، وَمَالَ الآخَرُونَ إِلَى عَسْكَرِهِمْ ، وَفِى أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ لاَ يَدَعُ لَهُمْ شَاذَّةً وَلاَ فَاذَّةً إِلاَّ اتَّبَعَهَا يَضْرِبُهَا بِسَيْفِهِ ، فَقَالَ مَا أَجْزَأَ مِنَّا الْيَوْمَ أَحَدٌ كَمَا أَجْزَأَ فُلاَنٌ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَمَا إِنَّهُ مِنْ أَهْلِ النَّارِ » . فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ أَنَا صَاحِبُهُ . قَالَ فَخَرَجَ مَعَهُ كُلَّمَا وَقَفَ وَقَفَ مَعَهُ ، وَإِذَا أَسْرَعَ أَسْرَعَ مَعَهُ قَالَ فَجُرِحَ الرَّجُلُ جُرْحاً شَدِيداً ، فَاسْتَعْجَلَ الْمَوْتَ ، فَوَضَعَ نَصْلَ سَيْفِهِ بِالأَرْضِ وَذُبَابَهُ بَيْنَ ثَدْيَيْهِ ، ثُمَّ تَحَامَلَ عَلَى سَيْفِهِ ، فَقَتَلَ نَفْسَهُ ، فَخَرَجَ الرَّجُلُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ أَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ . قَالَ « وَمَا ذَاكَ » . قَالَ الرَّجُلُ الَّذِى ذَكَرْتَ آنفاً أَنَّهُ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ، فَأَعْظَمَ النَّاسُ ذَلِكَ . فَقُلْتُ أَنَا لَكُمْ بِه . فَخَرَجْتُ فِى طَلَبِهِ ، ثُمَّ جُرِحَ جُرْحاً شَدِيداً ، فَاسْتَعْجَلَ الْمَوْتَ ، فَوَضَعَ نَصْلَ سَيْفِهِ فِى الأَرْضِ وَذُبَابَهُ بَيْنَ ثَدْيَيْهِ ، ثُمَّ تَحَامَلَ عَلَيْهِ ، فَقَتَلَ نَفْسَهُ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِنْدَ ذَلِكَ « إِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ

عَمَلَ أَهْلِ فِيمَا يَبْدُو لِلنَّاسِ ، وَهُوَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلَ أَهْلِ النَّارِ فِيمَا يَبْدُو لِلنَّاسِ ، وَهُوَ مِنْ أَهْلِ »

273 – Sehl. b. Sa'd-i Saidi ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Hayber savaşında, müşrik Yahudilerle karşılaşıp çarpışmıştı. O günün çarpışması sona erip Rasûlullah karargâhına, düşman da kendi merkezlerine dönmüşlerdi. Fakat Rasûlullah'ın ashabından biri, düşman ordusundan geri kalan veya orduya katılmamış bulunan yahudinin peşini bırakmayıp, fırsat vermeden takip ediyor onu öldürüyordu. (Bu adamın kahramanlığı Rasûlullaha anlatıldı ve):

"Ya Rasûlallah! Bizden hiç kimse filanın gösterdiği kahramanlığı gösteremedi" denildi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Fakat o cehennemliklerdendir" buyurdu. Ashabdan bir kişi:

"Öyle ise ben onu izler ve gözetlerim" dedi. Bu şahıs adam ile beraber savaş alanına çıktı. O nerede durdu diğeri de orada durdu. Ve o, savaşta ne derece çevik davrandıysa diğeri de onu yaptı. Nihayet o adam ağır bir şekilde yaralandı. Bir an önce ölmek için kılıcını yere dayadı ve kılıcın ağzını iki memesi arasına koyarak üstüne yüklendi. Ve bu şekilde kendini öldürdü. Bunun üzerine onu takib eden kişi Rasûlullah'a geldi ve:

"Ya Rasûlallah! Şehâdet ederim ki sen muhakkak Allah'ın Rasûlüsün" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Sana ne oldu?" diye sordu. Adam:

"Ya Rasûlallah! Hani şu cehennemliklerden olduğunu haber verdiğin kimse yok mu? İşte ben, halkın sizin verdiğiniz haberi büyütmesi üzerine bu adamı izler ve gözetlerim dedim. Ve gerçekten arkasından onun hareketini araştırdım. Nihayet bu adam ağır bir şekilde yaralandı ve çabucak ölmek için kılıcının sapını yere, keskin ağzını ise iki memesi arasına koydu. Sonra kılıcın üstüne yüklenerek kendisini öldürdü." Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"İnsanlar arasında bir sınıf insan vardır ki, halkın gördüğü kadarıyla cennetliklerin amellerini işler. Hâlbuki o, cehennemliktir. Yine bazı insanlar vardır ki, halkın gördüğü kadarıyla cehennemliklerin amellerini işler ama o, cennetliklerdendir" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İnsanlar gaybı bilmedikleri için birbirleri arasında zahire göre hükmederler. Bu sebeple insanlar katında kâfir olan bir kişi, her şeyin gerçeğini ve gaybi hallerini bilen Allah katında mü'min olabilir. Aynı şekilde insanlar katında mü'min olan kimse de Allah katında kâfir olabilir. Fakat bunu ancak Allah bilir, kullarsa yaptıkları amellere ve söyledikleri sözlere göre birbirlerini isimlendirirler.

Rasûlullah'ın hadiste bahsedilen kişinin cehennemlik olduğunu bildirmesi, kendisine Allah tarafından vahiyle bildirilmesi sayesindedir.

2 - İntiharın haram olduğuna iman ederek kendisini öldüren kimse büyük haram işlemiş olur. Fakat helal olduğuna inanırsa kâfirdir.

İMTİHANIN ŞİDDETİ, KİŞİNİN ALLAH'A YAKINLIĞI NİSBETİNDEDİR

عن عُرْوَة أَنَّ عَائِشَةَ – رضى الله عنها – زَوْجَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدَّثَتْهُ أَنَّهَا قَالَتْ لِلنَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَلْ أَتَى عَلَيْكَ يَوْمٌ كَانَ أَشَدَّ مِنْ يَوْمِ أُحُدٍ قَالَ « لَقَدْ لَقِيتُ مِنْ قَوْمِكِ مَا لَقِيتُ ، وَكَانَ أَشَدُّ مَا لَقِيتُ مِنْهُمْ يَوْمَ الْعَقَبَةِ ، إِذْ عَرَضْتُ نَفْسِى عَلَى ابْنِ عَبْدِ يَالِيلَ بْنِ عَبْدِ كُلاَلٍ ، فَلَمْ يُجِبْنِى إِلَى مَا أَرَدْتُ ، فَانْطَلَقْتُ وَأَنَا مَهْمُومٌ عَلَى وَجْهِى ، فَلَمْ أَسْتَفِقْ إِلاَّ وَأَنَا بِقَرْنِ الثَّعَالِبِ ، فَرَفَعْتُ رَأْسِى ، فَإِذَا أَنَا بِسَحَابَةٍ قَدْ أَظَلَّتْنِى ، فَنَظَرْتُ فَإِذَا فِيهَا جِبْرِيلُ فَنَادَانِى فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ قَدْ سَمِعَ قَوْلَ قَوْمِكَ لَكَ وَمَا رَدُّوا عَلَيْكَ ، وَقَدْ بَعَثَ إِلَيْكَ مَلَكَ الْجِبَالِ لِتَأْمُرَهُ بِمَا شِئْتَ فِيهِمْ ، فَنَادَانِى مَلَكُ الْجِبَالِ ، فَسَلَّمَ عَلَىَّ ثُمَّ قَالَ يَا مُحَمَّدُ ، فَقَالَ ذَلِكَ فِيمَا شِئْتَ ، إِنْ شِئْتَ أَنْ أُطْبِقَ عَلَيْهِمِ الأَخْشَبَيْنِ ، فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَلْ أَرْجُو أَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ مِنْ أَصْلاَبِهِمْ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ وَحْدَهُ لاَ يُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً .

274 - Âişe ***radiyallahu anhâ***'dan şöyle rivâyet edilmiştir: Bir gün Âişe *radiyallahu anhâ* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e:

"Ya Rasûlallah! Sana Uhud gününden daha şiddetli olan bir gün erişti mi?" diye sormuştu. Rasûlullah şöyle dedi:

"Kavmim (Kureyş)'den **gelen birçok zorluklarla karşılaştım. Fakat onlardan Akabe günü karşılaştığım zor vaziyet hepsinden şiddetli idi. Ben Kureyş'ten gördüğüm eza üzerine Taife gidip İslâm'ı tebliğ etmem için, müslüman olup beni himaye etmesini Abd-i Külal oğlu İbn-i Abd-i Yalil'e teklif ettiğim zaman dileğime**

cevap vermemişti. Ben de kederli ve hayret etmiş bir halde Mekke'ye döndüm. Bu hayretim Karn-i Sealib bölgesine kadar devam etti. Burada başımı kaldırıp gökyüzüne baktığımda bir bulutun beni gölgelendirmekte olduğunu gördüm. Buluta baktığımda içinde Cebrail'in olduğunu gördüm. Cebrail bana:

"Ya Muhammed! Allah, kavminin senin hakkındaki dediklerini muhakkak işitti. Seni himayeyi esirgediklerini de işitti. Allah sana şu dağlar meleğini gönderdi, kavmin hakkında ne dilersen ona emredebilirsin" dedi. Bunun üzerine de dağlar meleği seslenip selam verdi. Sonra:

"Ya Muhammed! Cebrail'in dediği haktır, sen ne dilersen emrine hazırım. Eğer şu iki yalçın dağın onların üzerine kavuşmasını istersen onu da emret" dedi. Ben de:

"Ben isterim ki, Allah bu müşriklerin neslinden, yalnız Allah'a ibadet eden ve Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayan bir nesil meydana çıkarsın." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah'ın dinine davet hususunda en çok eziyeti Rasûlullah görmüştür. Nitekim bu din için çalışan herkes, Allah'a yakınlığı nisbetinde, eziyet ve zorluklarla imtihan edilecektir.

2 - Müslümanların, kendilerine eziyet eden kâfirlere beddua etmeleri caiz olmakla beraber onlar için hidayet istemek daha hayırlıdır. Buna mukabil, müslümanların güçleri yettiği anda, İslâm'a zararlı olan ve yok edilmeleri gereken kâfirleri öldürmeleri de farz olabilir.

SABIR EN SAĞLAM KALKANDIR

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رضى الله عنه قَالَ دَخَلْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى أَبِى سَيْفٍ الْقَيْنِ – وَكَانَ ظِئْراً لإِبْرَاهِيمَ – عَلَيْهِ السَّلاَمُ – فَأَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِبْرَاهِيمَ فَقَبَّلَهُ وَشَمَّهُ ، ثُمَّ دَخَلْنَا عَلَيْهِ بَعْدَ ذَلِكَ ، وَإِبْرَاهِيمُ يَجُودُ بِنَفْسِهِ ، فَجَعَلَتْ عَيْنَا رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَذْرِفَانِ . فَقَالَ لَهُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ رضى الله عنه وَأَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ « يَا ابْنَ عَوْفٍ إِنَّهَا رَحْمَةٌ ». ثُمَّ أَتْبَعَهَا بِأُخْرَى فَقَالَ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنَّ الْعَيْنَ تَدْمَعُ ، وَالْقَلْبَ يَحْزَنُ ، وَلاَ نَقُولُ إِلاَّ مَا يَرْضَى رَبُّنَا ، وَإِنَّا بِفِرَاقِكَ يَا إِبْرَاهِيمُ لَمَحْزُونُونَ »

275 - Enes ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

"Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile demirci sanatkâr olan Ebû Seyf b. Evs'in evine gitmiştik. Ebû Seyf'in zevcesi Ümmü Bürde —Rasûlullah'ın oğlu İbrâhîm'in sütannesi- idi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* İbrâhîm'i kucağına aldı. İbrâhîm'i öptü, kokladı. Bundan sonra bir kere daha Ebû Seyf'in evine gittik. Bu defa İbrâhîm can veriyordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in iki gözü yaş dökmeye başladı. Bunun üzerine Abdurrahman b.Avf:

"Ya Rasûlallah! Halk musibet zamanında sabretmeyebilir, fakat sen de mi?" diye şaşırarak sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ey İbn-i Avf! Bu hal, babanın çocuğuna karşı beslediği incelik ve şefkâttir. Yoksa sabır ve tevekküle engel ağlama değildir" buyurdu. Sonra bu gözyaşını bir diğeri takip etti. Bu defa Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Gözler ağlar, kalp üzülür. Biz Rabbimiz'in razı olacağı sözden başka bir kelime ile üzüntümüzü belirtmeyiz. Ey İbrâhîm! Biz, senin ayrılığınla pek ziyade üzüntülü ve kederliyiz" buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İmanın kemale ulaşmasıdır sabır.. Üzüntü ve acının karanlığında, insanın yolunu aydınlatan ışıktır sabır. Izdırap nedeniyle ne yapacağını bilemez hale gelen mü'minin elinden tutup Rabbine sığınmaya, O'ndan yardım istemeye götüren hidayettir, sabır. Evet, sabır öyle bir direniştir ki, sahibini feryad ve isyandan müstağni kılarak Allah'ı hatırlatmakla yatıştırır dolmuş kalpleri. Kızıl korda ısıtılmış kılıcın, soğuk ve serinletici suya batırılışıdır sabır. Kılıç hem serinler, hem de çelikleşir, sağlamlaşır, bu sayede. Musibetler ve bunlara karşı sabır da mü'min kulu çelikleştirir; acılara, üzüntülere karşı sağlam kılar. Zaten her şeyin yüce Rabbin takdiri ile olduğunu bildikten; zaferin acılardan, kurtuluşun ancak sabırdan sonra olduğuna inandıktan ve musibetleri Allah için, Allah yolunda göğüsledikten sonra ne etkisi vardır ki acıların, ızdırapların? Rabb için duyulan her acı ve her üzüntü, O'nun katında mutluluğa, kurtuluşa dönüşmeyecek midir, mü'min kul için?

2 - Bu din, insanı kaldıramayacağı hiçbir şeyle sorumlu tutmaz. Sorumluluklar yüklerken, emir ve yasaklar bildirirken onu daima her yönüyle ele alır. İnsan, zayıflıkla aczi ile insandır. Rahman'ın beşer kalbine koyduğu rahmet ve acıma duygusu ve bu duygunun onu sevdiklerini kaybetmesi veya acılar karşısında üzülmeye sevk etmesi de insanın, insan olmasından gelen bir özelliğidir. İslâm dini duyguyu reddetmez, do-

ğal karşılar, hatta emreder. Zira merhametin bulunmadığı bir kalp, merhamet edilmeye layık değildir.

DAVETÇİ KADIN VE SABIR

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ – رضى الله عنه – قَالَ مَرَّ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِامْرَأَةٍ تَبْكِى عِنْدَ قَبْرٍ فَقَالَ « اتَّقِى اللَّهَ وَاصْبِرِى » . قَالَتْ إِلَيْكَ عَنِّى ، فَإِنَّكَ لَمْ تُصَبْ بِمُصِيبَتِى ، وَلَمْ تَعْرِفْهُ . فَقِيلَ لَهَا إِنَّهُ النَّبِىُّ صلى الله عليه وسلم . فَأَتَتْ بَابَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمْ تَجِدْ عِنْدَهُ بَوَّابِينَ فَقَالَتْ لَمْ أَعْرِفْكَ . فَقَالَ « إِنَّمَا الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الأُولَى »

276 - Enes ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* çocuğunun kabri yanında avaz avaz ağlamakta olan bir kadının yanından geçmişti de, o kadına hitaben:

"Ey Allah'ın mahlûku kadıncağız! Allah'ın gazabından kork! Ve sabreyle, çığlık koparma!" buyurdu

Kadın:

"Haydi, benden uzaklaş, sen benim musibetim ile zarar gören değilsin ki" demiştir. Hâlbuki kadın, Rasûlullah'ı tanımıyordu. Kadına denildi ki:

"Bu zat, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'dir." Bunun üzerine kadın, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kapısına geldi. Kadın (saray kapıları gibi) Rasûlullah'ın kapısı yanında kapıcılar, gözcüler göremedi. Hemen huzuruna girdi. Ve:

"Ya Rasûlullah! Seni bilemedim, beni affediniz." Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Sabır, musibetin birinci darbesi sırasında dayanmaktır" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

عن أُسَامَةَ بْنُ زَيْدٍ – رضى الله عنهما – قَالَ أَرْسَلَتِ ابْنَةُ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَيْهِ إِنَّ ابْناً لِى قُبِضَ فَائْتِنَا . فَأَرْسَلَ يُقْرِئُ السَّلاَمَ وَيَقُولُ « إِنَّ لِلَّهِ مَا أَخَذَ وَلَهُ مَا أَعْطَى وَكُلٌّ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُسَمًّى ، فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ » . فَأَرْسَلَتْ إِلَيْهِ تُقْسِمُ عَلَيْهِ لَيَأْتِيَنَّهَا ، فَقَامَ وَمَعَهُ سَعْدُ بْنُ عُبَادَةَ وَمُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ وَأُبَىُّ بْنُ كَعْبٍ وَزَيْدُ بْنُ ثَابِتٍ وَرِجَالٌ ، فَرُفِعَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الصَّبِىُّ وَنَفْسُهُ تَتَقَعْقَعُ – قَالَ حَسِبْتُهُ أَنَّهُ قَالَ – كَأَنَّهَا شَنٌّ . فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ . فَقَالَ سَعْدٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا هَذَا فَقَالَ « هَذِهِ رَحْمَةٌ جَعَلَهَا اللَّهُ فِى قُلُوبِ عِبَادِهِ ، وَإِنَّمَا يَرْحَمُ اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ الرُّحَمَاءَ »

277 - Üsame b. Zeyd ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kızı Zeyneb *radiyallahu anhâ* Rasûlullah 'a:

"Oğlum öldü, bana geliniz" diye haber gönderdi, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de kızına selam söyleyip:

"Allah'ın almak ve Allah'ın vermek istediği kendisine aiddir. Ve her şeyin ilmi ilahide belli bir ömrü vardır. Kızım sabret ve bu sabrın yanında sevabı olduğunu hatırla!" diyerek cevap yolladı. Bu defa Zeyneb, Rasûlulah'a and vererek:

"Her halde geliniz" diye haber gönderdi. Bu haber üzerine Rasûlullah kalktı. Onunla beraber Sa'd b. Ubade, Muaz b. Cebel, Ubey b. Ka'b ve Zeyd b. Sabit olduğu halde Zeyneb'in evine geldi. Çocuk komada ve acı verici bir durumda idi. Vücudu zayıflıktan eski kırbaya dönmüştü. Rasûlullah'ın iki gözü yaş döküyordu. Sa'd b. Ubade:

"Ya Rasûlallah! Bu yaş, bu ağlayış nedir?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bu gözyaşı, Allah'ın merhametli kullarının gönüllerine koyduğu ilahi rahmetin eseridir. Cenab-ı Hak bu rahmeti kullarından şefkâtli olan gönüllere ihsan eder. Ve Allah-u Teâlâ ancak merhametli olanlara merhamet eder" buyurdu. ***(Buhârî)***

قال أَنَسُ بْنَ مَالِكٍ – رضي الله عنه – اشْتَكَى ابْنٌ لأَبِى طَلْحَةَ – قَالَ – فَمَاتَ وَأَبُو طَلْحَةَ خَارِجٌ ، فَلَمَّا رَأَتِ امْرَأَتُهُ أَنَّهُ قَدْ مَاتَ هَيَّأَتْ شَيْئاً وَنَحَّتْهُ فِى جَانِبِ الْبَيْتِ ، فَلَمَّا جَاءَ أَبُو طَلْحَةَ قَالَ كَيْفَ الْغُلاَمُ قَالَتْ قَدْ هَدَأَتْ نَفْسُهُ ، وَأَرْجُو أَنْ يَكُونَ قَدِ اسْتَرَاحَ . وَظَنَّ أَبُو طَلْحَةَ أَنَّهَا صَادِقَةٌ ، قَالَ فَبَاتَ ، فَلَمَّا أَصْبَحَ اغْتَسَلَ ، فَلَمَّا أَرَادَ أَنْ يَخْرُجَ ، أَعْلَمَتْهُ أَنَّهُ قَدْ مَاتَ ، فَصَلَّى مَعَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ أَخْبَرَ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَا كَانَ مِنْهُمَا ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يُبَارِكَ لَكُمَا فِى لَيْلَتِكُمَا » . قَالَ سُفْيَانُ فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الأَنْصَارِ فَرَأَيْتُ لَهُمَا تِسْعَةَ أَوْلاَدٍ كُلُّهُمْ قَدْ قَرَأَ الْقُرْآنَ .

278 - Enes b. Malik *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Ebû Talha'nın ağır hasta olan bir oğlu, Ebû Talha evde yokken ölmüştü. Zevcesi Ümmü Süleym çocuğunun öldüğünü görünce onu yıkayıp kefenledi. Ve evin bir köşesine koydu. Ebû Talha geldiğinde:

"Oğlan nasıldır?" diye sordu. Ümmü Süleym: "Çocuğun ızdırabı sakinleşti. İstirahat ettiğini zannediyorum" dedi. Ebû Talha, kadını doğru söylüyor sandı. Ve sevinerek yattı. Eşi ile de birleşti. Sabah olunca gusledip çıkmak istediğinde Ümmü Süleym Ebû Talha'ya çocuğun öldüğünü bildirdi. Ebû Talha mescide gidip Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile

birlikte namaz kıldı. Sonra bu karıkoca arasında o gece olup bitenleri anlattı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de:

"Cenab-ı Hak, bu gecenizi hakkınızda mübarek kılsın" diye dua buyurdu.

Ensardan bir zat: "Bundan sonra Ebû Talha'nın dokuz oğlunu gördüm. Bunların hepsi de Kur'ân okurdu" dediğini bildirmiştir.

(Buhârî-Müslim)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte bu, acı ve musibetlere sabır konusunda, davetçi kadının üzerinde dikkatli düşünmesi gereken mükemmel bir örnektir. Saadet devri İslâm mücahidlerinin en önde gelen yardımcılarından olan sahabe kadının acı ve musibetler karşısındaki metaneti ve sabrı... Bir anne için en değerli varlıklardan birisi olan çocuğunu kaybetmesi gibi bir anda, gösterilen sarsılmaz sabır örneği! Niçin mi onlar böyle dayanıklı, böyle sağlam idiler? Çünkü onlar her musibetin Allah'tan geldiğine ve bir deneme olduğuna kalpten inanmışlardı. Çünkü iman eden herkesin acılarla üzüntülerle imtihan edileceğine dair onların hiçbir şüphesi yoktu ve Allah yolunda yaralanan veya öldürülen kocaları, babaları, kardeşleri ve oğullarının acıları ve buna sabretmeleri ile çelikleşmiş bir imana sahiptir, onlar. Günümüzde de, Allah'ın rızasını kazanmak ve Rabbine şükrünü yerine getirmek isteyen her davetçi kadın, bunu kedisine örnek almak zorundadır. Zira yaşadığımız dönem, Allah'ın kanunlarının hayata hükmetmesinin engellendiği ve İslâm'ın hakimiyetini kurmak için çalışan mü'minin eziyet, işkence hatta ölüm tehlikesi ile karşı karşıya bulunduğu, karanlık dönemdir.

MÜ'MİN İÇİN DÜNYA HAYATI ACI, ÜZÜNTÜ VE IZDIRAPTIR

قالت أُمُّ حَبِيبَةَ رضي الله عنها : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « لاَ يَحِلُّ لاِمْرَأَةٍ تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ أَنْ تُحِدَّ عَلَى مَيِّتٍ فَوْقَ ثَلاَثِ لَيَالٍ،إِلاَّ عَلَى زَوْجٍ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْراً »

279 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in zevcesi Ümmü Habibe *radiyallahu anhâ*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Allah'a ahiret gününe iman eden bir kadının kocasından başka bir ölü için üç günden fazla yas tutması helal değildir. Lakin kadın, kocasına karşı dört ay on gün yas tutabilir."
(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Dünya hayatı, özellikle kendisini bu davaya adamış mü'minlerin hayatı daima acı, üzüntü ve ızdırapla dolu Allah'ın dininin hayat pratiğinden kaldırıldığı, zulüm ve beşeri ihtiraslara dayalı sistemlerin bunun yerine yürürlüğe konduğu ve Kelimetullah'ın yücelmesi ve hakim olması için çalışan tevhid ehlinin bin bir çeşit eziyetlere çarptırıldığı ve hatta acımasızca öldürüldüğü şu karanlık dönemde, mü'minin hayatı elbette acı ve ızdıraplarla çevrilmiştir. Bu zamanda, ilahi davayı yüklenen erkek ve kadın mü'minlerin yukarıdaki hadisin bildirdiği gerçeği nefislerinde mutlaka hissetmeleri gerekmektedir. Kadına en yakın olan insanın kocasının ölümü karşısında bu dinin koyduğu üzülme sınırı... Bu ilahi nizam, acı olaylar karşısında, aşırı derecede üzülmeyi, uzun süre bu ezici duygu altında kalmayı yasaklamıştır. Zira gerektiğinden fazla üzüntü, insanı karamsarlığa, ümitsizliğe sürükleyen önemli faktörlerdir. İnsanı, insan olarak tüm özellikleri ile değerlendiren İslâm dini, onun yaratılışından gelen bazı zayıflıklarını gözardı edip hiç üzülmemesini ya da acıların kendisini hiç etkilememesini emretmiyor, elbette. Bu dinin yasakladığı üzüntü gerektiğinden fazla insanı karamsarlığa, feryada ve hatta isyana sürükleyen üzüntüdür.

İNSAN AÇ GÖZLÜDÜR

عن أَبِي هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « لاَ يَزَالُ قَلْبُ الْكَبِيرِ شَابّاً فِى اثْنَتَيْنِ فِى حُبِّ الدُّنْيَا ، وَطُولِ الأَمَلِ »

280 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim, demiştir:

"Yaşlının gönlü, iki huyda her zaman genç bir halde bulunur: Dünya sevgisi, uzun ömür." ***(Buhârî-Müslim)***

عن ابْن عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما — قال : سَمِعْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « لَوْ كَانَ لِابْنِ آدَمَ وَادِيَانِ مِنْ مَالٍ لَابْتَغَى ثَالِثاً ، وَلاَ يَمْلأُ جَوْفَ ابْنِ آدَمَ إِلاَّ التُّرَابُ ، وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ تَابَ »

281 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh'***dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim:

"Âdemoğlunun iki dere dolusu parası olsa bir üçüncüsünü ister. Âdemoğlunun gönlünü topraktan başka bir şey dolduramaz. Şu kadar ki (ihtirastan nefret edip) **tevbe eden kişinin tevbesini Allah kabul eder."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Nefsin hoşuna giden mal tutkusu ve uzun yaşama arzusu, mü'minde özellikle de, Allah'ın davasını üstlenmiş, malı olsun, canı olsun her şeyini Allah yolunda feda etmeye hazır olan ve bu yolda şehâdeti gönülden arzulayan, davetçi müslümanlarda asla bulunmaması gereken duygulardır. Zira kendisini her an daha çok kazanmaya, daha zengin olmaya yönlendiren kişi, bu gayeden başka bir şey hissetmez olur ve ne kadar da çok kazansa bu kazancı kendisini asla tatmin etmediği gibi, mala tutkusunu her an fazlalaştırır. Uzun yaşama arzusu da böyledir. Bu saçma arzu kişide ölüme karşı korkaklık meydana getirir. Oysa bu davayı yüklenenler, mutlaka eziyetleri, işkenceleri ve neticede de ölümü göze almak zorundadır. Bu nedenle uzun yaşama arzusu ile bu davanın yaşam mantığı asla bağdaşamaz.

ŞİRKE SEBEP OLABİLECEK HERŞEY YASAKTIR

عَنْ عَائِشَةَ – رضى الله عنها – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِنَّ أَصْحَابَ هَذِهِ الصُّوَرِ يُعَذَّبُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَيُقَالُ لَهُمْ أَحْيُوا مَا خَلَقْتُمْ »

282 – Âişe ***radiyallahu anhâ'*** dan rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Şu resimleri yapanlar yok mu? İşte onlar, kıyamet gününde: "Haydi yaptığınız resimlere can veriniz!" diye azap olunacaklardır." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini, insanları putperestliğe sürükleyebilecek her açığı kapamış, bu konuda hiçbir ihtimal bırakmamıştır. Canlıların resimlerini ve heykellerini yapmak da bu nedenle kesinlikle nehyedilmiştir. Resim ve heykellerin put haline getirilmesi ihtimali ne kadar az olsa da, yine de ufak bir olasılık söz konusudur. Bu sebepten dolayı, İslâm dini resim ve heykel yapımıyla uğraşanları azarlamış ve bunu helal kabul ederek yapanların yaptıkları resim ya da heykellere can verinceye kadar ki bunu ebediyyen yapamayacaklardır, o cehennemde azap göreceklerini bildirmiştir. Haramlığına iman ederek bunu işleyenler ise Allah dilerse bunları affeder, dilerse de suçları nisbetinde cehennemde azap eder.

Burada günümüzle ilgili bir konu, fotoğraf konusu gündeme geliyor. Fotoğraf mahiyeti açısından resimden çok farklıdır. Zira resimde canlıya benzetme doğrudan doğruya insanın emeğine bırakılmıştır. Fotoğraf ise ışığın yansıması ve merceklerin işlevine dayanır. Fakat şurası unutulmamalıdır, ister resim olsun, ister fotoğraf, şayet saygı duyulup, duvarlara asılır ve bu resme hürmet edilirse, bu da kesinlikle yasaktır ve neticede insanı şirke kadar götürebilir.

KÂFİRİN SON DURAĞI: CEHENNEM

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « نَارُكُمْ جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءاً مِنْ نَارِ جَهَنَّمَ » . قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنْ كَانَتْ لَكَافِيَةً . قَالَ « فُضِّلَتْ عَلَيْهِنَّ بِتِسْعَةٍ وَسِتِّينَ جُزْءاً ، كُلُّهُنَّ مِثْلُ حَرِّهَا »

283 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* rivâyet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Sizin şu dünya ateşiniz, cehennem ateşinin yetmiş cüzünden bir parçadır" buyurmuş. Ashab tarafından:

"Ya Rasûlallah! Dünya ateşi kâfirleri ve kötüleri azap için herhalde yeterlidir" denildi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Cehennem ateşi dünya ateşlerinin üzerine altmış dokuz kat fazla kılındı. Bunlardan her birinin sıcaklığı bütün dünya ateşinin sıcaklığı gibidir." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ kullarına, ahirette kurtuluşa ermeleri için gereken her emir ve yasağı apaçık bildirmiştir. Kullar, şayet ahiret hayatını kazanmak isterlerse, kendilerine bildirilmiş olan doğru yola tabi ve teslim olmaları onlara yetecektir. Allah'ın emir ve yasakları hususunda yapılacak her hata ise kula sorumluluk yükleyecektir. Bir de hatalar büyük haram ya da küfür ve şirk olarak isimlendirilebilecek ameller ise kul bu yaptıklarına karşılık azabı hakedecektir. Cehennem azabını... Öyle şiddetli bir azap ki bu, insan hayal dahi edemiyor. Kim bir ateş yakıp içine oturmayı ve bundan dolayı hiç acı duymamayı kesinlikle söyleyebilir ki? Bu dünyanın ateşi için geçerli olan kural... Dünya azaplarının çok üstünde olan ahiret azabı ise elbette daha şiddetli ve daha korkunçtur. Bir ateş ki içine atılan çok korkunç bir acı duymasına rağmen yok olup gitmiyor. Yanan derisi yenileniyor, bir daha yanıyor bir daha yenileniyor, bir daha yanıyor. Ve kâfirler için bu azap ebediyyen sürüyor. Allah'ın azabını hak eden kullarına hazırladığı bu korkunç azabı bilen hangi mü'min hiç rahatsızlık duymadan haram işleyebilir, ya da küfür ya da şirke yönelerek ebedi olarak bu ateşte kalmayı göze alabilir?

HAKKI EMREDİP TERSİNİ YAPANIN AZABI

قَالَ أُسَامَة رضي الله عنه سَمِعْتُ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ .يَقُولُ « يُجَاءُ بِالرَّجُلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُلْقَى فِي النَّارِ ، فَتَنْدَلِقُ أَقْتَابُهُ فِي النَّارِ ، فَيَدُورُ كَمَا يَدُورُ الْحِمَارُ بِرَحَاهُ ، فَيَجْتَمِعُ أَهْلُ النَّارِ عَلَيْهِ ، فَيَقُولُونَ أَىْ فُلاَنُ ، مَا شَأْنُكَ أَلَيْسَ كُنْتَ تَأْمُرُنَا بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ قَالَ كُنْتُ آمُرُكُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَلاَ آتِيهِ ، وَأَنْهَاكُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَآتِيهِ »

284 - Usame ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah s*allallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Kıyamet günü bir kişi getirilip cehenneme atılır da bağırsakları derhal karnından çıkar. Sonra o kişi bağırsakları etrafında değirmen merkebinin değirmende döndüğü gibi döner. Bunun üzerine cehennem halkı o kişinin etrafına toplanıp:

"Ey filan! Halin nedir? Sen bize iyilikle emreden, bizi kötülükten nehyeden değil miydin?" derler. O da:

"Ben size iyiliği emreder ama kendim yapmazdım, münkerden nehyeder de kendim işlerdim" diye cevap verir."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm davetçisinin görevi insanlara İslâm'ı en güzel şekliyle anlatıp onların gözünde bu dini tüm açıklık ve güzelliğiyle canlandırmaktır. Bunu yaparken de asla insanların İslâm'a karşı nefretine ve kötü düşünmesine vesile olmamak zorundadır. Kişilerin nefretine sebep olan en önemli faktör tebliğcinin anlattığı, tavsiye ettiği ilahi hakikatlerin pratik bir uygulayıcısı olmayışıdır. İnsanın nefsi kişinin kendi hata ve yanlışlarından önce diğer insanların yanlışlarını görmeyi emreder. Bu nedenle tebliğcinin tavsiyelerine muhatap olan şahıs, kendisine getirilen her şeyi bilfiil karşısındakinde de görmek ister. Göremediği takdirde getirilen hakikâtlerin doğruluğunda şüphe eder. Zira şayet doğru olsaydı, bunları ilk önce bana tavsiye eden yapardı, der. Bu muhatabın değerlendirmesi açısından konuya bakış... Hakkı tavsiye edip kötülükten nehyeden fakat söylediklerini kendisi uygulamayan şahsın böyle yapmasına sebep olabilecek psikolojik durumu düşündüğümüzde hadisenin bir başka yönü ortaya çıkacaktır. Bir kişi yapmadığı şeyleri insanlara tavsiye ediyor ve onları bu konuda eleştiriyorsa bunun yegâne sebebi kişinin nefsinde duyduğu kibir duyguları ve insanların dinde yücelme arzusudur. Kişi yapmadığı şeyleri söyleyerek -onların bunun aksini anlayamayacakları zannıyla- insanların gözünde o amelleri işliyormuş gibi görüneceğini düşünür. Oysa Allah onun bu riyakâr tavrını insanlar önünde mutlaka açığa çıkartır. Ve böylelikle o kişi insanlar önünde de alçalır.

Şayet Allah, bu kişinin cezasını dünyada vermezse ahirette hem ateş azabı hem de insanlar indinde küçük düşmesi şeklinde ona azap edecektir. Belki de Allah hem dünyada hem de ahirette o kişiyi alçaltıp cezalandıracaktır.

ASIL TEHLİKE FAKİRLİK DEĞİL, DÜNYA NİMETLERİNİN BOLLUĞUDUR

عن عَمْرو بْنَ عَوْفٍ وَهْوَ حَلِيفٌ لِبَنِى عَامِرِ بْنِ لُؤَىٍّ ، وَكَانَ شَهِدَ بَدْراً مَعَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قال بَعَثَ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم أَبَا عُبَيْدَةَ بْنَ الْجَرَّاحِ إِلَى الْبَحْرَيْنِ يَأْتِى بِجِزْيَتِهَا ، وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هُوَ صَالَحَ أَهْلَ الْبَحْرَيْنِ ، وَأَمَّرَ عَلَيْهِمِ الْعَلاَءَ بْنَ الْحَضْرَمِىِّ ، فَقَدِمَ أَبُو عُبَيْدَةَ بِمَالٍ مِنَ الْبَحْرَيْنِ فَسَمِعَتِ الأَنْصَارُ بِقُدُومِ أَبِى عُبَيْدَةَ ، فَوَافَوْا صَلاَةَ الْفَجْرِ مَعَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَلَمَّا انْصَرَفَ تَعَرَّضُوا لَهُ ، فَتَبَسَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم حِينَ رَآهُمْ ثُمَّ قَالَ « أَظُنُّكُمْ سَمِعْتُمْ أَنَّ أَبَا عُبَيْدَةَ قَدِمَ بِشَىْءٍ » . قَالُوا أَجَلْ يَا رَسُولَ اللَّهِ .

قَالَ « فَأَبْشِرُوا وَأَمِّلُوا مَا يَسُرُّكُمْ ، فَوَاللَّهِ مَا الْفَقْرَ أَخْشَى عَلَيْكُمْ ، وَلَكِنِّى أَخْشَى أَنْ تُبْسَطَ عَلَيْكُمُ الدُّنْيَا كَمَا بُسِطَتْ عَلَى مَنْ قَبْلَكُمْ ، فَتَنَافَسُوهَا كَمَا تَنَافَسُوهَا ، وَتُهْلِكَكُمْ كَمَا أَهْلَكَتْهُمْ »

285 - Ensardan Amr b. Avf *radiyallahu anh*'dan -ki Amar b. Lüeyl oğullarının dostu idi ve Bedir'de hazır bulunmuştu şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* harp etmeksizin Bahreyn halkıyla bir barış sözleşmesi yapmıştı ve Bahreyn belli miktarda cizye vermeyi kabul etmişlerdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bunların üzerine Ala b. Hadremi *radiyallahu anh*' u emir tayin etmişti. Toplanan cizye mallarını getirmek üzere de Ebû Ubeyde b. Cerrah *radiyallahu anh*'u Bahreyn'e gönderdi. Ebû Ubeyde, cizye mallarını alıp Bahreyn'den Medine'ye döndüğünde ensar onun geldiğini işitince ki bu haberin yayılışı ashabın Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile sabah namazını kıldığı bir zamana tevafuk etmişti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sabah namazını bitirip evine gitmek üzereyken konuşmak için onu durdurdular. Rasûlullah, ashabı bu halde görünce gülümseyerek onlara:

"Öyle sanıyorum ki siz, Ebû Ubeyde'nin hayli dünyalıkla geldiğini duydunuz da bunun hakkında benimle konuşmak istiyorsunuz" buyurdu. Onlar da:

"Evet ya Rasûlallah!" diye tasdik ettiler. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Merak etmeyiniz ve sizi sevindirecek şeyleri umunuz. Vallahi, bundan sonra size fakirlikten hiç korkmam. Fakat sizin için korktuğum bir şey varsa o da sizden önce gelip geçen ümmetlerin önüne dünya nimetlerinin yayıldığı gibi sizin önünüze de yayılarak onların birbirlerini hased ettikleri ve sadece kendilerini düşündükleri gibi, sizin de mahvolup gitmenizdir..." diye ümmetini dikkatli olmaya davet etti." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm cemaatinin fertleri için asıl tehlike ne yokluk ne de fakirliktir. Asıl tehlike, kişilerin nefislerinin tamahkârlığına uyup mal kazanma, mal biriktirme yarışına girmeleridir. Zira mü'min kul için yokluk ve sıkıntı anı sabırla ecir kazanacağı zamandır. Malın çokluğu ve aşırı mal sevgisi ise nefsin acze düştüğü daha zor bir imtihandır. Çünkü insanın olmayana sabretmesi, olanı hiçbir maddi ve somut bir karşılık olmaksızın vermesinden daha kolaydır. Sevilen şeylerin verilmesi nefse ağır gelir, nefis bunu istemez. Nefsin istediği, malın daha da artması ve şayet maldan verile-

cekse mutlaka maddi görülen bir karşılığın gelmesidir. Oysa Allah'ın, müslümanlar için teşri kıldığı tasadduk müessesesinde karşılık öncelikle uhrevidir, dünyevi değildir. Buna ek olarak Allah-u Teâlâ, tasadduk etmesine karşılık kuluna dünyada bereket verip yardımıyla da destekler. Ancak nefis bunu düşünmez... Nefis hep kötülüğü emreder. İslâm davasını yüklenenler, davalarının yücelmesinde maddi gücün ehemmiyetini gözönünde tutarak nefislerinin mal ve malı kazanmak konusundaki telkinlerine kapılmamalı ve mallarını Allah'ın dini için harcama hususunda birbirleriyle yarışmalıdır.

HELAK EDİCİ YEDİ ŞEY

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ ».قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هُنَّ قَالَ « الشِّرْكُ بِاللَّهِ ، وَالسِّحْرُ ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِى حَرَّمَ اللَّهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ ، وَأَكْلُ الرِّبَا ، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ ، وَالتَّوَلِّى يَوْمَ الزَّحْفِ ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلاَتِ »

286 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Helak edici olan yedi şeyden çekininiz." Bunun üzerine ashab:

"Ya Rasûlallah! Bu yedi şey nedir?" diye sordular. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah'a şirk koşmak, sihir, haklı öldürülenler müstesna Allah'ın haram kıldığı bir nefsi öldürmek, faiz kazancı yemek, yetim malı yemek, düşmana hücum sırasında harpten kaçmak, zinadan masum olup hatırından bile geçirmeyen müslüman kadınlara zina isnad etmek" dedi. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah'ın öncelikle ve kesinlikle yasakladığı büyük haram şirktir.

Şirk; Allah'a uluhiyyeti ve rububiyyeti ile ilgili sıfatlarında ortak tanımak, Allah'a ait olan ibadetlerden en az birisini mahlukâta yöneltmektir. Kur'ân ve hadisler ışığında şirki üç ana gruba ayırabiliyoruz.

a) Büyük Şirk: Gerek Kur'ân'da gerekse hadislerde ibadet olduğu sabit olan amelleri Allah'ı bırakıp bir mahlûka ya da Allah'la beraber bir mahlûka yöneltmektir. Örneğin dua etmek, sıkıntı anında yardımına çağırmak, azabından korkup mükâfatını ümit etmek, tasarruf ve yönetim hakkını vermek, kanunlarına muhakeme olmak gibi ibadet oluşu nas ile

sabit olan amelleri bir mahlûka yapmak insanın ebediyyen cehenneme girmesine vesile olan büyük şirktir.

b) Küçük Şirk: Kur'ân ve hadislerde bildirildiği kadarıyla ibadet derecesine çıkmamış fakat bir mahlûka yapılmaya devam edildiğinde büyük şirke sebep olan amelleri Allah'tan başkasına yapmaktır. Allah'tan başkası adına yemin etmek, eğer şöyle yapsaydım böyle olmazdı gibi pişmanlık ifade eden sözler sarf etmek ve riyakâr olmak gibi...

c) Gizli Şirk: Kimi âlimler bu tür şirki de küçük şirk kapsamında değerlendirmişlerdir.

ALLAH-U TEÂLÂ'NIN KÖTÜ DEDİĞİ AMELLER

عَنِ الْمُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَيْكُمْ عُقُوقَ الأُمَّهَاتِ ، وَوَأْدَ الْبَنَاتِ ، وَمَنَعَ وَهَاتِ ، وَكَرِهَ لَكُمْ قِيلَ وَقَالَ ، وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ ، وَإِضَاعَةَ الْمَالِ »

287 - Mugire b. Şu'be ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah size analara isyanı, kızları diri diri gömmeyi, verilecek borcun verilmemesini, verilmeyen bir şeyin alınmasını haram kıldı. Yine Allah sizin için dedikoduyu, çok soru sormayı, mal kaybetmeyi (israfı) **kerih görmüştür"** buyurmuştur.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah'ın bize vermiş olduğu ömür, her saniyesinden sorguya çekileceğimiz bir sermayedir. Şayet bu sermayeyi boş ve kârsız bir işe yatırmassak hem elimizdeki imkânı, bir daha geri alamamak üzere kaybetmiş hem de yararlı ve kârlı bir ameli harcadığımız takdirde kazanacağımız ecirden mahrum kalmış oluruz. İşte bu yüzden Allah-u Teâlâ mü'minlere vakitlerini boş konuşmalarla, gereksiz sorularla harcamalarını yasaklamıştır. Boş konuşma, neticede ne dünyası ne de ahireti açısından mü'mine herhangi bir fayda sağlamayan konuşmadır. Nehyedilen çok soru ise halis ve samimi niyetler dışında sırf karşısındakini aciz bırakmak ve soru sormuş olmak için sorulan sorulardır. Nitekim geçmiş ümmetlerden kimileri nebilerini aciz bırakmak, ilahi hakikatlerle alay etmek ve boş konuşmalarla nebileri ve mü'minleri meşgul etmek sebebiyle yokedilmişlerdi. Ömür sermayesini boş yere harcamamak ve Allah'ın gazabını üzerine çekmemek isteyen her mü'min boş ve gereksiz sorulardan, konuşmalardan mutlaka kaçınması gerekir.

KIYAMET GÜNÜ ALLAH'IN GÖZETMEDİĞİ KİŞİLER

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « ثَلاَثَةٌ لاَ يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَلاَ يُزَكِّيهِمْ ، وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ رَجُلٌ عَلَى فَضْلِ مَاءٍ بِالطَّرِيقِ يَمْنَعُ مِنْهُ ابْنَ السَّبِيلِ ، وَرَجُلٌ بَايَعَ إِمَاماً لاَ يُبَايِعُهُ إِلاَّ لِدُنْيَاهُ ، إِنْ أَعْطَاهُ مَا يُرِيدُ وَفَى لَهُ ، وَإِلاَّ لَمْ يَفِ لَهُ ، وَرَجُلٌ يُبَايِعُ رَجُلاً بِسِلْعَةٍ بَعْدَ الْعَصْرِ فَحَلَفَ بِاللَّهِ لَقَدْ أُعْطِىَ بِهَا كَذَا وَكَذَا فَصَدَّقَهُ ، فَأَخَذَهَا ، وَلَمْ يُعْطَ بِهَا »

288 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Üç kimse vardır ki Allah kıyamet gününde onlara bakmaz, onları temize çıkarmaz, onlar için şiddetli bir azap vardır. Biri öyle kişidir ki onun yolculuk esnasında fazla suyu bulunur da onu yolculardan esirger İkincisi o kimsedir ki o da yalnız dünyalık için biat eder de halife dünyalık verirse hoşlanır, vermezse kızar. Üçüncüsü de malını ikindiden sonra çıkarır ve; "Kendisinden başka ibadete layık ilah olmayan Allah'a yemin ederim ki bu malı bana, emin ol, kat'i olarak şöyle şöyle para verdiler" der, müşteri de onu tasdik ederek o fiyatla malını alır."

Bundan sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şu ayeti okudu:

"Allah'ın ahdini ve yeminlerini az bir değere karşılık satanlar işte onlar için ahirette hiçbir pay yoktur. Kıyamet gününde Allah onlarla konuşmaz, onları gözetmez ve onları arındırmaz, onlar için acıklı bir azap vardır." (Â-li İmrân: 77)

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1- Elindeki ihtiyaç maddelerinden kendi gereksiniminden fazla bulunduran kimsenin bunlardan ihtiyaç sahibi diğer müslümanlara vermesi gerekir.

2- İslâm cemaatine bağlılık ne bir dünyevi kazanç ne de maddi bir karşılık için değil ancak âlemlerin Rabbi olan Allah rızası için olmalıdır.

3- Şayet satıcı malında bulunmayan vasıfları veya malın fiyatı konusunda yemin ederek müşteriyi kandırırsa haram işlemiş olur. Böyle yapan kimsenin satışı her ne kadar çokmuş gibi görünse de aslında bu kazancın dünyada da ahirette de bereketi yoktur.

4 - Rasûlullah'ın bu üç tip insan hakkında "Allah kıyamet gününde onlara bakmaz, onları temize çıkarmaz, onlar için şiddetli bir azap vardır" demesi onların kâfir olarak İslâm milletinden çıktıklarını göstermez. Bu açıklama, sayılan amellerin ne kadar kötü olduklarını işaret ediyor. Fakat elbetteki bu amelleri helal sayan kimse küfre girer.

KÖPEK BESLEMEK

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ أَمْسَكَ كَلْباً فَإِنَّهُ يَنْقُصُ كُلَّ يَوْمٍ مِنْ عَمَلِهِ قِيرَاطٌ ، إِلاَّ كَلْبَ حَرْثٍ أَوْ مَاشِيَةٍ »

289 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Her kim köpek beslerse her gün o kimsenin amelinin sevabından bir kırat eksilir. Ziraat veya çoban köpeği müstesna..."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm'ın bildirdiği her emirde olduğu gibi yukarıdaki hadiste beyan edilen köpek beslemeye dair yasakta da insanlar için fayda vardır. Köpek, yaratılışı itibarıyla pis ve pisliğe sebep olan bir hayvandır. Birçok bulaşıcı ve öldürücü hastalığın vesilesidir. İslâm dini müslümanları köpeğin bu zararlarından korumak ve bizim bilemediğimiz diğer bazı hikmetler sebebiyle -avcılık ve korunma gibi zaruret, halleri dışında- köpek beslenmesini nehyetmiştir. Elbette her şeyin iyisini Allah bilir.

BERZAHTA AZAP VE MÜKÂFAT

عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا صَلَّى صَلاَةً أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ فَقَال « مَنْ رَأَى مِنْكُمُ اللَّيْلَةَ رُؤْيَا » . قَالَ فَإِنْ رَأَى أَحَدٌ قَصَّهَا ، فَيَقُولُ مَا شَاءَ اللَّهُ ، فَسَأَلَنَا يَوْماً ، فَقَالَ « هَلْ رَأَى أَحَدٌ مِنْكُمْ رُؤْيَا » . قُلْنَا لاَ . قَالَ « لَكِنِّى رَأَيْتُ اللَّيْلَةَ رَجُلَيْنِ أَتَيَانِى فَأَخَذَا بِيَدِى ، فَأَخْرَجَانِى إِلَى الأَرْضِ الْمُقَدَّسَةِ ، فَإِذَا رَجُلٌ جَالِسٌ ، وَرَجُلٌ قَائِمٌ بِيَدِهِ كَلُّوبٌ مِنْ حَدِيدٍ – قَالَ بَعْضُ أَصْحَابِنَا عَنْ مُوسَى إِنَّهُ – يُدْخِلُ ذَلِكَ الْكَلُّوبَ فِى شِدْقِهِ ، حَتَّى يَبْلُغَ قَفَاهُ ،

ثُمَّ يَفْعَلُ بِشِدْقِهِ الآخَرِ مِثْلَ ذَلِكَ ، وَيَلْتَئِمُ شِدْقُهُ هَذَا ، فَيَعُودُ فَيَصْنَعُ مِثْلَهُ . قُلْتُ مَا هَذَا قَالاَ انْطَلِقْ . فَانْطَلَقْنَا حَتَّى أَتَيْنَا عَلَى رَجُلٍ مُضْطَجِعٍ عَلَى قَفَاهُ ، وَرَجُلٌ قَائِمٌ عَلَى رَأْسِهِ بِفِهْرٍ أَوْ صَخْرَةٍ ، فَيَشْدَخُ بِهِ رَأْسَهُ ، فَإِذَا ضَرَبَهُ تَدَهْدَهَ الْحَجَرُ ، فَانْطَلَقَ إِلَيْهِ لِيَأْخُذَهُ ، فَلاَ يَرْجِعُ إِلَى هَذَا حَتَّى يَلْتَئِمَ رَأْسُهُ ، وَعَادَ رَأْسُهُ كَمَا هُوَ ، فَعَادَ إِلَيْهِ فَضَرَبَهُ ، قُلْتُ مَنْ هَذَا قَالاَ انْطَلِقْ . فَانْطَلَقْنَا إِلَى ثَقْبٍ مِثْلِ التَّنُّورِ ، أَعْلاَهُ ضَيِّقٌ وَأَسْفَلُهُ وَاسِعٌ ، يَتَوَقَّدُ تَحْتَهُ نَاراً ، فَإِذَا اقْتَرَبَ ارْتَفَعُوا حَتَّى كَادَ أَنْ يَخْرُجُوا ، فَإِذَا خَمَدَتْ رَجَعُوا فِيهَا ، وَفِيهَا رِجَالٌ وَنِسَاءٌ عُرَاةٌ . فَقُلْتُ مَنْ هَذَا قَالاَ انْطَلِقْ . فَانْطَلَقْنَا حَتَّى أَتَيْنَا عَلَى نَهَرٍ مِنْ دَمٍ ، فِيهِ رَجُلٌ قَائِمٌ عَلَى وَسَطِ النَّهَرِ رَجُلٌ بَيْنَ يَدَيْهِ حِجَارَةٌ ، فَأَقْبَلَ الرَّجُلُ الَّذِى فِى النَّهَرِ ، فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يَخْرُجَ رَمَى الرَّجُلُ بِحَجَرٍ فِى فِيهِ ، فَرَدَّهُ حَيْثُ كَانَ ، فَجَعَلَ كُلَّمَا جَاءَ لِيَخْرُجَ رَمَى فِى فِيهِ بِحَجَرٍ ، فَيَرْجِعُ كَمَا كَانَ . فَقُلْتُ مَا هَذَا قَالاَ انْطَلِقْ . فَانْطَلَقْنَا حَتَّى انْتَهَيْنَا إِلَى رَوْضَةٍ خَضْرَاءَ ، فِيهَا شَجَرَةٌ عَظِيمَةٌ ، وَفِى أَصْلِهَا شَيْخٌ وَصِبْيَانٌ ، وَإِذَا رَجُلٌ قَرِيبٌ مِنَ الشَّجَرَةِ بَيْنَ يَدَيْهِ نَارٌ يُوقِدُهَا ، فَصَعِدَا بِى فِى الشَّجَرَةِ ، وَأَدْخَلاَنِى دَاراً لَمْ أَرَ قَطُّ أَحْسَنَ مِنْهَا ، فِيهَا رِجَالٌ شُيُوخٌ وَشَبَابٌ ، وَنِسَاءٌ وَصِبْيَانٌ ، ثُمَّ أَخْرَجَانِى مِنْهَا فَصَعِدَا بِى الشَّجَرَةَ فَأَدْخَلاَنِى دَاراً هِىَ أَحْسَنُ وَأَفْضَلُ ، فِيهَا شُيُوخٌ وَشَبَابٌ . قُلْتُ طَوَّفْتُمَانِى اللَّيْلَةَ ، فَأَخْبِرَانِى عَمَّا رَأَيْتُ . قَالاَ نَعَمْ ، أَمَّا الَّذِى رَأَيْتَهُ يُشَقُّ شِدْقُهُ فَكَذَّابٌ يُحَدِّثُ بِالْكَذْبَةِ ، فَتُحْمَلُ عَنْهُ حَتَّى تَبْلُغَ الآفَاقَ ، فَيُصْنَعُ بِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ . وَالَّذِى رَأَيْتَهُ يُشْدَخُ رَأْسُهُ فَرَجُلٌ عَلَّمَهُ اللَّهُ الْقُرْآنَ ، فَنَامَ عَنْهُ بِاللَّيْلِ ، وَلَمْ يَعْمَلْ فِيهِ بِالنَّهَارِ ، يُفْعَلُ بِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ . وَالَّذِى رَأَيْتَهُ فِى الثَّقْبِ فَهُمُ الزُّنَاةُ . وَالَّذَى رَأَيْتَهُ فِى النَّهَرِ آكِلُو الرِّبَا . وَالشَّيْخُ فِى أَصْلِ الشَّجَرَةِ إِبْرَاهِيمُ – عَلَيْهِ السَّلاَمُ – وَالصِّبْيَانُ حَوْلَهُ فَأَوْلاَدُ النَّاسِ ، وَالَّذِى يُوقِدُ النَّارَ مَالِكٌ خَازِنُ النَّارِ . وَالدَّارُ الأُولَى الَّتِى دَخَلْتَ دَارُ عَامَّةِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَأَمَّا هَذِهِ الدَّارُ فَدَارُ الشُّهَدَاءِ ، وَأَنَا جِبْرِيلُ ، وَهَذَا مِيكَائِيلُ ، فَارْفَعْ رَأْسَكَ ، فَرَفَعْتُ رَأْسِى فَإِذَا فَوْقِى مِثْلُ السَّحَابِ . قَالاَ ذَاكَ مَنْزِلُكَ . قُلْتُ دَعَانِى أَدْخُلْ مَنْزِلِى . قَالاَ إِنَّهُ بَقِىَ لَكَ عُمُرٌ لَمْ تَسْتَكْمِلْهُ ، فَلَوِ اسْتَكْمَلْتَ أَتَيْتَ مَنْزِلَكَ »

290 - Semure b. Cündüp ***radiyallahu anh'dan*** şöyle dediği rivâyet edilmiştir: İbn-i Cündüp dedi ki:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sabah namazını kılınca, yüzüyle bize döner ve: **"Bu gece sizden kim rüya gördü?"** diye sorar. Birisi rüya gördüyse rüyasını tabir ederdi. Yine birgün bize: **"Sizden rüya gören var mıdır?"** diye sordu. Biz : "Hayır yoktur" dedik. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Lakin bu gece ben bir rüya gördüm. Gördüm ki iki melek bana geldi. Bunlar iki elimi tutup beni düz bir uzaya çıkardılar. Orda bir kimse oturuyordu, diğer bir adam da ayakta duruyordu. Elinde demirden çatal bir kanca vardı. Ayaktaki adam bu çatal kancayı oturanın ağzının sağ tarafına, ta kafasına kadar sokuyor ve ağzının bu kısmını parçalıyordu. Sonra bu adam ağzının diğer tarafını da bu suretle parçalıyordu. Bu sırada ağzın sağ kısmı iyi olmuş oluyordu. Bu defa da buraya dönüyor, yine kancayı sokup parçalıyordu. Bu meleklere ben:

"Bu adam kimdir, bu hal nedir?" dedim. Melekler:

"Hiç sorma, ileri yürü" dediler. Birlikte ileri gittik. Nihayet arka üstü yatmış bir adamın yanına geldik. Bunun baş uçunda bir adam oturmuş elinde yumruğu büyüklüğünde bir taş, bununla adamın başını kırıyordu. Taşı başına her vurduğunda taş yuvarlanıp gidiyordu. O adam, taşı almak için arkasından koşuyordu. O dönüp gelmeden diğerinin başı iyi oluyor eski haline dönüyordu. O adam, taşı alıp dönünce yine diğerinin başına vurarak eziyordu. Bu meleklere ben:

"Bu adam kimdir?" diye sordum. Melekler:

"Hiç sorma, ileri yürü" dediler. İleri gittik. Fırın gibi altı geniş, üstü dar bir deliğe eriştik. Bu deliğin altında ateş yanıyordu. Ateş alevlenip yükseldikçe insanlarda yükseliyor hatta delikten çıkmaya yaklaşıyorlardı Ateşin alevi sakinleştikçe aşağı dönüyorlardı. Burada çıplak erkekler, çıplak kadınlar vardı. Bu iki meleğe ben:

"Bunlar kim?" diye sordum. Melekler bana:

"Hiç sorma, ileri git" dediler. Yürüdük ta ki kandan bir nehirde ayakta bir adam dikiliyordu. Bu nehrin kenarındaki bir adamın önünde de nar gibi yuvarlak taşlar bulunuyordu. Nehirdeki adam yüzerek sahile doğru gelip çıkmak isteyince sahildeki adam çenesine bir taş fırlatıyor, onu eski yerine iade ediyordu. Çıkmak için sahile gelme teşebbüsünün her defasında sahildeki adam hemen çenesine bir taş fırlatıyor, onu eski yerine döndürüyordu. Bu iki meleğe ben:

"Bu nedir?" diye sordum. Melek:

"Sorma ileri yürü" dediler. Birlikte yürüdük. Yeşil bir bahçeye geldik. Bu bahçede bir ağaç vardı. Bunun dibinde ihtiyar bir adamla bir takım çocuklar bulunuyordu. Bu ağaca yakın bir tarafta da birisi önünde ateş yakmakla meşguldü. Melekler benimle bir ağaca çıktılar. Beni bir eve koydular ki ben, bundan daha güzel bir ev görmedim. Burada ihtiyar, genç bir takım er-

kekler ve kadınlarla çocuklar vardı. Sonra melekler beni buradan çıkardılar. Benimle ağaçtan yukarı çıktılar ve beni eskisinden daha güzel ve daha kıymetli bir eve koydular. Burada da ihtiyarlar, gençler vardı. Meleklere:

"Beni bu gece iyi gezdirdiniz. Şimdi bana gördüğüm şeyleri bildiriniz" dedim. Melekler:

"Evet, anlatalım" dediler. Ve: "Hani o ağzının parçalandığını gördüğün kimse yok mu? Bu bir yalancı idi. O, dünyada daima yalan söylerdi. Bunun neşrettiği yalanlar ufuklara yayılırdı. İşte bu yalancı, kıyamet gününe kadar böyle azap olunacaktır. Hani şu başının ezildiğini gördüğün adam yok mu? Cenab-ı Hak bunun Kur'ân öğrenmesine hidayet etmişti de bütün gece uyumuştu. Gündüzleri de Kur'ân'la amel etmemişti. Bu da kıyamet gününe kadar bu suretle azap olunacaktır. Hani o delik içinde gördüğün çıplaklar yok mu? Bunlar da bir alay zanilerdir (zina yapanlar). **Nehirde gördüğün kişi faiz yiyen haramkârdır. Ağacın dibindeki ihtiyar, İbrâhîm *aleyhi selam*'dır. İbrâhîm *aleyhi selam*'ın etrafındakiler insan evladıdır. Ateş yakan da cehennemin bekçisi Malik'tir. Girdiğin birinci ev bütün mü'minlerin müşterek köşküdür. İkinci gördüğün muhteşem saray da şehidler sarayıdır. Ben Cebrail'im, bu da kardeşim Mikail'dir. Ya Muhammed! Başını yukarı kaldır" dedi. Başımı yukarı kaldırdım, ne göreyim! Yukarıda beyaz bayrak misali bir bulut. Melekler:**

"İşte burası senin makamındır" dediler. Ben: "Beni bırakınız, şu makama gireyim" dedim. Melekler:

"Hayır, daha senin tamamlamadığın kalan ömrün vardır. Onu ne vakit tamamlarsan o zaman yerine gelirsin" dediler."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah Azze ve Celle kitabı olan Kur'ân'ı ne raflara süs olmak, ne de ölülerin arkasından okunmak, ne güzel sesle teganni edilip para kazandırmak ve ne de ezberlenip amel edilmemek üzere indirmiştir. Rabbimiz bu kitabı yaşanması için indirip, insanlara Kur'ân hakkında öncelikle bunu emretmiştir. Bu kitabı ezberleyip de, onun bildirdiği yaşam sistemine tamamen zıt bir hayat tarzı sürenler ancak kitap yüklenmiş eşşek gibidirler. Taşıdığı kitabın içerdiği hiçbir bilgiyi anlamaz, yaşamaz eşşek... Çünkü bu, onun eşşekliğinin vasfıdır. İşte, Allah'ın noksanlıklardan, tezatlardan münezzeh yüce kitabını ezberleyip hatta anlayıp yaşamayan kimsenin durumu da budur. O kitabı okuması sebebiyle maddi çıkarlardan

başka birşey elde edemez dünyada. Öldükten sonra ise, azap... Düşünmeyen, akletmeyen, kırılmayı hak eden başının kırılması. Kırılması, bir daha kırılması ve hakettiği müddetçe bu azaba devam edilmesi... Amel edilmeyen ve faydasız olan ilimden Rabbimize sığınırız.

2 - Gerek geçmiş tarihte kurulan, gerekse günümüzdeki cahili sistemlerin hakim olduğu toplumlara baktığımızda zina ve faizin insan kitleleri üzerindeki olumsuz etkilerini gayet net olarak görebiliriz. Toplumun en küçük yapıtaşı olan aile müessesesi zinanın yıkıcı etkileriyle harap olmuş, eşler arasında anlaşmazlıklar, kavgalar, boşanmalar hatta öldürmeler had safhaya varmıştır. Yıkılan aileleri bireyleri ya bir daha hiç aile kuramamış, ya da kurdukları aile, toplum yapısını oluşturmada sağlam ve ideal bir yapı taşı olamamıştır. Gerek maddi gerek sosyal gerekse psikolojik yönden derin yaralar alan, gözardı edilemeyecek kadar büyük bir kitle, toplum yapısında bir çıban olmaktan öteye gidememiştir. Faiz sistemi de zina gibi toplumu yıkıcı özellik taşır. Faizin şekillendirdiği ekonomi sistemine sahip toplumlarda sınıflaşmalar ve sosyal adaletsizlik önlenemez hale gelmiştir. Toplumda bir sınıf yükselip kazanırken bir sınıf her gün ezilip kaybetmiştir. Zira faizin asla kazandırmayıp daima kaybettirdiği Allah'ın kitabında bildirdiği ilahi bir gerçektir.

ZEKÂT VERMEYENİN AZABI

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ آتَاهُ اللَّهُ مَالاً ، فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ مُثِّلَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ شُجَاعاً أَقْرَعَ ، لَهُ زَبِيبَتَانِ ، يُطَوَّقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، ثُمَّ يَأْخُذُ بِلِهْزِمَتَيْهِ – يَعْنِى شِدْقَيْهِ – ثُمَّ يَقُولُ أَنَا مَالُكَ ، أَنَا كَنْزُكَ » ثُمَّ تَلاَ (وَلا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْراً لَهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) [آل عمران:**180**]"

291 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Kim ki Allah kendisine mal verir de o malın zekâtını vermezse kıyamet gününde zekâtı verilmeyen mal, sahibi için zekâtı, erkek yılan haline konur. Bunun iki gözü üzerinde korkunç alamet olarak iki nokta vardır. Bu azgın yılan kıyamet gününde mal sahibinin boynuna gerdanlık yapılır. Sonra yılan (ağzı ile) **sahibinin çenesinin iki tarafından yakalar. Sonra:**

"Ben senin dünyada çok sevdiğin malınım, ben senin hazinenim" der." Bundan sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şu (mealdeki) ayeti okudu:

"Allah'ın kendilerine lütfedip lütfundan verdiğini nimetlere karşı cimrilik yapanlar, bunun kendileri için hayırlı olduğunu zannetmesinler. Bilakis bu, onlar için bir şerdir. Cimrilik yaptıkları şey kıyamet gününde boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'a aittir. Allah yaptıklarınızdan haberdardır." (Âl-i İmrân: 180) ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Zekât, İslâm'ın şartlarından birisi olacak kadar önemli bir konudur. Gerek şahısların nefisleri gerekse toplumsal düzen ve adaletin sağlanması hususundaki gözardı edilemeyecek fonksiyonları ve insan aklının kavramayıp dile getiremediği daha nice hikmetleri sebebiyle zekâta bu derece önem verilmiştir. İslâm sisteminde, böyle büyük bir amelin terkinin hükmü ve azabının da büyük olması gerekir. Şüphesiz Allah-u Teâlâ İslâm toplumunun fertlerini bu ameli terkten sakındırmak için hem madden hem de manen bir takım zorlayıcı hükümler bildirmiştir. Bu hadisin bildirdiği hüküm, belki dünyada somut olmaması yönüyle maddi zorlayıcılığı olmasa da kişiler üzerinde manevi zorlayıcılık etkisine sahiptir. Ve şu da bir gerçektir ki, Allah Rasûlü'nün bildirdiği bu ceza, zekât vermeyi terkeden her şahıs tarafından ahirette bizzat hissedilecektir.

SADAKA VERMEKTE YARIŞINIZ

عن حَارِثَةَ بْنَ وَهْبٍ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « تَصَدَّقُوا فَإِنَّهُ يَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ يَمْشِي الرَّجُلُ بِصَدَقَتِهِ ، فَلاَ يَجِدُ مَنْ يَقْبَلُهَا يَقُولُ الرَّجُلُ لَوْ جِئْتَ بِهَا بِالأَمْسِ لَقَبِلْتُهَا ، فَأَمَّا الْيَوْمَ فَلاَ حَاجَةَ لِي بِهَا »

292 - Harise b. Vehb ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim, dediği rivâyet edilmiştir:

"Ümmetim sadaka vermek için yarışınız. Zira bir zaman gelir ki kişi o sırada sadakasıyla sokak sokak dolaşır da onu kabul edecek bir kimse bulamaz. Sadaka verilmek istenilen herkes:

"Dün bu sadaka ile gelseydin muhakkak ben, onu kabul ederdim. Fakat bugün benim için bu sadakaya ihtiyaç yoktur" der." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Ömrümüz kısa... Geleceğin lehimizde ya da aleyhimizde ne getireceğini bilemiyoruz. Şu anda elimizde bulunan imkânları yitirmemiz halinde, bir daha aynı imkânlara sahip olup olamayacağımız malum değil. Allah katında hesabımızı kolay verebilmemiz ve cennete girmemize vesile olması için salih ameller işlemeye ve ecir kazanmaya da çok ihtiyacımız var. Bu yüzden hayır işlemeyi geciktirdiğimiz her saniye bizim için büyük bir kayıptır. Yukardaki hadiste, Allah Rasûlü bu gerçeğe dikkat çekip müslümanları sadaka vermek ve yardımlaşmak gibi Allah katında kişinin lehine delil olabilecek salih bir amele teşvik ediyor. Sadaka vermek hususunda yarışmak, hem bu güzel ameli herkesten çok yapmayı hem de zaman kaybetmeden bir an önce bu ameli gerçekleştirmeyi ifade eder. Kişinin böyle bir ameli geciktirmesi tamamen aleyhinedir. Çünkü geçen zaman içinde insan, nefsinin vesveselerine maruz kalacak ve bir takım maddi ihtiyaçların zuhur etmesi kişiyi nefsinin isteklerine meyyal kılıp tasadduktan vazgeçirebilecektir. Ya da zaman geçtikçe kendi dışındaki şartların değişmesi müslümanın bu faydalı ameli işlemesine engel olacaktır. Kıyamete yakın, sadakayı kabul edecek tek bir insanın bulunamaması gibi...

İFTİRA, ORUCU GEÇERSİZ KILAR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِى أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ »

293 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Kim ki yalan söylemeyi ve yalan ile amel etmeyi bırakmazsa Allah o kimsenin yemesini, içmesini bırakmasına hiç kıymet vermez." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Oruç hakkıyla yerine getirildiğinde nefsi kontrol altına almak için en etkili yoldur. Nefsi terbiye eden oruç sadece yemeden, içmeden kesilme ve cinsi münasebetten uzak durma değildir tabiki. Oruçlu kimse kötü söz kullanmaktan, yalan söylemekten, tartışmaktan ve boş konuşmalardan da uzak durmak zorundadır. Aksi halde oruç asıl gayesine ulaşmış olmaz. Çünkü orucun gayesi nefsin zaaflarından kaynaklanan tüm duygu ve

amelleri kontrol altına alarak nefse her an Rabbini hatırlatmaktadır. Oruçlu iken söylediklerini ve yaptıklarını nefsinin yönlendirdiği olaylar karşısında ilahi yasaklar çerçevesinde tavır takınamayan kimsede orucun hayra yönlendirici fonksiyonu etkili değildir. Bu ise oruçtan kazanılacak ecrin azalması ya da tamamen kaybedilmesi demektir.

KAZANCIN HELALDEN Mİ HARAMDAN MI OLDUĞUNA DİKKAT ET

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « يَأْتِى عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، لاَ يُبَالِى الْمَرْءُ مَا أَخَذَ مِنْهُ أَمِنَ الْحَلاَلِ أَمْ مِنَ الْحَرَامِ »

294 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"İnsanlara bir zaman erişir ki, o devirde kişi ele geçirdiği mal haramdan mı helalden mi kazanıldığına hiç aldırmaz." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bugün müslümanlar beşeri hükümlerle yönetilen cahili sistemlerin tahakkümü altındaki topraklarda yaşıyorlar. Onların içinde bulunduğu toplum cahiliye toplumudur. Bu toplumda hüküm, söz ve hayat tarzını belirleme yetkisi cahili kafalara bırakılmıştır. Cahili toplumlarda mücadele veren müslümanlar her an ve her yönde cahiliyyenin saldırılarına maruz kalıyorlar. Çünkü inananların böylesi toplumlarda dinlerinin gereklerini harfiyyen yerine getirmeleri asla mümkün değil. Evet, müslüman nerede olursa olsun imanını cahiliyyenin etkilerinden, batıl inançlarından mutlaka koruyabiliyor. Ama Allah'ın helal ve haramlarına riayet hususunda cahiliyyenin pislikleri mü'mini çepeçevre kuşatmıştır. İnananlar yiyecek ve içeceklerinden tutun da, ticaret ve kazançlarına kadar birçok şeye şüpheyle bakmak zorunda kalıyorlar. Çünkü cahili toplumda hakim olan faiz sistemi inananların kazancının doğrudan kaynağı olmasa da uzaktan ve yakından mutlaka etkiliyor, onları. Ticaret ve iş muamelelerinde cahiliyye hükmünün hakim oluşu müslümanları son derece dikkatli olmaya zorluyor. Fakat -imanı ilgilendiren konular müstesna- helal ve haram hususunda -son derece sakınmamıza rağmen- cahiliyye toplumundan bize, bizim bilgimiz dışında bulaşan her pislikten Allah'ın bizi arındıracağını ve bizi bağışlayacağını umarız. Çünkü bu husustaki suç, hadiste bildirildiği gibi kazancını helal yoldan sağlamak hususunda hiç dikkat etmemektir.

SATIŞTA YALAN YERE YEMİN ETMEK

عن أَبِي هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « الْحَلِفُ مُنَفِّقَةٌ لِلسِّلْعَةِ مُمْحِقَةٌ لِلْبَرَكَةِ »

295 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Yemin malın satış sebebi gibi görünse de gerçekte malın bereketini ortadan kaldırır."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm'ın ticaret ahlakı, satıcının, malı hakkında aşırı derecede övgüde bulunmasını, malında bulunmayan vasıfları söyleyerek ve yemin ederek müşteriyi aldatmasını kesinlikle yasaklamıştır. Böyle bir amel failine hem yalan atması hem de kul hakkına tecavüzü sebebiyle çok yönlü sorumluluk yükler. Satıcı böyle yaparak belki daha çok satış yaptığını ve daha çok kazandığını zannedebilir, oysa kazancın ona bir hayrı olmaz. Çünkü haksızlıkla kazanılan kazançta verim ve bereket yoktur.

KIYAMET GÜNÜNDE ALLAH'IN DÜŞMAN OLACAĞI ÜÇ KİŞİ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « قَالَ اللَّهُ تَعَالَى ثَلاَثَةٌ أَنَا خَصْمُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ أَعْطَى بِى ثُمَّ غَدَرَ ، وَرَجُلٌ بَاعَ حُرًّا فَأَكَلَ ثَمَنَهُ ، وَرَجُلٌ اسْتَأْجَرَ أَجِيراً فَاسْتَوْفَى مِنْهُ وَلَمْ يُعْطِهِ أَجْرَهُ »

296 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Allah-u Teâlâ: "Üç sınıf insan vardır ki, kıyamet gününde ben onların düşmanıyım. O kimse ki bana (ismime) **yemin eder de sonra ahdini bozar. Yine bir kimse ki hür bir insanı köle diye satar da bu parayı yer. Diğer bir kimse ki o, işçi tutar çalıştırır da parasını vermez."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini, toplumda çarpıklıklara, problemlere ve haksızlıklara sebep olabilecek her şeyi yasaklamıştır. Bozulmaması gereken yemini bozmak, insan hürriyetine haksız yere tecavüz etmek ve işçinin hakkını tam ve zamanında vermemek hem birtakım şahsi haklara saldırı hem de toplum yapısını bozma niteliğini taşır. Toplumu oluşturan bireylerin birbirlerine verdikleri sözlerinden ve yeminlerinden dönmesi, kişiler arasında güvensizliğe ve neticede fertlerin arasındaki sevgi, saygı ve kardeşlik bağlarının zayıflamasına neden olacaktır. Fertler arasında güvensizlik ve kopukluk ise İslâm cemaatine kesinlikle yakışmayan bir vasıftır.

İslâm dini, kişi hürriyetini de güvence altına almıştır. Haklı hiçbir sebep yok iken kişi hürriyetlerinden herhangi birisine yapılacak tecavüz İslâm nazarında zulümden başka bir şey değildir. İlahi nizamda zulüm her çeşidiyle yasaktır.

İslâm'ın ısrarla üzerinde durduğu konulardan birisi de işçi hakkıdır. İslâm şeriati, işçinin hakkının verilmemesi ya da eksik verilmesi şöyle dursun, zamanında verilmeyip geciktirilmesini dahi yasaklar. Çünkü emeğin karşılığını vermek ve emeğe hakettiği şekilde saygı duymak kul haklarından kaynaklanan bir gerekliliktir. Kul hakkının -hakkına tecavüz edilen tarafından bağışlanmadıkça- Allah katında affedilme ihtimali ise çok azdır.

ÖRNEK AİLE REİSİ

عَنِ الأَسْوَدِ ، قَالَ : سَأَلْتُ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا : مَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصْنَعُ فِي أَهْلِهِ ؟ قَالَتْ : " كَانَ يَكُونُ فِي مِهْنَةِ أَهْلِهِ ، يَعْنِي خِدْمَةِ أَهْلِهِ ، فَإِذَا حَضَرَتِ الصَّلاةُ ، خَرَجَ إِلَى الصَّلاةِ "

297 - Âişe ***radiyallahu anhâ***'dan rivâyet edilen bir hadiste Âişe *radiyallahu anhâ* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in, evinde ne işle meşgul olduklarını sormuşlardı da Âişe *radiyallahu anhâ*:

"Kendi ailesine yardımda bulunurlardı. Namaz vakti gelince namaza çıkarlardı" cevabını vermiş. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâmi aile yapısında *karı-koca* bir bütünün birbirlerini tamamlayan iki parçasıdır. Bu beraberlikte yardımlaşma, hoşgörü, sevgi ve saygı esastır. İhtiyaç duyduğunda çiftlerin birbirlerine yardımcı olmaları, bu beraberliği sağlamlaştıran ve sevgiye dayalı temeller üzerinde durmasını sağlayan önemli etkenlerdir.

KADININ YOLCULUĞU

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنهما – قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لاَ يَحِلُّ لاِمْرَأَةٍ تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ أَنْ تُسَافِرَ مَسِيرَةَ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ لَيْسَ مَعَهَا حُرْمَةٌ »

298 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir:

"Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir kadına yanında bir mahremi olmaksızın bir gün, bir gecelik mesafeye kadar sefer etmek helal olmaz." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâmi toplum düzeninde fitnelere, bozulmalara sebebiyet verebilecek herşey kesinlikle yasaklanmıştır. Bu konuda üzerinde hassasiyetle durulan bir husus, kadınların sebep olabileceği fitnelerdir. Çünkü birçok toplumu kökten sarsan hatta yıkılmasına sebep olan bu fitne şayet önüne geçilmezse, toplumun tüm fertlerini ifsad eder. İslâm'ın kadınlar hakkında koyduğu gerek tesettür emri gerekse *mahrem-namahrem* sınırları hep bu fitneleri önlemek gayelerini güder.

GÜCÜ YETEN EVLENSİN

عن عَبْدِ اللَّهِ بن مسعود قَالَ كُنَّا مَعَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ " مَنِ اسْتَطَاعَ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ ، فَإِنَّهُ أَغَضُّ لِلْبَصَرِ وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ ، وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ ، فَإِنَّهُ لَهُ وِجَاءٌ "

299 - Abdullah b. Mes'ud *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Kimin evlenmeye gücü yeterse evlensin. Zira evlenmek gözü haramdan son derece men eder. İffeti de o nisbette muhafaza eder. Evlenmeye gücü yetmeyen kimse de oruç tutsun. Zira oruç şehveti keser." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Evlenmeye gücü yeten (maddi ve vücudu açısından) kimsenin evlilik hususunda acele etmesi kendisini haramdan koruması açısından son derece hayırlıdır. Her ne niyetle olursa olsun evlenmeye müsaid olan birinin, evlenmeden beklemesi ruhbaniyete girer ve İslâm şeriatince kesinlikle yasaklanmıştır. Evlenmeye gücü yetmeyen kimsenin de oruç tutması iyidir. Nitekim orucun, şehveti kırıcı ve haram işlemeyi engelleyici bir özelliği vardır.

ÇOCUĞUN AKRABALARINA BENZEMESİ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ أَنَّ أَعْرَابِيًّا أَتَى رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ إِنَّ امْرَأَتِى وَلَدَتْ غُلاَماً أَسْوَدَ ، وَإِنِّى أَنْكَرْتُهُ . فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « هَلْ لَكَ مِنْ إِبِلٍ » . قَالَ نَعَمْ . قَالَ « فَمَا أَلْوَانُهَا » . قَالَ حُمْرٌ . قَالَ « هَلْ فِيهَا مِنْ أَوْرَقَ » . قَالَ إِنَّ فِيهَا لَوُرْقاً . قَالَ « فَأَنَّى تُرَى ذَلِكَ جَاءَهَا » . قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ عِرْقٌ نَزَعَهَا . قَالَ « وَلَعَلَّ هَذَا عِرْقٌ نَزَعَهُ » . وَلَمْ يُرَخِّصْ لَهُ فِى الاِنْتِفَاءِ مِنْهُ .

300 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan rivâyete göre bir kişi Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelerek:

"Ya Rasûlallah! Benim siyah çocuğum oldu. Karımdan şüpheleniyorum" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de:

"Senin develerin var mı?" diye sordu. Adam:

"Evet, var?" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"O develerin renkleri nasıldır?" diye sordu. Adam:

"Kırmızıdır" diye cevap verdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bunların içinde beyazı siyaha çalar boz deve var mıdır?" dedi. Adam:

"Evet, vardır" dedi, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"O boz renk nereden oldu?" diye sordu. Adam:

"Soyunun bir damarına çekmiş olsa gerek" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Oğlun da eski bir soy köküne çekmiş olabilir" buyurdu.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İslâm dininin getirdiği hakikatler, hiçbir zaman bilimsel gerçeklerle çelişmediği gibi bilimin henüz çağımızda ulaştığı gerçekleri, Rasûlullah ondört asır önceden bizlere haber vermiştir. Şüphesiz bu, Allah-u Teâlâ tarafından Rasûlullah'a verilmiş bir mucize idi.

Örneğin; o zamanlarda hiç kimsenin varlığından haberdar olmadığı, insanın genetik yapısı ve bunun vücud şekli üzerindeki etkileri, Rasûlullah tarafından o günün insanının anlayabileceği bir şekilde, bu hadiste açıklanmıştır. Rasûlullah'ın önceden haber verdiği bu olay günümüzde bilim tarafından, kromozomların üzerindeki genlerle ve bu genlerin nesiller boyunca devam eden etkisi ile açıklanmaktadır.

2 - Hadiste; insanlara hakikâti tebliğ etmede, etkin bir metoda işaret vardır. Bu metod, muhataba sorular sorarak konu hakkında düşünmesini, aklını yormasını ve pratik hayattan somut örnekler vererek, muhatabın konuyu daha iyi anlamasını sağlamaktır.

İNTİKAM ALLAH İÇİNDİR

عَنْ عَائِشَةَ – رضى الله عنها – أَنَّهَا قَالَتْ مَا خُيِّرَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنَ أَمْرَيْنِ إِلاَّ أَخَذَ أَيْسَرَهُمَا ، مَا لَمْ يَكُنْ إِثْماً ، فَإِنْ كَانَ إِثْماً كَانَ أَبْعَدَ النَّاسِ مِنْهُ ، وَمَا انْتَقَمَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِنَفْسِهِ ، إِلاَّ أَنْ تُنْتَهَكَ حُرْمَةُ اللَّهِ فَيَنْتَقِمَ لِلَّهِ بِهَا .

301 - Âişe *radiyallahu anhâ*'dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* iki şey arasında serbest bırakıldığında o, muhakkak onlardan en kolayını alırdı. Şu kadar ki, o kolay şey haram olmaya. Eğer haram olursa, o kolay şeyden halkın en uzak bulunanı Rasûlullah olurdu. Rasûlullah hiçbir zaman kendisi için kin tutup öç almamıştır. Ancak Allah'a karşı saygısızlık sebebiyle Allah için intikam alırdı." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İslâm dini kolaylık dinidir. Allah'ın insanlara bildirdiği her emir insanın yaratılışı ile son derece uyum içindedir. Bu yüzden Allah'ın farzları-

nı işlerken insan, nefsinin kaldıramayacağı şeylerle asla zorlanmış olmaz. Bunun dışında İslâm'ın yapılmasını tavsiye ettiği ve haklarında birkaç çıkar yol gösterdiği ameller mevcuttur. İslâm, işte bu tür konularda da nefsi zora koşmayı ya da ona kaldıramayacağı şeyler yüklemeyi yasaklamış ve bu hususlarda kişinin kendisine en kolay gelen alternatifi seçmesini tavsiye etmiştir. Tabi ki bu, nefsi başıboş bırakmayı gerektirmez. Nafile ibadetler hususunda kişilere nefislerini kontrol altında tutabilecekleri en kolay yol tavsiye edilmiştir.

2 - Kin gütmek ve intikam hisleri, İslâm'ın bildirdiği sınırlara uygunluk arzetmediği müddetçe kişiyi adaletsizliğe, kötü zanlara ve haksız düşmanlıklara sevkeden unsurlardır. İslâm dini, gerek müslümanların birbirleriyle, gerekse kâfirlerle olan ilişkilerinde şahsi ve nefsi sebeplerden dolayı kin gütmelerini ve intikam almalarını nehyetmiştir. Zira sırf bu tür sebeplerden kaynaklanan kin duygusu, intikam hissi insanı muhatabına karşı kör ve sağır yapar. Artık nefsin kin duyuları kişinin yaptığı her iş -isterse güzel ve haklı olsun- insana çirkin ve haksız gözükür. Bu ise adaletsizliğin ta kendisidir. İslâm'ın yasakladığı kin duyguları nefsi ve haksız sebeplere dayandırılan ve şahsi haklara riayetsizlikten kaynaklanan gereksiz hislerdir. Allah'ın haklarına ve sınırlarına tecavüzde affetme yoktur. Bir de bu riayetsizlik şirk veya küfür olarak isimlendirilebilecek bir amel ise, bunun failine duyulan kin, nefret ve düşmanlık artık imanın bir şartı haline gelir. Böyle bir durumda Allah için kin duyup Allah için intikam almak her müslümanın üzerine farzdır. Elbette bunun da bir sınırı vardır. Bu sınır, kişinin Allah'ın emir ve yasak sınırlarına yaptığı tecavüz ve ilahi hakikatlere olan saygısızlıktan vazgeçip tevbe etmesidir.. Bu takdirde kin ve intikamın sebebi ortadan kalkmış olur.

KADININ DİNDAR OLANINI SEÇ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « تُنْكَحُ الْمَرْأَةُ لأَرْبَعٍ لِمَالِهَا وَلِحَسَبِهَا وَجَمَالِهَا وَلِدِينِهَا ، فَاظْفَرْ بِذَاتِ الدِّينِ تَرِبَتْ يَدَاكَ »

302 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh*'**dan rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Kadın dört sıfatı için nikâh olunur: Malı için, soyu için, güzelliği için, dini için. Dindar olanını ele geçirmeye bak. Eğer dediğim gibi yapmazsan yoksulluğa düşersin." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Evlilik olayı, kişinin hayatında önemli bir dönüm noktasıdır. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu önemli olayı gerçekleştirecek olan gençlere öğütte bulunup mutlu ve İslâmi bir evlilik hayatı sürebilmek için, eş seçimine dikkat etmelerini ve bu seçim esnasında sadece kadının din hususunda üstünlüğünü, takvasını ve güzel ahlak yapısını değer ölçüsü olarak kabul etmelerini tavsiye ediyor. Zira mal, güzellik, soy üstünlüğü gözönünde tutulup takva sahibinin terkedilmesi karşısında Allah ceza olarak kişiyi fakir ve zelil kılabilir.

KOCANIN KARISI ÜZERİNDEKİ HAKKI

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضى الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ " لاَ يَحِلُّ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَصُومَ وَزَوْجُهَا شَاهِدٌ إِلاَّ بِإِذْنِهِ ، وَلاَ تَأْذَنَ فِى بَيْتِهِ إِلاَّ بِإِذْنِهِ ، وَمَا أَنْفَقَتْ مِنْ نَفَقَةٍ عَنْ غَيْرِ أَمْرِهِ فَإِنَّهُ يُؤَدَّى إِلَيْهِ شَطْرُهُ "

303 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'***dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Bir kadına, kocası yanında hazır iken onun rızası olmadıkça nafile oruç tutmak helal olmaz. Yine bir kadın kocasının evine onun izni olmadıkça kimsenin girmesine müsaade edemez. Yine bir ev kadını kocasının izni olmaksızın aile bütçesinden sadaka verirse, bundan gelecek sevabın yarısı kocaya aittir."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Toplum düzenine büyük önem veren İslâm dini, toplumları oluşturan ana unsur, aile ve aile yapısına dair birçok hüküm bildirmiş ve aile kurumunun en sağlam yapıya sahip olması için karı ve kocanın haklarını *bir bir* beyan etmiştir.

İşte bu hadiste kocanın kadını üzerindeki bazı haklarını açıklıyor. Kadın kocasının izni olmaksızın nafile oruç tutamaz. Yine izinsiz olarak kimseyi eve alamaz ve ev bütçesinden harcama yapamaz.

MÜSLÜMAN KADININ EN BEREKETLİSİ MEHİRİ AZ OLANIDIR

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ أَنَّ امْرَأَةً جَاءَتْ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ جِئْتُ لأَهَبَ لَكَ نَفْسِى فَنَظَرَ إِلَيْهَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصَعَّدَ النَّظَرَ إِلَيْهَا وَصَوَّبَهُ ثُمَّ طَأْطَأَ رَأْسَهُ ، فَلَمَّا رَأَتِ الْمَرْأَةُ أَنَّهُ لَمْ يَقْضِ فِيهَا شَيْئاً جَلَسَتْ ، فَقَامَ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِهِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكَ بِهَا حَاجَةٌ فَزَوِّجْنِيهَا . فَقَالَ « هَلْ عِنْدَكَ مِنْ شَىْءٍ » . فَقَالَ لاَ وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ . قَالَ « اذْهَبْ إِلَى أَهْلِكَ فَانْظُرْ هَلْ تَجِدُ شَيْئاً » . فَذَهَبَ ثُمَّ رَجَعَ فَقَالَ لاَ وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا وَجَدْتُ شَيْئاً . قَالَ « انْظُرْ وَلَوْ خَاتَماً مِنْ حَدِيدٍ » . فَذَهَبَ ثُمَّ رَجَعَ فَقَالَ لاَ وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَلاَ خَاتَماً مِنْ حَدِيدٍ وَلَكِنْ هَذَا إِزَارِى – قَالَ سَهْلٌ مَا لَهُ رِدَاءٌ – فَلَهَا نِصْفُهُ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَا تَصْنَعُ بِإِزَارِكَ إِنْ لَبِسْتَهُ لَمْ يَكُنْ عَلَيْهَا مِنْهُ شَىْءٌ وَإِنْ لَبِسَتْهُ لَمْ يَكُنْ عَلَيْكَ شَىْءٌ » . فَجَلَسَ الرَّجُلُ حَتَّى طَالَ مَجْلِسُهُ ثُمَّ قَامَ فَرَآهُ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُوَلِّياً فَأَمَرَ بِهِ فَدُعِىَ فَلَمَّا جَاءَ قَالَ « مَاذَا مَعَكَ مِنَ الْقُرْآنِ » قال : معي سورة كذا وسورة كذا (عدَّدها) فقال : (تَقْرَؤُهُنَّ عَنْ ظَهْرِ قَلْبِكَ) قال : نعم . قال : (اذْهَبْ فَقَدْ مُلِّكْتَهَا بِمَا مَعَكَ مِنَ الْقُرْآنِ) .

304 - Sehl b. Sa'd ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet olunmuştur:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bir kere bir kadın gelip kendisini (zevceliğe almasını) teklif etti. Rasûlullah gözlerini indirip sükût etti. Orada hazır bulunan bir sahabi:

"Ya Rasûlallah! Bu kadını bana nikâhlasanız" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Mehir olarak dünyalık verecek bir şeyin var mı?" diye sordu. O sahabi:

"Hayır ya Rasûlallah! Yanımda hiçbir şey yoktur" dedi. Rasûlullah:

"Haydi, git, araştır ve demir bir yüzük olsun bul, getir, tak" buyurdu. Sahabi gitti. Sonra dönüp gelerek:

"Hayır, Ya Rasûlallah! Dünyalık birşey, demir bir halka bile bulamadım. Ve lakin şu izarım (belden aşağı ihramım) var. Bunun yarısını verebilirim" dedi. Ravi Sehl b. Sa'd der ki: Bu fakir sahabenin izarı üzerinde giyecek gömleği bile yoktu. Bunun üzerine Rasûlullah:

"İyi ama izarınla ne iş görebilirsin, neye yarar. Onu sen giyersen kadının üstünde ondan birşey bulunmaz, açıkta kalır, kadın giyerse sen çıplak kalırsın" buyurdu.

Adamcağız bulunduğu yere oturdu. Bu oturuşu uzayınca da kalkıp üzgün bir halde gitti. Rasûlullah bu zatın ümitsiz gittiğini görünce onu ya kendi çağırdı, ya da birisine çağırtarak:

"Kur'ân'dan ezberinde birşey var mı?" diye sordu.

Fakir sahabi:

"Ezberimde şu sûre var, şu sûre var, şu sûre var" diye bir takım sûreler saymaya başladı. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Kur'ân'dan ezberindeki sûrelerle seni bu kadına nikâhladım" buyurdu.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Kadının, kendisini ya da kızın velisi hükmünde olan şahsın kızını; dinini ve takvasını beğendiği bir erkeğe nikâhlamak istemesi caizdir ve bunda utanılacak bir şey yoktur.

2 - Evlenen kızın değeri aldığı mehrin çokluğu ile ölçülemez. Kadının değeri İslâm dinindeki üstünlüğü, takvası ve İslâm yolunda yaptığı çalışmalarla ölçülür. Zira nice kadınlar vardır ki çok az dünyalığa sahiptir ve çok az dünyalık karşısılığında evlenmiştir. Fakat gerek Allah katında, gerekse insanlar katında çok değerli ve saygın bir mevkidedirler. Ayrıca, az mehirle evlenen kadınlara daha fazla bereket verileceği, Allah'ın bir vaadidir.

3 - Mehir, çok maldan olabileceği gibi, demir bir yüzük hatta Kur'ân'dan öğretilen bir kaç ayet dahi olabilir.

KADIN, EVLENECEĞİ ERKEĞİ SEÇMEDE HÜRDÜR

عن مَعْقِلِ بْنُ يَسَارٍ قَال : زَوَّجْتُ أُخْتاً لِي مِنْ رَجُلٍ فَطَلَّقَهَا ، حَتَّى إِذَا انْقَضَتْ عِدَّتُهَا جَاءَ يَخْطُبُهَا ، فَقُلْتُ لَهُ زَوَّجْتُكَ وَفَرَشْتُكَ وَأَكْرَمْتُكَ ، فَطَلَّقْتَهَا ، ثُمَّ جِئْتَ تَخْطُبُهَا ، لاَ وَاللَّهِ لاَ تَعُودُ إِلَيْكَ أَبَداً ، وَكَانَ رَجُلاً لاَ بَأْسَ بِهِ وَكَانَتِ الْمَرْأَةُ تُرِيدُ أَنْ تَرْجِعَ إِلَيْهِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ هَذِهِ الآيَةَ (فَلاَ تَعْضُلُوهُنَّ) فَقُلْتُ : الآنَ أَفْعَلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، فَزَوَّجْتُهَا إِيَّاهُ "

305 - Ma'kil b. Yesar ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet olunmuştur:

"Kızkardeşim (Cümeyl binti Yesar)'ı bir kişiyle evlendirmiştim. Bu adam kız kardeşimi boşadı. İddeti tamam olunca da gelip yine istedi. Ben de dedim ki:

"Sana vaktiyle kız kardeşimi nikâh etmiş ve onu sana bir yatak arkadaşı yapmış, sana ikram etmiştim. Fakat sen kardeşimi boşadın. Sonra da gelip onu istiyorsun. Hayır, kardeşim sana vallahi ebedi dönüp varamaz."

Fakat bu adam kusursuz (iyi) bir kişi idi. Ben mani oluyordum. Bunun üzerine Aziz ve Celil olan Allah-u Teâlâ şu ayeti indirdi:

"Kadınları kocaları boşayıp iddet müddetleri bitince nikâhlarına yeniden almak isterlerse ey veliler, siz kadınların nikâhlarına mani olmayınız."(Bakara:232)

Bunun üzerine ben:

"Ya Rasûlallah! Şimdi ona geri döndüreceğim " dedim.

Ve kız Kardeşimi eski kocasına nikâhladım". ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Yüce İslâm dininin amaçlarından birisi, toplumları Allah'ın dinine tabi kılıp, böylelikle sosyal yaşamı her türlü pislikten temizleyerek, Allah'ın istediği en üstün dereceye çıkartmaktır, işte bunu sağlamak için de, gereken her emir ve yasak Kur'ân'da ve sünnette mevcuttur.

Bu hadis, bahsettiğimiz işlevi yerine getirmek üzere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem tarafından* bildirilen bir kuralı beyan ediyor.

Allah'ın istediği şekilde bir yuva kurmak için evlenmek isteyen iki kişi veya boşanmış olan fakat yeniden birleşmek isteyen kadın ve erkek, İslâmi bir özür olmaksızın evliliği gerçekleştirmek hususunda kimse tarafından zorlanamaz.

Aksi halde, hem müslümana zulmedilmiş, hem de her iki taraf haram işlemeye teşvik edilerek toplum düzenini sarsıcı bir harekette bulunulmuş olur.

DÜĞÜN YEMEĞİ

عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ شَيْبَةَ قَالَتْ أَوْلَمَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى بَعْضِ نِسَائِهِ بِمُدَّيْنِ مِنْ شَعِيرٍ .

306 - Şeybe kızı Safıyye *radiyallahu anhâ*'dan:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bazı kadınlarına iki müd (yaklaşık bir buçuk kg kadar bir ağırlık) arpa unu ile velime ziyafeti verdi" dediği rivâyet olunmuştur. ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ – رضى الله عنهما – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِذَا دُعِىَ أَحَدُكُمْ إِلَى الْوَلِيمَةِ فَلْيَأْتِهَا »

307 - Abdullah b. Ömer ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet olunmuştur: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Sizden biriniz düğün yemeğine davet olunduğunuzda icabet etsin" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm mücadelesinin başarıya ulaşmasında, samimi ve doğru bir iman, ilahi vahiyden kaynaklanan bir hareket metodundan sonra en önemli faktör mücadeleyi yüklenen fertler arasındaki kardeşlik bağlarının kuvvetidir. Çünkü İslâm'ın cahili sistemlerdeki mücadele metodu cemaatsel nitelik taşır ve toplu hareketlerde başarıyı yüzde yüz etkileyen etkenlerden birisi de topluluğu oluşturan fertler arasındaki bağ ve cemaatin tek vücut halindeki hareketidir.

Allah, mü'minler arasındaki kardeşlik ve sevgi bağlarını her vesile ile kuvvetlendirmek ister. İslâm'ın bildirdiği birçok emir ve tavsiye bu amaca yöneliktir. Yukarıdaki hadisin bildirdiği hüküm de inananların arasındaki bağları daha da kuvvetlendirmek için vaazedilmiştir. Zira düğün, düğün yemeği ve benzeri sebeplerle bir araya gelen mü'minler görüşmedikleri zaman içindeki olaylardan bahsedip birbirlerinden haberdar olacaklar, aralarındaki kardeşlik ve sevgi bağlarını arttırıcı konuşma ve faaliyetlerde bulunacaklar, sorunlarını topluca çözüp neşe ve kederlerini paylaşacaklar ve imandan kaynaklanan kaynaşmayı, bütünleşmeyi daha bariz bir şekilde göreceklerdir. Elbette bu durum, mü'minleri bir araya toplayan hayırlı her vesile için söz konusudur.

Her an maddi ve manevi baskı altında bulunan mü'minler, kendileriyle din kardeşleri arasındaki sevgi bağlarını kuvvetlendiren her şeye sıkıca yapışmak ve bu hayırlı sonuca ulaşmaya vesile olan amelleri işlemede adeta yarışmalıdır.

KADINLARINIZA İYİ DAVRANIN

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « اسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ ، فَإِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ ، وَإِنَّ أَعْوَجَ شَىْءٍ فِى الضِّلَعِ أَعْلاَهُ ، فَإِنْ ذَهَبْتَ تُقِيمُهُ كَسَرْتَهُ ، وَإِنْ تَرَكْتَهُ لَمْ يَزَلْ أَعْوَجَ ، فَاسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ »

308 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh****'*dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi, komşusuna eziyet etmesin. Bir de ey mü'minler size kadınlar hakkında hayırlı olmanızı vasiyet edip, dilerim. Kadınlar eğri kemikten yaratılmışlardır. Bu kemiğin en eğri kısmı üst tarafıdır. Eğer eğri kemiği doğrultmaya uğraşırsan onu kırarsın. Kendi haline bırakırsan daima eğri kalır. Bu yüzden size kadınlar hakkında hayırlı olmanızı vasiyet ederim."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah, mü'minlere komşuları hakkında adil olmayı ve onlara eziyet etmemeyi emretmiştir. Bu hükmün içine mü'minler gibi, İslâm'a karşı tavır takınmamış kâfir komşular da girer. Zira mü'minin bu kâfir komşusuna karşı yapacağı adil ve iyi davranışlar o kimsenin hidayetine vesile olabilir.

2 - Kadınlar, yaratılışları icabı harama ve hata işlemeye meyilli, zayıf kimselerdir. Bu yüzden hatalarını düzeltmek için kadınları zorlamak onların daha da bozulmasına sebep olabilir. Onların hatalarını en yapıcı ve en yumuşak şekilde uyarılarda bulunarak sabırla düzeltmeye çalışmak, kadının fıtratına en uygun harekettir.

KİŞİNİN AİLESİ İÇİN HARCAMASI SADAKADIR

عَنْ أَبِى مَسْعُودٍ الأَنْصَارِىِّ عَنِ النَّبِىِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ « إِذَا أَنْفَقَ الْمُسْلِمُ نَفَقَةً عَلَى أَهْلِهِ وَهْوَ يَحْتَسِبُهَا ، كَانَتْ لَهُ صَدَقَةً »

309 - Ensardan Ebû Mesud, (Ukbe) *radiyallahu anh*'dan rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Herhangi bir müslüman kendi ailesine -Allah'ın rızasını kastederek- **infak edip ihtiyaçlarını temin ederse, bu infak o müslüman için sadaka olur."**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah'ın rızası hedef alınarak, Allah'ın istediği gibi yapılan her amel, ibadet hükmündedir. Bu yüzden, ailesine bakması gerektiği halde aynı zamanda ibadet ediyor demektir. Bu İslâm toplumunda aile düzeninin sağlam olması açısından önemli ve etkin bir hükümdür. Zira burada, aileye iyi bir şekilde bakmaya teşvik vardır.

MÜ'MİN KADINLAR DİKKAT EDİN

عَنْ أُسَامَةَ ابن زيد رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « قُمْتُ عَلَى بَابِ فَكَانَ عَامَّةُ مَنْ دَخَلَهَا الْمَسَاكِينَ ، وَأَصْحَابُ الْجَدِّ مَحْبُوسُونَ ، غَيْرَ أَنَّ أَصْحَابَ النَّارِ قَدْ أُمِرَ بِهِمْ إِلَى النَّارِ ، وَقُمْتُ عَلَى بَابِ النَّارِ فَإِذَا عَامَّةُ مَنْ دَخَلَهَا النِّسَاءُ »

310 - Üsame b. Zeyd *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Cennet kapısının önünde dikildim. Bir de gördüm ki, cennete girenlerin çoğu fakirlerdir. Mal sahipleri zenginler ise; bunların cehennemlik olanlarından diğerleri cennet kapısının önünde (yahut Araf'da hesab için) **tutulmuşlardı. Zenginlerin fukara hakkını vermeyen cehennemlik olanları ise, cehenneme konulmaları önce emrolunmuştu. Cehennem kapısının önünde de durdum. Bir de baktım ki, cehenneme gidenler çoğu kadınlardır."**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah, insanların bazılarını zenginlikle, bazılarını da fakirlikle imtihan ediyor. Fakir kimselere, şayet hallerine sabredip her hal üzere Allah'a hamd ederlerse, cenneti va'dediyor. Zengin kimselere de mallarını Allah yolunda harcamalarını, fakirlere ve ihtiyaç sahiplerine tasadduk

etmelerini tavsiye ederek bunun tersi bir davranışta verdiği mal ölçüsünde azap edeceğini bildiriyor. Bu yüzden verilecek azaplardan birisi de, sahip olduğu malın hesabından dolayı cennete geç girmesi ve hesabını vermek için beklerken duyduğu sıkıntı ve üzüntüdür. Buna mukabil, malını Allah yolunda kullanan ve Allah'ın Kur'ân'da bildirdiği üzere malı ile cihad eden zengin mü'minlerin, cennette alacakları karşılık da elbette çok büyüktür.

2 - Hadiste, cehenneme girenlerin çoğunun kadın olduğunun belirtilmesi, kadının değerini düşürmek için değil, mü'min kadınların İslâm yolundaki çalışmaları daha dikkatli yapmalarını ve Allah'ın emir ve yasaklarına daha çok itina göstermelerini, mü'min erkeklerin de, kadınlara karşı daha dikkatli olmalarını sağlamak içindir.

KAYIN İLE YALNIZ KALMAK ÖLÜMDÜR

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِيَّاكُمْ وَالدُّخُولَ عَلَى النِّسَاءِ » . فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الأَنْصَارِ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفَرَأَيْتَ الْحَمْوَ . قَالَ « الْحَمْوُ الْمَوْتُ »

311 - Ukbe b. Amir *radiyallahu anh*'dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Ashabım! (Yanında mahremi bulunmaksızın) **kadınların yanına girmekten sakınınız."** buyurmuştur. Bunun üzerine ensardan birisi:

"Ya Rasûlallah! Ya kocanın erkek kardeşi hakkında ne dersiniz?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Kadının onunla yalnız kalması ölüm gibidir" buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah, İslâm toplumunda herhangi bir hayâsızlığın oluşmasını ya da şeytanın fırsat bilerek kullanacağı ve müslümanlar arasında haramları yayacağı açıkların bulunmasını önlemek için bir takım emir ve yasaklar bildirmiştir. Bu işlevi yerine getiren yasaklardan birisi de erkeğin, nikâhlanması kendisine helal olan bir kadının yanında yalnız olarak ve kapalı bir yerde bulunmasıdır. Zira bu halde şeytana fırsat verilmiş ve kişileri vesveselerle harama teşvik etmesi daha muhtemel hale gelmiş olur.

2 - Rasûlullah, kadının kaynı ile aynı odada yalnız kalmasını ölüm olarak vasıflandırarak, konunun önemini belirtmeyi ve insanların bu konuda daha dikkatli olmalarının gerekliliğini vurgulamak istiyor.

YENİ DOĞAN ÇOCUĞA YAPILACAK ŞEYLER

عَنْ أَبِى مُوسَى – رضى الله عنه – قَالَ وُلِدَ لِى غُلاَمٌ ، فَأَتَيْتُ بِهِ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَمَّاهُ إِبْرَاهِيمَ ، فَحَنَّكَهُ بِتَمْرَةٍ ، وَدَعَا لَهُ بِالْبَرَكَةِ وَدَفَعَهُ إِلَىَّ .

312 - Ebû Mûsâ el-Eşari ***radiyallahu anh***'dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Bir oğlum doğdu. Ben hemen onu alıp Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e götürdüm. Rasûlullah oğluma "İbrâhîm" adını verdi. Ve hurma ile çiğnem yapıp hayır ve bereket dua buyurdu. Sonra bana iade etti."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Yeni doğan çocuğa İslâmi bir isim takıp tatlı bir şeyi -ki bu hurma olursa çocuğun damaklarının kuvvetlenmesi ve emmesi açısından daha faydalıdır- çiğneyip yedirmek ve hakkında dua etmek sünnettir.

ÇOCUK TERBİYESİ

عن عُمَرَ بْن أَبِى سَلَمَةَ يَقُولُ كُنْتُ غُلاَمًا فِى حَجْرِ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَانَتْ يَدِى تَطِيشُ فِى الصَّحْفَةِ فَقَال لِى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « يَا غُلاَمُ سَمِّ اللَّهَ ، وَكُلْ بِيَمِينِكَ وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ » . فَمَا زَالَتْ تِلْكَ طِعْمَتِى بَعْدُ .

313 - Ebû Seleme'nin oğlu Ömer ***radiyallahu anh***'dan rivâyet göre şöyle demiştir:

"Ben, Rasûlullah'ın terbiyesi altında yetişen bir çocuktum. Yemek yerken elim yemek kabının her tarafında dolaşırdı. Rasûlullah bana:

"Ey oğul! Yemek yemeğe başlarken Allah'ın adını an, sağ elinle ve sana yakın olan taraftan ye" buyurdu. Bundan sonra ben her zaman besmele ile sağ elim ile önümden yemek yedim."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Geleceğin büyükleri, kurucuları ve güvenceleri olan çocukların terbiyesi, İslâm topluluğu açısından büyük önem taşır. Zira terbiyenin cahili

sistemlere bırakılması, çocukların, İslâmi bilinç ve duygudan yoksun olmalarına, en azından zihni yapılarında cahili kalıntıların bulunmasına sebep olacaktır. Çünkü küçükten kazanılan alışkanlık, huy ve inançlar, bütün ömür boyunca az da olsa etkisini gösterir. İşte bu gerçeğin idrakinde olan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* çocuk terbiyesini de pratik olarak göstermiş ve yemek yeme adabından, tevhid ve Allah'ı tanımaya kadar herşeyin çocuğa öğretilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

CİNSEL SAPMALAR

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما – قَالَ لَعَنَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُخَنَّثِينَ مِنَ الرِّجَالِ ، وَالْمُتَرَجِّلاَتِ مِنَ النِّسَاءِ ، وَقَالَ « أَخْرِجُوهُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ » وَأَخْرَجَ فُلاَنَا ، وَأَخْرَجَ عُمَرُ فُلاَناً.

314 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh***'dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: "Erkeklerden kadınlaşanlara, kadınlardan da erkekleşenlere lanet etti. Ve: **"Böyle kimseleri evinizden kovunuz"** buyurdu."

İbn-i Abbas der ki:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* falanı çıkardı, Ömer de filanı çıkardı." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dininin emrettiği her şey insan fıtratına uygun, yasakladıkları da fıtrata ters olan şeylerdir. Allah-u Teâlâ, erkek ve kadın yaratmış ve her ikisine de fıtrat olarak değişik bazı özellik ve vasıflar vermiştir. Şüphesiz bu özellikler açısından erkek ve kadın birbirine eşit değildir. Fakat her ikisi de birbirlerini tamamlayıcı niteliğe sahiptir. Bu sebeple, erkeğin erkek vasıflarını taşıması, kadının da kadın özelliklerini göstermesi, *erkek-kadın* ilişkilerinin, dolayısıyla da tüm toplum düzeninin sağlanması açısından çok önemlidir. Bazen, erkek ve kadın taşıması gereken özellikleri göstermezler. Bunun iki sebebi vardır: Birincisi kişinin, sapık duygularla karşı cinse benzeme eğilimidir. Bu tür sapıklıklar toplumda ahlaki yapıyı ve sosyal düzeni bozan en büyük etkenlerdendir. Bu nedenle İslâm dini erkeğin kadınlara, kadının da erkeklere benzemeye çalışması gibi sapık eğilimleri kesinlikle yasaklamış ve bu tür duygulara sahip kimseleri en uygun yolla ki bu sürgün olabildiği gibi öldürme de olabilir, uzaklaştırmayı emretmiştir.

İkinci sebep; doğuştan gelen hormonel bozukluklardır. Günümüzde tıp, bu gibi anormalliklerden bazılarını tedavi yoluyla iyileştirebilmektedir. Hormonel bozukluklardan dolayı, çarpık cinsi davranışlarda bulunan kimseye öncelikle tedavi uygulanır. Şayet tedavi sonuç vermiyorsa, bu durumda, toplumdan uzaklaştırma hatta öldürme söz konusu olur. Zira bu çeşit sapıklıklar toplum yapısını kökten sarsar. Nitekim geçmiş toplumlardan birçoğu sapıklıklardan dolayı yıkılmıştır. Bu nedenle, toplum düzenine büyük önem veren İslâm dini, düzeni sağlamak için toplum menfaatini, ferdin menfaatlerinden üstün tutarak, böyle kimselerin İslâm toplumundan temizlenmesini emretmiştir.

MUT'A NİKÂHI

عَنْ عَلِيٍّ بْنِ أَبِى طَالِبٍ – رضى الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ مُتْعَةِ النِّسَاءِ يَوْمَ خَيْبَرَ ، وَعَنْ أَكْلِ الْحُمُرِ الإِنْسِيَّةِ .

315 - Ali b. Ebû Talib ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Hayber günü kadınların Mut'a nikâhıyla nikâh edilmesini ve evcil merkeplerin etinin yenmesini yasak (haram) etmiştir." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Mut'a nikâhı, belirli bir süre tayin edilerek yapılan ve bu süre sonunda geçerliliği kalkan, iptal olunan evliliktir. Bazı sebeplerden dolayı Rasûlullah bu tür evliliği bir süre serbest bırakmış fakat daha sonra bunu haram kılarak eski hükmü neshetmiştir.

İSLÂM'DA KİŞİSEL ÖZGÜRLÜĞÜN SINIRLARI

عن النُّعْمَان بْنَ بَشِيرٍ – رضى الله عنهما – عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَثَلُ الْقَائِمِ عَلَى حُدُودِ اللَّهِ وَالْوَاقِعِ فِيهَا كَمَثَلِ قَوْمٍ اسْتَهَمُوا عَلَى سَفِينَةٍ ، فَأَصَابَ بَعْضُهُمْ أَعْلاَهَا وَبَعْضُهُمْ أَسْفَلَهَا ، فَكَانَ الَّذِينَ فِى أَسْفَلِهَا إِذَا اسْتَقَوْا مِنَ الْمَاءِ مَرُّوا عَلَى مَنْ فَوْقَهُمْ فَقَالُوا لَوْ أَنَّا خَرَقْنَا فِى

نَصِيبِنَا خَرْقاً ، وَلَمْ نُؤْذِ مَنْ فَوْقَنَا . فَإِنْ يَتْرُكُوهُمْ وَمَا أَرَادُوا هَلَكُوا جَمِيعاً ، وَإِنْ أَخَذُوا عَلَى أَيْدِيهِمْ نَجَوْا وَنَجَوْا جَمِيعاً »

316 - Nu'man b. Beşir ***radiyallahu anh***'dan şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Allah'ın yasakladığı hudud üzerinde duran kimse ile bu hududda durup ileri gidenin örneği bir gemi halkının örneği gibidir ki onlar gemi üzerinde kura attılar. Bazısına geminin üstü düştü, bazısına da altı isabet etti. Geminin altında bulunanlar sudan faydalanmak istedikleri zaman yukarı çıkıyorlar ve buradakilerin üzerine uğruyorlardı. Bunlar:

"Biz, nasibimizde bir delik açarsak üstümüzdekilere zarar vermemiş oluruz" dediler.

Şimdi, üst tabaka sahipleri bu alt kattaki insanları dilekleriyle başbaşa bıraksalardı hepsi birden helak olurlardı. Fakat bunlara engel olurlarsa hepsi kurtulurlar." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İnsan, yaratılışı gereği sosyal bir varlıktır. Yani; kendisi gibi olan insanlarla bir arada bulunma, yardımlaşma ve paylaşma eylemindedir. İnsanın yaratıcısı olan Allah-u Teâlâ ona birtakım emir ve yasaklar bildirip gerek şahsi hayatını gerekse toplumsal yaşantısını tanzim ederken, beşerin bu özelliğini asla gözardı etmemiştir. İslâm dini getirdiği yaşam sistemiyle insanın toplumsal ilişkilerini, toplum ve fert hukukunu diğer hiçbir sistemle kıyaslanmayacak mükemmeliyetle düzenlemiştir. İslâm'ın getirdiği bu sisteme hakkıyla tabi olan bir toplumun bünyesinde, beşeri sistemlerle yönetilen kitlelerde ortaya çıkan sorunların tezahürü asla mümkün değildir. Çünkü İslâm dini *toplum-fert* arasındaki hak ve sorumluluk ilişkilerini hiçbir ihtilafa ve suistimale imkân tanımayacak şekilde karara bağlamıştır.

İslâm nazarında İslâm toplumunun her ferdi Allah'ın belirlediği *haram-helal* sınırları dahilinde ferdi hak ve özgürlüklere sahiptir. Bu hak ve özgürlükler dokunulmazdır. Allah-u Teâlâ genel kuraldan bazı durumları istisna kılmıştır. Bu istisnaların ilki de kişilerin kendi hak ve özgürlüklerinin dışına çıkıp diğer fertlere ve hatta topluma zarar verici tutum takınmalarıdır. Bu toplumda en ufak bir haksızlık ya da düzensizliğin meydana gelmesine asla izin vermeyen ilahi sistem bu gibi haksız tecavüzlerin

derhal önlenmesini ve gerek şahısların gerekse toplumun menfaatlerine gelen zararların en uygun şekilde bertaraf edilmesini şarta bağlamıştır.

MÜSLÜMANLARA HİZMET

عَنْ أَنَسٍ – رضى الله عنه – قَالَ كُنَّا مَعَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَكْثَرُنَا ظِلاًّ الَّذِى يَسْتَظِلُّ بِكِسَائِهِ ، وَأَمَّا الَّذِينَ صَامُوا فَلَمْ يَعْمَلُوا شَيْئاً ، وَأَمَّا الَّذِينَ أَفْطَرُوا فَبَعَثُوا الرِّكَابَ وَامْتَهَنُوا وَعَالَجُوا فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « ذَهَبَ الْمُفْطِرُونَ الْيَوْمَ بِالأَجْرِ »

317 - Enes b. Malik *radiyallahu anh*'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Biz Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile beraber bir seferde bulunuyorduk. Bizden kimi oruç tutmuş, kimi de yemişti. Sıcak bir günde bir konak yerine indik. Sıcaktan dolayı çoğumuz elbisesiyle gölgelenmişti. Fakat oruç tutanlar takatsizliklerinden dolayı hiçbir şey yapamadılar. Oruçsuzlar ise binit develerini suya götürüp suladılar. Oruçlulara hizmet ettiler, yemek pişirip oruçlularla birlikte yediler. Bütün bu faaliyet üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bugün oruçsuzlar tam bir ücret alıp gittiler" buyurdu.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Hayır amel işlenmesine vesile olmak ya da müslümana hayır işlerinde yardım etmek Allah katında kişiye ecir kazandırıcı fiillerdir. Müslümana hizmet de bu kapsamdadır. Bir de bu hizmet, Allah'ın dinini hakim kılmak için mücadele veren mücahitlere yapılıyorsa hizmetin faili Allah katında gerçekten büyük ecir kazanacaktır. Çünkü bu hizmet müslümanların lehine, Allah düşmanlarının ise aleyhinedir. Allah için, din düşmanlarına verilecek her zarar, ecir ve sevap demektir. Allah katında makbul olan hizmetin kapsamına maddi yardımlar girebileceği gibi müslümanları hayırlı amellere teşvik, hayırlı amellerin işlenmesine müsait ortam hazırlama gibi her türlü fiil girer.

2 - Allah-u Teâlâ kulları için daima kolaylığı ister. İslâm' ın emir ve yasakları kolaylık esası üzerine bina edilmiştir. Oruç emri de böyledir. Rabbimiz, yolculuk gibi zor ve meşakkatli bir anda farz olan oruç dahi olsa, tutulmasını ya da terk edilip daha sonra tutulmasını kulun iradesine bırakmıştır. Böylelikle kuluna kolay bir çıkış yolu bırakmıştır. Bizlere karşı bu derece lütufkâr ve merhametli olan Rabbimize ne kadar hamd etsek azdır.

İYİ MUAMELEYE EN ÇOK LAYIK OLAN KİMSE

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ أَحَقُّ بِحُسْنِ صَحَابَتِى قَالَ « أُمُّكَ » . قَالَ ثُمَّ مَنْ قَالَ « أُمُّكَ » . قَالَ ثُمَّ مَنْ قَالَ « أُمُّكَ » . قَالَ ثُمَّ مَنْ قَالَ « ثُمَّ أَبُوكَ »

318 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'un şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bir kişi geldi. Ve:

"Ya Rasûlallah! Benim güzel hizmet ve iyi muamele etmeme insanlar içinde en çok layık olan kimdir?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Annendir" diye cevap verdi. Adam: "Sonra kimdir?" dedi. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Annendir" buyurdu. Adam:

"Sonra kimdir?" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Sonra annendir" buyurdu. Adam (dördüncü kez):

"Sonra kimdir?" deyince Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Sonra babandır" diye cevap verdi." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Yüce İslâm dini, toplum çekirdeğini oluşturan aileye ve aile düzenine itina ile eğilmiştir. Gerek *karı-koca* ilişkilerine gerekse anne, baba ve çocuklar arasındaki ilişkilere dair çeşitli hükümler bildirerek, ailede herkesin hak ve sorumluluklarını belirlemiştir. Yukarıdaki hadiste çocukların anne ve babasına karşı sorumluluğuna değiniliyor. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kişiyi yaklaşık on ay, birçok zorluğa uğrayarak karnında taşıyan sonra yine büyük bir ızdırapla dünyaya getiren ve doğumundan sonra yetiştirilip, eğitilmesinde en büyük görevi üstlenen annenin, iyi davranılmaya ve yardıma daha çok layık olduğunu vurguluyor. Elbette babanın çocuk üzerindeki hakkı da çok büyüktür. Kendisi açısından yakın vadede, hiçbir fayda sağlamadığı halde çocuğun ve ailenin geçimi için bütün gücünü harcayıp didinen baba, anneden sonra en büyük hakka sahiptir, işte bu sebeple, İslâm dini, ister mü'min olsun, isterse kâfir; anne ve babaya iyi davranmayı, onların ihtiyaçlarını giderip kalplerini kırmamayı emrediyor. Fakat elbette bunun da bazı şartları var. Bu din kendisine karşı savaş açan, Allah'ın razı olmadığı birşeyi emreden herke-

se karşı itaati yasaklar. Bu hükmün içine anne ve baba da girer. Şayet onlar da savaş açar ya da haram veya şirk olan birşeyi yapmayı emrederlerse kesinlikle itaat edilmez. Onların bu kötülükleri en uygun şekilde bertaraf edilir.

HARAMLARIN EN BÜYÜĞÜ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو – رضى الله عنهما – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنَّ مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ أَنْ يَلْعَنَ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ » . قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ يَلْعَنُ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ قَالَ « يَسُبُّ الرَّجُلُ أَبَا الرَّجُلِ ، فَيَسُبُّ أَبَاهُ ، وَيَسُبُّ أُمَّهُ »

319 - Abdullah b. Amr ***radiyallahu anh'***dan rivâyete göre şöyle demiştir:

"Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Haramların en büyüğünden birisi, kişinin anasına babasına lanet etmesidir." buyurmuştu. Mecliste bulunanlar tarafından:

"Ya Rasûlallah! Kişi anasına, babasına nasıl söver?" diye soruldu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"O kimse birisinin babasına söver, o da buna karşılık onun babasına söver; yine o kişi birisinin anasına söver, o da buna karşılık onun anasına söver." buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu din insanlar arasında çıkabilecek anlaşmazlıkları sadece meydana geldikten sonra halletme yoluna gitmez. Aynı zamanda her türlü anlaşmazlığın oluşmasını engellemek için de emirler bildirmiştir. Yukarıdaki hadis insanlar arasında anlaşmazlığa ve haksızlıklara sebep olan bir olayı belirtiyor. Kişinin, diğer kişinin anne ve babası gibi değer verdiği varlıklara sövmesi... Bu olay birçok yönüyle zararlıdır. Öncelikle karşısındaki kişiye, bir saygısızlık ve hakaret söz konusudur. İkincisi, insanın fıtratından gelen zayıflıkla, şahsına ya da değer verdiği şeylere yapılan saldırıları, misliyle cevaplandırma isteğidir. Binaenaleyh, anne ve babasına sövülen kişi de karşısındakinin anne ve babasına sövebilir. Böylelikle de ilk söven kimse neticede kendi anne ve babasına sövülmesine sebep olur. İşte Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bunu nehyedip büyük bir haram olarak isimlendirmiştir. Burada önemli bir inceliğe işaret etmek gerekiyor. Sahabeler, kişinin kendi anne ve babasına lanet etmesi tabirini duyunca çok şaşırıp bunun imkânsız olduğunu düşünerek, nasıl olabileceği-

ni soruyorlar, bu da bize sahabenin anne ve babasına karşı tutumunu ve onlara lanet etmelerinin veya kötü söz söylemelerinin mümkün olmadığını gösteriyor. Bu yüzden her mü'minin anne ve babasına karşı tavırlarında şu hakikati gözönünde bulundurmaları gerekir: Şayet, başkasının anne ve babasına sövmek sebebiyle, kendi anne ve babasına sövülmesine sebep olmak, büyük haramsa, kişinin bizzat kendisinin anne ve babasına sövmesi ne kadar büyük haramdır?

SAMİMİ BİR İMAN ALLAH'IN EMİRLERİNE İTAATTE TEREDDÜDÜ YOK EDER

قَالَ أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ – رضى الله عنه – مَا كَانَ لَنَا خَمْرٌ غَيْرُ فَضِيخِكُمْ هَذَا الَّذِى تُسَمُّونَهُ الْفَضِيخَ . فَإِنِّى لَقَائِمٌ أَسْقِى أَبَا طَلْحَةَ وَفُلاَناً وَفُلاَناً إِذْ جَاءَ رَجُلٌ فَقَالَ وَهَلْ بَلَغَكُمُ الْخَبَرُ فَقَالُوا وَمَا ذَاكَ قَالَ حُرِّمَتِ الْخَمْرُ . قَالُوا أَهْرِقْ هَذِهِ الْقِلاَلَ يَا أَنَسُ . قَالَ فَمَا سَأَلُوا عَنْهَا وَلاَ رَاجَعُوهَا بَعْدَ خَبَرِ الرَّجُلِ .

320 - Enes b. Malik ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"İçkinin haram kılındığı sırada bizde Fadih denilen ve hurma koruğundan ateşte kaynatılmadan yapılan içkiden başka içki namına bir şey yoktur. Haram edildiği gün ben, babalığım Ebû Talha'nın evinde, Ebû Talha ile falan ve falan sahabeye Fadih dağıtıyordum. O sırada hemen birisi geldi ve:

"Haberiniz yok mu?" dedi. Mecliste bulunanlar:

"O da ne haberi?" diye sordular. O da:

"İçki haram kılındı" dedi. Yanımdakiler bana:

"Ey Enes! Küp büyüklüğüne yakın büyüklükteki şarap destilerini dök" diye emrettiler. Ve ben de emirlerini yerine getirdim.

Enes b. Malik der ki:

"Bu, bir adamın sözü üzerine mecliste bulunanlar şarabın nasıl ve ne zaman haram kılındığını araştırmaya lüzum görmediler. Ve o adamın haberinden sonra hiç şarap içmediler." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Tevhid akidesi; bir insanın kalbine yerleştiği zaman onu, Allah'ın emir ve yasakları kendisine delillerle bildirildiğinde, Allah'ın emirleri konusunda hiç tartışmaya girmeden ve hiçbir sebep sormaya ihtiyaç duy-

madan itaat etmeye sevk eder. Zira akide insanı böyle yapmaya zorlayan yegâne faktördür. İşte bu nedenle, kişilere İslâmı anlatırken öncelikle o kişinin akideyi kavrayıp inanması sağlanmalı ve ancak bundan sonra helal ve haram sınırları bildirilip buna itaate davet edilmelidir. Bunun aksi bir durumda, kalplerinde akide yerleşmemiş olanlar, kendilerine Allah'ın emri ulaştığında bunun sebebini ve kendisinin bundan ne gibi fayda ve zarar göreceğini araştıracak ve bu yüzden içinde bulunduğu dalalet *kat kat* artacaktır. Nitekim yakın bir geçmişte Amerika'da içkinin yasaklanması olayı buna güzel bir örnektir. Gerekli güvenlik önlemleri alınıp, cezai müeyyidelere başvurulduğu halde bu yasak halk üzerinde hiçbir etki yapmamış ve kısa bir süre sonra kaldırılmak zorunda kalınmıştır. Buna mukabil, sahabelerin bir kişiden de olsa, Allah'ın yasağını işitmeleri ve hemen bunu terketmeleri, akidenin insan üzerindeki etkisini apaçık ortaya koymaktadır.

İSLÂM NİZAMINDA SOSYAL DAYANIŞMA

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا " ، وَأَشَارَ بِالسَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى وَفَرَّجَ بَيْنَهُمَا شَيْئًا .

321 - Sehl b. Sa'd es-Saidi ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ben, yetim işine bakan kimse ile beraber cennette şöyle bulunacağız" buyurmuş ve şehâdet parmağıyla orta parmağını biraz açarak işaret etmiştir. ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « السَّاعِى عَلَى الأَرْمَلَةِ وَالْمِسْكِينِ كَالْمُجَاهِدِ فِى سَبِيلِ اللَّهِ ، أَوِ الْقَائِمِ اللَّيْلَ الصَّائِمِ النَّهَارَ »

322 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'***dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Dul kadınların ve bir günlük geçimi olmayan fakirlerin nafakalarını kazanmaya koşan müslüman, Allah yolunda harp eden mücahid gibidir. Yahud gece namazlı, gündüz oruçlu kimse gibidir." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah, İslâm toplumunda sosyal bütünlük, sosyal dayanışma ve yardımlaşmanın sağlanması için; yetim, öksüz ve fakir gibi bakıma ve yardıma ihtiyacı olanlara, toplumun diğer fertlerinin sahip çıkıp, yardım etmelerini emretmiştir. Bunun karşılığında da dünyada sağlam ve mutlu bir sosyal yapı, ahirette de cenneti va'detmiştir.

VEREN EL, ALAN ELDEN ÜSTÜNDÜR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضى الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « وَالَّذِى نَفْسِى بِيَدِهِ لأَنْ يَأْخُذَ أَحَدُكُمْ حَبْلَهُ فَيَحْتَطِبَ عَلَى ظَهْرِهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَأْتِىَ رَجُلاً ، فَيَسْأَلَهُ ، أَعْطَاهُ أَوْ مَنَعَهُ »

323 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Hayatım elinde olan Allah'a yemin ederim ki sizden birinizin ipini alarak arkasına dağdan odun toplayıp yükleyerek satıp geçinmesi bir kimseye gelip de ondan sadaka istemesinden elbette daha hayırlıdır. Kim bilir o da ya verir ya vermez."

(Buhârî)

عَنْ حَكِيمِ بْنِ حِزَامٍ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ " الْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى ، وَابْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ ، وَخَيْرُ الصَّدَقَةِ عَنْ ظَهْرِ غِنًى ، وَمَنْ يَسْتَعْفِفْ يُعِفَّهُ اللَّهُ ، وَمَنْ يَسْتَغْنِ يُغْنِهِ اللَّهُ "

324 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den naklen **Hakim b. Hizam** *radiyallahu anh*'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuştur ki:

"Veren el, alan elden daha hayırlıdır. Sadaka vermeye, nafakası üzerine vacib olanlarla başla!... Sadakanın iyisi bol maldan verilendir. Sadaka istemekten sakınmak isteyenleri Allah muhtaç kılmaz. İstemeyenlere de Allah yeter."

(Buhârî-Müslim)

عَنِ الْمِقْدَامِ رضى الله عنه عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَاماً قَطُّ خَيْراً مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ ، وَإِنَّ نَبِىَّ اللَّهِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ »

325 - Mikdam b. Ma'di Kebir ***radiyallahu anh***'dan rivâyet olunduğuna göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in:

"Hiçbir kimse kendi elinin emeğini yemekten daha hayırlı bir lokmayı asla yememiştir. Allah'ın nebisi Dâvûd ***aleyhi selam*** **da kendi elinin emeğini yerdi"** dediğini haber vermiştir. ***(Buhârî)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm toplumunu oluşturan fertler daima üretici, çalışkan, gereksinimlerini karşılayacak kapasitede olduğu gibi, çevresindekilere karşı her zaman verici konumunda bulunmalıdırlar. Nitekim kişinin çalışarak zillet altına girmesi, sadaka isteyerek zillet altına girmesinden daha hayırlıdır. Toplumların muhtaç durumda olmaması ve kendi içinde sosyal adalete dayalı bir güce sahip olması, toplumu oluşturan fertlerin maddi konularda diğerlerinden gelecek yardımların beklentisi içinde bulunmamasına ve fertler arasındaki sosyal yardımlaşmaya bağlıdır. Bu gerçeği sosyal hayatta pratik olarak gerçekleştiren yegâne sistem İslâm'dır. Bu din, İslâmi toplumda veren eli alan elden üstün tutarak tembelliğin, miskinliğin ve diğer toplum fertleri üzerinde bir asalak mesabesinde olmanın önüne bir sed çekmekle birlikte; ihtiyaç sahiplerine vermeyi ve hatta her konumda verici olmayı tavsiye ederek, sosyal adalet, sosyal yardımlaşma gibi toplumun iç bütünlüğünü temelden etkileyen unsurları en güzel ve en etkin biçimde hayat pratiğinde müesseseleştirmiştir. İhtiyaç anında da vermeye, yardım etmeye teşvik ederek, hatta bu durumda yapılan tasadduğu en efdal olarak vasıflandırarak, toplum düzenini ne de güzel kurmuştur, bu din. İşte bu, Allah'ın kanunudur... İşte bu Allah'ın mükemmel düzenidir.

ŞÜPHELİ ŞEYLERDEN KAÇINMAK

عن النُّعْمَان بْنَ بَشِيرٍ رضي الله عنه قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « الْحَلاَلُ بَيِّنٌ وَالْحَرَامُ بَيِّنٌ ، وَبَيْنَهُمَا مُشَبَّهَاتٌ لاَ يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ ، فَمَنِ اتَّقَى الْمُشَبَّهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ ، وَمَنْ وَقَعَ فِى الشُّبُهَاتِ كَرَاعٍ يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى ، يُوشِكُ أَنْ يُوَاقِعَهُ . أَلاَ

وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى ، أَلاَ إِنَّ حِمَى اللَّهِ فِى أَرْضِهِ مَحَارِمُهُ ، أَلاَ وَإِنَّ فِى الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ . أَلاَ وَهِىَ الْقَلْبُ »

326 - Nu'man b. Beşir ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

"Kulağımla işittim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Helal belli, haram da bellidir. İkisi arasında (helal mi, haram mı olduğu belli olmayan birtakım) **şüpheli şeyler vardır ki çok kimseler onları bilmezler. Şüpheli şeylerden her kim sakınırsa ırzını** (haysiyetini) **da, dinini de kurtarmış olur. Her kim şüpheli şeylere dalarsa** (içine girmek yasak olan beylik) **koru etrafında davarlarını otlatan çoban gibi çok geçmez içeriye dalabilir. Haberiniz olsun! Her padişahın kendine mahsus bir korusu vardır. Gözünüzü açın! Allah'ın yeryüzündeki korusu da haram ettiği şeylerdir. İyi bilin! Vücut içinde bir lokmacık et parçası vardır ki o iyi olursa bütün vücud iyi olur. O bozuk olursa bütün vücud bozulur. İşte o et parçası kalpdir."**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah Azze ve Tekaddes Hazretleri, biz kullarını yoktan var etmiş ve Rasûlleri vasıtasıyla hak dini bizlere apaçık bir şekilde bildirmiştir.

Bunun karşılığında da bizlere sadece bir şey emretmiştir: Yalnız O'na ibadet etmemizi... Yani her yönüyle yaşantımızı O'nun koyduğu haram ve helal sınırlarına göre düzenlememizi... Ve geniş rahmetinin diğer bir tecellisi olarak da bu haram ve helal sınırlarını apaçık bir şekilde çizip bizlere beyan etmiştir.

Yegâne yaratıcı ve yaptığında asla sorguya çekilmeyen Rabbi Teâlâ, kullarını denemek, sakınan ile sakınmayanı ortaya çıkarmak için bazı şeylerin helal ya da haram olup olmadığını muallâkta bırakmıştır, işte bunlar şüpheli olan şeylerdir.

Kim kendisini bu şüpheli olan şeylerden sakındırırsa o, Rabbin rızasını ve mükâfatını almaya hak kazanmış olur. Kim de bu gibi şeylere dikkat etmezse Allah'ın haram sınırlarını çiğnemesi her an muhtemeldir.

2 - Amellerin Allah katında kabul olunması için gereken şartlardan birisi; halisane olarak yapılmış salih niyetlerdir.

Kul, yaptığı ameli ne kadar düzgün yaparsa yapsın, isterse tüm şartlarını da yerine getirmiş olsun, şayet niyeti Allah rızasından başka bir şey ise bu amel ona hiçbir şey kazandırmaz. Aynı şekilde sahih bir niyet taşısa fakat şer'i bir mazeret olmaksızın Allah'ın yasakladığı bir ameli işlese

yine bu niyet ona hiçbir şey kazandırmaz. Zira Allah katında kişinin değeri; salih amellerle desteklenmiş salih niyetlere göredir.

YIKANMA ADABI HUSUSUNDA İFRAT VE TEFRİT

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « بَيْنَا أَيُّوبُ يَغْتَسِلُ عُرْيَاناً فَخَرَّ عَلَيْهِ جَرَادٌ مِنْ ذَهَبٍ ، فَجَعَلَ أَيُّوبُ يَحْتَثِى فِى ثَوْبِهِ ، فَنَادَاهُ رَبُّهُ يَا أَيُّوبُ ، أَلَمْ أَكُنْ أَغْنَيْتُكَ عَمَّا تَرَى قَالَ بَلَى وَعِزَّتِكَ وَلَكِنْ لاَ غِنَى بِى عَنْ بَرَكَتِكَ »

327 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir:

"Eyyub *aleyhi selam* çıplak yıkandığı sırada üzerine altından çekirgeler düştü. Eyyub *aleyhi selam* avuç avuç alıp rubasının içine atmaya başladı. Rabbi:

"Eyyub! Şu gördüğünden seni daha zengin kılmamış mıydım?" diye nida edince:

"Evet ya Rabbi. Senin izzet ve celaline kasem olsun ki, beni zengin kılmıştın. Lakin senin bereketinden müstağni kalacağım yok" cevabını verdi." *(Buhârî)*

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İnsanların ve tüm mahlukâtın yaratıcısı Allah-u Teâlâ'dır. Bu sebeble yarattıkları hakkında helal ve haram sınırları çizmek, hayatlarını düzenleyici emir ve yasaklar bildirmek sadece Allah'a aittir. Haram ancak Allah'ın haram kıldığı, helal de ancak Allah'ın helal kıldığıdır. Kulların hiçbir delile dayanmadan kendi kafalarına göre şu helaldir, şu haramdır demeleri çok büyük bir suçtur.

İşte buna günümüzden somut bir örnek: Allah'ın dininden haberdar olmayan bazı kişiler, erkeğin ve kadının örtünmesi hakkında ifrada veya tefride gitmişlerdir.

Onlardan bir grup, Allah'ın haram kıldığı zamanlarda ve Allah'ın haram kıldığı kişilere karşı, erkek ve kadının mahrem yerlerini açmalarını helal görürken, bir grup cahil de Allah'ın bu hususta koyduğu hükümde aşırıya giderek erkek veya kadının yalnız olmaları halinde dahi avret yerlerini açmamaları, kadının hiçbir zaman ve kocası da dahil hiç bir kimseye karşı saçını göstermemesi gerektiğini iddia edip erkek ve kadının çıplak yıkanmasını, eşlerin birbirlerinin avret yerlerine hatta kişinin kendi avret mahalline bile bakmasını haram saydılar.

Bu düşünce tarzlarının hepsi de yanlış ve kesinlikle Allah'ın dininden kaynaklanmamaktadır.

Birçok ayet ve hadiste bildirilen tesettür emri, erkek ve kadının bazı kimselere karşı bazı yerlerini kapamalarının gerektiğini ispat ederek birinci grubun, yukarıdaki hadiste olduğu gibi birçok hadiste bildirilen, Rasûlullah'ın ve geçmişteki bazı nebilerin çıplak yıkanmaları, Rasûlullah'ın hanımlarının gösterilmesi haram olmayan kimselere saçları, kolları gibi mahrem yerlerini göstermelerine dair haberler de aşırıya giden ikinci grubun iddiasını boşa çıkarmaktadır.

Şurası iyice bilinmelidir ki takva ve teslimiyet ancak Allah'ın emir ve yasaklarına harfiyyen, ne azaltma ne de çoğaltmaya gitmeden uymaktır.

RASÛLULLAH EN GÜZEL ÖRNEKTİR

عن ابن عباس – رضي الله عنهما – قال : " قرأ النبي صلى الله عليه وآله وسلم فيما أمر وسكت فيما أمر { وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا } { لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ } "

328 - Abdullah b. Abbas ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* emrolunduğu yerde okudu, emrolunduğu yerde sükût buyurdu. Senin Rabbin unutkan değildir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'de sizin için en güzel numunedir. (Yaptığı gibi yapınız)" ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte, Allah'a yapılması gereken ibadetin keyfiyeti... Hiçbir maddi menfaat ummaksızın ancak Allah rızasına yönelip bu dinin emrine uygun hareket etmek. Bu konuda en güzel örnek olarak ancak Rasûlullah'ı kabul etmek. Evet, o öyle bir örnektir ki, asla kendi nefsinden bir şey söylemez. O, öyle bu örnektir ki, Allah'ın rahmetiyle hertürlü haramdan korunmuştur. İnsan olarak insanın taşıyabileceği bütün üstün vasıfları şahsında toplamıştır. O, öyle bir örnektir ki, onun örnek oluşu her çağ, her toplum ve her yer için geçerlidir. Evet, kurtuluş ancak bu örneğe kayıtsız şartsız ittibadır.

ORUÇ HİLALE GÖREDİR

عن ابْن عُمَرَ – رضى الله عنهما – قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « إِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَصُومُوا ، وَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَأَفْطِرُوا ، فَإِنْ غُمَّ عَلَيْكُمْ فَاقْدُرُوا لَهُ »

329 - İbn-i Ömer ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim dediği rivâyet edilmiştir:

"Ey ümmetim! Ramazanda ayı gördünüz mü oruç tutunuz, yine ayı görünce iftar (bayram) **ediniz. Eğer hilal; size bulutlu, kapalı bulunursa artık orucu otuza tamamlayarak bayram yapınız."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Ramazan ayı kameri aylardandır. Başlangıcı ve bitimi hilale göre yapılır. Kameri bir ayın başlangıcının tesbiti için, bir önceki ayın yirmi dokuzuncu akşamı hilal gözetlenir. Şayet hilal görülmez ya da hava kapalı ise bir önceki ay otuza tamamlanır ve otuzdan sonraki gün, takip eden ayın ilk günü olarak kabul edilir.

SARHOŞLUK VEREN HERŞEY HARAMDIR

عَنْ أَبِى مُوسَى الأَشْعَرِىِّ – رضى الله عنه – أَنَّ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَهُ إِلَى الْيَمَنِ ، فَسَأَلَهُ عَنْ أَشْرِبَةٍ تُصْنَعُ بِهَا ، فَقَالَ « وَمَا هِيَ » . قَالَ الْبِتْعُ وَالْمِزْرُ . فَقُلْتُ لأَبِى بُرْدَةَ مَا الْبِتْعُ قَالَ نَبِيذُ الْعَسَلِ ، وَالْمِزْرُ نَبِيذُ الشَّعِيرِ . فَقَالَ « كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ »

330 - Ebû Mûsâ el-Eş'âri ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Ebû Mûsâ el-Eş'âri'yi Yemen'e gönderirken Rasûlullah'a Yemen'de yapılan içkilerin hükmünden sormuştu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de:

"Bu içkiler nedir?" dedi. Ebû Mûsâ el-Eş'âri de:

"Biti ile Mizr'dir" diye cevap verdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de:

"Her sarhoşluk veren şey haramdır" buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini sarhoşluk veren her içkiyi -ismi ve ham maddesi ne olursa olsun- haram kılmıştır ve bu haramlılıkta ölçü olarak niceliği değil niteliği esas kabul etmiştir. Yani sarhoşluk verme özelliğine haiz her şeyin azı da çoğu da haramdır. Adı şarap olsun olmasın, ister üzümden ister hurmadan, isterse bir başka şeyden yapılsın hüküm aynıdır. Sarhoşluk veren her şeyin ortak özelliklerinden birisi insan vücuduna zararlı olmasıdır. Her ne kadar bazı kimseler sarhoşluk veren maddelerin az içildiğinde bunun faydalı olduğunu iddia etse de bu ne bilimsel ne de makul bir iddiadır. Alkol; alkol olma özelliğini sürdürdükçe sarhoşluk verme ve zararlı olma ve de dolayısıyla haramlılık özelliğini de sürdürecektir. Bu cahillerin ortaya attığı iddialar ancak ve ancak bildikleri halde Allah'ın haramlarını uygulamak istemeyenlerin ve nefsi ihtiraslarına kapılarak Allah'ın sınırlarına tecavüz edenlerin söyleyeceği sözdür. Nitekim bu tip kimseler sırf Allah'ı haksız -Rabbimizi bundan tenzih ederiz- ve beşeri sistemleri haklı çıkarmak ve nefislerinden kaynaklanan hükümleri insanlara kabul ettirmek için kendilerinin dahi inanmadığı iddialarla haramlığı sabit olan şeylere değişik isimler vermekle Allah'ın haramlarını değiştirip iptal etmeye ve helal kılmaya çalışırlar.

RASÛLULLAH'A, ONUN SÖYLEMEDİĞİ BİR ŞEYİ İSNAD ETMEK

عن عَلِيّ بن أبي طالب رضي الله عنه قال : قَالَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لاَ تَكْذِبُوا عَلَيَّ ، فَإِنَّهُ مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ فَلْيَلِجِ النَّارَ »

331 - Ali b. Ebû Talib ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem'* den işittim. Buyurdu ki:

"Benim ağzımdan yalan uydurmayınız. Her kim benim ağzımdan yalan söylerse cehennemdeki yerini hazırlasın."

(Buhârî)

عَنْ سَلَمَةَ بن الأكوع رضي الله عنه قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « مَنْ يَقُلْ عَلَيَّ مَا لَمْ أَقُلْ فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ »

332 - Seleme b. el-Ekva ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' den şöyle işittim. Buyurdu ki:

"Benim söylemediklerimi her kim bana isnad ederse cehennemdeki yerini hazırlasın." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm inancında yegâne teşri (kanun koyma) kaynağı vahiydir. Allah tarafından vahiyle gönderilen hükümler iki şekilde zuhur ederler:

Birincisi: Vahy-i Metlüv (okunan vahiy) dediğimiz ve Allah-u Teâlâ'nın bizzat koruması altındaki Kur'ân'dır.

İkincisi ise: Vahy-i Gayri Metlüv (okunmayan vahiy) dediğimiz ve Allah tarafından, Rasûlü Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bildirilen ve Kur'ân'ı açıklayan sünnetlerdir. Rasûlullah'ın sünnetleri nesilden nesile rivâyetlerle aktarılmıştır. Allah-u Teâlâ bir teşri kaynağı olan sünnetlerin korunmasını yukarıdaki hadislerde bildirilen hükme, yani kasıtlı olarak Rasûlullah'ın söylemediği bir sözü, onun ağzındanmış gibi uyduranı ebedi olarak cehenneme atacağı hükmüne bağlamıştır. Kim bu kaynağı tahrif eder, Rasûlullah'ın söylemediği bir sözü onun ağzından uydurma fiilini gerçekleştirirse, yaptığına karşılık cehenneme atılacaktır. Burada şu noktaya da önemle değinmemiz gerekiyor. Rasûlullah'ın söylemediği bir sözü, o söylemiş gibi nakletmek üç şekilde gerçekleşebilir:

a) Rasûlullah'ın bir konuda söylemediği bir sözü, bilerek ve kasıtlı olarak uydurmak. Bu fiil, teşri kaynağına saldırı olacağından kesinlikle küfürdür. Buna örnek, geçmişteki bazı sapık kişi ve mezheblerin, fikirlerini desteklemek için hadis uydurmalarıdır.

b) Kendisine Rasûlullah'tan diye nakledilen bir haberi, hakikatini tam araştırmadan bu konuda gerekli gayreti göstermeden nakletmek. Bu fiili yapan kimse, haberin hakikatını araştırmadığı için haram işlemiştir.

c) Rasûlullah'tan olmadığı halde, Rasûlullah'tanmış gibi nakledilen bir haberi araştırma hususunda elden gelen bütün gayreti göstermek fakat neticede eldeki verilere dayanarak bu haberin doğruluğuna hükmetmek. Bu durumda suç sayılacak bir şey olmadığı için, böyle bir fiili yapan ne kâfir olur ne de haram işlemiştir. Buna örnek, fıkıh ve hadis âlimlerinin kendilerine ulaşan ve aslında zayıf hatta uydurma olan bir hadisi araştırma konusunda bütün güçlerini kullanmalarına rağmen neticede bunun doğru bir haber olduğuna karar vermeleridir.

RASÛLULLAH KENDİSİNE VAHYEDİLEN HERŞEYİ TEBLÎĞ ETMİŞTİR

عَنْ عَائِشَةَ – رضى الله عنها – قَالَتْ مَنْ حَدَّثَكَ أَنَّ مُحَمَّداً صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَتَمَ شَيْئاً مِمَّا أُنْزِلَ عَلَيْهِ ، فَقَدْ كَذَبَ ، وَاللَّهُ يَقُولُ (يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ) الآيَةَ

333 - Âişe ***radiyallahu anhâ***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Her kim sana Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* Allah'ın gönderdiği İslâmi esaslardan birşeyi sakladı, tebliğ etmedi derse, muhakkakki o, yalan söylemiştir. Çünkü Allah-u Teâlâ şöyle buyuruyor:

"Ey Rasûl! Sana Rabbin tarafından indirilenlerin hepsini tebliğ et." (Maide:67) ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rasûlullah, kendisine Allah tarafından bildirilen her şeyi, ufak büyük demeden tebliğ etmiş ve haber vermiştir. Allah tarafından bildirilen hiçbir hayır veya şer, helal veya haram, emir veya nehiy yoktur ki onu Rasûlullah bize bildirmemiş olsun. Buna rağmen, kim Rasûlullah vefat ettiği halde, kendisine rüyasında diğer insanlara bildirmediği bazı şeyleri bildirdiğini iddia ederse veya Rasûlullah hayatta iken başka hiç kimseye söylememek üzere bir kişiye bazı İslâmi konu ve kuralları bildirdiğine bunu ancak o kimsenin bilebileceğine ve başkasına söylemeyeceğine inanırsa, yalan söylemiş ve Rasûlullah'a iftira etmiş olur.

İSLÂM DAVETİNE KARŞI İNSANLARIN TAKINABİLECEĞİ ÜÇ TAVIR

عَنْ أَبِي مُوسَى الأشعري رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَثَلُ مَا بَعَثَنِى اللَّهُ بِهِ مِنَ الْهُدَى وَالْعِلْمِ كَمَثَلِ الْغَيْثِ الْكَثِيرِ أَصَابَ أَرْضاً ، فَكَانَ مِنْهَا نَقِيَّةٌ قَبِلَتِ الْمَاءَ ، فَأَنْبَتَتِ الْكَلأَ وَالْعُشْبَ الْكَثِيرَ ، وَكَانَتْ مِنْهَا أَجَادِبُ أَمْسَكَتِ الْمَاءَ ، فَنَفَعَ اللَّهُ بِهَا النَّاسَ ، فَشَرِبُوا وَسَقَوْا وَزَرَعُوا ، وَأَصَابَتْ مِنْهَا طَائِفَةً أُخْرَى ، إِنَّمَا هِىَ قِيعَانٌ لاَ تُمْسِكُ مَاءً ، وَلاَ تُنْبِتُ كَلأً ، فَذَلِكَ مَثَلُ مَنْ فَقِهَ فِى دِينِ اللَّهِ وَنَفَعَهُ مَا بَعَثَنِى اللَّهُ بِهِ ، فَعَلِمَ وَعَلَّمَ ، وَمَثَلُ مَنْ لَمْ يَرْفَعْ بِذَلِكَ رَأْساً ، وَلَمْ يَقْبَلْ هُدَى اللَّهِ الَّذِى أُرْسِلْتُ بِهِ »

334 - Ebû Mûsâ el-Eş'âri ***radiyallahu anh***: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu" demiştir:

"Allah'ın benim vasıtam ile gönderdiği hidayet ve ilim bol yağmura benzer. Bu yağmur, öyle bir toprağa düşer ki onun bir kısmı suyu kabul eder de çayır ile bol ot yetiştirir. Bir kısmı da kurak olur. Suyu üstünde tutar da Allah-u Teâlâ halkı onunla faydalandırır. Ondan hem kendileri içerler, hem de hayvanlarını sularlar, ekin ekerler. Bu yağmur diğer bir çeşit toprağa daha isabet eder ki, düz ve kaypaktır. Ne üstünde tutar, ne de çayır bitirir. Allah'ın dinini anlayıp da Allah'ın benim vasıtamla gönderdiği hidayet ve ilimden faydalanan ve bunu bilip başkasına bildiren kimse ile bunu duyduğu vakit kibirinden başını bile kaldırmayan ve Allah'ın benimle gönderdiği hidayeti kabul etmeyen kimse böyledir." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte, İslâm daveti karşısında insanların, takınabilecekleri üç tavır:

a) Kendisine tebliğ ya da ilim ulaşan kimse, hakkı duyduğu gibi alır ve onu hayat pratiğine aksettirerek inandıklarını yaşayarak tasdikler ve bu hidayeti naklederek başkalarının da istifade etmesini sağlar.

b) Kendisine tebliğ ya da bir ilim ulaştığında onu öğrenir fakat onun doğrultusunda amel etmez ve bu ilmi başkalarına nakleder. Bu tür kimseye ulaşan ilim, şayet tevhid ve imanla ilgili bir mevzu ise ve o kişi bu ilmi hayat pratiğine aktarmıyorsa bu kimsenin değil tebliğciliğinden, imanından bile söz edilemez. Zira zorlanma hali müstesna, tevhidin gereklerinden birini bilerek ya da cahilane olarak terk eden kimse İslâm milletinden çıkmış olur.

c) Öyle kimsedir ki, hak kendisine ulaştığında ne onu alır ne de nakleder, işte bu hal, İslâm'ı apaçık reddeden kâfirlerin durumudur.

ALLAH HAYRINI DİLEDİĞİ KİMSEYE DİNDE İLİM VE ANLAYIŞ VERİR

قَالَ حُمَيْدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ سَمِعْتُ مُعَاوِيَةَ خَطِيباً يَقُولُ سَمِعْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِى الدِّينِ ، وَإِنَّمَا أَنَا قَاسِمٌ وَاللَّهُ يُعْطِى ، وَلَنْ تَزَالَ هَذِهِ الأُمَّةُ قَائِمَةً عَلَى أَمْرِ اللَّهِ لاَ يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ حَتَّى يَأْتِىَ أَمْرُ اللَّهِ »

335 - Muaviye *radiyallahu anh* hutbede iken şöyle demiştir:
"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den işittim, buyuruyor ki:

"Allah-u Teâlâ her kimin hayrını dilerse, ona din hususunda büyük bir anlayış verir. Ben verici değil yalnız taksim ediciyim. Veren ise Allah-u Azze ve Celle'dir. Bir de bu ümmet, Allah'ın emri ve kazası ortaya çıkıp kıyamet kopuncaya kadar, Allah'ın emri üzere hep devamlı kalacak ve kendilerine karşı çıkanlar onlara zarar veremeyecektir ." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Kur'ân ve hadis ilimlerini tahsil etmek ve bunlar üzerinde çalışarak yaşanılan ortamda gerekli olan bilgileri öğrenmek, Allah Azze ve Tekaddes hazretlerinin rızasını kazanmaya bir vesiledir. Fakat şu bir gerçektir ki, Allah din ilimleri hususunda herkese aynı anlayış ve kavrayışı vermemiştir. Bu yüzden, herkes kapasitesi kadar sorumlu tutulacaktır. Ama iman ve tevhid ilmi bundan müstesnadır. Zira Allah herkesi bu ilmi öğrenip anlayabilecek kapasitede yaratmış ve bu hususta cehaleti mazeret olarak kabul etmemiştir.

2 - Gaybın yegâne âlimi Allah-u Teâlâ biz mü'minleri müjdeleyip; Allah'ın dinini tam manasıyla bilen ve İslâm'a kopmayacakmışçasına yapışmış, doğru yoldan asla sapmayan ve Allah için öldürüp Allah yolunda ölen, hiçbir kınayıcının kınamasından korkmayan ve daima Allah'ın gözetimi ve muhafazası içinde bulunan bir topluluğun, kıyamete kadar az da olsa mevcud olacağını bidiriyor. Allah şüphesiz vaadinde durandır.

KUR'ÂN'I EZBERLEYENE BİR ÖĞÜT

عَنِ ابْنِ عُمَرَ – رضى الله عنهما – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِنَّمَا مَثَلُ صَاحِبِ الْقُرْآنِ كَمَثَلِ صَاحِبِ الإِبِلِ الْمُعَقَّلَةِ إِنْ عَاهَدَ عَلَيْهَا أَمْسَكَهَا وَإِنْ أَطْلَقَهَا ذَهَبَتْ »

336 - İbn-i Ömer *radiyallahu anh*'dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Kur'ân sahibi hafızın benzeri, bağlı devenin sahibinin misali gibidir. Deve sahibi, devesini gözetirse tutabilir. Bağlamayıp bırakırsa kaçar gider."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e verilen en büyük mucize olan Kur'ân'ı ezberlemek gayet kolaydır. Fakat ezberlediklerini unutmamak için, Kur'ân'ı hıfzeden kişi sık sık okuyarak bilgisini tazelemelidir. Aksi halde kolayca hafızadan çıkar ve unutulur.

NEBEVİ TIB

عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه : (قال: جاء رجلٌ إلى النبي صلى الله عليه وسلم فقال: إن أخي هذا استطلق بطنه ، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (اسقه عسلاً) . فسقاه ثم جاءه فقال : إني سقيته فلم يزده إلا استطلاقاً. فقال له ثلاث مرات ثم جاء الرابعة فقال : (اسقه عسلاً) فقال : لقد سقيته عسلاً فلم يزده إلا استطلاقاً، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: (صدق الله وكذب بطن أخيك، اسقه عسلاً) فسقاه فبرئ .

337 - Ebû Said Hudri *radiyallahu anh'dan* rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bir kişi gelip:

"Ya Rasûlallah! Kardeşimin karnı ağrıyor (ishal oldu)" demiştir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bal (şerbeti) **içir"** buyurdu. Sonra bu adam ikinci defa daha Rasûlullah'a geldi (ve hastalığın geçmediğini söyledi.) Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yine:

"Bal (şerbeti) **içir"** buyurdu. Sonra üçüncü kez daha geldi. Rasûlullah yine:

"Bal (şerbeti) **içiriniz"** buyurdu. Sonra bu adam dördüncü bir kez daha gelerek:

"İçirdim (fakat ishali ve ağrısı geçmedi, arttı) dedi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah, sözünde doğrudur. Fakat kardeşinin karnı yalancıdır. Haydi, yine bal (şerbeti) **içir"** buyurdu. Adam dördüncü defa içirdi de kardeşi hastalıktan kurtuldu." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İslâm'ın getirdiği hakikatler hiçbir zaman ilmi gerçeklerle çelişmez. Şayet, ilmin söylediği bir şey ya da insanların tecrübeleriyle var-

dıkları bazı sonuçlar, İslâm'ın bildirdiği hakikatlere ters düşüyor ya da böyle görünüyorsa, bu durumda doğru kabul edilip itibar edilecek tek şey İslâm'ın bildirdiğidir. Zira bilimin ulaştığı sonuçlar ve beşeri tecrübeler, neticede insanın zayıf aklına ve eksik duyularına dayanır. Fakat İslâm'ın bildirdiği gerçekler ise, doğrudan doğruya her şeyin yaratıcısı ve her şeyi en iyi bilen Allah-u Teâlâ'den kaynaklanır. Bu yüzden Allah'ın ayetlerle ya da sahih hadislerle bize bildirdiği şeyler daima doğrudur. Örneğin; bu hadisde bahsedilen şahıs, Allah'ın Kur'ân'da şifalı olarak vasıflandırdığı balı üç kere içmesine rağmen iyileşmemiş, bunun üzerine balın o hastalığa şifa vermediğini zannetmişti. Kişi hastalandığında, o hastalığın ilacını kullansa dahi, şayet Allah'ın onun vücudunda yarattığı savunma mekanizması harekete geçmezse ilaç asla etkili olamaz. Bu savunma mekanizmasının harekete geçmesinin şartlarından biri de psikolojik durumdur. Şayet hasta, ilacı almaya hazır değilse ya da o ilacın etkili olacağına tam olarak inanmıyorsa savunma mekanizması harekete geçmez. Dolayısıyla da ilaç etkili olmaz. İşte bu yüzden hadiste bahsedilen kişiye, bal dördüncü içişinde etki etmişti. Zira o hasta dördüncü içişinde balın şifaya vesile olacağına psikolojikman tam olarak inanmıştı.

2 - Çörek otu ve bal vücud direncini ve savunma mekanizmasını kuvvetlendirdiği için birçok hastalığa karşı şifalıdır.

HASTALIĞIN BULAŞMASI VE KARANTİNA

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قال: قَالَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لاَ يُورِدَنَّ مُمْرِضٌ عَلَى مُصِحٍّ »

338 – Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in:

"Sakın hastayı sağlamın yanına uğratmayınız" dediği rivâyet olunmuştur. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bu hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, bilimin ancak yüzyılımızda keşfedip mahiyetini anlayabildiği bir ilmi gerçeği mucizevî olarak bildiriyor. Tıbbın çok önem verip itina gösterdiği bir olay; hastalığın çeşitli yollarla bulaşması olayı... Birçok hastalık, bu yolla hastadan, sağlam kişiye bulaşıp hasta edebilir. İşte bu yüzden Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* hasta ile sağlam kişinin bir arada durmasını nehyederek, günü-

müzde tıbbın bulaşıcı hastalıklara karşı kullandığı karantina uygulamasına işaret ediyor.

HASTALIK ANINDA ATEŞ VE SU

عن أَسْمَاءَ بِنْتَ أَبِى بَكْرٍ – رضى الله عنهما – كَانَتْ إِذَا أُتِيَتْ بِالْمَرْأَةِ قَدْ حُمَّتْ تَدْعُو لَهَا ، أَخَذَتِ الْمَاءَ فَصَبَّتْهُ بَيْنَهَا وَبَيْنَ جَيْبِهَا قَالَتْ وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُنَا أَنْ نَبْرُدَهَا بِالْمَاءِ .

339 - Ebû Bekir *radiyallahu anh*'un kızı Esma *radiyallahu anhâ*'dan rivâyete göre, her ne zaman Esma, hummalı bir kadına dua için getirilse hemen su alır ve hastanın vücudu ile yakası arasına dökerdi ve:

"Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem her zaman bize hummalı kadını su ile serinletmemizi emrederdi" derdi. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadis, Rasûlullah'ın mucizevî olarak haber verdiği gerçeklerden birisini bildiriyor. Ateşli hastalıklarda, vücudun aşırı sıcaklığı beyne zarar verebileceği için, ilk müdahale aşırı ateşi normala düşürmektir. Bunun en pratik ve en çok kullanılan metodu da hastayı buzlu ya da soğuk su ile serinletmektir. Rasûlullah'ın müslümanlara öğrettiği bu metod yüzyıllardır ve hatta çağımızda hala geçerliliğini korumaktadır.

RUH

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ كُنْتُ أَمْشِى مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى حَرْثٍ بِالْمَدِينَةِ وَهْوَ مُتَّكِئٌ عَلَى عَسِيبٍ ، فَمَرَّ بِقَوْمٍ مِنَ الْيَهُودِ فَقَالَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ سَلُوهُ عَنِ الرُّوحِ . وَقَالَ بَعْضُهُمْ لاَ تَسْأَلُوهُ عَنِ الرُّوحِ . فَسَأَلُوهُ فَقَامَ مُتَوَكِّئاً عَلَى الْعَسِيبِ وَأَنَا خَلْفَهُ ، فَظَنَنْتُ أَنَّهُ يُوحَى إِلَيْهِ فَقَالَ (وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّى وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلاَّ قَلِيلاً)

340 - Abdullah b. Mesud *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile birlikte bir gün Medine harabelerinde yürüyorduk. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* hurma dalından

bir dala (deyneğe) dayanıyordu. Derken birkaç yahudiye rast geldik. Bir takımı diğer bir takımına:

"Ona ruhu sorun" dediler. Bir takımı da:

"Ona bir şey sormayın. Belki bunun hakkında hoşlanmayacağınız bir şey söyler" dedi. Bazıları ise:

"Herhalde soracağız" dedi. Derken biri kalkıp:

"Ya Eba'l Kasım! Ruh nedir?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sustu. Kendi kendime:

"Ona şüphesiz vahiy geliyor" diyerek yanından kalktım. Vahiy halinden sıyrılınca:

"Sana ruh nedir?" diye soruyorlar. De ki: "Ruh Rabbimin emrindedir. Onlara çok az ilim verilmiştir." (İsra: 85) buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah-u Teâlâ, risalet görevini, kullarından dilediğine verir. Rabbin bildirdiği eksiksiz, fazlalıksız ve tam zamanında insanlara iletmek manasına gelen bu görevin Allah'ın istediği şekilde yerine getirilmesinin son derece önemli şartlarından birisi, risaletle görevlendirilen seçkin kulun, hiçbir konuda şahsi görüş beyan etmemesidir. İşte bu yüzden Rasûller, ancak kendilerine vahyolunanı söylüyorlardı. En son nebi Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de ne hususta olursa olsun, karşısına gelen her meselede sadece Allah'ın kendisine vahyettiğini açıklıyor. Şayet o an vahiy gelmediyse, Allah'ın hükmünü bildirmesine kadar cevap vermeyip bekliyordu. Bu sebeple Rasûlullah'da her inanan kul için en güzel örnek mevcuttur. Zira onun bildirdiği herşey, Allah'ın kendisine gönderdiği vahiy iledir.

2 - Gerek Kur'ân'da, gerekse hadislerde Allah'ın, mahiyetini açıklayıp sadece varlığını ve ismini bildirdiği bazı şeyler vardır. Haklarında çok az bildirilen haberler hususunda, yorum yapmayıp onları bize bildirilen şekliyle tasdik etmemiz gerekir. Ruh da, bu tür bilgilerdendir. Mahiyeti hakkında bize bilgi verilmeyen ruhu, Kur'ân ve sünnetin beyan ettiği sınırlar dışında tanımlamaya çalışmak ya da mahiyetini araştırmak boş ve yasak bir davranıştır.

NAKİL VE AKIL

عن أَبِي هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قال : قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : « إِذَا وَقَعَ الذُّبَابُ فِى شَرَابِ أَحَدِكُمْ فَلْيَغْمِسْهُ ، ثُمَّ لِيَنْزِعْهُ ، فَإِنَّ فِى إِحْدَى جَنَاحَيْهِ دَاءً والأُخْرَى شِفَاءً »

341 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***’dan rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Sizden birinizin (su ve yemek) **kabına sinek düştüğü zaman o kişi onun her tarafını batırsın, sonra çıkarıp atsın. Çünkü sineğin iki kanadının birisinde hastalık öbürüsünde ise şifa vardır.”**

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’den günümüze kadar ulaşan bazı hadisler, ilk bakışta insan mantığına ve düşüncesine ters gibi görünebilir. Bu durumda, Rasûlullah’ın kendi nefsinden hiçbirşey söylemediğine, konuştuklarının hepsi bizzat Allah katından vahiy ile bildirildiğine inanan herkes düşünür ki, insan aklının ulaştığı sonuçlar onun eksik duyu organlarına ve sınırlı aklına dayanır ve bu sonuçların doğruluğunun Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’in haber verdiği bilgilerin doğruluğuyla kıyas edilmesi bile mümkün değildir.

İşte bu hadiste de, ilk bakışta insan düşüncesine ve tecrübelerine ters gibi gözüken bir olaydan bahsediliyor. Normalde insan mantığı, sinek gibi pislik taşıyıcı birşey, içilen bir sıvıya düştüğünde, onu içmemeyi, hatta dökmeyi gerektirir. Fakat hadis sineğin tamamen sıvıya batırılıp sonra çıkarılmasını ve sıvının içilmesini tavsiye ediyor. Ve buna da sebep olarak, sineğin bir kanadında zehir diğer kanadında da bu zehiri etkisiz hale getiren panzehirin olduğu gösteriliyor. İşte bu hakikat, aslında günümüz bilimince de ispatlanmıştır. Mikroskop altında yapılan araştırmalarda, Rasûlullah’ın mucizevî olarak haber verdiği bu olay bizzat görülüp, teyid edilmiştir.

ALLAH'I ZİKREDEN VE ZİKRETMEYENİN MİSALİ

عَنْ أَبِي مُوسَى – رضي الله عنه – قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَثَلُ الَّذِى يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِى لاَ يَذْكُرُ مَثَلُ الْحَىِّ وَالْمَيِّتِ »

342 – Ebû Mûsâ el-Eş'âri ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in:

"Rabbini zikreden kimse ile zikretmeyen kimsenin benzeri diri ile ölü gibidir" buyurduğu rivâyet olunmuştur." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Yerde ve göklerde bulunan yaratıkların tümü Allah'ı zikir ve teşbih ederler. Tabiattaki tüm diğer varlıklar gibi herşeyiyle kendisini kayıtsız şartsız Allah'a teslim eden, hayatının her yönünü O'nun emir ve yasaklarına göre düzenleyen mü'minler de her hal üzere Allah'ı zikrederler. Fakat bu zikir sadece bazı kelime ve dualardan ibaret değildir, elbette... Zira mü'minin namaz kılışı da, Allah'ı tefekkürü de, Kur'ân okuyuşu da, Allah'ın istediği şekilde yapmaya çalıştığı yemek yiyişi, oturuşu, kalkışı, konuşması ve susması hatta rızık için uğraşması da bir zikirdir. Kendisini Allah'a teslim eden kulun, Allah rızası için ve Allah'ın istediği şekilde yaptığı her hareket zikirdir. Allah'ın dinini hakim kılmak için işlediği her amel bu uğurda duyduğu her acı ve ızdırap, Allah yolunda canı veya malıyla yaptığı her çalışma evet tüm bunlar da mü'min kul için bir çeşit zikirdir. Her an Rabbini aklından çıkarmamak, her hareketi O'nun rıza ve emirleri doğrultusunda yapmaktır, Allah'ı zikir. Yoksa garip sesler çıkararak, kendisini yerden yere vurup lastik top gibi zıplamak zikir değildir. Allah'a karşı şirkin her çeşidini işleyip O'ndan başkalarına ibadet ve itaatte herkesten öne geçmek istercesine yarışarak haftada bir saat ne kitaptan ne de sünnetten kaynaklanmayan ayinleri yapmak değildir zikir. Zikir imanla başlar ve Allah'ı anmakla, Allah'a ibadet ve itaat etmekle devam eder. Bundan başkası boştur ve reddedilecektir.

HAKKI SÖYLEMEKTE UTANMA YOKTUR

أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ جَاءَتْ أُمُّ سُلَيْمٍ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لاَ يَسْتَحْيِى مِنَ الْحَقِّ ، فَهَلْ عَلَى الْمَرْأَةِ مِنْ غُسْلٍ إِذَا احْتَلَمَتْ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِذَا رَأَتِ الْمَاءَ » . فَغَطَّتْ أُمُّ سَلَمَةَ – تَعْنِى وَجْهَهَا – وَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَتَحْتَلِمُ الْمَرْأَةُ قَالَ « نَعَمْ تَرِبَتْ يَمِينُكِ فَبِمَ يُشْبِهُهَا وَلَدُهَا »

343 - Ümmü Seleme ***radiyallahu anhâ***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

Ümmü Seleme Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanına gelip:

"Ya Rasûlallah! Allah-u Teâlâ hakkı açıklamaktan hayâ etmez. Bir kadın ihtilam olursa gusül etmesi gerekir mi?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Suyu gördüğünde, evet" cevabını verdi. Ümmü Seleme örtüsü ile yüzünü örterek:

"Ya Rasûlallah! Kadın da ihtilam olur mu?" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Evet, Allah cezanı kaldırsın. Bu olmasa çocuğu kendisine nasıl benzeyebilir?" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Yüce İslâm dini, insan fıtratına uyan ve onun yaratılıştan gelen tüm ihtiyaçlarına cevap veren yegâne sistemdir. İnsanın, insan olarak ihtiyacı olan her konuda hükümler bildiren bu din, cinsel konularda da hükümler va'zetmiştir. İslâm'ın bu konularda bildirdiği hükümleri, ihtiyacı olan her mü'minin öğrenmesi ve öğrenirken de bundan dolayı utanmaması gerekir. Zira şayet Allah-u Teâlâ bunları bize bildirdiyse -ki O'nun bildirdiklerinden asla şüphe edilemez- mutlaka bir gaye ve bir fayda için öğrenmemizi de istemiştir.

İBADETTE HUŞU

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ الاِلْتِفَاتِ فِى الصَّلاَةِ فَقَالَ « هُوَ اخْتِلاَسٌ يَخْتَلِسُهُ الشَّيْطَانُ مِنْ صَلاَةِ الْعَبْدِ »

344 -Âişe-i Sıddıka ***radiyallahu anhâ'***dan şöyle demiştir: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem'*e namazda başını sağa sola çevirmenin hükmünü sordum:

"Kulun namazından şeytanın kapıp kaçtığı bir şeydir" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Namaz, mü'min olan kulun Rabbi ile buluşma anıdır. Bundan dolayıdır ki namazda *sağa-sola* bakmak veyahut namazın sevabını kaldıracak her türlü uygunsuz hareketleri yapmak doğru değildir. Bu tip namaz Allah'ın rızasına değil de şeytanın rızasına sebebiyet verir. Çünkü bu kişi şeytanın vesvesesine kulak vermiş, Rabbine karşı olan namaz yükümlülüğünü hafife almıştır. İşte bu sebeplerden dolayı namaz anında kişi her türlü vesveselerden uzak durarak ihlâslı bir şekilde Rabbi'ne yönelmelidir. Mü'min kul, namazda her ne kadar çok şuurlu ve ihlâslı olursa o kadar da şeytanın vesveselerinden ve diğer vesveselerden korunmuş ve Allah'a karşı olan bu ibadetini de hakkıyla eda etmiş olur.

2 - Bütün ibadetlerin ihlâslı bir şekilde Allah rızası için ve Allah'ın istediği şekilde yapılması İslâmi bir kaidedir. İşte bu kaideler tam anlamıyla yerine getirilirse ibadetler de o derece manalı, sağlam ve Allah'ın rızasını kazandırıcı olur.

ZULÜM HER ÇEŞİDİYLE YASAKTIR

عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ رضي الله عنه قَالَ كُنْتُ عِنْدَ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما فَمَرُّوا بِفِتْيَةٍ أَوْ بِنَفَرٍ نَصَبُوا دَجَاجَةً يَرْمُونَهَا ، فَلَمَّا رَأَوُا ابْنَ عُمَرَ تَفَرَّقُوا عَنْهَا ، وَقَالَ ابْنُ عُمَر رضي الله عنهما مَنْ فَعَلَ هَذَا إِنَّ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَنَ مَنْ فَعَلَ هَذَا .

345 - İbn-i Ömer ***radiyallahu anh'***dan rivâyete göre, o, bir kere bir tavuğu hedef dikerek ok atmakta olan beş-on gencin yanından geçmiştir. Bu gençler İbn-i Ömer'in gelmekte olduğunu görünce dağıldılar. Bunun üzerine İbn-i Ömer:

"Bu tavuğu kim dikti? Biliniz ki Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* (canlı) tavuğu (veya herhangi bir hayvanı) böyle hedef diken kimseye lanet etti" demiştir. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Yüce İslâm dini, tabiatta bulunan bütün varlıklar arasında uyum ve düzeni sağlayan yegâne sistemdir.

Bu yüzden insanlara karşı nasıl davranacağımızı bildirmiş olan bu din, hayvanlara nasıl davranacağımızı da bildirmiştir. Zulmün her çeşidinin yasak olduğu bu ilahi düzende, hayvanlara karşı yapılacak zulüm de yasaklanmıştır. Herhangi bir hayvana sırf nefsi arzuları tatmin için ve eğlence olsun diye yapılan her türlü eziyet kesinlikle nehyedilmiştir. Hatta İslâm dinince yemek için kesimi helal kılınmış olan hayvanları keserken dahi, en güzel ve en az acı verici şekilde kesilmesi emredilmiştir.

CİNLER

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما – قَالَ انْطَلَقَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى طَائِفَةٍ مِنْ أَصْحَابِهِ عَامِدِينَ إِلَى سُوقِ عُكَاظٍ ، وَقَدْ حِيلَ بَيْنَ الشَّيَاطِينِ وَبَيْنَ خَبَرِ السَّمَاءِ ، وَأُرْسِلَتْ عَلَيْهِمُ الشُّهُبُ ، فَرَجَعَتِ الشَّيَاطِينُ إِلَى قَوْمِهِمْ . فَقَالُوا مَا لَكُمْ فَقَالُوا حِيلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ خَبَرِ السَّمَاءِ ، وَأُرْسِلَتْ عَلَيْنَا الشُّهُبُ . قَالُوا مَا حَالَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ خَبَرِ السَّمَاءِ إِلاَّ شَىْءٌ حَدَثَ ، فَاضْرِبُوا مَشَارِقَ الأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا ، فَانْظُرُوا مَا هَذَا الَّذِى حَالَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ خَبَرِ السَّمَاءِ فَانْصَرَفَ أُولَئِكَ الَّذِينَ تَوَجَّهُوا نَحْوَ تِهَامَةَ إِلَى النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهْوَ بِنَخْلَةَ ، عَامِدِينَ إِلَى سُوقِ عُكَاظٍ وَهْوَ يُصَلِّى بِأَصْحَابِهِ صَلاَةَ الْفَجْرِ ، فَلَمَّا سَمِعُوا الْقُرْآنَ اسْتَمَعُوا لَهُ فَقَالُوا هَذَا وَاللَّهِ الَّذِى حَالَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ خَبَرِ السَّمَاءِ . فَهُنَالِكَ حِينَ رَجَعُوا إِلَى قَوْمِهِمْ وَقَالُوا يَا قَوْمَنَا (إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآناً عَجَباً * يَهْدِى إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَداً) فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى نَبِيِّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (قُلْ أُوحِىَ إِلَىَّ) وَإِنَّمَا أُوحِىَ إِلَيْهِ قَوْلُ الْجِنِّ .

346 - Abdullah b. Abbas *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ashabı kiramdan birkaç zat ile birlikte Ukaz çarşısına doğru yürüyorlardı ki, o tarihte cinler, semadan haber almaktan men edilmiş (haber almaya çıktıklarında) yıldırımlar atılmaya başlanmış bulunuyordu. Semaya doğru çıkıp kovulan cinler kavimlerinin yanına döndüklerinde kendilerine:

"Ne oluyorsunuz? (neden hiçbir haber getiremiyorsunuz)?" dediler. Onlar da:

"Ne yapalım? Semadan haber almaktan menedildik. Üzerimize yıldırımlar gönderildi" dediler. Bunun üzerine onlara:

"Sizin haber almanıza engel olan herhalde yeni meydana gelmiş birşeydir. Yeryüzünün doğusunu, batısını dolaşın da semadan haber almanıza engel olan bu yeni şey ne imiş öğreniniz" denildi. İşte bunların içinden Tihame cihetine yönelmiş olan takım da Ukaz çarşısına gitmek üzere Nahle'de bulunan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bulunduğu yere varmış oldular ki o sırada Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ashabı kiramına sabah namazını kıldırıyordu. Namazda okuduğu Kur'ân'ı işitince bunlar kulak verdiler ve birbirlerine:

"Semadan haber almaktan sizi meneden vallahi işte budur" dediler. İşte o zaman bu haberciler kendi kavimlerinin yanına döndüklerinde:

"Ey kavmimiz! Gerçekten biz benzerini hiç duymadığımız hidayeti gösteren eşsiz bir Kur'ân işittik ve O'na iman ettik. Artık Rabbimiz olan Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacağız" dediler. Allah-u Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e:

"Ey Muhammed! De ki: Bana şu vahyedildi ki, cinlerden bir topluluk Kur'ân okumamı dinlemiş." (Cin: 1) sûresini inzal buyurdu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e vahyolunan işte cinin bu sözleridir. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İnsanın duyu organlarının algılaması sınırlıdır. Gözlerimiz, kulaklarımız ancak belli sınırlar içindeki uyarıları hissederler. Bu sınırlar dışındaki uyarılar algılanamaz, işte bu yüzden her varlığı görmemiz ya da duymamız mümkün olmamaktadır. Bu gibi şeyler bizim için bir gaybdır. Cinler de bu tür varlıklardır. Onların yaratılışından gelen özellikleri nedeniyle, varlıkları, algılamamız dışındadır. Bu yüzden cinlerin varlığına Kur'ân ve sünnetin tarif ettiği şekilde inanır, bilgimiz dışındaki hallerini araştırma ya da açıklamaya çalışmayız.

2 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in risaleti ve daveti cihan şümuldür ve onun getirdiği din kıyamete kadar her çağda ve her yerde yegâne doğru kanun ve nizamdır. İster cin olsun ister insan, düşünme ve irade yeteneğine sahip her yaratık bu dinin davetine muhataptır. Ve İslâm hakikatinin ulaştığı veya bu hakikâte bizatihi kendisinin ulaşma imkânı olan herkes bu dine tabi olup olmamak hususunda sorumludur. Bu yüzden kim, bu dinin emir ve yasaklarından yüz çevirir, hayatının herhangi bir yönünü bu sistemden alınmayan ölçülerle düzenlemeye kalkarsa, bu ister şahıs olsun ister bir toplum, bu dinden çıkmış, tabi olduğu sistemi din edinmiş demektir.

ÇALIŞMANIZI BOŞA ÇIKARMAYIN

عَنْ أَبِى مُوسَى – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَثَلُ الْمُسْلِمِينَ وَالْيَهُودِ وَالنَّصَارَى كَمَثَلِ رَجُلٍ اسْتَأْجَرَ قَوْماً يَعْمَلُونَ لَهُ عَمَلاً يَوْماً إِلَى اللَّيْلِ عَلَى أَجْرٍ مَعْلُومٍ ، فَعَمِلُوا لَهُ إِلَى نِصْفِ النَّهَارِ فَقَالُوا لاَ حَاجَةَ لَنَا إِلَى أَجْرِكَ الَّذِى شَرَطْتَ لَنَا ، وَمَا عَمِلْنَا بَاطِلٌ ، فَقَالَ لَهُمْ لاَ تَفْعَلُوا أَكْمِلُوا بَقِيَّةَ عَمَلِكُمْ ، وَخُذُوا أَجْرَكُمْ كَامِلاً ، فَأَبَوْا وَتَرَكُوا ، وَاسْتَأْجَرَ أَجِيرَيْنِ بَعْدَهُمْ فَقَالَ لَهُمَا أَكْمِلاَ بَقِيَّةَ يَوْمِكُمَا هَذَا ، وَلَكُمَا الَّذِى شَرَطْتُ لَهُمْ مِنَ الأَجْرِ . فَعَمِلُوا حَتَّى إِذَا كَانَ حِينُ صَلاَةِ الْعَصْرِ قَالاَ لَكَ مَا عَمِلْنَا بَاطِلٌ ، وَلَكَ الأَجْرُ الَّذِى جَعَلْتَ لَنَا فِيهِ . فَقَالَ لَهُمَا أَكْمِلاَ بَقِيَّةَ عَمَلِكُمَا ، فَإِنَّ مَا بَقِىَ مِنَ النَّهَارِ شَىْءٌ يَسِيرٌ . فَأَبَيَا ، وَاسْتَأْجَرَ قَوْماً أَنْ يَعْمَلُوا لَهُ بَقِيَّةَ يَوْمِهِمْ ، فَعَمِلُوا بَقِيَّةَ يَوْمِهِمْ حَتَّى غَابَتِ الشَّمْسُ ، وَاسْتَكْمَلُوا أَجْرَ الْفَرِيقَيْنِ كِلَيْهِمَا ، فَذَلِكَ مَثَلُهُمْ وَمَثَلُ مَا قَبِلُوا مِنْ هَذَا النُّورِ »

347 - Ebû Mûsâ el-Eş'âri ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Müslümanlarla yahudi ve hristiyanların örneği bir cemaatin benzeri gibidir ki bu cemaat bir gün iş işlemek üzere bir kimseye işçi olmuşlar. Fakat bunlar günün yarısına kadar çalışıp sonra:

"Senin bize vermeyi şart kıldığın ücrete ihtiyacımız yoktur, işlediğimiz iş de batıldır" demişlerdir. İş sahibi bunlara:

"Mesainizi boşa çıkarmayın, geri kalan kısmı tamamlayınız da ücretinizi tam alınız" dediyse de bunlar çalışmayı reddedip terk etmişlerdir. İş sahibi bunlardan sonra başkalarını işe alıp bunlara:

"Şu günün geri kalan kısmını siz tamamlayınız da şunlara şart kıldığım ücreti siz alasınız" dedi. Bu defa bunlar çalışmaya başladılar. Ta ikindi namazı vakti olunca bunlar da:

"Şimdiye kadar işlediğimiz iş batıldır. Bu iş senin olsun ve bu hususta bize vermeyi şart kıldığın ücret de senin olsun" dediler. İş sahibi bunlara:

"Geri kalan işinizi tamamlayınız, gününüzden kalan az bir şeydir" dediyse de bunlar da çalışmayı reddettiler. O, geri kalan işi tamamlamak ve kendisi için çalışmak üzere bir cemaat daha işe aldı. Bunlar güneş batıncaya kadar evvelkilerin yarım kalan işlerini tamamladılar. Ve evvelki iki işçi grubunun ücretlerini tam olarak aldılar. İşte bu da müslümanların tevhid ile Mu-

hammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in risaletini kabul edenlerin benzeridir." *(Buhârî-Müslim)*

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ insanlar için razı olduğu dini kemale erdirmiş ve kulları hakkında teşri kıldığı emir ve yasakları apaçık bir şekilde beyan etmiştir. Bundan sonra da kulundan sadece kendisine ve sadece kendisinin istediği gibi ibadet etmesini emretmiştir. Bu iki şarttan sadece birisinin eksikliği bile ibadetleri geçersiz kılar. Yukarıdaki hadiste de bu gerçeğe işaret vardır. Yahudi ve hristiyanlar kendilerine gelen hak dini gerek dinin emrettiği ibadetleri Allah rızasından başka bir niyetle veya Allah'tan başkasına yaparak gerek ilahi hakikâtleri tahrif ederek gerekse ibadetleri Allah'ın istediği şekle uydurmayarak doğru yoldan sapmışlar ve ne geçmişte yaptıkları ne de sonradan işledikleri ameller karşılığında hiçbir ecir alamamışlar. Bunun gibi şayet Allah'ın farzları sadece O' nun rızası için ve sadece O'nun istediği tarzda tam ve mükemmel yapılmadıktan sonra asla karşılık görmeyecektir.

VASAT ÜMMET

عَنْ أَبِى سَعِيدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « يَجِىءُ نُوحٌ وَأُمَّتُهُ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى هَلْ بَلَّغْتَ فَيَقُولُ نَعَمْ ، أَىْ رَبِّ . فَيَقُولُ لأُمَّتِهِ هَلْ بَلَّغَكُمْ فَيَقُولُونَ لاَ ، مَا جَاءَنَا مِنْ نَبِىٍّ . فَيَقُولُ لِنُوحٍ مَنْ يَشْهَدُ لَكَ فَيَقُولُ مُحَمَّدٌ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأُمَّتُهُ ، فَنَشْهَدُ أَنَّهُ قَدْ بَلَّغَ ، وَهْوَ قَوْلُهُ جَلَّ ذِكْرُهُ (وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطاً لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ)

348 - Ebû Said el-Hudri *radiyallahu anh'dan* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Kıyamet gününde Nuh *aleyhi selam* çağrılacak. Nuh:

"Ya Rab! Davetine icabet ettim, huzuruna geldim, emirlerini yapmaya hazırım" diyecek. Allah-u Teâlâ:

"Emirlerimi ümmetime tebliğ ettin mi?" diye soracak. Nuh da:

"Evet, ettim" diyecek. Bunun üzerine Allah-u Teâlâ Nuh'un ümmetine:

"Nuh size tebliğ etti mi?" diye soracak. Nuh'un ümmeti de:

"Bizi böyle ahiret azabından korkutan bir uyarıcı gelmedi" diyecekler. Bunun üzerine Cenab-ı Hak Nuh'a:

“Ey Nuh! Tebliğ ettiğine kim şehâdet eder?” diye soracak. O da:

“Muhammed ve ümmeti” diyecek ve onlar Nuh’un ümmetine Allah’ın ahkâmını tebliğ ettiğine şehâdet edecekler. Rasûlünüz de sizin üzerinize bir şahid olacaktır.”

“İşte böylece sizi insanlara şahitlik yapmanız için vasat bir ümmet kıldık.” (Bakara: 143) ayetini okudu. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadis, diğer ümmetlere kıyasla Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*’in ümmetinin üstünlüğünü beyan ediyor. Hadiste geçen Muhammed ümmeti, onun Rasûllüğüne iman eden, getirdiği her şeyi tasdik eden ve amelleriyle yaşantılarını onun bildirdiği emirlere göre düzenleyenlerdir. Yoksa Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*’in ümmeti olduklarını iddia eden ve bu sözleri sadece ağızlarında kalıp, kalplerine ve amellerine yansımayan kimseler, değil Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*’in ümmeti olmak, müslüman olmaya bile hak kazanamamışlardır. İşte kıyamet günü diğer ümmetlerden üstün olacaklar ve Rasûllere şahitlik edecekler ancak Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*’in ümmeti olmaya hak kazanmış gerçek müslümanlardır.

ÖRNEK AHLAK

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كُنْتُ أَمْشِى مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَيْهِ بُرْدٌ نَجْرَانِىٌّ غَلِيظُ الْحَاشِيَةِ ، فَأَدْرَكَهُ أَعْرَابِىٌّ فَجَبَذَ بِرِدَائِهِ جَبْذَةً شَدِيدَةً – قَالَ أَنَسٌ فَنَظَرْتُ إِلَى صَفْحَةِ عَاتِقِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَدْ أَثَّرَتْ بِهَا حَاشِيَةُ الرِّدَاءِ مِنْ شِدَّةِ جَبْذَتِهِ – ثُمَّ قَالَ يَا مُحَمَّدُ مُرْ لِى مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِى عِنْدَكَ . فَالْتَفَتَ إِلَيْهِ فَضَحِكَ ، ثُمَّ أَمَرَ لَهُ بِعَطَاءٍ .

349 - Enes b. Malik ***radiyallahu anh’dan*** şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

“Ben bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile beraber gidiyordum. Rasûlullah’ın üzerinde Necran kumaşından kalın kenarlı bir kaftan bulunuyordu. Bâdiyeli bir arap yetişti de Rasûlullah’ın kaftanını şiddetle çekti. O sırada ben Rasûlullah’ın boynu ile iki omuzu arasına bakmıştım, bir de ne göreyim? Bedevinin, kaftanı şiddetle çekmesinden, kaftanın kalın kenarı Rasûlullah’ın boyun bölgesinde iz bırakmış. Bundan sonra Bedevi, Rasûlullah’a:

"Yanında bulunan Allah malından bana bir şey verilmesini emret" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah, bedeviye baktı da güldü. Sonra bu bedeviye biraz dünyalık verilmesini emretti." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte beşerin ulaşabileceği en yüksek ahlak ve tevazu derecesi... Allah Rasûlü'nün mü'minlere karşı olan şefkât ve merhameti... Kendisine karşı kaba ve düşüncesizce davranılması halinde bile bağışlama ve yumuşaklıkla karşılama vasfını asla yitirmeyen Allah'ın Rasûlü... Onun bu yüce ahlakı karşısında İslâm davetçileri ibretle düşünmelidir. Zira bu mücadeleyi yüklenen dava erleri aralarındaki kardeşlik ve sevgi bağlarını kuvvetlendirebilmeleri için bu güzel haslete son derece muhtaçtır. Kardeşlik, dostluk ve anlaşma şahsi hatalara karşı bağışlayıcı ve hoş görülü olmayı gerektirir. Bunun zıddı bir durum ise tartışma, anlaşmazlık ve neticede ayrılık demektir. Cahili sistemlerde mücadele veren İslâmi dava erleri, şiddetle ihtiyaç duydukları birlik ve bağlılığı gerçekleştirmek için ufak ve şahsi meseleler karşısında kardeşini bağışlamayı, kötülüğe karşı iyilikle muameleyi, kardeşin hatalarını değerlendirirken daima iyi niyet beslemeyi gözardı etmemelidir.

EN MÜKEMMEL YAŞAM DÜZENİ

عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ رضي الله عنه قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ نَامَ عَلَى شِقِّهِ الأَيْمَنِ ثُمَّ قَالَ " اللَّهُمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِى إِلَيْكَ ، وَوَجَّهْتُ وَجْهِى إِلَيْكَ ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِى إِلَيْكَ ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِى إِلَيْكَ ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ ، لاَ مَلْجَأَ وَلاَ مَنْجَا مِنْكَ إِلاَّ إِلَيْكَ ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِى أَنْزَلْتَ ، وَنَبِيِّكَ الَّذِى أَرْسَلْتَ "

350 - Bera b. Azib ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yatağına vardığı zaman sağ tarafına uzanıp:

"İlahi! Kendimi sana teslim ettim, sana yöneldim, işimi sana bıraktım, arkamı sana dayandım. Çünkü ümidim de sendedir, korkum da sendedir. Senden sığınacak yer varsa o da sensin. Senden kurtulacak yer varsa, yine sensin, İlahi! İndirdiğin kitabına, gönderdiğin nebine iman ettim" derdi." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Mükemmel dinimiz, hiçbir konu bırakmaksızın insan hayatını her yönüyle bir hükme bağlamıştır. Bu dinin bildirdiği her emir ve yasakta insanlar için mutlaka bir fayda vardır. Hiçbir hayır yoktur ki, bu din onu emretmiş olmasın. Yine hiçbir şer yoktur ki bu din onu da yasaklamış olmasın. Bu genel kural dahilinde olmak üzere yukarıdaki hadiste de mü'min için en hayırlı yatış şekli tarif ediliyor. Abdestli olarak, sağ taraf üzerine yatıp Rasûlullah tarafından bidirilen yukarıdaki duayı okumak... Bu şekilde yatışın faydası iki yönlüdür: Rasûlullah'ın bir sünneti olduğu için kazandırdığı sevabı ve sağlık açısından vereceği fayda. Zira sağ tarafa yaslanarak yatmak kalp ve dalak gibi hayati öneme sahip organların işlevlerini daha rahat yapmalarını sağlayacak, böylelikle de kişi daha çabuk uykuya dalıp rahat bir uyku sonunda zinde olarak uyanacaktır. Ayrıca, yapılan dua sayesinde kul Rabbi tarafından muhafaza edilecek ve psikolojik açıdan duyabileceği sıkıntı ve stres bertaraf edilecektir.

İMAN İNSANI DEĞİŞTİRİR

عن أَبِي هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ بَعَثَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْلاً قِبَلَ نَجْدٍ ، فَجَاءَتْ بِرَجُلٍ مِنْ بَنِى حَنِيفَةَ يُقَالُ لَهُ ثُمَامَةُ بْنُ أُثَالٍ ، فَرَبَطُوهُ بِسَارِيَةٍ مِنْ سَوَارِى الْمَسْجِدِ ، فَخَرَجَ إِلَيْهِ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ « مَا عِنْدَكَ يَا ثُمَامَةُ » . فَقَالَ عِنْدِى خَيْرٌ يَا مُحَمَّدُ ، إِنْ تَقْتُلْنِى تَقْتُلْ ذَا دَمٍ ، وَإِنْ تُنْعِمْ تُنْعِمْ عَلَى شَاكِرٍ ، وَإِنْ كُنْتَ تُرِيدُ الْمَالَ فَسَلْ مِنْهُ مَا شِئْتَ . حَتَّى كَانَ الْغَدُ ثُمَّ قَالَ لَهُ « مَا عِنْدَكَ يَا ثُمَامَةُ » . قَالَ مَا قُلْتُ لَكَ إِنْ تُنْعِمْ تُنْعِمْ عَلَى شَاكِرٍ . فَتَرَكَهُ حَتَّى كَانَ بَعْدَ الْغَدِ ، فَقَالَ « مَا عِنْدَكَ يَا ثُمَامَةُ » . فَقَالَ عِنْدِى مَا قُلْتُ لَكَ . فَقَالَ « أَطْلِقُوا ثُمَامَةَ » ، فَانْطَلَقَ إِلَى نَخْلٍ قَرِيبٍ مِنَ الْمَسْجِدِ فَاغْتَسَلَ ثُمَّ دَخَلَ الْمَسْجِدَ فَقَالَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللَّهِ ، يَا مُحَمَّدُ وَاللَّهِ مَا كَانَ عَلَى الأَرْضِ وَجْهٌ أَبْغَضَ إِلَىَّ مِنْ وَجْهِكَ ، فَقَدْ أَصْبَحَ وَجْهُكَ أَحَبَّ الْوُجُوهِ إِلَىَّ ، وَاللَّهِ مَا كَانَ مِنْ دِينٍ أَبْغَضَ إِلَىَّ مِنْ دِينِكَ ، فَأَصْبَحَ دِينُكَ أَحَبَّ الدِّينِ إِلَىَّ ، وَاللَّهِ مَا كَانَ مِنْ بَلَدٍ أَبْغَضُ إِلَىَّ مِنْ بَلَدِكَ ، فَأَصْبَحَ بَلَدُكَ أَحَبَّ الْبِلاَدِ إِلَىَّ ، وَإِنَّ خَيْلَكَ أَخَذَتْنِى وَأَنَا أُرِيدُ الْعُمْرَةَ ، فَمَاذَا تَرَى فَبَشَّرَهُ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَمَرَهُ أَنْ يَعْتَمِرَ ، فَلَمَّا قَدِمَ مَكَّةَ قَالَ لَهُ قَائِلٌ صَبَوْتَ . قَالَ لاَ ، وَلَكِنْ أَسْلَمْتُ مَعَ

مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَلاَ وَاللَّهِ لاَ يَأْتِيكُمْ مِنَ الْيَمَامَةِ حَبَّةُ حِنْطَةٍ حَتَّى يَأْذَنَ فِيهَا النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ .

351 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Necd tarafına bir süvari müfrezesini göndermişti. Bu müfreze Beni Hanife'den Sümame b. Üsal denilen bir kişiyi esir edip getirdiler. Ve mescidin direklerinden birisine bağladılar. Rasûlullah mescide çıktığında Sümame'ye:

"Ya Sümame! Halin nedir?" buyurdu. Sümame:

"Gönlümde hayır var Ya Muhammed! Eğer sen beni öldürürsen kanlı bir canlıyı öldürmüş olursun. Ve eğer beni bağışlarsan nimete karşı şükreden bir kişiyi bağışlamış olursun. Eğer mal istersen, ne kadar dilersen, işte malım" dedi. Bu tartışmadan sonra Sümame bağlı olarak bırakıldı. Ertesi gün olunca yine Rasûlullah Sümame'ye.

"Ey Sümame! Gönlünde ne var, ne umuyorsun?" dedi. O da:

"Dün belirttiğim gibi bana af nimeti ihsan edersen nimete karşı şükreden kimseye ihsan etmiş olursun" dedi. Rasûlullah o gün de bağlı olarak bıraktı. Nihayet üçüncü gün Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ey Sümame! Halin nedir bakalım?" buyurdu. Sümame de:

"Dün arzettiğim dileğim var" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Artık Sümame'yi salıveriniz" dedi. Sümame bırakılınca hemen mescidin yakınında bir suya koştu. Gusledip sonra mescide girdi. Ve:

"Eşhedu ellâ ilâhe illallah ve eşhedu enne Muhammeden Rasûlullah" dedi. Sonra şu sözleri söyledi:

"Ya Muhammed! Vallahi şu yer üzerinde bana senin yüzünden daha düşman yüz yoktu. Fakat bu sabah, senin mübarek yüzün bana yüzlerin en sevimlisi göründü. Vallahi dinlerden hiçbir din bana senin dininden daha düşman gelmezdi. Fakat bu sabah senin dinin bana göre dinlerin en sevimlisidir. Memleketlerden hiçbir şehir bana senin belden kadar sevimsiz değildir. Fakat bu sabah senin belden benim nazarımda şehirlerin en sevimlisidir. Ya Rasûlallah! Ben umre etmeye niyet ettiğim sırada senin süvarilerin beni yakalamıştı. Şimdi siz ne dersiniz?" dedi. Rasûlullah, Sümame'yi müjdeledi ve umre yapmasını emir buyurdu. Sümame umre için Mekke'ye varınca boş boğazın birisi ona:

"Dininden başka bir dine mi döndün?" dedi. O da şöyle karşıladı:

"Hayır, vallahi ben Allah'ın Rasûlü Muhammed'e tabi olup müslüman oldum. Vallahi ben bu hak dinden dönmem. Ve Nebi s*allallahu aleyhi ve sellem* izin vermedikçe size Yemame'den bir buğday tanesi gelmeyecektir. ***(Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Sümame *radiyallahu anh*'un iman ettikten sonraki söz ve tavırlarında Lâ ilâhe illallah'a imanın, kalbine yerleştiği kişide ne gibi değişiklikler meydana getirdiğini açık ve vurgulayıcı bir şekilde görebiliyoruz. Bu kelime kalpleri delaletten ve batıldan kurtarırken, aydınlık ve hakka yöneltir. Kafalardaki nefsi ve beşeri inançları yıkarken onların yerine ilahi hakikatleri inşa eder. Kişiyi şirkten ve müşriklerden uzaklaştırırken onu sadece tevhid ehli ile bağlayıp kenetler. Bu kelimenin yerleştiği kalpte hem Allah ve Rasûlüne sevgi hem de Allah düşmanlarına olan muhabbet asla bir arada bulunmaz. Allah ve Rasûlünü hakkıyla sevmeye başlayan kalpte Allah düşmanlarına karşı da kin, nefret ve düşmanlık zuhur eder. Bu imanı tadan kimse milli, nesebi veya diğer beşeri bağları ne olursa olsun bu imanı taşımayanlardan kalben, fikren ve amelen kopar, uzaklaşır. Rabbi izin vermeksizin, onlara yardım etmek şöyle dursun, tek bir buğday tanesini bile sakınır, Allah düşmanlarından. Çünkü o, Allah'ı dost, kâfirleri ve müşrikleri ise -Allah için- düşman edinmiştir.

2 - Tebliğcinin tebliğ esnasında insanlara karşı yumuşak davranması esas olmakla birlikte, bazı kişilere karşı ve bazı durumlarda anlatımda daha etkili olabilmek için sert davranışlar gerekebilir. Bu konudaki delil Rasûlullah'ın Sümame *radiyallahu anh*'u direğe bağlatması ve ona bu halde iken tebliğ etmesidir.

YAZI ÎLE TEBLİĞ

عن ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ بِكِتَابِهِ إِلَى كِسْرَى مَعَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حُذَافَةَ السَّهْمِيِّ ، فَأَمَرَهُ أَنْ يَدْفَعَهُ إِلَى عَظِيمِ الْبَحْرَيْنِ ، فَدَفَعَهُ عَظِيمُ الْبَحْرَيْنِ إِلَى كِسْرَى ، فَلَمَّا قَرَأَهُ مَزَّقَهُ – فَحَسِبْتُ أَنَّ ابْنَ الْمُسَيَّبِ قَالَ – فَدَعَا عَلَيْهِمْ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُمَزَّقُوا كُلَّ مُمَزَّقٍ .

352 - İbn-i Abbas *radiyallahu anh* şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir adama bir mektub verip Bahreyn'in büyüğüne teslim etmesini emretmişti. Bahreyn büyüğü mektubu Kisra'ya ulaştırdı. Kisra onu okuyunca yırttı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem Kisra* ile kavmine:

"Parça parça olsunlar" diye dua buyurdu." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Bu hadiste, etkin tebliğ metodlarından birisine işaret vardır Mektub ve mektubun esas mahiyeti olan yazı ile tebliğ... Tevhid akidesinin ulaştırılması gereken insan nüfusunun son derece arttığı ve tebliğ sahasının maksimum denebilecek seviyeye çıktığı şu günümüzde, yazının ve yazı ile tebliğin önemi ve etkisi apaçık gözükmektedir. Etkin ve yerinde kullanıldığında çok başarılı sonuçlar veren bu metod ile gayet geniş kitlelere hitap etmek ve bu kitlelerin aynı anda, aynı duygu ve inancı hissetmelerini sağlamak mümkündür.

2 - Allah, kâfirler hakkında her zaman hidayet dilememizi tavsiye ederken, bilerek hakka düşmanlık eden, İslâm'ın ve İslâm tebliğinin yayılmasına engel olanlar aleyhinde beddua etmemize de izin vermiştir.

EHLİ KİTAPTAN GELEN HABERLER

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ كَانَ أَهْلُ الْكِتَابِ يَقْرَءُونَ التَّوْرَاةَ بِالْعِبْرَانِيَّةِ ، وَيُفَسِّرُونَهَا بِالْعَرَبِيَّةِ لأَهْلِ الإِسْلاَمِ ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لاَ تُصَدِّقُوا أَهْلَ الْكِتَابِ وَلاَ تُكَذِّبُوهُمْ ، وَقُولُوا (آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ) الآيَةَ

353 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Ehl-i kitab (olan yahudiler) Tevrat'ı İbranice (metni) ile okurlar, arap diliyle de müslümanlara tefsir ederlerdi. Bu hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ashabına:

"Siz Ehl-i kitab'ın sözlerini ne tasdik ediniz ne de yalanlayınız. Ancak: "Biz Allah'a, bize indirilen Kur' an'a iman ettik" deyiniz" buyurmuştu."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Biz müslümanlar, Allah tarafından Mûsâ *aleyhi selam*'a indirilen Tevrat'a ve İsa *aleyhi selam*'a indirilen İncil'e iman ederiz. Fakat gerek günümüzde ve gerekse Rasûlullah zamanında bu kitaplar asıllarından değiştirilmiş ve içine insan sözü karıştırılarak tahrif edilmiştir. İşte bu sebeple, bunların içinde olan sözleri üç kısma ayırıyoruz:

a) Manası, Kur'ân'a uyan sözler.

b) Manası, Kur'ân'a zıt düşen sözler.

c) Bahsedilen konuda Kur'ân'da bir şey bulunmayan sözler.

Biz, birinci tip sözlerin hak olduğuna şehâdet ederiz. Bunların hak olduğunu kabul etmemiz onları Kur'ân'da bulmamızdandır. Nitekim her iyi veya kötüyü ancak Kur'ân ayetleri ve hadisler belirler. İkinci kısım sözleri tamamen reddederiz. Üçüncü kısmını ise ne tasdik ederiz nede reddederiz.

2 - İnsanlara, herhangi bir konuda delil olarak veya onlara bazı şeylere ısındırmak ve sevdirmek için İsrailiyattan kıssalar ve rivâyetler anlatmamız gereksizdir. Her konuda delil olarak, Kur'ân ve sünnet bize yeter.

İSLÂM'A İFTİRA EDENİN SONU

عَنْ أَنَسٍ – رضى الله عنه – قَالَ كَانَ رَجُلٌ نَصْرَانِيًّا فَأَسْلَمَ وَقَرَأَ الْبَقَرَةَ وَآلَ عِمْرَانَ ، فَكَانَ يَكْتُبُ لِلنَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَعَادَ نَصْرَانِيًّا فَكَانَ يَقُولُ مَا يَدْرِى مُحَمَّدٌ إِلاَّ مَا كَتَبْتُ لَهُ ، فَأَمَاتَهُ اللَّهُ فَدَفَنُوهُ ، فَأَصْبَحَ وَقَدْ لَفَظَتْهُ الأَرْضُ فَقَالُوا هَذَا فِعْلُ مُحَمَّدٍ وَأَصْحَابِهِ ، لَمَّا هَرَبَ مِنْهُمْ نَبَشُوا عَنْ صَاحِبِنَا . فَأَلْقُوهُ فَحَفَرُوا لَهُ فَأَعْمَقُوا ، فَأَصْبَحَ وَقَدْ لَفَظَتْهُ الأَرْضُ ، فَقَالُوا هَذَا فِعْلُ مُحَمَّدٍ وَأَصْحَابِهِ نَبَشُوا عَنْ صَاحِبِنَا لَمَّا هَرَبَ مِنْهُمْ . فَأَلْقَوْهُ فَحَفَرُوا لَهُ ، وَأَعْمَقُوا لَهُ فِى الأَرْضِ مَا اسْتَطَاعُوا ، فَأَصْبَحَ قَدْ لَفَظَتْهُ الأَرْضُ ، فَعَلِمُوا أَنَّهُ لَيْسَ مِنَ النَّاسِ فَأَلْقَوْهُ .

354 - Enes b. Malik *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

"Hristiyan bir kişi vardı. Sonra müslüman olmuştu. Bakara ve Âl-i İmrân sûrelerini okumuştu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in vahiy katibliğini yapmıştı. Bu adam sonra eski dini olan hristiyanlığa geri döndü. Bu mürted:

"Muhammed bir şey bilmez. Yalnız benim kendisine yazdığım şeyleri bilir" demeye başladı. Ve aradan çok bir zaman geçmeden Allah onun canını aldı. Hristiyanlar onu gömdüler. Fakat sabah olunca gömüldüğü yer onu dışarı atmıştı. Bunun üzerine hristiyanlar:

"Bu Muhammed ile ashabının işidir. Onların arasından çıkıp kaçtığı için bu din kardeşimizin ölüsünden kefenini soydular ve onu meydanda bıraktılar" diye iftira ettiler. Ve derin bir çukur eşerek onun içine bıraktılar. Fakat sabah olunca gömüldüğü yerin onu yine dışarı attığını gördüler. Bu kez hristiyanlar yine:

"Bu Muhammed ile ashabının işidir. Onların arasından çıkıp kaçtığı için bu din kardeşimizin ölüsünden kefenini soydular ve onu kabrin dışında bıraktılar" dediler. Ve sonra bir çukur daha eşerek onu güçlerinin yettiği kadarıyla derinleştirdiler. Fakat sabah olunca o yerin de onu dışarı attığını gördüler. Bunun üzerine hristiyanlar bu işin kullar tarafından yapılmadığını anladılar. Ve onu açıkta bıraktılar." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah'ın yaratmış olduğu yeryüzü, O'nun emirlerine kayıtsız şartsız teslim olmuş bir müslümandır. Bu yüzden, İslâm ve müslümanlara faydalı olan bir mü'min öldüğü zaman toprak onu muhabbetle kabul eder. Buna mukabil, Rasûlullah'a karşı büyük iftiralarda bulunan, İslâm'a ve müslümanlara zarar veren bu mürtedi toprak kabul etmemiş ve dışarı atmıştır. Diğer hristiyanlar da, bunun Allah tarafından yapıldığını anlamalarına rağmen inatları sebebiyle iman etmemişlerdir.

RASÛLULLAH'IN EBÛ TALİB'E ŞEFAATİ

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِىِّ – رضى الله عنه – أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَذُكِرَ عِنْدَهُ عَمُّهُ فَقَالَ « لَعَلَّهُ تَنْفَعُهُ شَفَاعَتِى يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، فَيُجْعَلُ فِى ضَحْضَاحٍ مِنَ النَّارِ ، يَبْلُغُ كَعْبَيْهِ ، يَغْلِى مِنْهُ دِمَاغُهُ »

355 - Ebû Said el-Hudri ***radiyallahu anh*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Ebû Talib hakkında şöyle buyurduğunu işitmiştir:

"Umarım ki şefaatim amcama faydalı olacaktır. Şefaatimle ancak topuklarına çıkabilen ateşten bir çukura konulacaktır. Orada beyni kaynayacaktır."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Kâfir olarak ölen bir kimseye, en yakın akrabası dahi olsa ne bir Rasûl, ne bir salih kul ne de bir melek cehennemden çıkma hususunda şefaat edemeyecektir. Kâfirler ebediyyen cehennemde kalacaktır.

2 - Rasûlullah'ın Ebû Talib'e edeceği şefaat; sadece Ebû Talib'e mahsus olup, onu cehennemden çıkarmayacak, fakat azabının hafifletilmesine vesile olacaktır.

ÇALIŞMAK ZİLLET DEĞİL, İZZETTİR

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلاَّ رَعَى الْغَنَمَ » . فَقَالَ أَصْحَابُهُ وَأَنْتَ فَقَالَ « نَعَمْ كُنْتُ أَرْعَاهَا عَلَى قَرَارِيطَ لأَهْلِ مَكَّةَ »

356 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Allah hiçbir nebi göndermiş olmasın ki o, koyun çobanlığı yapmış olmasın." Sahabeler:

"Sen de mi?" diye sordu da Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Evet, ben de Mekke'nin ehli için az bir ücret karşılığında koyun çobanlığı yaptım" buyurdu. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Helal olduğu müddetçe çalışılan iş nasıl olursa olsun çalışarak kazanmak insanlara muhtaç olmaktan çok daha hayırlıdır.

2 - İnsanları değerlendirirken ölçümüz yaptığı iş ya da maddi durumu değil Allah'tan ne kadar korktuğu olmalıdır.

RASÛLULLAH'IN TEVAZUSU

عن أَنَس ابن مَالِكٍ قال بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ مَعَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى الْمَسْجِدِ ، دَخَلَ رَجُلٌ عَلَى جَمَلٍ فَأَنَاخَهُ فِى الْمَسْجِدِ ، ثُمَّ عَقَلَهُ ، ثُمَّ قَالَ لَهُمْ أَيُّكُمْ مُحَمَّدٌ وَالنَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُتَّكِئٌ بَيْنَ ظَهْرَانَيْهِمْ . فَقُلْنَا هَذَا الرَّجُلُ الأَبْيَضُ الْمُتَّكِئُ . فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ ابْنَ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ فَقَالَ لَهُ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « قَدْ أَجَبْتُكَ » . فَقَالَ الرَّجُلُ لِلنَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنِّى سَائِلُكَ فَمُشَدِّدٌ عَلَيْكَ فِى الْمَسْأَلَةِ فَلاَ تَجِدْ عَلَىَّ فِى نَفْسِكَ . فَقَالَ « سَلْ عَمَّا بَدَا لَكَ » . فَقَالَ أَسْأَلُكَ بِرَبِّكَ وَرَبِّ مَنْ قَبْلَكَ ، آللَّهُ أَرْسَلَكَ إِلَى النَّاسِ كُلِّهِمْ فَقَالَ « اللَّهُمَّ نَعَمْ » . قَالَ أَنْشُدُكَ بِاللَّهِ ، آللَّهُ أَمَرَكَ أَنْ نُصَلِّىَ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسَ فِى الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ قَالَ « اللَّهُمَّ نَعَمْ » . قَالَ أَنْشُدُكَ بِاللَّهِ ، آللَّهُ أَمَرَكَ أَنْ نَصُومَ هَذَا الشَّهْرَ مِنَ السَّنَةِ قَالَ « اللَّهُمَّ نَعَمْ » . قَالَ أَنْشُدُكَ بِاللَّهِ ، آللَّهُ أَمَرَكَ أَنْ تَأْخُذَ هَذِهِ الصَّدَقَةَ مِنْ أَغْنِيَائِنَا فَتَقْسِمَهَا عَلَى فُقَرَائِنَا فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «

اللَّهُمَّ نَعَمْ » . فَقَالَ الرَّجُلُ آمَنْتُ بِمَا جِئْتَ بِهِ ، وَأَنَا رَسُولُ مَنْ وَرَائِى مِنْ قَوْمِى ، وَأَنَا ضِمَامُ بْنُ ثَعْلَبَةَ أَخُو بَنِى سَعْدِ بْنِ بَكْرٍ .

357 - Enes ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

"Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile birlikte oturduğumuz sırada deve üstünde biri gelip devesini mescidin kapısına çökerttikten sonra bağladı. Ondan sonra:

"Hanginiz Muhammed'dir?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ashabı arasında dayanmış oturuyordu.

"İşte şu dayanmış olan beyaz kimsedir" dedik. Adamcağız:

"Ey Abdülmuttalib'in oğlu!" diye hitap etti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Seni dinliyorum" buyurdu. Adam:

"Ben sana bazı şeyler soracağım. Amma soracaklarım pek ağırdır. Gönlün benden incinmesin" şeklinde söz söyledikten sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Aklına geleni sor" buyurdu. Adam:

"Senin ve senden öncekilerin Rabbi aşkına söyle, bütün insanlara seni Allah mı gönderdi?" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Evet" buyurdu. Adam:

"Allah aşkına söyle, senin şu malum ayında (Ramazan) oruç tut-mayı sana Allah mı emretti?" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

"Evet" buyurdu. Adam:

"Allah aşkına şu sadakayı zenginlerinizden alıp fukaramıza dağıtmayı sana Allah mı emretti?" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buna da:

"Evet" deyince adamcağız:

"Sen ne getirdin ise ben ona iman ettim. Ben geride bıraktığım kavmimin elçisiyim. Ben Sa'd b. Bekr kabilesinden Diman b. Salebe'yim" dedi." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Allah'ın son nebisi ve İslâm davasının yegâne önderi Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kişiliğinde, her dönemdeki İslâmi hareket liderleri için en güzel örnek mevcud... Tevhid hareketinin son halkasının dava erleri olan sahabelere karşı tevazusu, risalet gibi çok yüce bir görevle vazifelendirilmiş ve insanların en hayırlısı olmasına rağmen, onlardan hiçbir farkı yokmuşçasına beraber oturup meclislerde kendisine hususiyet kazandıracak özel bir makam tevdi edilmemesi, işte bu ve bunun

gibi üstün meziyetleri Asr-ı Saadet hareketine, “Saadet” sıfatını kazandıran önemli âmillerdendir.

2 - Elçilik görevi, yani bir kişinin bir grup adına konuşması İslâm tarafından caiz görülmüştür.

İMAMA UYMAK VE NİZAM

عن أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « أَمَا يَخْشَى أَحَدُكُمْ – أَوْ لاَ يَخْشَى أَحَدُكُمْ – إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ قَبْلَ الإِمَامِ أَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ رَأْسَهُ رَأْسَ حِمَارٍ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ صُورَتَهُ صُورَةَ حِمَارٍ »

358 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

“İmamdan evvel başını secdeden kaldıran herhanginiz, acaba şundan korkmaz mı ki, Allah-u Teâlâ başını eşek başına veyahut şeklini eşek şekline çevirsin.” ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Hadis, namaz ibadeti sırasında, aslında her hareketi onun komutuyla yapmak gerekirken önder konumundaki imamdan önce hareket etmeyi yasaklıyor. Bu gerçek, namaz için geçerli olduğu gibi İslâmi hareketin her yönünü de kapsar. Nasıl cemaatle namaz imamı gerektiriyorsa, cemaat ile hareket de bir lideri ve bu lidere itaati gerektirir. Zira nasıl ki kişilerin cemaatle kıldıkları halde imama uymadıkları namaz bir bütünlük ve sağlamlık arzetmiyorsa aynı şekilde cemaatten ve belli bir yönetim makamından eksik İslâmi her hareket de verimsiz ve sonuçsuz olacaktır. Her toplu harekette olduğu gibi İslâm’ın cemaatsel faaliyetde -Allah’ın emir ve yasaklarına uyduğu sürece- lidere itaati ve liderin yönlendirmesi olmadan hareket etmemeyi gerektirir.

EMİR SAHİPLERİNE İTAAT VE SINIRLARI

عَنِ ابْنِ عُمَرَ – رضى الله عنهما – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ " السَّمْعُ وَالطَّاعَةُ حَقٌّ ، مَا لَمْ يُؤْمَرْ بِالْمَعْصِيَةِ ، فَإِذَا أُمِرَ بِمَعْصِيَةٍ فَلاَ سَمْعَ وَلاَ طَاعَةَ "

359 - İbn-i Ömer *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Müslüman devlet amirlerinin emirlerini dinlemek ve haramla emrolunmadıkça itaat ve icabet etmek farzdır. Haramla emrolunduğunda onları dinlemek ve boyun eğmek yoktur."
(Buhârî-Müslim)

قَالَ عُبَادَةُ بْنِ الصَّامِتِ رضي الله عنه : دَعَانَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَبَايَعْنَاهُ ، فَقَالَ فِيمَا أَخَذَ عَلَيْنَا : أَنْ بَايَعَنَا عَلَى السَّمْعِ وَالطَّاعَةِ فِي مَنْشَطِنَا وَمَكْرَهِنَا ، وَعُسْرِنَا وَيُسْرِنَا ، وَأَثَرَةً عَلَيْنَا ، وَأَنْ لَا نُنَازِعَ الْأَمْرَ أَهْلَهُ إِلَّا أَنْ تَرَوْا كُفْرًا بَوَاحًا عِنْدَكُمْ مِنَ اللَّهِ فِيهِ بُرْهَانٌ " .

360 - Ubade b. Samit radiyallahu anh'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Akabe gecesi biz ensarı (biat için) davet etmişti. Biz de biat ettik. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ensar üzerine bir borç olarak bizden aldığı ahit ve misakta şöyle biat ettik:

"Allah'ın ve Rasûlü'nün emirlerini dinleyip onlara neşeli veya kederli, kolay ya da zor her hal üzere itaat etmek ve Allah'ın kitabından kuvvetli bir delile dayanarak açık bir küfrünü görmemiz müstesna emir sahipleri kendi arzularını bizim nefislerimiz üzerine tercih etseler bile onlara itaat etmek ve isyan etmemek." ***(Buhârî)***

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « اسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَإِنِ اسْتُعْمِلَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ حَبَشِيٌّ كَأَنَّ رَأْسَهُ زَبِيبَةٌ »

361 - Enes b. Malik *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Başınıza emir tayin edilen kişi, başı siyah kuru üzüm saçlı Habeşli bir köle bile olsa dinleyiniz ve itaati ediniz." ***(Buhârî)***

عَنْ عَلِيٍّ – رضى الله عنه – قَالَ بَعَثَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَرِيَّةً فَاسْتَعْمَلَ رَجُلاً مِنَ الأَنْصَارِ ، وَأَمَرَهُمْ أَنْ يُطِيعُوهُ ، فَغَضِبَ فَقَالَ أَلَيْسَ أَمَرَكُمُ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ تُطِيعُونِى . قَالُوا بَلَى . قَالَ فَاجْمَعُوا لِى حَطَباً . فَجَمَعُوا ، فَقَالَ أَوْقِدُوا نَاراً . فَأَوْقَدُوهَا ، فَقَالَ ادْخُلُوهَا . فَهَمُّوا ، وَجَعَلَ بَعْضُهُمْ يُمْسِكُ بَعْضاً ، وَيَقُولُونَ فَرَرْنَا إِلَى النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ النَّارِ . فَمَا زَالُوا حَتَّى خَمَدَتِ النَّارُ ، فَسَكَنَ غَضَبُهُ ، فَبَلَغَ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ « لَوْ دَخَلُوهَا مَا خَرَجُوا مِنْهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، الطَّاعَةُ فِى الْمَعْرُوفِ »

362 - Ali *radiyallahu anh'dan* şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir müfreze hazırlayıp ensardan birisini komutan tayin ederek göndermişti. Ve mücahidlere komutanlarına itaat etmelerini emretmişti. Komutan emrindekilerinin bazı hareketlerine sinirlenip:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* size bana itaat etmenizi emretmedi mi?" diye sordu. Onların da:

"Evet, emretti" demeleri üzerine:

"Haydi, bana odun toplayınız!" dedi. Mücahidler odun topladılar. Bu defa da:

"Odunu ateşleyiniz!" diye emretti. Mücahidler odunu yakınca:

"Bu ateşe giriniz!" diye emretti. Bunun üzerine askerin bir kısmı girmeye hazırlanmıştı. Fakat öbür kısmı onları tutarak:

"Ne yapıyorsunuz? Biz ateşten kurtulmak için Rasûlullah'a tabi olduk" diyerek onlara engel oldular. Onlar bu tartışmaya devam ederken ateş söndü. Komutanın da sinirleri yatıştı. Bu olay Rasûlullah'a iletilince:

"Eğer mücahidler bu ateşe girseydiler, kıyamet gününe kadar ateşten çıkmazlardı. İtaat İslâm'a uygun emirlerde olur" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte İslâm'ın emir sahiplerine itaat konusunda koyduğu dengeli ve sağlam ölçü. Allah-u Teâlâ emir sahipleri ve yöneticilere itaat konusunda şu şartı beyan etmiştir: insanlara Allah'ın bildirdiği kanunları tatbik etmek, sosyal nizamı düzenlerken yegâne ölçü olarak Allah'ın adil hükümlerini kabul etmek. Bu şartları yerine getiren kişi milliyet ve şahsiyeti ile ilgili özellikleri ne olursa olsun, haram olan bir şeyi emretmediği müddetçe sıkıntı veya neşe, kolaylık veya zorluk her hal üzere itaat edilmeye hak kazanmıştır. Buna karşılık, toplumda Allah'ın kanunlarını değil de, beşeri fikir ve düşüncelerden kaynaklanan küfür sistemlerini tatbik eden-

ler, insanları Allah'ın nizamından alınmayan kanunlarla muhakeme olmaya zorlayanlar, evet bu kimseler de milliyet ve şahsiyetleri ile ilgili özellikleri ne olursa olsun itaat edilmemeye, karşı çıkılmaya, yok edilmeye mahkûmdurlar. İster bu kişiler müslüman olduklarını iddia etsinler, isterse günde binlerce rekât namaz kılıyor görünsünler, isterse de Allah'ın nizamını getireceklerini iddia etsinler Allah'ın kanunlarını bilfiil ve istisnasız tatbik edinceye kadar kâfirdirler ve yok edilmeleri gerekir. Kim de bunlara itaat ederse, onlarla aynı hükme tabi olur. Çünkü bunların küfrü gün ışığı gibi ortadadır. Ve Allah'ın kitabı da bunu ispat edip haykırmaktadır.

İSLÂM CEMAATİNDEN AYRILMAK

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَنْ كَرِهَ مِنْ أَمِيرِهِ شَيْئاً فَلْيَصْبِرْ ، فَإِنَّهُ مَنْ خَرَجَ مِنَ السُّلْطَانِ شِبْراً مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً »

وعن ابْنِ عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَنْ رَأَى مِنْ أَمِيرِهِ شَيْئاً يَكْرَهُهُ فَلْيَصْبِرْ عَلَيْهِ ، فَإِنَّهُ مَنْ فَارَقَ الْجَمَاعَةَ شِبْراً فَمَاتَ ، إِلاَّ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً » .

363 - İbn-i Abbas *radiyallahu anh*'dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Her kim emirinin yaptığı bir hareketi fena görürse sabretsin. Çünkü her kim halifeye itaatten bir karış dışarı çıkarsa o cahiliyet ölümüyle ölür."

İbn-i Abbas'dan gelen diğer bir rivâyette de Rasûlullah şöyle buyurmuştur:

"Her kim emirinin fena bir iş yaptığını görürse, onun fenalığına sabretsin (isyan etmesin) **çünkü her kim İslâm cemaatinden bir karış ayrılır da ölürse, muhakkak o cahiliyet ölümüyle ölür."**

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Bu din, İslâm toplumunun gerek kendi içinde gerekse dışarıya karşı kuvvetli ve istikrarlı bir yapıya sahip olabilmesi için mutlaka gereken *emir-itaat* ilişkisine büyük bir itina ile eğilmiştir, İslâm toplumunda, Allah'ın emir ve yasaklarını insanlar üzerinde tatbik etmekle yükümlü yöneticilere itaat -şirk ve haram emirleri müstesna- farz kılınmıştır. Ayrı-

ca yönetici konumundaki şahsın, sadece kendisini ilgilendiren konularda haram işlemesi veya müslümanlara zulmetmesi halinde sabretmek ve bunu isyanla değil de islahla halletmeye çalışmak tavsiye edilmiştir. Zira bu durumda isyan etmek meselenin hallolmasına değil daha da büyük problemlerin, en azından İslâm toplumunda fitne ve ayrılıkların doğmasına sebep olacaktır. Hatta kâfirler böyle bir fırsattan yararlanıp İslâm cemaatini veya İslâm toplumunu yıkıp yokedebilirler. İşte bu kötü sonuçlara meydan vermemek için İslâm cemaatini, oluşturan fertlerin, cemaat yöneticilerinin şahsi hatalarına karşı sabırlı olup en uygun yolla bunları telafi etmeleri gerekir.

2 - Tevhid akidesinin bir dava olarak sunulup insanlara ulaşması ve bu inancın bir hayat nizamı olarak sosyal yaşama hakim olması için, her devirde ve her yerde, kendi içinde Allah'ın istediği şekilde organize olmuş bir cemaatın varlığı mutlaka gereklidir. Bu cemaatin fertleri birbirlerine en sağlam bağ olan tevhid inancı ile bağlıdırlar. Bu cemaatin fertleri hiçbir zaman haktan ayrılıp İslâm cemaatini terketmez. Çünkü onlar böyle bir hareketin nelere sebep olabileceğini çok iyi bilirler. İslâm cemaatini bu cemaatin imanı olan tevhid inancını inkâr ederek terk edenin mürted olduğu apaçıktır. Kendince birtakım geçerli sebepler ortaya koyarak bu cemaati terkeden ve bu şekilde ölen kişinin cahiliye ölümüyle öldüğü Rasûlullah tarafından belirtilmiştir. Burada maksat o kişinin halini cahiliye dönemindeki halkın başıbozuk, hiçbir şekilde yöneticiye sahip olmamasına benzetmektir. Yoksa mutlak küfür manasında değildir. Şu da bir gerçektir ki, ileri sürdüğü sebep ne kadar geçerli olursa olsun İslâm cemaatinden ayrılan kişinin çok kısa bir süre sonra cahiliye toplumunca yutulması, başlangıçta sadece haram kapsamı içindeki cemaatten ayrılışının daha sonra küfre ve şirke dönüşmesi kuvvetle muhtemeldir.

RASÛLULLAH´A İSYAN ALLAH'A İSYANDIR

عن أَبِي هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه — قال سَمِعتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « نَحْنُ الآخِرُونَ السَّابِقُونَ » وَبِهَذَا الإِسْنَادِ « مَنْ أَطَاعَنِى فقدْ أَطَاعَ اللَّهَ ، وَمَنْ عَصَانِى فقدْ عَصَى اللَّهَ ، وَمَنْ يُطِعِ الأَمِيرَ فَقَدْ أَطَاعَنِى ، وَمَنْ يَعْصِ الأَمِيرَ فَقَدْ عَصَانِى ، وَإِنَّمَا الإِمَامُ جُنَّةٌ يُقَاتَلُ مِنْ وَرَائِهِ وَيُتَّقَى بِهِ ، فَإِنْ أَمَرَ بِتقْوَى اللَّهِ وَعَدَلَ ، فَإِنَّ لَهُ بِذَلِكَ أَجْراً ، وَإِنْ قَالَ بِغَيْرِهِ ، فَإِنَّ عَلَيْهِ مِنْهُ »

364 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet olunmuştur:

"Biz müslümanlar ehli kitaba nazaran dünya tarihinde sonra gelmiş bulunuyoruz. Fakat kıyamet gününde faziletçe en ileride bulunacağız. Yine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle derdi:

"Her kim bana itaat ederse, o, Allah'a itaat etmiş olur. Her kim de bana isyan ederse, Allah'a isyan etmiştir. Her kim müslüman emire itaat ederse bana itaat etmiştir. Her kim müslüman emire isyan ederse, bana isyan etmiştir. İyi bilinmelidir ki, müslüman devlet reisi millet için bir siperdir. Onun önünde, onun kumandasında harp olunur. Onunla düşmandan korunulur. Eğer o, millete takva ve adaletten başkasıyla emir ve hükmederse meydana gelen haram ona döner."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şeriati diğer şeriatlara nazaran en mükemmel olanıdır. Binaenaleyh bu mükemmel şeriata tabi olanlar da sevap bakımından diğer ümmetlere kıyasla daha fazla sevap kazanırlar.

2 - Allah'a iman eden ve O'nun rızasını kazanmak isteyen herkesin Rasûlullah'ın emir ve yasaklarına kayıtsız itaat etmesi gerekir. Ayrıca müslümanların, Rasûlullah'ın şeriatiyle emr ve hükmeden başlarındaki emir sahiplerine itaat etmeleri de, Rasûlullah'a itaat etmek manasına geleceğinden, Allah'ın rızasını kazanmalarına vesile olacaktır.

3 - Hadis, müslüman devlet ve cemaatler için bir liderin bulunmasının gerekliliğine işaret ediyor. Lidersiz olan topluluklar ne kadar kalabalık olurlarsa olsunlar, cemaat özelliğini taşıyamazlar. Gerçek bir İslâm topluluğunda mutlaka bir müslüman lider bulunmalıdır.

4 - Müslümanların lideri olan kişi herhangi bir hususta isteyerek veya istemeyerek adaletsizce hüküm verir ve haksızlıklara sebep olursa müslümanların böyle bir hatayı iyilikle ve yumuşaklıkla gidermeye çalışmaları gerekir. Aksi halde, yani zora ve hatta silaha başvurarak bu hatayı bertaraf etmeye çalışmak, İslâm cemaatinin içinde fitnenin doğmasına ve bundan daha kötüsü cemaatin parçalanıp dağılmasına sebep olabileceğinden kesinlikle caiz değildir.

Eğer ortadaki yanlışlık, tevhidi ve imanı bozan bir husus ise bu takdirde, o hatayı düzeltmek için her yola başvurulabilir. Her şeye rağmen kişi bu hatasından dönmüyor ve ısrar ediyorsa o takdirde onu en uygun şekilde ortadan kaldırmak, hatta öldürmek farz olur.

RASÛLULLAH'IN EMRİNE İTAAT ETMEYENLERE KARŞI MÜSLÜMANIN TAVRI

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُغَفَّلٍ أَنَّهُ رَأَى رَجُلاً يَخْذِفُ فَقَالَ لَهُ لاَ تَخْذِفْ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنِ الْخَذْفِ - أَوْ كَانَ يَكْرَهُ الْخَذْفَ - وَقَالَ « إِنَّهُ لاَ يُصَادُ بِهِ صَيْدٌ وَلاَ يُنْكَى بِهِ عَدُوٌّ ، وَلَكِنَّهَا قَدْ تَكْسِرُ السِّنَّ وَتَفْقَأُ الْعَيْنَ » . ثُمَّ رَآهُ بَعْدَ ذَلِكَ يَخْذِفُ فَقَالَ لَهُ أُحَدِّثُكَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ نَهَى عَنِ الْخَذْفِ . أَوْ كَرِهَ الْخَذْفَ ، وَأَنْتَ تَخْذِفُ لاَ أُكَلِّمُكَ كَذَا وَكَذَا .

365 - Abdullah b. Muğaffel ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre, bir kimsenin sapan ile fiske taşı attığını gördü ve ona:

"Böyle taş atma! İyi bilki Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sapan ile taş atmaktan menetti -yahut sapan ile taş atmayı çirkin gördü-" demiştir. Ravi İbn-i Muğaffel (rivâyetine devam ederek):

"Şüphesiz ki bu sapan taşıyla ne av avlanır, ne de düşman paralanır ve öldürülür. Ancak bu taş diş kırar, göz çıkarır" demiştir.

Abdullah b. Muğaffel bir zaman sonra o kimsenin yine sapanla taş attığını gördü ve ona:

"Be adam ben sana Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sapan taşı atılmasını nehyettiğini yahut bu atışı çirkin gördüğünü söyledim. Sen hala atmaya devam ediyorsun. Bundan böyle seninle konuşmayacağım.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— *Saadet* devrinin, dava erleri olan sahabeler; tevhid mücadelesinin en üstün lideri Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sünnetlerine tam anlamıyla bağlı ve bu sünnetlerin en önde gelen savunucuları idiler. Onlar, değil sünnetlerin inkârı, kişinin bildiği halde sünnetin tersine amel etmesine bile tahammül edemezler ve bu kimselere karşı çok sert tavır takınırlardı. İşte bu yüzden onların dönemi mutlu idi ve bu yüzden o halifelere "raşid", o insanlara da "Muhammed'in sahabesi" denmişti. Evet, günümüzde başarıya ulaşmak isteyen her İslâmi hareket, Allah'ın Rasûlü Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in uygulamalarına harfiyyen uymak ve Kur'ân'ın açıklayıcısı olan sünnetin en kuvvetli savunucusu olmak zorundadır. Aksi halde davaların, İslâmi şahsiyetine kavuşması asla düşünülemez.

RASÛLULLAH'I SEVMEK

عن عَبْدِ اللَّهِ بْنَ هِشَامٍ قَالَ كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم وَهْوَ آخِذٌ بِيَدِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ فَقَالَ لَهُ عُمَرُ يَا رَسُولَ اللَّهِ لأَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِلاَّ مِنْ نَفْسِى . فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لاَ وَالَّذِى نَفْسِى بِيَدِهِ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْكَ مِنْ نَفْسِكَ » . فَقَالَ لَهُ عُمَرُ فَإِنَّهُ الآنَ وَاللَّهِ لأَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ نَفْسِى . فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « الآنَ يَا عُمَرُ »

366 - Abdullah b. Hişam ***radiyallahu anh***'dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Biz bir kere Rasûlulah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile beraber bulunuyorduk. Rasulullah, Ömer'in elini tutmuştu. Ömer:

"Ya Rasûlallah! Sen muhakkak ki bana her şeyden çok sevimlisin. Ancak canımdan değil" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Hayır, (öyle söyleme) **hayatım elinde olan Allah'a yemin ederim ki, ben sana hayatından daha sevimli olmadıkça** (imanın kemale ermez)" buyurdu.

Bunun üzerine Ömer:

"Öyle ise, şu anda Ya Rasûlallah! Muhakkak ki, sen canımdan da sevimlisin" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'de:

"Şimdi ya Ömer! (imanın kemale erdi)**"** buyurdu. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şahsına duyulması gereken sevginin en mükemmel seviyesi, imanı kemale erdiren sevgi işte bu sevgidir. Rasûlullah'ın şahsını nefsinden çok sevmek... Elbette bu Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şahsına normal bir insan olarak duymamız gereken sevginin mükemmel derecesidir. Şayet ona duyulan sevgiyi, getirdiği şeriati sevmek açısından ele alırsak, şartlar ve hüküm tamamen değişir. Zira Rasûlü normal bir insan olarak nefsinden çok sevmek ancak imanın kemali için gereklidir. Fakat ona Allah-u Teâlâ tarafından vahiy ile gönderilen ve bizlere Kur'ân ve sünnetler şeklinde ulaşan şeriatini kendimizin ve diğer insanların şahsi düşünce ve fikirlerinden çok üstün tutmak ve onları herşeyden çok severek, bunlar doğrultusunda hayatımızı düzenlememiz, imanın ta kendisidir. Kim Rasûlullah'ı getirdiği Kur'ân ve sünnetleri kastederek bu şekilde sevmezse, kendisinin mü'min olduğuna dair yemin etse bile zındıktır, mülhiddir ve kâfirdir. Böyle kimselerin şerrinden Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'i bize hak ile gönderen Allah'a sığınırız.

SIRDAŞ SEÇİMİ

عَنْ أَبِى سَعِيدٍ الْخُدْرِىِّ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَا اسْتُخْلِفَ خَلِيفَةٌ إِلاَّ لَهُ بِطَانَتَانِ بِطَانَةٌ تَأْمُرُهُ بِالْخَيْرِ وَتَحُضُّهُ عَلَيْهِ ، وَبِطَانَةٌ تَأْمُرُهُ بِالشَّرِّ وَتَحُضُّهُ عَلَيْهِ،وَالْمَعْصُومُ مَنْ عَصَمَ اللَّهُ »

367 - Ebû Said el-Hudri *radiyallahu anh'dan* rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Halifelik makamına gelen hiçbir halife yoktur ki onun iki sırdaşı bulunmasın. Sırdaşlarından birisi, ona hayrı emredip onu hayra sevkeder. Diğeri de, şerri emreder ve şerre sevkeder. Korunmuş olan kişi Allah'ı koruyandır." *(Buhârî)*

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Halifelik ve liderlik müesseseleri İslâm toplumu açısından son derece önemli ve hayati etkiye sahip görevlerdir. Kısacası Allah-u Teâlâ'nın kanunlarını, emri altında bulunanlara tatbik etmek manasına gelen bu müesseselerin işlevlerini eksiksiz yerine getirmeleri ve sağlam bir yapıya sahip olmaları için, bu din gereken bütün ölçü ve sınırlar belirlenmiştir. Yukarıdaki hadiste, bu müesseselerin düzenine büyük etkide bulunan bir hususdan, halifenin ya da emirin sırdaş edineceği kimseleri seçmesinden bahsediliyor. Zira bu husus İslâm toplumunu sarsmak ve yıkmak için şeytan ve yandaşlarının kullanmalarına müsaid bir konumdadır, İslâm dini, emirlere sırdaş seçmede dikkatli olmalarını, zira etraflarında iyiliği emredip İslâm toplumunun güçlenmesi için çalışanlar olabileceği gibi kötülüğü emreden mü'min veya İslâm toplumunu yıkmak isteyen münafıkların da bulunabileceğine işaret ederek bu açığı da kapatmıştır. Ve bu tip kötülüğü emreden sırdaşlardan korunabilmek için liderin veya halifenin daima Allah'a sığınıp bu hususta O'ndan yardım dilemesini ve böyle şerli kimselere davet manasına gelen haramları işlemekten son derece kaçınmasını tavsiye etmiştir. Zira Allah-u Teâlâ kendi ölçü ve sınırlarına riayet edip onları koruyan kimseyi mutlaka koruyacaktır.

YAPILAN İYİLİKTEN DÖNMEK

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ – رضى الله عنهما – قَالَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « الْعَائِدُ فِى هِبَتِهِ كَالْكَلْبِ يَقِىءُ ، ثُمَّ يَعُودُ فِى قَيْئِهِ »

368 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in:

"Verdiğinden geri dönen her kişi kusan sonra kustuğunu yeniden yiyen köpek gibidir" buyurduğu rivâyet edilmiştir.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah rızası için, Allah yolunda ve muhtaçlara yapılacak her harcama İslâm toplumunun kuvveti açısından ne kadar önemli ve faydalı ise, cimrilik ve aşırı mal tutkusu da o derece yıkıcı ve zararlıdır. Bu din, cimriliği ve cimrilik dolayısıyla ortaya çıkabilecek çarpıklıkları önlemek için bazı kurallar vazetmiştir. Bu kurallardan olmak üzere yukarıdaki hadiste, kişinin verdiği sadaka ya da yardımdan dönmesi yasaklanmaktadır. Verdiğinden dönmek iki nedenle söz konusu olabilir: Birincisi; herhangi bir şey verildikten sonra, onun yardım edilmeye layık biri olmadığının anlaşılmasıdır. Bu durumda yerdiğinden dönmede herhangi bir sakınca olmamakla birlikte ecir de söz konusu değildir. İkinci sebep; cimrilik nedeniyle verdiğine pişman olmak ve onu geri istemektir, işte İslâm'ın yasakladığı dönüş budur. Çünkü cimrilik diyebileceğimiz duygular bu din tarafından kesinlikle yasaklanmış zararlı huylardır. Bu durumda, dönen kişi hem Allah ve kullar katında alçak bir seviyeye düşmüş hem de yaptığına karşılık ecir yerine haram kazanmakla, en kötü zarara uğramıştır.

HER HUSUSTA TEDBİRLİ OLMAK

عَنْ أَبِى مُوسَى رضى الله عنه قَالَ احْتَرَقَ بَيْتٌ بِالْمَدِينَةِ عَلَى أَهْلِهِ مِنَ اللَّيْلِ ، فَحُدِّثَ بِشَأْنِهِمُ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِنَّ هَذِهِ النَّارَ إِنَّمَا هِىَ عَدُوٌّ لَكُمْ ،فَإِذَا نِمْتُمْ فَأَطْفِئُوهَا عَنْكُمْ »

369 - Ebû Mûsâ el-Eş'âri ***radiyallahu anh'dan*** şöyle rivâyet edilmiştir:

"Bir kere Medine'de gece vakti sahibinin oturmakta olduğu bir ev yandı. Yangınzedelerin bu halleri Rasûlullah'a haber verildi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bu ateş sizin düşmanınızdır. Uyumak istediğiniz zaman söndürünüz" buyurmuştur. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Müslümanın hiçbir konuda dikkatsiz, umursamaz, ihmalkâr bir tutum içine girmemesi gerekir. *Küçük-büyük* her konuda gereken tedbiri alıp sonra Allah'a tevekkül etmesi şarttır. Yukarıdaki hadiste, Rasûlullah'ın gece yatarken evde yangın çıkarabilecek ateşin söndürülmesine dair emrinde buna işaret vardır.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yangın konusunda gerekli tedbirin alınmasını emrederek bu ve benzeri konularda ihmalin çok kötü neticeler doğurabileceğini vurguluyor. Buradaki tedbir emri elbette sadece yangın için değil ihmalin sebep olabileceği her türlü musibet içindir.

SAHABELERİN RASÛLULLAH'A KARŞI SAYGI VE SEVGİLERİ

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِىِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَهَبَ إِلَى بَنِى عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ لِيُصْلِحَ بَيْنَهُمْ فَحَانَتِ الصَّلاَةُ فَجَاءَ الْمُؤَذِّنُ إِلَى أَبِى بَكْرٍ فَقَالَ أَتُصَلِّى لِلنَّاسِ فَأُقِيمَ قَالَ نَعَمْ . فَصَلَّى أَبُو بَكْرٍ ، فَجَاءَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالنَّاسُ فِى الصَّلاَةِ ، فَتَخَلَّصَ حَتَّى وَقَفَ فِى الصَّفِّ ، فَصَفَّقَ النَّاسُ – وَكَانَ أَبُو بَكْرٍ لاَ يَلْتَفِتُ فِى صَلاَتِهِ – فَلَمَّا أَكْثَرَ النَّاسُ التَّصْفِيقَ الْتَفَتَ فَرَأَى رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَأَشَارَ إِلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنِ امْكُثْ مَكَانَكَ ، فَرَفَعَ أَبُو بَكْرٍ – رضى الله عنه – يَدَيْهِ ، فَحَمِدَ اللَّهَ عَلَى مَا أَمَرَهُ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ ذَلِكَ ، ثُمَّ اسْتَأْخَرَ أَبُو بَكْرٍ حَتَّى اسْتَوَى فِى الصَّفِّ ، وَتَقَدَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصَلَّى ، فَلَمَّا انْصَرَفَ قَالَ « يَا أَبَا بَكْرٍ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَثْبُتَ إِذْ أَمَرْتُكَ » . فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ مَا كَانَ لاِبْنِ أَبِى قُحَافَةَ أَنْ يُصَلِّىَ بَيْنَ يَدَىْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَا لِى رَأَيْتُكُمْ أَكْثَرْتُمُ التَّصْفِيقَ مَنْ رَابَهُ شَىْءٌ فِى صَلاَتِهِ فَلْيُسَبِّحْ ، فَإِنَّهُ إِذَا سَبَّحَ الْتُفِتَ إِلَيْهِ ، وَإِنَّمَا التَّصْفِيقُ لِلنِّسَاءِ »

370 - Sehl b. S'ad (Saidi Ensari) ***radiyallahu anh*** şöyle demiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir kere iki kişiyi barıştırmak için Beni Amir b. Avf yurduna gitmişti. Namaz vakti geldi. Müezzin Bilal *radiyallahu anh*, Ebû Bekir *radiyallahu anh*'e gelip:

"İnsanlara namaz kıldırır mısın, kamet getireyim mi?" diye sordu. O da:

"Evet" dedi. Ve namaza başladı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* insanlar namazda iken geri döndü. Safları yara yara birinci safa vardı. Onu gören cemaat el çırptılar. Ebû Bekr *radiyallahu anh* namazını kılarken başını çevirip hiçbir tarafa bakmazdı. Arkasındaki cemaat el çırpmayı çoğaltınca başını çevirip baktı. Ve Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i gördü. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Yerinde dur!" diye kendisine işaret buyurdu. Ebû Bekir *radiyallahu anh* ellerini kaldırıp Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kendisine olan bu emrinden dolayı Allah'a hamdu sena etti. Sonra Ebû Bekir *radiyallahu anh* birinci safa girinceye kadar geri geri gitti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de ileriye geçip namazı kıldırdı. Namazdan çıkınca:

"Ya Eba Bekir! Sana emrettiğim zaman yerinde kalmaktan seni men eden ne idi?" diye sordu. Ebû Bekir:

"İbni Ebû Kuhafe için Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in önünde durup namaz kılmak layık olmaz" dedi. Ondan sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* cemaate dönüp:

"Size ne oluyurdu, el çırpmayı neden bu kadar çoğalttınız? Namazda iken her kim bir şey arız olduğunu görürse teşbih etsin, teşbih ettiği vakit elbette kendisine imam tarafından iltifat ve dikkat olunur. El çırpmak kadınlara mahsustur" buyurdu."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İşte, sahabenin Allah Rasûlüne karşı olan sevgi ve saygıları... Ona öyle bir bağlılıkla bağlı idiler ki değil onun söylediğine rağmen görüş beyan etmek, hatta onun yanında seslerini yükseltmekten ve kendilerine izin verilse bile, Rasûlullah'ın bulunduğu mecliste öne geçmekten, büyük bir suçtan kaçarmışçasına uzak duruyorlardı. Zira o, herşeyiyle üstün kılınmış Allah Rasûlüydü... Zira o, her davranışıyla Allah'ın vahyini bildiren Rasûldü... Sahabenin düşüncesinde bu tutum, hem Rasûlün şahsına karşı hem de onun söylediklerine karşı hep böyleydi.

2 - Cemaat namaz esnasında imamın yanılması halinde erkekler "sübhanallah" şeklinde teşbih ederek, kadınlar da el çırparak uyarıda bulunmaları, seslerinin mahrem olmasından ve fitnelere sebebiyet verebileceğindendir. Böylelikle, İslâm dini hem düzeni sağlamış, hem de fitne doğmasına engel olmuştur.

RASÛLULLAH'IN HİCRETİ

عن عَائِشَةَ – رضى الله عنها – زَوْجَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ : لَمْ أَعْقِلْ أَبَوَىَّ قَطُّ إِلاَّ وَهُمَا يَدِينَانِ الدِّينَ ، وَلَمْ يَمُرَّ عَلَيْنَا يَوْمٌ إِلاَّ يَأْتِينَا فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم طَرَفَىِ النَّهَارِ بُكْرَةً وَعَشِيَّةً ، فَلَمَّا ابْتُلِىَ الْمُسْلِمُونُ خَرَجَ أَبُو بَكْرٍ مُهَاجِراً نَحْوَ أَرْضِ الْحَبَشَةِ ، حَتَّى بَلَغَ بَرْكَ الْغِمَادِ لَقِيَهُ ابْنُ الدَّغِنَةِ وَهْوَ سَيِّدُ الْقَارَةِ . فَقَالَ أَيْنَ تُرِيدُ يَا أَبَا بَكْرٍ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ أَخْرَجَنِى قَوْمِى ، فَأُرِيدُ أَنْ أَسِيحَ فِى الأَرْضِ وَأَعْبُدَ رَبِّى . قَالَ ابْنُ الدَّغِنَةِ فَإِنَّ مِثْلَكَ يَا أَبَا بَكْرٍ لاَ يَخْرُجُ وَلاَ يُخْرَجُ ، إِنَّكَ تَكْسِبُ الْمَعْدُومَ ، وَتَصِلُ الرَّحِمَ وَتَحْمِلُ الْكَلَّ ، وَتَقْرِى الضَّيْفَ ، وَتُعِينُ عَلَى نَوَائِبِ الْحَقِّ ، فَأَنَا لَكَ جَارٌ ، ارْجِعْ وَاعْبُدْ رَبَّكَ بِبَلَدِكَ . فَرَجَعَ وَارْتَحَلَ مَعَهُ ابْنُ الدَّغِنَةِ ، فَطَافَ ابْنُ الدَّغِنَةِ عَشِيَّةً فِى أَشْرَافِ قُرَيْشٍ ، فَقَالَ لَهُمْ إِنَّ أَبَا بَكْرٍ لاَ يَخْرُجُ مِثْلُهُ وَلاَ يُخْرَجُ ، أَتُخْرِجُونَ رَجُلاً يَكْسِبُ الْمَعْدُومَ ، وَيَصِلُ الرَّحِمَ ، وَيَحْمِلُ الْكَلَّ ، وَيَقْرِى الضَّيْفَ ، وَيُعِينُ عَلَى نَوَائِبِ الْحَقِّ فَلَمْ تُكَذِّبْ قُرَيْشٌ بِجِوَارِ ابْنِ الدَّغِنَةِ ، وَقَالُوا لاِبْنِ الدَّغِنَةِ مُرْ أَبَا بَكْرٍ فَلْيَعْبُدْ رَبَّهُ فِى دَارِهِ ، فَلْيُصَلِّ فِيهَا وَلْيَقْرَأْ مَا شَاءَ ، وَلاَ يُؤْذِينَا بِذَلِكَ ، وَلاَ يَسْتَعْلِنْ بِهِ ، فَإِنَّا نَخْشَى أَنْ يَفْتِنَ نِسَاءَنَا وَأَبْنَاءَنَا . فَقَالَ ذَلِكَ ابْنُ الدَّغِنَةِ لأَبِى بَكْرٍ ، فَلَبِثَ أَبُو بَكْرٍ بِذَلِكَ يَعْبُدُ رَبَّهُ فِى دَارِهِ ، وَلاَ يَسْتَعْلِنُ بِصَلاَتِهِ ، وَلاَ يَقْرَأُ فِى غَيْرِ دَارِهِ ، ثُمَّ بَدَا لأَبِى بَكْرٍ فَابْتَنَى مَسْجِداً بِفِنَاءِ دَارِهِ وَكَانَ يُصَلِّى فِيهِ وَيَقْرَأُ الْقُرْآنَ ، فَيَنْقَذِفُ عَلَيْهِ نِسَاءُ الْمُشْرِكِينَ وَأَبْنَاؤُهُمْ ، وَهُمْ يَعْجَبُونَ مِنْهُ ، وَيَنْظُرُونَ إِلَيْهِ ، وَكَانَ أَبُو بَكْرٍ رَجُلاً بَكَّاءً ، لاَ يَمْلِكُ عَيْنَيْهِ إِذَا قَرَأَ الْقُرْآنَ ، وَأَفْزَعَ ذَلِكَ أَشْرَافَ قُرَيْشٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ، فَأَرْسَلُوا إِلَى ابْنِ الدَّغِنَةِ ، فَقَدِمَ عَلَيْهِمْ . فَقَالُوا إِنَّا كُنَّا أَجَرْنَا أَبَا بَكْرٍ بِجِوَارِكَ ، عَلَى أَنْ يَعْبُدَ رَبَّهُ فِى دَارِهِ ، فَقَدْ جَاوَزَ ذَلِكَ ، فَابْتَنَى مَسْجِداً بِفِنَاءِ دَارِهِ ، فَأَعْلَنَ بِالصَّلاَةِ وَالْقِرَاءَةِ فِيهِ ، وَإِنَّا قَدْ خَشِينَا أَنْ يَفْتِنَ نِسَاءَنَا وَأَبْنَاءَنَا فَانْهَهُ ، فَإِنْ أَحَبَّ أَنْ يَقْتَصِرَ عَلَى أَنْ يَعْبُدَ رَبَّهُ فِى دَارِهِ فَعَلَ ، وَإِنْ أَبَى إِلاَّ أَنْ يُعْلِنَ بِذَلِكَ فَسَلْهُ أَنْ يَرُدَّ إِلَيْكَ ذِمَّتَكَ ، فَإِنَّا قَدْ كَرِهْنَا أَنْ نُخْفِرَكَ ، وَلَسْنَا مُقِرِّينَ لأَبِى بَكْرٍ الاِسْتِعْلاَنَ . قَالَتْ عَائِشَةُ فَأَتَى ابْنُ الدَّغِنَةِ إِلَى أَبِى بَكْرٍ فَقَالَ قَدْ عَلِمْتَ الَّذِى عَاقَدْتُ لَكَ عَلَيْهِ ، فَإِمَّا أَنْ تَقْتَصِرَ عَلَى ذَلِكَ ، وَإِمَّا أَنْ تَرْجِعَ إِلَىَّ ذِمَّتِى ، فَإِنِّى لاَ أُحِبُّ أَنْ تَسْمَعَ الْعَرَبُ أَنِّى أُخْفِرْتُ فِى رَجُلٍ عَقَدْتُ لَهُ . فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ فَإِنِّى أَرُدُّ إِلَيْكَ جِوَارَكَ وَأَرْضَى بِجِوَارِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ . وَالنَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَئِذٍ بِمَكَّةَ ، فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِلْمُسْلِمِينَ « إِنِّى أُرِيتُ دَارَ هِجْرَتِكُمْ ذَاتَ نَخْلٍ بَيْنَ لاَبَتَيْنِ » . وَهُمَا الْحَرَّتَانِ ، فَهَاجَرَ مَنْ هَاجَرَ قِبَلَ الْمَدِينَةِ ، وَرَجَعَ عَامَّةُ مَنْ كَانَ هَاجَرَ بِأَرْضِ الْحَبَشَةِ إِلَى الْمَدِينَةِ ، وَتَجَهَّزَ أَبُو بَكْرٍ قِبَلَ الْمَدِينَةِ ، فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « عَلَى رِسْلِكَ ، فَإِنِّى أَرْجُو أَنْ يُؤْذَنَ لِى » . فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ وَهَلْ تَرْجُو ذَلِكَ بِأَبِى أَنْتَ قَالَ « نَعَمْ » . فَحَبَسَ أَبُو بَكْرٍ نَفْسَهُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِيَصْحَبَهُ ، وَعَلَفَ رَاحِلَتَيْنِ كَانَتَا عِنْدَهُ وَرَقَ السَّمُرِ وَهْوَ الْخَبَطُ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ . قَالَ ابْنُ شِهَابٍ قَالَ عُرْوَةُ قَالَتْ عَائِشَةُ فَبَيْنَمَا نَحْنُ يَوْماً جُلُوسٌ فِى بَيْتِ أَبِى بَكْرٍ فِى نَحْرِ الظَّهِيرَةِ قَالَ قَائِلٌ لأَبِى بَكْرٍ هَذَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُتَقَنِّعاً – فِى سَاعَةٍ لَمْ يَكُنْ يَأْتِينَا فِيهَا – فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ فِدَاءٌ لَهُ أَبِى وَأُمِّى ، وَاللَّهِ مَا جَاءَ بِهِ فِى هَذِهِ السَّاعَةِ إِلاَّ أَمْرٌ . قَالَتْ فَجَاءَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَأْذَنَ ، فَأُذِنَ لَهُ فَدَخَلَ ، فَقَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لأَبِى بَكْرٍ « أَخْرِجْ مَنْ عِنْدَكَ » . فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ إِنَّمَا هُمْ أَهْلُكَ بِأَبِى أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ . قَالَ « فَإِنِّى قَدْ أُذِنَ لِى فِى الْخُرُوجِ » . فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ الصَّحَابَةُ بِأَبِى أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ . قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « نَعَمْ » . قَالَ أَبُو بَكْرٍ فَخُذْ بِأَبِى أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِحْدَى رَاحِلَتَىَّ هَاتَيْنِ . قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « بِالثَّمَنِ » . قَالَتْ عَائِشَةُ فَجَهَّزْنَاهُمَا أَحَثَّ الْجَهَازِ ، وَصَنَعْنَا لَهُمَا سُفْرَةً فِى جِرَابٍ ، فَقَطَعَتْ أَسْمَاءُ بِنْتُ أَبِى بَكْرٍ قِطْعَةً مَنْ نِطَاقِهَا فَرَبَطَتْ بِهِ عَلَى فَمِ الْجِرَابِ ، فَبِذَلِكَ سُمِّيَتْ ذَاتَ النِّطَاقِ – قَالَتْ – ثُمَّ لَحِقَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبُو بَكْرٍ بِغَارٍ فِى جَبَلِ ثَوْرٍ فَكَمَنَا فِيهِ ثَلاَثَ لَيَالٍ ، يَبِيتُ عِنْدَهُمَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِى بَكْرٍ وَهْوَ غُلاَمٌ شَابٌّ ثَقِفٌ لَقِنٌ ، فَيُدْلِجُ مِنْ عِنْدِهِمَا بِسَحَرٍ ، فَيُصْبِحُ مَعَ قُرَيْشٍ بِمَكَّةَ كَبَائِتٍ ، فَلاَ يَسْمَعُ أَمْراً يُكْتَادَانِ بِهِ إِلاَّ وَعَاهُ ، حَتَّى يَأْتِيَهُمَا بِخَبَرِ ذَلِكَ حِينَ يَخْتَلِطُ الظَّلاَمُ ، وَيَرْعَى عَلَيْهِمَا عَامِرُ بْنُ فُهَيْرَةَ مَوْلَى أَبِى بَكْرٍ مِنْحَةً مِنْ غَنَمٍ ، فَيُرِيحُهَا عَلَيْهِمَا حِينَ يَذْهَبُ سَاعَةٌ مِنَ الْعِشَاءِ ، فَيَبِيتَانِ فِى رِسْلٍ وَهْوَ لَبَنُ مِنْحَتِهِمَا وَرَضِيفِهِمَا ، حَتَّى يَنْعِقَ بِهَا عَامِرُ بْنُ فُهَيْرَةَ بِغَلَسٍ ، يَفْعَلُ ذَلِكَ فِى كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ تِلْكَ اللَّيَالِى الثَّلاَثِ ، وَاسْتَأْجَرَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبُو بَكْرٍ رَجُلاً مِنْ بَنِى الدِّيلِ ، وَهْوَ مِنْ بَنِى عَبْدِ بْنِ عَدِىٍّ هَادِياً خِرِّيتاً – وَالْخِرِّيتُ الْمَاهِرُ بِالْهِدَايَةِ – قَدْ غَمَسَ حِلْفاً فِى آلِ الْعَاصِ بْنِ وَائِلٍ السَّهْمِىِّ ، وَهْوَ عَلَى دِينِ كُفَّارِ قُرَيْشٍ فَأَمِنَاهُ ، فَدَفَعَا إِلَيْهِ رَاحِلَتَيْهِمَا ، وَوَاعَدَاهُ غَارَ ثَوْرٍ بَعْدَ ثَلاَثِ لَيَالٍ بِرَاحِلَتَيْهِمَا صُبْحَ ثَلاَثٍ ، وَانْطَلَقَ مَعَهُمَا عَامِرُ بْنُ فُهَيْرَةَ وَالدَّلِيلُ فَأَخَذَ بِهِمْ طَرِيقَ السَّوَاحِلِ .

قَالَ ابْنُ شِهَابٍ: وَأَخْبَرَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مَالِكٍ الْمُدْلِجِيُّ–وَهُوَ ابْنُ أَخِي سُرَاقَةَ بْنِ مَالِكِ بْنِ جُعْشُمٍ–أَنَّ أَبَاهُ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ سَمِعَ سُرَاقَةَ بْنَ جُعْشُمٍ يَقُولُ:جَاءَنَا رُسُلُ كُفَّارِ قُرَيْشٍ يَجْعَلُونَ فِي رَسُولِ اللَّهِ–صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ– وَأَبِي بَكْرٍ دِيَةَ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا،مَنْ قَتَلَهُ أَوْ أَسَرَهُ. فَبَيْنَمَا أَنَا جَالِسٌ فِي مَجْلِسٍ مِنْ مَجَالِسِ قَوْمِي–بَنِي مُدْلِجٍ–,أَقْبَلَ رَجُلٌ مِنْهُمْ حَتَّى قَامَ عَلَيْنَا–وَنَحْنُ جُلُوسٌ–

,فَقَالَ: يَا سُرَاقَةُ،إِنِّي قَدْ رَأَيْتُ آنِفاً أَسْوِدَةً بِالسَّاحِلِ,أُرَاهَا مُحَمَّداً وَأَصْحَابَهُ.قَالَ سُرَاقَةُ:فَعَرَفْتُ أَنَّهُمْ هُمْ،فَقُلْتُ لَهُ:إِنَّهُمْ لَيْسُوا بِهِمْ،وَلَكِنَّكَ رَأَيْتَ فُلَانًا وَفُلَانًا،انْطَلَقُوا بِأَعْيُنِنَا ، ثُمَّ لَبِثْتُ فِي الْمَجْلِسِ سَاعَةً,ثُمَّ قُمْتُ فَدَخَلْتُ فَأَمَرْتُ جَارِيَتِي أَنْ تَخْرُجَ بِفَرَسِي-وَهِيَ مِنْ وَرَاءِ أَكَمَةٍ- ,فَتَحْبِسَهَا عَلَيَّ،وَأَخَذْتُ رُمْحِي،فَخَرَجْتُ بِهِ مِنْ ظَهْرِ الْبَيْتِ فَخَطَطْت بِزُجِّهِ الْأَرْضَ,وَخَفَضْتُ عَالِيَهُ حَتَّى أَتَيْتُ فَرَسِي فَرَكِبْتُهَا المراد أنه خرج خُفْيةً فَرَفَعْتُهَا تُقَرِّبُ بِي حَتَّى دَنَوْتُ مِنْهُمْ،فَعَثَرَتْ بِي فَرَسِي,فَخَرَرْتُ عَنْهَا,فَقُمْتُ فَأَهْوَيْتُ يَدِي إِلَى كِنَانَتِي؛فَاسْتَخْرَجْتُ مِنْهَا الْأَزْلامَ؛فَاسْتَقْسَمْتُ بِهَا: أَضُرُّهُمْ أَمْ لَا؟فَخَرَجَ الَّذِي أَكْرَهُ، فَرَكِبْتُ فَرَسِي-وَعَصَيْتُ الْأَزْلَامَ-تُقَرِّبُ بِي,حَتَّى إِذَا سَمِعْتُ قِرَاءَةَ رَسُولِ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-,وَهُوَ لَا يَلْتَفِتُ,وَأَبُو بَكْرٍ يُكْثِرُ الِالْتِفَاتَ,سَاخَتْ يَدَا فَرَسِي فِي الأَرْضِ,حَتَّى بَلَغَتَا الرُّكْبَتَيْنِ,فَخَرَرْتُ عَنْهَا,ثُمَّ زَجَرْتُهَا,فَنَهَضَتْ,فَلَمْ تَكَدْ تُخْرِجُ يَدَيْهَا.فَلَمَّا اسْتَوَتْ قَائِمَةً,إِذَا لِأَثَرِ يَدَيْهَا عُثَانٌ سَاطِعٌ فِي السَّمَاءِ مِثْلُ الدُّخَانِ,فَاسْتَقْسَمْتُ بِالْأَزْلَامِ,فَخَرَجَ الَّذِي أَكْرَهُ,فَنَادَيْتُهُمْ بِالْأَمَانِ,فَوَقَفُوا فَرَكِبْتُ فَرَسِي حَتَّى جِئْتُهُمْ،وَوَقَعَ فِي نَفْسِي حِينَ لَقِيتُ مَا لَقِيتُ مِنْ الْحَبْسِ عَنْهُمْ أَنْ سَيَظْهَرُ أَمْرُ رَسُولِ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-،فَقُلْتُ لَهُ: إِنَّ قَوْمَكَ قَدْ جَعَلُوا فِيكَ الدِّيَةَ,وَأَخْبَرْتُهُمْ أَخْبَارَ مَا يُرِيدُ النَّاسُ بِهِمْ،وَعَرَضْتُ عَلَيْهِمْ الزَّادَ وَالْمَتَاعَ،فَلَمْ يَرْزَآنيأَيْ لم يأخذا مِمَّا مِعِي شيئاً,وَلَمْ يَسْأَلَانِي,إِلَّا أَنْ قَالَ: أَخْفِ عَنَّا. فَسَأَلْتُهُ أَنْ يَكْتُبَ لِي كِتَابَ أَمْنٍ،فَأَمَرَ عَامِرَ بْنَ فُهَيْرَةَ فَكَتَبَ فِي رُقْعَةٍ مِنْ أَدِيمٍ.ثُمَّ مَضَى رَسُولُ اللَّهِ –صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-. قَالَ ابْنُ شِهَابٍ:فَأَخْبَرَنِي عُرْوَةُ بْنُ الزُّبَيْرِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ- لَقِيَ الزُّبَيْرَ فِي رَكْبٍ مِنْ الْمُسْلِمِينَ-كَانُوا تِجَارًا قَافِلِينَ مِنْ الشَّأْمِ-,فَكَسَا الزُّبَيْرُ رَسُولَ اللَّهِ – صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ- وَأَبَا بَكْرٍ ثِيَابَ بَيَاضٍ.وَسَمِعَ الْمُسْلِمُونَ بِالْمَدِينَةِ مَخْرَجَ رَسُولِ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-مِنْ مَكَّةَ؛فَكَانُوا يَغْدُونَ كُلَّ غَدَاةٍ إِلَى الْحَرَّةِ فَيَنْتَظِرُونَهُ حَتَّى يَرُدَّهُمْ حَرُّ الظَّهِيرَةِ.فَانْقَلَبُوا يَوْمًا بَعْدَ مَا أَطَالُوا انْتِظَارَهُمْ, فَلَمَّا أَوَوْا إِلَى بُيُوتِهِمْ,أَوْفَى رَجُلٌ مِنْ يَهُودَ عَلَى أُطُمٍ أي حِصْنٍ مِنْ آطَامِهِمْ لِأَمْرٍ يَنْظُرُ إِلَيْهِ,فَبَصُرَ بِرَسُولِ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ- وَأَصْحَابِهِ مُبَيَّضِينَ يَزُولُ بِهِمْ السَّرَابُ,فَلَمْ يَمْلِكْ الْيَهُودِيُّ أَنْ قَالَ بِأَعْلَى صَوْتِهِ:يَا مَعَاشِرَ الْعَرَبِ,هَذَا جَدُّكُمْ الَّذِي تَنْتَظِرُونَ.فَثَارَ الْمُسْلِمُونَ إِلَى السِّلَاحِ,فَتَلَقَّوْا رَسُولَ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-بِظَهْرِ الْحَرَّةِ,فَعَدَلَ بِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ,حَتَّى نَزَلَ بِهِمْ فِي بَنِي عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ-وَذَلِكَ يَوْمَ الِاثْنَيْنِ مِنْ شَهْرِ رَبِيعٍ الْأَوَّلِ-,فَقَامَ أَبُو بَكْرٍ لِلنَّاسِ,وَجَلَسَ رَسُولُ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ- صَامِتاً,فَطَفِقَ مَنْ جَاءَ مِنْ الْأَنْصَارِ مِمَّنْ لَمْ يَرَ رَسُولَ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ- يُحَيِّي أَبَا بَكْرٍ,حَتَّى أَصَابَتِ الشَّمْسُ رَسُولَ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ

عليهِ وسَلَّمَ-,فَأَقْبَلَ أَبُو بَكْرٍ حَتَّى ظَلَّلَ عَلَيْهِ بِرِدَائِهِ؛ فَعَرَفَ النَّاسُ رَسُولَ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-عِنْدَ ذَلِكَ,فَلَبِثَ رَسُولُ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-فِي بَنِي عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ بِضْعَ عَشْرَةَ لَيْلَةً.وَأُسِّسَ الْمَسْجِدُ الَّذِي أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى,وَصَلَّى فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-,ثُمَّ رَكِبَ رَاحِلَتَهُ,فَسَارَ يَمْشِي مَعَهُ النَّاسُ,حَتَّى بَرَكَتْ عِنْدَ مَسْجِدِ الرَّسُولِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-بِالْمَدِينَةِ,وَهُوَ يُصَلِّي فِيهِ يَوْمَئِذٍ رِجَالٌ مِنْ الْمُسْلِمِينَ,وَكَانَ مِرْبَدًا لِلتَّمْرِهو الموضعُ الذي يُجففُ فيه التَّمرُلِسُهَيْلٍ وَسَهْلٍ-غُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي حَجْرِ أَسْعَدَ بْنِ زُرَارَةَ-،فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-حِينَ بَرَكَتْ بِهِ رَاحِلَتُهُ: هَذَا-إِنْ شَاءَ اللَّهُ-الْمَنْزِلُ.ثُمَّ دَعَا رَسُولُ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-الْغُلَامَيْنِ,فَسَاوَمَهُمَا بِالْمِرْبَدِ؛لِيَتَّخِذَهُ مَسْجِداً،فَقَالَا:لَا،بَلْ نَهَبُهُ لَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ. فَأَبَى رَسُولُ اللَّهِ أَنْ يَقْبَلَهُ مِنْهُمَا هِبَةً,حَتَّى ابْتَاعَهُ مِنْهُمَا،ثُمَّ بَنَاهُ مَسْجِداً،وَطَفِقَ رَسُولُ اللَّهِ-صَلَّى اللهُ عليهِ وسَلَّمَ-يَنْقُلُ مَعَهُمْ اللَّبِنَ فِي بُنْيَانِهِ,وَيَقُولُ-وَهُوَ يَنْقُلُ اللَّبِنَ-:

هذا الحمال لا حمال خيـــبر   هذا أبر ربنا وأطهر

ويقول : اللهمَّ إن الأجر أجرُ الآخـــرة   فارحم الأنصار والمهاجرة

371 - Rasûlullah ***sallallahu aleyhi ve sellem***'in eşi **Âişe** ***radiyallahu anhâ***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Babamla anamın İslâm'a bağlı olmayarak yaşadıklarını hiç hatırlamadım. O zamanlarda bir gün geçmezdi ki sabah ve akşam vakitlerinde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bize gelmemiş olsun. Müslümanlar, Kureyş müşrikleri tarafından işkence ve eziyete uğrayınca, Rasûlullah Habeşistan'a hicret izni vermişti. Ebû Bekir de Habeşistan'a hicret üzere Mekke'den çıkmıştı. Ebû Bekir *radiyallahu anh*, Berk ül-Gımad bölgesine gelince İbn-üd Değine ile karşılaştı. İbn-üd Değine, Kare kabilesinin büyüklerindendi. Ebû Bekir'e:

"Nereye gitmek istiyorsun?" diye sordu. O:

"Beni kavmim çıkardı. Şöyle tenha bir yere çekilmek ve orada Rabbime ibadet etmek istiyorum" dedi. İbn-üd Değine:

"Ey Eba Bekir! Senin gibi biri ne yurdundan çıkar ne de çıkarılır. Şu bir gerçek ki sen, herkeste bulunmayan değerli bir malı ihsan edersin, akrabanı ziyaret eder, erişkin olmayan aile fertlerinin yükünü çekersin. Misafiri ağırlar, hayırlı işlerde yardım edersin. Şimdi ben senin için bir koruyucuyum. Haydi, Mekke'ye dön de kendi memleketinde Rabbine ibadet et" demiştir. Bunun üzerine Ebû Bekir geri dönmüş, İbn-üd Değine de onunla birlikte gitmişti. İbn-üd Değine o akşam, Kureyş büyüklerini dolaşarak:

"Ey Kureyş! Ebû Bekir gibi saygı değer bir kişi, şüphesiz ki ne memleketinden ayrılıp çıkar, ne de çıkarılır. Ey Kureyş! Siz, bu yüksek faziletlere sahip bir adamı memleketinden çıkarmak mı istiyorsunuz? O, hayır işlerde yardım eder, akrabayı ziyaret eder, aile yükünü çeker, misafiri ağırlar, kimsede bulunmayan malı ihsan eder" diyerek Ebû Bekir'i himayesine aldı. Kureyş de İbn-üd Değine'nin Ebû Bekir'i himayesine almasına karşı çıkmadılar. İbn-üd Değine'ye:

"Ebû Bekir'e söyle evinde Rabbine ibadet etsin, evinde namaz kılsın, ne dilerse okusun. Fakat okuduğuyla bize eziyet vermesin, açıkça okumasın. Çünkü biz, kadınlarımızın ve çocuklarımızın sapıklığa düşmesinden korkarız" dediler.

Kureyş'in sözlerini İbn-üd Değine, Ebû Bekir'e söyledi, Ebû Bekir de bu şartlara göre evinde Rabbine ibadet etmek, namazını açık kılmamak, evinin dışında Kur'ân okumamak üzere Mekke'de kaldı. Bir zaman sonra Ebû Bekir evinin önünde bir mescid yaptı. Burada namaz kılmaya, Kur'ân okumaya başladı. Bunun üzerine müşrik kadınları ve çocukları, Ebû Bekir'in ibadet ve Kur'ân okuyuşuna şaşırarak ona bakmak için birbirlerini itiyorlar ve onun üzerine düşüyorlardı. Ebû Bekir ince yürekliydi ve çok ağlardı. Kur'ân okuduğu zaman bir türlü gözyaşlarını tutamazdı. Ebû Bekir'in bu tutumu Kureyş müşriklerinin ileri gelenlerini korkuttu. Onlar, İbn-üd Değine'ye haber gönderdiler, İbn-üd Değine bu haber üzerine onların yanına geldi. Kureyş:

"Biz, Ebû Bekir hakkında evinde Rabbine ibadet etmek üzere himaye ve korunmasına izin vermiştik. Ebû Bekir ise evinin önünde bir mescid yapmış ve açıkça namaz kılmaya, Kur'ân okumaya başlamıştır. Doğrusu biz kadınlarımızın, çocuklarımızın kandırılmasından korkuyoruz. Artık, Ebû Bekir'in bunu yapmasına engel ol. Eğer, Ebû Bekir, Rabbine ibadeti evinde yapmayı kabul ederse ibadet yapsın. Eğer kabul etmez de namazını ve Kur'ân okuyuşunu açıktan yaparsa, onu korumak için verdiğin sözü sana geri iade etmesini iste. Emin ol ki sana verdiğimiz sözden geri dönmeyi çirkin gördük. Fakat biz, Ebû Bekir'in açıktan ibadet etmesine de söz vermiş değiliz" dediler. Bunun üzerine İbn-üd Değine, Ebû Bekir'e geldi:

"Ey Eba Bekir! Benim nasıl bir konuda sana söz verdiğimi gayet iyi bilirsin. Şimdi sen, ya o şartlara riayet edersin, ya da sana verdiğim sözü bana iade edersin. Emin ol ki, bir kimseye verdiğim sözden döndüğümü arap milletinin işitmesini istemem" dedi. Bunun üzerine Ebû Bekir:

"Ey İbn-üd Değine! Artık ben, senin himayenden çıkıyorum. Ben Aziz ve Celil olan Allah'ın himayesine razıyım" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ise o sıralarda Mekke'de bulunuyordu. Rasûlullah müslümanlara:

"Ey müslümanlar! Sizin hicret edeceğiniz yer iki taşlık arasında, çeşitli hurmalıklarıyla bana gösterildi." demiş ve bu şekilde Medine tarafına hicret edecekler, grup grup hicret etmişti. Habeşistan'a hicret edenlerin çoğu da Medine'ye dönüp gelmişti. Ebû Bekir de Medine tarafına hicrete hazırlanmıştı. Fakat Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ona:

"Sabret! Bana da izin verilmesini umarım" dedi. Ebû Bekir de:

"Ya Rasûlallah! Babam-anam sana feda olsun. Böyle bir izni umar mısın?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Evet, umarım" diye tasdik etti. Bunun üzerine, Ebû Bekir de Rasûlullah'a hicrette arkadaşlık etmek üzere hemen hareket etmekten vazgeçti. Aynı zamanda, en kuvvetli iki devesini dört ay ağaç yaprağıyla ev içinde besledi.

Birgün zeval vaktinin ilk saatinde evde oturuyorduk. Ev halkından biri Ebû Bekir'e:

"İşte Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*! Bize gelmesi alışılmamış bir saatte yüzünü bir sargı ile sarmış geliyor" dedi. Ebû Bekir de:

"Babam-anam ona feda olsun. Vallahi önemli bir hadise olmasa bu saatte gelmek âdeti değildir" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* geldi, izin istedi, buyrunuz denildi. Bunun üzerine evimize girdi. Daha sonra Ebû Bekir'e:

"Yanında kim varsa dışarı çıkar!" buyurdu. Ebû Bekir:

"Babam-anam sana feda olsun ya Rasûlallah! Onlar senin ehlindir" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ey Eba Bekir! Bana, Mekke'den çıkma konusunda izin verildi" dedi. Ebû Bekir de:

"Ya Rasûlullah! Babam-anam sana feda olsun! Ben de sohbetinizde ve yanınızda bulunmak isterim" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Evet" buyurdu. Ebû Bekir:

"Babam-anam sana feda olsun ya Rasûlullah! Şu iki binit devesinden birini beğen al!" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ancak bedeliyle alırım" buyurdu.

Biz Rasûlullah ile Ebû Bekir'in yolculuğu için gerekli şeyleri çarçabuk hazırladık. Her ikisi için bir dağarcık içinde bir miktar azık düzenleyip koyduk. Ağzı bağlanacağı sırada, Ebû Bekir'in kızı, kardeşim Esma belinin kuşağından bir parça yırtıp ayırdı ve onunla dağarcığın ağzını bağladı. Bu cihetle Esma'ya: "Zâtun-nitâkayn (iki kuşaklı)" denildi.

Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile Ebû Bekir, Sevr dağındaki bir mağaraya ulaştılar. Ve orada üç gece gizlendiler. Her gece yanlarına, Ebû Bekir'in oğlu Abdullah giderdi. Abdullah yetenekli, çabuk anlayışlı taze bir gençti. Seher vakti, Rasûlullah ile Ebû Bekir'in yanından çıkar, Mekke'de gecelemiş gibi Kureyş ile sabahlardı. Abdullah Rasûlullah ile

Ebû Bekir hakkında Kureyş müşriklerinin kurduğu planları ezberler ve karanlık basınca haber verirdi. Ebû Bekir'in kölesi Amr b. Fuheyre o civarda bol sütlü sağmal koyun otlatır ve akşamdan bir müddet sonra Rasûlullah ile Ebû Bekir'e getirirdi. Onlar da taze süt içerek gecelerdi. O süt kendi koyunlarının sütü idi. Ve içine kızgın taş konularak ısıtılırdı. Nihayet gecenin sonunda Amr b. Fuheyre koyunlarına seslenir, alıp götürürdü. Rasûlullah ile Ebû Bekir'in mağarada bulunduğu üç gecenin hepsinde Amr, süt işini böyle temin etmişti. Rasûlullah ile Ebû Bekir, Mekke'de iken Abd b. Adiy b. Dil kabilesinden yol kılavuzluğunda yetenekli bir kişi kiralamışlardı. Bu kişi Kureyş müşriklerinin dinine bağlıydı. Fakat emniyet edip güvenerek Rasûlullah ile Ebû Bekir develerini ona teslim etmişler ve üç gece sonra develeriyle beraber Sevr dağında buluşmak üzere sözleşmişlerdi. Bu kılavuz, develerle birlikte üç gece sonra Sevr'e Rasûlullah ile Ebû Bekir'in yanına geldi. Rasûlullah, Ebû Bekir ve Amr b. Fuheyre ile beraber kılavuz Abdullah b. Uraykıt da yola koyuldu. Ve klavuz, yolculuk için sahil yolunu tayin ettikten sonra yola koyuldular.

Süraka b. Cu'şum der ki:

"Rasûlullah ve beraberindekiler Müdlic oğulları sınırından geçtiği sırada Kureyş müşriklerinin etrafa saldıkları adamları bize geldi. Anlaşıldığına göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile Ebû Bekir'den herbirini öldürene ya da esir eden kimseye müşrikler *ayrı ayrı* ödül tayin etmişlerdi. Bugünlerde ben, kavmim Müdlic oğullarının toplantılarından birinde bulunuyordum. Bu sırada Kureyş adamlarından biri geldi de biz otururken o ayakta durarak:

"Ey Süraka! Ben sahile doğru giden birkaç yolcu karartısı gördüm. Öyle sanıyorum ki bunlar Muhammed ile arkadaşlarıdır" dedi. Derhal anladım ki bu adamın anlattığı kişiler Muhammed ve arkadaşlarıdır. Fakat: "Gördüğün kimseler Muhammed ile arkadaşları değildir. Sen filan ve filan kimseleri görmüşsün. Şimdi onlar bizim gözümüzün önünden geçip gitmişlerdir" dedim. Sonra kalkıp eve gittim. Cariyeme atımı alıp çıkmasını ve beni yüksek tepenin arkasında beklemesini emrettim. Ben de mızrağımın parıltısı dikkat çekmesin diye ucunu yere sarkıtıp arkasını havada tuttum. Atımın yanına vardım ve üstüne bindim, Beni amacıma ulaştırması için hayvanı dört nala kaldırdım. En sonunda Rasûlullah ve arkadaşlarına yetişip yaklaştım. Bu sırada atım takılıp kapaklandı. Ben de atımdan düştüm. Fakat hemen kalktım ve elimi fal oklarını koyduğum kaba uzattım, ondan fal kalemlerini çıkarıp "Muhammed ile arkadaşlarına zarar verir miyim?" diye onlarla fal attım. Fal neticesinde hoşlanmadığım sonuç çıktı. Bunun üzerine yeniden atıma bindim. Falın iyi çıkmamasına rağmen atımı yine dörtnala kaldırdım. Hatta Rasûlullah'ın okuduğunu işitebiliyordum. Fakat Rasûlullah arkasına dö-

nüp bakmıyordu. Ebû Bekir ise çok bakınıyordu. Rasûlullah'ın okuduğunu işittiğim sırada atımın iki ayağı yere battı. Hatta dizlerine kadar gömüldü. Ben de attan düştüm. Sonra atımı kalkmaya zorladım. O da kalkmaya çalıştı ama bir türlü ayaklarını çıkarmaya gücü yetmedi. Hayvan doğrulup kalkınca da hemen ayağının gömülen izinden bir duman yükselip dağıldı. Bunun üzerine ben fal kalemleriyle tekrar fala baktım. Yine hoşlanmadığım şekilde çıktı. Sonra Muhammed ile arkadaşlarına:

"El aman" diye haykırdım. Bunun üzerine durdular. Atıma binerek yanlarına gittim. Onları saldırımdan koruyan bunca harikalarla karşılaştığım o anda gönlümde Rasûlullah'ın dininin yakında yayılıp üstün geleceğine dair kesin bir düşünce oluştu. Bu kanaat üzerine Rasûlullah'a: "Kavmin Kureyş öldürülmen, esir edilmen hakkında ödüller va'detti" dedim. Ve Kureyş'in kendisine ve yanındakilere karşı ne kadar fenalık yapmak istediklerini birer birer anlattım. Fakat benden bir şey almadılar ve birşey de almak istemediler. Rasûlullah ile Ebû Bekir bana:

"Ey Süraka! Bizim yolculuğumuzu gizle" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah'tan hakkımda bir emanname yazmasını istedim. Rasûlullah Amr b. Fuheyre'ye emretti, Amr da bir deri parçasına yazıp verdi." Sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yoluna devam etti. Yolda, müslümanlardan, deve süvarisi içinde gelmekte olan Zübeyr b. Avvam ile karşılaştı. Bu kafile Şam'dan dönen tüccarlardı. Zübeyr, Rasûlullah ile Ebû Bekir'e beyaz elbiseler giydirdi. Medine'de müslümanlar Rasûlullah'ın Mekke'den yola çıktığını haber almışlar, her sabah kuşluk vakti Harre mevkiine çıkarak öğle sıcağı basıncaya kadar Rasûlullah'ın gelmesini bekliyorlardı. Yine bir gün müslümanlar bekleyişleri uzadıktan sonra dönmüşlerdi. Evlerine girdikleri sırada yahudilerden bir kişi, kendisine ait bir işe bakmak üzere yahudi kulelerinden birine çıkıp yüksekten uzaklara bakmakta iken, Rasûlullah ve beraberindekileri beyazlar giymiş oldukları halde, serab ve sis manzaralarını yararak geldiklerini gördü. Yahudi bunu gizleyemeyeceğini bildiğinden en yüksek sesiyle:

"Ey arap cemaati! Beklediğiniz o dedeniz işte geliyor!" diye haykırdı. Bu sesi işiten bütün müslümanlar silahlarını alıp evlerinden çıkarak Rasûlullah'ı karşılamaya koştular. Rasûlullah ve kendisini karşılayanlar Medine'nin sağ tarafına doğru yöneldiler. Nihayet Rasûlullah, Amr b. Avf ailesinin yurduna indi ve onlara misafir oldu. Küba'ya vardıkları zaman Rebiul evvel ayının bir Pazartesi günü idi. Kendilerini karşılayanlara, kabul merasimini Ebû Bekir yapmış ve onlarla görüşmüştü. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sessizce bir kenarda oturmuştu. Hatta ensardan daha önce Rasûlullah'ı görmeyerek Küba'ya gelenler, Ebû Bekir'i tanıdıklarından dolayı önce ona selam veriyorlardı. Ta ki, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e güneş isabet edip de hemen Ebû Bekir gelip kendi elbi-

sesiyle onun üzerine gölgelik yapınca o zaman Rasûlullah'ı herkes tanıdı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Amr b. Avf oğullarında on küsur gece misafir kaldı. Bu müddet içinde takva üzerine kurulan mescidini inşa etti. Ve bu mescid içinde namaz kıldı. Sonra Rasûlullah devesine bindi. Muhacir ve ensardan oluşan bir karşılayıcı grup ile Medine'ye hareket etti. Nihayet Medine'ye varıldığında deve, Rasûlullah'ın Medine'deki mescidinin yerinde çöktü. Müslümanlar burayı mescid olarak seçtiler. Burası İbni Zürare'nin terbiyesinde bulunan Süheyl ve Sehl adlı iki yetim çocuğa ait olup, onların hurma kurutulacak harman yeri idi. Rasûlullah'ın devesi bu arsaya gelip çökünce Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"İnşeallah, burası bizim evimiz ve makamımızdır" buyurdu. Daha sonra Rasûlullah bu iki genci çağırıp burasını mescid yapmak üzere değerini onlara verip satın almak istedi. Bu gençler de:

"Ya Rasûlallah! Burasını biz sana bağışlarız" dediler, Fakat Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* çocuklardan bağış olarak almak istemedi. Nihayet belli bir fiyat ile satın aldı. Sonra, Mescid-i Nebevi'yi yaptı. Mescidin yapımı sırasında, Rasûlullah mescid duvarlarına kerpiç taşımaya başladı. Taşırken de şu beyitleri okudu:

"Ey Rabbimiz! Yüklenip taşıdığımız şu balçıktan yapılmış ham kerpiç yükü Hayber'in değerli yükünden daha hayırlıdır ve daha temizdir. Şüphesiz ki hayır ve iyilik ahiret iyiliğidir. Allah'ım! Sen ensara ve muhacirlere merhamet buyur." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Gerek bu hadiste bildirilen Ebû Bekir'in Mekke müşriklerinden birisinin himayesine girmesi gerekse diğer sahih rivâyetlerde Rasûlullah'ın Ebû Talib'in himayesini kabul edişi Allah-u Teâlâ'nın cahil sistemlerde mücadele veren İslâm savaşçıları hakkında teşri kıldığı bir ruhsata işaret eder: İslâm'a veya müslümanlara gelebilecek zararları önlemek gayesiyle kâfirlerin kanun ve adetlerinden yararlanmak... Bu ruhsat, mü'minler için büyük bir kolaylık olmakla birlikte dikkatli olmayı gerektiren hassas bir konudur. Çünkü Allah-u Teâlâ bu hususta kişileri tamamen serbest bırakmamış ve bu ruhsata birtakım sınırlamalar getirmiştir. Bu sınırlar Allah'ın Rasûlü vasıtasıyla bildirdiği *iman-küfür*, *helal-haram* sınırlarıdır. Kişinin -zahiren de olsa- küfrüne ve şirkine sebep olacak kalbi, kavli veya ameli fiilleri işlemek pahasına kâfirlerin kanun ve adetlerinden faydalanması asla bu ruhsat kapsamında değerlendirilemez. Yani; müslüman, kâfirlerin kanunlarını kabul edemediği gibi Allah'ın kanunlarına, cahiliyenin kanunlarını tercih de edemez ve böyle görünemez de. Bu ruhsatın kapsamına giren haller Allah'ın, kitabında ve Rasûlün sünne-

tinde izin verdiği hususlar ve Allah'ın küfür ve haram sınırlarını aşmayan tüm konulardır. Nitekim Ebû Bekir *radiyallahu anh* böyle fasit bir şarta bağlanan himayeyi kabulün, Allah'ın helal sınırlarını zahiren de olsa ihlal manasına geleceğini biliyor ve bunu hemen terkediyordu.

2 - Rasûlullah'ın gerek hicrete hazırlık anında, gerekse hicret müddetince üzerinde dikkat ve ısrarla durduğu gizliliğin sebebi kendisine zarar gelmesinden korkması değildi. Zira o, Allah'ın kendilerini her türlü tehlikelerden koruyacağını biliyordu. Rasûlullah'ın bu tutumu her dönemdeki İslâm davetçileri için gizliliğin önemini belirtmektedir. Rasûlullah'ın, Ebû Bekir'e gelirken yüzünü örtmesi, konuşmaya başlamadan önce odadakileri dışarı çıkarmasını istemesi, mağarada gizlenmeleri ve bu arada Ebû Bekir'in oğlunun ve çobanının tutumları, yolculuklarını normal yoldan başka bir hat üzere yapmaları ve Süraka'ya kendileri hakkında kimseye bilgi vermemesini istemeleri hep gizliliğin önemini vurguluyor.

3 - Müslümanlara ve İslâm'a gelebilecek zararları önlemek için kâfirleri kullanmak ve hatta onlara para vererek bunu sağlamak caizdir.

4 - Rasûlullah'ın, Ebû Bekir'den develeri ve iki kardeşten araziyi bağış olarak almamasının sebebi, onların bu işi yapmalarından başka hiçbir seçeneklerinin olmadığını düşünmelerinden ve kendilerini mecbur hissetmelerinden çekinmiş olmasıdır. Zira bir baskı ve emri vaki altında yapılan sadaka veya bağışlar kalplerde sıkıntılara sebep olabilir.

İSLÂM MÜCADELESİNDE GİZLİLİK ESASTIR

قال عَمْرُو بْنُ عَبَسَةَ السُّلَمِىُّ كُنْتُ وَأَنَا فِى الْجَاهِلِيَّةِ أَظُنُّ أَنَّ النَّاسَ عَلَى ضَلاَلَةٍ وَأَنَّهُمْ لَيْسُوا عَلَى شَىْءٍ وَهُمْ يَعْبُدُونَ الأَوْثَانَ فَسَمِعْتُ بِرَجُلٍ بِمَكَّةَ يُخْبِرُ أَخْبَاراً فَقَعَدْتُ عَلَى رَاحِلَتِى فَقَدِمْتُ عَلَيْهِ فَإِذَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُسْتَخْفِياً جُرَءَاءُ عَلَيْهِ قَوْمُهُ فَتَلَطَّفْتُ حَتَّى دَخَلْتُ عَلَيْهِ بِمَكَّةَ فَقُلْتُ لَهُ مَا أَنْتَ قَالَ « أَنَا نَبِىٌّ » . فَقُلْتُ وَمَا نَبِىٌّ قَالَ « أَرْسَلَنِى اللَّهُ » . فَقُلْتُ وَبِأَىِّ شَىْءٍ أَرْسَلَكَ قَالَ « أَرْسَلَنِى بِصِلَةِ الأَرْحَامِ وَكَسْرِ الأَوْثَانِ وَأَنْ يُوَحَّدَ اللَّهُ لاَ يُشْرَكُ بِهِ شَىْءٌ » . قُلْتُ لَهُ فَمَنْ مَعَكَ عَلَى هَذَا قَالَ « حُرٌّ وَعَبْدٌ » . قَالَ وَمَعَهُ يَوْمَئِذٍ أَبُو بَكْرٍ وَبِلاَلٌ مِمَّنْ آمَنَ بِهِ . فَقُلْتُ إِنِّى مُتَّبِعُكَ . قَالَ « إِنَّكَ لاَ تَسْتَطِيعُ ذَلِكَ يَوْمَكَ هَذَا أَلاَ تَرَى حَالِى وَحَالَ النَّاسِ وَلَكِنِ ارْجِعْ إِلَى أَهْلِكَ فَإِذَا سَمِعْتَ بِى قَدْ ظَهَرْتُ فَأْتِنِى »

372 - Ebû Necih Amr b. Abese es-Sülemi *radiyallahu anh*'dan şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Ben cahiliyyet devrinde iken halkın sapıklıkta olduğuna ve onların hak bir şey üzere olmadıklarına inanıyordum. Onlar putlara taparlardı. Bu sırada Mekke'li bir kişinin önemli şeylerden haber verdiğini duydum. Hayvanıma binerek, o kişinin yanına geldim. O sırada Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kavminden çekindiği için gizli olarak çalışmalarını sürdürüyordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile gizlice görüşmenin yolunu aradım ve nihayet Mekke'de iken onunla görüştüm. Ona:

"Sen nesin?" dedim. **"Ben nebiyim"** dedi. "Nebi ne demektir?" deyince:

"Beni Allah-u Teâlâ gönderdi" diye cevap verdi. "Allah seni ne ile gönderdi?" dedim. **"Hısım ve akrabayı gözetmek, putları kırmak, Allah'ı birleyip O'na hiçbir şeyi şirk koşmamak** (vazifesi ve daveti) **ile gönderdi"** dedi. "Seninle beraber buna inanan kimler vardır?" diye sordum. O sırada yanında bulunan Ebû Bekir ve Bilal *radiyallahu anh*'ı kastederek: **"Bir hür ile bir köle"** dedi. Bunun üzerine: "Ben de sana tabi olacağım (senin yanında kalıp İslâm'ı yaymaya çalışacağım)" dedim.

"Şu an için senin gücün buna yetmez. Benim durumumu ve insanların bana karşı tutumunu görmüyor musun? Şimdi sen kavmine dön ve benim açık olarak çıktığımı duyduğunda bana gel" dedi..." ***(Müslim)***

قال ابْنُ عَبَّاسٍ أَلاَ أُخْبِرُكُمْ بِإِسْلاَمِ أَبِى ذَرٍّ قَالَ قُلْنَا بَلَى . قَالَ قَالَ أَبُو ذَرٍّ كُنْتُ رَجُلاً مِنْ غِفَارٍ ، فَبَلَغَنَا أَنَّ رَجُلاً قَدْ خَرَجَ بِمَكَّةَ ، يَزْعُمُ أَنَّهُ نَبِىٌّ ، فَقُلْتُ لأَخِى انْطَلِقْ إِلَى هَذَا الرَّجُلِ كَلِّمْهُ وَأْتِنِى بِخَبَرِهِ . فَانْطَلَقَ فَلَقِيَهُ ، ثُمَّ رَجَعَ فَقُلْتُ مَا عِنْدَكَ فَقَالَ وَاللَّهِ لَقَدْ رَأَيْتُ رَجُلاً يَأْمُرُ بِالْخَيْرِ وَيَنْهَى عَنِ الشَّرِّ . فَقُلْتُ لَهُ لَمْ تَشْفِنِى مِنَ الْخَبَرِ . فَأَخَذْتُ جِرَاباً وَعَصاً ، ثُمَّ أَقْبَلْتُ إِلَى مَكَّةَ فَجَعَلْتُ لاَ أَعْرِفُهُ ، وَأَكْرَهُ أَنْ أَسْأَلَ عَنْهُ ، وَأَشْرَبُ مِنْ مَاءِ زَمْزَمَ وَأَكُونُ فِى الْمَسْجِدِ . قَالَ فَمَرَّ بِى عَلِىٌّ فَقَالَ كَأَنَّ الرَّجُلَ غَرِيبٌ . قَالَ قُلْتُ نَعَمْ . قَالَ فَانْطَلِقْ إِلَى الْمَنْزِلِ . قَالَ فَانْطَلَقْتُ مَعَهُ لاَ يَسْأَلُنِى عَنْ شَىْءٍ ، وَلاَ أُخْبِرُهُ ، فَلَمَّا أَصْبَحْتُ غَدَوْتُ إِلَى الْمَسْجِدِ لأَسْأَلَ عَنْهُ ، وَلَيْسَ أَحَدٌ يُخْبِرُنِى عَنْهُ بِشَىْءٍ . قَالَ فَمَرَّ بِى عَلِىٌّ فَقَالَ أَمَا نَالَ لِلرَّجُلِ يَعْرِفُ مَنْزِلَهُ بَعْدُ قَالَ قُلْتُ لاَ . قَالَ انْطَلِقْ مَعِى . قَالَ فَقَالَ مَا أَمْرُكَ وَمَا أَقْدَمَكَ هَذِهِ الْبَلْدَةَ قَالَ قُلْتُ لَهُ إِنْ كَتَمْتَ عَلَىَّ أَخْبَرْتُكَ . قَالَ فَإِنِّى أَفْعَلُ . قَالَ قُلْتُ لَهُ بَلَغَنَا أَنَّهُ قَدْ خَرَجَ هَا هُنَا رَجُلٌ يَزْعُمُ أَنَّهُ نَبِىٌّ ، فَأَرْسَلْتُ أَخِى لِيُكَلِّمَهُ فَرَجَعَ وَلَمْ يَشْفِنِى مِنَ الْخَبَرِ ، فَأَرَدْتُ أَنْ أَلْقَاهُ . فَقَالَ لَهُ أَمَا إِنَّكَ قَدْ رَشَدْتَ ، هَذَا وَجْهِى إِلَيْهِ ، فَاتَّبِعْنِى ، ادْخُلْ حَيْثُ أَدْخُلُ ، فَإِنِّى إِنْ رَأَيْتُ أَحَداً أَخَافُهُ عَلَيْكَ ، قُمْتُ إِلَى الْحَائِطِ ، كَأَنِّى أُصْلِحُ نَعْلِى ، وَامْضِ أَنْتَ ، فَمَضَى وَمَضَيْتُ مَعَهُ ، حَتَّى دَخَلَ وَدَخَلْتُ مَعَهُ عَلَى النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

فَقُلْتُ لَهُ اعْرِضْ عَلَىَّ الإِسْلاَمَ . فَعَرَضَهُ فَأَسْلَمْتُ مَكَانِى ، فَقَالَ لِى « يَا أَبَا ذَرٍّ اكْتُمْ هَذَا الأَمْرَ ، وَارْجِعْ إِلَى بَلَدِكَ ، فَإِذَا بَلَغَكَ ظُهُورُنَا فَأَقْبِلْ » . فَقُلْتُ وَالَّذِى بَعَثَكَ بِالْحَقِّ لأَصْرُخَنَّ بِهَا بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ . فَجَاءَ إِلَى الْمَسْجِدِ ، وَقُرَيْشٌ فِيهِ فَقَالَ يَا مَعْشَرَ قُرَيْشٍ ، إِنِّى أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ . فَقَالُوا قُومُوا إِلَى هَذَا الصَّابِئِ . فَقَامُوا فَضُرِبْتُ لأَمُوتَ فَأَدْرَكَنِى الْعَبَّاسُ ، فَأَكَبَّ عَلَىَّ ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَيْهِمْ ، فَقَالَ وَيْلَكُمْ تَقْتُلُونَ رَجُلاً مِنْ غِفَارَ ، وَمَتْجَرُكُمْ وَمَمَرُّكُمْ عَلَى غِفَارَ . فَأَقْلَعُوا عَنِّى ، فَلَمَّا أَنْ أَصْبَحْتُ الْغَدَ رَجَعْتُ فَقُلْتُ مِثْلَ مَا قُلْتُ بِالأَمْسِ ، فَقَالُوا قُومُوا إِلَى هَذَا الصَّابِئِ . فَصُنِعَ { بِى } مِثْلَ مَا صُنِعَ بِالأَمْسِ وَأَدْرَكَنِى الْعَبَّاسُ فَأَكَبَّ عَلَىَّ ، وَقَالَ مِثْلَ مَقَالَتِهِ بِالأَمْسِ . قَالَ فَكَانَ هَذَا أَوَّلَ إِسْلاَمِ أَبِى ذَرٍّ رَحِمَهُ اللَّهُ .

373 - İbn-i Abbas *radiyallahu anh*'dan şöyle rivâyet olunmuştur:

Bir kere İbn-i Abbas *radiyallahu anh*:

"Ebû Zerr *radiyallahu anh*'un nasıl müslüman olduğunu size bildireyim mi?" diye sordu. Bunun üzerine:

"Evet, bildir" denildi. İbn-i Abbas: "Ebû Zerr dedi ki:

"Ben Gıfar kabilesinden bir kimse idim. Günün birinde: "Mekke'de bir adam çıkmış, Rasûl olduğunu iddia ediyormuş" diye bize bir haber ulaştı. Ben de kardeşim Üneys'e: "Haydi Mekke'ye git de şu kimseyle görüş! Ve ne söylerse dinle ve onun hakkında edindiğin haberle bana gel" dedim. Nihayet kardeşim gitti, Rasûlullah'a kavuştu. Sonra dönüp geldi. Kardeşime:

"Ne haber var?" diye sordum. O da:

"Vallahi bir kişi gördüm ki o hayır ile emrediyor, şerden nehyediyor" dedi. Kardeşime:

"Gönlüme şifa verir bir haber getirmedin" dedim ve kendim bir dağarcık bir de asa aldım, sonra da Mekke'ye yöneldim. Mescid-i Haram'a geldim ama ben Rasûlullah'ı tanımıyordum. Onu başkasına sormayı da uygun görmüyordum. Zemzem suyu içiyordum ve mescidde bulunuyordum. Bu sırada yanıma Ali b. Ebû Talib *radiyallahu anh* uğradı ve:

"Sanıyorum ki şu adam gariptir" dedi. Ben:

"Evet, garibim" dedim. Ali:

"Öyle ise bizim eve buyur" dedi. Ali ile beraber gittim. Sabaha kadar o bana gelişimin sebebine dair bir şey sormadı. Ben de ona haber vermedim. Sabahleyin kalktım ve Rasûlullah'ı sormak üzere kuşluk vakti mescide gittim. Fakat kimse bana ona dair bir şey bildirmedi. Yine bana Ali *radiyallahu anh* uğradı ve:

"Bu adam için yerini öğrenme zamanı gelmedi mi?" diye sordu. Ben de:

"Hayır" dedim. Ali:

"Haydi, bize gidelim" dedi. Ali:

"Yahu senin işin nedir? Bu şehre niye geldin?" diye sordu. Ben de:

"Gizli tutacağına söz verirsen sana anlatırım" dedim. Ali:

"Emin ol öyle yaparım" dedi. Ben de şöyle anlattım:

"Duyduğuma göre burada bir kişi çıkmış, Rasûlüm dermiş. Onunla görüşmek üzere kardeşimi gönderdim. Fakat döndü geldi. Getirdiği haber bana kanaat vermedi. Bunun üzerine kendim bu zata varıp yüz yüze kavuşmak ve görüşmek istedim, buraya geldim." Ali:

"Hiç şüphesiz sen doğruya ulaştırıldın. İşte, ben Rasûlullah'ın yanına gidiyorum, arkamdan gel. Benim girdiğim yere sen de gir. Şayet ben yolda sana zarar vereceğinden korktuğum birisini görürsem, papucumu düzeltir gibi bir duvara yönelir dururum. Sen bana uyma, durma git" dedi. Ali gitti. Ben de onun ile beraber gittim. Nihayet o, Rasûlullah'ın huzuruna girdi. Onunla beraber ben de girdim. Hemen Rasûlullah'a:

"Ya Rasûlallah! Bana İslâm'ı öğret" dedim. O da anlattı. Ben de oracıkta hemen müslüman oldum. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ey Eba Zerr! Bu işi gizli tut ve memleketine dön git. Sonra bizim, kâfirlerin baskılarına karşı koyabilecek gücümüzün olduğu haberi sana ne zaman erişirse hemen gel" buyurdu. Ben de:

"Ya Rasûlallah! Seni hak Rasûl olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki ben bu kelimeyi en azılı müşriklerin ortasında muhakkak haykıracağın" dedim. Kureyş mescitte toplu bir halde iken Ebû Zerr mescide geldi de:

"Ey Kureyş cemaati! Bütün varlığımla bilir ve size bildiririm ki Lâ ilâhe illallah Muhammeden Abduhu ve Rasûluhu (Allah'tan başka ibadete layık hiçbir ilah yoktur, Muhammed O'nun kulu ve Rasûlüdür)" dedi. Kureyş müşrikleri de:

"Saldırın şu sabii'ye (mevcut dinleri terk edip hiç duyulmamış yeni bir dine bağlanan)" dediler ve kalktılar, beni öldürmek için sıra dayağına çektiler. Bu sırada Abbas üzerime kapandı ve sonra onlara döndü:

"Helak olasınız. Gıfar'dan bir kişiyi öldürüyorsunuz Gıfar ise sizin ticaret yeriniz ve yol uğrağınızdır" dedi ve Kureyşliler benden çekindiler. Ertesi gün sabah vakti ben yine mescide gittim. Önceki günkü gibi yine haykırdım Onlar da:

"Kalkın şu sabii'ye hücum edin" dediler. Ve önceki günkü gibi beni öldüresiye dövdüler. Yine Abbas imdadıma yetişip üzerime kapandı. Önceki gün söylediğini o günde söyledi." İbn-i Abbas:

"Allah rahmet etsin. Ebû Zerr'in İslâm'a girme olayı böyle oldu" demiştir. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Hak ile batıl arasındaki savaş kıyamete kadar sürecektir. Şeytan ve yandaşları hak taraftarlarını zayıflatmak, yenmek ve yoketmek için ellerinden gelen herşeyi yapmıştır ve yapacaklardır. Fakat Allah'ın yardım ve zaferi -şeytanın taraftarları ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar- daima hak taraftarları ile beraberdir. Çünkü hakka inanıp hakkı yüklenenler en yüce davaya, en ulvi mücadeleye ve en mükemmel hareket metoduna sahiptir. Zira onların yaşantılarını olduğu kadar mücadelelerini de ilahi vahiy düzenler.

Rabbi Zü'l Celal, Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e indirdiği ve kıyamete kadar baki ve geçerli kıldığı mükemmel şeriatte, ilahi davetin Mekke döneminde izlenecek hareket metodunu da bildirmiş ve bunu Mekke benzeri tüm toplumlar için genelleştirmiştir. Mekke müşrik toplumu ve Mekke benzeri toplumların yaşantısına, adetlerine, inançlarına, en önemlisi ilahi hakikate karşı takındıkları tavır ve bu husustaki düşüncelerine baktığımızda; bu dinin böylesi bir toplum içinde mücadele veren İslâm davetçileri hakkında belirlediği hareket metodunun ne kadar gerçekçi ve ne kadar pratik olduğunu görürüz. Bu davaya ve bu davayı yüklenenlere her taraftan çeşitli saldırıların geldiği; sadece Lâ ilâhe illallah'ı tebliğ edenlerin değil, ilahi hakikate hakkıyla inananların dahi yokedilmeye çalışıldığı müşrik toplumlarda, davetçilerin izleyeceği hareket metodunda gizlilik esas olmalıdır. İşte, İslâmi hareket metodunun pratikliği ve gerçekçiliği de buradan kaynaklanmaktadır. Müşriklerin ve hak düşmanlarının, bu ulvi davaya karşı kin, düşmanlık ve saldırıları malumdur ve bir gerçektir. Bu gerçek asla gözardı edilemez. Öyleyse Lâ ilâhe illallah inancını toplumlarda hakim kılmak için izlenecek metodda da bu gerçeklerin gözardı edilmemesi ve metodun bu gerçeklere cevap verebilecek nitelik ve pratiklikte olması gerekir. Her şeyi en iyi bilen Allah-u Teâlâ Mekke ve benzeri toplumlarda izlenmek üzere teşri kıldığı hareket metodunda gizliliği esas alarak bunu sağlamıştır. Ve her hususta olduğu gibi bu hususta da örnek olarak, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i göstermiştir. Yukarıdaki hadislere bu açıdan baktığımızda, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Mekke dönemi mücadelesinde gizliliğin yerini ve önemini gayet net olarak görebiliriz. Peki, bu gizliliğin kapsamı, sınırları ve uygulamasındaki şartlara bağlı değişimler ne olmalıdır? Allah Rasûlü, ilahi direktifler dahilinde organizeli ve planlı bir cemaat oluşturmuştu. Binaenaleyh, gizliliğin kapsamına öncelikle bu topluluk

fertlerinin şahsiyetleri giriyordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Ebû Necih *radiyallahu anh*'u davetine muhatap kılacak kadar güvenilir görmesine rağmen, İslâmı kabul edenler kimler olduğunu sorduğunda, o an için yanında bulunan Ebû Bekir ve Bilal'i göstermesi ve başka bir şey söylememesi bu gerçeği te'yid eder. Zira o anda tevhide inanan müslümanların sayısı daha fazla idi. Ama Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bunu gizlemiştir. Gizliliğin kapsamına giren diğer bir husus da Rasûlullah'ın İslâm cemaati ile ilgili çalışmalarını yürüttüğü evlerdi. Ebû Zerr hadisinde, Ali *radiyallahu anh*'un, Ebû Zerr'i Rasûlullah'a götürmeden önce uzun süre izlemesi ve güvenilir biri olduğunu anladıktan sonra çok ince ve pratik bir plan kullanarak onu, Rasûlullah'ın çalışmaları yönettiği eve, çevreden dikkat çekmeyecek şekilde götürmesi, bu gerçeğe işaret eder. Her ne kadar bazı konularda değişiklik söz konusu olmasa da gizliliğin kapsamına giren şeyler zamana, zemine ve şartlara göre değişiklik arzedebilir. Bu da gizliliğin uygulanmasındaki şartlara bağlı değişimleri gündeme getirir. Ve bu hususta da en güzel örnek Rasûlullah'tır. Nitekim ilahi davetin Mekke dönemi -gizliliğini uygulanmasındaki değişimler gözönünde tutularak- üç safhaya ayrılabilir: İlk safha tam gizlilik dönemidir ki bu safhada hem tebliğ hem de cemaat gizlidir. Tebliğ ancak güvenilirliği ispat edilmiş kimselere yapılır, ikinci dönemi açık dönemdir. Bu safhaya açıklık sıfatını kazandıran, tebliğin açık olmasıdır, yoksa cemaat yine gizlidir. Bu dönemde herkes tebliğin muhatabıdır. Üçüncü dönem ise hicret ve İslâmi devletin inşası dönemidir. Ana hatlarıyla bu safhalara baktığımızda gizlilikteki şartlara bağlı değişimleri apaçık görebiliriz. Bu hususta gözönünde tutulan ilk şart, cemaat yapısının oturaklılığı, dışarıdan gelebilecek sadırılara karşı dayanıklılığı ve fertlerin olgunluğudur. Safhalardaki değişimler, bu hususlardaki gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkar.

Burada şu soru sorulabilir: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in böyle bir metod izlemesindeki sebep vahiy midir, yoksa şartları gözönünde tutarak Rasûlullah'ın ortaya koyduğu şahsi içtihadleri midir? Bu metod her yönüyle Rabbanidir ve vahiyden hayat bulmaktadır. Zira Allah-u Teâlâ'nın risalet görevinin ilk hedefi olan ve inananlar üzerine farz kıldığı tebliğ gibi hayati derecede önemli bir hususta izlenecek metodu, insanların şahsi içtihadlerine bırakması asla mümkün değildi. Bu, naklin ispat, aklın da doğruluğuna delalet ettiği bedihi bir gerçektir. Kur'ân ve sünnet gerek bu metodun gerekse bu metodu şekillendiren gizlilik esasının ancak ve ancak Allah'ın emirleri ile ortaya konduğunu ispat etmekte. Ve Rabb-ü Zü'l Celal, Mekke benzeri toplumlarda verilecek her mücadelede, Rasûlullah'ın pratik uygulamasındaki şart ve illet benzerlikleri esas alınarak toplumsal ve siyasal hiçbir gerçeği gözardı etmeyen bu metodun

uygulanmasını farz kılmıştır. Evet, bugün bu ümmeti düzeltecek olan şey, ancak ve ancak bu ümmetin ilk neslini düzelten şeydir.

2 - Ebû Zerr *radiyallahu anh*'un, Rasûlullah'ın uyarısına rağmen, açıkça imanı haykırması, İslâm'ın hareket metodunun belirlenmesi hususunda herhangi bir önem teşkil etmez. Onun bu davranışı sadece kendi düşüncesinin bir ürünü ve kalbine yerleşen tevhid itikadının verdiği hareketliliği kontrol edememesinin bir sonucudur. Nitekim Ebû Zerr *radiyallahu anh*'un bu hareketi neticede kedisine saldırılmasından başka bir şeye sebep olmamıştır. Oysa İslâm'ın bildirdiği tebliğ metodunda davanın ve davetçinin korunması ve yapılan her harekette bir faydanın umulması veya umulan şeylere yönelinmesi esastır. Binaenaleyh bizim için gerçek örnek Ebû Zerr *radiyallahu anh*' un bu çıkışı değil, Rasûlullah'ın ona ısrarla tavsiye ettiği gizliliktir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Ebû Zerr *radiyallahu anh* tevhid kelimesini apaçık haykıracağını söylediğinde susmasının sebebi ise bunu tasdik değil adeta coşan Ebû Zerr'i önlenmesinin mümkün olmadığını ve neticede zarar gelecekse bile bunun Ebû Zerr'in şahsında noktalanıp cemaate yansımayacağını bilmesidir. Zira Ebû Zerr *radiyallahu anh* tebliğ hususunda gizliliğe riayet etmemesine rağmen, teşkilatın gizliliği hakkında en ufak bir hata yapmamıştır.

3 - Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Ebû Necih radiyallahu anh'un sorusu üzerine risaletinin sebebini "putları kırmak, Allah'ı birleyip O'na hiçbir şeyi şirk koşmamak" şeklinde açıklaması, İslâm'ın emrettiği imanın tarifini açık, net ve güzel bir şekilde ortaya koyar. Evet, iman etmek için gereken ilk şart kafalardaki, kalplerdeki, sosyal ve şahsi yaşamdaki tüm maddi ve manevi putları kırmak, tağutları devirmek ve her hususta hakimiyeti Allah'a teslim etmektir. Ancak bundan sonra Allah gerçek manası ile birlenebilir. Putlar inkâr edilip Allah'a iman gerçekleştikten sonra kula yüklenen ilk vazife Allah'a şirk koşmaktan kaçınmak, dolayısıyla putlardan ve tağutlardan imtina etmektir. İşte gerçek imanın keyfiyeti budur.

4 - Ebû Zerr ve Ebû Necih *radiyallahu anh*'un tavırlarında hakka talip olmanın gayet saf ve güzel örneklerini görmekteyiz. Her türlü zorluğuna rağmen, koyu bir cahiliyyenin pisliklerinden sıyrılmak, onların haksızlığını keşfedebilmek ve insanların ezici çoğunluğunu karşısına alabilmek o kadar kolay iş değildir, elbette. Kendisi gibi düşünen insanları bulma arayışı içinde bulunmak ve uzakta da olsa böyle bir kişinin varlığını sezince hemen ona koşmak ve ilahi hakikate itirazsız rıza gösterebilmek gerçekten büyük bir samimiyeti gerektirir. Onları bu derece samimiyetle böyle davranmaya sevkeden asıl sebep de halisane olarak hakka talip olmalarıdır. İşte hakka talibiyet ve teslimiyet budur.

SIR SAKLAMA

عَنْ أَنَسٍ قَالَ أَتَى عَلَىَّ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا أَلْعَبُ مَعَ الْغِلْمَانِ – قَالَ – فَسَلَّمَ عَلَيْنَا فَبَعَثَنِى إِلَى حَاجَةٍ فَأَبْطَأْتُ عَلَى أُمِّى فَلَمَّا جِئْتُ قَالَتْ مَا حَبَسَكَ قُلْتُ بَعَثَنِى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِحَاجَةٍ . قَالَتْ مَا حَاجَتُهُ قُلْتُ إِنَّهَا سِرٌّ . قَالَتْ لاَ تُحَدِّثَنَّ بِسِرِّ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحَداً . قَالَ أَنَسٌ وَاللَّهِ لَوْ حَدَّثْتُ بِهِ أَحَداً لَحَدَّثْتُكَ يَا ثَابِتُ .

374 - Enes *radiyallahu anh*'dan: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ben çocuklarla oynarken yanıma geldi ve bize selam verdi. Beni bir işe yolladı. Bu yüzden annemin yanına vaktinde gelemedim. Annem:

"Neden geç kaldın?" diye sordu. Ben:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* beni bir işe yollamıştı" dedim.

"O iş ne idi?" deyince ben de: "O bir sırdır" dedim. Bunun üzerine annem: "Rasûlullah'ın sırrını hiçbir kimseye söyleme" dedi.

Enes der ki:

"Ey Sabit! Eğer bu sırrı bir kimseye söyleyecek olsaydım muhakkak sana söylerdim." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâmın, cahili sistemlerde mücadele veren mü'minler hakkında belirlediği hareket metodunun merkezini teşkil eden gizlilik esasının pratik uygulamasında, ortaya çıkan en önemli hususlardan birisi sır saklamaktır. Bu davanın, gizlenmesini emrettiği şeyler bir sır olarak telakki edilmedikçe, gizlilik esası tam manasıyla gerçekleşmiş olamaz. Dava adamlarının gerek cemaat sırlarını, gerekse müslümanların güvenliğiyle ilgili tüm diğer sırları büyük bir itina ve ciddiyetle muhafaza etmeleri, davanın güvenliği ve devamlılığı açısından gayet önemlidir. Zira hak düşmanlarının daima müslümanların zayıf noktalarını, gizli yanlarını keşfetmeye çalıştıkları bir gerçektir. Gizlilik ve sır saklamanın, sahabe toplumu içinde çocuk yaşta olanından en yaşlısına kadar, kadın erkek herkesin hareketlerinde ne derece köklü olduğuna ve onların bu hususta gösterdiği itina ve öneme bakıldığında konunun hassasiyeti daha iyi hissedilecektir.

GERÇEK İHTİYAÇ SAHİBİ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لَيْسَ الْمِسْكِينُ الَّذِى يَطُوفُ عَلَى النَّاسِ تَرُدُّهُ اللُّقْمَةُ وَاللُّقْمَتَانِ وَالتَّمْرَةُ وَالتَّمْرَتَانِ ، وَلَكِنِ الْمِسْكِينُ الَّذِى لاَ يَجِدُ غِنًى يُغْنِيهِ ، وَلاَ يُفْطَنُ بِهِ فَيُتَصَدَّقُ عَلَيْهِ ، وَلاَ يَقُومُ فَيَسْأَلُ النَّاسَ »

375 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Hani o sadaka için halkı kapı kapı dolaşıp halkın kendisine bir iki lokma, bir iki hurma verdiği dilenci yok mu? Bunlar miskin değildir. Belki gerçek miskin kendini geçindirecek birşeyi olmayan ve kendisine sadaka vermek için halkça bilinemeyen ve insanlardan bir şey istemeyen kimsedir."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini her vesile ile İslâm toplumunun fertleri arasında yardımlaşmayı, dayanışmayı tavsiye edip kişileri buna teşvik eder. Dinimiz yardımlaşma müessesesinin art niyetli kişilerce şahsi çıkarlar uğruna suistimalini önlemek için de gereken tüm ölçüleri beyan etmiştir. Yukardaki hadis bu çerçevede, gerçek ihtiyaç sahibini tarif ediyor. Allah Rasûlü, vicdan sömürüsü yaparak, yardıma ihtiyacı olmadığı halde insanlardan yardım talebinde bulunan ve bunu kendisi için kolay, meşakkatsiz bir geçim kaynağı edinen kimseleri yeriyor ve böyle kimseleri tanımak için onların insanlardan yüzsüzce isteyişini ölçü gösteriyor. Asıl ihtiyaç sahibi ise muhtaç olduğunu isanlardan utanarak gizleyen ve sıkıntı içinde kıvrandığı halde sabreden mü'minlerdir. İşte diğer müslümanlar da bu durumdaki kardeşlerini araştırıp bulmak ve onun sıkıntısını gidermeye çalışmak zorundadır. Bu, İslâm kardeşliğinin bir gereğidir.

KİŞİNİN MALI, ÖLMEDEN ÖNCE ALLAH YOLUNDA SARFETTİĞİDİR

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَيُّكُمْ مَالُ وَارِثِهِ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنْ مَالِهِ » . قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا مِنَّا أَحَدٌ إِلاَّ مَالُهُ أَحَبُّ إِلَيْهِ . قَالَ « فَإِنَّ مَالَهُ مَا قَدَّمَ ، وَمَالُ وَارِثِهِ مَا أَخَّرَ »

376 - Abdullah b. Mesud ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ashabına:

"Hanginize mirasçısının malı kendi malından çok sevimlidir?" diye sordu. Onlar da:

"Ya Rasûlallah! İçimizde hiçbir kimse yoktur ki malı kendisine diğer mallardan daha sevimli olmasın" dediler.

Rasûlullah buyurdu ki:

"Kişinin kendi malı ölmeden önce, Allah yolunda harcadığı malıdır. Mirasçısının malı da kişinin Allah yolunda harcamayıp mirasçısına bıraktığıdır."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte mal ve zenginlik konusunda en doğru ölçü... İslâm, malı yığıp biriktirmeyi değil, Allah yolunda, Allah'ın dininin yücelmesi ve hakim olması için harcamayı emreder. İşte budur kişinin asıl kazancı... Zira yığdığı fakat Allah yolunda harcamadığı mal ne kadar çok olursa olsun, neticede ancak mirasçılara kalacak ve o kişinin ne dünyasına ne de ahiretine hiçbir fayda vermeyecektir. Ama Allah yolunda harcanan mal böyle değildir. Çünkü bu uğurda harcanacak her kuruş Allah katında kat kat fazlasıyla karşılık görecektir. İşte gerçek ve ebedi kazanç da budur. Allah, hayatlarını bu dinin yoluna adamış kimselere nasıl canlarıyla cihadı emrediyorsa aynı şekilde ebedi saadete erişmek için malla cihadı da emrediyor ve sadece yığmak için mal kazanmaktan nehyedip Allah yolunda harcama gayesiyle kazanmayı esas kabul ediyor.

KIYAMETİN VAKTİ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ بَيْنَمَا النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى مَجْلِسٍ يُحَدِّثُ الْقَوْمَ جَاءَهُ أَعْرَابِىٌّ فَقَالَ مَتَى السَّاعَةُ فَمَضَى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُحَدِّثُ ، فَقَالَ بَعْضُ الْقَوْمِ سَمِعَ مَا قَالَ ، فَكَرِهَ مَا قَالَ ، وَقَالَ بَعْضُهُمْ بَلْ لَمْ يَسْمَعْ ، حَتَّى إِذَا قَضَى حَدِيثَهُ قَالَ « أَيْنَ – أُرَاهُ – السَّائِلُ عَنِ السَّاعَةِ » . قَالَ هَا أَنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ . قَالَ « فَإِذَا ضُيِّعَتِ الأَمَانَةُ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ » . قَالَ كَيْفَ إِضَاعَتُهَا قَالَ « إِذَا وُسِّدَ الأَمْرُ إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ »

377 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir: Meclisin birinde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* huzurundakilere söz söylerken bir arabi gelip:

"Kıyamet ne zamandır?" diye sordu. Rasûlullah sözünü kesmeyip devam buyurdu. Oradakilerin kimi (kendi kendine): "Arabinin ne dediğini işitti ama sualinden hoşlanmadı." Kimi de: "Belki işitmedi" diye hükmetti. Nihayet Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sözünü bitirince:

"O, kıyameti soran nerede?" dedi. Bunun üzerine:

"Emanet kayboldu mu bekle!" buyurdu. Yine arabi:

"Emaneti kaybetmek nasıl olur?" diye tekrar sorunca:

"İş ehli olmayana verildi mi, kıyameti bekle" buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Yemek yeme adabından, devleti idare şekline kadar her şey hakkında bir hüküm bildiren bu din, soru sorma ve konuşma adabını da beyan etmiştir. Uygunsuz zamanda ve uygunsuz sorular sormak Allah'ın hoşnutsuzluğuna sebep olduğu gibi insanların da eleştirisine neden olur. Hele bu şekilde davranışlar, âlim ya da lider konumundaki şahıslara karşı olursa, daha kötü sonuçlar doğurabilir.

2 - İslâm dini; nizam ve düzen demektir. Her hususta en mükemmel düzeni ortaya koymuş olan dinimiz, bu düzenin sağlanması açısından ehliyet konusuna büyük önem vermiştir. Zira işin ehline verilmemesi fitnelere sebep olur ve fitneler de kıyametin alametleridir. Ne kadar küçük ve önemsiz olarak görünse de, mutlaka her işin en iyisini o işin bileni yapar. Bu, önemsiz işlerde bile böyle olduğuna göre, Allah'ın dinini tebliğ ve irşad etmek, insanlara muhtaç oldukları imanı, tevhidi eksiksiz ulaştırabilmek gibi son derece mühim bir konuda ehliyet sahibi olmak çok daha gerekli ve önemlidir. Bu yüzden davetçi, bu gibi konularda ilmini tam ve delillere dayanarak öğrenmiş ve hayat pratiğine aktararak bu inancın canlı bir örneği olmalıdır. Zaten, dinin esası olan tevhid konusunda cehaleti bulunan bir kimsenin, değil davetçiliğinden, imanından bile söz edilemeyeceği gayet açıktır.

3 - Müslümanlar hakkında, kötülüğe karşılık iyilikle mukabele esasına dayanan İslâm kardeşliği, müslümanlarca kendilerine yapılan münasebetsizce davranışlara, uygunsuz sorulara karşı âlimlerin -ki bu tabir kapsamına, İslâmi konularda ilmine başvurulan her müslüman girer- olgun olmasını ve bunu ağırbaşlılıkla karşılayıp ne kadar uygunsuz sorulsa da, önemli sorulara en uygun ve en tatmin edici cevabı vermelerini gerektirir.

KÂFİRLERİN AZABI

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَا بَيْنَ مَنْكِبَىِ الْكَافِرِ مَسِيرَةُ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ لِلرَّاكِبِ الْمُسْرِعِ »

378 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"(Kıyamet gününde) **kâfirin iki omuzu arası süratli bir süvari yürüyüşü ile üç günlük mesafedir"** buyurmuştur. ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Şirk ve küfür; kulun Allah'a karşı işleyebileceği suçların en büyüğü ve en korkuncudur. Bu yüzden Allah kendisine şirk koşulmasını asla affetmeyeceğini bildirip bu kimselere en büyük azabı vereceğini va'zetmiştir. İşte bu yüzden Allah-u Teâlâ şirk veya kendisini ebedi olarak cehenneme sokacak bir küfür üzere ölen kimsenin vücudunu, cehennemde daha fazla azap görmesini sağlamak için büyütecektir. Çünkü vücudun büyüklük ve genişliğine oranla, ateşin temas edeceği yüzey de genişleyecek ve böylelikle o kişi daha çok acı duyacaktır.

ÂZAB VE MÜKÂFATIN PSİKOLOJİK YÖNÜ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لاَ يَدْخُلُ أَحَدٌ الجَنَّة إِلاَّ أُرِىَ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ ، لَوْ أَسَاءَ ، لِيَزْدَادَ شُكْراً ، وَلاَ يَدْخُلُ النَّارَ أَحَدٌ إِلاَّ أُرِىَ مَقْعَدَهُ مِنَ الجَنَّة ، لَوْ أَحْسَنَ ، لِيَكُونَ عَلَيْهِ حَسْرَةً »

379 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah'ın şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Kedisine verilen nimetin değerini daha iyi anlayıp daha çok şükür etmesi için cennete girecek olan herkese, şayet şirk veya haram işleyip cehenneme girseydi nereye koyulacağı gösterilecektir. Aynı şekilde üzüntüsü daha da artsın diye cehenneme girecek olan herkese, şayet şirk veya haram işlemeseydi cennette kazanacağı makam da gösterilecektir."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ ahirette, kâfirlere vereceği azabı ve mü'minlere vereceği mükâfatı tam manasıyla hissettirmek için, cezalandırmanın ve ödüllendirmenin, maddi ve psikolojik her iki şeklinide gerçekleştirecektir. Mü'minlerin cennete girip burada diledikleri her şeyi bulmaları mükâfatlandırmanın kâfirlerin cehenneme girip çılgın bir azaba çarptırılmaları da cezalandırmanın maddi yönüdür. Yukarıdaki hadiste bahsedilen olayın yani; cennetliklere, cehenneme girmeleri halinde verilecek azabın ve cehennemliklere, cennete girmeleri durumunda verilecek mükâfatın gösterilmesi ahiret azap ve mükâfatının psikolojik yönüdür.

CENNET VE CEHENNEM EBEDİDİR

عَنْ أَبِى سَعِيدٍ الْخُدْرِىِّ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « يُؤْتَى بِالْمَوْتِ كَهَيْئَةِ كَبْشٍ أَمْلَحَ فَيُنَادِى مُنَادٍ يَا أَهْلَ ، فَيَشْرَئِبُّونَ وَيَنْظُرُونَ فَيَقُولُ هَلْ تَعْرِفُونَ هَذَا فَيَقُولُونَ نَعَمْ هَذَا الْمَوْتُ ، وَكُلُّهُمْ قَدْ رَآهُ ، ثُمَّ يُنَادِى يَا أَهْلَ النَّارِ ، فَيَشْرَئِبُّونَ وَيَنْظُرُونَ ، فَيَقُولُ هَلْ تَعْرِفُونَ هَذَا فَيَقُولُونَ نَعَمْ هَذَا الْمَوْتُ ، وَكُلُّهُمْ قَدْ رَآهُ ، فَيُذْبَحُ ثُمَّ يَقُولُ يَا أَهْلَ ، خُلُودٌ فَلاَ مَوْتَ ، وَيَا أَهْلَ النَّارِ ، خُلُودٌ فَلاَ مَوْتَ ثُمَّ قَرَأَ (وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِىَ الأَمْرُ وَهُمْ فِى غَفْلَةٍ) وَهَؤُلاَءِ فِى غَفْلَةٍ أَهْلُ الدُّنْيَا (وَهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ) .

380 - Ebû Said-i Hudri ***radiyallahu anh*'dan** rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Kıyamet günü ölüm, aklı-karalı alaca bir koç şeklinde getirilecek. Bir çağırıcı: "Ey cennet halkı!" diye bağıracak. Cennettekiler hemen boyunlarını uzatıp başlarını kaldıracaklar ve bakacaklar. Bunun üzerine çağırıcı: "Bunu bilir misiniz?" diye sorar. Cennet halkının hepsi onu görerek: "Evet biliriz, bu ölümdür" derler. Sonra çağırıcı: "Ey cehennem halkı!" diye yüksek sesle seslenir. Onlar da boyunlarını uzatıp başlarını kaldırır, bakarlar. Çağırıcı: "Bunu biliyor musunuz?" diye sorar. Onlar da onu görerek: "Evet biliriz, bu ölümdür" derler. Bundan sonra koç suretindeki ölüm cennetle cehennem arasında boğazlanır. Bundan sonra çağırıcı: "Ey cennet halkı! Cennette ebedi yaşayacaksınız, artık ölüm yoktur." Cehennem halkına da: "Ey cehennemlikler!

Siz de karargâhınızda ebedisiniz, size de ölüm yoktur." Diyecek. Bundan sonra çağırıcı:

"Habibim! Onlar (müşrikler) **gaflette iken onlar iman etmezlerken** (keşke iman etseydik) **diye hasret çekecekleri bir günün dehşetiyle korkut." (Meryem: 39) ayetini okur."**

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Dünya tüm insanlar için bir imtihan sahasıdır. Kim bu dünyada iken Allah'a iman eder ve hayatını her yönüyle sadece Allah'ın istediği gibi düzenleyerek O'na hiçbir şeyi şirk koşmadan ölürse cennete girer. Kim de Allah'a -Allah'ın istediği şekilde- iman etmezse veya hayatının bir bölümünü de olsa Allah'tan başkasının emir ve yasaklarına göre düzenleyerek Allah'a eş koşarsa cehenneme girer. Bu gibi müşrikler cehennemde ebedi kalıcıdırlar.

Lâ ilâhe illallah'ın manasını bilerek tasdik eden ve onun şartlarını tam anlamıyla yerine getiren, hayatlarını tüm yönleriyle buna göre düzenleyen mü'minler haram işleseler bile ancak işledikleri haramları nisbetinde cehennemde azap görürler. Fakat neticede Allah'ın kendilerine birer nimet olmak üzere va'detmiş olduğu cennetlere ebedi olarak girerler. İşte bu Allah'ın mü'minlere söz verdiği mutlu neticedir.

DECCAL'İN İMTİHANI

قَالَ حُذَيْفَةُ ابن اليمان رضي الله عنه إِنِّى سَمِعْتُهُ يَقُولُ « إِنَّ مَعَ الدَّجَّالِ إِذَا خَرَجَ مَاءً وَنَاراً ، فَأَمَّا الَّذِى يَرَى النَّاسُ أَنَّهَا النَّارُ فَمَاءٌ بَارِدٌ ، وَأَمَّا الَّذِى يَرَى النَّاسُ أَنَّهُ مَاءٌ بَارِدٌ فَنَارٌ تُحْرِقُ ، فَمَنْ أَدْرَكَ مِنْكُمْ فَلْيَقَعْ فِى الَّذِى يَرَى أَنَّهَا نَارٌ ، فَإِنَّهُ عَذْبٌ بَارِدٌ »

381 - Huzeyfe b. Yeman ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Deccal çıktığı zaman yanında bir su, bir de ateş bulunacaktır. Fakat halkın ateş sandığı soğuk bir sudur. Soğuk su sandığı da yakıcı bir ateştir. Deccal'in çıktığını sizden her kim işitirse ateş şeklinde gördüğü tarafta bulunsun! Çünkü o, tatlı, soğuk bir sudur." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Kıyamete yakın bir zamanda Deccal'in çıkması haktır. Rasûlullah, birçok hadislerinde, müslümanları Deccal'in fitnesinden sakındırmak için, onun bir takım ayırıcı özelliklerini bidirmiştir.

Allah insanları denemek için Deccal'e bazı üstün kuvvetler verecektir. Hatta onun yanında bir cennet ve bir de cehennem bulunacaktır. Fakat Deccal'in hayır dediği nasıl daima şer ise, bunun gibi yanında bulunan ateş ve zahiren kötü olan her şey de, aslında hayır ve doğrudur. Bu sebeple, müslümanların daima Deccal'in dediklerinin tersini yapması, onun fitnesinden korunmanın yegâne yoludur.

NAMAZ KILAN, ORUÇ TUTAN, KUR'ÂN OKUYAN KÂFİRLER

عَنْ أَبِى سَعِيدٍ الْخُدْرِىِّ – رضى الله عنه – أَنَّهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « يَخرُجُ فِيكُمْ قَوْمٌ تَحْقِرُونَ صَلاَتَكُمْ مَعَ صَلاَتِهِمْ ، وَصِيَامَكُمْ مَعَ صِيَامِهِمْ ، وَعَمَلَكُمْ مَعَ عَمَلِهِمْ ، وَيَقْرَءُونَ الْقُرْآنَ لاَ يُجَاوِزُ حَنَاجِرَهُمْ ، يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينَ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ ، يَنْظُرُ فِى النَّصْلِ فَلاَ يَرَى شَيْئاً ، وَيَنْظُرُ فِى الْقِدْحِ فَلاَ يَرَى شَيْئاً ، وَيَنْظُرُ فِى الرِّيشِ فَلاَ يَرَى شَيْئاً ، وَيَتَمَارَى فِى الْفُوقِ »

382 - Ebû Said el-Hudri ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet olunmuştur:

"Sizin içinizde öyle zümreler türeyecektir ki, siz, onların namazlarının yanında kendi namazlarınızı, onların oruçlarının yanında kendi oruçlarınızı, onların iyi işleri yanında kendi salih amellerinizi küçümseyeceksiniz. Onlar Kur'ân da okuyacaklar. Fakat Kur'ân onların gırtlaklarını geçmeyecek. Onlar, okun avdan (delip) **çıktığı gibi dinden çıkacaklar. Okun sahibi okunun demirine bakar** (kan namına) **bir şey göremez. Ağaç kısmına, bakar, orada da bir şey göremez. Sonra avcı şüpheyle, okta, yayın ipinin girdiği oluğa bakar, orada da kan izi görülemez."**

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İşte Allah Rasûlünün çok önceden bildirdiği ve yakın tarihte ve hatta günümüzde örneklerine sık sık rastladığımız insan tipi: Bol bol Kur'ân okuduğu halde okuduğu Kur'ân'ın emirlerini hayat pratiğine aksettirmeyen; iman iddiasında bulunduğu halde, imanın ilk şartı olan tevhidi değil yaşamak, manasını bile bilmeyen ve şuursuzca işlediği salih amellerle müslümanlık iddiasında bulunan kimse... Zahiren yaptıkları amelleri ile İslâmi göründüğü halde, İslâm'dan ve İslâmi şuurdan habersiz olanlar... Allah bu kimselerin iman iddialarını reddediyor ve yaptıkları amellerin kendilerine hiç fayda sağlamayacağını yüzlerine vururcasına beyan ediyor.

Evet, tevhid itikadından yoksun olarak yapılan her amel boştur, faydasızdır. Kişileri değerlendirirken ölçümüz, bol bol ama şuursuzca namaz kılmaları ya da şuursuzca Kur'ân okumaları değildir, şüphesiz. Yegâne ölçü, sahih bir tevhid akidesine sahip olup olmadığı ve bu akideyi hayat pratiğinde gösterip göstermediğidir.

FİTNE KAYNAĞI YAHUDİ VE YAHUDİNİN ZEVALİ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ لَمَّا فُتِحَتْ خَيْبَرُ أُهْدِيَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَاةٌ فِيهَا سَمٌّ ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « اجْمَعُوا لِى مَنْ كَانَ هَا هُنَا مِنَ الْيَهُودِ » . فَجُمِعُوا لَهُ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « إِنِّى سَائِلُكُمْ عَنْ شَىْءٍ فَهَلْ أَنْتُمْ صَادِقِىَّ عَنْهُ » . فَقَالُوا نَعَمْ يَا أَ بَا الْقَاسِمِ . فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ أَبُوكُمْ » . قَالُوا أَبُونَا فُلاَنٌ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « كَذَبْتُمْ بَلْ أَبُوكُمْ فُلاَنٌ » . فَقَالُوا صَدَقْتَ وَبَرِرْتَ . فَقَالَ « هَلْ أَنْتُمْ صَادِقِىَّ عَنْ شَىْءٍ إِنْ سَأَلْتُكُمْ عَنْهُ » . فَقَالُوا نَعَمْ يَا أَبَا الْقَاسِمِ ، وَإِنْ كَذَبْنَاكَ عَرَفْتَ كَذِبَنَا كَمَا عَرَفْتَهُ فِى أَبِينَا . قَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ أَهْلُ النَّارِ » . فَقَالُوا نَكُونُ فِيهَا يَسِيراً ، ثُمَّ تَخْلُفُونَنَا فِيهَا . فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « اخْسَئُوا فِيهَا، وَاللَّهِ لاَ نَخْلُفُكُمْ فِيهَا أَبَداً » . ثُمَّ قَالَ لَهُمْ « فَهَلْ أَنْتُمْ صَادِقِىَّ عَنْ شَىْءٍ إِنْ سَأَلْتُكُمْ عَنْهُ » . قَالُوا نَعَمْ . فَقَالَ « هَلْ جَعَلْتُمْ فِى هَذِهِ الشَّاةِ سُمًّا » . فَقَالُوا نَعَمْ . فَقَالَ « مَا حَمَلَكُمْ عَلَى ذَلِكَ » . فَقَالُوا أَرَدْنَا إِنْ كُنْتَ كَذَّاباً نَسْتَرِيحُ مِنْكَ ، وَإِنْ كُنْتَ نَبِيًّا لَمْ يَضُرَّكَ

383- Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

"Hayber fetholunduğu zaman Rasûlullah'a, Haris kızı Zeyneb tarafından içi zehirli, kızartılmış bir koyun hediye edildi. Bunun zehirli olduğu kendisine vahiy ile bildirilen Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ashaba:

"Hayber'de ne kadar yahudi varsa bana toplayın" buyurdu. Ashab da toplayıp getirdiler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bunlara hitap ederek:

"Size bir şey soracağım, bana doğru cevap verir misiniz?" dedi. Yahudiler:

"Evet, doğrusunu söyleriz" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yahudilere:

"Sizin büyük babanız kimdir?" diye sordu. Onlar da: "Falandır" diye cevapladılar. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* onlara:

"Yalan söylediniz, büyük babanız falandır" diye onları yalanladı. Yahudiler:

"Doğru söyledin" diye onu tasdik ettiler. Yine Rasûlullah yahudilere:

"Size bir şey daha soracağım. Bana doğrusunu söyler misiniz?" diye sordu. Onlar da:

"Evet, ya Ebe'l Kasım, söyleriz. Hem biz yalan söylesek de sen bizim yalanımızı bilirsin. Nasıl ki bizim babamızı bilmiştin!" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah onlara:

"Cehennemlikler kimlerdir?" diye sordu. Yahudiler: "Biz az bir zaman cehennemde bulunacağız, sonra siz bizim yerimize cehenneme gireceksiniz" diye cevap verdiler. Rasûlullah da:

"Haydi, buradan yıkılın! Vallahi, biz sizin yerinize asla cehenneme girmeyeceğiz" diye onları reddetti. Sonra Rasûlullah:

"Şimdi asıl mühim bir şey soracağım. Buna olsun doğru cevap verir misiniz?" diye sordu. Onlar:

"Evet, ya Ebe'l Kasım" dediler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Şu koyun kızartmasına zehir koydunuz mu?" diye sordu. Yahudiler:

"Evet, koyduk" dediler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bu cinayete sizi ne sevketti?" dedi. Yahudiler de:

"Biz şöyle düşündük: Eğer sen yalancı nebi isen koyunu yer ölürsün biz de rahatlarız. Eğer gerçek bir nebi isen sana bir zarar erişmez" diye cevap verdiler." ***(Buhârî)***

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ – رضى الله عنهما – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « تُقَاتِلُونَ الْيَهُودَ حَتَّى يَخْتَبِىَ أَحَدُهُمْ وَرَاءَ الْحَجَرِ فَيَقُولُ يَا عَبْدَ اللَّهِ هَذَا يَهُودِىٌّ وَرَائِى فَاقْتُلْهُ »

384 - Abdullah b. Ömer *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Mutlaka Yahudilerle harp edeceksiniz. Hatta onlardan bir yahudi taş arkasına saklansa, taş parçası dile gelerek: "Ey Allah'ın kulu! Arkamdaki yahudidir, onu da öldür!" diyecektir."

Başka bir rivâyette şöyle geçmektedir:

"Yahudilerle çarpışmadıkça kıyamet kopmayacaktır."

(Buhârî-Müslim)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Yeryüzünde en büyük fitne ve fesad kaynağı, İslâm'ın en azılı düşmanı yahudidir. Yahudinin, hakka düşmanlığı sadece Rasûlullah'ın risaletinden sonraya ait değildir, şüphesiz. Onun bu cüretkârlığı çok eskilere dayanır. Kendilerini âlemlerde seçkin kılmasına karşılık; Allah'a küfreden yahudidir. Yerden ve gökten hesapsız, meşakkâtsiz rızıklandırmasına karşılık, O'na nankörlük eden yahudidir. Öldürüldükten sonra diriltilen ve dirilmelerini bizatihi kendileri de müşahede eden fakat yine de Allah'a isyan eden yahudidir. Kendilerine hak ile gelmelerine rağmen Allah'ın nebilerini öldüren yahudidir. Hak apaçık belli olduktan sonra buzağıya tapan yahudidir. "Haydin Allah için çarpışmaya" dediğinde Rasûllerine: "Sen git, Rabbinle beraber savaş" diyen yine yahudidir. Allah'ın kitabını az bir pahaya satan, dünya değerleri karşılığında doğruluğuna inandığı şeyleri bile veren yahudidir. İşte budur yahudi! İnancını her hususta, hastalık ve tutku derecesinde üstünlük duygusunun, kendisinden başka hiç kimsenin şu veya bu konuda üstünlüğünü kabul edememenin ve dünyevi ve maddi değerlere ibadet derecesinde bağlılığın şekillendirdiği sefil bir yaratıktır yahudi. Nitekim hak olduğunu bildikleri halde, Allah-u Teâlâ'nın Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'i Rasûl olarak seçmesini ve kendisine en mükemmel şeriatı vermesini sindirememelerinin sebebi onların büyüklük duyguları değil miydi? Tarih boyunca hakka tavır almalarının, ulvi ve kudsi olarak kabul ettikleri değerleri bile çok az maddi değerlere değiştirmelerinin asıl sebebi, onların dünya süslerine ibadet derecesinde bağlılıkları değil miydi? Yahudi bilir ki, şayet o, hakkı kabul eder, hakka teslimiyet gösterirse tarihin her döneminde -en ulvi değerlerini bile satarak ele geçirdiği- ticari hakimiyetini, siyasi egemenliğini kaybedecektir, işte bu yüzden yahudi, hayatının yegâne gaye ve hedefi olan bu değerleri elinden alabileceğini düşündüğü herkese karşı -ki bu Allah için de geçerlidir- tavır takınmış, saldırmıştır. Ve onun hak düşmanlığı sadece hakkı inkâr şeklinde tezahür etmemiştir. Yahudi, maddi ve nefsi arzularını daha çok tatmin etmek için insanları kendisine boyun eğdirmek, *kul-köle* yapmak istemiş ve bunu sağlamak için de öncelikle hakkın sesini bastırmayı, hak yandaşlarını yok etmeyi, toplumları

haktan uzaklaştırmayı, onlara hakkı unutturmayı ve toplumların maddi ve manevi yıkımını hedef kabul etmiştir. İşte, yahudiye tarihin her döneminde fitne ve fesad kaynağı olma sıfatını kazandıran özellikleri budur. Tarih boyunca yahudi bu sıfatı nedeniyle egemen güçler tarafından bazen hak ettikleri cezaya, bazen de zulüm derecesinde işkencelere maruz bırakılmıştır. Çünkü o, hiçbir zaman boş durmamış ve toplumları bazen çağdaşlık, bazen bilimsellik, bazen eşitlik ve özgürlük kisvesi altında çıkardığı fikir ve düşünce akımlarıyla ifsad etmiştir. Nerede bir çarpıklık, düzensizlik, ahlaksızlık varsa mutlaka onun kökünde yahudinin parmağı da vardır. *Allayıp-pullandırdığı* sapık fikir, inanç, ahlak, yönetim sistemleriyle ve bunları savunan kurum ve kuruluşlarla iğrenç bir ahtapot gibi dünyaya kollarını dolamıştır yahudi. Allah'a ve hakikate karşı tüm cüretiyle, fitne ve fesatlarına rağmen yahudi sorununa en gerçekçi, en insancıl ve mükemmel şekilde yaklaşan yegâne sistem İslâm'dır. İslâm nazarında yahudilik bir ırkın ortaya çıkardığı sorun değildir. Bu sorunun yegâne kaynağı bir inanç, bir düşünce sistemidir. Fakat yahudinin, kendi dinine sadece belli bir ırkı kabul edişi bu sorunu zahiren bir ırkın oluşturduğu izlenimini vermiştir. Buna rağmen İslâmın yahudilik sorununa karşı tutumu bir inanç sorununa fakat çok kapsamlı ve çok derin bir inanç sorununa olan yaklaşımdır. İslâm, öncelikle yahudinin haksızlığını ispat edip gerçek yüzüyle yahudiye yahudiyi tanıtır. Bundan sonra onu bu aşağılıktan kurtulup sadece Allah'a ibadet ve hakka teslimiyete çağırır. Bu çağrıya olumlu cevap verenleri diğer insanlardan hiçbir hususta ayrı tutmayarak bağrına basar, rahmet, merhamet ve mağfiretle karşılar. Buna mukabil, ilahi çağrıdan yüzçeviren ve bununla da yetinmeyip fitne ve fesad kaynağı olmaya devam eden yahudiyi de asla affetmez. Zira nasıl yahudilik toplumların yıkımını hedef aldıysa, İslâm da bunun tersine toplumların ıslahını, yükselmesini ve hem dünyada hem de ahirette kurtuluşunu hedef almıştır. İslâmın bu yapıcı yaklaşımına karşı yapılacak her yıkıcı tecavüz asla affedilmeyecek ve bu olayın failleri yokedilip böyle tecavüzlerin kaynağı mutlaka kurutulacaktır. Bu nedenle yahudinin zevali ve yokolması mutlaktır. Kıyametten önce yahudi sorununun ortadan kaldırılacağı ve bunun da müslümanların eliyle olacağı ilahi bir vaaddir.

Şunu bir kere daha vurgulayalım ki, İslâm nazarında yokedilmesi mutlak olan yahudilik, bir ırkın sorunu değil, sapık bir inanç sorunudur. Dolayısıyla hakka yönelip teslim olanlar ırkları ne olursa olsun kurtulacak; yahudi inanç ve mantığını taşıyan ve yahudiye fesadında yardımcı olan herkes de mutlaka yokolacaktır. Bu, Allah'ın vaadidir ve Allah vaadinde muhakkak durandır.

YAHUDİNİN KARAKTERİ

عَنْ أَنَسٍ – رضى الله عنه – قَالَ بَلَغَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ سَلاَمٍ مَقْدَمُ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ ، فَأَتَاهُ ، فَقَالَ إِنِّى سَائِلُكَ عَنْ ثَلاَثٍ لاَ يَعْلَمُهُنَّ إِلاَّ نَبِىٌّ ، { قَالَ مَا } أَوَّلُ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ وَمَا أَوَّلُ طَعَامٍ يَأْكُلُهُ أَهْلُ وَمِنْ أَىِّ شَىْءٍ يَنْزِعُ الْوَلَدُ إِلَى أَبِيهِ وَمِنْ أَىِّ شَىْءٍ يَنْزِعُ إِلَى أَخْوَالِهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « خَبَّرَنِى بِهِنَّ آنِفاً جِبْرِيلُ » . قَالَ فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ ذَاكَ عَدُوُّ الْيَهُودِ مِنَ الْمَلاَئِكَةِ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَمَّا أَوَّلُ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ فَنَارٌ تَحْشُرُ النَّاسَ مِنَ الْمَشْرِقِ إِلَى الْمَغْرِبِ . وَأَمَّا أَوَّلُ طَعَامٍ يَأْكُلُهُ أَهْلُ فَزِيَادَةُ كَبِدِ حُوتٍ . وَأَمَّا الشَّبَهُ فِى الْوَلَدِ فَإِنَّ الرَّجُلَ إِذَا غَشِىَ الْمَرْأَةَ فَسَبَقَهَا مَاؤُهُ كَانَ الشَّبَهُ لَهُ ، وَإِذَا سَبَقَ مَاؤُهَا كَانَ الشَّبَهُ لَهَا » . قَالَ أَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ . ثُمَّ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ الْيَهُودَ قَوْمٌ بُهُتٌ ، إِنْ عَلِمُوا بِإِسْلاَمِى قَبْلَ أَنْ تَسْأَلَهُمْ بَهَتُونِى عِنْدَكَ ، فَجَاءَتِ الْيَهُودُ وَدَخَلَ عَبْدُ اللَّهِ الْبَيْتَ ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَىُّ رَجُلٍ فِيكُمْ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَلاَمٍ » . قَالُوا أَعْلَمُنَا وَابْنُ أَعْلَمِنَا وَأَخْبَرُنَا وَابْنُ أَخْيَرِنَا . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَفَرَأَيْتُمْ إِنْ أَسْلَمَ عَبْدُ اللَّهِ » . قَالُوا أَعَاذَهُ اللَّهُ مِنْ ذَلِكَ . فَخَرَجَ عَبْدُ اللَّهِ إِلَيْهِمْ فَقَالَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللَّهِ . فَقَالُوا شَرُّنَا وَابْنُ شَرِّنَا . وَوَقَعُوا فِيهِ .

385 - Enes ***radiyallahu anh*** şöyle rivâyet etmiştir:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Medine'ye gelmeleri haberi Abdullah b. Selam'a erişmişti de o hemen Rasûlullah'a gelerek:

"Ey Muhammed! Ben sana üç soru soracağım ki, bunların cevaplarını yalnız nebi olan bilir" dedi.

"Kıyamet alametlerinden ilki nedir? Ehl-i cennet, cennette ilk önce hangi yemeği yiyecekler? Çocuk ne cihetle babasına benzer, hangi sebeple de ana soyuna çeker?" diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Bu meseleleri sen gelmeden önce Cebrail bana haber vermişti" buyurdu. Bunun üzerine Abdullah:

"O Cebrail melekler arasında yahudi düşmanıdır" dedi. Rasulullah:

"Kıyamet alametlerinin ilki, bir ateştir ki o insanları doğudan batıya sürecektir. Cennet ehlinin ilk yemeği de balık ciğerinin sarkmış olan fazlasıdır. Çocuğun benzemesine gelince: Erkeğin kadına cinsi münasebette bulunduğu an, erkeğin suyu kadınınkinin önüne geçerse çocuk babaya benzer. Kadının suyu erke-

ğinkinin önüne geçerse, çocuk anneye benzer" buyurdu. Bunun üzerine Abdullah b. Selam:

"Kesinlikle ben şehâdet ederim ki sen Allah'ın Rasûlüsün" dedi. Sonra devamla: "Ya Rasûlallah! Yahudiler insanı hayrette bırakacak şekilde yalan söyleyen, asılsız isnad ve iftiralarda bulunan haksız bir millettir. Eğer siz beni onlardan sormadan önce benim müslüman olduğumu duyup öğrenirlerse muhakkak onlar yanınızda bana iftiralarda bulunurlar" dedi. Bundan sonra Rasûlullah'ın huzuruna bir yahudi grubu geldi. Abdullah da evin bir yerine saklandı. Rasûlullah, yahudilere:

"Aranızdaki Abdullah b. Selam nasıl bir adamdır?"diye sordu. Yahudiler:

"O, bizim en yüksek bir âlimimizdir. Bu derece yüksek bir âlimimizin de oğludur. Yine İbn-i Selam, bizim en hayırlımızdır. Ve en hayırlı kişimizin de oğludur" dediler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Abdullah müslüman olduysa ne dersiniz?" diye sordu. Yahudiler:

"Böyle şeyden Allah korusun!" diye karşıladılar. Bunun üzerine Abdullah yahudilere karşı çıktı. Ve:

"Eşhedu en Lâ ilâhe illallah ve eşhedu enne Muhammedun Rasûlullah" dedi. Bu defa yahudiler:

"O bizim en kötümüzdür, en kötümüzün de oğludur" demeye başladılar. Ve İbn-i Selam hakkında çok çeşitli iftiralarda bulundular.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Hadiste, Rasûlullah kendisine gelen vahiy sayesinde gaybden haber veriyor. Bu haberlerden biri olan çocuğun anne veya babaya benzemesi yani bebeğin genetik gelişimi hakkında çağımız bilimi, Rasûlullah'ın yaptığı açıklamaya ancak bunca senelerden sonra ulaşabilmiştir. Bilim adamları, anneden gelen yumurta ile babadan gelen spermin birleşmesinden sonra bunların getirdikleri kromozomların üzerindeki bebeğin karekterlerini belirleyen genlerin birleşmesi anında erkek ve dişiden gelen karekter özelliklerinin aynen Rasûlullah'ın bildirdiği gibi birbirine karşı baskın (dominant) ya da çekinik (resesif) iki durum arzettiğini görmüşlerdir. Eğer babanın genleri baskın, anneninkiler çekinik ise çocuk babaya, şayet anneninkiler baskın babanınkiler çekinik ise çocuk anneye benzer. Bu günümüz biliminin vardığı en son noktadır. Allah herşeyi en iyi bilendir.

2 - İşte yahudinin karekteri... Hak olduğuna inandığı her şeyi, şahsi çıkar, nefsi arzu ve isteklerini tatmin, üzerinde bulunduğu batılı hakmış

gibi göstermek için inkâr etmek, yalanlamak, değiştirmek... Hatta bunu yaparken kendi kendisini yalanlamayı bile göze alabilmek... Yahudi bunu yapmakta sıkıntı duymaz. Çünkü o, hakka olan düşmanlığını ortaya koyabilmek, insanları batıla sevkedebilmek, toplumları ifsat edip kendisine *kul-köle* etmek hususunda her şeyi yapmayı meşru görür. Yahudinin inancında fesadını gerçekleştirme yolunda, yalan da helaldir hakkı yalanlamak da... İlahi hakikatlerden yüz çevirmek de helaldir, onları değiştirmek de... İnsanlara zulüm etmek de helaldir, onları öldürmek de... Ve bu cevaz yahudinin menfaatine zarar veren herkes için geçerlidir. Hatta anne ve babası yahudi olan kişi için bile.

İşte yahudi mantığı böyle iğrenç, böyle sapık, böyle kaypaktır. İşte yahudi bu derece tehlikeli, bu derece dönektir. Ve yahudinin bu özelliği sadece ona ait olmayıp ilahi hakikatlere karşı yahudinin tavrını takınan herkes için geçerlidir.

YAHUDİNİN KÜFRÜ VE KÜFÜRDE YAHUDİYİ GEÇENLER

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضى الله عنه قال : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « قِيلَ لِبَنِى إِسْرَائِيلَ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّداً وَقُولُوا حِطَّةٌ.فَبَدَّلُوا فَدَخَلُوا يَزْحَفُونَ عَلَى أَسْتَاهِهِمْ ، وَقَالُوا حَبَّةٌ فِى شَعْرَةٍ

386 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

"Beyt-i Makdis'in kapısından eğilerek giriniz ve: "Hıtta: Ya Rab! Dileğimiz, işlediğimiz haramları affetmendir" deyiniz" denildi de onlar tersine kıçları üzere emekleyerek girdiler. Ve emrolundukları kelimeyi değiştirip hıtta yerine "hınta (arpa isteriz)" **dediler."** ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Yahudiler, Allah'ın lanet ve gazabına uğramış kimselerdir. Çünkü onlar hak kendilerine apaçık geldiği halde ondan yüzçevirmişler, hakka karşı büyüklenmişler, ilahi hakikatleri az bir değer karşılığında değiştirmişler, tahrif etmişler ve gizlemişlerdir. Doğruluğuna inandığı, ulvi olarak kabul ettiği her şeyi yeri geldiğinde maddi değerler karşısında değiştirmek veya ketmetmek yahudi mantığının temeli ve onların lanetlenmesinin ana sebebidir. İşin korkunç yanı, günümüzde yahudiden başka, onun bu özelliğine yahudiyi aratmayacak nitelikte, sahip olanların varlığıdır. Bu

kimseler hem Allah'a inandıklarını söylerler hem de sahte ilahlara yaranmak, tağutların gözünde yücelmek ve nefsi ihtiraslarını bastırmak için Allah'ın kitabında apaçık bildirdiği hakikatleri gerek gizleyerek gerek inkâr ederek gerekse gerçek manasından başka manalara te'vil ederek gizlerler. Âlim kılığındaki bu İslâm düşmanlarının yaptığı amelin, yahudinin ilahi hakikatleri bile bile tahrif etmesinden, gizlemesinden farkı var mıdır ki?

Yahudinin de niyeti ve amacı maddi değerlerdir, onların da... Yahudi de lanetlenip gazaba uğramıştır, onlar da... Yahudi de kâfirdir, onlarda...

EN HAYIRLI ASIR

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ – رضى الله عنه – أَنَّ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِى ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ، ثُمَّ يَجِىءُ قَوْمٌ تَسْبِقُ شَهَادَةُ أَحَدِهِمْ يَمِينَهُ وَيَمِينُهُ شَهَادَتَهُ »

387 - Abdullah b. Mesud ***radiyallahu anh***'dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"İnsanların en hayırlısı benim asrımdaki ashabımdır. Sonra onlara en yakın olan (tabii) **lerdir. Sonra onlara yakın** (etba-ı tabii) **lerdir. Sonra birtakım kavimler gelir ki onlardan birinin şahidliği yeminini, yemini de şahidliğini geçecektir."** ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Bir nehir düşünelim. Bu nehrin suyu nerede en berrak ve en durgundur? Elbette kaynaktan çıktığı veya kaynağa en yakın olan yerlerde diyeceksiniz. Ve içilmeye en layık olan yerler de buralarıdır tabii ki. İşte ilmi alacağımız şahısların durumu da böyledir. Şayet Rasûlullah'ı kaynak kabul edecek olursak, bu kaynağa en yakın olanlar sırasıyla sahabeler, tabiin (sahabeyi görüp konuşanlar) ve tebii tabiin (tabiini görüp konuşanlar)dır.

Burada şu soru sorulabilir: Elimizde ilmin asıl kaynağı olan Kur'ân ve hadis bulunduğu halde ve bizim de bunları yorumlamamız mümkünken niçin bunların yorumlarını diğer insanlardan alalım ki?

O insanların kendilerinden ilmi almamızda öncelikli ve liyakat sahibi olmalarının nedeni, ilmin asıl kaynağına olan yakınlıkları ve bunlarda ilmin anlaşılmasının daha net ve doğru oluşudur. Bu nedenle onlar ayet ve hadisi anlama ve yorumlamada kendilerinden sonra gelenlere nisbetle

daha sağlam ve güvenilmeye daha layıktırlar. Fakat şunu da belirtmek gerekir ki, yaşadıkları zaman Rasûlullah'a ne kadar yakın olursa olsun, bu şahıslar da hatadan, yanılmadan masum değildir elbette. Bu nedenle onlardan bize ulaşan fikirleri alırken, değerlendirirken ya da aktarırken mutlaka delillerini de gözönünde bulundurmamız; delilsiz ya da zayıf bir delile dayandırılan fikirleri -daha sağlam bir delile rağmen- almamamız gerekmektedir. Zira elimizde sağlam bir delil olduğu halde bu delilin aksi görüş bildiren -ki bu kim olursa olsun- sırf isminden ya da şahsından dolayı tasdik edip eldeki sahih delilin aksi amelde bulunmak, neticede kişinin ibadetlerini Allah'ın istediği şekilde değil de kulların fikirlerine göre düzenlemesine sebep olur.

SAHABELERİN ALLAH'IN KANUNLARI HAKKINDAKİ HASSASİYETLERİ

عَنْ أَبِى بُرْدَةَ قَالَ بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبَا مُوسَى وَمُعَاذَ بْنَ جَبَلٍ إِلَى الْيَمَنِ ، قَالَ وَبَعَثَ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا عَلَى مِخْلاَفٍ قَالَ وَالْيَمَنُ مِخْلاَفَانِ ثُمَّ قَالَ « يَسِّرَا وَلاَ تُعَسِّرَا ، وَبَشِّرَا وَلاَ تُنَفِّرَا » . فَانْطَلَقَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا إِلَى عَمَلِهِ ، وَكَانَ كُلٌّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا إِذَا سَارَ فِى أَرْضِهِ كَانَ قَرِيباً مِنْ صَاحِبِهِ أَحْدَثَ بِهِ عَهْداً ، فَسَلَّمَ عَلَيْهِ ، فَسَارَ مُعَاذٌ فِى أَرْضِهِ قَرِيباً مِنْ صَاحِبِهِ أَبِى مُوسَى ، فَجَاءَ يَسِيرُ عَلَى بَغْلَتِهِ حَتَّى انْتَهَى إِلَيْهِ ، وَإِذَا هُوَ جَالِسٌ ، وَقَدِ اجْتَمَعَ إِلَيْهِ النَّاسُ ، وَإِذَا رَجُلٌ عِنْدَهُ قَدْ جُمِعَتْ يَدَاهُ إِلَى عُنُقِهِ فَقَالَ لَهُ مُعَاذٌ يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ قَيْسٍ ، أَيُّمَ هَذَا قَالَ هَذَا رَجُلٌ كَفَرَ بَعْدَ إِسْلاَمِهِ . قَالَ لاَ أَنْزِلُ حَتَّى يُقْتَلَ . قَالَ إِنَّمَا جِىءَ بِهِ لِذَلِكَ فَانْزِلْ . قَالَ مَا أَنْزِلُ حَتَّى يُقْتَلَ فَأَمَرَ بِهِ فَقُتِلَ ثُمَّ نَزَلَ فَقَالَ يَا عَبْدَ اللَّهِ ، كَيْفَ تَقْرَأُ الْقُرْآنَ قَالَ أَتَفَوَّقُهُ تَفَوُّقاً . قَالَ فَكَيْفَ تَقْرَأُ أَنْتَ يَا مُعَاذُ قَالَ أَنَامُ أَوَّلَ اللَّيْلِ فَأَقُومُ وَقَدْ قَضَيْتُ جُزْئِى مِنَ النَّوْمِ ، فَأَقْرَأُ مَا كَتَبَ اللَّهُ لِى ، فَأَحْتَسِبُ نَوْمَتِى كَمَا أَحْتَسِبُ قَوْمَتِى .

388 - Ebû Mûsâ el-Eş'âri ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Ebû Mûsâ ile Muaz b. Cebel'i Yemen'e göndermişti. Yemen iki bölge olup Rasûlullah bunlardan her birisini bir bölgeye memur etmişti. Sonra:

"Halka kolaylık gösteriniz de zora koşmayınız, müjde veriniz, ürkütmeyiniz!" buyurdu.

Sonra bunlardan her biri memuriyet bölgesine gitti. Bu ikisinden her birisi kendi bölgesini dolaşıp arkadaşının bölgesine yaklaştığında arkadaşını ziyaretle dostluğunu yenilemeyi ve ona kolaylık dilemeyi alışkanlık haline getirmişlerdi. Bir kere Muaz kendi bölgesini dolaşıp arkadaşı Ebû Mûsâ'nın vilayetine yaklaştığında devesine binerek dostunu ziyarete gitmişti. Ebû Mûsâ'nın bulunduğu yere vardığında onu bir yere oturmuş, etrafına da bir sürü halk toplanmış bir vaziyette buldu. Aynı zamanda yanında iki eli boğazına bağlı birisinin durduğunu gördü. Muaz, Ebû Mûsâ'ya:

"Ey Abdullah b. Kays! Bu ne iştir?" diye sordu. Ebû Mûsâ:

"Bu elleri bağlı duran kişi müslüman olduktan sonra dinden dönmüştür" dedi. Muaz b. Cebel de:

"Bu mürted öldürülmedikçe devemden inmem" dedi. Ebû Mûsâ:

"Zaten öldürülmek için buraya getirildi, haydi sen in" dediyse de Muaz:

"Bu mürted öldürülünceye kadar inmem" diye ısrar etti. Bunun üzerine Ebû Mûsâ el-Eş'âri'nin emri ile mürted öldürüldü. Sonra da Muaz devesinden indi. Muaz Ebû Mûsâ'ya:

"Kur'ân'ı nasıl ve ne zaman okursun?" diye sordu. Ebû Mûsâ da:

"Günün belirli zamanlarına ayırarak okurum" dedi. Bu defa da Ebû Mûsâ:

"Ey Muaz! Ya sen nasıl okursun?" diye sordu. O da:

"Ben gecenin ilk zamanında uyurum. Sonra uykumdan bir kısmını uyumuş olarak kalkarım ve Allah'ın takdir buyurduğu kadar Kur'ân okur, namaz kılarım. Namazımda Allah'tan sevap umduğum gibi uykum hususunda da Allah'tan sevap umarım" dedi.

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1- "Kolaşlaştırınız, zorlaştırmayınız" sözünün manası şudur: Allah'ın farz kıldığı her şey kolaydır ve insanlar bu farzlar dışındaki amellerden kaldırabildikleri ve güçleri yettiği kadarını yapmakta muhayyerdir. İşte siz de bunun bilincinde olarak insanlara muamele ediniz. "Müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz" yani insanlara tavsiye ettiğiniz şeyleri önce kendiniz yaşayın ve söylediklerinizin pratik bir örneği olunuz. Aksi halde insanların İslâm'dan nefret etmesine sebep olursunuz.

2 - Muaz b. Cebel *radiyallahu anh*'un, mürtede uygulanacak hüküm yerine getirilmeden deveden inmemesi, sahabelerin Allah'ın kanunları hususunda ne kadar titiz davrandıklarına ve ilahi hükümlerin hayat pratiğinden kaldırılması bir kenara bunların uygulanmasının geciktirilme-

si halinde dahi kendilerini rahat hissetmediklerine işaret ediyor. Bunun sebebi sahabelerin bu konuyu imanın asli şartlarından birisi olarak görmeleridir.

3 -Allah'a yapılan ibadetlerin daha iyi hissedilip huşu ile yerine getirilebilmesi için vücudu dinlendirmek ve uyumak; niyet samimi ve halis olduğu sürece aynen ibadet hükmüne geçer.

KIYAMET ALÂMETLERİ

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَقْتَتِلَ فِئَتَانِ عَظِيمَتَانِ ، يَكُونُ بَيْنَهُمَا مَقْتَلَةٌ عَظِيمَةٌ ، دَعْوَتُهُمَا وَاحِدَةٌ ، وَحَتَّى يُبْعَثَ دَجَّالُونَ كَذَّابُونَ ، قَرِيبٌ مِنْ ثَلاَثِينَ ، كُلُّهُمْ يَزْعُمُ أَنَّهُ رَسُولُ اللَّهِ ، وَحَتَّى يُقْبَضَ الْعِلْمُ ، وَتَكْثُرَ الزَّلاَزِلُ ، وَيَتَقَارَبَ الزَّمَانُ ، وَتَظْهَرَ الْفِتَنُ ، وَيَكْثُرَ الْهَرْجُ وَهْوَ الْقَتْلُ ، وَحَتَّى يَكْثُرَ فِيكُمُ الْمَالُ فَيَفِيضَ ، حَتَّى يُهِمَّ رَبَّ الْمَالِ مَنْ يَقْبَلُ صَدَقَتَهُ ، وَحَتَّى يَعْرِضَهُ فَيَقُولَ الَّذِى يَعْرِضُهُ عَلَيْهِ لاَ أَرَبَ لِى بِهِ . وَحَتَّى يَتَطَاوَلَ النَّاسُ فِى الْبُنْيَانِ ، وَحَتَّى يَمُرَّ الرَّجُلُ بِقَبْرِ الرَّجُلِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِى مَكَانَهُ . وَحَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا ، فَإِذَا طَلَعَتْ وَرَآهَا النَّاسُ – يَعْنِى – آمَنُوا أَجْمَعُونَ ، فَذَلِكَ حِينَ لاَ يَنْفَعُ نَفْساً إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ ، أَوْ كَسَبَتْ فِى إِيمَانِهَا خَيْراً ، وَلَتَقُومَنَّ السَّاعَةُ وَقَدْ نَشَرَ الرَّجُلاَنِ ثَوْبَهُمَا بَيْنَهُمَا ، فَلاَ يَتَبَايَعَانِهِ وَلاَ يَطْوِيَانِهِ ، وَلَتَقُومَنَّ السَّاعَةُ وَقَدِ انْصَرَفَ الرَّجُلُ بِلَبَنِ لِقْحَتِهِ فَلاَ يَطْعَمُهُ ، وَلَتَقُومَنَّ السَّاعَةُ وَهْوَ يُلِيطُ حَوْضَهُ فَلاَ يَسْقِى فِيهِ ، وَلَتَقُومَنَّ السَّاعَةُ وَقَدْ رَفَعَ أُكْلَتَهُ إِلَى فِيهِ فَلاَ يَطْعَمُهَا »

389 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"İki büyük ordu birbirleriyle savaşmadıkça kıyamet kopmayacaktır. Topluluğun her ikisi de aynı iddia üzerinde olmalarına rağmen, bu iki ordunun arasında büyük bir savaş olacaktır.

Otuza yakın yalancı deccal çıkmadıkça kıyamet kopmayacaktır. Bu deccallerin hepsi: "Ben Allah'ın Rasûlüyüm" iddiasında bulunacaklardır.

İlim kaldırılmadıkça, zelzeleler çoğalmadıkça, zaman kısalmadıkça, fitneler zuhur etmedikçe, adam öldürme olayları çoğalmadıkça kıyamet kopmayacaktır.

Aranızda mal çoğalıp sel gibi akmadıkça, bu çoğalma öyle olacaktır ki mal sahibi: "Malımın zekâtını kim kabul eder?" diye

seslenecek. Hatta mal sahibi bazı kimselere zekât vermek isteyecek, fakat zekât arzettiği kimse:

"Benim zekâta ihtiyacım yok" diyecek. İşte bu olmadıkça kıyamet kopmaz.

Halk yüksek binalar yapmak yarışına çıkmadıkça ve bir kimse öbür kimsenin kabri yanından geçerken: "Keşke bunun yerinde ben olsaydım" diye ölümü temenni etmedikçe kıyamet kopmayacaktır.

Güneş batı tarafından doğunca insanlar olayı görüp toptan iman edecekler. Fakat bu iman evvelce iman etmemiş olan yahut imanında hayır ve fazilet kazanmayan kimselere fayda vermeyecek bir imandır.

Kıyamet şüphesiz kopacaktır. Bir elbiseyi alıp satmakta olan iki kişi alışverişlerini bitiremeden ve elbiseyi katlamadan kıyamet kopacaktır.

Kıyamet şüphesiz kopacaktır. Hem de sağmal devesinin sütünü sağan kişiye sütü içmek nasip olmadan kıyamet kopacaktır.

Yine kıyamet şüphesiz kopacak, hem de kişi havuzunu sıvayıp tamir edecek. Fakat kıyamet ansızın kopacak da havuzun suyunu kullanmak nasip olmayacak.

Kıyamet muhakkak kopacak. Hem de yemek yemekte olan kişi lokmasını ağzına götürecek. Fakat ansızın kıyamet koparak bu kişiye yemek yemek nasip olmayacak." *(Buhârî)*

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İslâm inancı, gaybe iman üzerine kurulmuştur. Bu din Allah'a, meleklerine, kitaplarına, Rasûllerine, kıyamet gününe, kadere imanı emrederken, bu şeylere imanı tamamen gaybe iman üzerine bina etmiştir. Zira bunlar bizim göremediğimiz, duyamadığımız ya da duyu organlarımızla maddi olarak hissedemediğimiz gerçeklerdir. Bu dinin bildirdiği öyle haberler vardır ki sadece varlığı hakkında bilgi sahibi olduğumuz bu şeyleri Kur'ân ve sünnette bildirilen şekliyle kabul ve tasdik edip hakkında yorum ya da açıklama yapmamamız gerekmektedir. Örneğin; ruh ve ruhun varlığında olduğu gibi... İşte kıyametin vakti de bu haberler içindedir. Allah-u Teâlâ bunun ilmini kendi katında tutmuş ve yaratılmışlardan hiçbirine bildirmemiştir. Böyle olunca bu konuda fikir yürütmek, araştırma yapmak ya da tahminlerde bulunmak elbette büyük bir hata sayılacaktır. Hele bir de kıyamet vaktini bildiğini iddia etmek.. Böyle bir

iddia Allah'ın ilmine sahip olduğunu iddia etmekten başka bir şey değil midir? Allah-u Teâlâ'yı bu tür iftiralardan tenzih ederiz.

2 - Kıyamet mutlaka kopacaktır. Evrenin mahvoluşu olan kıyametten önce bu korkunç sona işaret olmak üzere bazı fitneler, toplumsal çarpıklıklar ve olağanüstü tabiat olayları meydana gelecektir. Bu alametler, kıyamete çok yakın ortaya çıkacak büyük alametler ve kıyametin yaklaştığını gösteren küçük alametler olmak üzere iki kısımdır. **Büyük alametler;** İsa *aleyhi selam*'in yeryüzüne indirilişi, büyük Deccal'in çıkışı, güneşin batıdan doğuşu, Ye'cüc ve Me'cüc' ün çıkışı, Dabbet'ül ard gibi olaylardır. Fuhuşun, haksızlıkların, cinayetlerin, faizin çoğalması gibi fitne ve toplumsal çarpıklıklar da **küçük alametlerdir**.

Büyük ve küçük alametlerden olsun, kıyametten önce meydana gelecek bütün fitnelerden korunabilmenin tek yolu Allah'ın dinine sımsıkı sarılmak, hayatın her yönünü Allah'ın hidayet kaynağı olan kitabına ve Rasûlullah'ın yol gösterici sünnetine göre düzenlemektir Allah-u Teâlâ tüm mü'minleri kıyametin fitnelerinden muhafaza etsin.

BÜYÜK ŞEFAAT

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ أُتِىَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم بِلَحْمٍ ، فَرُفِعَ إِلَيْهِ الذِّرَاعُ ، وَكَانَتْ تُعْجِبُهُ ، فَنَهَسَ مِنْهَا نَهْسَةً ثُمَّ قَالَ « أَنَا سَيِّدُ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَهَلْ تَدْرُونَ مِمَّ ذَلِكَ يُجْمَعُ النَّاسُ الأَوَّلِينَ وَالآخِرِينَ فِى صَعِيدٍ وَاحِدٍ ، يُسْمِعُهُمُ الدَّاعِى ، وَيَنْفُذُهُمُ الْبَصَرُ ، وَتَدْنُو الشَّمْسُ ، فَيَبْلُغُ النَّاسَ مِنَ الْغَمِّ وَالْكَرْبِ مَا لاَ يُطِيقُونَ وَلاَ يَحْتَمِلُونَ فَيَقُولُ النَّاسُ أَلاَ تَرَوْنَ مَا قَدْ بَلَغَكُمْ أَلاَ تَنْظُرُونَ مَنْ يَشْفَعُ لَكُمْ إِلَى رَبِّكُمْ فَيَقُولُ بَعْضُ النَّاسِ لِبَعْضٍ عَلَيْكُمْ بِآدَمَ فَيَأْتُونَ آدَمَ عليه السلام فَيَقُولُونَ لَهُ أَنْتَ أَبُو الْبَشَرِ خَلَقَكَ اللَّهُ بِيَدِهِ . وَنَفَخَ فِيكَ مِنْ رُوحِهِ ، وَأَمَرَ الْمَلاَئِكَةَ فَسَجَدُوا لَكَ ، اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ ، أَلاَ تَرَى إِلَى مَا نَحْنُ فِيهِ أَلاَ تَرَى إِلَى مَا قَدْ بَلَغَنَا فَيَقُولُ آدَمُ إِنَّ رَبِّى قَدْ غَضِبَ الْيَوْمَ غَضَباً لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلَهُ ، وَإِنَّهُ نَهَانِى عَنِ الشَّجَرَةِ فَعَصَيْتُهُ ، نَفْسِى نَفْسِى نَفْسِى ، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِى ، اذْهَبُوا إِلَى نُوحٍ ، فَيَأْتُونَ نُوحاً فَيَقُولُونَ يَا نُوحُ إِنَّكَ أَنْتَ أَوَّلُ الرُّسُلِ إِلَى أَهْلِ الأَرْضِ ، وَقَدْ سَمَّاكَ اللَّهُ عَبْداً شَكُوراً اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ ، أَلاَ تَرَى إِلَى مَا نَحْنُ فِيهِ فَيَقُولُ إِنَّ رَبِّى عَزَّ وَجَلَّ قَدْ غَضِبَ الْيَوْمَ غَضَباً لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ ، وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلَهُ ، وَإِنَّهُ قَدْ كَانَتْ لِى دَعْوَةٌ دَعَوْتُهَا عَلَى قَوْمِى نَفْسِى نَفْسِى نَفْسِى اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِى ، اذْهَبُوا إِلَى إِبْرَاهِيمَ ، فَيَأْتُونَ إِبْرَاهِيمَ ، فَيَقُولُونَ يَا إِبْرَاهِيمُ ، أَنْتَ نَبِىُّ اللَّهِ

وَخَلِيلُهُ مِنْ أَهْلِ الأَرْضِ اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ أَلاَ تَرَى إِلَى مَا نَحْنُ فِيهِ فَيَقُولُ لَهُمْ إِنَّ رَبِّى قَدْ غَضِبَ الْيَوْمَ غَضَباً لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلَهُ ، وَإِنِّى قَدْ كُنْتُ كَذَبْتُ ثَلاَثَ كَذَبَاتٍ – فَذَكَرَهُنَّ أَبُو حَيَّانَ فِى الْحَدِيثِ – نَفْسِى نَفْسِى نَفْسِى ، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِى اذْهَبُوا إِلَى مُوسَى ، فَيَأْتُونَ مُوسَى ، فَيَقُولُونَ يَا مُوسَى أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ ، فَضَّلَكَ اللَّهُ بِرِسَالَتِهِ وَبِكَلاَمِهِ عَلَى النَّاسِ ، اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ أَلاَ تَرَى إِلَى مَا نَحْنُ فِيهِ فَيَقُولُ إِنَّ رَبِّى قَدْ غَضِبَ الْيَوْمَ غَضَباً لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ ، وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلَهُ ، وَإِنِّى قَدْ قَتَلْتُ نَفْساً لَمْ أُومَرْ بِقَتْلِهَا ، نَفْسِى نَفْسِى نَفْسِى ، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِى ، اذْهَبُوا إِلَى عِيسَى ، فَيَأْتُونَ عِيسَى فَيَقُولُونَ يَا عِيسَى أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ ، وَكَلَّمْتَ النَّاسَ فِى الْمَهْدِ صَبِيًّا اشْفَعْ لَنَا أَلاَ تَرَى إِلَى مَا نَحْنُ فِيهِ فَيَقُولُ عِيسَى إِنَّ رَبِّى قَدْ غَضِبَ الْيَوْمَ غَضَباً لَمْ يَغْضَبْ قَبْلَهُ مِثْلَهُ ، وَلَنْ يَغْضَبَ بَعْدَهُ مِثْلَهُ – وَلَمْ يَذْكُرْ ذَنْباً – نَفْسِى نَفْسِى نَفْسِى ، اذْهَبُوا إِلَى غَيْرِى اذْهَبُوا إِلَى مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وسلم فَيَأْتُونَ مُحَمَّداً صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَقُولُونَ يَا مُحَمَّدُ أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ وَخَاتَمُ الأَنْبِيَاءِ ، وَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ ، اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ أَلاَ تَرَى إِلَى مَا نَحْنُ فِيهِ فَأَنْطَلِقُ فَآتِى تَحْتَ الْعَرْشِ ، فَأَقَعُ سَاجِداً لِرَبِّى عَزَّ وَجَلَّ ثُمَّ يَفْتَحُ اللَّهُ عَلَىَّ مِنْ مَحَامِدِهِ وَحُسْنِ الثَّنَاءِ عَلَيْهِ شَيْئاً لَمْ يَفْتَحْهُ عَلَى أَحَدٍ قَبْلِى ثُمَّ يُقَالُ يَا مُحَمَّدُ ارْفَعْ رَأْسَكَ ، سَلْ تُعْطَهْ ، وَاشْفَعْ تُشَفَّعْ ، فَأَرْفَعُ رَأْسِى ، فَأَقُولُ أُمَّتِى يَا رَبِّ ، أُمَّتِى يَا رَبِّ فَيُقَالُ يَا مُحَمَّدُ أَدْخِلْ مِنْ أُمَّتِكَ مَنْ لاَ حِسَابَ عَلَيْهِمْ مِنَ الْبَابِ الأَيْمَنِ مِنْ أَبْوَابِ وَهُمْ شُرَكَاءُ النَّاسِ فِيمَا سِوَى ذَلِكَ مِنَ الأَبْوَابِ ، ثُمَّ قَالَ وَالَّذِى نَفْسِى بِيَدِهِ إِنَّ مَا بَيْنَ الْمِصْرَاعَيْنِ مِنْ مَصَارِيعِ كَمَا بَيْنَ مَكَّةَ وَحِمْيَرَ ، أَوْ كَمَا بَيْنَ مَكَّةَ وَبُصْرَى »

390 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Bir kere Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sofrasına et yemeği getirildi. Ve kol tarafından bir parça ayırıp önüne konuldu. Çünkü Rasûlullah etin bu kısmını severdi. Ondan ön dişleriyle bir lokma kopardı ve sonra şöyle buyurdu:

"Ben kıyamet gününde bütün insanların en yücesiyim. Bu neden bilir misiniz?" diyerek şöyle izah etti:

"Dünyada önce ve sonra gelmiş, geçmiş ne kadar insan varsa bunların hepsini Allah-u Teâlâ kıyamet gününde düz ve geniş bir meydanda toplayacaktır. Öyle düz ve geniş bir meydan ki orada bir çağırıcı seslenince sesini herkese duyurabilecek ve bakan kişinin gözü mahşer halkını bir bakışta görebilecek. Bir de güneş yaklaşacak. Artık insanların gamı, meşakkati daya-

nılmaz ve tahammül olunmaz bir dereceye varacak. Bu sırada insanlar birbirine:

"Size erişen şu faciayı görmüyor musunuz? Rabbinize dua edecek bir şefaatçi bulmak çaresine bakmıyor musunuz?" diyecekler. Bunun üzerine mahşer halkının bazısı bazısına:

"Haydi, Âdem'e gidiniz" deyip mahşer halkı Âdem *aleyhi selam*'a gelerek:

"Ey insanların babası! Allah-u Teâlâ seni eliyle yarattı ve sana kendi ruhundan hayat verdi. Sonra meleklere emredip onlar da sana secde ettiler. Rabbine hakkımızda şefaat dile. Ey Atamız! İçinde bulunduğumuz şu müşkül vaziyeti görmüyor musun? Başımıza gelen şu musibeti bilmiyor musun?" diyecekler. Âdem de:

"Rabbim bugün öfkelidir. O derece ki, ne bundan önce böyle bir gazap etmiştir, ne de bundan sonra bu türlü gazap eder. Hem Cenab-ı Hak beni cennet meyvesinden birini yemekten nehyetmiş iken ben asi olup yemiştim. Artık size şefaat edemem, şimdi ben kendimi düşünüyorum. Vay nefsim, nefsim, nefsim. Siz benden başka bir şefaatçi bulunuz. Nuh'a gidiniz" diyecek. Onlar da Nuh'a varacaklar. Ve:

"Ey Nuh! Sen yeryüzünde ilk Rasûlsün. Allah sana Kur'ân' da: "Çok şükreden kul" adını verdi. Lütfen hakkımızda Rabbine şefaat dile. Ne acıklı vaziyette olduğumuzu görmüyor musun?" diyecekler. Nuh *aleyhi selam* da:

"Aziz ve Celil olan Rabbim bugün öfkelidir. O derece ki, Allah-u Teâlâ ne şimdiye kadar böyle gazaplanmıştır ne de bundan sonra gazaplanır. Benim de bir dua endişem var. Vaktiyle kavmimin helaki için dua etmiştim. Bu sebeple kendimi düşünüyorum. Vay nefsim, nefsim, nefsim. Şimdi siz başka bir şefaatçi arayınız, İbrâhîm'e gidiniz" diyecek. Onlar da İbrâhîm *aleyhi selam*'a varıp:

"Ey İbrâhîm! Sen yeryüzündeki insanlardan Allah'ın nebisi ve Allah'ın dostu olan bir zatsın. Rabbin Teâlâ'dan hakkımızda şefaat dilesen. Şu acıklı halimizi görüyorsun" diyecekler. İbrâhîm *aleyhi selam* da onlara:

"Bugün Rabbim öfkelidir. Hem o derece ki, ne bundan evvel böyle gazap etmiştir, ne de bundan sonra. Ben üç kere yalan söyledim. Şimdi kendimi düşünüyorum. Vay nefsim, nefsim, nefsim. Artık siz başka bir şefaatçi arayınız, Mûsâ'ya gidiniz" diyecektir. Onlar da Mûsâ *aleyhi selam*'a varıp:

"Ey Mûsâ! Sen Allah'ın Rasûlüsün. Allah seni risaleti ve kelamı ile insanlar üzerine faziletli kıldı. Rabbin Teâlâ'ya hakkımızda şefaat dile. Görüyorsun ne kadar ızdırap içindeyiz" diyecekler. Mûsâ *aleyhi selam* da onlara:

"Rabbim bugün öyle öfkelidir ki ne şimdiye kadar bu derece gazabı görülmüş ne de bundan sonra görülecektir. Ben ise helakine memur olmadığım halde bir adam öldürdüm. Şimdi ben nefsimi düşünüyorum. Ah nefsim, nefsim, nefsim. Şimdi siz başka bir şefaatçi arayınız. İsa'ya gidiniz" diyecek. Onlar da İsa *aleyhi ve selam*'a gidip:

"Ey İsa! Sen Allah'ın Rasûlüsün ve Allah tarafından Meryem'e konulan bir mucize ve ikram edilmiş bir ruhsun ki, sen beşikte bir sabi iken insanlarla konuştun. Rabbine hakkımızda şefaat dile. Bak gör ne ızdırap içindeyiz" diyecekler. İsa *aleyhi selam* da onlara:

"Rabbim bugün öfkelidir. O derece ki, ne bundan evvel görülmüştür, ne de bundan sonra böyle bir gazabı görülecektir" diyecek ve hiçbir suç zikretmeyecek. "Ah nefsim, nefsim, nefsim" diye endişesini izhar edecek ve: "Benden başka bir şefaatçi bulunuz, Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gidiniz" diyecek. Onlar da Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelerek:

"Ya Muhammed! Sen Allah'ın Rasûlü ve nebilerin sonuncususun. Allah geçmişte ve gelecekte bütün suçlarını mağfiret etmiştir. Rabbinin katında bize şefaat dile. Görüyorsun ki elem ve ızdırap içindeyiz" diyecekler.

Bunun üzerine ben hemen gidip Arş-ı Rahman'ın altına varacağım ve Aziz ve Celil olan Rabbime secdeye kapanacağım. Sonra secdemde Allah bana kendisine olunacak en güzel hamd-u senadan öyle bir feth ve ilham edecektir ki şimdiye kadar onu benden önce hiçbir nebiye feth ve ilham etmemiştir. Bana ilham olunduğu şekilde Allah'a hamd-u senadan sonra Allah tarafından:

"Ya Muhammed! Başını kaldır, iste! Dilediğin verilecektir. Şefaat eyle! Şefaatin kabul edilecektir" buyurulur. Ben secdeden başımı kaldırıp:

"Ya Rab! Ümmetim. Ya Rab! Ümmetim. Ya Rab! Ümmetim" diye ümmetim hakkında şefaat edeceğim. Bunun üzerine:

"Ya Muhammed! Ümmetinden hesab ve suale lüzumu olmayanları cennet kapılarından sağ kapıdan cennete koy. Onlar cennetin bundan başka diğer kapılarından da insanlar ile ortaktırlar" buyurulacaktır. Sonra Rasûlullah:

"Hayatım elinde olan Allah-u Teâlâ'ya yemin ederim ki, cennetin kapı kanatlarından iki kanadın arası Mekke ile Himyer yahud Mekke ile Busra arası kadar geniştir" buyurdu.

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Rasûlullah'a diğer nebi ve Rasûllerden hiçbirine verilmeyen özel bir şefaat hakkı verilecektir. Bu şefaatle Rasûlullah insanların mahşer sıkıntılarından kurtulmalarına vesile olacaktır.

2 - Şefaat ancak ve ancak Allah'tan istenir. Ne bir nebi, ne bir melek ne bir salih kul doğrudan doğruya şefaat talep edilecek merci değildir. Ancak Allah-u Teâlâ'dan bu gibi salih kimseleri kıyamet gününde hakkımızda şefaatçi kılmasını isteyebiliriz. Nitekim hadiste insanlar nebi ve Rasûllere gidip şefaat etmelerini değil, Allah'tan kendileri hakkında şefaat izni almalarını istiyorlar. Rasûlullah'ın önce gidip Allah'a secde ederek dua etmesinden sonra, kendisine şefaat izni verilmesi de bu görüşü destekler.

3 - Nebi ve Rasûller, Allah'ın muhafazasıyla haram işlemekten korunmuşlardır. Hadiste nebi ve Rasûllerin kendi haklarında haram diye şehâdet ettikleri ameller aslında haram olarak telakki edilemez. Çünkü bu olayları inceleyen herkes kolaylıkla görecektir ki, aslında bu ameller normal insanlar tarafından işlense hiçbir şekilde suç olamaz. Fakat Allah'a çok yakın olan nebi ve Rasûller, normal insanların işlediğinde iyilik sayılan birçok ameli işlemeyi kendi nefislerinde suç saymışlardır. Nuh, İbrâhîm, Mûsâ *aleyhi selam*'ların işledikleri ameller bu türdendir. Âdem *aleyhi selam*'ın işlediği suç ise onun nebi olmasından çok önce meydana gelmiştir.

- Hadiste geçen **"Allah'ın gazabı** (öfkesi, kızması)" olduğu gibi kabul edilmesi gereken ve hakkında te'vil yapılmayan, mahlukâtın vasıflarına benzetmeye gidilmeyen sıfatlardır.

5 - Bu hadis, insanlara gönderilen ilk Rasûlün Nuh *aleyhi selam* olduğunu ispat ediyor.

BİLMEDİĞİN KONUDA SUS

عَنْ مَسْرُوقٍ قَالَ بَيْنَمَا رَجُلٌ يُحَدِّثُ فِى كِنْدَةَ فَقَالَ يَجِيءُ دُخَانٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَأْخُذُ بِأَسْمَاعِ الْمُنَافِقِينَ وَأَبْصَارِهِمْ ، يَأْخُذُ الْمُؤْمِنَ كَهَيْئَةِ الزُّكَامِ . فَفَزِعْنَا ، فَأَتَيْتُ ابْنَ مَسْعُودٍ ، وَكَانَ مُتَّكِئاً ، فَغَضِبَ فَجَلَسَ فَقَالَ مَنْ عَلِمَ فَلْيَقُلْ ، وَمَنْ لَمْ يَعْلَمْ فَلْيَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ . فَإِنَّ مِنَ الْعِلْمِ أَنْ يَقُولَ لِمَا لاَ يَعْلَمُ لاَ أَعْلَمُ . فَإِنَّ اللَّهَ قَالَ لِنَبِيِّهِ صلّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ) وَإِنَّ قُرَيْشاً أَبْطَئُوا عَنِ الإِسْلاَمِ فَدَعَا عَلَيْهِمِ النَّبِىُّ صلّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ « اللَّهُمَّ أَعِنِّى عَلَيْهِمْ بِسَبْعٍ كَسَبْعِ يُوسُفَ ، فَأَخَذَتْهُمْ سَنَةٌ حَتَّى هَلَكُوا فِيهَا ، وَأَكَلُوا الْمَيْتَةَ وَالْعِظَامَ وَيَرَى الرَّجُلُ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ كَهَيْئَةِ الدُّخَانِ » ، فَجَاءَهُ أَبُو سُفْيَانَ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ جِئْتَ تَأْمُرُنَا بِصِلَةِ الرَّحِمِ ، وَإِنَّ قَوْمَكَ قَدْ هَلَكُوا فَادْعُ اللَّهَ ، فَقَرَأَ (فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِى السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ) إِلَى قَوْلِهِ (عَائِدُونَ) أَفَيُكْشَفُ عَنْهُمْ عَذَابُ الآخِرَةِ إِذَا جَاءَ ثُمَّ عَادُوا إِلَى كُفْرِهِمْ فَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى (يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى) يَوْمَ بَدْرٍ وَلِزَاماً يَوْمَ بَدْرٍ .

391 – Masruk *radiyallahu anh*'dan rivâyete göre bir kere İbn-i Mesud tarafından Kinde'de birisinin Kur'ân'da zikrolunan **"duman"** hakkında:

"Kıyamet günü bir duman gelecek. Kâfirlerin, münafıkların kulaklarını sağır, gözlerini kör edecek. Mü'minlerin sıhhati üzerinde yalnız nezle hastalığı gibi olacak" dediği haber alınır. Bu haberi duyduğu sırada İbn-i Mesud bir şeye dayanarak istirahat ediyordu. Bu sözü duyunca çok ehemmiyet verip sinirlendi. Hemen toparlanıp şöyle demiştir:

"Kişi bildiğini söylesin, bilmediği mesele hakkında da "Allah bilir" desin. Çünkü insanın bilmediği bir şey hakkında "bilmiyorum" demesi de ilimden sayılır. Nasıl ki Cenab-ı Hak Rasûlüne:

"Ya Muhammed! Sen kavmine: "Kur'ân'ı tebliğim mukabilinde sizden bir ücret, bir takdir istemiyorum. Bilmediğim bir şeyi size satmaya çalışanlardan da değilim" de!" kavli şerifi ile düşmanlarına karşı açıklamalarında samimi olduğunu hatırlatmasını emretmiştir.

Duhan (duman) meselesine gelince bu, dünyada cereyan etmiştir. Kureyş'e ait bir vakıadır. Kindeli'nin sandığı gibi kıyamete ait değildir. Şöyle ki: Kureyş müşrikleri İslâm dinini kabulden çekinmeleri ve muhalefette çok ileri gitmeleri üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Allah'ım! Yusuf *aleyhi selam*'ın kavmi aleyhine verdiğin yedi yıllık kıtlık gibi Kureyş'e de yedi yıl yokluk azabı vererek bana yardım et" diye dua etti. Bunun üzerine

Kureyş'i bir kıtlık yakalamıştı. Birçokları açlıktan kırıldı. Ölü etleri ve kemikler yediler. Yerle gök arasındaki hava tabakasını herkes, göz zayıflığından, kuraklığın dehşetli sisinden duman gibi görüyordu. Bu çok ciddi ve şiddetli hal ve vaziyet üzerine kureyş reislerinden Ebû Süfyan, Rasûlullah'a gelerek:

"Ya Muhammed! Sen bize sıla-i rahimi emrediyorsun. Kavmin ise açlıktan kırılmıştır. Artık onlar için dua etsen" dedi. Rasûlullah'ın duası üzerine bu durum kalktı.

İbn-i Mesud bu açıklamaların ardı sıra:

"Gök herkesin görebileceği kalın bir dumanla gelerek herkesi bürüyeceği günü gözet. Şüphesiz bu, çok elem veren bir azabtır. O zaman onlar (müşrikler):

"Rabbimiz! Bu azabı bizden kaldır. Gökyüzünü aç. Biz mü'minleriz" diyecekler. Fakat onlar için düşünmek (ibret almak) **nerede? Kendilerine apaçık anlatan bir Rasûl geldi de sonra ondan yüz çevirdiler ve kâh "öğretilmiş" kâh "deli" dediler. Biz duman azabını az bir zaman açacağız. Fakat siz ey Kureyş! Yine şirke döneceksiniz." (Duhan: 12–15)** ayetlerini okudu. Bu ayetlerde duhan azabının açılacağı ve açıldığı bildiriliyor. Bu duman Kindeli'nin dediği gibi ahiret azabı olsaydı bu ahiret azabı bir kere geldikten sonra Kureyş müşriklerinden kaldırılır mıydı?

Kureyş müşrikleri bu beladan kurtulduktan sonra yine küfürlerine, şirke döndüler. Bu dönekliğin cezasını bildiren Allah-u Teâlâ'nın: "Büyük bir şiddetle sizi sıkacağımız gün gelecektir, muhakkak intikam alacağız" ayetindeki intikam günü Bedir günüdür. Kindeli'nin dediği gibi kıyamet günü değildir. Alınan intikam da Kureyş'in Bedir'de katlolunmalarıdır. Lizam ile kasıd yine Bedir günüdür ve müşriklerin Bedir'de esaretleridir."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Kişinin bilmediği şeyler hakkında fikir beyan etmesi, yorum yapması ya da o kunudaki sorulara cevap vermeye çalışması Allah katında büyük bir haram olduğu gibi İslâmi toplumun düzeni açısından da son derece sakıncalıdır. Zira böyle bir durumda kişilerin cahilce söylenen fikirlere tabi olup batıla sapmaları kaçınılmazdır. İşte bu yüzden âlimler bilinmeyen hususlarda bildiğini iddia etmenin en büyük cahillik, bilmediğini açıkça ortaya koyarak susmayı da güzel bir ilim olarak kabul etmişlerdir. Şunu unutmamak gerekir ki gerçek âlim bildiği konularda ve gerektiğinde konuşur, cahil ise her zaman konuşur.

İSLÂM TOPLUMUNDA İNFAK

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضى الله عنه أَنَّ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ " مَا مِنْ يَوْمٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ فِيهِ إِلاَّ مَلَكَانِ يَنْزِلاَنِ فَيَقُولُ أَحَدُهُمَا اللَّهُمَّ أَعْطِ مُنْفِقاً خَلَفاً،وَيَقُولُ الآخَرُ اللَّهُمَّ أَعْطِ مُمْسِكاً تَلَفاً "

392 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'***dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Bir kulun sabahladığı hiçbir gün yoktur ki, iki melek inip de birisi: "Allah'ım! İnfak edene karşılığını ver" diğeri de: "Allah'ım! Cimrilik edene de telef ver" diye dua etmesin."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah yolunda infak İslâmın üzerinde ısrarla durduğu bir konudur. İnfak müessesesinin kişisel ve toplumsal işlevine baktığımızda konunun hassasiyeti kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Öncelikle infak dünya ve dünya nimetlerine karşı olabilecek aşırı tutku ve bağlılığı kırıcı, kişiye canı ve malıyla Allah'a ait olduğunu hatırlatıcı önemli bir unsurdur. Ayrıca infak, sosyal hayatta yardımlaşma, eşitlik ve adalet gibi toplum yapısını temelden etkileyen faktörlerin işlerliğini de doğrudan etkiler. İnfak hadisesinin bu yönü, İslâm toplumunda söz konusudur, elbette. Allah'ın dininin yürürlükten kaldırıldığı cahili toplumlarda ise inananlara infak hususunda daha hassas ve önemli sorumluluklar yüklenmiştir. Zira bu koşullarda infakın çok önemli bir yönü gündeme gelir: İslâm mücadelesini madden desteklemek... Allah yolunda bu tür infağın yapılıp yapılmaması ise doğrudan imanla alakalıdır.

İşte bu ve benzeri sebeplerden dolayı İslâm dini infağı ısrarla tavsiye edip bu hususta yapılacak cimriliği şiddetle yermiş ve nehyetmiş; cimriliğin, malın çoğalmasına değil, bilakis azalmasına; Allah için sarfetmenin ise berekete ve bolluğa vesile olduğunu bildirmiştir.

RASÛLULLAH'A UYMAK

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَا مِنْ نَبِىٍّ بَعَثَهُ اللَّهُ فِى أُمَّةٍ قَبْلِى إِلاَّ كَانَ لَهُ مِنْ أُمَّتِهِ حَوَارِيُّونَ وَأَصْحَابٌ يَأْخُذُونَ بِسُنَّتِهِ وَيَقْتَدُونَ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِنَّهَا تَخْلُفُ مِنْ بَعْدِهِمْ خُلُوفٌ يَقُولُونَ مَا لاَ يَفْعَلُونَ وَيَفْعَلُونَ مَا لاَ يُؤْمَرُونَ فَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِيَدِهِ

فَهُوَ مُؤْمِنٌ وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِلِسَانِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِقَلْبِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَيْسَ وَرَاءَ ذَلِكَ مِنَ الإِيمَانِ حَبَّةُ خَرْدَلٍ »

393 - İbn-i Mesud ***radiyallahu anh***'dan rivâyet edildiğine göre; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Allah tarafından benden önce gönderilen her nebinin kendisine bağlı ashabı ve havarileri vardı. Bunlar onun sünnetine yapışırlar, emirlerine uyarlar. Sonra bunların yerlerine öyleleri geldi ki, yapmadıkları işlerle öğünürler, emredilmedikleri işleri yaparlardı. Bir kimse bunların yaptıklarına eliyle engel olursa o kimse mü'mindir; bir kimse dili ile bunlara karşı durursa o da mü'mindir; bir kimse bunlara karşı kalbiyle mücadele ederse o da mü'mindir; bu kadarını yapmayanda artık hardal tanesi kadar bile iman yoktur."

(Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ Rasûlleri insanlara doğru yolu göstermek ve Rablerine karşı nasıl ibadet edeceklerini bildirmek üzere göndermiştir. Rasûllere tabi olan mü'minler Allah'ın Rasûlleri vasıtasıyla gönderdiği hakikatlere kayıtsız şartsız teslim olurlar. İmanı ve Allah'a olan teslimiyeti hakkıyla kavramayanlar ise sudan sebeplere ve geçersiz tevillere dayanarak Rasûllerin emirlerinden, sünnetlerinden yüzçevirirler. İşte bu insanlarla mücadele, imanın bir şartıdır. Zira bu tür kimselerin iftiraları doğrudan Rasûllere ve dolaylı olarak da Allah'a dır. Gerçek iman sahibi mü'minler Allah'ın Rasûllerine, emir ve sünnetlerine sıkıca yapışıp bu ilahi hakikatlere yapılacak her saldırıyı göğüslemek ve bunu yaparken güçleri yettiğinde zor kullanarak, gerektiğinde dilleriyle ve en azından bu kimselere karşı kalpten nefret ve düşmanlık duyup onlardan ve onların yaptıklarından uzaklaşarak mücadele etmelidir. Bunun aksi bir durum, müslümanlık iddiasında bulunulsa da kalpte imanın yokluğu demektir.

ALLAH-U TEÂLÂ'NIN HARAM KILDIĞINI HELAL KILAN ZÜMRE

قَالَ أَبُو عَامِرٍ الأَشْعَرِىُّ سَمِعتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ " لَيَكُونَنَّ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَسْتَحِلُّونَ الْحِرَ وَالْحَرِيرَ وَالْخَمْرَ وَالْمَعَازِفَ "

394 - El-Eş'âri Ebû Amir ***radiyallahu anh'***dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittiği rivâyet olunmuştur:

"(Bir zaman gelecektir ki) **ümmetimden muhakkak bir takım zümreler türeyecektir. Bunlar zina etmeyi, ipekli elbiseler giymeyi, şarap içmeyi, çalgı aletleriyle eğlenmeyi helal ve mubah sayacaklar."** ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah-u Teâlâ tarafından, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e verilen mucizelerden birisi de gelecekte olacak bazı olaylardan haber vermesidir. Nitekim onun önceden haber verdiği hiçbir şey yoktur ki günümüzde çıkmış ya da ileride çıkacak olmasın. Bu hadiste de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in haber verdiği günümüzde aynen çıkmış olan bir olaydan bahsediliyor; zina etmeyi, erkeklerin ipek elbise giymesini, şarap içmeyi, eğlenmek için çalgı aletleriyle müzik çalmayı; gerek doğrudan doğruya, gerekse bunlara değişik isimler verip yorumlar yaparak helal sayan toplumun çıkacağı... Evet, kim bunları helal sayarak yaparsa kâfir olur.

HAC MÜSLÜMANLARIN GENEL KONGRESİDİR

عن أَبِي هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ سَمِعْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « مَنْ حَجَّ لِلَّهِ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ »

395 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'***dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim dediği rivâyet edilmiştir:

"Kim ki Ka'be'yi Allah rızası için ziyaret eder de cinsi münasebet, kötülük, haram, fısk yapmazsa o kimse anasının onu doğurduğu günkü gibi temiz bir hayata kavuşur."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Şartları tam manasıyla yerine getirilen sahih, salih ve samimi bir niyetle sırf Rabbin rızası gözetilerek yapılan hac ibadeti geçmiş haramların bağışlanmasına vesile olur. İslâm dininin hacca -İslâm' ın bir şartı olacak kadar- değer vermesinde ve Allah-u Zü'l Celalin hakkıyla ifa edi-

len hacca bu büyük karşılığı va'detmesinde birçok hikmet ve sebepler var, şüphesiz.

İslâm'ın farz kıldığı mahiyetteki hacı müslüman kitleleri de gözönünde bulundurarak inceleyen herkes, bu ibadetin sadece uhrevi yönlü olmadığını, aynı zamanda sosyal, siyasi, kültürel, ekonomik ve hatta psikolojik yönlerinin de ağırlıklı olduğunu görecektir.

Bu ibadetin en mükemmel pratiğini Asr-ı Saadette görmekteyiz. Asrı Saadette hac; ırkı ne olursa olsun, ister siyah, ister beyaz, ister sarı; sosyal konumu nasıl olursa olsun; ister zengin, ister fakir, ister yönetici, ister yönetilen; nerede yaşarsa yaşasın; ister Afrika'da, ister Asya'da aynı inancı, aynı hedefi aynı hisleri taşıyan yüzlerce, binlerce insanın dünyevi ve maddi bütün özellik ve asabiyetlerini bir kenara bırakıp tek bir ses ve tek bir vücud olarak hareket etmesi idi. Hiçbir hareket sosyal bütünlüğü, sosyal kaynaşmayı bu derece mükemmel, bu derece etkin sağlayamamıştır ve sağlayamazda, hacca iştirak eden herkesin -ki bunların kimisi çok zengin, kimisi fakir, kimisi yönetici, kimisi de yönetilendir- dünyevi süslerden arınarak, o sade, şatafatsız ihramı giyişlerinde bile sosyal adaleti, sosyal eşitliği öğretici, hissettirici bir yön var. Hac; toplayıcı özelliği sayesinde, müslümanlar arasında sosyal ve siyasi meselelerin müşaveresi için çok uygun bir ortam da oluşturur. Bu sayede müslümanlar dışa karşı toplu bir hareket ortaya koyabilirler ve bu sayede düşmanlarına karşı ortak tavır takınabilirler.

İşte bu özellikleri sebebiyle, Allah-u Teâlâ kitabında Beyti Haram'ı, kendisine inanmış insanlar için; şeytana ve yandaşlarına karşı direnişin her yönüyle ele alınıp sembolize edildiği bir kıyam yeri kıldığını bildirmiştir. Evet, hac mü'mine, İslâm mücadelesini her yönüyle öğreten, hissettiren yüce bir ibadettir. İslâmın hacca verdiği ehemmiyet de buradan kaynaklanır. Ne yazık ki, hac vakti Beyti Haram'ı tavaf eden kimselerin çoğunluğunun müslümanlık iddiasında bulundukları halde imanın şartlarından ve şuurundan çok uzak, inançlarını bid'at ve hurafelerin şekillendirdiği, yeri geldiğinde tağutlara saygı, sevgi ve itaatten hiç çekinmeyen insanlar oluşturuyor. Bu son derece üzücü gerçek, hacın şuuru bir kenara, iman ve kardeşlik şuurunun oluşmasını dahi engellemektedir. Dünyanın her yanında, Allah'ın halis dininden uzak yönetim ve yöneticilerin hüküm sürdüğü şu günümüzde müslümanın can ve mal güvenliği ortadan kalkmış ve hac görevini yerine getiren müslümanın, şu veya bu nedenle cahili yönetimlere ödediği paralar onların küfür ve zulümlerine destek olmaktan öte geçememektedir. Bu acı durum müslümanın hac gibi muhteşem bir ibadeti sadece üzerindeki farziyetini ifa için yapmasına sebep olmaktadır. Rabbimizden, o kutsal toprakları Asr-ı Saadetteki mutlu günlere kavuşturmasını temenni ediyoruz.

HOŞ SÖZ, GÜLER YÜZ

عن أبي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قال : « الْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ »

396 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh'* dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Hoş söz bir sadakadır" buyurmuştur. ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَبِى ذَرٍّ رضي الله عنه قَالَ : قَالَ لِىَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لاَ تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئاً وَلَوْ أَنْ تَلْقَى أَخَاكَ بِوَجْهٍ طَلْقٍ »

397 - Ebû Zerr *radiyallahu anh'* dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana:

"Kardeşini güler yüzle karşılamak gibi en ufak bir iyilik dahi olsa onu az görme" buyurdu. ***(Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm dini her vesileyle müslümanlar arasındaki kardeşlik ve sevgi bağlarını kuvvetlendirmek ve onları birbirlerine sımsıkı bağlamak ister. Müslümanların birbirlerine karşı güzel sözler sarfedip, birbirlerinin kalplerini kırmamaya çalışmaları, birbirlerini hoşlanmadıkları isim ve lakaplarla çağırmamaları, her hal üzere birbirlerine iyilik ve yardım üzerine bulunup hayır ve hak üzere tavsiyeleşmeleri, birbirlerine karşı üzüntü veya sevinç, ferahlık ya da sıkıntı her halükârda güleryüzlü, samimi ve hoşgörülü olmaları kardeşlik duygularının kuvvetlenmesi açısından son derece önemlidir. Zira kızgınlık ya da üzüntü anında bir mü'mine söylenecek güzel bir söz ya da gösterilecek güler bir yüz, karşılıklı sevgi ve yakınlaşmaya vesile olacaktır. Mü'minlere her yönden ve her şekilde saldırıların geldiği bir ortamda, Allah'ın dinini tebliğ etmek ve hakim kılmak gibi zor ve yüce bir görevi yüklenmiş mücadele erleri şeytan ve yandaşlarından gelen saldırılara karşı dayanıklı olup güçlerini kaybetmemeleri için Allah Rasûlünün bu husustaki emirlerine ısrar ve önemle eğilmelidir. Kardeşlik ve bütünlük şartının hakkıyla yerine getirilmemesi halinde, başarısızlık kaçınılmazdır.

BEREKET

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « طَعَامُ الاِثْنَيْنِ كَافِى الثَّلاَثَةِ ، وَطَعَامُ الثَّلاَثَةِ كَافِى الأَرْبَعَةِ »

398 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"İki kişi için hazırlanan yemek üç kişiye, üç kişi için hazırlanan da dört kişiye yeter" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Rızık ve bereket Allah'tandır. Yüce Rabbimiz katından bir nimet olarak, cemaat üzerine bereket indireceğini va'detmiştir. Yemek için toplanmış mü'minlerin durumu da böyledir. Yemek üzerindeki ellerin sayısı ne kadar artarsa, Allah'ın vereceği bereket de o derece artar. Ve böylece yemek az görünse de, bereketi çoğalır ve iki kişilik yemek üç kişiye, üç kişinin yemeği de dört kişiye yeter. Bu, Allah'ın kendisine hakkıyle iman edip sadece O'na ibadet ve itaat eden mü'min kullarına verdiği bir nimettir. Çünkü mü'min kulun her hareketi gibi yiyip içmesi de Allah için ve Allah'ın istediği şekildedir.

KİŞİNİN, DİNİNİ VE AHLAKINI BEĞENDİĞİ KİMSEYE KIZINI NİKÂHLAMAYI ARZETMEK

عَنِ الزُّهْرِىِّ قَالَ أَخْبَرَنِى سَالِمُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّهُ سَمِعَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ يُحَدِّثُ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ حِينَ تَأَيَّمَتْ حَفْصَةُ بِنْتُ عُمَرَ مِنْ خُنَيْسِ بْنِ حُذَافَةَ السَّهْمِىِّ وَكَانَ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَدْ شَهِدَ بَدْراً تُوُفِّىَ بِالْمَدِينَةِ قَالَ عُمَرُ فَلَقِيتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ فَعَرَضْتُ عَلَيْهِ حَفْصَةَ فَقُلْتُ إِنْ شِئْتَ أَنْكَحْتُكَ حَفْصَةَ بِنْتَ عُمَرَ . قَالَ سَأَنْظُرُ فِى أَمْرِى . فَلَبِثْتُ لَيَالِىَ ، فَقَالَ قَدْ بَدَا لِى أَنْ لاَ أَتَزَوَّجَ يَوْمِى هَذَا . قَالَ عُمَرُ فَلَقِيتُ أَبَا بَكْرٍ فَقُلْتُ إِنْ شِئْتَ أَنْكَحْتُكَ حَفْصَةَ بِنْتَ عُمَرَ . فَصَمَتَ أَبُو بَكْرٍ ، فَلَمْ يَرْجِعْ إِلَىَّ شَيْئاً ، فَكُنْتُ عَلَيْهِ أَوْجَدَ مِنِّى عَلَى عُثْمَانَ ، فَلَبِثْتُ لَيَالِىَ ، ثُمَّ خَطَبَهَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَنْكَحْتُهَا إِيَّاهُ ، فَلَقِيَنِى أَبُو بَكْرٍ فَقَالَ لَعَلَّكَ وَجَدْتَ عَلَىَّ حِينَ عَرَضْتَ عَلَىَّ حَفْصَةَ فَلَمْ أَرْجِعْ إِلَيْكَ قُلْتُ نَعَمْ . قَالَ فَإِنَّهُ لَمْ يَمْنَعْنِى أَنْ

أَرْجِعَ إِلَيْكَ فِيمَا عَرَضْتَ إِلاَّ أَنِّى قَدْ عَلِمْتُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَدْ ذَكَرَهَا ، فَلَمْ أَكُنْ لأُفْشِىَ سِرَّ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَلَوْ تَرَكَهَا لَقَبِلْتُهَا .

399 - Abdullah b. Ömer ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Ömer'in kızı, kızkardeşim Hafsa, Sehim'li Huzafe'nin oğlu Huneys'den dul kalmıştı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ashabından olan Huneys, Bedir savaşında hazır bulunmuş ve oradan yaralı olarak dönerek Medine'de vefat etmişti. Babam Ömer *radiyallahu anh* demiştir ki:

"Osman b. Affan'a kavuştum ve Hafsa'yı almasını teklif edip:

"Ey Osman! İstersen kızım Hafsa'yı sana nikâh edeyim" dedim. O da:

"Bu işi bir düşüneyim" dedi. Birkaç gün bekledim. Sonra karşılaştığımda:

"Şu günümde evlenmenin doğru olmadığını anladım" dedi. Sonra Ebû Bekir ile karşılaştım. Ona da:

"İstersen kızım Hafsa'yı sana nikâh edeyim" dedim. Ebû Bekir sustu, bana cevap vermedi. Ben de Osman'a kızmaktan çok, Ebû Bekir'e sinirlendim. Birkaç gün daha bekledim. Sonra Hafsa'yı Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* istedi. Ben de Rasûlulah'a nikâh ettim. Bu arada Ebû Bekir ile karşılaştım da benden şöyle özür diledi:

"Ey Ömer! Hani sen Hafsa'yı bana teklif edince ben cevap vermediğim zaman bana darılmıştın sanırım. Öyle mi?" diye sordu. Ben de:

"Evet, doğrudur" dedim. Bunun üzerine Ebû Bekir:

"Senin teklifine cevap vermekten beni hiçbir şey alıkoyamazdı. Ancak şu var ki ben, Rasûlullah'ın Hafsa'yı almak istediğini iyi biliyordum. Zira o, bunu bana söylemisti. Fakat ben Rasûlullah'ın sırrını duyurmak istemiyordum. Eğer Rasûlullah Hafsa hakkındaki fikrini değiştirseydi, onu mutlaka ben alırdım."

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - Kişinin, imanını ve ahlakını beğendiği birine kızını almasını teklif etmesi caizdir ve sahabe bunu uygulamıştır.

2 - Rasûlullah'ın, Ömer'in kızını alması, Ömer'e verdiği değeri gösterir.

SÖZLERİN EN YALANI ZANDIR

عن أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ " إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ ، فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ"

400 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Siz, zandan sakınınız! Çünkü zan, sözlerin en yalanıdır" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm mücadelesinin başarıya ulaşmasında, mü'minler arasındaki kardeşlik bağlarının kuvveti mutlak manada etkilidir. Her an kâfirlerin fitne ve saldırılarına maruz olan mü'minler, kuvvetlerini yitirmemek, ihtilafa düşmemek zorundadır. Bu konudaki herhangi bir hata ya da zayıflık mücadelenin akibetini mutlaka etkileyecektir. Bu nedenle mü'minler aralarında ihtilaf ya da anlaşmazlığa sebep olan her şeyi terketmek zorundadırlar. İşte zan ve zanna dayanılarak verilen hükümler de bu kapsamdadır. **Zan;** kesin bir delile dayandırılmadan hissedilen duygular, akla gelen düşünceler ve yapılan amellerdir. Bu fiillerin kesin bir delile dayandırılmamış olması, o konudaki bilgiye de şüphe düşürür. Şüpheler üzerine bina edilen amel ve ilişkiler ise her an ihtilafa ve çarpıklıklara sebep olabilir. İşte, yüce İslâm dini kardeşlik müessesesini temelden sarsan bu çirkin olayı kesinlikle yasaklayıp, mü'minlere kardeşleri hakkında daima hayır ve iyilik düşünmeyi tavsiye ederek şeytan yandaşlarından gelebilecek muhtemel bir saldırıya karşı onları kuvvetli ve sağlam kılıyor.

ALLAH-U TEÂLÂ KATINDAKİ HÜKÜM ALLAH-U TEÂLÂ'YA AİTTİR

عَنْ جُنْدَبٍ بن عبد الله رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدَّثَ " أَنَّ رَجُلاً قَالَ وَاللَّهِ لاَ يَغْفِرُ اللَّهُ لِفُلاَنٍ وَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ مَنْ ذَا الَّذِى يَتَأَلَّى عَلَىَّ أَنْ لاَ أَغْفِرَ لِفُلاَنٍ فَإِنِّى قَدْ غَفَرْتُ لِفُلاَنٍ وَأَحْبَطْتُ عَمَلَكَ "

401 - Cündeb b. Abdullah ***radiyallahu anh***'dan rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Bir adam: "Vallahi, Allah falanı mağfiret etmez" dedi. Bunun üzerine Allah Azze ve Celle:

"Falanı mağfiret etmeyeceğimi kim temin edebilir? Muhakkak ki ben o adamı mağfiret eder ve senin amelini boşa çıkarırım" dedi." ***(Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İnsan nefsine karşı haramkâr ve zalim bir yaratıktır. Zira o yaratılıştan haram ve hataya meyyaldir. Kullarına karşı son derece bağışlayıcı olan Allah-u Teâlâ, insana sorumluluklar yükleyip, onu hesaba çekerken bu özelliğini asla gözardı etmez.

Tevbe edip pişman olması halinde kulunun hatalarını bağışlayabilir. Zira kul, işlediği haram ne kadar büyük olursa olsun, pişman olmuş, haramından sıyrılarak Rabbine yönelmiş ve O'nun bağışlamasını talep etmiştir.

İşte yüce Rab kendisine bu şekilde gelen kulunu asla boş çevirmez. Tevbe edip, kendisini düzeltmesi halinde haram işleyen kulun bağışlanmaması söz konusu değildir. Bu nedenle kullar, Allah'ın kesin naslarla bildirdiği hususlar müstesna, haramların Allah katında bağışlanması hakkında söz söyleme yetkisinde değildirler. Zaten bağışlama hükmünün sadece Allah'a ait olması kulların bu hususta susmasını gerektirir.

Tabi ki bu haram işleyen kişinin işlediği haramına oranla hakettiği mertebeye indirilmesini ve kendisine hakettiği sıfatların verilmesini engellemez. Fakat insanların birbirleri hakkındaki hüküm ve isimlendirmeleri dünyaya ait olup, zahiridir.

İSLÂM KARDEŞLİĞİ
DARGINLIĞA İZİN VERMEZ

عَنْ أَبِى أَيُّوبَ الأَنْصَارِىِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لاَ يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاَثِ لَيَالٍ ، يَلْتَقِيَانِ فَيُعْرِضُ هَذَا وَيُعْرِضُ هَذَا ، وَخَيْرُهُمَا الَّذِى يَبْدَأُ بِالسَّلاَمِ »

402- Ebû Eyyub ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Bir müslümanın din kardeşini üç gün, üç geceden fazla terkedip küs durması helal olmaz. Öyle ki, iki mü'min bir birine kavuşurlar da birisi yüzünü şu tarafa, öbürü de öte tarafa çevirir. Hâlbuki bunların hayırlısı önce selam vermeye başlayandır." ***(Buhârî-Müslim)***

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « تُفْتَحُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَ الاِثْنَيْنِ وَيَوْمَ الْخَمِيسِ فَيُغْفَرُ لِكُلِّ عَبْدٍ لاَ يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئاً إِلاَّ رَجُلاً كَانَتْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءُ فَيُقَالُ أَنْظِرُوا هَذَيْنِ حَتَّى يَصْطَلِحَا أَنْظِرُوا هَذَيْنِ حَتَّى يَصْطَلِحَا أَنْظِرُوا هَذَيْنِ حَتَّى يَصْطَلِحَا »

403- Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Her pazartesi ve perşembe günleri sorumlu olanların amelleri Allah'a arzolunur. Allah, kendisine şirk koşmayan herkesi (mü'min kullarını) **affeder. Yalnız** (din) **kardeşiyle aralarında dargınlık bulunan kimseyi affetmeyip:**

"Birbirleriyle barışıncaya kadar bunları bırakın" buyurur."

(Müslim)

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm cemaati kuvvetli olmalıdır, İslâm cemaati bir bütün olmalıdır, İslâm cemaatinin fertleri birbirlerine sımsıkı kenetlenmelidir. İslâm cemaatinin fertleri arasında ayrılık, ihtilaf ve dargınlık asla bulunmamalıdır. Zira onları birbirlerine bağlayan şey tevhiddir. "Lâilâhe illallah" davasıdır.

Öyleyse bu şart yerine getirildiği müddetçe, ufak ve önemsiz meselelerdeki ihtilaf, dargınlık ve haksızlıklar asla mü'minlerin birbirlerinden yüz çevirmelerinde haklı bir sebep olamaz.

Allah bunu kesinlikle haram kılmıştır. Çünkü hezimetin ilk basamağı önemsiz ve gereksiz konulardaki ihtilaf ve dargınlıklardır. Bu kötü ameli işleyen ya da işlenmesine vesile olan her mü'min bilmelidir ki, yaptığı bu amel hem mü'minler arasındaki kardeşlik bağlarını zedeleyecek, hem küfrü ve şirki yok etmeye çalışmak dururken, mü'minlerin zayıflamasıyla kâfirlerin kuvvet ve zaman kazanmasına vesile olacaktır. Hiçbir mü'minin bu sonuçlara rıza gösterip memnun olacağı düşünülemez. Öyleyse, Lâilâhe illallah davasını yüklenenler nefsi istek ve taassupları, gereksiz dargınlıkları bir kenara bırakıp, kardeşine hoşgörü ve sevgiyle yaklaşmalı, kardeşlik bağlarını zedeleyici her hareketten kaçınmalıdırlar.

TEVAZÛ

عَنْ عِيَاضِ بْنِ حِمَارٍ قَالَ : قالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « وَإِنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَيَّ أَنْ تَوَاضَعُوا حَتَّى لاَ يَفْخَرَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ وَلاَ يَبْغِى أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ »

404 - İyad b. Hımar ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

"Allah-u Teâlâ bana şöyle vahyetti: "Birbirinize karşı alçak gönüllü olunuz. Öyle ki, hiçbir fert diğerine zulmetmesin. Hiçbir kimse diğerine karşı böbürlenmesin" ***(Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Tevazu İslâm davetçilerinin birbirleriyle olan ilişkilerinde asla gözardı etmemeleri gereken önemli bir esastır.

Tevazu; hiçbir konuda ne zahiren ne de batınen üstünlük iddiasında bulunmamaktır.

Evet, Allah-u Teâlâ belki kimi insana diğerlerine nisbetle bazı konularda üstün meziyetler vermiş olabilir. Bu üstünlükler maddi konularda olabileceği gibi bedeni, akli ve insanı ilgilendiren tüm diğer konularda da olabilir.

Sorun, insanların bazı hususlarda değişik yaratılmaları değil, kendilerine iyi meziyetler verilenlerin, nefsi duygu ve ihtiraslarına kapılıp, bu meziyetlerini diğerlerine karşı bir üstünlük ve ayrıcalık sebebi olarak göstermeleridir.

Böyle düşünen kişi, her ne kadar diğerlerinin yanında yüceldiğini zannetse de aslında yaptığı, insanların nefret, düşmanlık ve uzaklaşmasından başka hiçbirşeye sebep olmaz. En önemlisi bu kişi hem işlediği ameliyle Allah katında alçalacak hem de bu ameline devam etmesi halinde nefsinde hissettiği üstünlük duyguları sonunda Allah'ın haram ve helallerine riayetini bile etkileyecek ve belki de bu hislerden dolayı birçok haramı işleyip, birçok emri de hakkıyla yerine getirmeyecektir.

Tevazu ise bunun tam zıddıdır. Hakikatin ve mü'minlerin karşısında alçalıp, tevazu gösterebilen kişi, hem Allah katında hem de insanlar katında yücelip övülecektir. Şunu da belirtmekte fayda vardır ki Allah mü'minlere karşı tevazuyu nasıl emredip övdüyse, din düşmanlarına karşı izzetli olmayı da aynı şekilde emredip övmüştür.

NİMET VE İMTİHAN

عن أَبِي هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قال سَمِعت رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « إِنَّ ثَلاَثَةً فِى بَنِى إِسْرَائِيلَ أَبْرَصَ وَأَقْرَعَ وَأَعْمَى بَدَا لِلَّهِ أَنْ يَبْتَلِيَهُمْ ، فَبَعَثَ إِلَيْهِمْ مَلَكاً ، فَأَتَى الأَبْرَصَ . فَقَالَ أَىُّ شَىْءٍ أَحَبُّ إِلَيْكَ قَالَ لَوْنٌ حَسَنٌ وَجِلْدٌ حَسَنٌ ، قَدْ قَذِرَنِى النَّاسُ . قَالَ فَمَسَحَهُ ، فَذَهَبَ عَنْهُ ، فَأُعْطِىَ لَوْناً حَسَناً وَجِلْداً حَسَناً . فَقَالَ أَىُّ الْمَالِ أَحَبُّ إِلَيْكَ قَالَ الإِبِلُ – أَوْ قَالَ الْبَقَرُ هُوَ شَكَّ فِى ذَلِكَ ، إِنَّ الأَبْرَصَ وَالأَقْرَعَ ، قَالَ أَحَدُهُمَا الإِبِلُ ، وَقَالَ الآخَرُ الْبَقَرُ – فَأُعْطِىَ نَاقَةً عُشَرَاءَ . فَقَالَ يُبَارَكُ لَكَ فِيهَا . وَأَتَى الأَقْرَعَ فَقَالَ أَىُّ شَىْءٍ أَحَبُّ إِلَيْكَ قَالَ شَعَرٌ حَسَنٌ ، وَيَذْهَبُ عَنِّى هَذَا ، قَدْ قَذِرَنِى النَّاسُ . قَالَ فَمَسَحَهُ فَذَهَبَ ، وَأُعْطِىَ شَعَراً حَسَناً . قَالَ فَأَىُّ الْمَالِ أَحَبُّ إِلَيْكَ قَالَ الْبَقَرُ . قَالَ فَأَعْطَاهُ بَقَرَةً حَامِلاً ، وَقَالَ يُبَارَكُ لَكَ فِيهَا . وَأَتَى الأَعْمَى فَقَالَ أَىُّ شَىْءٍ أَحَبُّ إِلَيْكَ قَالَ يَرُدُّ اللَّهُ إِلَىَّ بَصَرِى ، فَأُبْصِرُ بِهِ النَّاسَ . قَالَ فَمَسَحَهُ ، فَرَدَّ اللَّهُ إِلَيْهِ بَصَرَهُ . قَالَ فَأَىُّ الْمَالِ أَحَبُّ إِلَيْكَ قَالَ الْغَنَمُ . فَأَعْطَاهُ شَاةً وَالِداً ، فَأُنْتِجَ هَذَانِ ، وَوَلَّدَ هَذَا ، فَكَانَ لِهَذَا وَادٍ مِنْ إِبِلٍ ، وَلِهَذَا وَادٍ مِنْ بَقَرٍ ، وَلِهَذَا وَادٍ مِنَ الْغَنَمِ . ثُمَّ إِنَّهُ أَتَى الأَبْرَصَ فِى صُورَتِهِ وَهَيْئَتِهِ فَقَالَ رَجُلٌ مِسْكِينٌ ، تَقَطَّعَتْ بِىَ الْحِبَالُ فِى سَفَرِى ، فَلاَ بَلاَغَ الْيَوْمَ إِلاَّ بِاللَّهِ ثُمَّ بِكَ ، أَسْأَلُكَ بِالَّذِى أَعْطَاكَ اللَّوْنَ الْحَسَنَ وَالْجِلْدَ الْحَسَنَ وَالْمَالَ بَعِيراً أَتَبَلَّغُ عَلَيْهِ فِى سَفَرِى . فَقَالَ لَهُ إِنَّ الْحُقُوقَ كَثِيرَةٌ . فَقَالَ لَهُ كَأَنِّى أَعْرِفُكَ ، أَلَمْ تَكُنْ أَبْرَصَ يَقْذَرُكَ النَّاسُ فَقِيراً فَأَعْطَاكَ اللَّهُ فقَالَ لَقَدْ وَرِثْتُ لِكَابِرٍ عَنْ كَابِرٍ . فَقَالَ إِنْ كُنْتَ كَاذِباً فَصَيَّرَكَ اللَّهُ إِلَى مَا كُنْتَ ، وَأَتَى الأَقْرَعَ فِى صُورَتِهِ وَهَيْئَتِهِ ، فَقَالَ لَهُ مِثْلَ مَا قَالَ لِهَذَا ، فَرَدَّ عَلَيْهِ مِثْلَ مَا رَدَّ عَلَيْهِ هَذَا فَقَالَ إِنْ كُنْتَ كَاذِباً فَصَيَّرَكَ اللَّهُ إِلَى مَا كُنْتَ . وَأَتَى الأَعْمَى فِى صُورَتِهِ فَقَالَ رَجُلٌ مِسْكِينٌ وَابْنُ سَبِيلٍ وَتَقَطَّعَتْ بِىَ الْحِبَالُ فِى سَفَرِى ، فَلاَ بَلاَغَ الْيَوْمَ إِلاَّ بِاللَّهِ ، ثُمَّ بِكَ أَسْأَلُكَ بِالَّذِى رَدَّ عَلَيْكَ بَصَرَكَ شَاةً أَتَبَلَّغُ بِهَا فِى سَفَرِى . فَقَالَ قَدْ كُنْتُ أَعْمَى فَرَدَّ اللَّهُ بَصَرِى ، وَفَقِيراً فَقَدْ أَغْنَانِى ، فَخُذْ مَا شِئْتَ ، فَوَاللَّهِ لاَ أَجْهَدُكَ الْيَوْمَ بِشَىْءٍ أَخَذْتَهُ لِلَّهِ . فَقَالَ أَمْسِكْ مَالَكَ ، فَإِنَّمَا ابْتُلِيتُمْ ، فَقَدْ رَضِىَ اللَّهُ عَنْكَ وَسَخِطَ عَلَى صَاحِبَيْكَ »

405 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Beni İsrail'de cüzzamlı, kel ve kör üç kişi vardı. Allah'u Teâlâ bunları denemek istedi ve onlara bir melek gönderdi. Melek cüzzamlıya gelip:

"En çok neyi seversin?" dedi. Cüzzamlı:

"Güzel renk, güzel ten. Çünkü halk beni çirkin görüyor" dedi.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki: "Melek cüzzamlının vücudunu sıvazladı. Ondan bu çirkin manzara gitti ve ona güzel bir sima, güzel bir ten verildi. Bundan sonra melek ona:

"En çok hangi malı seversin?" diye sordu. Cüzzamdan kurtulan kişi:

"Deveyi (yahut sığırı)**" dedi. Deve isteyene on aylık gebe bir deve verildi. Bunun üzerine melek ona:**

"Bu deve sana mübarek olsun!" diye dua etti. Sonra melek başı kel olanın yanına geldi. Ona:

"En çok neyi seversin?" diye sordu. O da:

"Güzel saç isterim, şu kellik benden gitsin. Herkes benden iğreniyor." dedi. Melek onu sıvazladı ve kellik ondan gitti. Kendisine güzel saç verildi. Melek:

"En çok hangi malı seversin?" diye sordu. O da:

"Sığırı severim" dedi ve ona gebe bir sığır verildi. Ona:

"Bu sığır sana mübarek olsun" diye dua etti. Sonra melek körün yanına geldi ve:

"En çok neyi seversin?" diye sordu. O da:

"Allah, gözümü bana iade buyursun da ben de onunla insanları göreyim" dedi. Melek onu sıvazladı ve Allah ona gözünü iade etti. Melek, köre:

"Hangi malı çok seversin?" diye sordu. O da:

"Koyunu severim" dedi. Ve melek ona kuzulu bir koyun verdi.

Bir müddet sonra deve sahibinin devesi, sığır sahibinin sığırı yavruladı. Koyun sahibinin de koyunu kuzuladı. Bu şekilde, deve isteyenin bir dere dolusu devesi oldu. Sığır isteyen kimsenin de bir dere dolusu sığırı oldu. Koyun isteyen körün de bir vadi dolusu koyunu oldu. Bundan sonra melek cüzzamlıya, iyi olmadan evvelki şeklinde geldi ve dedi ki:

"Ben fakir ve garip bir kişiyim. Yol üzerinde yiyecek ve memleketime ulaşma sebepleri kesilmiştir. Bu gün benim için isteğime ulaşabilmem ancak evvela Allah'ın yardımıyla, sonra senin... Şimdi ben, sana güzel bir renk, güzel bir vücud ve birçok mal veren Allah rızası için senden bir deve isterim ki, bu seferimde onun üzerinde isteğime ve vatanıma erişebileyim." Bunun üzerine bu eski cüzamlı ona:

"İyi ama hak sahipleri ve hak isteyen fakirler çoktur. Her gelen dilenciye bir deve vermek işime gelmez" dedi. Melek de ona:

"Öyle sanıyorum ki, ben seni tanıyacağım. Sen halkın iğrendiği cüzzamlı kimse değil misin? Sen fakir idinde Allah sana bu malı verdi" dedi. Bu eski cüzzamlı ona:

"Hayır, ben bu mala atadan ataya geçerek mirasçı oldum" dedi. Melek de ona:

"Eğer sen iddianda yalancı isen Allah seni eski haline çevirsin" diye beddua etti. Sonra melek, iyi olmadan önceki halinde kele geldi ve cüzzamlıya dediği gibi ona da söyledi. Bu kel adam da cüzzamlının dediği gibi reddetti. Melek ona da:

"Eğer sen bu iddianda yalancı isen Allah seni eski haline çevirsin" diye beddua etti. Ondan sonra melek köre geldi ve dedi ki:

"Ben vatandan uzak düşmüş, fakir bir zavallıyım, Sefer hali, yiyeceğim ve memleketime dönme yollarım kesilmiştir. Bu gün için isteğime ulaşabilmek ancak evvela Allah'ın yardımı, sonra senin yardımınladır. Şimdi ben, sana gözlerini iade eden Allah rızası için senden bir koyun isterim ki, bu yolculuğumda onunla isteğime ve vatanıma erişebileyim" dedi. O kişi:

"Hakikaten ben kör idim. Allah-u Teâlâ gözlerimin nurunu iade etti. Fakir idim. Allah beni zengin kıldı, İşte koyunlarım dilediğin kadar al, dilediğin kadarınıda bırak... Allah'a yemin ederim ki, bu gün Allah rızası için benden alacağın bir şeyin miktarını sınırlandırarak sana güçlük vermek istemem" dedi. Melek de ona:

"Malının tamamı senin olsun. Allah sizin üçünüzü imtihan etti ve Allah senden razı oldu. İki dostun; cüzzamlı ile kel de Allah'ın gazabına uğradılar." dedi." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İslâm inancında dünya hayatı bir imtihan yeridir. Kişiye Rabbi tarafından verilen her nimet gibi kısılan, verilmeyen şeyler de hep birer imtihan sorusudur. Allah kimi kulunu bol nimetlerle kimisini de fakirlik ve sıkıntılarla imtihan eder.

İnsanoğlu ise hep bolluğa, güzelliğe ve rahata meyillidir. Malının ve kendisine verilen nimetin artmasını ister. Oysa nefsin acze düşüp, Rabbini unuttuğu hal, sıkıntı ve darlık anı değil, nimetlerin bollaşıp kişiye güven verdiği zamandır.

Şu da bir gerçektir ki, nefis darlık anında da Rabbine isyan edebilir. Başına gelen musibet ve imtihanlara sabretmek yerine, sanki sıkıntı ve zorluktan kurtulmaya vesile olacakmış gibi, isyan ve inkâr yolunu seçer. Rabbinin kendisini unuttuğunu veya eziyet ettiğini sanır. Şayet Allah ona bu darlıktan sonra bir bolluk verirse, noksanlık ve çirkinliklerden münezzeh olmasına rağmen Rabbine yöneltTiği haksız ithamları, bilfiil kendisi işler. Ona göre bu bolluk kendisindendir ve hiç kimsenin bunlar üzerinde hakkı yoktur.

İşte insan böyledir... Aceleci, zalim ve nankör... Yüce Allah, onun bu aczini imtihanlarla kendisine gösterir, imtihanlarda acze düşüp, nefsinin esiri olması halinde de o kulunu hem dünyada hem de ahirette azaba uğratır.

Sabredenler ve kendilerine Rablerinden ne ve nasıl gelirse gelsin razı olup boyun eğenler, teslimiyet gösterenler, kanaat edenler ve her hal üzere Rablerine şükredenler ise hem dünyada hem de ahirette kurtuluşa ererler.

Bu gerçek karşısında, çok zorlu bir yola çıkmış olan İslâm davetçileri dikkatle düşünmelidir.

ÖLÜMDEN SONRA ECİR KAZANDIRAN ÜÇ AMEL

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِذَا مَاتَ الإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلاَّ مِنْ ثَلاَثَةٍ إِلاَّ مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ »

406 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh*****'**dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Bir insan öldüğünde ameli kesilir. Ancak sadaka-i cariyesi, fayda veren ilmi bir eseri veya kendisine dua eden hayırlı bir evladı olan kimsenin defteri kapanmaz." ***(Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Ölümle birlikte insanın hesap defteri kapanır. Kişi artık ne kendisi ne de bir başkası için hayır ya da şerre sebep olabilecek bir durumdadır... Bu genel kuraldan üç şey müstesna tutulmuştur:

Birincisi Sadaka-i Cariye: Yani, kişinin sağlığında müslümanların hizmet ve faydası için yaptırdığı yol, çeşme ve ev gibi yararlı herşeydir. Bu tür bir girişimde bulunan kişi ölmüş olsa da geride bıraktığı eseri İs-

lâm'a ve müslümanlara fayda vermeye ve böylece kendisi için ecir kazandırmaya devam edecektir.

İkincisi İslâm ve müslümanlar için hayırlı olan ilim: Bu ilim her ne konuda olursa olsun, faydalı ve hayırlı olmaya devam ettiği sürece bundan gelecek ecir kişinin defterine yazılacaktır.

Üçüncüsü Ölen babası için dua eden ve hayır temennisinde bulunan salih bir evlattır.

Ölümünden sonra da ecir kazanmaya devam etmek isteyen her mü'min bu üç hususa elinden geldiğince sarılmalıdır. Sadaka-i cariye ve ilim konusunda herkes imkân sahibi olmasa da salih bir evlat yetiştirmek her mü'min anne ve babanın elindedir.

YEMEK ADABI

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – قَالَ مَا عَابَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَعَاماً قَطُّ ، إِنِ اشْتَهَاهُ أَكَلَهُ ، وَإِلاَّ تَرَكَهُ .

407 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* hiçbir zaman hiçbir yemeği beğenmemezlik etmezdi. Arzu ederse yerdi, etmezse bırakırdı." ***(Buhârî)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Allah'ın bizlere vermiş olduğu nimetlere karşılık ne kadar şükretsek de Rabbimizin üzerimizdeki hakkını, hakkıyla ödememiz asla mümkün değildir.

Zira O, ihtiyaç duyabileceğimiz her şeyi en güzel şekilde bize vermiş ve bunun karşılığında da bizden herhangi bir ücret talep etmemiştir. O'nun bizi böylece hesapsız rızıklandırmasına karşılık şükretmemek, daha da kötüsü O'nun verdiklerine karşılık büyüklenmek ve beğenmemek ne büyük bir yenilgidir.

Rabbimizin bizlere bahşettiği sayısız nimetlere karşı saygının ve Allah'a olan şükrün en güzel numunesini Rasûlullah'ta bulmaktayız. O, hiçbir zaman Allah'ın verdiği nimetleri küçük ve hakir görmemiş, herşeyin bir imtihan vesilesi olduğunu unutmayarak her an Allah'a karşı şükreder durumda olmuştur. Kendisine sunulan bir yemeğe karşı iştahı bulunmadığı zamanda bile, Allah'ın verdiği bu nimeti verici, küçük düşürücü bir söz sarfetmemiş ve sadece onu yemeyi terketmiştir. Her husus-

ta Rasûlullah'ı kendilerine örnek almaya çalışan mü'minler, Allah'a şükür ve nimetlerin değerini bilme hususunda da O'nu en güzel biçimde örnek almalıdır.

ANLATIMDA ANLAŞILIRLIK VE SADELİK

عَنْ عَائِشَةَ – رضى الله عنها – أَنَّ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُحَدِّثُ حَدِيثاً لَوْ عَدَّهُ الْعَادُّ لأَحْصَاهُ .

408 - Âişe ***radiyallahu anhâ'***dan şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem'*in bir olayı hikâye ettiği olurdu. O'nun sözlerini saymak isteyen kişi saysaydı muhakkak sayabilirdi."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

Tebliğ; insanlara bilmedikleri bir hususu en mükemmel ve en anlaşılır şekliyle açıklamaktır.

Anlatılan konu muhatabın gözünde her yönüyle ve apaçık bir biçimde -ki bu açıklığın sınırlarını Allah kitabında ve Rasûlullah sünnetlerinde belirlemiştir- canlanmadıktan sonra tebliğ gerçekleşmiş olamaz. Bunun hakkıyla gerçekleşmesi de bir takım şart ve amillere bağlıdır: Muhatabın hitap anındaki durumu, anlatılanların netliği ve sağlamlığı, tebliğcinin muhatap gözündeki konumu ve tutumu gibi insan psikolojisinde olumlu ya da olumsuz etki oluşturan her şey tebliğin mükemmeliyetinde etkin faktörlerdir.

Bu hadiste de bu faktörlerden birisi açıklanmaktadır: Konuşma esnasında sakin, yavaş, sade ve anlaşılır bir hitap tarzı kullanmak. Bunun önemi, öncelikle konunun daha net anlaşılmasından kaynaklanır.

İslâm tebliğcisinin insanlara götürdüğü ilk şey "Lâ ilâhe illallah" hakikatidir. Bu hakikat gayet ince ve hassas bir konudur. Tevhidin gereklerinden sadece birisinin yanlış ya da eksik anlaşılması, diğer şartlarının anlaşılmasını da engelleyecektir.

Hızlı ve karmaşık bir anlatımda yanlış ve eksik anlaşılmaların daha muhtemel olduğunu göz önünde tutarsak, tevhidi tebliğde hitap tarzının önemi ortaya çıkacaktır.

Lâ ilâhe illallah gibi hassas konudaki en ufak bir anlaşmazlık tebliğin hedefine ulaşamaması demektir. İslâm davetçisi şunu unutmamalıdır: Bizim görevimiz insanlara bir şeyler anlatmak, bir şeyler hakkında tartışmak ve onların haksızlığını ispat etmek değil, hakkı apaçık şekliyle

insanlara tebliğ ve tebyin etmektir. Bu konudaki her hata Allah katında tebliğci açısından sorumluluk demektir.

KÖRÜ KÖRÜNE BAĞLILIK

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لَوْ آمَنَ بِى عَشَرَةٌ مِنَ الْيَهُودِ لآمَنَ بِى الْيَهُودُ »

409 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Yahudilerden on kişi bana iman etmiş olsaydı, yahudilerin hepsi bana iman ederdi." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

1 - İşte acı bir gerçek! İnsanların çoğunun doğru yoldan sapma sebebi: Önder, âlim kimselere körü körüne bağlılık. Söyledikleri ne ve nasıl olursa olsun, onlara itaat...

Yahudi ve hristiyanların dinlerini tahrif etmelerinin, sıratı müstakimden ayrılmalarının ilk sebebi de buydu. Onlar, ilk önce din adamlarının sözlerini mutlak kabul ettiler. Artık, dini din adamlarının sözleri şekillendiriyordu.

Belki başlangıçta âlimlere olan bu bağlılık tamamen Allah'ın sevdiği mahiyette idi. Fakat zamanla taassup ve körü körüne itaat haline dönüşerek, cahil âlimlerin nefsi istek ve ihtiraslarına dayalı sözleri, hata ve yanlışları da dinden kabul edilir oldu. Bundan sonra cahil insanlar, âlim kisvesindeki cahillerin sözlerini yücelttiler, onları mutlaklıkla vasıflandırdılar ve nihayet ilahi hakikatlere tercih ettiler.

Artık onların yaşantılarını tek ilah değil, on onbeş tane sahte ilah ve rab şekillendirmeye ve cahil âlimler neyi kabul ederse zır cahiller de kabul etmeye, neyi reddederse onlar da onu reddetmeye başladılar.

Netice korkunç... Cahil âlimlerin ağzına bakmaları sebebiyle insanlar, kendilerine apaçık gelen hakkı reddettiler. On, onbeş cahil âlimin söylediği sözler hakkın sesini bastırır ya da ondan daha makul ve anlaşılır değildi şüphesiz. Fakat insanlar kendilerine gelen sözleri, ilahi kaynaklara dayalı delili olmadan, *sebep-sonuç* sormadan kabul etmeye başlamaları sebebiyle, hakkın batılı aciz bırakışına karşı kör, hakkın sesinin batılınkini bastırmasına karşı sağır, hakkın hakikatine ve batılın geçersizliğine karşı anlayışsız olmuşlardı.

Şu iyice bilinmelidir ki, mutlak doğru, Allah'ın sözü ve Allah'ın sözüyle desteklenen sözdür. Bu kapsam dışındaki sözlerin -ilahi hakikatlerle mukayese edilerek- kontrolü mutlaka gereklidir. Söz ne, sözü söyleyen kim olursa olsun, bu böyledir. İlahi hakikatler göz önünde tutularak yapılan değerlendirme sözün haklılığını ispat ederse -kim söylerse söylesin- bu söz alınır. Değerlendirmenin reddettiği her fikir de -kim söylerse söylesin- atılır. Dini, Allah'ın istediği şekilde anlamak, anlatmak ve yaşamak için bu değerlendirme mutlaka gereklidir. Bunun aksi bir tutum neticede kitleleri ehli kitabın akibetine sürükleyecektir.

Şunu bir daha tekrarlamakta fayda var ki, mutlak gerçek; din adına şunun, bunun söylediği değil, Allah ve Rasûlünün tebliğ ettiği ilahi gerçeklerdir.

2 - Yahudi din adamlarının, kendi kitaplarında hakikatini bulmalarına rağmen Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in risaletini inkâr etmelerinin ana sebebi; hakka teslim olmaları halinde insanlar arasındaki mevkilerini kaybetmeleri ve otoritelerinin elden çıkması korkusudur.

Belli bir kitlenin önderliğini yüklenmiş kimselerin ya da hakkı bildiği halde ondan yüz çevirip hakkın aleyhinde propoganda yapan din adamlarının ilahi hakikatler karşısında susup, teslimiyet göstermeleri çok ama çok zordur.

Çünkü bu kimseler hakka teslimiyetin dünyevi çıkarlarına ters düştüğünü çok iyi bilirler. Hakka teslim olup hakkı söylemeleri halinde insanların yanlarından dağılacağına ve hakkı tavsiye etmeleri halinde, önceden batılı söylemeleri sebebiyle kendi kendilerine tezat teşkil edeceklerine inanırlar, insanlar gözünde yücelmeyi Allah katında yücelmeye tercih ederler. İşte Allah'ın laneti bu kimseler üzerinedir. Hakkı bildikleri halde sapıp, saptırmaları sebebiyle onların kalbi mühürlenmiştir. Bu, imana rağmen küfrü tercih edip, batılı ve alçaltılmışı yüceltmeye çalışmaları sebebiyle Allah'ın onlara vermiş olduğu bir cezadır. Allah'ın kitabı bu gerçeğe şehâdet etmektedir...

Bu çeşit insanlar tebliğin muhatabı değildir. Çünkü tebliğ İslâmı bilmeyene ya da yanlış bilene yapılır. Dinin hakikatini bildiği halde dünyevi çıkarlarını hedef alarak, dinin aleyhinde çalışanlar, dünya süslerini, şan ve şöhreti bile bile ahirete tercih edenler ise hakka karşı gözlerini, kulaklarını ve kalplerini anlamaz, hissetmez hale getirirler.

MÜ'MİN YALNIZ ALLAH-U TEÂLÂ'DAN KORKAR

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما (حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ) قَالَهَا إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ حِينَ أُلْقِيَ فِى النَّارِ ، وَقَالَهَا مُحَمَّدٌ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ قَالُوا (إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَاناً وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ)

410 - İbn-i Abbas ***radiyallahu anh***'dan şöyle rivâyet edilmiştir: "Allah bize yeter, O ne güzel vekildir" sözünü İbrâhîm *aleyhi selam* Nemrud'un ateşine atıldığı sırada söylemiştir. Bir de insanlar Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* ve ashabına: "Müşrikler aleyhinizde toplandılar" dedikleri ve bu şekilde müslümanları korkutmak istedikleri zaman Rasûlullah bunu söylemiştir. (Hâlbuki korkutma teşebbüsü) müslümanların imanlarını ve iradelerini arttırmıştı. Ve: **"Allah bize yeter, O ne güzel bir vekildir" demişlerdi." (Âl-i İmrân: 173)**

(Buhârî)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Şeytan ve şeytanın hizbi, Allah ve Allah'ın hizbine savaş açmıştır. Küfür ehlinin elinde silah gücü vardır, insan gücü vardır, devlet gücü vardır. Düşman kuvvetlidir. Düşmanın sayısı ve gücü çoktur. Düşman; iman edenleri, gücüyle, eziyetle, işkenceyle ve ölümle korkutmak ister. Müslümanın maddi gücü azdır ama o korkmaz, iman edenlerin sayısı azdır ama onlar korkmazlar. Müslümanlar yeryüzünde zayıf bırakılmıştır ama onlar korkmazlar. Çünkü din düşmanlarının silahı, insanı, devleti, kuvveti varsa; inananların da Allah'ı vardır. Onların yardımcısı Allah'tır. İnananlar, Allah'a güvenip, Allah'a sığınmışlardır. Artık hangi güç onlara zarar verebilir ki? Hangi sebep onları istikametlerinden döndürebilir ki? Kınamalar, sakındırmalar, ihtarlar ve korkutmalar ancak onların imanını artırır. Çünkü inananlar aciz mahlûklardan değil, nimeti engellenemeyen, azabından da kaçılamayan Allah'tan korkarlar. Ve Allah onlara, bu derece sağlam ve kuvvetli imanlarına karşılık zaferi ve cenneti nasip eder. "Allah bize yeter, O ne güzel bir vekildir." İşte, hissedilerek ve anlaşılarak söylendiğinde, her türlü eziyet ve zorluk anında mü'mine güç veren ve onu Rabbine yöneltip sağlam ve kuvvetli kılan yüce söz...

İFTİRA

عَنْ عَائِشَةَ – رضى الله عنها – زَوْجِ النَّبِىِّ صلى الله عليه وسلم : قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَخْرُجَ سَفَراً أَقْرَعَ بَيْنَ أَزْوَاجِهِ ، فَأَيَّتُهُنَّ خَرَجَ سَهْمُهَا خَرَجَ بِهَا مَعَهُ ، فَأَقْرَعَ بَيْنَنَا فِى غَزَاةٍ غَزَاهَا فَخَرَجَ سَهْمِى ، فَخَرَجْتُ مَعَهُ بَعْدَ مَا أُنْزِلَ الْحِجَابُ ، فَأَنَا أُحْمَلُ فِى هَوْدَجٍ وَأُنْزَلُ فِيهِ ، فَسِرْنَا حَتَّى إِذَا فَرَغَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ غَزْوَتِهِ تِلْكَ ، وَقَفَلَ وَدَنَوْنَا مِنَ الْمَدِينَةِ ، آذَنَ لَيْلَةً بِالرَّحِيلِ ، فَقُمْتُ حِينَ آذَنُوا بِالرَّحِيلِ ، فَمَشَيْتُ حَتَّى جَاوَزْتُ الْجَيْشَ ، فَلَمَّا قَضَيْتُ شَأْنِى أَقْبَلْتُ إِلَى الرَّحْلِ ، فَلَمَسْتُ صَدْرِى ، فَإِذَا عِقْدٌ لِى مِنْ جَزْعِ أَظْفَارٍ قَدِ انْقَطَعَ ، فَرَجَعْتُ فَالْتَمَسْتُ عِقْدِى ، فَحَبَسَنِى ابْتِغَاؤُهُ ، فَأَقْبَلَ الَّذِينَ يَرْحَلُونَ لِى ، فَاحْتَمَلُوا هَوْدَجِى فَرَحَلُوهُ عَلَى بَعِيرِى الَّذِى كُنْتُ أَرْكَبُ ، وَهُمْ يَحْسِبُونَ أَنِّى فِيهِ ، وَكَانَ النِّسَاءُ إِذْ ذَاكَ خِفَافاً لَمْ يَثْقُلْنَ وَلَمْ يَغْشَهُنَّ اللَّحْمُ ، وَإِنَّمَا يَأْكُلْنَ الْعُلْقَةَ مِنَ الطَّعَامِ ، فَلَمْ يَسْتَنْكِرِ الْقَوْمُ حِينَ رَفَعُوهُ ثِقَلَ الْهَوْدَجِ فَاحْتَمَلُوهُ وَكُنْتُ جَارِيَةً حَدِيثَةَ السِّنِّ ، فَبَعَثُوا الْجَمَلَ وَسَارُوا ، فَوَجَدْتُ عِقْدِى بَعْدَ مَا اسْتَمَرَّ الْجَيْشُ ، فَجِئْتُ مَنْزِلَهُمْ وَلَيْسَ فِيهِ أَحَدٌ ، فَأَمَمْتُ مَنْزِلِى الَّذِى كُنْتُ بِهِ فَظَنَنْتُ أَنَّهُمْ سَيَفْقِدُونِى فَيَرْجِعُونَ إِلَىَّ ، فَبَيْنَا أَنَا جَالِسَةٌ غَلَبَتْنِى عَيْنَاىَ فَنِمْتُ ، وَكَانَ صَفْوَانُ بْنُ الْمُعَطَّلِ السُّلَمِىُّ ثُمَّ الذَّكْوَانِىُّ مِنْ وَرَاءِ الْجَيْشِ ، فَأَصْبَحَ عِنْدَ مَنْزِلِى فَرَأَى سَوَادَ إِنْسَانٍ نَائِمٍ فَأَتَانِى ، وَكَانَ يَرَانِى قَبْلَ الْحِجَابِ فَاسْتَيْقَظْتُ بِاسْتِرْجَاعِهِ حِينَ أَنَاخَ رَاحِلَتَهُ ، فَوَطِئَ يَدَهَا فَرَكِبْتُهَا فَانْطَلَقَ يَقُودُ بِى الرَّاحِلَةَ ، حَتَّى أَتَيْنَا الْجَيْشَ بَعْدَ مَا نَزَلُوا مُعَرِّسِينَ فِى نَحْرِ الظَّهِيرَةِ ، فَهَلَكَ مَنْ هَلَكَ ، وَكَانَ الَّذِى تَوَلَّى الإِفْكَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أُبَىٍّ ابْنُ سَلُولَ ، فَقَدِمْنَا الْمَدِينَةَ فَاشْتَكَيْتُ بِهَا شَهْراً ، يُفِيضُونَ مِنْ قَوْلِ أَصْحَابِ الإِفْكِ ، وَيَرِيبُنِى فِى وَجَعِى أَنِّى لاَ أَرَى مِنَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اللُّطْفَ الَّذِى كُنْتُ أَرَى مِنْهُ حِينَ أَمْرَضُ ، إِنَّمَا يَدْخُلُ فَيُسَلِّمُ ثُمَّ يَقُولُ « كَيْفَ تِيكُمْ » . لاَ أَشْعُرُ بِشَىْءٍ مِنْ ذَلِكَ حَتَّى نَقَهْتُ ، فَخَرَجْتُ أَنَا وَأُمُّ مِسْطَحٍ قِبَلَ الْمَنَاصِعِ مُتَبَرَّزُنَا ، لاَ نَخْرُجُ إِلاَّ لَيْلاً إِلَى لَيْلٍ ، وَذَلِكَ قَبْلَ أَنْ نَتَّخِذَ الْكُنُفَ قَرِيباً مِنْ بُيُوتِنَا ، وَأَمْرُنَا أَمْرُ الْعَرَبِ الأُوَلِ فِى الْبَرِّيَّةِ أَوْ فِى التَّنَزُّهِ ، فَأَقْبَلْتُ أَنَا وَأُمُّ مِسْطَحٍ بِنْتُ أَبِى رُهْمٍ نَمْشِى ، فَعَثُرَتْ فِى مِرْطِهَا فَقَالَتْ تَعِسَ مِسْطَحٌ ، فَقُلْتُ لَهَا بِئْسَ مَا قُلْتِ ، أَتَسُبِّينَ رَجُلاً شَهِدَ بَدْراً فَقَالَتْ يَا هَنْتَاهْ أَلَمْ تَسْمَعِى مَا قَالُوا فَأَخْبَرَتْنِى بِقَوْلِ أَهْلِ الإِفْكِ ، فَازْدَدْتُ مَرَضاً إِلَى مَرَضِى ، فَلَمَّا رَجَعْتُ إِلَى بَيْتِى دَخَلَ عَلَىَّ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَلَّمَ فَقَالَ « كَيْفَ تِيكُمْ » . فَقُلْتُ ائْذَنْ لِى إِلَى أَبَوَىَّ . قَالَتْ وَأَنَا حِينَئِذٍ أُرِيدُ أَنْ أَسْتَيْقِنَ الْخَبَرَ مِنْ قِبَلِهِمَا ، فَأَذِنَ لِى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَيْتُ أَبَوَىَّ فَقُلْتُ لأُمِّى مَا يَتَحَدَّثُ

بِهِ النَّاسُ فَقَالَتْ يَا بُنَيَّةُ هَوِّنِى عَلَى نَفْسكِ الشَّأْنَ ، فَوَاللَّهِ لَقَلَّمَا كَانَتِ امْرَأَةٌ قَطُّ وَضِيئَةٌ عِنْدَ رَجُلٍ يُحِبُّهَا وَلَهَا ضَرَائِرُ إِلاَّ أَكْثَرْنَ عَلَيْهَا . فَقُلْتُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَلَقَدْ يَتَحَدَّثُ النَّاسُ بِهَذَا قَالَتْ فَبِتُّ تِلْكَ اللَّيْلَةَ حَتَّى أَصْبَحْتُ لاَ يَرْقَأُ لِى دَمْعٌ وَلاَ أَكْتَحِلُ بِنَوْمٍ ، ثُمَّ أَصْبَحْتُ فَدَعَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلِيَّ بْنَ أَبِى طَالِبٍ وَأُسَامَةَ بْنَ زَيْدٍ حِينَ اسْتَلْبَثَ الْوَحْىُ ، يَسْتَشِيرُهُمَا فِى فِرَاقِ أَهْلِهِ ، فَأَمَّا أُسَامَةُ فَأَشَارَ عَلَيْهِ بِالَّذِى يَعْلَمُ فِى نَفْسِهِ مِنَ الْوُدِّ لَهُمْ ، فَقَالَ أُسَامَةُ أَهْلُكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَلاَ نَعْلَمُ وَاللَّهِ إِلاَّ خَيْراً ، وَأَمَّا عَلِيُّ بْنُ أَبِى طَالِبٍ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ لَمْ يُضَيِّقِ اللَّهُ عَلَيْكَ وَالنِّسَاءُ سِوَاهَا كَثِيرٌ ، وَسَلِ الْجَارِيَةَ تَصْدُقْكَ . فَدَعَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَرِيرَةَ فَقَالَ « يَا بَرِيرَةُ هَلْ رَأَيْتِ فِيهَا شَيْئاً يَرِيبُكِ » . فَقَالَتْ بَرِيرَةُ لاَ وَالَّذِى بَعَثَكَ بِالْحَقِّ ، إِنْ رَأَيْتُ مِنْهَا أَمْراً أَغْمِصُهُ عَلَيْهَا أَكْثَرَ مِنْ أَنَّهَا جَارِيَةٌ حَدِيثَةُ السِّنِّ تَنَامُ عَنِ الْعَجِينِ فَتَأْتِى الدَّاجِنُ فَتَأْكُلُهُ . فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ يَوْمِهِ ، فَاسْتَعْذَرَ مِنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أُبَىٍّ ابْنِ سَلُولَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَنْ يَعْذِرُنِى مِنْ رَجُلٍ بَلَغَنِى أَذَاهُ فِى أَهْلِى ، فَوَاللَّهِ مَا عَلِمْتُ عَلَى أَهْلِى إِلاَّ خَيْراً ، وَقَدْ ذَكَرُوا رَجُلاً مَا عَلِمْتُ عَلَيْهِ إِلاَّ خَيْراً ، وَمَا كَانَ يَدْخُلُ عَلَى أَهْلِى إِلاَّ مَعِى » . فَقَامَ سَعْدُ بْنُ مُعَاذٍ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنَا وَاللَّهِ أَعْذِرُكَ مِنْهُ ، إِنْ كَانَ مِنَ الأَوْسِ ضَرَبْنَا عُنُقَهُ ، وَإِنْ كَانَ مِنْ إِخْوَانِنَا مِنَ الْخَزْرَجِ أَمَرْتَنَا فَفَعَلْنَا فِيهِ أَمْرَكَ . فَقَامَ سَعْدُ بْنُ عُبَادَةَ وَهُوَ سَيِّدُ الْخَزْرَجِ ، وَكَانَ قَبْلَ ذَلِكَ رَجُلاً صَالِحاً وَلَكِنِ احْتَمَلَتْهُ الْحَمِيَّةُ فَقَالَ كَذَبْتَ لَعَمْرُ اللَّهِ ، لاَ تَقْتُلُهُ وَلاَ تَقْدِرُ عَلَى ذَلِكَ ، فَقَامَ أُسَيْدُ بْنُ الْحُضَيْرِ فَقَالَ كَذَبْتَ لَعَمْرُ اللَّهِ ، وَاللَّهِ لَنَقْتُلَنَّهُ ، فَإِنَّكَ مُنَافِقٌ تُجَادِلُ عَنِ الْمُنَافِقِينَ . فَثَارَ الْحَيَّانِ الأَوْسُ وَالْخَزْرَجُ حَتَّى هَمُّوا ، وَرَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الْمِنْبَرِ فَنَزَلَ فَخَفَّضَهُمْ حَتَّى سَكَتُوا وَسَكَتَ ، وَبَكَيْتُ يَوْمِى لاَ يَرْقَأُ لِى دَمْعٌ وَلاَ أَكْتَحِلُ بِنَوْمٍ ، فَأَصْبَحَ عِنْدِى أَبَوَاىَ ، قَدْ بَكَيْتُ لَيْلَتَيْنِ وَيَوْماً حَتَّى أَظُنُّ أَنَّ الْبُكَاءَ فَالِقٌ كَبِدِى – قَالَتْ – فَبَيْنَا هُمَا جَالِسَانِ عِنْدِى وَأَنَا أَبْكِى إِذِ اسْتَأْذَنَتِ امْرَأَةٌ مِنَ الأَنْصَارِ فَأَذِنْتُ لَهَا ، فَجَلَسَتْ تَبْكِى مَعِى ، فَبَيْنَا نَحْنُ كَذَلِكَ إِذْ دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَجَلَسَ ، وَلَمْ يَجْلِسْ عِنْدِى مِنْ يَوْمِ قِيلَ فِىَّ مَا قِيلَ قَبْلَهَا ، وَقَدْ مَكُثَ شَهْراً لاَ يُوحَى إِلَيْهِ فِى شَأْنِى شَىْءٌ – قَالَتْ – فَتَشَهَّدَ ثُمَّ قَالَ « يَا عَائِشَةُ فَإِنَّهُ بَلَغَنِى عَنْكِ كَذَا وَكَذَا ، فَإِنْ كُنْتِ بَرِيئَةً فَسَيُبَرِّئُكِ اللَّهُ ، وَإِنْ كُنْتِ أَلْمَمْتِ فَاسْتَغْفِرِى اللَّهَ وَتُوبِى إِلَيْهِ ، فَإِنَّ الْعَبْدَ إِذَا اعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ ثُمَّ تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ » . فَلَمَّا قَضَى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَقَالَتَهُ قَلَصَ دَمْعِى حَتَّى مَا أُحِسُّ مِنْهُ قَطْرَةً وَقُلْتُ لأَبِى أَجِبْ عَنِّى رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . قَالَ وَاللَّهِ مَا أَدْرِى مَا أَقُولُ لِرَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . فَقُلْتُ لأُمِّى أَجِيبِى

عَنِّى رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيمَا قَالَ . قَالَتْ وَاللَّهِ مَا أَدْرِى مَا أَقُولُ لِرَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . قَالَتْ وَأَنَا جَارِيَةٌ حَدِيثَةُ السِّنِّ لاَ أَقْرَأُ كَثِيراً مِنَ الْقُرْآنِ فَقُلْتُ إِنِّى وَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّكُمْ سَمِعْتُمْ مَا يَتَحَدَّثُ بِهِ النَّاسُ ، وَوَقَرَ فِى أَنْفُسِكُمْ وَصَدَّقْتُمْ بِهِ ، وَلَئِنْ قُلْتُ لَكُمْ إِنِّى بَرِيئَةٌ . وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنِّى لَبَرِيئَةٌ لاَ تُصَدِّقُونِى بِذَلِكَ ، وَلَئِنِ اعْتَرَفْتُ لَكُمْ بِأَمْرٍ ، وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَنِّى بَرِيئَةٌ لَتُصَدِّقُنِّى وَاللَّهِ مَا أَجِدُ لِى وَلَكُمْ مَثَلاً إِلاَّ أَبَا يُوسُفَ إِذْ قَالَ (فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ) ثُمَّ تَحَوَّلْتُ عَلَى فِرَاشِى ، وَأَنَا أَرْجُو أَنْ يُبَرِّئَنِى اللَّهُ ، وَلَكِنْ وَاللَّهِ مَا ظَنَنْتُ أَنْ يُنْزِلَ فِى شَأْنِى وَحْياً ، وَلأَنَا أَحْقَرُ فِى نَفْسِى مِنْ أَنْ يُتَكَلَّمَ بِالْقُرْآنِ فِى أَمْرِى ، وَلَكِنِّى كُنْتُ أَرْجُو أَنْ يَرَى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِى النَّوْمِ رُؤْيَا يُبَرِّئُنِى اللَّهُ ، فَوَاللَّهِ مَا رَامَ مَجْلِسَهُ وَلاَ خَرَجَ أَحَدٌ مِنْ أَهْلِ الْبَيْتِ حَتَّى أُنْزِلَ عَلَيْهِ ، فَأَخَذَهُ مَا كَانَ يَأْخُذُهُ مِنَ الْبُرَحَاءِ ، حَتَّى إِنَّهُ لَيَتَحَدَّرُ مِنْهُ مِثْلُ الْجُمَانِ مِنَ الْعَرَقِ فِى يَوْمٍ شَاتٍ ، فَلَمَّا سُرِّىَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ يَضْحَكُ ، فَكَانَ أَوَّلَ كَلِمَةٍ تَكَلَّمَ بِهَا أَنْ قَالَ لِى « يَا عَائِشَةُ ، احْمَدِى اللَّهَ فَقَدْ بَرَّأَكِ اللَّهُ » . فَقَالَتْ لِى أُمِّى قُومِى إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . فَقُلْتُ لاَ وَاللَّهِ ، لاَ أَقُومُ إِلَيْهِ ، وَلاَ أَحْمَدُ إِلاَّ اللَّهَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى (إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالإِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْ) الآيَاتِ ، فَلَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ هَذَا فِى بَرَاءَتِى قَالَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ – رضى الله عنه – وَكَانَ يُنْفِقُ عَلَى مِسْطَحِ بْنِ أُثَاثَةَ لِقَرَابَتِهِ مِنْهُ وَاللَّهِ لاَ أُنْفِقُ عَلَى مِسْطَحٍ شَيْئاً أَبَداً بَعْدَ مَا قَالَ لِعَائِشَةَ . فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى (وَلاَ يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ) إِلَى قَوْلِهِ (غَفُورٌ رَحِيمٌ) فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ بَلَى ، وَاللَّهِ إِنِّى لأُحِبُّ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لِى ، فَرَجَعَ إِلَى مِسْطَحٍ الَّذِى كَانَ يُجْرِى عَلَيْهِ . وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْأَلُ زَيْنَبَ بِنْتَ جَحْشٍ عَنْ أَمْرِى ، فَقَالَ « يَا زَيْنَبُ ، مَا عَلِمْتِ مَا رَأَيْتِ » . فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، أَحْمِى سَمْعِى وَبَصَرِى ، وَاللَّهِ مَا عَلِمْتُ عَلَيْهَا إِلاَّ خَيْراً ، قَالَتْ وَهْىَ الَّتِى كَانَتْ تُسَامِينِى ، فَعَصَمَهَا اللَّهُ بِالْوَرَعِ .

411 - Zühri'nin Urve'den ve diğerlerinden duyduğuna göre **Âişe *radiyallahu anhâ*** şöyle anlatmıştır:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir sefere çıkacağı zaman kadınları arasında kura çekerdi. Kura hangisine çıkarsa onu beraberinde götürürdü. Bu savaşta da kura bana çıkmıştı. (Hicretin beşinci yılında yapılan Beni Mustalik Gazvesi) örtünme ayetlerinin inmesinden sonraydı. Ben de Rasûlullah ile birlikte yola çıktım. Hevdecde (devenin üstündeki örtülü odacıkta) yolculuk ediyor ve orada oturuyordum. Yola çıktık. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* savaşı bitirince geri döndük. Medine yakınlarında bir yerde konaklamıştık. Hareket emri geldiğinde hevdecden inerek arka

tarafta hacetimi giderdim. İşimi bitirdikten sonra geriye döndüm. Bir ara göğsümü yokladım ve boncuklardan yapılmış olan "Ezfar" gerdanlığımın kopmuş olduğunu farkettim. Geriye döndüm ve onu aradım. Bu iş beni hayli oyaladı. Bu sırada beni götürenler hevdecimi tutup deveye yüklemişler ve benim içinde olduğumu zannederek yola koyulmuşlardı. O zamanlar kadınlar oldukça hafifti. Az yedikleri için vücutları ağırlık yapmazdı. Üstelik ben; küçük yaşlarda bir kadındım. Bunun için hevdecimi kaldıranlar şüphelenmemişler, deveyi sürüp gitmişlerdi.

Nihayet ordu gittikten sonra gerdanlığımı buldum. Ordugâha döndüm. Fakat orada hiç kimseyi bulamadım. Hevdecimin konduğu yere çömeldim. Beni kaybettiklerini anlayıp geriye döneceklerini zannediyordum. Otururken gözlerime uyku bastırdı ve uyudum.

Safvan b. Muattala es-Sülemi ez-Zekvani, ordunun artçısıydı. Yürüyüp gelmişti. Uzaktayken yerde uyuyan insan karartısı görmüş. Yanıma gelince görür görmez beni tanıdı. Elbisemle yüzümü örttüm. Vallahi o, bana hiçbir kelime söylemedi. "İnna lillahi ve inna ileyhi raciun" ayetini okudu. Bundan başka hiçbir sözünü duymadım. Devesini çöktürdü ve bindim. Deveyi çekerek yürüttü. Nihayet mola verdikleri bir yerde orduya yetiştik. Hakkımda bundan başka şey söyleyenler helak olmuşlardır. Günahların en büyüğünü üstlenen de Abdullah b. Übey b. Selul'dur. Medine'ye geldik. Bir ay hasta yattım. İnsanlar ifk olayı ile ilgili kişilerin dedikodusunu yapıyordu. Ben ise bunların hepsinden habersizdim.

Bu hastalığım esnasında Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in diğer hastalıklarımdaki gibi bana yakın davranmaması beni şüphelendiriyordu.

Yanıma geldiğinde selam veriyor ve: **"Hastalığınız nasıl?"** diye soruyor, sonra da ayrılıyordu. Onun bu hali beni şüphelendiriyordu. İyileşinceye kadar bir kötülük olduğunu sezmedim.

Bir gün Mıstah'ın anası ile beraber Manası'a doğru gitmiştik. Burası tuvaletler yapılmadan önce bizim helâmızdı. Geceden geceye oraya gider hacetimizi giderirdik. Defi hacet hakkındaki durumumuz önceden ilk arapların durumu gibiydi.

Mıstah'ın anası; Abdulmenaf'ın oğlu Muttalib'in oğlu Ebi Rehm'in kızıydı. Fahr b. Amir'in kızı olan annesi babam Ebû Bekir Sıddık *radiyallahu anh*'un halasıydı. Oğlu ise Muttalib'in oğlu Abbad'ın oğlu Esasi'nin oğlu Mıstah idi.

İşimizi bitirdikten sonra geri dönmüş yürüyorduk. Bir ara Mıstah'ın anasının ayağı elbisesine takıldı ve tökezledi.

"Geberesice Mıstah" diye söylendi. Ben de:

"Ne kötü konuştun" dedim. "Bedir savaşına katılmış bir kişiye böyle söylenir mi?"

"Ah zavallı başım, sen onun ne dediğini biliyor musun?" dedi.

"Ne dedi?" diye sordum. İfk konusunda söylenenleri bana haber verdi. Hastalığım kat kat artmıştı. Eve döndüğümde yine Rasûlullah gelmişti.

"Hastalığınız nasıldır?" diye sordu. Ben de:

"Bana izin ver, ailemin yanına gideyim" dedim. O anda ben, haberi annemden iyice öğrenmek istiyordum. (Rasûlullah bana izin verdi ve anneme gittim.) Anneme:

"Anneciğim! İnsanlar benim hakkımda neler anlatıyorlar?" diye sordum. Annem:

"Kızım! Bu konuda kendini fazla üzme. Kocası tarafından sevilip de ortaklarının laf atmadıkları güzel kadın çok azdır" dedi.

"Subhanallah!" dedim. Demek insanlar bunu bile söyleyebilmişler. O gece sabaha kadar ağladım. Gözyaşlarım kesilmiyor, bir an bile uyuyamıyordum. Sonra ağlayarak sabahı ettim.

Vahiy gecikince Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* eşinden ayrılmak hususunu istişare etmek için Ali b. Ebi Talib ve Üsame b. Zeyd'i çağırmış. Üsame Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e eşi hakkında hep iyilik duyduğunu, kalbinin ona yakınlık duyduğunu söylemiş ve:

"Ey Allah'ın Rasûlü! Onlar senin eşlerindir. Biz onların iyiliklerinden başka birşey bilmeyiz" demiş. Ali b. Ebû Talib ise:

"Ey Allah'ın Rasûlü! Allah seni zorda bırakmaz. Ondan başka kadın çoktur. Yine de sen onun hakkında cariyesine danış" demiş. Bunun üzerine Allah'ın elçisi Berire'yi çağırtmış, ona:

"Ey Berire! Âişe'de seni şüphelendiren bir hal gördün mü?" diye sormuş. Berire:

"Hayır vallahi! Seni Rasûl olarak gönderen Allah'a yemin olsun ki, onda ayıplanacak bir hal görmedim. O, evinde hamur yoğururken uyuya kalan ve hamurunu evdeki kuzuya kaptıran genç bir kadıncağızdır" demiş. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kalkmış, o gün minbere çıkınca Abdullah b. Ubey b. Selul'den şikâyet ederek şöyle demiş:

"Eziyeti, ta aileme kadar uzanan bu adamdan beni kim kurtarır? Vallahi ben, eşim hakkında hayırdan başka bir şey bilmiyorum. O adam ben olmadıkça ailemin yanına girmezdi."

Bunun üzerine Sa'd b. Muaz *radiyallahu anh* ayağa kalkarak.

"Ey Allah'ın Rasûlü! Vallahi ondan seni ben kurtaracağım. Eğer o, Evs kabilesinden ise boynunu vururuz. Yok, eğer Hazrecli kardeşlerimizden ise emredersin emrini yaparız" dedi.

Bu son söz üzerine Sa'd b. Ubade ayağa kalktı. O Hazrec'in büyüklerindendi. Salih bir insandı. Fakat kabilecilik duygusu kabarmıştı.

"Allah'a yemin olsun ki sen yalan söylüyorsun. Sen onu öldüremezsin" dedi.

Bunun üzerine Sa'd b. Muaz'ın amcasının oğlu Useyd b. Hudayr kalkarak Sa'd b. Ubade'ye:

"Yalancı sensin. Vallahi biz onu öldüreceğiz. Sen ise münafıksın ve münafıkları savunuyorsun" dedi... Bu sözler üzerine Evs ve Hazrec arasında bir kavga çıktı. Öyleki birbirlerini öldürmeye bile teşebbüs ettiler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* hala minberdeydi. Sürekli onları sükûnete davet ediyordu. Nihayet sustular ve Rasûlullah minberden indi. O gün ben böyle ağladım. Gözyaşlarım kesilmiyor, bir an bile uyuyamıyordum. Annem ve babam da yanımda sabahladılar, iki gece bir gün ağlamıştım. Öyle ki ağlamaktan ciğerlerimin parçalandığını hissettim.

O ikisi yanımda oturuyor ben ise ağlıyordum. O sırada ensar'dan bir kadın izin isteyerek yanıma geldi. Ona izin verdim. Oturdu ye benimle ağlamaya başladı. Biz bu durumda iken Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* geldi ve oturdu. Benim hakkımda dedikoduların yayıldığı gündenberi yanıma gelip hiç böyle oturmamıştı. Şehâdet getirdi. Sonra bana:

"Senin hakkında bana böyle böyle sözler ulaştı. Şayet sen bu günahlardan beri isen Allah seni temize çıkarır. Ondan af dile ve O'na tevbe et. Çünkü kul günahını itiraf edip Allah'a tevbe ederse Allah onu affeder" dedi.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sözünü bitirince gözyaşlarım kesildi. Gözümden bir damlanın bile düşmediğini hissettim. Babama:

"Hakkımda söylediği şeyler hususunda Rasûlullah'a cevap ver" dedim. O:

"Vallahi Rasûlullah'a ne diyeceğimi bilemiyorum" dedi. Sonra anneme dönerek:

"Hakkımda söylediği şeyler hususunda Rasûlullah'a cevap ver" dedim. O da:

"Vallahi Rasûlullah'a ne diyeceğimi bilemiyorum" dedi. Ben yaşı küçük bir kadıncağızdım. Kur'ân'dan pek fazla okumamıştım. Dedim ki:

"Vallahi ben biliyorum ki; siz insanların hakkımda söyledikleri şeyleri işittiniz. Bu söz kalbinizde yer etti ve onu doğruladınız. Eğer ben size, ben suçsuzum desem beni doğrulamazsınız. Fakat ben, Allah'ın işlemediğimi bildiği bir suçu üstlensem beni doğrularsınız. Vallahi aramızdaki hali Yusuf'un babasının şu sözünden başkasına benzetemiyorum:

"Sabır ne güzeldir. Sizin söylediklerinize karşı ancak Allah'a sığınılır." (Yusuf: 18)

Sonra döndüm ve yatağıma uzandım. Vallahi o anda suçsuz olduğumu biliyordum. Allah-u Teâlâ'nın suçsuzluğumu ilan edeceğine de

inanıyordum. Fakat vallahi, Allah'ın Kur'ân'dan bir ayet indirerek beni temize çıkaracağını tahmin edememiştim. Durumumu Allah'ın bahsetmesine değmeyecek kadar basit zannediyordum. Fakat Allah-u Teâlâ'nın suçsuz olduğumu bir rüyayla uykusunda Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bildirmesini bekliyordum.

Henüz Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yanımdan ayrılmıştı. Ve ailemden kimse dışarı çıkmamıştı ki Allah-u Teâlâ Rasûlüne ayetleri indirmeye başladı. Yüzü her vahiy zamanındaki gibi aydınlanmıştı. Sevinçliydi. Yüzü gülüyordu. Söylediği ilk söz bana:

"Ey Âişe! Allah'a hamdet. O, seni temize çıkardı" demek oldu. Annem de bana:

"Kalk ve Rasûlullah'a git (O'na teşekkür et)" dedi. Ben de:

"Hayır, vallahi onun için kalkmam ve Allah'tan başka kimseye hamdetmem Benim suçsuzluğumu O bildirdi" dedim. Allah-u Teâlâ:

"Bu iftirayı ortaya atanlar içinizden bir güruhtur. Bu olayı kendiniz için şerdir zannetmeyin. Bilakis o, sizin için hayırdır.

Onlardan her biri için kazandığı oranda günah vardır. İçlerinde elebaşılık yapanlar için ise çok büyük bir azap vardır.

Keşke bunu duyduklarında müslüman erkek ve kadınlar kendi içlerinde hüsnü zanda bulunup: "Bu apaçık iftiradır" deselerdi.

İftirayı atanlar da buna dair dört şahit getirselerdi ya! Onlar dört şahit getiremediler. Böylece Allah katında yalancılardan sayıldılar.

Eğer Allah'ın dünya ve ahirette size karşı fazlı ve rahmeti olmasaydı içine düştüğünüz bu dedikodudan dolayı size büyük bir azap gelirdi.

O vakit bu iftirayı dillerinizle birbirinize anlatıyor, bilginiz olmayan bir konu hakkında konuşuyordunuz. Siz bunu basit bir şey zannediyordunuz. Hâlbuki o Allah katında çok mühimdi.

Keşke bunu duyduğunuzda: "Biz bunu konuşmayız, sübhanallah, bu ne büyük bir iftiradır!" deseydiniz.

Eğer mü'minlerdenseniz bunun benzeri bir hadiseye tekrar dönmemeniz için Allah sizi uyarıyor ve sizin için ayetleri açıklıyor. Şüphesiz Allah bilendir, hikmet sahibidir.

İman edenler arasında kötülüğü yaymak isteyenler için dünyada ve ahirette acıklı bir azap vardır.

Allah bilir, siz ise bilmezsiniz.

Ya Allah'ın size fazlı ve merhameti bulunmasaydı? Şüphesiz Allah şefkâtli ve merhametlidir.

Ey iman edenler! Şeytanın adımlarına uymayın. Şeytanın adımlarına uyan kişiler fuhşu ve kötülüğü emrederler.

Şayet Allah'ın size fazlı ve merhameti olmasaydı sizi kimse sonsuza dek temize çıkaramazdı.

Fakat Allah dilediği kimseleri temize çıkardı. Şüphesiz Allah işiten ve bilendir" (Nur: 11–21) ayetlerini indirdi.

Babam Ebû Bekir önceden beri Mıstah'a akrabamız olması ve fakirliği sebebiyle sadaka verirdi. Bu ayetler inince:

"Vallahi Âişe hakkında bu sözleri söyledikten sonra Mıstah'a bundan sonra ebediyyen hiçbir şey sadaka vermem" dedi. Bunun üzerine Allah-u Teâlâ:

"Bir de sizden zengin ve cömert olup akrabalarına, fakirlere, muhacirlere ve Allah yolundakilere infakta bulunan kimseler yardımı kesmek için yemin etmesinler. Affetsinler, müsamaha göstersinler. Yoksa Allah'ın sizi affetmesini istemiyor musunuz? Şüphesiz Allah affedendir, merhametlidir" (Nur: 22) ayetlerini indirdi. Bunu duyunca babam:

"Evet, ben, Allah'ın beni affetmesini severim" dedi ve Mıstah'a verdiği sadakayı vermeye devam etti ve dedi ki:

"Vallahi onun nafakasını ebediyyen kesmeyeceğim."

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* benim halimi Zeyneb'e de sormuş ve: "Ey Zeyneb! Ne duydun, ne biliyorsun?" demiş. O da: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben gözümü ve kulağımı korurum. Vallahi Âişe hakkında hayırdan başka bir şey bilmiyorum" demiş. Hâlbuki o, Rasûlullah'ın hanımları arasında benimle en çok rekabet edendi. Allah onu takvası sebebiyle korudu. Hâlbuki bacısı Himne bu hususta onunla münakaşa etmiş ve ifk olayına karışarak helak olmuştu."

(Buhârî-Müslim)

HADİSTEN NE İSTİFADE EDERİZ

— İfk hadisesi Medine'de kurulmuş olan İslâm toplumunda etkileri günlerce süren ve müminlerin konuşmalarını uzun süre meşgul eden çok çirkin bir olaydır.

Bu olayın çirkinliği tamamen iftiralara dayanmasından, dahası bu çirkin iftiraların Âişe *radiyallahu anhâ* gibi temiz bir ailede doğup iffet ve fazilet içinde yetişmiş ve evlendiğinde eski evinden daha faziletli, daha temiz bir yuvaya girmiş olan ve hakkında hiçbir mü'minin o ana kadar kötü bir şey düşünmediği masum bir kadına atılmasından kaynaklanmaktadır.

Bu iftiralar Saffan b. Muattal gibi kendisini Allah yoluna vermiş bizzat Rasûlün övgüsüne mazhar olmuş namuslu bir kişiye yöneltilmişti.

Daha da korkuncu bu iftiralar, herkese iffet ve hayâyı emreden, insanlara ailelerinin iffetine sahip çıkmalarını tavsiye edip onların namuslarını muhafazayı herşeyden üstün tutan, Allah'ın masum Rasûlü Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e yöneltilmişti.

Yine bu iftiralar, gerek cahiliyyet devrinde gerekse İslâm'daki yaşantısında bu iftiralardan başka hakkında kötü söz söylenmemiş olan Ebû Bekir Sıddık *radiyallahu anh*'a yöneltilmişti.

Bu şahısların o çirkin iftiralardan beri oldukları gün ışığı gibi apaçık idi. Fakat kişiler şeytanın ve yandaşlarının oyununa gelmişlerdi bir kere...

Münafıklar en güzide sahabeleri bile şaşırtacak, şüpheye düşürecek şekilde hazırlamışlardı planlarını. Hiçbir delile, hiçbir mantığa dayandırmadan kurdukları bu plan nerede ise öldürmelere sebep olacaktı o seçkin sahabe toplumunda. Bu korkunç hadise karşısında İslâmın düşmanları, münafıklar salih mü'minlerin zayıf ve boş anını kollayıp inananları daha da zayıflatmak, parçalamak ve yoketmek için her an tetikte beklediler.

"Biz onların oyunlarına gelmeyiz" deyip geçmek asla makul değil artık... Güzide sahabe toplumu bile iftira olduğu apaçık belli olan böyle bir yalandan günlerce etkilendi, aralarında ihtilaflar çıktı, birbirlerine saldırdılar. Kâfirlerin, münafıkların fitneleri onları bu derece etkilerse takvaca ve iman kuvveti bakımından o sahabelerden çok aşağıda bulunan bizler şeytan yandaşlarının böyle fitnelerinden nasıl emin olabiliriz ki?

Din düşmanları her zaman müslümanları zayıflatıp yok etmek ister. Bunun için de ellerinden gelen her şeyi yaparlar. Hakikati apaçık belli olan konularda bile, inananların! İçine vesveselerle şüphe sokabilirler. Ve bundan sonra ihtilaflar, tartışmalar, ayrılmalar başlar... Peki, çözüm nedir?

Çözüm; İfk olayında Üsame gibi, Ali gibi salih sahabelerin yaptığını yapmaktır. Her şüpheyi, her ihtilafı ilahi bilgilerle değerlendirmek, sorunu nefsin sözleriyle değil vicdanın sesiyle muhakeme etmektir. Konuyu konuşmak değil, düşünmektir.... Böyle yaptıkları için o salih kullar hataya düşmemiş ve doğru karara varmışlardı. Ama böyle yapmayanlar helak olmuş ve sapmışlardı.

İslâm cemaati fertlerinin her hususta takınacakları tavır Üsame ve Ali *radiyallahu anh*'ın tavrı olmalıdır. Zira aksi bir tutum, ihtilafları ve ayrılıkları kaçınılmaz kılar. Bunun somut örneklerini yine ifk hadisesinde görmekteyiz.

Mıstah *radiyallahu anh* ki, Bedir savaşına katılma şerefini kazanmış, muhacirlik sıfatına sahip ve Ebû Bekr *radiyallahu anh*'ın kendisine çokça yardım ettiği bir şahıs. O bile bu yalanlar karşısında acze düşüp, iftiraların yayılmasına alet olmuştu. Çünkü o, ortalıkta dolaşan sözleri gereği gibi muhakeme etmemiş, konuyu vicdanına götürmemiş, sadece konuşmuş ve hataya düşmüştü.

Sa'd b. Ubade *radiyallahu anh* gibi itibar sahibi, salih bir insan bir anda kabilecilik duygularının galebe çalmasıyla bir münafığı savunabilmişti. Çünkü o, nefsinin telkinlerine uymuş, konuyu vicdanına ve aklına götürmemiştir.

Kardeşlik hususunda çok büyük mesafeler kat eden sahabeler sırf nefislerinin telkinleriyle iki ayrı gruba ayrılabilmişlerdi. Ne korkunç bir olay! O salih, abid ve mücahid kullar nasıl da nefislerinin oyununa gelmişlerdi?

Müslüman, kâfirlerin ve münafıkların oyun ve hilelerine karşı dikkatli olmalıdır. Düşman, İslâm cemaatini parçalamak ister, yok etmek ister. İslâm davasını yüklenenler bu konuda asla zaafa düşmemeli, zanna dayanarak hareket etmemeli, kardeşi hakkında aksi delil ve şahitlerle ispat edilinceye kadar hayır ve iyilik düşünmelidir. Müslüman nefsinin telkinlerine karşı uyanık bulunmalıdır. Zira nefis her zaman kötülüğü emreder. Olayları Allah'ın kitabına, Rasûlünün sünnetine ve nefisten arınmış bir vicdana götürmek en doğru yoldur.

RASÛL SİZİ ATEŞTEN KURTARMAK İSTER

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « مَثَلِى وَمَثَلُكُمْ كَمَثَلِ رَجُلٍ أَوْقَدَ نَاراً فَجَعَلَ الْجَنَادِبُ وَالْفَرَاشُ يَقَعْنَ فِيهَا وَهُوَ يَذُبُّهُنَّ عَنْهَا وَأَنَا آخِذٌ بِحُجَزِكُمْ عَنِ النَّارِ وَأَنْتُمْ تَفَلَّتُونَ مِنْ يَدِى »

412- Câbir ***radiyallahu anh'***dan rivâyet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle demiştir:

"Benim ve sizin misaliniz ateş yakan ve ateşine kelebekler ve çekirgeler düşmeye başlayınca onları kovmaya çalışan kimsedir. Ben sizi ateşe düşmekten korumak için eteklerinizden tutuyorum. Hâlbuki siz benim elimden kurtulmaya çalışıyorsunuz."
(Müslim)

عَنْ عُمَرَ – رضى الله عنه – أَنَّهُ جَاءَ إِلَى الْحَجَرِ الأَسْوَدِ فَقَبَّلَهُ ، فَقَالَ إِنِّى أَعْلَمُ أَنَّكَ حَجَرٌ لاَ تَضُرُّ وَلاَ تَنْفَعُ ، وَلَوْلاَ أَنِّى رَأَيْتُ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَبِّلُكَ مَا قَبَّلْتُكَ .

413- Abis b. Rabia ***radiyallahu anh'***dan rivâyete göre şöyle demiştir:

"Ömer *radiyallahu anh'*u, Hacer-i Esved'i öpüp şöyle derken gördüm:

"Bilirim ki sen bir taşsın; ne faydan dokunur, ne zararın. Eğer Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem'*in seni öptüğünü görmemiş olsaydım öpmezdim." ***(Buhârî-Müslim)***

HADİSLERDEN NE İSTİFADE EDERİZ

— Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* Allah'ın Rasûlüdür. Allah onu hak din ile göndermiş, ona en mükemmel şeriati, en güzel ibadeti, en adil kanunu, en muntazam hayat sistemini vermiştir. Dünyada da, ahirette de saadet ve kurtuluş Rasûle ittibadadır. Allah, onu kulları içinden seçmiş, beşerin alabileceği en güzel sıfat, ahlak ve isimlerle donatmıştır.

Allah onu, -Rabbinin izniyle- insanları karanlıklardan aydınlığa, sapıklıktan hidayete, hüsrandan kurtuluşa, ateşten ebedi mutluluğa çıkarmak, ulaştırmak için göndermistir.

O Rasûldür. Getirdiği kitaba kayıtsız, şartsız iman edilip teslim olunan emin bir Rasûl... Sünnetleri ile anlayışımızın berraklaşmasına, görüş ufkumuzun genişlemesine, Rabbimizin bizden istediği ibadetleri daha net

kavramamıza ve ihtiyaç duyduğumuz her bilginin bize ulaştırılmasına vesile olan muhterem Rasûl...

Biz ona ittiba eder, onun yoluna sımsıkı sarılır, kurtuluşun ancak bunda olduğunu biliriz. Biz ibadetlerimizi Rasûlün yaptığı gibi yaparız. Çünkü o, Allah'ın Rasûlüdür. Biz hayatımızı Rasûlün düzenlediği gibi düzenleriz. Çünkü o, Allah'ın Rasûlüdür. Biz ona inanmayanlara Rasûlün yaptığı gibi kin ve düşmanlık besleriz. Çünkü o, Allah'ın Rasûlüdür. Biz Hacer'ül Esved'i Rasûlün öptüğü gibi öperiz. Çünkü o, Allah'ın Rasûlüdür. Biz her işimizi Rasûle uydururuz. Çünkü o, Allah'ın Rasûlüdür.

Çünkü biz biliriz ki; bizleri ateşten kurtaracak olan amel, o seçkin kula tabi olmaktadır. Ve inanırız ki, ona isyan eden, ona itaatten şu veya bu sebeple yüz çeviren ye hayatını kendi zayıf akıl ve mantığına göre düzenlemek isteyen kişi, göz göre göre ateşe koşan kelebek ve çekirgeler gibidir.

ZİKİR

İslâm tebliğcisi gerçekten ağır bir davayı yüklenmiştir. Çünkü Lâ ilâhe illallah'ı tebliğ ve buna davet birçok zorluğu, eziyeti, işkenceyi ve bu yolda ölümü göze almayı gerektirir, işte bu zorlu yol imtihanlar ve acılarla doludur.

Davetçinin bu yükü kaldırmada, sürekli bir güç ve şevk kaynağına ihtiyacı vardır.

Bu kaynak ihtiyaç duyulduğu anda hemen başvurulabilecek kadar yakın, her türlü zorluğu kaldırmaya yetecek gücü ve şevki verebilecek kadar etkili, bıkkınlık vermeyecek kadar da lezzetli olmalıdır.

İşte bu kaynak, kul ile Rabbi arasındaki rabıta olan zikirdir. Gönlü açan, kalpleri yatıştıran, sıkıntıları dağıtan, kulu Rabbine yönelten zikir...

İslâm nazarında zikir çok şümullü bir mana içerir. Kısacası, kula Rabbini hatırlatan, O'nu düşündüren ve O'na yönelten her şey zikirdir. Tefekkür de zikirdir, namaz da... Oruç da zikirdir, zekât da... Cihad da zikirdir, tebliğ de... "Lâilâhe illallah" demek de bir zikirdir, buna davet de... Kur'ân'ı okumak da bir zikirdir, onu sosyal hayatta hakim kılmaya çalışmak da...

İslâm dini hayatın her yönünü, beşere Rabbini hatırlatacak mahiyet kazandıracak zikre dönüştürmüştür. Dinin bu hususta getirdiği tavsiyeleri hakkıyla yerine getiren mü'minin sabah kalkışından, akşam yatışına kadar her hareketi hatta uykusu bile zikir hükmüne geçer. Yeter ki bu sahih ve halisane olarak yapılsın!

Bu bölümden sonraki hadisler, İslâmın insan hayatını her yönüyle zikre dönüştürmeye yönelik tavsiyelerdir.

Cahili sistemler içinde mücadele veren ve her an bu materyalist sistemlerin maddi ve manevi baskısı altında bulunan İslâm davetçilerinin, Rableri ile manevi bir bağlantı kurabilmeleri ve dışarıdan gelecek saldırılara karşı kuvvetli ve kararlı olabilmeleri için Rasûlullah'ın bu tavsiyelerine gösterecekleri itina gerçekten önemlidir...

DUADA ACELE ETMEMEK

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « يُسْتَجَابُ لأَحَدِكُمْ مَا لَمْ يَعْجَلْ يَقُولُ دَعَوْتُ فَلَمْ يُسْتَجَبْ لِى »

414 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh***'dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

"Sizden birinizin duası, acele etmediği müddetçe kabul olunur. İnsan; işte ben Rabbime dua ettim de kabul etmedi der."

Müslim'in diğer bir rivâyetinde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: **"Bir kulun, haramı veya akrabasıyla dargınlığı gerektiren bir şey işlemedikçe ve bir de acele etmedikçe duası kabul olunur"** buyurdu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e:

"Acele etmek nedir" diye soruldu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"İnsan; çok dua ettim de duamın kabul edildiğini görmedim, der. Dileğinin gecikmesinden dolayı usanır da duayı terkeder. İşte acele etmek budur" cevabını verdi. ***(Buhârî-Müslim)***

KALKARKEN OKUNACAK DUA

عَنْ حُذَيْفَةَ قَالَ كَانَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ قَالَ « اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ أَحْيَا وَأَمُوتُ » . وَإِذَا أَصْبَحَ قَالَ « الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ »

415 - Huzeyfe ***radiyallahu anh***'dan:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yatarken elini yanağının altına koydu. Sonra:

"Allah'ım! Senin isminle dirilir ve Senin isminle ölürüm" derdi. Uyandığı zaman da:

"Bizi öldürdükten sonra dirilten Allah'a hamd olsun ki, kıyamette O'nun huzurunda haşr olunacağız" buyurdu. ***(Buhârî)***

EZANDAN SONRA OKUNACAK DUA

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ النِّدَاءَ اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلاَةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّداً الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً الَّذِى وَعَدْتَهُ ، حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِى يَوْمَ الْقِيَامَةِ »

416 - Câbir ***radiyallahu anh*'**dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

"Kim ezanı işittikten sonra: "Ey bu eksiksiz davetin ve kılınmak üzere olan namazın Rabbi olan Allah'ım! Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e **vesileyi ve fazileti ihsan buyur ve vaadetmiş olduğun Makam-ı Mahmud'a onu ulaştır." duasını okursa kıyamet gününde o kişi şefaatime hak kazanır."**

(Buhârî)

ABDESTTEN SONRA OKUNACAK DUA

عن عمر رضي الله عنه قَالَ قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : « مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ يَتَوَضَّأُ فَيُبْلِغُ – أَوْ فَيُسْبِغُ – الْوُضُوءَ ثُمَّ يَقُولُ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ إِلاَّ فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ الثَّمَانِيَةُ يَدْخُلُ مِنْ أَيِّهَا شَاءَ »

417 - Ömer el Hattab ***radiyallahu anh'dan*** Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Sizden biriniz tam manasıyla abdest alır da "Şehâdet ederim ki; Allah'tan başka hakkıyla ibadete layık ilah yoktur ve Muhammed O'nun kulu ve Rasûlüdür derse o kimse için cennetin sekiz kapısı açılır, artık istediği kapıdan girer"

(Müslim)

ALLAH-U TEÂLÂ'YA YAKINLIK

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ »

418 - Ebû Hureyre ***radiyallahu anh*'**dan Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

"İnsanların secdede bulundukları an, Allah'a en yakın oldukları andır. İste orada çok dua ediniz." ***(Müslim)***

SABAH NAMAZINDA OKUNACAK DUA

عَنْ جُوَيْرِيَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ مِنْ عِنْدِهَا بُكْرَةً حِينَ صَلَّى الصُّبْحَ وَهِيَ فِي مَسْجِدِهَا ثُمَّ رَجَعَ بَعْدَ أَنْ أَضْحَى وَهِيَ جَالِسَةٌ فَقَالَ « مَا زِلْتِ عَلَى الْحَالِ الَّتِي فَارَقْتُكِ عَلَيْهَا » . قَالَتْ نَعَمْ . قَالَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لَقَدْ قُلْتُ بَعْدَكِ أَرْبَعَ كَلِمَاتٍ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ لَوْ وُزِنَتْ بِمَا قُلْتِ مُنْذُ الْيَوْمِ لَوَزَنَتْهُنَّ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَا نَفْسِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ »

419 - Mü'minlerin annesi **Cüveyriye binti el-Haris** ***radiyallahu anhâ*** den rivâyete göre; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sabah namazını kıldıktan sonra mescitte henüz teşbih ile meşgul olmakta olan Cüveyriye'nin yanından çıkmış, sonra kuşluk vaktinde yine onun yanına dönmüştü. Cüveyriye'yi aynı yerde oturmuş teşbihe devam ederken görünce şöyle buyurdu:

"Sen hala bıraktığım gibi zikir ve teşbihe devam ediyor musun?" Cüveyriye:

"Evet" cevabını verdi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Ben senin yanından ayrıldıktan sonra üç defa şu kelimeyi söyledim ki, bütün gün söylediğin zikirlerle karşılaştırılsa, ecir ve sevapta o senin söylediklerine eşit olur. Bunlar da:

"Yarattıklarının sayısı, Zatı'nın rızası, yüce arşının ağırlığı ve kelimelerinin adedi kadar hamd ile Allah'ı tesbih ve tenzih ederim" zikridir." ***(Müslim)***

RASÛLULLAH'A SALÂT VE SELAM ETMEK

عن كَعْبِ بْنُ عُجْرَةَ قَالَ خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْنَا قَدْ عَرَفْنَا كَيْفَ نُسَلِّمُ عَلَيْكَ فَكَيْفَ نُصَلِّى عَلَيْكَ قَالَ « قُولُوا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ »

420 - Ebû Muhammed Ka'b b. Ucrete *radiyallahu anh* anlatıyor: Bir gün Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yanımıza geldi. Biz de ona:

"Ya Rasûlallah! Teşehhüdde sana nasıl selam vereceğimizi biliyoruz. Lakin size nasıl salât ve dua edeceğiz?" diye sorduk. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Şöyle deyiniz:

"Allah'ım! Muhammed'e ve onun ailesine İbrâhîm'e rahmet ettiğin gibi rahmet ihsan et. Şüphesiz Sen övülmeye layıksın. Allah'ım! Muhammed ve ailesine, İbrâhîm'e verdiğin gibi bereket ver. Muhakkak Sen övülmeye layıksın, yüce kerem ve şan sahibisin" buyurdu." ***(Müslim)***

NAMAZDAN SONRA YAPILACAK ZİKİR

عَنْ ثَوْبَانَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا انْصَرَفَ مِنْ صَلاَتِهِ اسْتَغْفَرَ ثَلاَثاً وَقَالَ « اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلاَمُ وَمِنْكَ السَّلاَمُ تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ » . قَالَ الْوَلِيدُ فَقُلْتُ لِلأَوْزَاعِيِّ كَيْفَ الاِسْتِغْفَارُ قَالَ تَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

421 - Sevban *radiyallahu anh*'dan; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* namazdan sonra üç defa Allah'a istiğfar eder ve:

"Allah'ım Sen selamsın, selamet de Sen'dendir. Sen yücesin ey Azamet ve Kerem Sahibi!" derdi.

Hadisi rivâyet edenlerden biri (Abdurrahman) Evzai' ye:

"Allah'a hangi sözlerle istiğfar edilir?" diye sordular.

"Estağfirullah, estağfirullah (yani; Allah'tan bağışlanma isterim) dersin" cevabını verdi.

(Müslim)

NAMAZDAN SONRA OKUNACAK ZİKİR

كان عبد الله ابْنُ الزُّبَيْرِ يَقُولُ فِى دُبُرِ كُلِّ صَلاَةٍ حِينَ يُسَلِّمُ « لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَلاَ نَعْبُدُ إِلاَّ إِيَّاهُ لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ » . وَقَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُهَلِّلُ بِهِنَّ دُبُرَ كُلِّ صَلاَةٍ

422 - Abdullah b. Zübeyr *radiyallahu anh* her namazın arkasında selamdan sonra:

"Allah'tan başka ibadete layık ilah yoktur. O'nun ortağı yoktur, mülk yalnız O'nundur. Hamd O'na mahsustur. O'nun her şeye gücü yeter. Kuvvet ve kudret ancak O'nun yardımıyladır. Allah'tan başka ibadete layık ilah yoktur. Biz yalnız O'na ibadet ederiz. Nimet ve iyilik O'nundur.

En güzel övgüler O'na yaraşır. Dini (kanunu, emri, ibadeti) yalnız O'na has kılarız, kâfirler istemese bile..." mealindeki duayı okurdu.

İbn Zübeyr diyor ki: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* her namaz sonunda bu sözlerle zikir yapardı. ***(Müslim)***

NAMAZDAN SONRAKİ TESBİHAT

عَنْ كَعْبِ بْنِ عُجْرَةَ رضي الله عنه عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مُعَقِّبَاتٌ لاَ يَخِيبُ قَائِلُهُنَّ – أَوْ فَاعِلُهُنَّ – دُبُرَ كُلِّ صَلاَةٍ مَكْتُوبَةٍ ثَلاَثٌ وَثَلاَثُونَ تَسْبِيحَةً وَثَلاَثٌ وَثَلاَثُونَ تَحْمِيدَةً وَأَرْبَعٌ وَثَلاَثُونَ تَكْبِيرَةً »

423 - Ka'b b. Ucrete *radiyallahu anh*'dan rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* :

"Namazın ardından söylenecek güzel kelimeler vardır ki, onları her farz namazın arkasından söyleyen ve yapan kimse hiçbir zaman hüsrana uğramaz. Onlar da: Otuz üç kere tesbih, otuz üç kere tahmid ve otuz üç kere de tekbirdir." buyurmuştur.

(Müslim)

HER GÜN YAPILACAK ZİKİRLER

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « مَنْ قَالَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ ، وَلَهُ الْحَمْدُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ . فِى يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ ، كَانَتْ لَهُ عَدْلَ عَشْرِ رِقَابٍ ، وَكُتِبَتْ لَهُ مِائَةُ حَسَنَةٍ ، وَمُحِيَتْ عَنْهُ مِائَةُ سَيِّئَةٍ ، وَكَانَتْ لَهُ حِرْزاً مِنَ الشَّيْطَانِ يَوْمَهُ ذَلِكَ حَتَّى يُمْسِىَ ، وَلَمْ يَأْتِ أَحَدٌ بِأَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ ، إِلاَّ أَحَدٌ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ » وعَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضى الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ " مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ . فِى يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ حُطَّتْ خَطَايَاهُ ، وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ "

424 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Her kim günde yüz defa "Allah'tan başka hakkıyla ibadete layık ilah yoktur. O tektir. O'nun eşi ve ortağı yoktur. Mülk yalnız O'nundur. Hamd O'na mahsustur. O her şeye kadirdir." Zikrini tekrar ederse, bu dua o kimse için on köle azat etmenin sevabına eşit olur ve ona yüz iyilik yazıldığı gibi yüz kötülük de

silinir. Ve bu, o kimse için o gün akşama kadar şeytanın şerrine karşı bir sığınak olur ve de hiçbir kimse onun bu duayı okumasından daha faziletli bir zikir getiremez. Ancak bu zikri daha çok okumuş olan müstesna." Ve yine buyurdu ki:

"Her kim günde yüz defa (Allah tüm noksan sıfatlardan münezzehtir ve hamd O'na mahsustur) **derse suçları denizin köpükleri kadar çok olsa bile affolunur."** ***(Buhârî-Müslim)***

ZİKİR HALKASININ FAZİLETİ

عن أَبِى هُرَيْرَةَ وَأَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِىِّ رضي الله عنهما أنَّ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لاَ يَقْعُدُ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِلاَّ حَفَّتْهُمُ الْمَلاَئِكَةُ وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَنَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ »

425 - Ebû Hureyre ve Ebû Said el Hudri ***radiyallahu anhum***'dan şöyle dedikleri rivâyet edilmiştir:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki:

"Her hangi bir cemaat Allah'ı zikir için toplanırsa muhakkak melekler onları kuşatır, onları rahmet kaplar ve onların üzerine sükûnet iner. Allah da onları katında bulunan meleklere över."

(Müslim)

HARAMLAR HAKKINDA ALLAH'TAN AF DİLEME

عن علي رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله كان يَقُولُ بَيْنَ التَّشَهُّدِ وَالتَّسْلِيمِ « اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِى مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّى أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ »

426 - Ali ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in namazın sonunda, teşehhüd ile selam arasında ettiği duanın sonu şöyle olurdu:

"Allah'ım! Evvelce işlediğim ve bundan sonra işleyeceğimi sandığım, gizli ve açık yaptığım, ölçüsüz bir şekilde işlediğim ve benden daha iyi bildiğin haramları bağışla. İlerleten de gerileten de Sendin. Sen'den başka ibadete layık ilah yoktur."

(Müslim)

İSTİĞFAR DUASI

عَن أَبِى مُوسَى الأشعري رضي الله عنه عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّه كَانَ يَدْعُو بِهَذَا الدُّعَاءِ « رَبِّ اغْفِرْ لِى خَطِيئَتِى وَجَهْلِى وَإِسْرَافِى فِى أَمْرِى كُلِّهِ ، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّى ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِى خَطَايَاىَ وَعَمْدِى وَجَهْلِى وَهَزْلِى ، وَكُلُّ ذَلِكَ عِنْدِى ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِى مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ ، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ ، وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ »

427 - Ebû Mûsâ *radiyallahu anh*'dan rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dua ederdi:

"Allah'ım! Hatalarımı, bilgisizlikten dolayı işlediğim haramları, her şeyde israfımı ve benden daha iyi bildiğin kusurlarımı af ve mağfiret eyle.

Allah'ım! Şaka ve ciddi halimi ve bilerek işlediğim haramı bağışla. İtiraf ederim ki; bu kusurların hepsi bende vardır.

Allah'ım! Evelce işlediğim ve bundan sonra işleyeceğimi sandığım gizli ve açık yaptığım ve benden daha iyi bildiğin haramları bağışla. İlerleten de, gerileten de Sen'sin."

(Buhârî-Müslim)

HAMD VE ŞÜKÜR

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه قَالَ كَانَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ »

428 - Enes *radiyallahu anh*'dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in en çok söylediği duası:

"Allah'ım! Bize dünyada ve ahirette iyilik ve güzellik ver, ateş azabından bizi koru" demekti. ***(Buhârî-Müslim)***

GÜZEL AHLAK İÇİN OKUNACAK DUA

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بن مسعود رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ « اللَّهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتُّقَى وَالْعَفَافَ وَالْغِنَى »

429 - İbn Mes'ud ***radiyallahu anh'dan*** rivâyete göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dua ederdi:

"Allah'ım! Ben Sen'den hidayet, takva, iffet ve kalp zenginliği isterim." ***(Müslim)***

BAŞARI İÇİN OKUNACAK DUA

عنْ علي رَضِيَ اللَّه عَنْهُ ، قَالَ : قال لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم : « قُلْ : اللَّهُمَّ اهْدِنِي ، وَسدِّدْنِي (وَفِي رِوَايةٍ) : اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدى ، وَالسَّدَادَ »

430 - Ali ***radiyallahu anh'***dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana hitaben:

"Allah'ım! Beni doğru yola hidayet et ve bütün işlerimde beni başarılı kıl" diye dua et, buyurdu.

Diğer bir rivâyette:

"Allah'ım! Sen'den, doğru yola hidayet etmeni ve bütün işlerimde muvaffak kılmanı dilerim" diye dua et, buyurdu.

(Müslim)

NİMETLERİNE KARŞI ALLAH'A HAMD

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ قَالَ : « الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَفَانَا وَآوَانَا فَكَمْ مِمَّنْ لاَ كَافِىَ لَهُ وَلاَ مُئْوِىَ »

431 - Enes ***radiyallahu anh'***dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yatağına geldiği zaman şöyle dua ederdi:

"Bizi yediren, içiren, hacetlerimizi gideren, bize barınacak mesken ihsan buyuran Allah Teâlâ'ya hamd ve şükür olsun. İhtiyaç içinde kıvranan öyle kimseler var ki, onlara acıyıp bakan yok." ***(Müslim)***

EVDE BAKARA SÛRESİNİ OKUMAK

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لاَ تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ مَقَابِرَ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِى تُقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ »

432 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Evlerinizi kabir haline getirmeyin (nafile ibadet ve Kur'ân okumayı bırakmayınız)**. Zira Bakara sûresinin okunduğu evden şeytan kaçar"** buyurmuştur. ***(Müslim)***

TEHLİKELERDEN KORUYAN DUA

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا لَقِيتُ مِنْ عَقْرَبٍ لَدَغَتْنِى الْبَارِحَةَ قَالَ « أَمَا لَوْ قُلْتَ حِينَ أَمْسَيْتَ أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ لَمْ تَضُرُّكَ »

433 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e biri gelip:

"Ya Rasûlallah! Dün gece beni ısıran akrepten neler çektim" dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Eğer sen akşam:"Ben Allah'ın eksiksiz sözüne (Kur'ân'a) **sığınıyorum" diye dua etseydin sana hiç bir şey zarar vermezdi"** buyurdu. ***(Müslim)***

BELALARDAN, ZORLUKLARDAN ALLAH'A SIĞINMA

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قال :كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَعَوَّذُ مِنْ جَهْدِ الْبَلاَءِ ، وَدَرَكِ الشَّقَاءِ ، وَسُوءِ الْقَضَاءِ ، وَشَمَاتَةِ الأَعْدَاءِ . قَالَ سُفْيَانُ الْحَدِيثُ ثَلاَثٌ زِدْتُ أَنَا وَاحِدَةً ، لاَ أَدْرِى أَيَّتُهُنَّ هِىَ .

434 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Tahammül edilmeyecek beladan, insanı ölüme kadar sürükleyecek müşkilata uğramaktan, kötü kazadan ve düşmanları sevindirecek bir kedere düşmekten Allah'a sığınırız."

Buhârî'nin rivâyetinde ravilerden Süfyan: "Bu dört şeyden birini fazladan söylemiş olduğumda şüphe ediyorum" demiştir.

(Buhârî-Müslim)

KÖTÜLÜKLERDEN ALLAH'A SIĞINMA

عَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْقَمَ رضي الله عنه قَالَ :لاَ أَقُولُ لَكُمْ إِلاَّ كَمَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ كَانَ يَقُولُ « اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَالْهَرَمِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ اللَّهُمَّ آتِ نَفْسِى تَقْوَاهَا وَزَكِّهَا أَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاهَا أَنْتَ وَلِيُّهَا وَمَوْلاَهَا اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لاَ يَنْفَعُ وَمِنْ قَلْبٍ لاَ يَخْشَعُ وَمِنْ نَفْسٍ لاَ تَشْبَعُ وَمِنْ دَعْوَةٍ لاَ يُسْتَجَابُ لَهَا »

435 - Zeyd b. Erkam *radiyallahu anh*'dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dua ederdi:

"Allah'ım! Ben; acizlikten, tembellikten, cimrilikten, bunaklık derecesinde ihtiyarlıktan, kabir azabından sana sığınırım.

Ya Rabbi! Nefsime haramlardan korunmasını ilham et, onu kötülükten temizle. Temizleyenlerin en hayırlısı Sen'sin. Nefsimin sahibi ve yöneticisi Sen' sin.

Allah'ım! Faydasız ilimden, Allah korkusu, Allah saygısı duymayan katı kalpden, doymak bilmeyen nefisten, kabul olmayacak duadan Sana sığınırım." ***(Müslim)***

MUSİBET ANINDA OKUNACAK DUA

عن أُمِّ سَلَمَةَ زَوْجَ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قالت : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « مَا مِنْ عَبْدٍ تُصِيبُهُ مُصِيبَةٌ فَيَقُولُ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ اللَّهُمَّ أْجُرْنِى فِى مُصِيبَتِى وَأَخْلِفْ لِى خَيْراً مِنْهَا ، إِلاَّ أَجَرَهُ اللَّهُ فِى مُصِيبَتِهِ وَأَخْلَفَ لَهُ خَيْراً مِنْهَا » . قَالَتْ فَلَمَّا تُوُفِّىَ أَبُو سَلَمَةَ قُلْتُ كَمَا أَمَرَنِى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْلَفَ اللَّهُ لِى خَيْرًا مِنْهُ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله .

436 - Ümmü Seleme *radiyallahu anhâ*'dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Herhangi bir kul bir musibete uğrar da; "Biz Allah için varız ve O'na döneceğiz. Ey Allah'ım! Uğradığım musibetin ecrini ver ve benden sonra bana daha hayırlısını ihsan buyur" derse, mu-

hakkak Allah u Teâlâ onu musibetinden dolayı sevaplandırır. Ve onun yerine daha hayırlısını verir." buyurmuştur.

Ebû Seleme öldüğünde Rasûlullah'ın emrettiği gibi söyledim. Allah-u Teâlâ da bana ondan hayırlı olan Rasûlullah'ı verdi." ***(Müslim)***

YOLCULUKTAN VE SAVAŞTAN DÖNÜLDÜĞÜNDE OKUNACAK DUA

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ – رضى الله عنهما – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا قَفَلَ مِنْ غَزْوٍ أَوْ حَجٍّ أَوْ عُمْرَةٍ يُكَبِّرُ عَلَى كُلِّ شَرَفٍ مِنَ الأَرْضِ ثَلاَثَ تَكْبِيرَاتٍ ، ثُمَّ يَقُولُ « لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ ، وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، وَهْوَ عَلَى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ، آيِبُونَ تَائِبُونَ ، عَابِدُونَ لِرَبِّنَا ، حَامِدُونَ ، صَدَقَ اللَّهُ وَعْدَهُ ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ ، وَهَزَمَ الأَحْزَابَ وَحْدَهُ »

437 - İbni Ömer ***radiyallahu anh***'dan;

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* hacdan veya umreden döndüğü zaman yokuşları ve yüksek yerleri her çıktığında üç defa:

"Allah en büyüktür" diye tekbir alır sonra:

"Allah'tan başka ibadete layık ilah yoktur, Allah'ın ortağı yoktur, mülk yalnız O'nundur. Hamd O'nadır. O'nun her şeye gücü yeter. Artık dönüyoruz. Haramlardan tevbe, Allah'a ibadet, secde ve Rabbimize hamdederiz.

Allah vaadini yerine getirdi. Kuluna yardım etti ve kudretiyle orduları mahf ve perişan etti" buyururdu.

Müslim'in diğer rivâyetinde:

"Ordu ve müfrezelerden, büyük, küçük harplerden veya hac ve umreden döndüğü vakit" diye kaydedilmiştir.

(Buhârî-Müslim)

YEMEĞE BESMELE İLE BAŞLAMAK

عن عُمَر بْنَ أَبِى سَلَمَةَ قال : كُنْتُ غُلاَماً فِى حَجْرِ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَانَتْ يَدِى تَطِيشُ فِى الصَّحْفَةِ فَقَال لِى رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « يَا غُلاَمُ سَمِّ اللَّهَ ، وَكُلْ بِيَمِينِكَ وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ »

438 - Ömer b. Ebi Seleme *radiyallahu anh'dan*:

Ben Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in evinde bir çocuktum. Yemek yerken elim kabın her tarafına uzanırdı. Bunun üzerine

Rasûlullah:

"Ey çocuk! Besmele çek, sağ elinle ve kendi önünden ye" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

YEMEKTEN SONRA OKUNACAK DUA

عَنْ أَبِى أُمَامَةَ أَنَّ النَّبِىَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا رَفَعَ مَائِدَتَهُ قَالَ « الْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً طَيِّباً مُبَارَكاً فِيهِ ، غَيْرَ مَكْفِىٍّ ، وَلاَ مُوَدَّعٍ وَلاَ مُسْتَغْنًى عَنْهُ ، رَبَّنَا »

439 - Ebû Umame *radiyallahu anh'dan*:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sofrasını kaldırdığı zaman: **"Ey Rabbimiz! Hoş, mübarek, kabul, layık olan ve arkaya atılmayan, devamlı bize lazım olan hamd ile Sana çok hamdederiz"** derdi. ***(Buhârî)***

HAPŞIRAN İÇİN OKUNACAK DUA

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِىِّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ . وَلْيَقُلْ لَهُ أَخُوهُ أَوْ صَاحِبُهُ يَرْحَمُكَ اللَّهُ . فَإِذَا قَالَ لَهُ يَرْحَمُكَ اللَّهُ . فَلْيَقُلْ يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ »

440 - Ebû Hureyre *radiyallahu anh*'dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Sizden biriniz aksırdığı vakit; "Hamd Allah'a mahsustur" desin. Böyle dediğinde arkadaşları da; "Allah sana rahmet etsin" desinler. Aksıran da;

"Allah sizi hidayette kılsın ve kalbinizi ıslah etsin" diye cevap versin" buyurdu. ***(Buhârî-Müslim)***

HASTALIK ANINDA OKUNACAK DUA

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا اشْتَكَى الإِنْسَانُ الشَّيْءَ مِنْهُ أَوْ كَانَتْ بِهِ قَرْحَةٌ أَوْ جَرْحٌ قَالَ النَّبِيُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِإِصْبَعِهِ هَكَذَا وَوَضَعَ سُفْيَانُ سَبَّابَتَهُ بِالأَرْضِ ثُمَّ رَفَعَهَا « بِاسْمِ اللَّهِ تُرْبَةُ أَرْضِنَا بِرِيقَةِ بَعْضِنَا لِيُشْفَى بِهِ سَقِيمُنَا بِإِذْنِ رَبِّنَا »

441 - Âişe *radiyallahu anhâ*'dan:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir kimsenin bir tarafı ağrıdığında veya yara bere olduğunda parmağıyla işaret ederek:

"Bismillah. Bu, bizim arzımızın toprağıdır. Bazımızın tükrüğü ile karışmıştır, Rabbimizin izniyle onunla hastalar şifa bulur" buyurdu.

Ravi Süfyan b. Uyeyne şehâdet parmağını yere koyup kaldırarak Rasûlullah'ın işaretini tarif etmiştir. ***(Müslim)***

ŞİFA İÇİN OKUNACAK DUA

عَن أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رضي الله عنه قال : قال لِي ثَابِتٌ : يَا أَبَا حَمْزَةَ اشْتَكَيْتُ . فَقلت له : أَلاَ أَرْقِيكَ بِرُقْيَةِ رَسُولِ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ بَلَى . قَالَ « اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ مُذْهِبَ الْبَاسِ اشْفِ أَنْتَ الشَّافِى لاَ شَافِىَ إِلاَّ أَنْتَ ، شِفَاءً لاَ يُغَادِرُ سَقَماً »

442 - Enes *radiyallahu anh'dan*, Tabiinden olan Sabit'e şöyle dedim:

"Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hastaya okuduğunu sana da okuyayım mı?"

"Oku" diye cevap verdi. Bunun üzerine ben: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* dedi ki:

"İnsanların Rabbi ve bütün ızdırapları gideren Allah'ım! Sen'den başka şifa verecek yoktur. Buna hiçbir hastalık bırakmayacak şekilde şifa ver." ***(Buhârî)***

عن عائشة رضي الله عنها أن النبي صلى الله عليه وسلم كان يعوِّذ بعض أهله يمسح بيده اليمنى ويقول : (اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ إذهب البأس واشفِهِ و أَنْتَ الشَّافِى ، لا شِفَاءَ إلا شِفَاؤك شِفَاءً لاَ يُغَادِرُ سَقَماً)

443 - Âişe *radiyallahu anhâ*'dan:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* aile fertlerinden birisi hastalandığında sağ elini hastaya sürer ve:

"Allah'ım! Sen, bütün insanların Rabbisin. Bunun ızdırabını gider, ona şifa ver. Şifayı veren Sen'sin. Sen'in şifandan başka şifa yoktur. Buna hiçbir hastalık bırakmayacak şekilde şifa ver" derdi. ***(Buhârî)***

CİNSİ MÜNASEBETTEN ÖNCE OKUNACAK DUA

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما أن النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ :" لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا أَتَى أَهْلَهُ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا . فَقُضِيَ بَيْنَهُمَا وَلَدٌ ، لَمْ يَضُرَّهُ "

444 - İbni Abbas *radiyallahu anh'dan* rivâyete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Sizden biriniz ailesiyle cinsi münasebette bulunduğunda; "Bismillah, Allah'ım! Şeytanı bizden ve bize verdiğin çocuktan uzaklaştır" diye dua eder de bir çocuğu olursa, şeytan ona ebediyyen zarar vermez" buyurmuştur.

(Buhârî-Müslim)

YATARKEN OKUNACAK DUA

عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ نَامَ عَلَى شِقِّهِ الأَيْمَنِ ثُمَّ قَالَ " اللَّهُمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِى إِلَيْكَ ، وَوَجَّهْتُ وَجْهِى إِلَيْكَ ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِى إِلَيْكَ ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِى إِلَيْكَ ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ ، لاَ مَلْجَأَ وَلاَ مَنْجَا مِنْكَ إِلاَّ إِلَيْكَ ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِى أَنْزَلْتَ ، وَنَبِيِّكَ الَّذِى أَرْسَلْتَ "

445 - Bera b. Azib *radiyallahu anh*'dan;

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yatağına girdiğinde sağ tarafına yatardı. Sonra şöyle dua ederdi:

"Allah'ım! Kendimi sana teslim ettim. Yüzümü sana döndürdüm. İşlerimi sana emanet ettim. Ümit ederek ve korkarak sırtımı sana dayadım. Sen'den başka kendisine sığınacak ve

korunacak kimse yoktur. Gönderdiğin kitaba ve yolladığın Rasûle iman ettim." ***(Buhârî)***

YATMADAN ÖNCE YAPILACAK İŞ

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها أَنَّ النَّبِيَّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ كُلَّ لَيْلَةٍ جَمَعَ كَفَّيْهِ ثُمَّ نَفَثَ فِيهِمَا فقَرَأَ فِيهِمَا (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) وَ (قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ) وَ (قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ) ثُمَّ يَمْسَحُ بِهِمَا مَا اسْتَطَاعَ مِنْ جَسَدِهِ يَبْدَأُ بِهِمَا عَلَى رَأْسِهِ وَوَجْهِهِ وَمَا أَقْبَلَ مِنْ جَسَدِهِ يَفْعَلُ ذَلِكَ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ .

446 - Âişe ***radiyallahu anhâ*** şöyle anlatıyor:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yatağına yatacağı sırada İhlâs-ı Şerif ve Muavvizeteyn sûrelerini okuyup iki eline üfleyerek vücudunu meshederdi.

Buhârî ve **Müslim**'in diğer bir rivâyeti de şöyledir:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* her gece yatağına geldiği zaman iki elini birleştirerek bunlara üfler ve: "Kul huv'Allah'u ehad", "Kul euzu bi Rabbi'l-Felak", "Kul euzu bi Rabbi'n-nas" sûrelerini okurdu. Sonra elleriyle başını, yüzünü, vücudunun ön tarafını ve diğer erişebildiği yerleri meshederdi ve bunu üç defa tekrar ederdi.

(Buhârî-Müslim)

İSTİHARE DUASI

عَنْ جَابِرٍ – رضى الله عنه – قَالَ كَانَ النَّبِىُّ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَلِّمُنَا الإِسْتِخَارَةَ فِى الأُمُورِ كُلِّهَا كَالسُّورَةِ مِنَ الْقُرْآنِ « إِذَا هَمَّ بِالأَمْرِ فَلْيَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ ، ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ إِنِّى أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ ، وَأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ ، فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلاَ أَقْدِرُ ، وَتَعْلَمُ وَلاَ أَعْلَمُ ، وَأَنْتَ عَلاَّمُ الْغُيُوبِ ، اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الأَمْرَ خَيْرٌ لِى فِى دِينِى وَمَعَاشِى وَعَاقِبَةِ أَمْرِى – أَوْ قَالَ عَاجِلِ أَمْرِى وَآجِلِهِ – فَاقْدُرْهُ لِى ، وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الأَمْرَ شَرٌّ لِى فِى دِينِى وَمَعَاشِى وَعَاقِبَةِ أَمْرِى – أَوْ قَالَ فِى عَاجِلِ أَمْرِى وَآجِلِهِ – فَاصْرِفْهُ عَنِّى وَاصْرِفْنِى عَنْهُ ، وَاقْدُرْ لِىَ الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ ، ثُمَّ رَضِّنِى بِهِ . وَيُسَمِّى حَاجَتَهُ »

447 - Câbir ***radiyallahu anh'dan***;

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Kur'ân'dan bir sûre anlatır gibi bütün işlerde bize istihareyi öğretir ve şöyle buyururdu:

"Sizden biriniz bir işe niyet ettiği zaman, farzdan başka iki rekat namaz kılsın. Namazı kıldıktan sonra:

Allah'ım! İlminle bana hayır takdir etmeni, kudretinle muvaffak kılmanı ister ve yüce fazlını dilerim. Çünkü sen güç yetirirsin, ben güç yetiremem. Sen bilirsin, ben bilemem. Sen bütün gizli işleri en iyi bilensin.

İlahi! Bu işimin, benim dinim ve hayatım için hayırlı olduğunu bilirsen (veya diğer bir rivâyete göre) **işimdeki çabukluk veya geciktirmenin benim için hayırlı olduğunu bilirsen, onu bana takdir et, kolaylaştır ve mübarek kıl. Eğer bu işimin dinim, hayatım için şerli olduğunu veya işimin ertelenmesinin ve acil yapılmasının benim için kötü olduğunu bilirsen, onu benden, beni ondan uzaklaştır. Hayır nerede ise beni ondan razı et"** der, sonra isteyeceğini söylerdi.

(Buhârî)

ÖLÜ İÇİN OKUNACAK DUA

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى أَبِى سَلَمَةَ وَقَدْ شَقَّ بَصَرُهُ فَأَغْمَضَهُ ثُمَّ قَالَ « إِنَّ الرُّوحَ إِذَا قُبِضَ تَبِعَهُ الْبَصَرُ » . فَضَجَّ نَاسٌ مِنْ أَهْلِهِ فَقَالَ « لاَ تَدْعُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ إِلاَّ بِخَيْرٍ فَإِنَّ الْمَلاَئِكَةَ يُؤَمِّنُونَ عَلَى مَا تَقُولُونَ » . ثُمَّ قَالَ « اللَّهُمَّ اغْفِرْ لأَبِى سَلَمَةَ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِى الْمَهْدِيِّينَ وَاخْلُفْهُ فِى عَقِبِهِ فِى الْغَابِرِينَ وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ وَافْسَحْ لَهُ فِى قَبْرِهِ . وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ »

448 - Ümmü Seleme *radiyallahu anhâ*'dan;

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Ebû Seleme'nin vefatında O'nun yanına girdi ve açık kalmış gözünü kapattı. Sonra:

"Ruh kabzolununca göz onun arkasından baka kalır" buyurdu. Bunun üzerine ölünün ailesinin bir kısmı feryat etti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

"Nefislerinize ancak hayırla dua ediniz. Çünkü melekler duanıza âmin derler" buyurdu ve:

"Allah'ım! Ebû Seleme'yi mağfiret et, hidayete ermiş olan kullarla beraber derecesini yükselt. Kalanlar içinde onun izinden yürüyecek, hayırlı halef bırak.

"Ey Âlemlerin Rabbi! Bizi de onu da bağışla, kabrini genişlet ve aydınlat" diye dua etti. ***(Müslim)***

عن عَوْفِ بْنَ مَالِكٍ رضي الله عنه قال سمعت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ عَلَى جَنَازَةٍ فَحَفِظْتُ مِنْ دُعَائِهِ وَهُوَ يَقُولُ « اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ وَأَبْدِلْهُ دَاراً خَيْراً مِنْ دَارِهِ وَأَهْلاً خَيْراً مِنْ أَهْلِهِ وَزَوْجاً خَيْراً مِنْ زَوْجِهِ وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ أَوْ مِنْ عَذَابِ النَّارِ » . قَالَ حَتَّى تَمَنَّيْتُ أَنْ أَكُونَ أَنَا ذَلِكَ الْمَيِّتَ .

449 - Ebû Abdi'r-Rahman Avf b. Malik *radiyallahu anh*'dan;
Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir ölünün namazını kılarken:
"Allah'ım! Bu ölüye mağfiret ve rahmet buyur. Onu azaptan koru. İşlediği suçları affet. Onun cennetten hissesini ihsan et. Kabrini genişlet. Su ile, karla, buzla onun haramlarını yıka. Beyaz elbiseyi kirden temizler gibi onu hatalarından temizle. Kendi evinden daha hayırlı bir ev, ehlinden daha hayırlı bir aile ve eşinden daha hayırlı eş ver. Onu cennete koy. Kabir ve ateş azabından onu koru" diye dua ettiğini işittim. Bunun üzerine: "Keşke ölen ben olsaydım" diye temennide bulundum. ***(Müslim)***

NİMETİN ZEVALİNDEN ALLAH'A SIĞINMA

عن ابن عمر رضي الله عنهما قال : كان رسول الله صلى الله عليه وعلى آله وسلم يقول **:**

(اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ، وَتَحَوُّلِ عَافِيَتِكَ، وَفُجَاءَةِ نِقْمَتِكَ، وَجَمِيعِ سَخَطِكَ)

450 - Abdullah İbn-i Ömer *radiyallahu anh*'dan:
Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in dualarından birisi de şu idi:
"Allah'ım! Şüphesiz ki ben nimetinin zevalinden, afiyetinin değişmesinden, azabının ansızın gelmesinden her türlü gazabından sana sığınırım." ***(Müslim)***

Hadis No KONU Sayfa

Hadis No KONU Sayfa

